

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARIES

A standard linear barcode consisting of vertical black lines of varying widths on a white background.

3 1761 01166320 0

PRESENTED TO
THE LIBRARY
BY
PROFESSOR MILTON A. BUCHANAN
OF THE
DEPARTMENT OF ITALIAN AND SPANISH
1906-1946

MAREDSOLANA

A

BLR COMICVS

SIVE

*LECTIONARIVS MISSAE
Quo Toletana Ecclesia ante annos
mille et ducentos utebatur.*

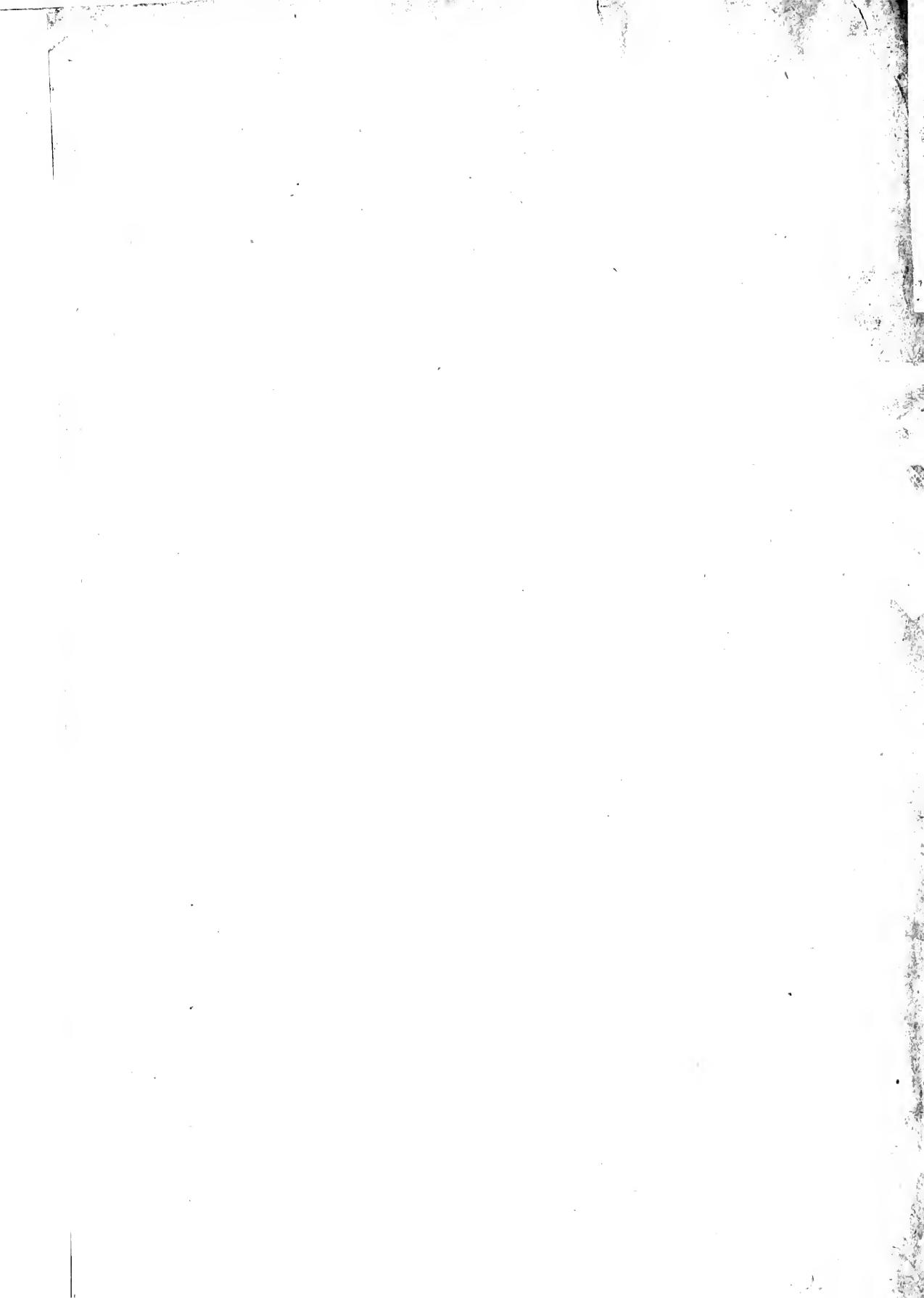
1848 Br

EDIDIT

D. GERMANVS MORIN

Presbyter et monachus Ord. S. Benedicti
e Congregatione Beuronensi.

MAREDSOLI
IN MONASTERIO S. BENEDICTI
1893

Merton A. Buchanan
University of Toronto 1910

I

ANECDOTA MAREDSOLANA

VOL. I

PERMISSV SVPERIORVM

RL
L

ANECDOTA MAREDSOLANA

VOL. I

LIBER COMICVS

SIVE

*LECTIONARIVS MISSAE
Quo Toletana Ecclesia ante annos
mille et ducentos utebatur.*

EDIDIT

D. GERMANVS MORIN

Presbyter et monachus Ord. S. Benedicti
e Congregatione Beuronensi.

439252
—
6.4.49

MAREDSOLI
IN MONASTERIO S. BENEDICTI
1893

BRVGIS. E TYPOGRAPHEO DESCLÉE, DE BROUWER ET SOC,

PLACIDO

ARCHIABBATI · BEVRONENSI

TV · QVI · CVNABVLA

ET · QVASI · NIDVM

STVDIORVM · MEORVM · FOVERAS

IAM · VOLARE · AVDENTIS

SVSTENTA · RVDIMENTA

PRAEFATIO.

Quum ab abbate meo reverendissimo D. Placido Wolter (eodem qui nunc archiabbas Beuronensi Ord. S. Benedicti Congregationi feliciter praeest) mandatum mihi esset, ut S. Caesarii Arelatensis opera perquirerem, inventa colligrem, collecta ederem, coepi iam sex abhinc annis quamplurimas Belgii, Galliae Angliaeque bibliothecas perlustrare. At brevi intellexi cogitatum opus multi sudoris esse, nec prius ad finem adductum iri, quam reliquas Europae regiones ipse peragrassem. Quid interea facerem? Neque enim decet monachum perpetuo extra claustrum versari, nec satis tutum esse didici in huiusmodi rebus aliena opera confidere.

Contigit porro ut praeter opuscula Caesarii multa etiam inedita reperirem Patrum aliorumque scriptorum qui maximam partem saeculo tertio decimo antiquiores sunt. Haec statim ut cognovit reverendissimus D. Hildebrandus de Hemptinne, qui in locum D. Placidi aliquanto ante electus erat, auctor mihi fuit, ut ex eis prius quaedam collectanea proferrem. Quae quidem titulo communi ANECDOTA MAREDSOLANA inscribere placuit, licet singula volumina distincta futura sint, et separatim comparari queant. De quibus

id unum hoc loco lectorem admonitum velim, illud summopere me praecavisse, in quo nostra etiam aetate lapsi sunt viri ceteroquin doctissimi, ut plura studerem quam certiora et utiliora producere. Inde enim omne fere pretium istiusmodi collectaneis detrahi perspicuum est.

Iam vero, quod in hoc primo volumine occurrit, venerandae antiquitatis monumentum omnibus rerum liturgicarum studiosis pergratum fore confido. Repertum a me est in codice saec. XI litteris wisigothicis scripto, qui nuper in Bibliothecam nationalem Parisiensem transiit (nov. acq. lat. 2171), quum multis saeculis in celebri monasterio Silensi apud Hispanos fuisse asservatus. Ex iis libris erat, quos praefati coenobii monachis a Sancio de Tablatiello aera MCV (an. 1067) donatos fuisse discimus ex instrumento infra scripto, quod in ipso codice p. 26 legitur :

“ Ego duen sanzo de tablatiello antiquo trado
“ atque concedo meos codices ad sancti sabasti-
“ ani et comitum eius et tibi abbas munnio et
“ sociis tuis pneummato antifunario et orationum
“ et manuale ET COMICUM et ordinum et innorum
“ et oralium in meos dies ut teneam illos et
“ postea meo subrino duen sango et si postea
“ abuerit duen sango de sua radice ut teneat illos
“ et si tugaberit sua radice ut ueniant ad sancti
“ sabastiani et ego abbas dominico inueni illos
“ libros in manus de duen nunno et ego nunno
“ confirmo illos et si de mea radice si aliquis

" abuerit ut sedeat monaco teneat illos et si non
 " ueniant ad sancti sabastiani., Facta carta in era
 " MCV^a notum die dominico ego nunno hic tes-
 " tes., meos frs ionti hic testes., sarraceni hic tes-
 " tis., munnio garcia hic testis., annala obecoz
 " hic testis., blasco sanzo hic testis., eggauita hic
 " testis., De concilio de silos de minimo usque
 " ad maximo omnes hic sunt testes., Regnante
 " rex santio in castella et rex alfonsus in legione
 " et rex garsea in gallicia."

Exstant etiam hodie plerique codices qui in charta Sancii commemorantur, multi Londinii⁽¹⁾, alii Parisiis⁽²⁾: nonnullos vero in monasterio Silensi adhuc retineri audio, ex quibus liber Ordinum a Solesmensibus nostris, qui praefatum locum novis incolis auxerunt, propediem typis mandabitur.

His porro omissis ad codicem Parisiensem nov. acq. lat. 2171 statim devenio. Est igitur amplum volumen, long. 0.360 millim. lat. 0.265 m., et constat foliis ducentis undequadraginta, quae ad paginas quadringentas nonaginta sex senioris annotatoris calculo revocata sunt ratione tali:

$$\begin{aligned}
 \text{folia } 1-34 &= 1-68 \quad \text{pag.} \\
 35 &= 69-90 \\
 36-232 &= 91-484
 \end{aligned}$$

1. Catalogue of additions to the manuscripts in the British Museum in the years 1876-81, p. 119-122. — (Codd. Addit. 30845-57).

2. Léopold Delisle. *Mélanges de paléographie et de bibliographie. Manuscrits de l'abbaye de Silos* (p. 53-116).

fol. 233 = 485-485

234 = 486-486

235-239 = 487-496

Quaelibet pagina binis est columnis scripta. Primitus vero codex in quaterniones distributus erat : quorum signa in imis marginibus depicta adhuc apparent inde a pag. 50 hoc modo :

I⁵⁰ II⁶⁶ III¹⁰² IIII¹¹⁸ V¹³⁴ VI¹⁵⁰ (vii non signatus)
 VIII¹⁸² VIIII¹⁹⁸ X²¹⁴ XI²³⁰ XII²⁴⁶ XIII²⁶² XIV²⁷⁸ XV²⁹⁴
 XVI³¹⁰ XVII³²⁶ XVIII³⁴² XVIIII³⁵⁸ XX³⁷⁴ XXI³⁹⁰ XXII⁴⁰⁶
 XXIII⁴²² XXIIII⁴³⁸ XXV⁴⁵⁴ XXVI⁴⁷⁰ XXVII⁴⁸⁵

Ex quo intelligitur cum paginas 1-34 ad codicem, qualis is erat initio, minime pertinere, tum postero tempore accessisse additamenta, quae in ipsis paginis habentur. Sunt autem ea huiuscmodi : *Evangelium Nicodemi* (p. 1-12), *Interrogationes de fide catholica* (p. 12-18), “*Antifanas*” (p. 18, col. 2), de ratione numerorum (p. 20-21), fragmentum chronicorum (p. 21-22), “*Orelegium*” (p. 23), “*Adnuntiationes festibitatum*” (p. 24-25), *Charta Sancii* (p. 26), “*Martirum-Legium*” (p. 28-33), postremo formula qua bene optabatur diacono, antequam ab eo evangelium cantaretur (p. 34). Haec omnia arbitratur cl. L. Delisle eodem fere tempore conscripta, quo charta Sancii exarata fuit : cui libentissime assentior.

Nunc ea, si placet, videamus, quae ad ipsum
“ Librum Comicum ” attinent.

In primis cave putas, lector, ex antiquis co-
moedorum fabulis me tibi mercem exhibiturum
esse. De rebus divinis agitur, minime vero de
scenicis. Quod ergo audis Librum Comicum,
ex aliis chartis hispanicis (¹), ac si diceretur Co-
mes seu Liber Comitis, accipe : quo nomine
venit Lectionarius continens prophetias, epistolas
et evangelia quae per annum in missa recitantur.

Qui quidem alias atque alias olim erat, pro
consuetudine Ecclesiae quae eo utebatur. Nam,
ut de liturgiis orientalibus taceam, habetur Co-
mes seu lectionarius Romanus, de quo multa
apud Thomasium Opp. omn. t. v, plurima etiam
apud E. Ranke, *De ecclesiastico pericoparum
systemate* (²), etc. ; Mediolanensis, quem doctissi-
mus vir Ceriani Bibliothecae Ambrosianae
praefectus ex vetustissimis codicibus proxime
editurus est. (³) ; Bobiensis, *Sacramentario Gal-
licano*, quod Mabillonius noster vulgavit (⁴), im-
mixtus ; Capuanus, cuius lectiones ex epistolis
Paulinii excerptas exhibit Codex Fuldensis (⁵) ;

1. Conf. Du Cange, *Glossarium mediae et infimae latinitatis*, nov. edit.
t. 2, p. 450.

2. *Das Kirchliche Pericopensystem aus den aeltesten Urkunden der Ro-
mischen Liturgie*, Berlin, 1847.

3. Conf. etiam Thomasii Opp. edit. Vezzosi, t. V, 424.

4. *Mus. Italie*, t. I, part. 2, pag. 278 sqq.

5. M. Gerbert, *Monumenta vet. liturg. alemannicae*, t. I, 409 sqq. —
Ern. Ranke, *Codex Fuldensis*, p. 165.

Neapolitanus, quem partim repreäsentat Capitulare Evangeliorum celeberrimo Codici, qui S. Cuthberti dicitur, praefixum ; Gallicanus itidem a Mabillonio in Codice Luxoviensi repertus (¹) ; denique Mozarabicus, qui Missali mixto Ximéni continetur (²).

Procedit nunc alius, qui licet ad usum hispanicum aequa pertineat, uti ex ipsius codicis origine intelligitur, a vulgato tamen Mozarabico diversus omnino est, immo aliam prorsus liturgiam, eamque hucusque fere incognitam denotat. Quaedam argumenti loco ponam, quo res citius perspecta habeatur. In Missali igitur Mozarabico sex Dominicae numerantur ante Christi Natale, in nostro quinque. Hic, praeter missas dominicales, singula officia pro singulis diebus Quadragesimae assignantur, exceptis feriis tertii et quintis primae, secundae ac tertiae hebdomadae ; ibi pro feriis quartis solummodo, et sextis. Apud Mozarabes Dominicae octo post Epiphaniam notantur, totidem post Pentecosten : in Lectionario Silensi nihil post Epiphaniam, sed in extrema parte libri “ de dominicis quotidianis ” exstant viginti quatuor officia, quae forte plura essent, si codex integer haberetur. Adde quod pericopae admodum raro consonant, nec constanter eadem Scripturae versio

1. *Liturgia Gallica*, p. 97 sqq. — Migne, Patr. Lat., 72.

2. Migne, P. L., t. 85.

adhibetur. Sed neque eadem Sanctorum festa utrubicue notantur : nam in Lectionario nostro multo pauciora assignantur, quam in Mozarabico, in tantum ut nullius Confessoris natale inter ea annumeretur, ne Martini quidem, quod in omnibus fere liturgiis occidentalibus celebre est. Aliquando vero eadem festa non iisdem diebus ascribuntur: verbi gratia, natale Innocentium, quod in Mozarabico post festum Ioannis Evangelistae ponitur, Epiphaniae in nostro subicitur ; hic decollatio sancti Ioannis Baptistae post festum sancti Cypriani mense Septembri, ibi die XXIX Augusti Graecorum more commemoratur.

Quae quum ita sint, quaeritur undenam potissimum Lectionarii Silensis origo repetenda sit.

Quod ad tempus quidem attinet, quo is primum confectus fuit, ipsum longe antiquius statui oportere, quam aetas codicis p[re]se ferat, haud uno probatur indicio : ut puta, quod in eo cuncta comparent, quae ad disciplinam neophytorum instituendorum spectabant apud priscos christianos ; quod in Quadragesima sabbatum a ieunio etiam tum erat immune ; quod nondum quidquam de Iacobo apostolo deprehenditur, etc.

Verum longius nobis progrediendum, et ad cuius Ecclesiae usum pertinuerit Liber Comicus dicendum est. Ut igitur Missale Mozarabicum videtur eum, qui in Baetica maxime provincia vigebat, morem referre : ita non solum hunc Lectionarium, sed et plerosque libros liturgicos

Silensis monasterii Carthaginensi, hoc est, Toletanae provinciae peculiares primitus fuisse, persuasissimum habeo (¹). Certe codices Toletanos bene multos monachorum praefati coenobii olim fuisse ostendit catalogus saec. XIII conscriptus, qui in codice Parisiensi nov. acq. lat. 2169 (Sil. xxv) fol. 16^v legitur. Haec enim in eo inter cetera describuntur :

- 16. Las homelias toledanas.
- 19. El psalterio glosado toledano.
- 22. Missal toledano.
- 32. Tres reglas toledanas.
- 37. Los evangelios toledanos.
- 43. Missal toledano.
- 84. XI psalterios toledanos.

Haud scio an liber numero 37 notatus idem sit atque *Comicus noster* : fortasse ita, licet contendere non ausim. Ipsum tamen ad usum Toletanum revera referendum esse testis habetur locupletissimus S. Hildefonsus, qui Ecclesiae Toletanae praefuit ab anno Christi 657 ad an. 667. Is enim in opere suo, quod inscribitur *De cognitione Baptismi*, post exposita cap. 27 et

1. His adde *Orationale Gothicum*, quod e Veronensi ms. edidit Bianchinius, Opp. Thomasii tom. I. Romae 1741. Idem *Orationale plenius exhibet codex Silensis*, nunc Musaei Britann. Addit. 30852, descriptus ab E. M. Thompson, *Catalogue of ancient manuscripts in the British Museum*. Part. II, latin. in-fol. London, 1884, p. 58-60.

catechumiénis aptata quae apud Marcum (vii, 31-37) leguntur de surdo a IESU sanato, ita pergit cap. 28 :

“ Hinc eodem exorcizationis tempore bene
 “ in conventu ecclesiae, ante quam exorcismi
 “ dicantur, profertur lectio Isaiae prophetae in
 “ qua dicitur: *Numquid tolletur a forte praeda,*
 “ *aut quod captum fuerit a robusto, salvum esse*
 “ *poterit? Quia haec dicit Dominus : Evidem*
 “ *et captivitas a forte tolletur, et quod ablatum*
 “ *fuerit a robusto, salvabitur.* Item Petri ad
 “ gentes : *Vos autem genus electum, gens sancta,*
 “ *populus acquisitionis, ut virtutes annuntietis*
 “ *eius, qui de tenebris vocavit vos in admirabile*
 “ *lumen suum.* Marci quoque evangelistae, quae
 “ huius ephphetationis revelat sacramentum,
 “ quae superius prolata est, et disserta (¹). ”

Viden' ab Hildefonso commemorari CONVENTUM ECCLESIAE in quo haec legi consueverant : Is. XLIX 24-25, i Petr. ii 9, Marc. VII 32-33 ? Porro de istiusmodi conventu in libris Mozarambum quidquam frustra quaesieris. Quod si deinde Lectionarium nostrum adieris, nullo negotio deprehendes, quae ab Hildefonso laudantur Scripturae loca, ipsissima in eo legenda assignari IN RAMOS PALMARUM AD MATUTINUM : quā die ex eodem Hildefonso (²) catechumeni

1. Migne, P. L. 96, 123-4.

2. Ibid. c. 31 et 34. Videsis etiam L. Duchesne, *Origines du culte chrétien*, p. 306, 308.

oleo ungebantur, et symbolum seu fidei regulam accipiebant.

Neque tamen id satis est, cur ab ipso Hildefonso Lectionarium profectum esse dicas. Quin immo credere potius libet, illum in eo pericoparum ordinem contineri, qui antiquitus apud Hispanos sit institutus, quo quidem etiam medio saeculo septimo Toletana Ecclesia usa fuerit. Certe superiori saeculo in decreto 2 concilii Bracarensis primi (an. 561) cautum iam fuerat “ ut “ per solemnium dierum vigilias vel missas om-“ nes easdem et non diversas lectiones in Eccle-“ sia legerent (¹) ”. Hoc quidem pro Gallaecia : verum reliquos Hispaniae episcopos haud minori constat cura invigilasse, ut “ unus ordo orandi “ atque psallendi per omnem Hispaniam atque “ Galliam conservaretur, unus modus in missa-“ rum solemnitatibus, unus in vespertinis ma-“ tutinisque officiis, nec diversa esset ultra in eis “ ecclesiastica consuetudo, qui una fide contine-“ bantur et regno (²) ”. Quae concordia maxime floruit, ex quo Toletani antistites inter totius Wisigothorum regni ecclesias primatum gesse-
runt. Sicut enim ecclesiasticae disciplinae, ita et sacrae liturgiae codices Toletanos tota fere pae-ninsula receptos fuisse, doctissimis viris passim probatur (³). Postquam autem occupata a Sar-

1. Migne, P. L. 84, 566.

2. Concil. Tolet. IV, c. 2. Patr. Lat. 84, 365. — Conf. Concil. Tolet. XI, c. 3.

3. L. Duchesne, *Origines*, p. 97.

racenis Hispania Christiani in montana se receperunt, principes eorum, ut scribit Lucas Tudemensis, “ omnem Gothorum ordinem, sicut To-“ leto fuerat, tam in Ecclesia, quam in palatio... “ fieri ordinaverunt (¹) ”. Unde non mirum est, si tot codices Toletani monasterio in remotissimis Castellae partibus sito etiam exeunte saec. xi traditi fuere.

Qui quidem et si digni sunt, qui ad unum omnes in lucem edantur, nullum tamen eos inter reperiri existimo; qui ad eruditorum virorum delectationem aptior sit, quam Liber iste Comicus. Sincerius in eo, nisi quid me fallit, atque integrior antiquitatis nota servata est: nihil de industria mutilum, nihil quod certo probetur additicium, “ nihil in illo (uti de Lectionario Gallicano scribit Mabillonius) non dignum observatione ”, sed multa adhuc minime praesensa, et quae ad liturgiae occidentalis primordia enucleanda haud parum conducant.

Atque utinam is ne paginula quidem avulsa ad nos pervenisset! Ex eo enim quaedam suspicio oritur, quod Liber evangelio Dominicæ xxiv abrupte concluditur. Nihil tamen ullius momenti quod desideretur excogitare possim, praeter lectiones in obitu vel depositione sacerdotum atque fidelium recitandas, quas sicut in Gallicano, ita et in hoc nostro Lectionario exstitisse haud du-

1. Patr. Lat. t. 85, col. 85, not. c.

bium est. Sed minora sunt haec, quam ut de auctoritate voluminis notabiliter detrahant.

Iam paucis explicabo quae mea fuerit in illo edendo ratio viaque. Primum quidem visum est lectionum non solum initium ac finem, sed textum ex integro referre. Etenim multum utilitatis voluptatisque operi accedit, dum peritus quisque ex iis, quae in cuiusque diei sacro conventu legenda erant, confestim auguratur, quo potissimum conventus ille spectaverit.

Ceterum, ut Lectionarium integrum proferrem, illud maxime me movit, quod Scripturae versio in eo adhibita, quum a Vulgata nostra discrepet in multis, in multis etiam convenit cum celeberrimo Codice Toletano, cuius lectiones variae traduntur ad calcem Opp. S. Hieronymi ap. Migne, Patr. Lat. xxix, 879 sq. Saepius vero, in festis praesertim antiquioribus, ab utroque dissonat, et in centonem vertitur ex cognatis Evangeliorum aliorumve librorum locis sartum: quae res doctorum virorum animos in Lectionarium nostrum non semel convertit⁽¹⁾.

Neque solum textum, sed et si quae sunt in vetusto exemplari singularia, omnia, ut potui, diligenter expressi: v. g. litteras ex Hispanorum pronuntiandi modo commutatas, versuum et sen-

1. Conf. J. P. P. Martin, *La Vulgate latine au XIIIe siècle*, p. 60. — S. Etienne Harding et les premiers recenseurs de la Vulgate latine, p. 128-131. — *Le Διὰ τεσσάρων de Tatien*, in *ephemer. quæ inscribuntur, Questions Historiques*, an. 1888, t. XLII, p. 48.

tentiarum distinctiones, quas posituras vocant, atque ipsa menda scripturae: ut veluti codicem ipsum inspicere tibi videaris. Glossulas solummodo in margine identidem interpositas, quod nullius momenti sunt, negligendas censui. Quia vero Liber bis correctus fuit, primum a librario ipso, deinde paulo post ab alio scriptore, qui minio utebatur; litteras seu voces sic correctas charactere signavi italicico, et in imis marginibus ea, quae prius scripta erant, indicavi.

Insuper adnotaciones breves, ubi ad legentium utilitatem expedire videbatur, passim apposui. Id sane commodius visum est, quam longo ducta circuitu, et rerum copia distenta praefatio. Neque enim eo pertinent haecce Anecdota, ut de antiquis litterarum monumentis prolixae disputationes instituantur, sed ut varia aevi antiqui scripta proferantur in lucem, quae peritioribus copiam in ulteriora inquirendi suppeditent.

Postremo in appendicem retuli quum Annuntiationes festivitatum et Martyrologium quae leguntur in foliis libro Comico praefixis, tum indicem Homiliarum quae in missa Toletana post evangelium recitari solebant: denique Capitula Evangeliorum Neapolitana, quae eodem saeculo ac Lectionarius noster, id est, septimo fere medio in usu inveniuntur, et Pericopas ex Paulinis epistolis in Capuana Ecclesia an. 546 receptoras. Esse quidem et alia multa iam dixi, quibuscum eas lectiones, quae in Ecclesia To-

letana olim legebantur, non sine multiplici voluptate contuleris; sed vulgationis haec sunt notitiae, adituque facillima.

Hunc igitur primum, qualiscumque sis est, laboris mei fructum benigne, lector, excipe : et caeleste Numeñ mecum precare, quo deinceps maioris tibi operae et eruditionis alia exhibeam.

G. MORIN.

X

LIBER COMICVS.

1970

44

GENEVIEVE

ADVENTUS

AD mis sa ..
colibi euse pphe ..
ndies illis. uobum quod
uidiat crux filius amos
supludem et hystm ..
et erit In nobissimus dieb
prepu suatu mons dom
dni In ueritate monachii
et elba tuus super colla
et fluvia ad cum omis
genios et ibuna opti

IN NOMINE PATRIS
ET FILII ET SPIRITUS SANCTI.

INCIPIT LIBER COMICUM
DE TOTO CIRCULO ANNI.
AMEN. DEO GRATIAS,

5

ITEM LECTIONES IN PRIMO DOMINICO
DE ADUENTUM DOMINI AD MISSAM. DEO
GRATIAS SEMPER AMEN., | p. 3⁶ |

LEGENDUM IN I^o DOMINICO DE ADUENTUM DOMINI
AD MISSAM.,

10

LECTIO LIBRI¹² ESAYE. PROPHETE., (II 1-5, IV 2-3)

IN DIEBUS ILLIS¹³ uerbum quod uidit. esayas filius amôs
super iudeam et iherusalem.,

Et erit in nobissimis diebus praeparatus mons domus domini
in uertice montiûm. et elebatus super colles.,

Et fluent ad eum omnes gentes¹⁴ et ibunt populi multî. et
dicent.,

Uenite et ascendamus ad montem domini et ad domum dei
iacob¹⁵ et docebit nos uiis suis et ambulabimus in semitis eius.,

Quia de syon exiet lêx. et uerbum domini de iherusalem.,

20

Et iudicabit gentes¹⁶ et arguet populos multos., ||

¹² auentum corr.

¹³ illis¹⁴] Ad distinguendos sensus in codice
nostro adponuntur tres priores figurae accen-
tuum, de quibus agit Isidorus, *Etymologiarum*
lib. I, c. 19: 'Οξεῖα, id est, acutus έ; βραχεῖα,

id est gravis ξ, et περισπωμένη, id est, circum-
flexus η. Quae quidem signa, quantum per ty-
pographorum sollertia licuit, ubique servavi.

Et conflabunt gladios suos in uomerēs. et lanceas suas in falces., Non lebabit gens contra gentem gladiūm. neque exercebuntur ultra ad praelium., Domus iacob⁹ uenite et ambulemus. in lumine domini., In die illa erit ger̄men domini in magnificentia 5 et in gloriā. et fructus terrae *nostre* erit sublimis⁹ et exultatio his qui salbati fuerint de srahel., Et erit omnis qui relictus fuerit in syon et residuuus in iherusalem⁹ sanctus uocauitur omnis qui scriptus est. in uita in iherusalem ayt dominus omnipotens., amen.

EPISTOLA PAULI APOSTOLI⁹ AD ROMANOS., (XI 25-31)

10 FRATRES⁹ nolo ignorare uos misterium *hoc* ut non sitis uosmet ipsis sapientes. quia cecitas ex parte contingit in srahel⁹ donec plenitudo gentium | 37 | intraret et sic omnis srahel salbus fieret⁹ sicut scriptum est.,

Beniet exyon⁹ qui eripiat et auertat inpietas ab iacob⁹ et 15 hoc illis a me testamentum cum abstulero peccata eorum.

Secundum euangelium quidem. inimici propter uos.,
Secundum electionem autem karissimi⁹ propter patres.,
Sine penitentia enim sunt dona⁹ et uocatio dei.,

Sicut enim aliquando uos non credidistis deo. nunc autem 20 misericordiam consecuti estis propter illorum incredulitatem⁹ ita et isti *non* crediderunt in uestram misericordiam⁹ ut et ipsi misericordiam consequantur⁹

Per ihesum xpm dominum nostrum. Amen. ||

LECTIO SANCTI EUANGELII⁹ SECUNDUM MATHEUM.,
25 **(III 1-11) GLORIA TIUI DOMINE.,**

IN ILLO TEMPORE. uenit iohanes babbista predicans in

5 *nostre add. sup. lin.* 10 *hoc add. sup. lin.* 14 *eripiet corr.* 15 *testamen]tum add. s. l.* 21 *isti nunc corr.*
23 *amen] per fidem que est in xpo ihu dno nso add. marg. infer.*

25. Gloria tiui Domine] Ritum decantandi Evangelii ita describunt Etherius et Beatus in Epistola ad Elipandum, c. 66 (Patr. Lat. 96, 935): « Cum Evangelium a levita super altare levatur, a levita primum dicitur, *Laus tibi,* « *Dominus Iesu Christe, Rex aeternae gloriae,*

« praecedente Evangelium cereorum lumine « in signo gaudii et laetitiae, eo quod tale nuntium diaconus, id est, Evangelium Domini nostri Iesu Christi, clara voce populo habet intonare. Tunc silentium omnibus imperat, « et dicit: *Lectio sancti Evangelii secundum*

deserto iudeae dicens., Penitentiam agite, adpropinquauit enim regnum caelorum.,

Hic est enim de quo dictum est, per esayam profetam dicentem., Uox clamantis in deserto, parate uiam domini, rectas facite semitas eius.,

5

Ipse autem iohannes abebat uestimentum de pilis camelorum, et zonam pelliciam circa lumbos eius.,

Esca autem eius erat locusta, et mel siluestre.,

Tunc exiebant ad eum ex iherosolimis, et omnis iudea et omnis regio circa iordanem, ut baptizarentur ab illo in iordanem, confitentes peccata sua., | 38 |

Uidens autem multos fariseorum et saduces eorum, uenientes ad baptismum suum dixit eis., Progenies uiperarum, quis demonstrauit uobis fugire a futura irâ.

Facite ergo fructum dignum penitentie, et ne uelitis dicere, intra uos patrem abemus abraam., Dico enim uobis quoniam potens est deus de lapidibus histis, suscitare filios abrae.,

Iam enim securis ad radices arborum, posita est.,

Omnis ergo arbor que non facit fructum bonum, excidetur, et in igne mittetur.,

20

Ego quidem uos baptizo in aqua, in penitentia., ||

Qui autem post me uenturus est fortior me est, cuius non sum dignus calciamenta portare, ipse uos baptizauit in spiritu sancto et igni., Amen.,

ITEM LEGENDUM : IN II° DOMINICO : AD MISSAM : | 39 | 25

LECTIO LIBRI, ESAYE PROPHETE., (XXVIII 16-17,
XXIX 17-24)

HEC DICIT DOMINUS.,

Ecce ego mitam in fundamentis syon lapidem probatum.,

10 iordanem add. 2 manu 12 saduces 1 m. 15 et nolite corr.

« Matthaeum, aut quemlibet ex tribus. Res- | « Jesus Christus ambulavit, aut dixit, aut
« pondet ab omni populo, Gloria tibi Do- | « fecit illud et illud quod sequitur. »
« mine. — In illo tempore Dominus noster |

Angularem & pretiosum & in fundamentum fundatum & et omnis qui crediderit in eo non festinet.,

Et ponam iudicium in pondere & et iustitiam in mensuram.,

Nonne adhuc modicum et in brebi & conuertetur liuanus in cermel & et cermel in saltum reputabitur & et audient in die illa surdi uerba libri. et de tenebris et caligine oculi caecorum uidebunt., ||

Et addent mites letitiam & et pauperes homines in sancto srahel exultabunt., Quoniam defecit qui prebalebat.,

Consumatus est inlusor & et suscitati sunt omnes qui uigilabant super iniquitatem.,

Qui peccare faciebant homines in uerbo et arguentem in porta supplantabant & et declinaberunt frustra a iusto.,

Propter hoc & hec dicit dominus ad domum iacob qui redemit abraham:,

15 Non modo confundetur iacob & nec modo uultus eius erubescet.,

Sed quum uiderint filios suos opera manum mearum in medio sui. sanctificantes nomen meum | 40 | sanctificabunt sanctum iacob et deum srahel predicabunt. et scient errantes spiritum intellectum et musitatores discent legem ayt dominus omnipotens., Amen

AEPISTOLA PAULI. APOSTOLI AD CORINTIOS. SECUNDA.,
(I Cor. IV 1-5) **DEO GRATIAS.,**

FRATRES sic nos extimet homo ut ministros xpi & et dispensatores ministrorum dei.,

25 Hic iam queritur inter dispensatores & ut fideles quis inueniatur.,

Mici autem pro minimo est ut a bobis iudicer & aut ab humano diae. Sed neque me ipsum iudico.,

Nicil enim mici conscius sum & set non in hoc iustificatus sum.,

30 Qui autem iustificat me dominus est., ||

Itaque nolite ante tempus iudicare quo adusque ueniet dominus qui et inluminauit abscondita tenebrarum. et manifestabit consilia

² non] confundetur ² manu ³⁰ iustificat t add. sup. lin.

cordium⁵ et tunc laus erit unicuique a deo., Cui est honor et gloria in secula seculorum amen.,

**LECTIO SANCTI EUANGELII⁶ SECUNDUM MATHEUM.
(XI 2-15) GLORIA.**

IN ILLO TEMPORE iohannes quum audisset in uinculis
opera xpi⁷ mittens duos de discipulis suis ayt illis.,

Tu es qui uenturus es⁸, an alium expectamus.,

Et respondens ihesu ayt illis., Euntes renuntiate iohanni
quae audistis et uidistis..

Caeci uident⁹ claudi ambulant¹⁰ leprosi | 41 | mundantur¹¹
surdi audiunt¹² mortui resurgunt¹³ pauperes euangelizantur, et
beatus est qui non fuerit scandalizatus in me.,

Illis autem abeuntibus¹⁴ caepit ihesus ad turbas dicere de
iohanne.,

Quid existis in deserto uider¹⁵...,

Arundinem uento. agitatam? Sed quid existis uidere., Homi-
nem mollibus uestitum?

Ecce qui mollibus uestiuntur¹⁶ in domibus regum sunt.,

Sed quid existis uidere., Propheta¹⁷ etiam dico uobis et plus
quam propheta.,

Hic enim est¹⁸ de quo scriptum est.,

Ecce mitto angelum meum ante faciem tuam¹⁹ || qui preparabit
uiam tuam ante te.,

Amen dico uobis non surrexit inter natos mulierum²⁰ maior
iohanne babbista.,

Qui autem minor est in regno caelorum maior est illo., A
diebus autem iohanis babbiste usque nunc²¹ regnum caelorum
uim patitur²² et uiolenti diripiunt illut.,

Omnes enim prophete et lex²³ usque ad iohannem prophe-
taberunt.,

Et si uultis recipere²⁴ ipse est elias qui uenturus est., Qui habet
aures audiendi audiat.,

⁵ la erit corr.

⁶ de discipulos corr.

⁷ ioanne corr.

⁸ violenti o add. post. manu

LEGENDUM IN. III° DOMINICOLECTIO LIBRI⁴ ZEZIELIS. PROPHETE., (EZECH. XXXVI 6-11)

HAEC DICIT DOMINUS., ecce ego in ⁴² zelo meo et in furore loquutus sum/ eo quod confusionem gentium sustinueritis.,

5 Idcirco/ haec dicit dominus deus., ecce ego lebabí manum meam/ ut gentes que in circuitu uestro sunt ipsi confusionem suam portent.,

Uos autem montes srahel/ ramos uestros extendite ut germinetis/ et fructum uestrum afferatis/ populo meo srahel.,

10 Prope est enim/ ut ueniat.,

Quia ecce ego ad uos. et conuertar ad uos/ et arabimini et accipietis semenem.,

Et multiplicabo in uobis homines et omnemque domum srahel/ et habitabuntur cibitates et ruinosa instaurabuntur/ et replebo || 15 uos hominibus et iumentis⁵ et multiplicabuntur et crescent.,

Et habitare uos faciam confidenter sicut a principio/ bonisque donabo maioribus quam habuistis ab initio. et scietis quia ego sum dominus deus uester., Amen.

EPISTOLA PAULI APOSTOLI⁶ AD COLOSENSES., (III 4-11)

20 FRATRES/ quum xps apparuerit uita uestra⁷ tunc et uos apparebitis quum ipso in gloria.,

Mortificate ergo membra uestra⁸ que sunt super terram.,

Fornicationem/ inmunditiam/ liuidinem/ concupiscentiam malam et abaritiam quae est simulacrorum serbitus.,

25 Propter quae uenit ira dei | 43 | in filios infidelitatis. in quibus et uos ambulastis aliquando/ quum uiueritis in illis.,

Nunc autem/ deponite et uos omnia.,

Ira/ indignationem/ malitiam/ blasphemiam/ turpem sermonem de hore uestro non procedat., Nolite mentiri inuicem., Expolian- 30 tes uos ueterem hominem cum hactibus suis/ et induentes nobum

⁴ zelo z ex c ¹¹ arabimini mi add. sup. lin. ¹⁴ ruinosa corr. 2 manu

eum qui renobatur in agnitionem⁵ secundum ymaginem eius qui creabit eum.,

Ubi non est gentilis et indaeus⁶ circumcisio. et preputium⁷ barbarus et scita⁸ serbus et liber⁹ sed in omnia et in omnibus xps¹⁰ cui est gloria in secula seculorum., Amen ||

LECTIO SANCTI EUANGELII¹¹ SECUNDUM MATHEUM.,
(XXI 1-9)

IN ILLO TEMPORE¹² dominus noster ihesus xps misit duos de discipulis suis dicens eis.,

Ite in castellum quod contra uos est¹³ et statim inuenietis asinam alligatam¹⁴ et pullum cum ea., Solbite¹⁵ et adducite mici.,

Et si quis uobis aliquid dixerit. dicite quia dominus his opus habet¹⁶ et confestim dimittet uos., Hoc autem factum est. ut adimpleretur quod dictum est a domino per prophaetam dicentem., dicite filie syon¹⁷ ecce rex tuus ueniet tibi mansuetus. sedens super asinam et pullum filium subiugalem., | 44 |

Euntes autem discipuli¹⁸ fecerunt sicut praecepit illis ihesus.,

Et adduxerunt asinam¹⁹ et pullum eius cum eam.,

Et inposuerunt super eos uestimenta sua²⁰ et eum desuper sedere fecerunt.

Plurima autem turba²¹ straberunt uestimenta sua in uia.,

Alii autem cedeabant ramos de harboribus²² et sternebant in uia.,

Turba autem que precedebant et quae sequebantur²³ clamabant dicentes.,

Osyanna fillii dabid²⁴ benedictus qui uenit in nomine domini., Amen.,

LEGENDUM IN. III° DOMINICO.,

LECTIO LIBRI²⁵ MALAZIE PROPHETE., (III 1-4)

30

Haec dicit dominus., Ecce ego mittam || angelum meum et praeparabit uiam ante faciem meam.,

Et statim ueniet ad templum suum dominator quem uos queritis et angelus testamenti quem uos uultis.,

Ecce ueniet dicit dominus exercituum et quis poterit cogitare diem aduentus eius et quis stabit ad uidendum eum.,

5 Ipse enim quasi ignis conflans et quasi herba fullonum.,

Et sede**bit conflans et mundans argentum.,

Et purgabit filios lebi et conflabit eos quasi aurum et quasi argentum.,

10 | 45 | Et erunt domino. offerentes sacrificium iusticie et placebit deo sacrificium iuda et iherusalem sicut dies seculi et sicut anni antiqui. ait dominus omnipotens., Amen.,

EPISTOLA PAULI APOSTOLI⁴ AD TESALONICENSES. I^a,
(I THESS. V 14-23)

FRATRES, rogo uos corripite inquietos consolamini pusil-

15 lanimes. suscipite infirmos. patientes estote ad omnes homines.,

Et uidete ne quis malum pro malo alicui reddat sed semper quod bonum est sectamini in inuicem et in omnibus.,

Semper gaudete sine intermissione orate et in omnibus gratias agite.,

20 Haec est enim uolumtas dei in xpo ihesu in omnibus uobis.,
Spiritum nolite extinguere., ||

Prophetas nolite spernere., Omnia autem probate. quod bonum est tenete.,

Ab omni specie mala abstinetе uos.,

25 Ipse autem deus pacis sanctificet uos ad perfectum per omnia et integer spiritus uester anima et corpus sine querella in aduentum domini nostri ihesu xpi serbetur., Amen

LECTIO SANCTI EUANGELI⁴ SECUNDUM MARCUM., (I 1-8)

Initium euangelii ihesu xpi filii dei sicut scriptum est in esaya propheta., Ecce mitto angelum meum ante faciem tuam.,

Uox clamantis in deserto parate uiam domino rectas facite semitas eius.,

Fuit ioannes in deserto. baptizans. | 46 | et predicans baptismum penitentiae⁴ in remissione peccatorum.,

Et egrediebantur ad illum onnis iudeae regio et iherosolimite uniuersi⁴ et bibtizabantur ab illo in iordanē flumine⁵ confitentes peccata sua.,

Et erat iohannes uestitus pilis camelī⁴ et zona pellicia circa lumbos eius.,

Et locusta et mel silbestre hedebat⁴ et predicabat dicens.,

Ueniet fortior me post me⁴ cuius non sum dignus procumbens solbere corrigiam calciamentorum eius.,

Ego bbtizo uos in aqua⁴ ille uero baptizabit uos in spiritu sancto., amen ||

LEGENDUM IN U^o DOMINICO.,

LECTIO LIBRI⁴ ESAYE PROPHETAE (XXXV 1-2)

HEC DICIT DOMINUS., Letabitur deserta et inuia⁴ exul- 15
tabit solitudo et floreuit.,

Quasi lily germinabit⁴ et exultabit letabunda et laudans.,

Gloria liuani data est ei⁴ decor carmeli et saron.,

Ipsi uiderunt gloriam domini⁴ et decorem dei nostri. amen 20

EPISTOLA PAULI APOSTOLI⁴ AD FILIPENSES., (IV 4-7)

FRATRES GAUDETE in domino semper⁴ et iterum dico gaudete., Modestia uestra⁴ nota sit omnibus hominibus.,

Dominus prope est nici solliciti sitis⁴ sed in omni oratione et obsecratione | 47 | cum gratiarum actione petitiones uestre inno- 25
tescant apud deum⁴ et pax xpi que exuperat omnem sensum⁴

¹ ioanes corr. ⁴ ad illo 2 m. ¹¹ bbtizabit a add. sup. lin. ¹² sancto] et igni add. marg. inf.
¹⁹ carmeli e 2 m. in rasura ²⁵ petitiones o add. sup. lin.

^{13. in U^o dominico]} Quinque pariter dominicas ante natale Domini adsignant cum sacramentarium Gelasianū, tum antiquissimi Romanæ ecclesiae lectionarii. Capitulare evan-

geliorum Neapolitanum item meininit lectionis cuiusdam Post V dominicas de aduentum recipiendae.

custodiat corda et corpora uestra et intellegentias uestras per fidem que est in xpo ihesu domino nostro., Amen.,

LECTIO SANCTI EUANGELII⁴ SECUNDUM LUCAN.,
(III 1-18)

5 ANNO QUINTO decimo imperii tiberii cesaris⁴ procurante pontio pilato iudeam⁴ tetarca autem galilee erode philippo autem fratre eius tetarca⁴ iture et draconitudis regionibus et lisanie abiliane tetarca⁴ sub principibus sacerdotum anna et cayfa⁴ factum est uerbum dominii^{||} super iohanem zaccarie filium in deserto.,

10 Et uenit in omnem regionem iordanis praedicans babbtismum penitentiae in remissione peccatorum sicut scriptum est in libro sermonum esaye prophete., Uox clamantis in deserto parate uiam domino⁴ rectas facite semitas eius., Omnis uallis impleuitur⁴ et omnis mons et colles humiliabitur., Et erunt praba in directa⁴ et aspera in uias planas et uidebit omnis caro salutare dei nostri. Dicebat ergo ad turbas⁴ qui exiebant ut babbtizarentur ab ipso., Genimina uiperarum⁴ quis hostendit uobis fugire a futura ira.

Facite ergo fructos | 48 | dignos penitentie et ne ceperitis dicere patrem abemus abraham.,

20 Dico enim uobis quia potens est deus de lapidibus histis., suscitare filios abrahe.,

Iam enim securis ad radicem arboris posita est.

Omnis enim arbor qui non faciens fructum bonum⁴ excidetur et in igne mittetur., Et interrogabant eum turbe dicentes.,

25 Quid ergo faciemus.,

Respondens autem⁴ dicebat illis., Qui habet duas tunicas⁴ det unam non abenti⁴ et qui abet escas similiter faciat.,

Uenerunt autem et publicani ut babbtizarentur⁴ et dixerunt ad illum.,

30 Magister⁴ quid faciemus.,

At ille dixit ad eos.,

Nicil amplius⁴ quam quod || constitutum est uobis faciatis.,

Interrogabant eum et milites, dicentes., Quid faciemus et nōs., et ayt illis.,

Neminem concutiatis, neque calumniam faciatis, et contemti estote stipendiis uestris.,

Extimante autem omni populo. et cogitantibus in cordibus suis de iohanne, ne forte ipse esset xps, respondens iohannes dicens omnibus.,

Ego quidem aqua babbtizo uos, ueniet autem fortior me post me, cuius non sum dignus procumbens solbere corrigiam calcia-mentorum eius, ipse uos babbtizabit in spiritu sancto et igni.,

Cuius uentilabrum in manum eius et purgabit | 49 | aream suam, et congregabit triticum in orreum suum, paleas autem conuuret igni inextinguibili.,

Multa quidem et alia exortans euangelizabat populo., Amen.

ITEM LEGENDUM IN SCI. ANDRE APOSTOLI AD MISSAM., 15

LECTIO LIBRI SAPIENTIAE SALOMONIS., (SAP. IX 17,

X 4-6, XIV 5-7, XVI 8)

In diebus illis ayt salomon., Sensum tuum domine quis scibit, nisi tu dederis sapientiam, et miseris sanctum spiritum tuum de altissimis., Quum enim aqua quae delet terra iterum sanabit 20 sapientiam per contemtibilem lignum iustum gubernans., Hec et in consensum nequitie || quum se nationes contulissent, sciuit iustum et serbauit sine querella deo, et in filiis misericordiam fortem custodiuuit.,

Haec iustum a pereuntibus impiis liuerauit, et ut non esset 25 uacula sapientiae tuae opera.,

Propter hoc etiam exiguo ligno credunt homines animas suas, et transeuntes mare per ratem liuerati sunt.,

Benedictum est lignum, per quod fit iustitiam.,

In hoc autem hostendisti inimicis nostris, quia tu es qui liberas ab omni malo., amen.

**EPISTOLA PAULI APOSTOLI^C AD GALATAS. (II 19-20,
VI 14, 17-18)**

Fratres ego per legem legi mortuus sum ut deo uibam^C xpo
confixus sum cruci., | 50 |

5 Uibo autem iam non ego^C uiuit uero in me xps.,

Quod autem uiuo in carne in fide uiuo filii dei qui dilexit me^C
et tradidit semetipsum pro me., Mici autem absit gloriari. nisi in
cruce domini mei ihesu xpi^C per quem mici mundus crucifixus
est et ego mundo.,

10 De cetero autem^C nemo mici molestus sit.

Ego enim sticmata ihesu in corpore meo porto^C gratia domini
nostrri ihesu xpi cum spiritu sancto., amen

**LECTIO SANCTI EUANGELII^C SECUNDUM MATHEUM.,
(XVI 24-25)**

15 In illo tempore^C dominus noster ihesus xps^C loquebatur disci-
pulis suis dicens., Si quis uult post me uenire^C abneget semet
ipsum || sibi et tollat crucem suam et sequatur me.

Qui enim voluerit animam suam salbam facere^C perdet eam.

Et qui perdiderit animam suam propter me^C inueniet eam.,
20 amen.,

LEGENDUM IN SANCTE EULALIAE

LECTIO LIBRI^C ESAYE. PROPHETE (LIV 1-3)

25 Lauda sterelis que non paris decanta laudem et inni que non
pariebas^C quoniam multe filiae deserte^C magis quam eius que
habet uirum dicit dominus., Dilata locum tentorii tui^C et pelles
tabernaculorum tuorum extende ne parcas.,

Longos fac funiculos tuos^C et clauos tuos consolida.,

30 Ad dexteram enim | 51 | et ad lebam penetrabis et semen
tuum gentes hereditauit^C et ciuitates desertas inhabitauit ayt
dominus omnipotens.,

EPISTOLA PAULI APOSTOLI^C AD CORINTIOS . I^a.,
 (VII 37-40)

Fratres quis stabit in corde suo firmus non habens necessitatem
 potestatem autem habens suae uolumtatis.,

Et hoc iudicauit in corde suo serbare uirginem suam. benefacit., 5

Igitur et qui matrimonio iungit uirginem suam benefacit^v et
 qui non iungit^v melius facit.,

Mulier aligata est^v quanto tempore uir eius uiuit., Quod si
 dormierit uir eius^v liuerata est a lege uiri., ||

Cui uult nubat tantum in domino., Beatior enim erit^v si sic 10
 permanserit secundum meum consilium.,

Puto autem quod *et* ego spiritum dei habeam^v Cui est honor
 et gloria in secula seculorum., amen.,

LAECTIO SCI EUANGELII^C SECUNDUM LUCAN., (X 38-42)

In illo tempore dominus noster ihesus xps intrabit in quoddam 15
 castellum^v et mulier quedam marta nomine exceptit illum in
 domum suam^v et huic erat soror nomine maria., Quae etiam
 sedens secus pedes domini audiebat uerba illius.,

Marta autem satagebat^v circa frequens ministerium.,

Quae stetit^v et ayt.,

Domine non est tibi *cure*^v quod soror mea reliquid me sola
 ministrare? | 52 |

Dic ergo illi^v ut me adiubet.,

Et respondens dixit illi dominus., Marta marta sollicita es et
 turbaris erga plurima?

Porro unum est necessarium., Maria obtimam partem elegit
 que non auferetur ab ea.

12 quod] et add. sup. lin. 21 cure cu sup. lin.

15-27. Adverte evangelium illud, quod in prius uni ex virginibus aptatum fuisse.
 Assumptione Deiparae nunc legitur, hic |

LEGENDUM IN SANCTE MARIE AD MISSA

LECTIO LIBRI MI**CE PROPHETAE., (IV 1-3, 5-8, V 2-5)

Hec dicit dominus.,

In nobissimis dierum erit mons domus domini praeparatus in
5 uertice montium et elebautur super colles et fluent ad eum
populi et properabunt gentes multe et dicent.,

Uenite et ascendamus || ad montem domini et ad domum dei
iacob et docebit nos de uiis suis et ambulauimus in semitis eius.,
Quia de syon egredietur lex et uerbum domini de iherusalem.,
10 Et iudicauit inter populos multos et corripiet gentes fortes
usque in longinquum., Quia omnis populus ambulabunt unus-
quisque in nomine domini dei sui nos autem ambulauimus in
nomine domini dei nostri et eternum et ultra.,

In illa die dicit dominus congregauo claudicantem et eam
15 quam eieceram colligam et quam afflixeram.,

Et ponam claudicantem in reliquias et eam | 53 | que lab ora-
beram in gentem robustam.,

Et regnabit dominus super eos in montem syon ex hoc nunc
et usque in aeternum.,

20 Et tu turris gregis nebulosa filia syon usque ad te ueniet et
ueniet potestas prima regnum filie iherusalem.,

Et tu bethlem domus eufrata numquid parbula es in milibus
iuda? Ex te mici egredietur. qui sit dominator in srahel, et
egressus eius ab initio et a diebus aeternitatis.,

25 Propter hoc dauit eos usque ad tempus in quod parturiens pa-
riet., Reliquiae fratrum eius conuertentur || ad filios srahel et stauit et
pascet in fortitudine domini in sublimitate nominis domini dei sui.

12 nos amambalauius corr. inter lin.

27 sublimitate b om. in actu scriptio*nis*

1 in sancte Marie] Haec una omnino est in codice nostro B. Mariae Virgini dicata festivitas. Quae cum in variis Hispaniae partibus non uno die celebrata prius fuisset, anno tan-

dem 656, ut die XV kalendarum januariarum solemnis ab omnibus haberetur, in concilio Toletano X, c 1 statutum est.

Et conuertetur quia nunc magnificabitur usque ad terminos
terre, et erit iste pax., amen.

EPISTOLA PAULI APOSTOLI AD GALATAS., (III 27-IV 7)

FRATRES, quicumque in xpo babbtizati estis, xpm induistis.,
Non est iudeus, neque grecus. Non est serbus, neque liber., 5
Non est masculus neque femina.

Omnes enim uos, unum estis in xpo ihesu.,

Si autem uos xpi ergo abrahe semen estis, secundum promis-
sionem et haeredes. Dico autem uobis quia quanto tempore par-
bulus est. | 54 | nicil differt a seruo, quum sit dominus omnium 10
sed sub tutoribus est et auctoribus, usque ad prefinitum tempus a
patre., Ita et nos quum essemus paruuli sub elementis huius
mundi, eramus seruientes., At ubi uenit plenitudo temporis
misit deus filium suum factum ex muliere, natum sub lege, ut
eos qui sub lege erant redimeret, ut adobtionem filiorum recipe- 15
remus., Quoniam autem estis filii dei, misit spiritum filii sui in
corda nostra clamantem abba pater.,

Itaque, iam non est serbus sed filius.,

Quod si filius, et haeredes. || per deum., Cui est honor et gloria
uirtus et potestas in saecula saeculorum., amen., 20

LECTIO SCI EUANGELII SECUNDUM LUCAN., (I 26-38, 46-55)

IN ILLO TEMPORE,

missus est angelus gabrihel. a domino in ciuitatem galileae cui
nomen nazaret, ad uirginem desponsatam uiro cui nomen erat
ioseph de domo dauid, et nme uirginis maria., 25

Et ingressus angelus ad eam, dixit.,

Abe maria gratia plena, dominus tecum.,

Benedicta tu, inter mulieribus., Quae quum audisset, turbata
est in sermone eius, et cogitabat qualis esset ista salutatio.,

Et ayt angelus ei., | 55 |

Ne timeas maria, inuenisti gratiam apud deum., 30

Ecce concipies in utero et paries filium⁹ et uocabis nomen eius ihesum.,

Hic erit magnus⁹ et filius altissimi uocauitur.,

Et dauit illi dominus deus sedem dauit patris eius⁹ et regnabit in domo iacob in aeternum⁹ et regni eius non erit finis.,

Dixit autem maria⁹ ad angelum., Quomodo fiet istut⁹ quoniam uirum *non* cognosco.,

Et respondens angelus⁹ dixit ei., Spiritus sanctus superueniet in te⁹ et uirtus altissimi obumbravit tibi., Ideoque et quod nascetur ex te sanctum⁹ uocauitur filius dei., Et ecce helisabet cognata || tua⁹ et ipsa concepit filium in senectute sua⁹ et hic mensis sextus est illi que uocatur sterelis⁹ quia non est impossibile apud deum omne uerbum., Dixit autem maria ad angelum.,

Ecce ancilla domini⁹ fiat mici secundum uerbum tuum.,

15 Et discessit ab illa angelus⁹ et ayt maria.,

MAGNIFICAT. anima mea dominum⁹ et exultabit spiritus meus in deo salutari meo.,

Quia respexit humilitatem ancille sue⁹ ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes.,

20 Quia fecit mici magna qui potens est⁹ et sanctum nomen eius⁹ et misericordias eius in progenies et progenies | 56 | timentibus eum.,

Fecit potentias in bracio suo⁹ dispersit superuos mente et intellectum cordis sui.,

Deposit potentes de sede⁹ et exaltauit humiles., Esurientes 25 repleuit bonis⁹ et diuites dimisit inanes.,

Suscepit srahel puerum suum memorare misericordiae suaे quae locutus est patribus nostris abraham et semini eius usque in seculum amen

LEGENDUM IN NATIUITAS DOMINI AD MISSAM.

LECTIO LIBRI⁴ ESAYE PROPHETAE., (VII 10-16, IX 1-7)

In diebus illis⁴ adiecit dominus loqui ad acaz dicens., Pete tibi signum a domino deo tuo in profundum || inferni⁴ sibe in exelsum supra., Et dixit acaz.,

5

Non petam⁴ et non temtabo dominum., Et dixit.,

Audite ergo domus dauid⁴ numquid parum uobis est molesti esse hominibus⁴ quia molesti estis et deo meo ?

Propter hoc⁴ dauit uobis dominus deus ipse signum.,

Ecce uirgo in utero accipiet et pariet filium⁴ et uocabitis 10 nomen eius emanuel., Butirum et mel comedet. ut sciat reprobare malum⁴ et eligere bonum.,

Derelinquetur terra quem tu detestaris⁴ affacie duorum regnum suorum.,

PRIMO tempore alleuiata est terra zabulon et terra | 57 | 15 nep*talim⁴ et in nobissimo adgrabata est uia maris⁴ trans iordanem galileae gentium.,

Populus qui sedebat in tenebris uidit lucem magnam⁴ habitantibus in regione umbre mortis⁴ lux orta est eis.,

Multiplicasti gentem⁴ non magnificasti., Laetitia* laetabuntur 20 coram te sicut laetantur in messe⁴ sicut exultant uictores quando diuidunt spolia.,

Iugum enim oneris eius et uirgam. humeris eius⁴ et sceptrum exactoris eius superasti⁴ sicut in die madian.,

Quia omnis uiolenta predatio cum tumultum uestimentum 25 mixtum sanguine⁴ || erit in combustione et cibus ignis., Parbulus

⁷ dauit corr. ²⁰ non magnificasti laetitiam / manu.

1. in nativitas domini ad missam] Unica missa in Nativitate Domini adsignatur, sicut in reliquis liturgiis occidentalibus, sola excepta Romana. Nam quae in Missali Ambrosiano vetere indicatur « Missa in nocte », recentioris

esse videtur instituti; neque de ea quidquam reperitur in Antiphonario Ambrosiano vetere, in quo sane non tam multa quam in Missali mutata sunt.

enim natus est nobis^v filius datus est nobis^v et factus est principatus eius^v super humeros eius.,

Et uocauitur nomen eius admirabilis^v consiliarius^v fortis^v pater futuri seculi^v princeps pacis.,

5 Multiplicabitur eius imperium^v et pacis eius non erit finis.,

Sedebit super solium davit et super regnum eius^v ut confirmet illut et corroboret in iudicio et iustitia^v amodo et usque in semperiternum.,

Zelus domini exercituum faciet hoc., amen

10 EPISTOLA PAULI APOSTOLI^v AD EBREOS., (I 1-12)
DEO GRATIAS., | 58 |

Fratres^v multifarie multisque modis olim deus loquutus est patribus nostris in prophetis.,

Nobissimis autem diebus loquutus est nobis in filio quem 15 posuit heredem hominum^v per quem aetiam fecit secula qui est splendor glorie^v et imago substantiae eius., Portansque omnia uerbo uirtutis sua^v purificationem peccatorum facta.,

Sedet in dextera magnitudinis^v in excelsis.,

Tanto melior angelis factus est^v quanto praecellentius his 20 possidet nomen.,

Cui enim aliquando angelorum dixit filius meus es tu^v ego odie genui te^v et iterum., ||

Ego ero ei in patrem^v et ipse erit mici in filium.,

Deinde iterum^v quum introduceret primogenitum in orbem 25 terrarum dixit., Adorent illum omnes angeli dei.,

Et ad angelos quidem dicit., Qui facit angelos suos spiritus^v et ministros suos ignem urentem.,

Ad filium autem.,

Tronus tuus deus in eternum^v uirga recta^v uirga regni tui., 30 Dilexisti iustitiam et odisti iniuriam^v ideo huncxit te deus deus tuus oleo letitiae preparticipibus tuis., Et tu domine in initio fundasti terram^v et opera manuum tuarum sunt celi.,

Ipsi peribunt tu autem permanes et omnia | 59 | tamquam uestimentum ueterescens et uelut amictum mutabis ea et mutabuntur., Tu autem idem ipse es et anni tui non deficient., amen.,

LECTIO SANCTI EUANGELII SECUNDUM LUCAN., (II 1-20) 5

IN ILLO TEMPORE exiit edictum a caesare augusto ut discreberetur uniuersus orbis.,

Hec discribtio prima facta est a praeside syrie chyrino et ibant omnes ut profiterentur singuli in suam ciuitatem.,

Ascendit autem et ioseph a galilea de cibitate nazareth ⁱⁿ 10 iudeam ciuitatem dauit que uocatur bethlem eo quod esset de domo || et familia dauid ut profiteretur cum maria disponata siuⁱ uxore pregnante.

Factum est autem quum esset ibi impleti sunt dies ut pareret et peperit filium suum primogenitum et pannis eum inuoluit et 15 reclinabit eum in praesepio quia non erat ei locus in diuersorio., Et pastores erant in regione eadem uigilantes et custodientes uigilias noctis super gregem suum.,

Et ecce angelus domini stetit iusta illos et claritas dei circumfulsis illos et timuerunt timore magno., ²⁰

Et dixit illis angelus.,

Nolite timerê,,

Ecce enim euangelizo uobis gaudium magnum | 60 | quod erit omni populo.,

Quia natus est uobis hodie salbator qui est xps dominus in 25 ciuitatem dauit et hoc uobis signum.,

Inuenietis infantem pannis obolutum et positum in praesepio.,

Et subito facta est quum angelo multitudo militiae celaestis laudantium deum et dicentium.,

GLORIA in altissimis deo et in terra pax hominibus bone 30 uolumtatis.,

¹⁰ nazaret iudeam corr. 2 m. ¹³ siu*i* i ex e. ²⁷ obolutum corr.

Et factum *est* ut discesserunt ab eis angeli in caelum: pastores loquebantur: ad inuicem.,

Transeamus usque in bethlem et uideamus hoc uerbum quod factum est: quod dominus hostendit || nobis., Et uenerunt festi-
5 nantes: et inuenerunt mariam et ioseph: et infantem positum in praesepio., Uidentes autem: cognoverunt de uerbo quod dictum erat illis de puero hoc.,

Et omnes qui audierunt mirati sunt: et de his que dicta erant a pastoribus ab ipsis.,

10 Maria autem conserbabat omnia uerba haec: conferens in corde suo.,

Et reuersi sunt pastores glorificantes et laudantes dominum: in omnibus quae audierant sicut dictum est ad illos., amen | 61 |

LECTIO ECLESIASTICA DE MIRABILIBUS SANCTI STE-
15 PHANI MARTIRIS XPI EX LIBRIS DE CIBITATE DEI
BEATI AGUSTINI EPISCOPI¹ (XXII, VIII 10-22) DYE . UII^o.
KALENDAS Ianuarias . DEO GRATIAS.||

In diebus illis: ad aquas stabilitanas episcopo adferente: pre-
iecto reliquias martyris gloriosissimi stefani: ad eius memoriam
20 ueniebat magne multitudinis concursus et occursum.,

Ibique caeca mulier: dum ad episcopum portantem duceretur:
orauit.,

Flores quos ferebat: dedit., Recepit oculos: admonuit: pro-
tinus uidit.: Stupentibus qui aderant: praeibat exultans: uiam
25 carpens: et uiae ducem ulterius non requirens | 62 |

II. — DE LUCILLO EPISCOPO A FISTULA LIUERATO., Memorati
memoria martiris: que posita est in castello sinitensi: quod

¹ factum] est add. sup lin.

14. *Lectio eclesiastica*] Recepta erat in Eccle-
sia Galicana et in Mediolanensi consuetudo
recitandi in missa passiones seu vitas sancto-
rum, quorum festa agebantur. Cuius rei exem-
plum habes in Lectionario Gallico, ubi

passio apostolorum Petri et Pauli die eorum
natali Epistolae praemittitur. Ecce nunc tibi
alterum, ex quo intelligas eundem morem in
Toletana quoque provincia olim viguisse.

ipponensi coloniae uicinum est: eiusdem loci lucillus episcopus populo praecedente atque sequente: portabat.,

Fistula cuius molestia iam diu laboraberat: et familiarissimi sui medici qui eam searent operiebantur: manus illius pie sarcinae uectatione: repente sanata est.,

Nam deinceps: eum in suo corpore non inuenit.,

III. – DE EUCARIO PRESBITERO PRIMUM A CALCULO SANATO ET POSTEA A MORTE SUSCITATO., Eucharius presbiter ex spania calame habitabat: ueteri morbo calculi laborabat., Per memoriam supra dicti martyris: quam possidius illo aduexit episcopus: salbus factus est.,

III. – DE MORTUO SUSCITATO., Idem ipse postea || morbo alio rebalescente: mortuus sic iacebat: ut ei iam pollices ligarentur.,

Opitulatione memorati martyris: quum de memoria eius reportata esset: et super iacentis corpus missa ipsius presbiteri tunica: suscitatus est.,

U. – DE MARTIALEM QUI AD FIDEM GENERIS SUI ORATIONE CONUERSUS EST., Fuit ibi uir in ordine suo primarius nomine martialis.,

Euo iam grabis: et multum aborrens a religione xpistiana., Habebat sane fidelem filiam: et generum eodem anno baptizatum., Qui cum eum egrotantem multis et magnis lacrimis rogaret ut fieret xpistianus: prorsus abnuit: eosque a se turbida indignatione submobit., Uisum est genero eius. ut iret ad memoriam sancti stephani: | 63 | et illic pro eo quantum posset oraret ut deus illi daret mentem bonam: quam credere non differret in xpm., Fecit hoc ingenti gemitu et fletu: et sinceriter ardente pietatis affectu.,

Deinde abscidens aliquid de altari florum: quod occurrit tuli., Ecce quum iam nox esset: ad caput posuit., Tunc dormitatum est.,

Et ecce ante diluculum clamat ut ad aepiscopum curreretur: qui mecum forte tunc erat apud ipponem.,

¹³ rebalescente ba om. in actu scriptioonis ³⁰ dormitus est corr.

Quum ergo eum audisset absentem: uenire presbiteros postulauit.,

Uenerunt credere se dixit.

Admirantibus atque gaudentibus omnibus: baptizatus est.,
5 Hoc quamdiu uixit: in ore habebat xpe accipe spiritum meum., ||

Quum haec uerba beatissimi stephani quando lapidatus est a iudeis ultima fuisse nesciret: que huic quoque ultima fuerunt.,

Nam non multo post: etiam ipse defunctus est.,

10 UI. – DE DUOBUS PODAGRI. Sanati sunt illic per eundem martirem: etiam podagri duo., Unus ciues: peregrinus: unus.,

Sed ciues: omnimodo.,

Peregrinus autem: per reuelationem quid adiueret audiuit.,
Et quum hoc fecerit: dolor continuo conquiescit., Auturor nomen
15 est fundi: ubi aecclesia constituerat: et in ea memoria martyris stefani fieret.,

UII. – DE PARBULO SUSCITATO. Puerum quidam parbulum quum in area luderet: exorbitantes bobes qui ueiculum traebant: rota obtriberunt., | 64 |

20 Et confestim palpitauit expirans., Hunc ma*ter arreptum: ad eandem memoriam posuit.,

Et non solum reuixit: uerum aetiam inlesus apparuit.,

UIII. – DE DEO UOTA SUSCITATA Sanctimonialis quedam in uicina possessione quae aspaliana dicitur: quum egritudine labo-
25 raret, ac despiraretur: ad eandem memoriam tunica eius adlata est.,

Quex ante quam reuocaretur: illa defuncta est.,

Hactamen: tunica operierunt cadaber eius parentes.,

Et recepto spiritu: salua facta est.,

UIIII. – DE BASSI FILIA SUSCITATA. Aput ipponem bassus qui-
30 dam sirus ad memoriam eiusdem martyris: orabat pro egrotante et pereclitante filia.,

Eoque secum: uestem eius *adtulerat*, ||

⁴ gaudentibus u add. sup. lin. ³¹ preclitante corr. ³² adtulerat ad add. sup. lin.

Quum ecce pueri de domo occurserunt⁴ qui ei etiam mortuam nuntiarent.,

Sed quum orante illo^v ab amicis eius exciperentur^v proibuerunt eos illi dicere ne per publicum plangeret.,

Qui cum domum redisset^v iam suorum eiulantibus personantem^v et uestem filie quam ferebat super eam proiecisset^v reddita est uite.,

X. - DE PARBULO PERHUNCTO ET SUSCITATO., Rursus ibidem apud nos^v yrenei cuiusdam collectarii filius^v egritudine extinctus est.¹⁰

Quumque corpus iaceret exanime^v atque a lugentibus et lamentantibus^v exequie pararentur^v amicorum eius quidam inter aliorum consolantium uerba sugessit^v ut eiusdem martyris holeo perungueretur., Factum est^v et reuixit.,

XI. | 65 | DE ALIO PARUULO SUSCITATO., Itemque apud nos¹⁵ uir tribunicius nomine eleusinus super memoria martyris que in suburbano eius est^v egritudine exanimatum posuit infantulum filium.,

Et post orationem^v quam multis cum lacrimis fudit^v uiuentem lebabit.,²⁰

Quid faciam., Urguet huius operis implenda promissio^v ut non hic possim omnia commemorare que scio.,

Et proculdubio plerumque nostrorum quum hec legerint^v dolebunt me pretermisse tam multa que utique mecum sciunt., Quos iam nunc ut ignoscant rogo^v et cogitent quam prolixi²⁵ laboris sit facere. quod me hic non facere suscepti operis necessitas cogit.,

Si enim miracula sanitatum^v ut alia taceam. ea tantum || modo uelim scribere que per hunc martyrem id est gloriosissimum stephanum facta sunt in colonia calamensi^v et in nostra plurimi³⁰ conficiendi sunt libri., Nec tamen omnia colligi poterunt^v sed tantum de quibus libelli dati sunt qui recitarentur in populis.,

Id namque fieri uoluimus: quum uideremus antiqui similia diuinuarum signa uirtutum etiam nostris temporibus frequentari: et ea non debere multorum notitia deperire.

Nondum autem est biennium ex quo apud ipponem regium: 5 cepit esse ista memoria.,

Et multis quod a nobis notissimum est: non datis libellis de his quae mirabiliter facta sunt.,

Illi ipsi qui dati sunt: ad septuaginta ferme numerum | 66 | peruererunt quando ista conscripsi.,

10 Calama uero: ubi et ipsa memoria prius esse caepit: et crebrius dantur: incomparauili multitudine superant., Uzali etiam que colonia: betice uicina est: multa preclara per eundem martyrem: facta c gnouimus., Cuius ibi memoria: longe prius quam apud nos ad iepiscopo euodio constituta est.,

15 Sed libellorum dandorum ibi consuetudo non est: uel potius non fuit. nam fortasse nunc esse iam caepit.

XII. — DE PETRONIA A LANGORE SANATA., Quum enim nuper illic essemus: petronia mater familias: que ibi mirabiliter ex magno atque diurno in quo medicorum adiutoria cuncta defecerant langore sanata est., Ortati sumus || uolente supra dicto aepiscopo lucillo: ut libellum daret qui recitaretur in populo: , et obedientissime paruit.,

In quo posuit etiam quod hic reticere non possum quamuis ad ea que hoc opus urguit festinare conpellar.,

25 XIII. — DE LAPIDE IN UENTRE BOBIS INUENTO., A quodam iudeo dixit. sibi fuisse persuasum: ut anolum capillacio uinculo insereret: quo sub omni ueste ad nuda corporis cingeretur.,

Qui anolus: haberet sub gema lapidem in renibus inuentu bobis.,

30 Hoc aligata quasi remedio: ad sancti martyris limina ueniebat., Sed profecta a cartagine: quum in confinio fluminis bagrade in sua possessione mansisset: surgens ut iter ageret: ante pedes

suos illum iacentem anulum uidit⁴ | 67 | et capillaciam zonam
qua fuerat alligatus mirata temtauit., Quam quum omnino suis
nodis firmissimis sicut fuerat adstrictam comperisset⁵ crepusse
atque exiluisse anulum suspicata est., Qui etiam ipse quum inte-
gerrimus fuisse inuentus⁶ future salutis quodammodo pignus de
tanto miraculo se accepisse presumsit., Atque illum uinculum
soluens⁷ simul cum eodem anulo proiecit in flumine., Nunc cre-
dunt hoc⁸ qui etiam dominum ihesum per integra uirginalia
matris enixum⁹ et ad discipulis ostiis clausis ingressum fuisse¹⁰
non credunt., Sed hoc certe querant., Et si uerum inuenerint¹¹
illa credant.,

Clarissima femina est || nobiliter nata¹² nobiliter nubta¹³ cartag-
ine habitat.,

Ampla ciuitas¹⁴ ampla persona.,

Rem querentes¹⁵ latere non sinit., Martyr certe ipse quod in-
petrante illa sanata est¹⁶ in filium permanentis uirginis credidit.,

In eum qui ostiis clausis ad discipulis ingressus est¹⁷ credidit.,
Postremo. propter quod ista omnia dicuntur a nobis¹⁸ in eum qui
ascendit in celum. cum carne in qua resurrex¹⁹ erat credidit.,²⁰

Et ideo per eum tanta fiunt²¹ quia pro ista fide animam posuit.,

Fiunt ergo etiam nunc multa miracula²² eodem deo faciente²³
per quos uult²⁴ et quem ad modum uult.,

Qui et illa que legimus fecit.,

Sed ista nec similiter innotescunt²⁵ neque ut non | 68 | excidant
animo quasi clarea memoriae crebra lectione utuntur.,

Nam et ubi diligentia est que nunc apud nos esse caepit ut
libelli eorum quae beneficia percipiunt²⁶ recitentur in populo²⁷
semel hoc audiunt²⁸ qui adsunt., Pluresque qui non adsunt.,

Ut nec illi qui adfuerunt²⁹ post aliquos dies quod audierunt³⁰
mente retineant., Et uix quisque repperiatur. illorum qui ei quem
non adfuisse cognoverit indicet quod audiuist.,

XIII. — DE DECEM GERMANIS IN TREMORE MORTIS CONSTI- TUTOS³¹ ET SALUTI PRISTINE CUM DEI GRATIA RESTITUTOS.,

⁷ Non credunt corr. ¹⁷ discipulis s add. sup. lin.

Unum est apud nos factum: non maius quam illa. que dixi.,

Sed tam clarum atque inlustre miraculum: ut nullum arbiter esse ipponensium: qui hoc non uel uiderint uel didicerit: nullum || qui oblibisci ulla ratione potuerit.,

5 Decem quidem fratres: quorum septem mares: tres faeminae: de caesarea cappadociae. suorum ciuium non ignobiles: maledicto matris recente patris obitu destituti: quae iniuriam sibi ab eis factam aceruissime tulit: tali paena sunt diuinitus coerciti ut orribiliter quaterentur omnes tremore membrorum., In 10 qua fedissima speciae oculos suorum ciuium non ferentes: qua uersum cuique ire uisum est tota pene uagabantur orbe romano., Ex his etiam ad nos uenerunt duo., Frater: et soror., Paulus: et palladia.,

Multis aliis locis miseria diffamante: iam cogniti.,

15 Uenerunt autem ante pascha: ferme dies quindecim., | 69 |

A Ecclesiam quotidie et in eam memoriam glosissimi stephani frequentabant orantes: ut iam sibi placeretur deus. et salutem pristinam redderet., et illic et quocumque ibant conuertebant inse: ciuitatis aspectum.,

20 Nonnulli qui eos alibi uiderant: causamque tremoris eorum noberant: aliis ut quisque poterant indicabant.,

Uenit et pascha., Atque in ipso die dominico mane: quum iam frequens populus praesens esset: et loci sancti cancellos ubi martyrium memoria erat: idem iubenis orans teneretur: repente 25 prostratus est., Et dormienti simillimus iacuit., Non tamen tremens: sicut etiam antea per somnum solebat., Stupentibus qui aderant: atque alliis || pabentibus aliis dolentibus quum eum quidam uellent erigere nonnulli proibuerunt.,

Sed potius exitum expectandum esse dixerunt., Et ecce sur- 30 rexit: et non tremebat quoniam sanatus erat..

Et stabat incolomis intuens intuentes.,

Ut quis ergo se tenuit: a laudibus dei., Clamantium: gra-

tulantiumque uocibus et ecclesia usquequaque completa est.,
Inde ad me cum gaudio curritur ubi sedebam et iam proces-
sorus.,

Inruit alter quisque post alterum., Omnis posterior quasi nobum
quod alius prior dixerat et nuntiantes.,

Meque gaudente et apud me gratias agente ingreditur etiam
ipse cum pluribus.,

Inclinatur ad genua mea.,

Erigitur ad osculum meum., | 90 |

Procedimus ad populum.,

Plena erat ecclesia.,

Personabat uocibus gaudiorum Deo gratias., Deo laudes.,

Nemine tacente hinc atque inde clamantium salutabi po-
pulum.,

Et rursus eadem feruentiori voce clamabant.,

Facto tandem silentio scribturarum diuinarum sunt lecta
sollemnia.,

Ubi autem uentum est ad mei sermonis locum dixi pauca pro
tempore et pro illius iucunditate laetitiae.,

Magis enim eos in opere divino quandam dei eloquentiam non audiret sed considerare permisi.,

Nobiscum homo prandit et diligenter nobis omnem suae fra-
terneque ac maternae calamitatis indicauit storiam., Sequenti ||
itaque diae post sermonem redditum narrationis eius libellum
in crastino populo recitandum promisi.,

Quod quum ex dominico paschae die tertio fieret in gradibus
excederet in qua de superiori loquebar loco feci stare ambos
fratres.,

Quum eorum legeretur libellus intuebatur populus uniuersus
sexus utriusque unum stantem sine deformi motu altera mem-
bris omnibus contrementem.,

9. Vides a seriori adnotatore transitum osci- | in textu nihil deest.
tanter factum esse a pag. 69 ad p. 90 : ceterum

Et qui ipsum non uiderant qui in eo diuinae misericordiae factum esset, in eius sorore cernebant., Uidebant enim quid in illo gratulandum, quid pro illa esset orandum., Inter haec recitato eorum libello, de conspectu populi, eos abire precepi, et de tota ipsa | 91 | causa, aliquanto diligentius caeperam disputare.,

Quum. ecce me disputante, uoces aliae de memoria martyris, nobe gratulationis audiuntur.,

Conuersi sunt eo qui audiebant, cuperuntque currere., Illa enim de gradibus descendit in quibus steterat, et ad sanctum martyrem orare perrexerat., Quae mox ut cancellos adtigit, conlabsa similiter uelut in somnum sana. surrexit., Dum ergo requireremus quid factum fuerit, unde illud strepitus letus extiterit, ingressi sunt cum illa in baselica ubi eramus, adducentes eam sanam de martyris loco.,

15 Tum uero tantus ab utroque || sexu admirationis clamor exortus est, ut uox continuata cum lacrymis non uideretur posse finiri,

Perducta est ad eum locum, ubi paulo ante steterat tremens.,

Exultabant eam similem fratri, cui doluerant remansisse dissimilem., Et nondum fusas preces suas pro illa, iam tamen preuiam dei uolumtatem, tam cito exauditam esse cernebant.,

Exultabant in dei laudem, uoces in uerbis., Tanto sonitu, quantum nostrae aures ferre uix possent.,

Quid erat in cordibus exultantium, nisi fides xpi pro quo stephani sanguis effusus est.,

25 Cui est honor et gloria, uirtus et potestas in secula seculorum amen ; | 92 |

LEGENDUM IN DIEM SANCTI. STEFANI LEUITE.,

LECTIO LIBRI, REGUM., (III Reg. xxi 1-29)

IN DIEBUS ILLIS uinea erat naboht ihezraelite qui erat 30 in ihezrahel, iuxta palatium acab regis samarie.,

Loquutus est ergo acab ad naboht dicens.,

Da mici uineam tuam ut faciam mici ortum olerum, quia uicina est, et prope domum meam., Daboque tibi pro eam uineam meliorem, aut si tibi comodius putas, argenti pretium quantum digna est.,

Cui respondit naboht.,

Propitius mci sit dominus, ne dem hereditatem patrum meorum tibi.,

Uenit ergo acab in domum suam indignans et frendens || super uerbo quod loquutus fuerat ad eum naboht ihezraelite dicens. non do tibi hereditatem patrum meorum.

Et proiciens se super lectulum suum, abertit faciem suam ad parietem et non comedit panem.,

Ingressa est autem ad eum zezabel huxor sua, dixitque ei., Quid est hoc unde anima tua contristata est, et quare non comedis panem.,

Qui respondit ei.,

Loquutus sum ad naboht iezraelite, et dixi ei., Da mici uineam tuam accepta pecunia.,

Aut si tibi placet, dabo tibi uineam pro ea.,

Et ille ayt., Non do tibi uineam meam.,

Dixit ergo ad eum . uxor . eius zezabel., | 93 |

Grandis auctoritatis es, et bene regis regnum srael?

Surge et comedere panem et equo esto animo.,

Ego dabo tibi uineam naboth ihezraelite.,

Scripsit itaque litteras ex nomine acab, et signauit eas anulo eius, et misit ad maiores natum et ad obtimates qui erant in ciuitate eius, et habitabant cum naboth.,

Litterarum autem erant ista sententia.,

Predicate iejunium, et sedere facite naboth inter primos populi.,

Et submitite duos uiros filios belial contra eum, ut falsum testimonium dicant., Benedixit naboth, deo et regi.,

Et educite eum || et lapidate, sicque moriatur.,

Fecerunt ergo ciues eius et maiores natu et obtimates qui

habitant cum eo in urbe² sicut preceperat eis zezabel. et sicut scriptum erat in litteris quas miserat ad eos.,

Praedicaberunt iejunium et sedere fecerunt eum inter primos populi³ et adductis duobus uiris filiis belial⁴ fecerunt eos sedere 5 contra eum.,

At illi scilicet ut uiri diabolici⁵ dixerunt contra eum testimonium coram multitudine., Benedixit naboth⁶ deo et regi.,

Quamobrem⁷ eduxerunt extra cibitatem⁸ et lapidibus interfecerunt eum., || 94 |

10 Miseruntque ad zezabel dicentes⁹ lapidatus naboth et mortuus est.,

Factum est quum audisset zezabel lapidatum naboth et mortuum¹⁰ loquuta est ad acab dicens.,

15 Surge *et* posside uineam naboth iezraelite¹¹ qui noluit tibi adquiescere et dare eam accepta pecunia., Non enim uiuit naboth¹² sed mortuus est., Quod quum audisset acab mortuum uidelicet naboth¹³ surrexit et descendebat in uineam naboth¹⁴ ihezraelite ut possideret eam., Factum est sermo domini¹⁵ ad heliam thesbitendicens.,

20 Surge¹⁶ et descende in occursum acab regis srahel¹⁷ || qui est in samaria.,

Ecce ad uineam naboth descendet¹⁸ ut possideat eam., Et loquens ad eum dicens., Hec dicit dominus.,

Occidisti¹⁹ insuper et possedisti.,

Et post hec addes.,

25 Haec dicit dominus., In hoc loco in quo linxerunt canes sanguinem naboth²⁰ lambent quoque tuum sanguinem et ayt acab ad heliam., Num inuenisti me inimici meae ?

Qui dixit., Inueni. eo quod uenundatus sis²¹ ut faceres malum ante conspectum domini.,

30 Ecce ego inducam super te malum²² et dimentiam posteriora tua²³ et interficiam de acab mingentem ad parietem et clausum et ultimum in israhel., | 95 |

Et dabo domum tuam sicut domum ieroboam filii naba^ht et sicut domum baasa . filii aia . quia egisti ut me ad iracundiam prouocares et peccare fecisti srahel.,

Sed et de zezabel loquutus est dominus dicens.,

Canes comedent zezabel^z in agro iezrahel.,

5

Si mortuus fuerit achab in ciuitate comedent eum canes.,

Si autem mortuus fuerit in agro^z comedent eum uolucres caeli.,

Igitur non fuit alter . talis ut achab qui uenundatus est^z ut faceret malum in conspectum domini.,

Concitabit enim eum zezabel huxor sua || et abominabiles effectus est in tantum ut sequeretur idola quae fecerunt amorrei^z quos consumsit dominus a facifiliorum srahel.,

Itaque quum audisset achab sermones istos scidit uestimenta sua^z et operuit cilicio carnem suam., Ieiunabitque et obdormiuit in sacco et ambulauat dimisso capite., Factus est autem sermo 15 domini ad heliam thesbiten dicens.,

Nonne uidisti achab umiliatum corame ? quia igitur umiliatus est mei causa^z non inducam malum in diebus eius.,

LECTIO LIBRI HACTUUM^z APOSTOLORUM., (VI 1-VII 2,

VII 51-VIII 4) DEO GRATIAS., | 96 |

20

IN DIEBUS ILLIS^z crescente numero discipulorum^z factus est murmur grecorum aduersus iudeos eo quod despicerentur uidue eorum^z in ministerio cotidiano.,

Conuocantes autem duodecim apostoli^z multitudinem discipulorum dixerunt ;

25

Non est aequum nos derelinquere uerbum dei^z et ministrare mensis.,

Prospicite ergo fratres ex bobis ipsis bonum testimonium habentes septem uiros plenos spiritu sancto et sapientia^z quos constituamus in hoc ministerio.,

30

Nos autem^z erimus orationi et uerbo deseruientes.,

¹ nabah^h h add. sup. lin. ¹⁴ cilio corr. ³⁰ ministerio i ex e

Et placuerunt hec uerba^s coram omni || plebe., Et elegegrunt stefanum uirum plenum fide et sapientia et spiritu sancto et philipum^s et procorum^s et nicanorem^s et timonem^s et parmenam et niculaum^s prosilitum anziozensem.,

5 Quostatuerunt^s ante conspectu apostolorum.,

Et orantes manus eis inposuerunt^s et sermo domini crescebat et amplificabatur numerus dicentium iherosolimys ualde.,

Nam multa turba aetiam sacerdotum^s obediens fidei., Stefanus autem plenus gratia et uirtute faciebat signa magna et prodigia in plebe^s per nomen domini nostri ihesu xpi.,

Aduersus quem^s insurrexerunt quidam | 97 | de sinagoga que appellatur liuertinorum^s et chirinensium^s et alaxandrinorum^s et a cilicia^s et ab asia disputantes cum stefano.,

Qui non poterant resistere sapientiae. et spiritui sancto qui loquebatur in eo^s propter quod redarguerentur ab eo^s cum omni fiducia.,

Quum ergo non possent resistere ueritati^s tunc submiserunt uiros qui dicerent. se eum audisse dicentem uerba blasphemie in moysen et deum.,

20 Commoberunt itaque plebem . et maiores natu et scribas^s et concurrentes rapuerunt stefanum et perduxerunt eum || in concilium et statuerunt testes mendaces qui dicerent.,

Homo iste^s non cessat loqui uerba blasphemiae aduersus legem et locum hunc sanctum.,

25 Audibimus enim ipsum dicentem^s quoniam ihesus nazarenus hic dissolbet hunc locum^s et mutauit traditiones quas tradidit nobis moyses.,

Et intuentes eum omnes qui sedebant in concilio uiderunt faciem eius tamquam faciem angeli dei^s stantis in medio ipsorum.,

30 Dixit autem princeps sacerdotum stephano.,

An ista. se^s sic haberent ?

Qui respondit.,

- Dure ceruice et non circumciso corde et auribus., | 98 |
 Uos semper spiritui sancto resistitis sicut et patres uestri.,
 Quem prophetarum illi non sunt persequuti et occiderunt qui pronuntiaberunt de aduentu iusti: cuius uos tunc proditores et omicide fuistis., 5
- Qui accepistis legem in ordinatione angelorum et non custodistis.,
- Haec quum dixisset fremeabant in cordibus suis: et stridebant dentibus in eum., Ipse autem cum esset plenus spiritu sancto respiciens in caelum uidit gloriam dei: et ihesum stantem ad dextris dei et dixit., Ecce uideo celos apertos: et filium hominis stantem ad dexteram dei.,
- Quo auditio illi: exclama || berunt uoce magna continuerunt aures suas: et impetum fecerunt uniuersi in eum et eicientes eum extra ciuitatem: lapidabant eum., 15
- Et falsi testes posuerunt uestimenta sua: iuxta pedes cuiusdam nomen sauli.
- Et lapidabant stefanum inuocantem et dicentem domine ihesu recipe spiritum meum.,
- Quique iam deficiens positis genibus uoce magna exclamabit., 20
 Domine ne statuas illis hoc ad peccatum.,
- Et hoc quum dixisset dormibit., Saulus autem erat consentiens neci eius.
- Facta est autem in illa die persecutio magna aduersus aeclesiam que est | 99 | iherosolimis . omnes qui dispersi sunt in regionibus 25 iudeae et samarie: exceptis apostolis qui remanserunt in iherusalem.,
- Conportaberunt autem stephanum uiri religiosi: et fecerunt planctum magnum super eum.,
- Saulus uero debastabat eclesias: intrans in domos et traens 30 uiros hac mulieres tradebat in carcerem.,
- At illi qui dispersi erant ibant euangelizantes uerbum dei., amen.,

22 dormibit i sup. lin.

**LECTIO SANCTI EUANGELII SECUNDUM MATHEUM.,
(XXIII 34-39)**

IN ILLO TEMPORE congregatis ihesus phariseis loquutus est eis dicens., Ecce ego mitto ad uos prophetas et sapientes et scribas et ex illis occidetis et crucifigetis., || et flagellabitis in synagogiis uestris., Et persequimini de cibitate in ciuitate ut ueniat super uos omnis sanguis iustus qui effusus est super terram.,

A sanguine abel . iusti usque ad sanguinem zaccarie filium baracie quem occidistis inter templum et altare., amen dico uobis ueniet hec omnia super generationem istam.,

Iherusalem iherusalem que occidis prophetas et lapidas eos qui ad te missi sunt . quotiens uolui congregare filios tuos quem admodum gallina congregat pullos suos sub alas et noluisti.,

Ecce derelinquetur uobis domus uestra deserta., Dico enim uobis.,

Non me uidebitis amodo donec dicatis., | 100 |
Benedictus qui uenit in nomine domini., amen.

LEGENDUM IN DIEM . SANCTI . IOHANNIS . APOSTOLI .

**20 LECTIO LIBRI SAPIENTIE SALOMONIS., (Sap. X 10-14)
DEO GRATIAS., ||**

IUSTUM DEDUXIT DOMINUS per uiam rectam et hostendit illi regnum dei et dedit illis scientiam sanctorum., Honestabit illum in laboribus et complebit labores illius.,

In fraude circumuenientium illum adsuit et honestum illum fecit., Custodiuuit illum ab inimicis et a seductoribus tutabit eum et certamen fortē dedit illi ut uinceret ut sciret quoniam omnium potentior est sapientiam.,

Haec uenditum iustum non dereliquid deus sed a peccatoribus liberabit illum.,

Descendit cum illo in fobeam et in uinculis non dereliquit

illum: donec afferret illi sceptrum regni et potentiam aduersus eos qui eum deprimebant., | 101 |

Et mendaces hostendit qui maculaberunt illum: et dedit illi claritatem eternam.,

**EPISTOLA PAULI APOSTOLI: AD CORINTIOS . PRIMA., 5
(I Cor. V 1-5) DEO**

FRATRES SCIMUS quoniam si terrestris domus nostra huius habitationis dissolbantur: quod hedificationem ex deo habemus domum non manufactam eternam in caelis., Nam et qui sumus in *tabernaculo* in hoc ingemesimus habitationem nostram ¹⁰ quae de caelo est: superindui cupientes: si tamen uestiti non nudi inueniamur., Nam et qui sumus in hoc corpore: ingemesimus grabati eo quod nolumus expoliari || sed superuestiri: ut absorbeatur quod mortale est a bita. Qui autem efficit nos in hoc ipsum deus qui dedit nobis pignus spiritus: ipsi gloria in secula ¹⁵ seculorum.,

**LECTIO SANCTI EUANGELII SECUNDUM IOANNEM.,
(XXI 20-24) GLORIA.,**

IN ILLO tempore: uidit petrus illum discipulum quem diligebat ihesus sequentem qui recubuit in cena super pectus eius: ²⁰ et dixit.,

Domine: hic autem quid: dicit ei ihesus., Sic eum uolo manere: donec ueniam quid ad te., Tu me sequere.,

Exibit ergo sermo iste in fratres quia discipulus iste non moreretur., Et non dixit ei ihesus non moreretur: sed sic eum ²⁵ uolo manere: donec ueniam quid ad te., Hic est discipulus qui testimonium peribet de his: et qui scripsit hec., | 102 |

Et scimus quia uerum est: testimonium eius., amen.

¹⁰ *tabernaculo in rasura*

**ITEM LEGENDUM . IN DIEM CIRCUMCISIONIS DOMINI
AD MISSAM.,**

LECTIO LIBRI⁴ GENESIS., (XXI 1-8)

IN DIEBUS ILLIS: Uisitauit dominus sarram sicut promis erat et impleuit que loquutus est.,

Concepitque et peperit filium in senectute sua et tempore quod predixerat ei deus., Uocabitur abraham nomen filii sui quem genuit ei sarram isaac et circumcidit eum octavo die sicut preceperat ei deus.,

10 Qui quum centum || esset annorum et hac quippe etate patris natus est ysaac., Dixitque sarra.,

Risum mici fecit deus.,

Quiquumque audierit et conridebit mici., Rursumque ayt.,

Quis auditorum crederet abraham quod sarram lactaret filium.,

Crebit igitur puer et ablactatus est., Fecitque abraham grande conuibium et in die ablactationis eius., amen.,

EPISTOLA PAULI APOSTOLI AD ROMANOS., (XV 8-13)

FRATRES DICO xpm ihesum ministrum factum fuisse circumcisionis propter ueritatem dei ad confirmandas promissiones patrum., Gentes autem per misericordiam glorificare deum et sicut scriptum est., Propterea confitebor tibi | 103 | in gentibus domine et nomini tuo cantabo., Et iterum dicit., Letamini gentes cum plebe eius., Et iterum., Laudate dominum omnes gentes et conlaudate eum omnes populi., Et iterum esayas dicit., Erit radix gesse et qui exurget regere gentes in eo gentes

¹ *in diem circumcisionis domini*] Exstat lex Wisigothorum anno circiter 650 regnante Reccesvinho lata, qua festum Circumcisionis inter praecipuas festivitates, quibus etiam forum vacabat, connumeratur (Lib. II, tit. 1, leg. 11). Negant quidem multi vetustius aliquid de ipso festo usquam haberit: at certo habetur in decreto 17 Concilii II Turonensis (an. 567), quo

« missa Circumcisionis » commemoratur. Similiter in codice Fuldeni ante an. 546 scripto duae lectiones ex Apostolo recitandae notantur « De circumcisione in octabas domini »: quarum priore continetur ea quae in Lectionario nostro Silensi adsignatur, *Dico enim Christum Ihesum ministrum fuisse.*

sperabunt., Deus autem spei repleat uos ut omni gaudio et pace
in credendo⁴ ut abundetis in spe et uirtute spiritus sancti., amen

LECTIO SANCTI EUANGELII SECUNDUM LUCAM.,
(II 21-40)

IN ILLO TEMPORE postquam consumati sunt dies octo ⁵
ut circumcideretur dominus⁴ uocatum est nomen eius ihesum
quod uocatum erat ab angelo⁴ prius quam in utero conciperetur., ||

Et post quam impleti sunt dies purgationis eius secundum
legem moysi . tulerunt illum in iherusalem⁴ ut sisterent eum
domino sicut scriptum est in lege domini., Quia omne masculi- ¹⁰
num adaperiens uulbam⁴ sanctum domino uocabitur., Et ut
darent hostiam secundum quod scribtum est in lege domini⁴ par
turturum aut duos pullos columbarum.,

Et ecce homo erat in iherusalem cui nomen simeon⁴ et homo
iste iustus et timoratus expectans consolationem srahel⁴ et spi- ¹⁵
ritus sanctus erat in eo.,

Et responsum acceperat ab spiritu sancto⁴ non uisurum se
mortem nisi prius uideret xpm dominum.,

Et uenit in spiritu in templum⁴ | 104 |

E cum inducerent puerum parentes eius ut facerent secundum ²⁰
consuetudinem legis pro eo⁴ et ipse accepit eum in ulnas suas⁴
et benedixit deum et dixit.,

NUNC dimittis serbum tuum domine secundum uerbum tuum
in pace⁴ quia uiderunt oculi mei salutare tuum⁴ quod praeparasti
ante faciem omnium populorum., ²⁵

Lumen ad reuelationem gentium⁴ et gloriam plebis tue srael⁴,
et erant pater eius et mater⁴ mirantes super his quae dicebantur
de illo., Et benedixit illos simeon⁴ et dixit ad mariam matrem eius,

Ecce positus est hic in ruinam et in resurrectione multorum in
srahel⁴ || et in signum cui contradicetur., Et tuam ipsius animam ³⁰
pertransiet gladius⁴ ut rebelentur ex multis cordibus cogitatio-
nes⁴ et erat ana prophetissa filia fanuel de tribu asser⁴ hec

²⁷ erat corr.

processerat in diebus multis et uixerat cum uiro suo annis septem⁴ a uirginitate sua et haec uidua usque ad annos octuaginta quattuor que non discedebat de templo dei⁵ ieuniis et obsecratio-
nibus serbiens nocte hac die.,

5 Et haec ipsa hora superueniens confitebatur domino⁶ et loque-
batur de illo omnibus qui expectabant redemptionem iherusalem.,
Et ut perfecerunt omnia secundum legem domini⁷ | 105 | reuersi
sunt in galileam in ciuitatem suam nazaret., Puer autem crescebat
et confortabatur plenus sapientia et gratia dei *erat* in illo.,

10

LEGENDUM IN CAPUT ANNI

LECTIO LIBRI⁸ YEREMIE PROFETE., (X 1-10).

Audite uerbum quod loquutus est dominus super uos domum
srahel⁹ hec dicit dominus., Iusta uias gentium nolite disceret¹⁰
et a signis caeli nolite pabere *que timent gentes* quia leges popu-
lorum uanescunt., Quia lignum de saltum precidit¹¹ opus manus
artificis in ascia., Argentum et auro decorabit illut¹² clabis et
malleis conpegit illut¹³ || ut non dissolbantur.,

In similitudine plas*me fabricate sunt¹⁴ et non loquentur.,

Porta tollentur¹⁵ quia incedere non ualent., Nolite ergo timere
20 eam¹⁶ quia nec male possunt facere nec bene.,

Non est similis tui domine magnus es tu¹⁷ et magnum nomen
tuum in fortitudine.,

Quis non timebit te¹⁸ o rex gentium tuum est enim decus inter
cunctos sapientes gentium¹⁹ et in uniuersis regnis eorum nullus
est similis tui.,

25 Pariter insipientes et fatui probantur²⁰ doctrina uanitatis eorum
| 106 | lignum est., Argentum inuolutum de tarsis adfertur²¹ et

⁹ erat suppletum sup. lin. ¹⁴ que t. gentes add. marg.

¹⁰ In caput anni.] Huic officio respondet altera missa quae hac die in Ordine Capuano, Gelasio aliiisque praescribitur *Contra idola*, seu *Prohibendum ab idolis*. Dejejunio Kalendis

Januarii apud Hispanos olim servato lege sis
can. ¹⁰ concilii Toletani IV, et S. Isidorum,
De offic. lib. I, c. 40.

aurum de ofaz., Opus artificis manus erarii \ iacinctus et purpura \ indumentum eorum., Opus artificum \ uniuersa hec.,

Deus autem uester deus uibens est., Ipse deus uibens \ et rex sempiternus.,

EPISTOLA PAULI APOSTOLI \ AD CORINTIOS PRIMA., 5
(X 14-XI 2)

FRATRES FUGITE ab idolorum cultura., Ut prudentibus loquor \ uos iudicate quod dico., Calicem benedictionis cui benedicimus \ nonne communicatio sanguinis xpi est., Et panis quem frangimur \ nonne participatio dei est ? Quoniam unus panis || 10 unum corpus multi sumus \ nam omnes qui de uno pane et de uno calice participamur.,

• Uidete srahel secundum carnem.,

• Nonne qui edunt hostias \ participes sunt altaris ?

Quid ergo dico quod idolis ymolatum sit aliquid \ aut quod 15 idolum sit aliquid., Sed que ymolant gentes \ demoniis ymolant et non deo.,

Nolo autem uos socios fieri \ daemoniorum., Non potestis calicem domini uibere \ et calicem demoniorum.,

Non potestis mense domini participes esse \ et mense demoniorum.,

An emulamur dominum ?

Numquid fortiores illo sumus ? Omnia mici licent \ sed non omnia expedient., Omnia mici licent | 107 | sed non omnia hedificant.,

Nemo quod suum est querat \ sed quod alterius.,

Omne quod in macello uenit manducate \ nicil interrogantes propter conscientia., Domini est terra \ et plenitudo eius.,

Si quis iuocat uos aliquis infidelium et uultis ire \ omne quod uobis adponuntur manducate \ nicil interrogantes propter conscientiam.,

Si quis autem dixerit hoc ymolatum est idolis \ nolite manducare \ propter illum qui indicabit et propter conscientiam.,

Conscientiam autem dico^r non tuam sed alterius., Ut quid enim iudicatur liuertas mea^r ab alia conscientia

Si ergo cum gratia || participo^r quid blasphemor^r pro eo quod gratias agô., Siue ergo manducatis^r sibi bibitis . uel aliut quod s facitis^r omnia in gloria dei facite.,

Sine offensione estote iudeis et gentibus et aeglesie dei^r sicut et ego per omnia omnibus placebo.,

Non quaerens quod mici utile est^r set quod multis ut salbi fiant.,

10 Imitatores mei estote^r sicut et ego xpo., Laudo autem uos fratres^r quod in omnia mei . memores *estis*^r et sicut tradidit uobis precepta mea tenetis., amen

LECTIO SANCTI EUANGELII: SECUNDUM MATTHEUM.,
(X 5-8)

15 IN ILLO TEMPORE^r dominus noster ihesus xps^r loquebatur discipulis suis dicens.,

In uias gentium ne abieritis et in ciuitates | 108 | samaritanorum ne intraberitis^r sed^r potius ite ad obes que perierunt domus srael.,

20 Eentes autem predicate dicentes^r quia adpropinquabit regnum caelorum.,

Infirmos curate^r mortuos suscitate^r leprosos mundate^r demonia eicite., Gratis accepistis^r gratis date.,

ITEM LEGENDUM IN APPARITIONE DOMINI AD MISSAM.,

25 **LECTIO LIBRI^r NUMERI., (XXIV 3-9, 15-18)**

IN DIEBUS ILLIS^r adsumta parabola sua^r dixit balaam filius beor., Dixit homo^r cuius obturatus erat oculus.,

Dixit auditor || sermonum domini^r qui uisionem omnipotentis intuitus est.,

30 Qui cadet^r et sic aperientur oculi eius.,

Quam pulcra tabernacula tua iacob⁹ et temtoria tua srahel⁹ ut ualles nemorose.,

Ut ortus iusta flubius inrigui⁹ ut tabernacula que fixit deus⁹ quasi cedri prope aquas.,

Fluit aqua de situla eius⁹ et semen illius erit in aquis multis.,
Tolleetur propter agag rex eius⁹ et aufferetur regnum illius.,

Deus eduxit illum de egyptum⁹ cuius fortitudo similis est rinocerotis.,

Deborabunt gentes hostes illius⁹ ossaque eorum confringent⁹ et perforabunt sagittis., | 109 |

Accubans dormibit ut leo⁹ et quasi leena quem suscitare nullus audeuit., Qui benedixerit tibi⁹ erit ipse benedictus.,

Qui maledixerit⁹ in maledictione reputabitur.,

Dixit balaam filius beor⁹ dixit homo cuius obturatus erat oculus., Dixit auditor sermonum domini⁹ qui nobis doctrinam 15 altissimi⁹ et uisionem omnipotentis uidet.,

Qui cadens⁹ apertos abet occulos.,

Uidebo eum sed non modo⁹ intuebor illum sed non prope.,

Orietur stella ex iacob⁹ et consurget uirga de srahel.,

Et percutiet duces || moab⁹ uastabitque omnes filios seth., | 20 |

Et erit idumea possessio eius⁹ hereditas seir cedet inimicis suis., Srahel uero fortiter aget.,

EPISTOLA PAULI APOSTOLI⁹ AD TITUM., (II 11-III 7)

KARISSIME⁹ apparuit gratia dei saluatoris omnibus hominibus⁹ erudiens nos.,

25

Ut abnegantes inpietas et secularia desideria⁹ sobrie⁹ et pie⁹ et iuste uibamus in hoc seculo., Expectantes beata spem et aduentum glorie magni dei⁹ et salvatoris nostri iesu xpi⁹ qui dedit semet ipsum pro nobis | 110 | ut nos redimeret ab omni iniquitate⁹ et emundaret sibi populum acceptauilem sectatorem 30 bonorum operum., Haec loquere et exortare⁹ et argue cum omni imperio.,

- Nemo te contemnat,
 Ammone illos potestatibus et principibus: subditos esse.,
 Dicto obedire: ad omne opus bonum paratus esse., Neminem
 blasphemare.,
- 5 Non letigiosus esse . sed modestus
 Omnes ostendentes mansuetudinem: ad omnes homines.,
 Eramus enim et nos aliquando insipientes et increduli errantes:
 serbientes desideriis || *et uoluptatibus uariis.*,
 In malitia et inuidia agentes odiuiles odientes inuicem., Quum
 10 autem benignitas et humanitas apparuit salbatoris nostri dei:
 nonne ex operibus iustitiae que fecimus nos sed secundum suam
 misericordiam salbos fecit nos per labacrum regenerationis et
 renobationis spiritus sancti: quem effudit in nos abundet: per
 ihesum xpm salbatorem nostrum.,
- 15 Ut iustificati per gratiam ipsius: eredes simus secundum pro-
 missionem spem uite eterne., amen.,

LECTIO SANCTI EUANGELII SECUNDUM MATTHEUM.,
 (II 1-15)

In illo tempore: quum natus esset ihesus in bethlem iudee in
 20 diebus herodis regis ecce magi ab oriente uenerunt iherosolimam
 dicentes., | 111 |

Ubi est qui natus est: rex iudeorum., Uidimus enim stellam
 eius in orientem: et uenimus adorare eum.,

Audiens autem erodes rex turbatus est: et omnis iherosolima
 25 cum eo.,

Et congregati omnes principes sacerdotes et scribas populi:
 sciscitabatur ab eis^ ubi xps nasceretur., At illi dixerunt ei: in
 bethlem iudeae.,

Sic enim scriptum est per prophetam.,
 30 Et tu bethlem terra iuda: numquid minima es . in principibus
 iuda ?

Ex te enim exiet dux: qui regat populum meum srael.,

⁵ modestus s 2 manu in ras. ⁸ et add. 2 manu ²⁶ sacerdotes es in ras.

Tunc herodes clam uocatis magis diligenter didicit ab eis tempus stelle que apparuerat eis., ||

Et mittens illos in bethlem dixit., Ite et interrogate diligenter de puer^c et cum inueneritis nuntiate mici^c ut *et* ego ueniens adorem eum., 5

Qui quum audissent regem^c abierunt., Et ecce stella quam uiderant in orientem antecedebat eos usque dum ueniens stare supra ubi erat puer.,

Uidentes autem stellam^c gausi sunt gaudio magno ualde., Et intrantes domum inuenerunt puerum cum maria matre eius^c et 10 procidentes adoraberunt eum., Et apertis tesauris suis^c obtulerunt ei munera^c AURUM^c TUS^c ET MIRRA., Et responsum acceptum in somnis ne redirent ad herodem per aliam uiam reuersi sunt | 112 | in regionem suam.,

Qui quum recessissent^c ecce angelus domini apparuit in somnis 15 ioseph dicens., Surge et accipe puerum et matrem eius et fuge in egyptum^c et esto ibi usque dum dicam tibi.,

Futurum est enim ut erodes querat puerum^c ad perdendum eum.,

Qui consurgens^c accepit puerum et matrem eius nocte^c et recessit in egyptum^c et erat ibi^c usque ad obitum herodis., Ut 20 adimpleretur quo dictum est a domino per prophetam dicentem., Ex egypto uocabi filium meum., amen.,

LEGENDUM YN ALLISIONE INFANTUM.,

LECTIO LIBRI IHEREMIE PROPHETE., (XXXI 15-20)

HAEC DICIT DOMINUS., UOX IN EXCELSO: || 25
audita est lamentationis fletus et ululatus.,

x herodes h add. sup. lin. 4 ut ego corr. 2 manu 11 adoraberunt ber 2 manu in rasura

23. *Yn allisione infantum.*] « In Orationali « Gothico, inquit Lesleus in not. ad pag. 48 « Missalis Mozarabici, per oscitantiam quam- « dam orationes de allisione Infantum post « festum sancti Juliani (7 jan.) collocantur. » Cur autem per oscitantiam quamdam id fa- ctum fuisse adserat, haud satis video. Certe

in Kalandario Toletano, quod in appendicem referam, festum *sanctorum Juliani et Basilis-* *sae VII idus Ianuarii*, sequenti vero die *Allisio-* *infantum bethlemiticorum* recensetur: et iste quidem ordo cum serie historiae evangelice optime concordat, et si eum alibi servatum fuisse nondum inveni.

Racel plorans filios suos, et noluit consolari super eis quia non sunt., Hec dicit dominus., Quiescat uox tua a ploratu . et oculi tui a lacrimis, quia est merces operi tuo ayt dominus.,

5 Et reuertentur de terra inimici, et est spes in nobissimis tuis ayt dominus.,

Et reuertentur filii ad terminos suos, audiens audiui ephraym transmigrantem.,

Castigasti me et eruditus sum, quasi iubenculus indomitus.,
10 Conuerte me et reuertar, quia tu es deus meus., Post quam enim conuertisti me egi penitentiam, et post quam hostendisti mici percussi* femur meum., | 113 |

Confusus sum et erubui, quoniam sustinui obprobrium adulgentie mee.,

15 Si filius honorabilis mici ephraym, si puer delicatus quia ex quo loquutus sum de eo, aduc recordabor eius.,

Idcirco conturbata sunt uiscera mea super eum, miserans miserebor eius ayt dominus omnipotens., amen

EPISTOLA PAULI APOSTOLI, AD EBREOS.,

20

(II 9-18)

FRATRES UIDEMUS ihesum xpm propter passionem mortis gloria et honorem coronatum, ut gratia dei pro omnibus gustaret mortem.,

Decebat enim eum propter quem omnia, et per quem omnia.,
25 Qui multos filios adduxerat in gloriam || auctorem salutis eorum per passionem consumari.,

Qui enim sanctificat, et sanctificantur ex uno omnes.,

Propter quam causam, non confunditur fratres eos uocare dicens.,

30 Nuntiabo nomen tuum fratribus meis, in medio aeclesie laudabo te.,

Et iterum in esaya dicit.,

Ego ero⁴ fidens in eum.,

Et iterum.,

Ecce ego et puer*imei⁹* *quos* mici dedit deus, quia ergo pueri communicaberunt carniet sanguini⁹ et ipse similiter participabit eisdem., 5

Ut per mortem dextrueret hunc qui habebat mortis imperium⁸ id est diabolum..

Et liberaret eos⁹ qui timore mortis obnoxii erant per totam uitam seruitutis., | 114 |

Nusquam enim angelos adpreendit⁹ sed semen abrahe ad- 10 preendit.,

Unde debuit per omnia fratribus similari ut misericors et fidelis pontifex fieret ad deum⁹ ut repropitiaret delicta populi.,

In eo enim in quo passus est . ipse temptatus⁹ potens est eis qui temptatur ausiliari., amen., 15

LECTIO . SANCTI EUANGELII⁹ SECUNDUM MATHEUM (II 16-23)

IN ILLO TEMPORE⁹ uidens herodes quoniam inlusus esset a magis⁹ iratus est ualde., Et mittens⁹ occidit omnes pueros qui erant in bethlem et in omnibus finibus eius⁹ ab ymatu et 20 infra⁹ secundum tempus quod exquisierat a magis.,

Tunc adimpletum est⁹ quod dictum est per || iheremiam prophetam dicentem.,

UOX IN RAMA audita est⁹ ploratus et ululatus.,

Racel plorans filios suos⁹ et noluit consolari super eis quia 25 non sunt., Defuncto autem herode⁹ ecce apparuit angelus domini in somnis yoseph in egipto dicens.,

⁴ mei quos add. marg. ergo corr. ex ego ⁵ sanguini ex sanguine ¹⁹ esset] a add. 2 manu

1. *in esaya dicit.]* Hae voces nec in Vulgata nec in Graeco leguntur: non tamen incommodo factum est, quod in Lectionarium nostrum inrepsere. Quamquam enim notis in margine Bibliorum adpositis remittuntur ad v. 3 psalmi XVII, multo probabilius est auctorem Epistolae

ad Hebreos respexisse ad verba Isaiae XII, 2 : πεποθὼς ἔσομαι: ἐπ' χρῆμα, quae antiquissimus Irenaei interpres latine ita reddidit (*Contra Haereses*, lib. III, c. 10, n. 3): *Fidens ero in eum.*

Surge et accipe puerum et matrem eius et uade in terram
srahel.,

Defuncti sunt enim qui querebant animam pueri., Qui con-
surgens accepit puerum et matrem eius et uenit in terram
srahel., Audiens autem quod arcelaus regnaret in iudeam pro-
herode patre suo timuit illuc ire et admonitus in somnis secessit
in partes galileae.,

Et ueniens habitabit | 115 | in ciuitatem quae uocatur nazaret.,
Ut adimpleretur quod dictum est per prophetam dicentem.,

10 Quoniam nazareus uocauitur.,

LEGENDUM IN DIEM SANCTI FRUCTUOSI EPISCOPI.,

LECTIO LIBRI DANIELIS PROPHETE., DEO GRATIAS., (III 91-100)

IN DIEBUS ILLIS Surrexit nabuquodonosor rex et ait
15 obtimatibus suis.,

Nonne tres uiros misimus in medio ignis conpeditos ?

Qui respondentes dixerunt regi., Uere rex., Respondit rex
et ayt., Ecce ego uideo uiros quattuor solutos ambulantes in
medio ignis et nicil corruptionis in eis est . et species quarti
20 similis filio dei.,

TUNC nabuquodonosor accessit ad ostium fornacis ignis ar-
dentis et ayt., ||

Sedrac misac et abdinago serui dei excelsi egredimini et
uenite., Statimque egressi sunt . sedrac misac et abdinago de
25 medio ignis.,

Et congregati satrapes magistratus et iudices et potentes
regis contemplabantur uiros illos: quoniam nicil protestatis

11. *danielis prophete.]* Quomodo lectio haec
sancto martyri aptari possit, pulchre innuit In-
latio missalis mozarabici in festo sanctorum
Fructuosi, Augurii et Eulogii, p. 311 : « Di-
« gnum ammodum quo Hebreis pueris Azarie
« et comitibus eius similis vox divina signaret :

« qui in camino Babylonii Regis illesi atque
« securi : novo laudes tuas carmine decantan-
« tes : Angelico atque celesti officio clamave-
« runt : atque dixerunt : Sanctus . Sanctus .
« Sanctus. » In lectione evangelica ad nume-
rium martyrum item adluditur.

abuisset ignis in corporibus eorum., Et capillis capitis eorum non esset adustus/ et saraba eorum non fuisset inmutata/ et odor ignis non transisset super eos.,

Et erupens nabuquodonosor ayt.,

BENEDICTUS deus eorum sedrac uidelicet misac et abdinago/ qui misit angelum suum et eruit serbos suos/ qui crediderunt in eum.,

Uerbum regis inmutaberunt et tradiderunt corpora sua | 116 | ne serbirent idolis/ et ne adorarent omnem deum excepto deo suo., A me ergo positum est hoc decretum ut omnis populus 10 tribus et lingua/ quecumque loquutus fuerit blasphemiam contra deum sedrac misac et abdinago/ dispereat et domus eius uastetur., Neque enim est deus alias/ qui possit ausiliari.,

TUNC REX/ promobit sedrac misac et abdinago/ in prouincia babilonis.,

Nabuquodonosor rex/ omnibus populis tribus et linguis qui habitant in uniuersa terra/ pax uobis multiplicetur.,

Signa et mirabilia/ que fecit aput me deus excelsus.,

Placuit ergo mici predicare signa eius/ quia || magna sunt.,

Et mirabilia eius/ quia fortia., Et regnum eius regnum semper 20 ternum/ et potestas eius in generatione et generatione., amen.,

EPISTOLA PAULI . APOSTOLI/ AD EBREOS., (XI 33-34)

FRATRES/ SANCTI OMNES PER FIDEM/ uicerunt regna.,

Operati sunt iustitiam/ adepti sunt repromotiones.,

Obturaberunt ora leonum/ extinxerunt inpetum ignis., Effugierunt aciem gladii/ conbaluerunt de infirmitate., Fortes facti sunt in bello per ihesum xpm dominum nostrum., amen.,

LECTIO SANCTI EUANGELII/ SECUNDUM MATHEUM., (XVIII 18-20)

IN ILLO TEMPORE dominus noster ihesus xps/ loquebatur discipulis suis dicens., amen dico uobis.,

Quia quecumque | 117 | alligaberitis super terram erunt ligata et in caelo.,

Et quecumque solberitis super terram: erunt soluta et in celo., Iterum dico uobis: quia si duo ex uobis consenserint super 5 terram de omni re qua petierint: fiat illis a patre meo qui in celis est.,

Ubi enim sunt duo uel tres congregati in nomine meo ibi sum in medio eorum., amen

LEGENDUM IN DIEM SANCTI UINCENTI.

10 LECTIO LIBRI: ESAYE PROPHETE (XLIII 1-7)

HEC DICIT DOMINUS.,

Creans te iacob et formans te srahel: noli timere quia redemi te et uocabi te nomini tuo meus es tu., ||

Quum transieris per ignem et aquas tecum ero: et flumina 15 non operiente.,

Quum ambulaberis in igne non conbureris: et flama non ardeuit in te.,

Quia ego dominus deus tuus sanctus srahel salbator tuus: dedi propitiationem tuam egyptum eziopia et sabaa pro te.,

20 Ex quo honorabilis factus es in oculis meis: et gloriosus ego dilexi te.,

Et dabo homines pro te: et populos pro anima tua.,

Noli timere quoniam ego tecum sum: ab oriente adducam semen tuum: et ab occidente congregabo te.,

25 Dicam aquiloni da: et austro noli proibere.,

Affer filios meos de longinquo: et filias meas ab extremis terre., | 118 | Et omnis qui inbocaberit nomen meum: in gloria mea creabi eum formabi eum et feci eum ayt dominus omnipotens., amen.,

EPISTOLA PAULI APOSTOLI⁴ AD CORINTIOS . IIa.,
 (XI 16-31)

Fratres: ne quis me putet insipientem alioquin: uelut insipientem accipite me . ut et ego modicum quid glorier.,

Quod loquor: non loquor secundum deum: sed quasi insipientia in hanc substantiam glorie. Quoniam quidem multi gloriantur secundum carnem: et ego gloriabor. Libenter enim suffertis insipientes: quum sitis ipsi sapientes.,

Sustinetis enim si quis uos in serbitutem redigit si quis deuorat: si quis accipit: si quis extollitur si quis in faciem uos cedit || 10

Secundum ignobilitatem dico quasi nos infirmi fuerimus: uos autem fortes.,

In quo autem quis audet in insipientiam dico: audeo et ego., Ebrei sunt et ego., Srahelite sunt et ego.

Semen abrahe sunt: et ego.,

15

Ministri xpi sunt: et ego.,

Ut minus sapiens dico: plus ego.,

In laboribus: plurimis.,

In carceribus: abundantius.,

In plagiis: supra modum.,

20

In mortibus: frequenter.,

A iudeis quinques quadragenas: unam minus accepi.,

Ter uirgis: cesus sum., *Semel lapidatus sum*

Ter naufragium: feci.,

Nocte et die: in profundum maris fui.,

25

In itineribus: sepe., Periculis: fluminum.,

Periculis: latronum.,

Periculis: ex genere.,

Periculis: ex gentibus.,

| 119 | Periculis: in ciuitate

30

Periculis: in solitudine

Periculis: in mari.,

⁴ et add. 2 manu ²³ semel lapid. sum om. in prima scriptione

Periculis^v in falsis fratribus.,
 In labore^v et erumna
 In uigiliis^v multis
 In fame^v et siti
 5 In ieconiis^v multis
 In frigore^v et nuditate.,
 Preter illam quae extrinsecus sunt instantia mea cotidiana^v
 sollicitudo omnium eclesiarum.,
 Quis infirmatur^v et ego non infirmor., Quis scandalizatur^v et ego
 10 non uror., Si gloriari oportet^v que infirmitates mee sunt gloriabor.,
 Deus et pater domini nostri ihesu xpi scit qui est benedictus
 in secula quia non mentior., amen

LECTIO SANCTI EUANGELII^v SECUNDUM IOHANNEM
 (XII 24-26) ||

15 IN ILLO TEMPORE dominus noster ihesus xps^v loque-
 batur discipulis suis dicens.,
 Amen amen dico uobis.,
 Nisi granum frumenti cadens in terra mortuum non fuerit^v
 ipsum solum manet.,
 20 Si autem mortuum fuerit^v multum fructum adfert.,
 Qui amat animam . suam perdet eam., Et qui odit animam
 suam in hoc mundo^v in uitam eternam custodit eam.,
 Si quis mici ministrat^v me sequatur., Et ubi sum ego^v illic et
 minister meus erit., Si quis mici ministraberit^v honorificabit eum
 25 pater meus.

²⁴ ministraberit s add. sup. lin.

LEGENDUM IN CATE | 120 | DRA SANCTI PETRI APOSTOLI.,

LECTIO LIBRI' ESSAYE PROPHETE., (XXXII 1, 3-9, 15-18)

HEC DICIT' DOMINUS.,

Ecce in iustitia regnabit rex et principes eius in iudicio pre-
erunt.,

Non caligabunt oculi uidentium et aures audientium dili-
genter auscultabunt.,

Et cor stultorum intellegit scientiam et lingua balborum
uelociter loquetur et plane.,

Non uocabitur ultra his qui insipiens est princeps neque 10
fraudulentus appellabitur maior.,

Stultus autem fatua loquetur et cor eius faciet iniquitatem
ut perficiat simulationem et loquatur ad dominum || fraudulenter.,

Et uacuam faciet animam esurientis et potum sitienti afferat.,

Fraudulenti uasa pessima sunt., Ipse enim cogitationes con- 15
cinnabit ad perdendos mites in sermone mendacii quum loque-
retur pauperi iudicium., Princeps uero ea que digna sunt cogitabit
principe et ipse super duces stabit.,

Mulieres opulente surgite et audite uocem meam.,

Filie confitentes percipite auribus eloquium meum Donec 20
effundatur super uos spiritus de aexcaelso., Et erit desertum in
cermel et cermel in saltum reputabitur.,

Et habitabit in solitudine iudicium et iustitia in cermel se-
debit., | 121 | Et erit populus iustitiae pax et cultus iustitiae
silentium et securitas usque in sempiternum.,

Et sedebit populus meus in pulcritudine pacis et in taberna-
culis fiduciae et in requiem opulenta ayt dominus omnipotens.,
amen.,

EPISTOLA PETRI APOSTOLI AD GENTES., (I Petr. V 1-5)

FRATRES seniores qui in uobis sunt obsecro consenior et 30
et testis xpi passionum., Hii qui et eius quae in futuro est.,

reuelanda est gloriae communicator., Pascite qui est in uobis/
gregem dei.,

Prouidentes non quoacte/ sed spontaneae secundum deum ||

Neque turpis lucri gratia/ sed uolumtariae.,

5 Neque ut dominantes in clerros/ sed forma facti gregis ex
animo.,

Ut quum apparuerit princeps pastorum/ recipiatis inmarcesci-
bilem gloriae choronam.,

Similiter adulescentes/ subditi estote senioribus., Omnes autem
10 inuicem/ humilitatem insinuate., Quia deus superuis resistit/
humilibus autem dat gratiam., amen.,

LECTIO SANCTI EUANGELII/ SECUNDUM MATHEUM.,
(XVI 13-19)

IN ILLO TEMPORE . dominus noster ihesus xps/ uenit
15 in partes cesaree filippi/ et interrogabat discipulos suos dicens.,
Que me dicunt homines esse filium hominis.,

At illi dixerunt., | 122 |

Alii iohannem babbistam/ alii autem heliam/ alli uero ihere-
miam/ aut unum ex prophetis., Dicit illis ihesus.,
20 Uos autem/ quaem me esse dicitis., Respondens simon petrus/
dixit.,

Tu es xps filius dei uiui.,

Respondens autem ihesus/ dixit ei., Beatus es simon bar-
iona/ quia caro et sanguis non rebelabit tibi/ sed pater meus
25 qui in celis est., Et ego dico tibi.,

Quia tu es petrus/ et super hanc petram haedificabo aeclesiam
mea/ et porte inferni non prebalebunt aduersus eam/ et tibi
dabo clabes regni caelorum.,

Et quodquumque ligaberis super terram/ || erunt ligata et in
30 celo.,

Et quodquumque solberis super terram/ erit solutum et in
caelis, amen.,

LEGENDUM . IN DOMINICO . ANTE . CARNES TOLLENDAS.,

LECTIO LIBRI¹ IHAEREMIE PROPHETE., (VII 1-7)

IN DIEBUS ILLIS² uerbum domini quod factum est ad ihaeremiam dicens.,

Sta in porta domus domini³ et predica uerbum ibi istut et dic., 5

Audite uerbum domini domus iuda qui ingredimini *per* portas has⁴ ut adoretis dominum.,

Hec dicit dominus exercituum deus srael.,

Bonas facite uias uestras et studia uestra⁵ et habitabo uobis-
cum in loco isto., 10

Nolite confidere in uerbis mendacii dicentes⁶ | 123 | templum
domini . templum domini est., Quod si benedixeritis uias uestras
et studia uestra⁷ si feceritis iudicium inter uirum et proximum
eius⁸ aduene et pupillo et uidue non feceritis calumniam⁹ nec
sanguinem innocentem effuderitis in loco hoc¹⁰ et post deos 15
alienos non ambulaberitis in malum uobis metipsis¹¹ habitabo
uobiscum in loco isto¹² in terra quam dedi* patribus uestris ayt
dominus omnipotens., amen

EPISTOLA PAULI APOSTOLI¹³ AD ROMANOS., (I Cor. I 3-9)

FRATRES¹⁴ gratia uobis et pax a deo patre nostro¹⁵ et 20
domino ihesu xpo., Gratias ago deo meo semper pro uobis in
gratia dei¹⁶ || que data est uobis in xpo ihesu.,

Quia in omnibus diuites facti estis in illo¹⁷ in omni uerbo et
in omni scientia.,

Sicut testimonium xpi confirmatum est in uobis¹⁸ ita ut nici²⁵
uobis desit . in nulla gratia.,

Expectantibus reuelationem domini nostri ihesu xpi¹⁹ qui et

6 per add. 2 manu 15 effunderitis 2 manu 17 dedit corr.

1 in dominico ante carnes tollendas.] Haec
. dominica ea est, quae ritu Romano *Dominica* 1. jam praeparatur ac veluti inchoatur liturgia
quinquagesimae, in missali autem Mozarabum quadragesimalis.

confirmabit uos usque ad finem sine crimine, in die aduentus domini nostri ihesu xpi,

Fidelis deus, per quem uocati estis in societatem filii eius ihesu xpi domini nostri, amen.,

5 LECTIO SANCTI EUANGELII SECUNDUM MATHEUM.,
(XVII 1-20)

IN ILLO TEMPORE, dominus noster ihesus xps adsumsit petrum . et iacobum et iohanem fratrem eius, et duxit illos in montem excelsum seorsum, et transfiguratus est ante eos, et resplenduit facies eius sicut sol, | 124 |

Uestimenta autem eius, facta sunt alba sicut nix.,

Et ecce apparuit illis moyses et helias, cum eo loquentes.,

Respondens autem petrus, dixit ad ihesum., Domine, bonum est nos hic esse., Si uis, faciamus hic tria tabernacula.,

Tibi unum moysi unum, et haelie unum., Adhuc eo loquente, ecce nubs lucida obumbravit eos.,

Et ecce uox de nube, dicens.,

Hic est filius meus dilectus in quo mici bene complacuit, ipsum audite.,

Et audientes discipuli ceciderunt in facies suas, et timuerunt ualde.,

Et accessit ihesus, tetigit eos dixitque eis.,

Surgite, nolite timere.,

Leuantes autem oculos neminem uiderunt, nisi solum ihesum.,

Et descendantibus illis de monte, precepit eis ihesus dicens.,

Neminem dixeritis uisionem hanc, donec filius hominis a mortuis resurgat.,

3 fidelis s add. sup. lin. 24 uiderunt corr. 2 manu

8. secundum matheum.] Observatione dignum est, in aliis quoque liturgiis evangelium Transfigurationis Domini instante vel incipiente Quadragesima recitatum fuisse : v. g. in lectionario Gallicano Dominica post cathedram sancti Petri, in ordine Romano sabbato Qua-

tuor Temporum Quadragesimae. Cujus rei causam hanc utique esse existimo, quod Christus, Moyses et Elias, quorum praefata lectio meminit, quadraginta quisque dies jejunasse referuntur. Vide serm. 144 in append. Opp. S. Augustini, tom. V.

Et interrogaberunt eum discipuli³ dicentes.,

Quid ergo scribe dicunt⁴ quod haeliam oportet primum ue-
nire⁵, *At illi respondens ayt illis.*,

Helias quidem uenturus est⁶ et restituet omnia.,

Dico autem uobis⁷ quia helias iam uenit et non cognoberunt eum⁸ sed fecerunt in eo quecumque uoluerunt,

Sic et filius hominis⁹ passurus est ab eis.,

Tunc intellexerunt discipuli¹⁰ quia de iohanne babbista dixisset eis.,

Et quum uenisset ad turbas¹¹ | 125 | accessit ad eum homo 10
genibus prouolutus ante eum dicens.,

Domine¹² miserere filio meo quia lunaticus est¹³ et male patitur.,

Nam saepe cecidit in igne et crebro in aquam¹⁴ et obtuli* eum discipulis tuis¹⁵ et non potuerunt curare eum.,

Respondens ihesus¹⁶ ayt.,

O generatio praba et peruersa¹⁷ quousque ero uobiscum¹⁸ usque quo patiar a bobis., Adfferte huc illum ad me.,

Et increpabit illi ihesus et exibit ab eo demonium¹⁹ et curatus est puer ex illa *ora*,²⁰

Tunc accesserunt discipuli ad ihesum secreto²¹ et dixerunt ei.,

Quare nos²² non potuimus eicere illum²³, Dicit illis.,

Propter incredulitatem²⁴ uestram.,

Amen dico uobis., Si abueritis fidem sicut granum senapis²⁵
dicetis monte huic transi hinc et transibit²⁶ et nicil impossibile erit uobis.,²⁷

Hoc autem genus non eicitur²⁸ nisi per orationem et ieunium.,
amen.,

³ At i. r. a. illis minutioribus litteris suppletum

¹⁴ obtulit corr.

²⁰ ora pm. in prima scriptione

LEGENDUM . DE CARNES TOLLENDAS.,

LECTIO LIBRI¹ REGUM., (III Reg. XIX 3-15)

IN DIEBUS ILLIS² quum uenisset helias in uersabe iudee³
dimisit ibi puerum suum et perrexit in desertum uiam unius diei,

5 Quumque uenisset et sederet subter unum iuniperum⁴ petibit
anime sua ut moreretur et ayt,

Sufficit mici domine⁵ tolle animam meam neque enim | 126 |
melior sum quam patres mei. Proiecitque se⁶ et obdormibit in
umbra iuniperi. Et ecce angelus domini⁷ tetigit eum . et dixit,
10 Surge⁸ et comedē,

Respexit⁹ et ecce ad caput suum subcinericius panis¹⁰ et uas
aque.,

Comedit ergo et uiuit¹¹ et rursum¹² obdormibit. Reuersusque
est angelus domini secundo¹³ et tetigit eum dixitque illi., Surge
15 et comedē grandis enim tibi restat uia., Qui quum surrexisset¹⁴
et comedit et uibit et ambulabit in fortitudine cibi illius¹⁵ quadra-
ginta diebus et quadraginta noctibus¹⁶ usque ad montem domini
dei oeph., Quumque uenisset illuc¹⁷ mansit in spelunca., ||

Et ecce sermo domini ad eum¹⁸ dixitque illi., Quid hic agis
20 helia ? At ille respondit.,

Zelo zelatus sum pro domino deo exercituum¹⁹ quia derelique-
runt pactum domini filii srahel.,

Altaria tua destruxerunt²⁰ prophetas tuas occiderunt gladio²¹ et
derelictus sum ego solus²² et querunt animam meam²³ ut afferant
25 eam.,

Et ayt ei., Egredere²⁴ et sta in monte coram domino.,

Et ecce dominus transit et spiritus eius grandis et fortis²⁵
subuertens montes et conterens petras ante dominum., Non in
spiritu dominus²⁶ et post spiritum comotio.,

13 rursum in 2 manu in s eraso

1. de carnes tollendas] hoc est, dominica | proxime antecedebat ieunium quadragesimale
quae nunc dicitur prima Quadragesimae. Haec | secunda feria inchoandum.

Non in comotione dominus⁴ et post comotionem ignis.,
 Non *in* igne dominus⁴ et post ignem sibilis aure tenuis., | 127 |
 Quod quum audisset helias⁴ operuit uultum suum pallio⁵ et
 egressus stetit in ostium spelunce.,

Et ecce *nox* ad eum dicens., Quid hic agis helia? Et ille 5
 respondit.,

Zelo zelatus sum pro domino deo exercituum⁴ quia dereliquerunt pactum domini filii srahel., Altaria tua dextruxerunt⁴ et prophetas tuas occiderunt gladio⁵ et derelictus sum ego solus⁴ et querunt animam meam⁴ ut afferant eam., Et ayt dominus ad 10
 eum., Uade et reuertere per uiam tuam per desertum in da-
 mascum⁴ quia tecum ero., amen

EPISTOLA PAULI APOSTOLI⁴ AD CORINTIOS SECUNDA.,
 (VI 2-10) **DEO GRATIAS., ||**

FRATRES⁴ ecce nunc tempus acceptabile⁴ ecce nunc dies 15
 salutis.,

Nemini dantes ullam offensionem⁴ ut non uituperetur mini-
 sterium nostrum.,

Sed in omnibus exibeamus nosmetipsos⁴ ut dei ministros.,

In multa patientia.,

20

In tribulationibus.,

In necessitatibus.,

Yn augustiis., Yn plagiis.,

Yn carceribus., Yn lacerationibus.,

Yn uigiliis., Yn ieuniis.,

25

Yn castitate., Yn scientiam

Yn longanimitate.,

Yn uenignitate⁴ in spiritu sancto., In karitate non ficta⁴ in
 berbo ueritatis⁴ in uirtute dei.,

Per arma iustitiae⁴ a dextris. et sinistris., | 128 |

30

Per gloriam⁴ et ignouilitatem.

² in add. sup. lin.

⁴ osteum corr.

⁵ Et ecce uenit ad corr. in marg. 2 manu

Per infamiam et uonam famam.,
 Ut seductores et ueraces.,
 Ut qui ignoti et cogniti.,
 Tamquam morientes et ecce uiuimus., Ut temtati et non
 5 mortificati., Quasi tristes semper autem gaudentes.,
 Sicut egentes sed multos locupletantes., Tamquam nicil ha-
 bentes et omnia possidentes in xpo ihesu domino nostro.,
 amen

LECTIO SANCTI EUANGELII SECUNDUM MATHEUM.,
 10 (IV 1-11)

IN ILLO TEMPORE,
 dominus noster ihesus xps ductus est in deserto ab spiritu ut
 temptaretur a diabolo.,
 Et quum ieunasset quadraginta diebus et quadraginta noc-
 15 tibus postea esuriit., Et accedens temptator dixit ei.,
 Si filii deus es dic. ut || lapides isti panes fiant.,
 Qui respondens dixit.,
 Scriptum est., Non in pane solo uiuit homo sed in omni
 berbo quod procedit de ore dei.,
 20 Tunc adsumsit eum diabolus in sanctam ciuitatem et statuit
 eum supra pinnaculum templi et dixit ei.,
 Si filii deus es mitte te deorsum., Scriptum est enim., Quia
 angelis suis mandabit de te ut in manibus tollant te ne forte
 offendas a lapidem pedem tuum.,
 25 Ait illi ihesus rursum.,
 Scriptum est., Non temtabis dominum deum tuum.,
 Iterum adsumsit eum diabolus in montem aexcaelsum ualde et
 ostendit illi omnia regna mundi | 129 | et gloriam eorum et
 dixit illi., Haec tibi omnia dabo si cadens adoraberis me., Tunc
 30 dixit ei ihesus., Uade retro satanas? Scriptum est enim
 Dominum deum tuum adorabis et illi soli seruies.,

18 ipane corr. 2 manu 29 tibi bi 2 manu add. sup. lin.

Tunc reliquit eum diabolus: et ecce angeli accesserunt et ministrabant ei., amen., ||

ITEM LECTINES DE QUADRAGESIME IN PRIMA .
EBDOMADA.

SECUNDA FERIA . AD NONA.: 5

LECTIO LIBRI¹ ESAYE PROPHETE., (I 16-19)

HEC DICIT dominus., Labamini² mundi estote., | 130 |
 Aufferte malum cogitationum uestrarum³ ab oculis meis.,
 Quiescite agere peruerse⁴ discite benefacere., Querite iudicium⁵ subuenite oppressor⁶ judicate pupillo⁷ defendite uiduam⁸, 10
 et uenite et arguite me dicit dominus., Et si fuerint peccata⁹ uestra ut cocinum¹⁰ quasi nix dealbabuntur.,
 Et si fuerint rubra quasi uermiculus¹¹ uelut lana munda erunt.,
 Si uolueritis et audieritis me¹² bona terre comedetis ayt do-
 minus omnipotens. amen 15

PRINCIPIUM EPISTOLE IACOBI APOSTOLI¹³ AD
DUODECIM TRIBUS., (I 2-12)

Karissimi¹⁴ omne gaudium existimate¹⁵ quum in temptationes ||
 uarias incederitis.,

Scientes tribulatio fidei uestre¹⁶ patientiam operatur., 20
 Patientia autem opus perfectum habet¹⁷ ut sitis perfecti et
 integri in nullo deficientes.,

Si quis autem uestrum indiget sapientiam¹⁸ postulet a deo qui
 dat omnibus affluenter et non inproperat¹⁹ et dabitur ei.,

Postulet autem²⁰ in fide²¹ nicil esitans., Qui enim esitat²² similis 25
 est fluctui maris²³ qui a bento mobetur et circumfertur.,

Non ergo extimet ille homo²⁴ quod non accipiat aliquid a
 domino.,

Uir duplex animo inconstans est in omnibus uiis suis., Non

¹¹ peccata ta suppletum sup. lin. ²⁵ infidel corr.

glorietur autem frater humilis in exultatione sua: quoniam sicut
flos | 131 | feni transibit., Exortus est autem sol cum ardore: et
arefecit fenum., Et flos eius decidit: et decor uultus eius deperiit:
ita et diues in itineribus suis marcescit., Beatus uir qui suffert
5 temptationem quia dum probatus fuerit: accipiet choronam uite
quam repromisit deus diligentibus se.,

LECTIO SANCTI EUANGELII: SECUNDUM IOHANNEM.,
(I 1-14)

IN PRINCIPIO . erat uerbum et uerbum erat apud deum:
10 et deus erat uerbum: hoc erat in principio apud deum.,

Omnia per ipsum facta sunt: et sine ipso factum est nichil.,
Quod factum est in ipso uita est: et uita erat lux hominum et
lux in tenebris lucet: et tenebre eam non conpreenderunt., ||

Fuit homo missus a deo cui nomen erat iohannes: hic uenit
15 in testimonium ut testimonium periberet de lumine et omnes
crederent per illum.,

Non erat ille lux sed ut testimonium periberet de lumine.,
Erat lux vera: que inluminat omnem hominem uenientem in
hunc mundum.

20 In mundo erat et mundus per ipsum factus est: et mundus
eum non cognobit.,

In propria uenit: et sui eum non receperunt., Quoquod autem
receperunt eum: dedit eis potestatem filios dei fieri his qui cre-
dunt . in nomine eius.,

25 Qui non ex sanguinibus neque ex uolumptate uiri: sed ex deo
natus est., Et uerbum caro factum est . et habitauit . in nobis
| 132 | et uidimus gloriam eius gloriam quasi hunigeniti a patre:
plenum gratia et ueritate., amen.,

9. *In principio erat uerbum.]* Vides hac
die poni initium evangeli secundum Joannem,
quod cum aliis duabus lectionibus legere per-
gebant per singulos dies Quadragesimae, exce-
ptis feriis tertii et quintis primae, secundae et
tertiae hebdomadae, quae sicuti Neapoli, ita

Toleti aliturgiae, ut aiunt, olim erant. Alia
prorsus consuetudo Mozarabum: ii enim diebus
Dominicis et qualibet feria quarta et sexta
tempore Quadragesimae missas agebant, in qui-
bus quatuor lectiones more in Constitutionibus
Apostolicis (II, 57) descripto recitabantur.

LEGENDUM DIE III^a FERIA AD UIII^a. IN . I^a EBDOMADA.,

LECTIO LIBRI⁴ ESAYE PROPHETE., (XXX 15-18)

Hec dicit dominus deus sanctus srael,
 Si reuertamini et quiescatis in silentio⁴ et spe erit fortitudo
 uestra., Propterea expectat dominus deus ut misereatur uestri⁴ 5
 et ideo exaltabitur parcens uobis quia deus iudicii dominus beati
 omnes qui expectant eum.,

EPISTOLA YACOBI APOSTOLI⁴ AD DUODECIM TRIBUS.,

(I 13-21)

KARISSIMI nemo quum temptator dicat⁴ quoniam a deo 10
 temptatur., Deus enim intemtator malorum est., Ipse enim ne-
 minem temtat.,

Unusquisque uero temptatur a concupiscentia sua⁴ abstractus
 et inlectus., ||

Dein⁴ concupiscentia quum conceperit⁴ parit peccatum., 15

Peccatum uero quum consummatum fuerit⁴ generat mortem.,

Nolite itaque errare fratres mei dilecti., Omne datum obtimum
 et omne donum perfectum desursum est descendens a patre
 luminum⁴ apud quem non est transmutatio nec uicissitudinis
 obumbratio., 20

Uolumtarie genuit nos uerbo ueritatis⁴ ut simus initium aliquod
 creature eius., Scitis fratres mei dilecti⁴ sit autem omnis homo
 uelox ad audiendum⁴ tardus autem ad loquendum⁴ et tardus ad
 iracundiam., Ira enim uiri⁴ iustitiam dei non operatur., Propter
 quod abicientes omnem inmunditiam | 133 | et abundantia ma- 25
 litiae in mansuetudine⁴ suscipite insinitum uerbum⁴ quod potest
 salbare animas uestras., amen.,

¹¹ enim i add. 2 manu sup. lin. ¹⁷ optimum m in rasura

LECTIO SANCTI EUANGELII⁴ SECUNDUM IOHANNEM
(I 15-29)

IN ILLO TEMPORE⁴ iohannes testimonium peribuit de ihesu et clamabat dicens.,

5 Hic erat quem dixi qui post me uenturus est⁴ ante me factus est . quia prior me erat.,

Et de plenitudine eius . nos omnes accepimus gratiam pro gratia⁴ quia lex per moysen data est.,

Gratia et ueritas⁴ per ihesum xpm facta est.,

10 Deum nemo uidit umquam⁴ nisi unigenitus filius qui est in sinu patris ipse narrabit⁴ et hoc est testimonium iohannis quando miserunt iudei || ad iherosolimis sacerdotes et leuitas ad eum ut interrogarent eum tu qui es., Et confessus est et non negabit⁴ et confessus est quia non sum ego xps., Et interrogaberunt eum⁴
15 quid ergo⁴ helias es tu ?

Et dixit., Non sum.,

Propheta . es tu ? et respondit.,

Non., Dixerunt ergo ei.,

Quis es tu ut responsum demus his qui miserunt nôs.,

20 Qui dicis tu de te . ipso., ayt.,

Ego sum uox clamantis in deserto⁴ dirigite uias domino sicut dixit esayas propheta.,

Et his qui missi fuerant ex fariseis⁴ interrogaberunt eum et dixerunt ei., Quid ergo bibtizas . si tu non es xps⁴ neque helias⁴
25 neque propheta⁴ ,

Respondit eis iohannes⁴ | 134 | dicens., Ego bibtizo in aqua⁴ medius autem uestrum stat quem uos nescitis⁴ Ipse est qui post me uenturus est ante me factus est., Cuius ego non sum dignus ut solbam corrigiam calciamenti eius., Haec in bethania facta 30 sunt trans iordanem⁴ ubi erat iohannes bibtizans., Altera die uidit iohannes xpm uenientem ad se et ayt.,

Ecce agnus dei⁴ ecce qui tollit peccata mundi., amen

LEGENDUM . UI FERIA . AD UIII^a IN I^a EBDOMADA.,

LECTIO LIBRI^c ESAYE PROPHETE., (LV 6-7)

IN DIEBUS ILLIS^c loquutus est esayas dicens.,
Querite dominum du*m inuenire potest inuocate eum dum
prope est.,

Derelinquat impius uias suas^c et uir iniquus || cogitationes
suas^c et reuertatur ad dominum et miserebitur eius.,

Et ad dominum deum nostrum quoniam multus *est* ad igno-
scendum., amen.,

EPISTOLA IACOBI APOSTOLI AD XII . TRIBUS., (I 22-25) 10

KARISSIMI^c estote factores uerbi^c et non auditores tantum
fallentes uosmetipsos.,

Quia si quis auditor est uerbi et non factor^c hic comparabitur
uiro consideranti uultum natuitatis . sue in speculo., Considerabit
enim se et abiit^c et statim oblitus est qualis fuerit.,

Qui autem prespexerit in legem perfectam liuertatis et per-
manserit^c non auditor oblibiosus factus sed factor operis | 135 |
hic beatus in facto suo erit., amen.,

LECTIO SANCTI EUANGELII^c SECUNDUM IOHANNEM.,

(I 29-34) GLORIA

20

IN ILLO TEMPORE^c uidit iohannes xpm uenientem ad
se et ayt.,

Ecce agnus dei^c ecce qui tollit peccatum mundi., Hic est de
quo dixi*^c post me uenit uir qui ante me factus est quia prior
me erat^c et ego nesciebam eum.,

Set ut manifestaretur srahel^c propterea ueni ego in aqua
babtizans.,

Et testimonium peribuit iohannes dicens.,

8 quoniam] mitis *marg.* est suppletum *seriori manu* 24 dixit *corr.*

Quia uidi spiritum descendenterem quasi columbam de caelo et mansit super eum: et ego nesciebam eum., Sed qui misit me bap**tizare** in aqua: || ille mici dixit.,

Super quem uideris spiritum descendenterem et manentem super eum: hic est qui bap**tizat** in spiritu sancto., Et ego uidi et testimonium peribui: quia hic est filius dei., amen

LEGENDUM DIE SABBATO AD . III^a IN . I^a EBDOMADA.,

LECTIO LIBRI¹ I HEREMIE PROPHETE (III 12-14)

HEC DICIT DOMINUS., Reuertere aduersatrix srael et non auertam faciem meam a bobis: quia sanctus ego sum dicit dominus: et non irascar in perpetuum., Tamen scito iniquitatem tuam quia in dominum deum tuum prebaricata es et dispersisti uias tuas alienis sub omni ligno frondoso: et uocem meam non audisti: ayt dominus., | 136 |

15 Conuertimini filii reuertentes: et sanabo aduersiones uestras quia ego uir uester ayt dominus omnipotens., amen

EPISTOLA IACOBI APOSTOLI¹ AD DUODECIM TRIBUS.,
(I 26-27)

Karissimi: si quis putat se religiosum esse: et non refrenans linguam suam sed seducens cor suum: huius uana est religio.,

Religio munda et immaculata: apud deum et patrem hec est.,

Uisitare pusillos et uiduas in tribulatione eorum: et immaculatum se custodire ab hoc seculo.

¹ die suppletum sup. lin. 15 aduerscones corr.

7. ad IIIa.] Reliquis diebus ad nonam, sabbato ad tertiam liturgia peragenda indicitur. Eo igitur tempore lectionarius noster confectus fuerit necesse est, quo nondum obsoleta erat consuetudo sabbatum perinde ac dominicum diem in ipsa etiam Quadragesima feriandi. Prohibuit quidem decretum 48 Concilii II Bocarensis (an. 572) « in Quadragesima natales « martyrum celebrare, sed tantum sabbato et « dominico pro commemoratione eorum obla-

tiones offerri. » Ex eo autem tempore pauca admodum vestigia moris huius antiquissimi in Hispania repertae. — Inter sermones S. Augustino ab A. Mai adscriptos, unum invenio, eumque, uti videtur, genuinum, (*Nov. PP. Bibl. t. I, n. 125*), in quo haec leguntur: « Saepius enim ista lectio repetitur in auribus vestris, quam noster de illa tractatus. Nam si legatur quando sabbatum non est, aut quando dies dominicus non est, sermo de illa non redditur. »

LECTIO SANCTI EUANGELII⁷ SECUNDUM IOHANNEM.,
(I 35-51)

IN ILLO TEMPORE

Stabat ihoannes et discipuli eius duo⁶ et respiciens ihesum ambulantem dicit ecce agnus dei., ||

Et audierunt eum *duo* discipuli loquentem⁸ et sequuti sunt ihesum., Conuersus autem ihesus uidens eos sequentes se⁹ dixit eis., Quid queritis., qui dixerunt ei.,

Rabbi¹⁰ quod interpretatur magister¹¹ ubi abita*s.,

Dicit eis¹² Uenite et uidete.,

Uenerunt et uiderunt ubi maneret¹³ et apud eum manserunt die illo¹⁴ hora autem erat quasi decima.,

Erat autem andreas frater simonis petri unus ex duobus qui audierant ab iohanne¹⁵ et sequuti fuerant eum.,

Inuenit hic primum fratrem suum symonem¹⁶ et dicit ei., Inuenimus messiam¹⁷ quod *est* interpretatum xps¹⁸ et adduxit eum ad ihesum.,

Intuitus autem eum ihesus dixit., | 137 |

Tu es symon filius ionae tu uocaris cephas¹⁹ quod interpretatur petrus?

In crastinum autem uoluit exire in galileam²⁰ et inuenit philippum²¹.,

Et dicit ei ihesus., Sequere me.,

Erat enim filippus a betsaida ciuitate.²² andre et petri.,

Inuenit filippus natanael²³ et dicit ei.,

Quem scripsit moyses in lege et prophetis²⁴ inuenimus ihesum filium iosep a nazaret., Et dixit ei natanael.,

A nazaret²⁵ potest aliquid boni esse ? Dicit ei filippus.,

Ueni et uide., Uidit ihesus natanael uenientem ad se²⁶ et ayt de eo.,

Ecce uere sraelita²⁷ in quo dolus non est.,

6 duo 2 manu add. 9 abitans n eras. 10 uenite te add. sup. lin. 16 quod interpretatur corr.

22 philippum 1 manu

Dicit ei natanael.,
 Unde me nōsti., Respondit || ihesus et dixit ei.,
 Priusquam te filippus uocaret quum esses sub ficō uidi te.,
 Respondit natanael et dixit ei.,
 5 Rabbi tu es filius dei tu es rex srahel? Respondit ihesus et
 dixit ei.,
 Quia dixi tibi uidi te sub ficō credis magis his uidebis., Amen
 amen dico uobis uideuitis celum apertum et angelos dei ascen-
 dentes et descendentes super filium hominis., amen.,

10 LEGENDUM IN . I^o . DOMINICO AD MATUTINUM

LECTIO LIBRI HOSE PROPHETE., (XIV 2-10)

HEC DICIT DOMINUS.,
 Conuertere srael ad dominum | 138 | deum tuum quoniam
 corruisti in iniquitate tua.,
 15 Tollite uobiscum uerba mea et conuertimini ad dominum.,
 Dicite ei omnem aufer iniquitatem et accipe bonum et redde-
 mus uitulos labiorum nostrorum., Assur non salbabit nos super
 equum non ascendemus nec dicemus ultra dii nostri opera ma-
 nuum nostrarum.,
 20 Quia eius qui in te est misereberis populo sanabo contritiones
 eorum.,
 Dirigam eos spontanee quia aduersus est furor meus ab eis.,
 Ero quasi ros srahel germinabit quasi lily et erumpet radix
 eius ut libani.,
 25 Ibunt rami eius et erit quasi oliba gloria eius et odor illius
 sicut odor libani. ||

8 angelos os ex s 10 matutinum corr. 2 m. 15 tollite te sup. lin. 16 accipe ex accipite

10. ad matutinum.] Ex hoc apparet etiam
 tum frequentatos fuisse, Quadragesimae saltem
 tempore, coetus istos matutinos, quos vergente
 ad finem quarti saeculo singulis Dominicis in

Hierosolymitana Ecclesia actos fuisse Peregrina
 Gamurrinii testatur (*S. Silviae Peregrinatio ad
 loca sancta*, 2^a edit. p. 48).

Conuertentur sedentes in umbra eius: uibent triticum et germinabunt quasi uinea: memoriale eius sicut odor libani.,

Efraym: quid mici ultra ydola⁶, ego exaudiam et dirigam eum: ego ut abietem uirentem ex me fructus tuus inuentus est., Qui sapiens est et intellegeget ista: intellegeget et sciet hec., Quia recte uie domini: et iusti ambulabunt in eis., amen

EPISTOLA PETRI APOSTOLI AD GENTES., (I Petr. III 5-9)
DEO GRATIAS.,

Karissimi: aliquando sancte mulieres sperantes in deo orabant se subiecte propriis uiris: sicut sarra obediebat abrahe: dominum *eum uocans.,

Cuius estote filie benefacientes: et non timentes | 139 | ullam perturbationem.,

Uiri similiter quoabitantes secundum scientiam: quasi infirmior uasa muliebri inpertinentes honorem: tamquam quoheredibus gratiam uite uti . ne inpediantur orationes uestre.,

In summa autem rei . omnes unanimes conpatientes fraternitatem amantes: misericordes: modesti: humiles., Non reddentes malum pro malo: uel maledictum pro maledicto: sed econtrario benedicentes: quia in hoc uocati estis: ut benedictionem hereditatem possideatis in xpo ihesu domino nostro., amen

LECTIO SANCTI EUANGELII SECUNDUM IOHANEM ||
(VI 28-35)

IN ILLO TEMPORE: dixerunt turbe ad dominum ihesum.,

Quid faciemus: ut operemur opera dei.,

25

Respondit ihesus: et dixit eis., Hoc est opus dei: ut credatis in eum que misit ille

Dixerunt ergo ei.,

Quod ergo tu facis signum: ut uideamus et credamus tibi

6 in ex per 2 manu 11 dominum meum corr. 14 quo:btantes 18 fraternitatemantes corr.

19 econtrario e add. 2 manu

quod operaris., Patres nostri manna manducaberunt in deserto sicut scriptum est/ panem de celo dedit eis manducare.,

Dixit ergo eis ihesus., amen amen dico uobis/ non moyses . dedit uobis panem de caelo uerum/ sed pater meus dat uobis 5 panem de celo uibum.,

Panis enim dei est . | 140 | qui descendit de caelo/ et dat uitam mundo.,

Dixerunt ergo ad eum.,

Domine/ semper da nobis panem hunc., Dixit autem eis 10 ihesus., Ego sum panis uite . qui uenit ad me non esuriet/ et qui credit in me non sitiet umquam., amen

ITEM LEGENDUM IN PRIMO : DOMINICO . AD MISSAM

LECTIO LIBRI¹ DANIELLIS PROPFETE (Cap. II)

IN DIEBUS ILLIS/ in anno secundo regni nabuquodono-
15 nosor/ uidit nabuquodonosor somnium et conterritus est spiritus eius . et somnium eius fugit ab eo.,

Precepit ergo rex . ut conuocarentur arioli² || et magi³ et maleficii⁴ et caldei⁵ et indicarent regi somnia sua.,

Qui quum uenissent/ steterunt coram rege/ et dixit ad eos 20 rex.,

Uidi somnium⁶ et mente confusus/ ignoro quid uiderim., Responderuntque regi⁷ caldei syriace.,

Rex in sempiternum uibe dic somnium serbis tuis/ et interpretationem eius indicauimus.,

25 Et respondens rex/ ayt caldeis., Sermo/ recessit a me., Nisi indicaberitis mici somnium et coniecturam eius/ peribitis uos/ et domus uestre publicabuntur.,

Si autem somnium et coniecturam eius narraberitis mici/ premia et dona⁸ et honorem | 141 | multum accipietis a me.,

¹6 fugit g 2 manu ²³ tuis t in ras⁹ ²⁶ coniuncturam corr.

Somnium igitur et interpretationem eius⁴ indicate mici., Responderunt secundo⁴ atque dixerunt.,

Rex somnium dicat seruis suis⁴ et interpretationem eius⁴ indicauiimus.,

Respondit rex et ayt.,

5

Certo nobi quia tempus redimitis⁴ scientes quod recesserit a me sermo.,

Si ergo somnium non indicaberitis mici⁴ una est de uobis sententia⁴ quod interpretationem quoque fallacem et deceptionem plenam conposueritis ut* loquamini mici⁴ donec tempus per- 10 transeat ?

Somnium itaque dicite mici⁴ ut sciam quod interpretationem quoque eius ueram loquamini., ||

Respondentes ergo caldei coram rege⁴ dixerunt.,

Non est homo super terram⁴ qui sermonem tuum rex possit 15 implere.,

Sed neque regum quisquam magnus et potens⁴ uerbum huiuscemodi sciscitur ab omni ariolo⁴ et mago⁴ et caldeo.,

Sermo quem tu rex queris⁴ grabis est.,

Nec repperietur quisquam qui indicet illut in conspectu 20 regis⁴ exceptis diis quorum non est cum hominibus conuersatio.,

Quo auditio rex⁴ in furore et in ira magna⁴ precepit ut perirent omnes sapientes babilonis.,

Et egressa sententia⁴ sapientes interficiebantur., Quereban- 25 turque daniel et socii eius⁴ | 142 | ut perirent.,

TUNC daniel⁴ requisibit de lege atque sententia . ab arioc principem militie regis⁴ qui egressus fuerat ad interficiendos sapientes babilonis.,

Et interrogabat eum qui a rege acceperat potestatem⁴ quam 30 hoc . causam tam crudelis sententia affacie regis esset egressa., Quum ergo rem indicasset . arioc danieli⁴ daniel ingressus rogauit

⁶ recesserit er add. sup. lin.

regem^c ut tempus daret sibi ad solutionem indicandam regi., Et ingressus est domum suam.,

Ananie quoque et misaeli et azarie et sociis suis indicabit negotium^c ut quererent misericordiam || affacie dei caeli super sacramento isto^c et non perirent daniel et socii eius cum ceteris sapientibus babilonis.,

TUNC daniel per uisionem nocte^c misterium reuelatum est., Et daniel benedixit deo caeli^c et loquutus ayt., Sit nomen domini benedictum^c a seculo et usque in seculum., Quia sapientia et fortitudo eius sunt . et ipse mutat tempora et etates^c transferet regna . atque constituet.,

Dat sapientiam sapientibus^c et scientiam intellegentibus disciplinam., Ipse rebelat profunda et abscondita^c et nobis in tenebris constituta^c et lux cum eo est., Tibi deus patrum nostrorum confiteor | 143 | teque laudo^c quia sapientiam et fortitudinem dedisti mici., Et nunc hostendisti mici que rogabimus te^c quia sermonem regis aperuisti uobis.,

Post haec^c danihel ingressus ad arioc quem constituerat rex ut perderet sapientes babilonis^c sic ei loquutus est

20 Sapientes babylonis^c ne perdas.,

Introduc me in conspectu regis^c et solutionem regi narrabo.,

TUNC arioc festinus introduxit dani*he*lem ad regem^c et dixit ei., Inbeni hominem de filiis transmigrationis iudee^c qui solutionem regi* adnuntiet.,

25 Respondit rex^c et dixit danihel cuius nomen erat baltasar., Putas ne uere poteris indicare mici || somnium quod uidi^c et interpretationem eius ?

Et respondens daniel . coram rege^c ayt., Misterium quod rex interrogat^c sapientes . magi^c et arioli^c et aruspices^c non queunt 30 indicare regi^c.

Sed est deus in celo reuelans mysteria^c qui indicauit tibi rex nabuquodonosor^c que uentura sunt nobissimis temporibus^c.

18 constaterat corr. 20 babylonis bi sup. lin. 2 manu 22 daniellem 1 manu 24 regi^c s erasmus
32 temporibus bus in rasura

Somnium tuum et uisiones . capit is tui in cubili tuo⁴ huiuscemodi sunt.,

TU REX⁵ cogitare cepisti in stratu tuo⁶ quid esset futurum post haec.,

Et qui rebelat mysteria⁷ hostendet tibi que uentura sunt., Mici quoque non in sapientia que est in me plus quam in cunctis uibentibus | 144 | sacramentum hoc rebelatum est⁸ sed ut interpretatio regi manifesta fieret⁹ et cogitationes mentis tuae scires.,

TU REX¹⁰ uidebas¹¹ et ecce quasi statua una grandis¹² statua illa magna¹³ et statura sublimis . stabat contra te¹⁴ et intuitus eius erat terribilis., Huius statuae caput¹⁵ ex auro obtimo erat., Pectus autem et bracia de argento.,

Porro uenter et femora ex aere¹⁶ tibiae autem ferree.,

Pedum quedam pars erat ferrea¹⁷ quedam fictilis.,

Uidebas ista., Donec de monte abscisus est lapis sine manibus¹⁸ et percussit statuam in pedibus suis ferreis¹⁹ et fictilibus et conminuit eos.,

Tunc contrita sunt || pariter ferrum²⁰ testa²¹ es argentum²² et aurum²³ et redacta quasi in fabilla.,

Estibe areae rapt²⁴ sunt a uento²⁵ nullusque locus inuentus est eis.,

Lapis autem qui percusserat statuam²⁶ factus est quasi mons magnus²⁷ et impleuit uniuersam terram.,

Hoc EST somnium²⁸ Interpretationem quoque eius dicemus coram te rex., TU REX regum es . et deus caeli regnum et fortitudinem et imperium²⁹ et gloriam dedit tibi., Et omnia in quibus abitant filii hominum³⁰ et uestie agric³¹ uolucresque caeli dedit in manu tua³² et sub dictione tua uniuersa constituit.,

Tu es ergo . caput aureum . et post te consurget . | 145 | regnum aliud minus te.,

30

Et regnum te³³ tertium³⁴ aliut ereum³⁵ quod imperauit uniuerso terre.,

1 et e 2 manu in ras. 16 et suppletum 2 manu sup. lin. 24 dicemus e ex i corr. 2 manu
30 aliud d ex m 2 manu 31 tertium i add. sup. lin.

Et regnum quartum erit uelut ferrum., Quomodo ferrum conminuit et domat omnia: sic cominuet omnia regna hec et conteret.,

Porro quod uidisti pedum et digitorum partem *testeam* fictili et partem ferream regnum diuisum erit: quod tamen de plantario 5 ferri orietur.

Secundum quod uidisti ferrum mixtum teste ex luto . et digitos pedum ex parte *ferreos* . et ex parte fictiles: ex parte regnum erit solidum . et ex parte contritum., Quod autem uidisti ferrum mixtum teste ex luto: commiscebuntur quidem humano semine 10 sed non aderebunt sibi . || sicut ferrum misceri non potest . teste.,

In diebus autem regnum illorum: suscitabit deus caeli regnum quod in eternum non dissipabitur: et regnum eius populo alteri non tradetur.,

Cominuet . et consumet et conteret uniuersa regna haec: et 15 ipsut stabit in etaernum.,

Secundum quod uidisti quod de monte abscisus est lapis sine manibus: et percussit statuam et comminuit *testa* . et *ferrum* . et *aes* . et argentum et aurum: deus magnus ostendit regi que futura sunt postea.,

20 Et uerum est somnium: et fidelis interpretatio eius., TUNC REX nabuquodhonosor: cecidit in faciem suam | 146 | et danielum adorabit: et hostias et incensum praecepit ut sacrificarent ei.,

Loquens ergo rex: ayt danieli., Uere deus uester deus deorum est et dominus reg*um et rebelans misteria: quoniam potuisti 25 aperire sacramentum hoc.,

Tunc rex danielum in sublime extulit: et munera multa et magna dedit ei . et constituit eum principem super omnes provincias babilonis: et prefectum et magistratum super cunctos sapientes babilonis., Danihel autem postulauit a rege: et consti- 30 tuit super opera prouincie babilonis: sedrac misac et abdenago., Ipse autem daniel erat in foribus regis.,

Hic non responditur amen

3 *testeam* add. 2 *manu* 7 *ferreos* e. e. parte *suppl.* in marg. 9 *ex x ex t corr.* 17 *cominuet corr.*
testa e. f. e. aes in marg. add. 24 *regnum corr.* 30 *abdenago e ex i* 31 *daniel 2 manu sup. lin.*

EPISTOLA IACOBI APOSTOLI AD XII TRIBUS (II 21-III 13) ||

KARISSIMI⁴ ABRAAM pater noster nonne ex operibus iustificatus est⁴ offerens ysaac filium suum super altare. Uidens quoniam fides cooperabatur operibus illius⁴ ex operibus fides consumata est⁴ et subpleta est scriptura dicens., Creditit abraam deo et reputatum est illi ad iustitiam⁴ et amicus dei appellatus est., Uidetis quoniam ex operibus iustificatur homo⁴ et non ex fide tantum⁴ Similiter autem et raab meretrix⁴ nonne ex operibus iustificata est⁴? Suscipiens nuntios et alia uia eos eiciens.,

Sicut enim corpus sine spiritu mortuus est⁴ | 147 | ita et fides sine operibus mortua est., Nolite plures magistri fieri fratres mei⁴ scientes quia magis iudicium sumitis.,

In multis enim⁴ offendimus omnes., Si quis in uerbo non offendit⁴ hic perfectus est uir., Potest enim⁴ frenum circumducere totum corpus., Sic autem equorum frenos in ora mittimus 15 ad consentiendum nobis⁴ et omne corpus illorum circumferimus., Ecce et nabes quam magne sint⁴ et a bentis ualidis minentur⁴ circumferuntur a modico gubernaculo . ubi impetus dirigentis uoluerit., Ita et lingua.,

Modicum quidem membrum est⁴ sed magnam silbam incendit., 20
Et lingua⁴ ignis est uniuersitas iniquitatis., ||

Et lingua constituitur in membris nostris que maculat totum corpus⁴ et inflamat rotam natibilitatis nostrae inflamaturque ad iehenam.,

Omnis enim natura uestiarum⁴ et uolucrum⁴ et repentium⁴ 25 etiam piscium . domantur⁴ et dominata sunt a natura humana., Lingua autem⁴ nullus hominum domare potest.,

Inquietum . malum⁴ plena ueneno mortifero.,

In ipsa benedicimus domino et patri⁴ et in ipsa maledicimus homines qui ad similitudinem dei facti sunt., 30

Ex ipso ore procedit benedictio⁴ et maledictio.,

Non oportet fratres mei⁴ hec ita fieri., Numquid fons de eodem

foramine | 148 | aemanat dulcem et amaram aquam? Numquid potest fratres mei ficus olibas facere: aut uitis ficus? Sic nec salsa aqua: dulcedinem potest habere.,

Qui sapiens est et disciplinatus inter uos: ostendat ex bona conuersatione operationem suam in mansuetudinem sapientie: per fidem que est in xpo ihesu domino nostro., amen.,

LECTIO SANCTI EUANGELII: SECUNDUM IOHANNEM.,
(IV 5-42)

IN ILLO TEMPORE: dominus noster ihesus xps . uenit
10 in ciuitatem samarie que dicitur sycar: iusta premium quod dedit
iacob ioseph filio suo., Erat autem ibi: fons iacob., Ihesus ergo
fatigatus ex itinere: sedebat sic super puteum: hora erat quasi
sexta.,

Uenit mulier de samaria: || haurire aquam., Dicit ei ihesus.,
15 Da mici bibere., Discipuli enim eius abierunt in ciuitate: ut
cibos emerent.,

Dicit ergo ei illa mulier SAMARITANA.,

Quomodo tu iudeus quum sis bibere a me poscis: quae sum
mulier samaritana., Non enim quotuntur iudei: cum samari-
20 tanis., Respondit ihesus et dixit ei*, Si scires donum dei: et
quis est qui dicit tibi da mici bibere: tu forsitan petisses ab eo

² nec c add. ² manu ¹⁵ bibere bi sup. lin. ¹⁷ ei om. in prima scriptioне ²⁰ ei* s erasum

⁷ secundum iohannem.] Integer in codice nostro exhibetur pulcherrimus iste, sed in Missali Mozarabum misere turbatus ordo pericoparum ex Evangelio, quae dominicis diebus tempore Quadragesimae in Hispania legebantur: dominica prima de Samaritana, secunda de Caeco, tertia de Mediano die festo, quarta de Lazaro. Paulo secus in Missali ambrosiano vetere: in eo enim dominica prima assignatur evangelium de Samaritana, secunda de Abraham (Joan. VIII, 31), tertia de Caeco, quarta de Lazaro. Apud Romanos etiam praefata evan-

gelia quadragimali tempore recitantur, non quidem diebus dominicis, sed certis quibusdam feriis quartis vel sextis, quae scrutinis peragendis constitutae olim erant. Singulare porro est, quod iisdem diebus ex evangelio desumptae sint antiphonae ad communionem, quae in reliquis missis ferialibus e psalmis 1-26 ordine dispositis sunt excerptae. Conf. eruditum opusculum domini P. G. Cagin monachi Solesmensis, quod inscribitur *Un mot sur l'Antiphonale Missarum*, Solesmis, 1890.

et dedisset tibi aquam uibâm., *Dicit ei mulier.*, *Domine!* neque in quo aurias habes . et puteus altus est., *Unde ergo habes aquam uibam.*, Numquid tu maior es patre nostro iacob! qui dedit nobis hunc puteum^s et ipse ex eo uibit^s et filii eius et pecora eius? Respondit ihesus^s et dixit ei,⁵

Omnis qui uibit ex aqua | 149 | hac^s sitiet iterum.,

Qui autem uiberit ex aqua quam ego dabo ei^s non sitiet in aetaernum.,

Sed aqua quam ego dabo ei^s fiet in eo fons aque salientis in uitam eternam., Dicit ad eum mulier., Domine^s da mici aquam ¹⁰
hanc ut non sitiam^s neque ueniam huc aurire., Dicit ei ihesus.,

Uade uoca uirum tuum^s et ueni huc., Respondit mulier et dixit., Non habeo uirum., Dicit ei ihesus.,

Bene dixisti^s quia non habeo uirum., Quinque enim uiros habuisti^s et hunc quem habes non est tuus uir.,¹⁵

Hoc uere dixisti.,

Dicit ei^s mulier., Domine^s uideo quia propheta es tu^h

Patres nostri in monte hoc adoraberunt et uos dicitis || quia in iherosolimis est locûs ubi adorare oportet., Dicit ei ihesus.,

Mulier^s crede mici quia ueniet hora quando neque in monte ²⁰
hoc^s neque in iherosolimis adorabitis patrem.,

Uos adoratis quod nescitis . nos adoramus quod scimus^s quia salus ex iudeis est., Sed ueniet hora et nunc est quando ueri adoratores adorabunt patrem in spiritu . et ueritatem.,

Nam et patrem tales querit^s qui adorent eum.,²⁵

Spiritus est deus et eos qui adorant eum in spiritu et ueritate^s
oportet adorare.,

Dicit ei mulier., Scio quia messyas uenit^s qui dicitur xps.,

Quum ergo uenerit^s ille nobis adnuntiauit omnia., | 150 |

Dicit ei ihesus., Ego sum qui loquor tecum.,³⁰

Et continuo uenerunt discipuli eius^s et mirabantur quia quum

1-3 Dicit ei — aquam uibam *suppl. in marg. inf.*

18 dicitis i *ex e*

7-8 in aetaernum *corr. ex iterum*

11 Dicit c *ex x*

muliere loqueuatur., Nemo tamen dixit quid queris⁸ aut quid loqueris cum ea.,

Reliquid ergo ydriam suam mulier et abiit in ciuitatem⁹ et dicit hominibus illis.,

5 Uenite et uidete hominem¹⁰ qui dixit mici omnia quecumque feci., Numquid ipse est xps ?

Exierunt de ciuitatem¹¹ et ueniebant ad eum

Intere¹² . rogabant eum discipuli dicentes.,

Rabbi¹³ manduca.,

10 Ille autem dixit eis.,

Ego cibum habeo manducare¹⁴ quem uos nescitis.

Dicebant ergo discipuli ad inuicem., ||

Numquid aliquis adullit ei manducare ?

Dicit eis ihesus., Meus cibus est ut faciam uolumtatem eius
15 qui misit me¹⁵ ut perficiam opus eius., Nonne uos dicitis quod adhuc quattuor menses sunt¹⁶ et messis uenit ? Ecce dico uobis.,

Lebate oculos uestros¹⁷ et uidete regiones quia albe sunt iam ad messem.,

Et qui metit mercedem accipit¹⁸ et qui congregat fructum in
20 uitam aeternam.,

Ut et qui seminat simul gaudeat¹⁹ et qui metit.,

In hoc enim est uerbum uerum²⁰ quia aliis est qui seminat²¹ et aliis qui metit., Ego enim misi uos metere²² quod uos non lauorasti., Alii laboraberunt²³ et uos in labores eorum introistis., | 151 |

25 Ex ciuitate²⁴ autem illam²⁵ multi crediderunt in eum samaritanorum propter uerbum mulieris testimonium peribentis²⁶ quia dixit mici omnia quecumque feci.,

Quum uenissent ergo ad illum samaritani²⁷ rogaberunt eum ut ibi maneret²⁸ et mansit ibi duos dies.,

30 Et multi crediderunt propter sermonem eius²⁹ et mulieri dicebant.,

Quia iam non propter tuam loquellam credimus³⁰ ipsi enim audiuiimus et scimus³¹ quia hic est uere salbator mundi., amen

ITEM LECTIOES DE SECUNDA EBDOMADA. DE XL^a.LECTIO LIBRI^c IHEREMIE PROPHETE., (III 20-22). ||

Hec dicit dominus., Quomodo si contemnat mulier uirum suum^c sic contemsit me domus srahel dicit dominus.,

Uox in uiis audita est^c ploratus et ululatus filiorum srahel., 5

Quoniam iniquam fecerunt uiam suam^c et oblii sunt domini dei sui., Conuertimini filii reuertentes^c et sanabo aduersiones uestras., Ecce et nos uenimus ad te^c tu enim es domine deus noster., amen

EPISTOLA IACOBI APOSTOLI AD XII TRIBUS., (II 1-5) 10

KARISSIMI^c nolite in personarum acceptionem habere fidem domini nostri ihesu xpi gloriae.,

Et enim si introierit in conuentu uestro uir anulum aureum habens | 152 | in ueste candida introierit autem et pauper in sordido abitu^c et intendatis in eum qui indutus est ueste preclarus^c et dixeritis ei tu sede hic bene^c pauperi autem dicatis tu sta illuc aut sede sub scabello peduum eorum^c nonne iudicatis apud uosmetipsos et facti estis iudices cogitationum iniquarum ? Audite fratres mei dilectissimi*, nonne deus ***** pauperes elegit in hoc mundo ? 15

Diuites in fide et heredes regni quod promisit deus diligentibus se., amen., 20

LECTIO SANCTI EUANGELII^c SECUNDUM IOHANNE
(II 12-23)

IN ILLO TEMPORE^c dominus noster ihesus xps descendit 25 capharnaum ipse et mater eius et fratres eius., Et discipuli eius^c

¹⁰ p mutat. in [acobi] ¹⁹[deus] elegit eras.

10-22. Eo loco feria secunda lectiones resumuntur, quo sabbato praecedenti fuerant intercepatae : quia nimis lectiones dominicales ante iam statutae erant, quam missarum feriarum ordo disponeretur. Vide L. Duchesne,

Origines du culte chrétien, p. 236. Simile quid in Antiphonario Romano invenies : transacto enim die dominico Psalterium ad Communionem feria secunda repetitur, ubi sabbato intermissum erat.

et ibi || manserunt non multos diebus., Et prope erat pasca dies festus iudeorum.,

Et ascendit iherosolimam ihesus et inuenit in templo uendentes bobes et oues et columbas et numularios sedentes., 5 Et quum fecisset quasi flagellum de funiculis omnes eiecit de templo., Obes quoque et bobes et numulariorum effudit aes et mensas subuertit et hiis qui columbas uendebant dixit.,

Aufferte istas hinc., Nolite facere domum patris mei domum negotiationis.,

10 Recordati uero sunt discipuli eius quia scriptum est., Zelus domus tue comedit me.,

Responderunt ergo iudei et dixerunt ei.,

Quod signum hostendis nobis | 153 | qui haec facis., Respondit ihesus et dixit eis.,

15 Solbitate templum hoc et in tribus diebus excitabo illut.,

Dixerunt ergo iudei.,

Quadraginta sex annis hedificatum est templum hoc et tu tribus diebus excitabis illut? Ille autem dicebat de templo corporis sui., Quum ergo resurrexisset a mortuis recordati sunt 20 discipuli eius quia hoc dicebat et crediderunt scripture et sermoni quem dixit ihesus.,

Quum autem esset iherosolimis in pasca in die festo multi crediderunt in nomine eius.,

LEGENDUM . III^a FERIA . AD NONA IN SECUNDA
25 EBDOMADA.,

LECTIO LIBRI I HEREMIAE PROPHETAE., (XVIII 7-11)

HAEC dicit dominus.,

Repente loquar aduersus gentem et aduersus regnum || ut eradicem et dextruam et disperdam illut., Si penitentiam egerit 30 gens illa a malo suo propter quod loquutus sum aduersus eam.,

agam et ego penitentiam super malum quod cogitabi⁶ ut facerem ei⁷ et subito loquar de gente et de regno⁸ ut hedeficem et ut plantem illut., Si fecerit malum in oculis meis ut non audiat uocem meam⁹ penitentiam agam super bonum quod loquutus sum ut facerem ei.,

5

Nunc ergo dic uiro iuda et habitatoribus iherusalem dicens., Reuertatur unusquisque a uia sua mala¹⁰ et dirigite uias uestras et studia uestra ayt dominus omnipotens., amen.

EPISTOLA IACOBI APOSTOLI AD . XII TRIBUS | 154 |

(IV 7-10)

10

KARISSIMI¹¹ subditi estote deo resistite autem diabulo et fugiet a bobis., Adpropinquate deo¹² et adpropinquauit uobis., Et mundate manus peccatorum¹³ et sanctificate corda duplices animo., Miseri estote lugete et plorate¹⁴ risus uester in luctum conuertatur¹⁵ et gaudium in memore., Humiliamini in conspectu 15 domini¹⁶ et exaltabit uos., amen

LECTIO SANCTI EUANGELII SECUNDUM IOHANNEM
(III 22-36)

In illo tempore¹⁷ uenit ihesus et discipuli eius in iudeam terram et illic demorabatur cum eis et bibtizabat.,

20

Erat autem iohannes bibtizans in henon iusta salim¹⁸ quia aque multe erant illic || et ueniebant et bibtizabantur., Nondum enim missus fuerat iohannes in carcerem.,

Facta est ergo questio ex discipulis iohannes cum iudeais de purificatione¹⁹ et uenerunt ad iohannem²⁰ et dixerunt ei.,

25

Rabbi²¹ qui erat tecum trans iordanem . cui tu testimonium peribuisti²² et ecce hic bibtizat et omnes ueniunt ad eum.,

Respondit ihoannes²³ et dixit.,

Non potest homo accipere quicquam nisi fuerit ei datum de caelo.,

30

Ipsi uos mici testimonium peribetis⁹ quod dixerim ego non sum xps⁹ set quia missus sum ante illum., Qui habet sponsam⁹ sponsus est., | 155 |

Amicus autem sponsi qui stat et audit eum⁹ gaudio gaudet
5 propter uocem sponsi.,

Hoc ergo gaudium meum inpletum est.,

Illum oportet crescere⁹ me autem minui., Qui de sursum uenit⁹ supra omnes est

Qui est de terra de terra est⁹ et de terra loquitur.,

10 Qui de caelo uenit supra omnes est⁹ et quod uidit et audiuit
hoc testatur⁹ et testimonium eius nemo accipit.,

Qui accipit eius testimonium signabit quia deus uerax est.,

Quem enim misit deus⁹ uerba dei loquitur.,

Non enim ad mensuram dat deus spiritum

15 Pater diligit filium et omnia dedit in manu eius.,

Qui credit in filium⁹ habet uitam eternam., amen ||

LEGENDUM . UI^a FERIA AD NONAM IN SECUNDA EBDOMADA QUADRAGESIME

LECTIO LIBRI⁹ I HEREMIE PROPHETE., (XXV 5)

20 HAEC dicit dominus.,

Reuertimini unusquisque a via sua mala . et a pessimis cogitationibus uestris., Et habitabit in terra quam dedit dominus uobis et patribus uestris⁹ a seculo et usque in seculum., amen

EPISTOLA IACOBI APOSTOLI AD DUODECIM TRIBUS.,

25 (V 12-15)

KARISSIMI⁹ nolite iurare neque per caelum neque per terram⁹ neque per aliut quodcumque iuramentum., Sit autem uerbum uestrum . est⁹ est⁹ non⁹ non⁹ ut non sub iudicio decidiatis., Tristatur aliquis uestrum⁹ oret⁹ equo animo et spallat.,

²⁹ aliquis s add. 2 manu

Infirmatur quis in uobis inducat presbiteros aeclesie et orent super eum^c ungentes eum oleo. | 156 | in nomine domini et oratio fidei salbauit **infirmum.,

Et allebaut eum dominus^c et si in peccatis sit dimitetur ei., amen

5

LECTIO SANCTI EUANGELII SECUNDUM IOHANNEM
(V 31-37)

IN ILLO TEMPORE^c dominus noster ihesus xps loquebatur iudeis dicens., Si ego testimonium peribeo de me^c testimonium meum non est uerum.,

10

Alius est qui testimonium peribet de me^c et scio quia uerum est testimonium quod peribet de me.,

Uos misistis . ad iohannem^c et testimonium peribuit ueritati., Ego autem non ab homine testimonium . accipio^c sed haec dico ut uos salui sitis.,

15

Ille erat lucerna ardens et lucens^c uos autem uoluistis exultare ad oram^c in lucem eius., ||

Ego autem^c habeo testimonium maius iohannem^c.,

Opera enim quem dedit mici pater ut perficiam eam^c ipsa opera que ego facio testimonium peribent de me^c quia pater me^c misit., Et qui misit me pater^c ipse testimonium peribet de me., amen.,

LEGENDUM SABBATO AD III^a.

LECTIO LIBRI^c IHEREMIE PROPHETE., (VI 16)

HAEC dicit dominus.,

25

State super uias et uidete et interrogate de semitis antiquis^c que sit uia bona et ambulate in ea^c et inuenietis requiem animabus uestris., amen.,

21 peribet e 2 manu in rasura

**EPISTOLA IACOBI APOSTOLI⁴ AD DUODECIM TRIBUS.,
(V 16-20) DEO⁵**

KARISSIMI⁶ confitemini alter utrum peccata uestra⁷ et orate pro inuicem ut salbemini., | 157 |

5 Multum enim ualet deprecatio iusti adsidua.,

Helias homo erat similis nobis passibilis⁸ et oratione orauit ut non plueret super terram⁹ et non pluit annos tres . et menses sex.,

Et rursum orauit¹⁰ et caelum dedit plubiam¹¹ et terra dedit fructum suum.,

Fratres mei¹² si quis ex uobis erraberit a ueritate¹³ et conuerterit¹⁴ quis eum scire debet quoniam qui conuerti fecerit peccatorem ab errore uiae suae¹⁵ salbat animam eius a morte¹⁶ et suorum cooperit multitudinem peccatorum., amen.,

**15 LECTIO SANCTI EUANGELII SECUNDUM IOHANNEM
(V 39-VI 2)**

IN ILLO TEMPORE¹⁷ dominus noster ihesus xps loquebatur iudeis dicens., Scrutamini scripturas¹⁸ quia uos putatis || in ipsis uitam aeternam habere.,

20 Et ille quique testimonium peribent de me¹⁹ et non uultis uenire ad me²⁰ ut uitam habeatis.,

Claritatem ab hominibus non accipio²¹ sed cognobi uos quia dilectionem dei non habetis in uobis.,

Ego *uenio in nomine patris mei²² et non accipitis me., Si alias 25 uenerit in nomine suo²³ illum accipietis., Quomodo potestis uos credere²⁴ qui gloriam ad inuicem accipitis²⁵ et gloriam que a solo est deo²⁶ non queritis.,

Nolite putare quia ego accusatus sim uos apud patrem²⁷ est qui accuset uos., Moyses²⁸ in quo uos speratis.,

30 Si enim crederetis moysi²⁹ crederetis forsitan et mici., | 158 |

26-27 a solo est deo in ras. 28 sim i cxx u 30 moyse, corr. et sup. lin.

De me enim ille scripsit., si autem illius litteris non creditis/
quomodo meis uerbis creditis.,

Post haec abiit ihesus trans mare galileae quod est tiberiadis/
et sequebatur eum multitudo magna/ quia uidebant signa quae
faciebat super his qui infirmabantur., amen

5

ORATIO DANIELIS PROPHETE.,

LECTIO LIBRI DANIELIS PROPHETE., (IX 4-19)

IN DIEBUS ILLIS/ orabit daniel *dominum* dicens., Obse-
cro domine deus magne et terribilis/ custodiens pactum et miseri-
cordia diligentibus te/ et custodientibus mandata tua.,

10

Peccabimus/ inique fecimus/ impie gessimus/ et recessimus/
et declinabimus/ a mandatis tuis/ ac iudiciis., Non obediūimus
serbis tuis prophetis/ || qui locuti sunt in nomine tuo., Regibus
nostris/ principibus nostris/ patribus nostris/ omniue populo
terre.,

15

Tibi domine iustitia/ nobis autem confusio faciei sicut est
hodie uiro iuda et habitatoribus iherusalem et omnis srahel his
qui prope sunt et his qui procul in uniuersis terris ad quas ege-
cisti eos propter iniquitates eorum/ in quibus peccaberunt in te
domine., Nobis confusio faciei regibus nostris principibus no-
stris/ et patribus nostris qui peccaberunt.,

Tibi autem domino deo nostro misericordia et propitiatio/
quia recessimus a te et non audiuimus uocem domini dei nostri.
ut ambularemus in lege eius/ quam posuit nobis per serbos | 159 |
suos prophetas.,

25

Et omnis srahel praeuaricati sunt legem tuam/ et declinabe-
runt ne audirent uocem tuam.,

Et stillabit super nos maledictio et detestatio que scripta est in
libro moysi serui dei/ quia peccabimus tibi.,

8 dominum 2 manu 12 obediūimus ui suppletum 2 manu 21 pecaberunt corr.

6. *Oratio Danielis.*] Omissum oscitantia | dum in . II° . dominico ad matu-
scriptoris titulum hoc modo supple : Legen- | tinum.,

Et statuit sermones suos . quos loquutus est super nos et super principes nostros qui iudicaberunt nos . ut superinducerent in nos malum magnum² qualem numquam fuit sub omni caelo.,

Secundum quod factum est in iherusalem sicut scriptum est 5 in lege moysi.,

Omnem malum hoc uenit super nos³ et non rogabimus faciem tuam domine deus noster ut reuerteremur⁴ || ab iniquitatibus nostris⁵ et cogitaremur ueritatem.,

Et uigilauit dominus⁶ et adduxit eam super nos., Iustus do- 10 minus deus noster in omnibus operibus suis que fecit⁷ non enim audiuiimus⁸ uocem eius.,

Et nunc domine deus noster⁹ qui eduxisti populum tuum de terra egypci in manu fortis¹⁰ et fecisti tibi nomen secundum diem hanc., Peccabimus¹¹ iniquitatem fecimus domine¹² in omnem 15 iustitiam tuam

Auertatur obsecro ira tua et furor tuus¹³ a ciuitate *iherusalem* et a monte sancto tuo

Propter peccata enim nostra et iniquitates patrum nostrorum iherusalem et populus tuus in obprobrium sunt¹⁴ omnibus per 20 circuitum nostrum

Nunc autem exaudi deus noster orationem serbi tui et preces eius¹⁵ et ostende | 160 | faciem tuam super sanctuarium tuum quod desertum est.,

Propter temet ipsum inclina deus meus aurem tuam et exaudi¹⁶ 25 aperi oculos tuos et uide desolationem nostram¹⁷ et ciuitatem super quam inuocatum est nomen tuum.,

Neque enim in iustificationibus nostris prosternimus preces ante faciem tuam¹⁸ sed in miserationibus tuis multis.,

Exaudi domine¹⁹ placare domine²⁰ intende fac ne moreris²¹ propter temet ipsum deus meus.,

Quia nomen tuum inuocatum est super cibitatem hanc²² et super populum tuum.,

² superinducerent in add. sup. lin. 16-17 iherusalem et a monte 2 manu in marg. sancta tua corr.

EPISTOLA IOHANNIS APOSTOLI AD GENTES,,
(I Joan. ii 8-12)

KARISSIMI⁴ mandatum nobum scribo *uobis* quod est uerum et in ipso et in nobis quoniam tenebre transierunt⁴ et lumen uerum iam lucet,⁵

Qui dicit se in luce esse et fratrem suum odit⁴ in tenebris est || usque aduc., Nam qui diligit fratrem suum in lumine manet⁴ et scandalum in eo non est.,

Qui autem odit fratrem suum in tenebris est et in tenebris ambulat . et nescit quo eat⁴ quoniam tenebre obcecerunt ¹⁰ oculos eius., Scribo uobis filiolis⁴ quoniam remittuntur uobis peccata propter nomen eius⁴ cui est honor et gloria in secula seculorum., amen.,

LECTIO SANCTI EUANGELII⁴ SECUNDUM IOHANNEM.,
(IX 39-X 9)¹⁵

IN ILLO TEMPORE⁴ dominus noster ihesus xps⁴ loquutus est fariseis dicens.,

In iudicium ego in hunc mundum ueni⁴ ut qui non uident uideant⁴ et qui uident ceci fiant., Et audierunt ex fariseis qui cum ipso erant . et dixerunt ei., Numquid et nos ceci sumus ? ²⁰ Dixit eis ihesus.,

Si ceci essetis⁴ non aberetis peccatum., Nunc ergo dicitis quia uidemus⁴ peccatum uestrum manet., Amen amen dico uobis., | 161 | qui non intrat per ostium in obile ouium sed ascendit aliunde⁴ ille fur est et latro.,²⁵

Qui autem intrat per ostium⁴ huic ostiarius aperit et obes uocem eius audiunt⁴ et proprias obes uocat nominatim⁴ et educit eas., Et quum proprias obes miserit ante eas uadit et oues illum sequuntur⁴ quia sciunt uocem eius., Alienum autem non sequuntur sed fugient ab eo⁴ quia non noberunt uocem alienorum.,³⁰

³ uobis uo add. sup. lin. ¹² est t suppl. 2 manu

Hoc prouerbiū dixit eis ihesus illi autem non cognoverunt quod loqueretur eis.,

Dixit ergo eis ihesus iterum.,

Amen amen dico uobis: quia ego sum ostium obium.,

5 Omnes quo^tquo^t uenerunt fures sunt et latrones: sed non cognoverunt eos obes.,

Ego sum ostium., Per me si quis || introierit salbabitur et ingredietur et regredietur . et pascua inueniet., amen.,

ITEM LEGENDUM SECUNDO DOMINICO AD MISSAM.,

10 LECTIO LIBRI^C DANIHELIS PROPHETE., (Cap. IV) DEO GRATIAS.,

IN DIEBUS ILLIS: ego nabuquodonosor quietus eram in domo mea: et florens in palatio meo., Somnium uidi quod perterruit me: et cogitationes meae in stratu meo: et uisiones capitis 15 mei conturbaberunt me.,

Et per me propositum est decretum: ut introducerentur in conspectu meo cuncti sapientes babilonis: et ut solutionem somni indicarent mici., Tunc ingrediebantur . arioli^s magi^s caldei^s et auruspices: et somnium narrabi in conspectum eorum[¶] | 162 | et 20 solutionem eius non indicaberunt mici.,

Donec collega ingressus est in conspectu meo daniel cuius nomen baltasar secundum nomen dei mei: qui habet spiritum deorum *sanctorum* in semet ipso: et somnium coram eo loquutus sum., Baltasar princeps ariolorum quem ego scio quod spiritum 25 deorum sanctorum habeas in te: et omne sacramentum non est impossibile tiui^s uisiones somniorum meorum quas uidi: et solutionem eorum narra mici., Uisiones capitis mei^s in cubili meo.,

Uidebam[¶] et ecce harbor in medio terrae., Et altitudo eius nimia magna arbor et fortis: et proceritas eius contingens caelum., Aspectus illius: erat usque ad terminos uniuersae terrae.,

5 quodquod corr. 23 deorum] suorum corr. in marg.
scriptio 27 mici sup. lin. 2 manu cubili b om. in

Folia eius pulcerrima^s et fructus || eius nimius^s et aesca uniuersorum in ea., Et subter ea habitabant animalia et bestie., Et in ramis eius conuersabant uolucres caeli^s et ex ea uescebatur omnis caro., Uidebam in uisione capit is mei^s super stratum meum., Et ecce uigil et sanctus de caelo descendit[†] clamauit s fortiter . et sic ait.,

Succidite arborem^s et praecidite ramos eius^s excutite foliam eius^s et dispergite fructum eius., Fugiant bestiae quae subter ea sunt^s et uolucres de ramis eius.,

Uerum tamen germen radicum eius^s in terra sinite., 10

Et alligetur uinculo ferreo et aereo in herbis quae forisunt^s et rore caeli^s tinguatur et cum feris pars eius sit in herba terre., Cor eius ab humano commutetur et cor fere | 163 | detur ei^s et septem tempora mutantur super eum.,

In sententia uigilum decretum est et sermo sanctorum et 15 petitio donec cognoscant uibentes quoniam dominatur excelsus in regno hominum^s et cuicunque uoluerit dabit illut[†] et humilium hominem constituet super eum.,

Hoc somnium uidi^s ego nabuquodonosor., Tu ergo baltasar^s interpretationem narra festinus., Quia omnes sapientes regni 20 mei^s non queunt solutionem eius indicare mici., Tu autem potes^s quia spiritus deorum sanctorum in te est.,

TUNC DANIHEL cuius nomen baltasar^s cepit intra semet ipsum tacitus cogitare quasi hora una^s et cogitationes eius conturbabant eum., 25

Respondens autem rex^s ait., ||

Baltasar^s somnium et interpretationem eius^s non conturbent te., Respondit . baltasar^s et dixit.,

Domine mi somnium his qui te oderunt^s et interpretatio eius^s hostibus tuis sit., 30

HARBOREM quam uidisti sublimem atque robustam^s cuius altitudo pertingens ad caelum et aspectus illius in omnem terram^s

et rami eius pulcerrimis et fructus eius nimius et aesca uniuersorum in ea et subter ea habitantes bestiae agric et in ramis eius commorantes abes caeli tu es rex quia magnificatus es . et inualuisti et magnitudo tua creuit et peruenit usque ad caelum et potestas tua in terminos uniuersae terrae.,

Quod autem uidit rex uigilem et sanctum descendere de caelo et dicere succidite harborem | 164 | et dissipate illam adtamen germen radicum eius in terra dimitte et uinciatur ferro et ere in herbis foris et rore caeli conspargatur et cum feris sit pabulum eius donec septem tempora commutentur super eum., Haec est interpraetatio sententiae altissimi quae perueniet super dominum meum regem., Eiciunt te ab hominibus et cum bestiis feris erit habitatio tua.,

Et fenum ut bos comedes et rore caeli infunderis.,

15 Septem quoque tempora mutabuntur super te donec scias quod dominetur excelsus in regno hominum et cuicunque uoluerit det illut., Quod autem precepit ut relinqueretur germen radicum eius id est harboris regnum tuum tibi manebit postquam cognoveris potestatem || aeternam esse caelestem.,

20 Quam ob rem rex consilium meum placeat tibi et peccata tua elemosinis redime et iniuriantes tuas misericordiis pauperum forsitan ignoscat delictis tuis.,

Omnia uenerunt super nabuquodonosor regem.,

Post finem mensum duodecim in aula babilonis deambulabat., 25 Responditque rex et ait., Nonne haec est babilon magna quam ego edificabi in domum regni et in roborem fortitudinis meae et in gloriam decoris mei ?

Quum adhuc sermo esset in ore regis uox de caelo ruxit.,

Tibi dicitur nabuquodonosor rex regnum tuum transit a te et ab omnibus te eiciunt et cum bestiis feris erit . habitatio tua.,

Fenum quasi bos comedes | 165 | et septem tempora mutabuntur super te donec scias quod dominetur excaelsus in regno

hominum: et cuicumque uoluerit det illut., Eadem hora: sermo compleatus est super nabuquodonosor.,

Ex hominibus electus est: et faenum ut bos comedit: et rore caeli corpus eius infectum est: donec capilli eius in similitudinem aquilarum crescerent: et ungue eius quasi abium., Igitur post finem dierum: ego nabuquodonosor oculos meos ad celum lebab: et sensus meus redditus est mici: et altissimo benedixi: et bibentem in sempiternum laudab: et glorificab: quia potestas eius potestas sempiterna: et regnum eius in generatione et generatione et omnes habitatores terrae || apud eum in nicilum 10 reputati sunt., Iuxta uolumtatem enim suam fecit tam in uirtutibus caeli. quam in habitatoribus terrae: et non est qui resistat manui eius et dicat ei sic quare fecisti., In ipso tempore sensus meus reuersus est ad me: et ad onorem regni mei decoremque perueni.,

Et figura mea reuersa est ad me: et obtimates mei et magistratus mei: requisierunt me.,

- Et in regno meo constitutus sum: et magnificentia ampliora reddita est mici.,

NUNC igitur ego nabuquodonosor: laudo et magnifico: et glorifico regem celi.,

Quia omnia opera eius uera et uniuerse uie eius iudicia: et gradientes in superuia potest humiliare.,

EPISTOLA IOHANNIS APOSTOLI: AD GENTES., (I 5-9)

DEO GRATIAS., | 166 |

KARISSIMI: haec est adnuntiatio quam audiuimus a deo: et adnuntiamus uobis.,

Quoniam deus lux est: et tenebre in eo non sunt ulle., Si dixerimus nos societatem habere cum eo et in tenebris ambulamus: mentimur et non facimus ueritatem., Si autem in luce ambulamus sicut et ipse in luce est: societatem habemus cum eo et sanguis ihesu xpi filii eius: mundat nos ab omni peccato.,

13 ei add. in marg.

19 et add. 2 manu

Si dixerimus quia peccatum non habemus, ipsi nos seducimus: et ueritas in nobis non est.,

Si uere confiteamur peccata nostra, fidelis est et iustus ut remittat nobis peccata, et mundet nos ab omni iniquitate*, amen

**5 LECTIO SANCTI EUANGELII⁴ SECUNDUM IOHANNEM.,
(IX 1-38) GLORIA TIUI DOMINE. ||**

IN ILLO TEMPORE, dominus noster ihesus xps quum praeteriret uidit hominem caecum a natibilitate, et interrogaberunt eum discipuli sui., Rabbi, quis peccabit, hic aut parentes eius, ut cecus nasceretur., Respondit ihesus.,

Neque hic peccabit neque parentes eius, sed ut manifestaretur opera dei in illo., Me oportet operari opera eius qui misit me, donec dies est., Ueniet nox, quando nemo operari potest.,

Quandiu in mundo sum, lux sum mundi.,

15 HAEC QUUM dixisset, expuit in terram et fecit lutum ex sputo et linuit lutum super oculos eius, et dixit ei., Uade laba in natacionam siloae, quod interpraetatur missus., Abiit ergo et labit, et uenit uidens., | 167 |

Itaque uicini et qui uidebant eum prius quia mendicus erat, dicebant., Nonne hic est qui sedebat et mendicabat? Alii dicebant quia hic est, alii autem nequaquam, sed similis est eius., Ille autem dicebat, quia ego sum., Dicebant ergo ei.,

Quomodo aperti sunt oculi tui., Respondit., Ille homo qui dicitur ihesus, lutum fecit et uncxit oculos meos, et dixit mici.,

25 Uade ad natacionam siloae, et laba. Et abii et laui et uideo., Dixerunt ergo ei.,

Ubi est ille., Ait., Nescio., Adducunt eum ad fariseos, qui caecus fuerat., Erat autem sabbatum quando lutum fecit ihesus et aperuit oculos eius., Iterum interrogabant eum farisei, quomodo uidisset., Ille autem dixit eis., ||

⁴ iniquitatem in erasum

Lutum posuit mici super oculos⁴ et labi et uideo., Dicebant ex phariseis quiddam.,

Non est hic homo a deo⁵ qui sabbatum non custodit.,

Alii⁶ dicebant., Quomodo potest homo peccator⁷ haec signa facere., Et scisma erat in eis., Dicunt caeco iterum.,

Tu⁸ quid dicis de eo qui aperuit oculos tūos., Ille autem dixit., Quia propheta est.,

Non crediderunt ergo iudei de illo⁹ quia caecus fuisse et uidisset¹⁰ donec uocaberunt parentes eius qui uiderant et interrogaberunt eos dicentes.

Hic est filius uester¹¹ quem uos dicitis quia cecus natus est¹² quomodo ergo nunc uidet.,

Resonderunt eis parentes eius¹³ et dixerunt., Scimus quia hic est filius noster¹⁴ et quia caecus natus est., Quomodo ergo nunc uidet nescimus . | 168 | aut quis eius aperuit oculos¹⁵ nescimus., Ipsum interrogate etatem habet¹⁶ ipse de se loquatur., Haec dixerunt parentes eius¹⁷ quia timebant iudeos., Iam enim consipraberant iudei ut si quis eum confiteretur xpm¹⁸ extra synagoga fieret., Propterea parentes eius dixerunt¹⁹ quia aetatem habet ipsum interrogare.,

Uocaberunt ergo rursus hominem qui fuerat caecus²⁰ et dixerunt ei., Da gloriam deo.,

Nos scimus²¹ quia homo peccator est., Dixit ergo ille., Si peccator est²² nescio., unum scio²³ quia caecus quum essem²⁴ modo uideo., Dixerunt ergo illi., Quid fecit tibi²⁵ quomodo aperuit tibi ocūlos.,

Respondit eis., Dixi uobis iam et audistis., Quid iterum uultis audire., Numquid et uos uultis discipuli eius fieri ? ||

Maledixerunt ei²⁶ et dixerunt.,

Tu²⁷ discipulus illius sis.,

Nos autem²⁸ moysi discipuli sumus.,

Nos scimus²⁹ quia moysi loquutus est dominus., Hunc autem

³² est add. in marg.

nescimus unde sit., Respondit ille homo et dixit eis., In hoc enim mirabile est quia uos nescitis unde sit²⁵ et aperuit oculos meos., Scimus autem quia peccatores deus non exaudit²⁵ sed si quis dei cultor est et uolumtatem eius facit hunc exaudit., A seculo non s est auditum²⁵ quiaperuit quis oculos ceci nati.,

Nisi esset hic a deo²⁵ non poterat facere quicquam., Responderunt et dixerunt ei.,

In peccatis natus es totus²⁵ et tu doces nos ? Et egecerunt eum foras., Audibit ihesus quia eiecerunt eum foras²⁵ et quum 10 inuenisset eum dixit ei., Tu credis in filium dei ? | 109 |

Respondit ille²⁵ et dixit., Quid est dominus ut credam in eum., Et dixit ei ihesus., Et uidisti eum²⁵ et qui loquitur tecum ipse est., Et ille ait., Credo domine²⁵ et procidens adorauit eum.,

ITEM LECTINES IN TERTIA EBDOMADA . II FERIA .

15

AD UIII^a

LECTIO LIBRI²⁵ IOEL PROPHETE (II 12-13)

Haec dicit dominus.,

Conuertimini ad me . in toto corde uestro²⁵ in ieunio et fletu et planctu.,

20 Et scindite corda uestra²⁵ et non uestimenta uestra.,

Et conuertimini ad dominum deum uestrum²⁵ quia benignus et misericors est.,

PRINCIPIUM EPISTOLE PETRI APOSTOLI²⁵ AD GENTES

(I Petr. I 16-21)

25 KARISSIMI²⁵ sancti estote sicut et ego sanctus sum dicit dominus deus uester.,

Et si patrem inuocatis eum || qui sine acceptione personarum iudicat²⁵ secundum uniuscuiusque opus in timore incolatus uestri²⁵ tempore conuersamini.,

²⁵ sicut egego corr.

Scientes quod non corruptilibus argento uel auro redemti estis de bana uestra conuersatione paterna tradictionis² sed praetioso sanguine quasi agni incontaminati et inmaculati xpi ihesu., Ipse ergo qui et praecognitus est ante constitutionem mundi et nobissimo tempore natus . et passus est ipse accepit gloriā quam deus uerbum semper possedit sine initio manens in patre³ praecognitus quidem ante constitutionem mundi., Manifestatus autem nobissimis temporibus propter uos qui per ipsum fideles estis in deo.,

Qui suscitauit eum a mortuis | 170 | et dedit ei gloria⁴ ita ut 10 fides uestra et spes esset in deum.,

**LECTIO SANCTI EUANGELLII⁵ SECUNDUM IOHANNEM.,
(VI 5-14) GLORIA**

In illo tempore⁶ dominus noster ihesus xps quum subleuasset oculos et uidisset quia multitudo maxima uenit ad eum⁷ dixit ad 15 philippum.,

Unde ememus panes ut manducent hii., Hoc autem dicebat temtans eum., Ipse autem sciebat quid esset facturus., Respondit ei philippus., Ducentorum denariorum panes non sufficient eis⁸ ut unusquisque modicum quid accipiat., Dicit ei unus ex disci- 20 pulis eius⁹ andreas frater symonis petri.,

Est puer unus hic¹⁰ qui habet quinque panes ordiacios et duos pisces., Set haec¹¹ quid erit inter tantos., Dixit ergo ihesus., Facite homines || discumbere., Erat autem fenum multum¹² in illo loco., Discuebuerunt ergo uiri¹³ quasi quinque milia., Accepit 25 ergo panes ihesus¹⁴ et cum gratias egisset distribuit discumbentibus., Similiter et piscibus¹⁵ quantum uolebant.,

Ut autem satiati sunt¹⁶ dixit discipulis suis., Colligite que superaberunt fractamenta ne pereant., Collegerunt ergo¹⁷ et impleuerunt duodecim confinos fractementorum ex quinque panibus 30 ordiaciis¹⁸ qui superfuerant his qui manducaberunt., Illi ergo

² traditionis i ex e ²¹ symonis is add. 2 manu

homines^c quum uidissent quod fecerat signum^c dicebant quia hic est uere propheta^c qui uenturus est in mundum.,

LEGENDUM III^a FERIA AD UIII^a . IN III^a EBDOMADA.,

LECTIO LIBRI^c IOHEL PROPHETE., (II 15-17)

- 5 HAEC DICIT DOMINUS., Canite | 171 | tuba in syon^c
sanctificate ieunium., Uocate cetum^c congregate populum., San-
ctificate aeclesiam^c quoadunate senes., Congregate parbulos^c
et suggestes ubera., Egrediatur sponsus . de cubili suo^c et sponsa
de talamo suo.,
- 10 Inter uestibulum et altare^c plorabunt sacerdotes ministri do-
mini et dicent.,

Parce domine populo tuo et ne des hereditatem tuam in
oprobrium.,

EPISTOLA PETRI APOSTOLI^c AD GENTES., (I Petr. III 10-15)

- 15 KARISSIMI^c qui bult uitam diligere^c et uidere dies uonos^c
quoercent linguam suam a malo^c et labia eius ne loquantur
dolum., Declinet autem a malo et faciat bonum^c inquirat pacem
et sequatur eam.,
- Quia oculi domini super iustos^c et aures eius ad *preces* eorum.,
- 20 Ultus autem domini^c super facien || tes mala^c Et quis uobis
nocebit^c si bonitatis sectatores fuēritis., Set et si quid patimini
propter iustitiam^c beati estis., Metu^m autem eone timueritis^c
et non conturbemini., Dominum autem xpm sanctificate in cor-
dibus uestris., amen

25 LECTIO SANCTI EUANGELII^c SECUNDUM IOHANNEM., (VI 15-23)

IN ILLO TEMPORE^c dominus noster ihesus xps quum
cognobisset quia uenturi essent iudei ut raperent eum et facerent
eum regem^c fugiit iterum in montem ipse solus.,

8 suggestes g add. sup. lin. 19 preces e suppl. 2 manu 22 Metuum corr.

Ut autem sero factum est: descenderunt discipuli eius ad mare.,

Et quum ascendissent nabem uenerunt trans mare in capha-naum: et tenebre iam facte erant: et non uenerat ad eos ihesus., Mare autem uento flante magno exurgebat., Quum remigassent ergo quasi stadia uiginti quinque | 172 | autriginta: uident ihesum ambularem super mare et proximum naui fieri . et timuerunt.,

Ille autem dicit eis., Ego sum nolite timere., Uoluerunt ergo eum accipere in nabi: et statim fuit nabis ad terram quam ibant., 10

Altera die turba que stabat trans mare: uidit quia nauicula alia non erat ibi nisi una et quia non introisset cum discipulis suis ihesus in nabem sed soli discipuli eius abissent: alie uero superuenerunt nabes adtiberiade iusta locum ubi manducaberunt panem: gratias agentes domino., amen. 15

LEGENDUM . UI^a FERIA IN III^a EBDOMADA . AD UIII^a.,

LECTIO LIBRI⁴ MICHE PROPHETE., (VII 18-20) DEO

IN DIEBUS ILLIS: loquutus est miceas., Quis deus similis tui* qui afferes iniquitatem: || et transis peccatum reliquiarum hereditatis tuae., 20

Non inmittet ultra furorem suum: quoniam uolens misericordia est.,

Reuertetur et miserebitur nostri: et proiciet in profundum maris omnia peccata nostra.

Davit ueritatem iacob: et misericordia abraham quae iurasti patribus nostris a diebus antiquis., amen 25

EPISTOLA PETRI APOSTOLI⁴ AD GENTES., (I Petr. IV 7-11)

KARISSIMI: estote prudentes sobrii: et uigilate in orationibus., Ante omnia autem: mutuam in uosmet ipsos caritatem

³ capharnaum h ² manu add.

⁶ autriginta corr.

¹⁹ tui s erasum

continuam abentes, quia caritas cooperit multitudinem peccatorum., Ospitales inuicem, sine murmuratione.,

Unusquisque sicut accepit gratiam in alter utrum, illam administrantes sicut boni dis | 173 | pensatores multi*formes gratiae dei. Si quis loquitur, quasi sermones dei., Si quis administrat, tamquam ex uirtute quam administrat deus., Ut in omnibus honorificetur deus per ihesum xpm, cui est gloria et imperium in secula seculorum., amen

LECTIO SANCTI EUANGELII, SECUNDUM IOHANNEM
10 (VI 24-29)

IN ILLO TEMPORE, ascendit turba in nauiculas et uenerunt capharnahum, querentes ihesum., Et quum inuenissent eum trans mare, dixerunt ei, Rabbi, quando hic uenisti., Respondit ihesus et dixit., Amen amen dico uobis, queritis me, non quia uidistis signa sed quia manducastis ex panibus, et saturati estis.,

Operamini non cibum qui periit, sed qui permanet in uitam aeternam, quem filius hominis dabit uobis., ||

Hunc enim pater, significabit deus.

20 Dixerunt ergo ad eum., Quid faciemus, ut operemur opera dei., Respondit ihesus, et dixit eis., Hoc est opus dei, ut credatis in eum, quem misit ille., amen

LEGENDUM SABBATO AD III^a IN TERTIA EBDOMADA.,

LECTIO LIBRI, AMOS PROPHAETE., (V 14-15)

25 HAEC DICIT DOMINUS., Querite bonum et non malum ut uibatis, et erit dominus deus exercituum uobiscum., Sicut dixi odite malum et diligitе bonum, et constituite in porta iudicium., Si forte misereatur dominus deus exercituum reliquias ioseph., amen.

EPISTOLA PETRI APOSTOLI AD GENTES., (I Petr. V 6-11)

KARISSIMI humiliamini sub illa potentissima manu dei: ut nos exaltet in tempore uisitationis suae.,

Omne sollicitudinem uestram proicientes in eum: quoniam ipsi cura est de uobis., Sobrii | 174 | estote et uigilate: quia aduersarius noster diabolus tamquam leo rugiens circuit: querens quem deuoret.,

Cui resistite fortes in fide nicil uerentes: scientes eamdem passionum in omni quae in mundo est: uestre fraternitati fieri., Deus autem omni gratie qui uocabit nos in aeternam gloriam 10 suam in xpo ihesu modicum passos adque temptatos: ipse perficiet confirmauit fundauitque ipsi gloria in secula seculorum. amen.,

LECTIO SANCTI EUANGELII: SECUNDUM IOHANNEM.,

(VI 30-35)

15

In illo tempore: dixerunt iudei ad dominum ihesum., Quod tu facis signum ut uideamus: et credamus tibi quid operaris.,

Patres nostri manna manducaberunt in deserto: sicut scriptum est., Panem de caelo dedit eis manducare.,

Dixit ergo eis ihesus., amen amen dico uobis: non moyses 20 dedit || uobis panem de caelo: sed pater meus dat uobis panem de caelo uerum., Panis enim dei est qui descendit de caelo: et dat uitam mundo., Dixerunt ergo ad eum., Domine: semper da nobis panem hunc., Dixit autem eis ihesus., Ego sum panis uite., Qui uenit ad me . non esuriet: et qui credit in me non sitiет 25 umquam., amen

3 nos corr. ex non 19 dedit t add. sup lin.

14 secundum iohannem.] Iste locus Ioannis continetur euangelica lectione quae pro prima dominica ad matutinum iam assignata fuit. Quae res confirmat illud quod antea dixi, ordi-

nem missarum ferialium liturgia dominicali recentiorem esse, et quasi nullo ad eam habito respectu digestum.

LEGENDUM IN UICESIMA AD MATUTINUM.,

LECTIO LIBRI¹ DANIELIS PROPHETE., (XIII 1-64)

IN DIEBUS ILLIS² erat uir habitans in babilone³ et nomen eius ioachim.,

5 Et accepit huxorem nomine susannam⁴ filiam celchie pulcrum nimis⁵ et timentem dominum., Parentes enim illius quum essent iusti⁶ | 175 | erudierunt filiam suam secundum legem moysi.,

Erat autem ioachim diues ualde⁷ et erat ei pomerium uicinum domui sua⁸ et ad ipsum confluebant iudei . eo quod esset 10 honorabilior hominum., Et constituti sunt duo senes iudices in anno illo⁹ de quibus loquutus est dominus . quia egressa est iniquitas de babilone¹⁰ a senibus iudicibus qui uidebantur regere populum.,

Isti frequentabant domum ioachim¹¹ et beniebant ad eos omnes 15 qui habebant iudicia., Quum autem populus reuertisset per medriem¹² ingrediebatur susanna et deambulabat in pomerio uiri sui., Et uidebant eam senes quotidie ingredientem et deambulantem¹³ et exarserunt in concupiscentiam eius., || et euerterunt sensum suum¹⁴ et declinaberunt oculos suos ut non uiderent 20 caelum¹⁵ neque recordarentur iudiciorum iustorum., Erant ergo ambo uulnerati amore eius¹⁶ nec indicaberunt sibi¹⁷ uicissim dolorem suum., Erubescabant enim indicare concupiscentiam suam¹⁸ uolentes concubere cum ea., Et obserbauant cotidie¹⁹

5 celchie h sup. lin. 18 et add. 2 manu

I in uicesima] Sic etiam inscribitur haec Dominica in Lectionario Romano ab Alcuino emendato, videlicet quod ab ea ad festum Paschae viginti omnino dies superessent. Hac die apud Gotho-Hispanos catecumeni nomina sua dabant sacerdoti : quare decreto 1 Concilii II Bracarensis praecipitur, « ut sicut antiqui « canones jubent, ante dies viginti baptismi ad « purgationem exorcismi catechumeni currant : « in quibus viginti diebus omnino catechumeni « symbolum, quod est *Credo in Deum patrem*

« omnipotentem, specialiter doceantur. » Ideo quoque ab hac Dominica ad sollemnitatem Resurrectionis Christi nulla dies lectionibus vacat in nostro Lectionario : cum quo vetus ordo Neapolitanus quandam affinitatem habet. Sed et in Ecclesia Hierosolymitana iam inde a saec. IV catechumeni symbolum accipiebant « quando completae fuerant septimanae quinque, » id est, incipiente tertia hebdomada ante Pascha. (*Peregrinatio Silviae*, 2^a edit. p. 74.)

sollicitius uidere eam., Dixitque alter ad alterum., Eamus domum: quia prandii ora est.,

Et egressi: recesserunt asse.,

Quumque reuertissent: uenerunt in unum., Et sciscitantes ab iuicem causam: confessi sunt concupiscentiam suam., 5

Et tunc in commune statuerunt tempus: quando eam possent inuenire solam.,

Factum est autem quum obseruassent diem abtum: | 176 | ingressa est aliquando sicut eri et nudiustertius cum duabus solis puellis: uoluitque labari in pomerio: aestus quippe erat., Et non 10 erat ibi quisquam praeter duos senes absconditos: et contemplantes eam.,

DIXIT ERGO: puellis., Adferte midi oleum et smigmata: et ostia pomerii claudite ut labem., Et fecerunt sicut praeceperat., Claueruntque ostia pomerii: et egrese sunt per posticum ut adfer- 15 rent quae iusserat., Nesciebantque senes: intus esse absconditos.

Quum autem egressae essent puellae: surrexerunt duo senes et occurerunt ad eam: et dixerunt.,

Ecce ostia pomerii clausa sunt et nemo nos uidet: et in concupiscentia tua sumus., 20

Quamobrem: adsentire nobis et commiscere nobiscum., ||

Quod si nolueris: dicemus contra te testimonium . quod fuerit tecum iubenis: et ob hanc causam emiseris puellas a te., Ingemuit susanna: et ait., Angustiae mici sunt undique.,

Si enim hoc fecero: mors mici est.,

Si autem non egero: non effugiam manus uestras.,

Sed melius est mici absque opere incidere in manus uestras: quam peccare in conspectu domini., Et exclamauit uoce magna susanna: exclamaberunt autem et senes aduersus eam., Et currexit unus: et aperuit ostia pomerii., Quum ergo audissent 30 clamorem in pomerio famuli domus: inruerunt per posticum ut uiderent quidnam esset.,

5 ab iuicem in ras. 9 aliquandiū corr. eri] et sup. lin. 13 stigmata corr. 2 manu 19 sunt u ex i

Postquam autem senes loquuti sunt^s erubuerunt serbi | 177 | ueaementer^t quia numquam dictus fuerat sermo huiuscemodi de susanna.,

Et facta est dies crastina.,

5 QUUMQUE uenisset populus ad uirum eius ioachim^s uenerunt et duo presbiteri pleni iniqua cogitatione aduersum susanna^t ut interficerent eam.,

Et dixerunt coram populo.,

Mitite ad sunnam filiam celcie uxorem ioachim.,

10 Et statim miserunt.,

Et uenit cum parentibus et filiis^s et uniuersis cognatis suis., Porro susanna erat delicata nimis^t et pulcra speciae., At iniqui illi iusserunt ut discoperiretur erat enim cooperta^s ut uel sic satiarentur de decore eius., Flebant enim sui . et omnes qui 15 noberant eam.,

Consurgentes autem duo senes in medio populi^s posuerunt || manus super caput eius.,

Que flens^t suspexit ad caelum.,

Erat enim cor eius^s fiduciam habens in domino., Et dixerunt 20 senes., Quum deambuleremus in pomerio soli^t ingressa est haec cum duabus solis puellis et clausit ostia pomerii^s et dimisit puellas a se., Uenitque ad eam adulescens qui erat absconditus^t et concubuit cum ea.,

Porro nos quum essemus in angulo pomerii^s uidentes iniquitatem^t cucurrimus ad eos^s et uidimus eos pariter comisceri., Et illum quidem non potuimus conprehendere^s quia fortior nobis erat.,

Et apertis ostiis^s exibilit.,

Hanc autem quum adpreendissemus^s interrogabimus quisnam esset adulescens^t et noluit indicare nobis.,

30 Huius rei^t nos testes sumus., | 178 |

Credidit eis multitudo quasi senibus populi et iudicibus^s et condemnaberunt eam ad mortem.,

25 comisceri i ex e

26 potuimus i sup. lin.

30 nos add. 2 manu

Exclamabit autem uoce magna susanna¹ et dixit.,

OR. DEUS AETERNE^v qui absconditorum es cognitor^s qui nosti omnia ante quam fiant^t tu scis quoniam falsum tulerunt contra me testimonium.,

Et ecce morior cum nichil horum fecerim^s quae isti malitiose 5
composuerunt aduersum me.,

Exaudiuit autem dominus uocem eius.,

Quumque duceretur ad mortem^s suscitauit dominus spiritum sanctum pueri iunioris cuius nomen daniel^s et exclamauit uoce magna., 10

Mundus sum *ego* a sanguine huius.,

Et conuersus omnis populus^s dixit ad eum., Quid est sermo iste . quem loquutus es.

Qui quum staret in medio eorum^s ait., Sic fatui estis filii srahel^s non iudicantes neque || quod uerum est cognoscentes^s 15 condemnatis filiam srahel ?

Reuertimini ad iudicium^s quia falsum testimonium loquuti sunt aduersus eam.,

Reuersus est ergo populus cum festinatione^s et dixerunt ei. senes 20

Ueni et sede in medio nostri et iudica nobis^s quia tibi dedit deus honorem senectutis.,

Et dixit ad eos daniel.,

Separate illos ab inuicem procul^s et diiudicabo eos

Quum ergo diuisi essent alter ab altero^s uocauit unum de eis^s 25 et dixit ad eum.,

INUETERATE dierum malorum^s nunc uenerunt peccata tua quae operabaris prius^s iudicans iudicia iniusta^s innocentes opprimes . et dimites noxios^s dicente domino innocentem et iustum non interficies., 30

Nunc ergo si uidisti eos^s | 179 | die sub qua harbore uidisti eos loquentes sibi., Qui ait.,

¹ Exclamabit x e.r t ¹¹ ego sup. lin. add. ²⁴ diiudicabo di om. in 1^a scriptione ²⁵ de eis] hoster & et simacus / est nomen senex., add. marg.

- Sub scino., Dixit autem daniel.,
 Recte mentitus es in caput tuum., Ecce enim angelus domini
 accepta sententia ab eo: scindet te medium.,
 Et amoto eo: iussit uenire alium et dixit ei.,
 5 Semen canahan et non iuda: species decepi:te: et concupi-
 scientia subuertit cor tuum? Sic faciebatis filiabus srahel: et ille
 timentes loquebantur uobis: set non filia iuda: sustinuit iniqui-
 tatem uestram., Nunc ergo: dic mici sub qua harbore conpreen-
 deris eos loquentes sibi.,
 10 Qui ait., Sub prino.,
 Dixit autem ad eum daniel.,
 Recte mentitus es et tu in caput tuum.,
 Manet enim angelus domini || gladium habens ut secet te
 medium: et interficiet uos ambos., Exclamauit itaque omnis
 15 populus uoce magna: et benedixerunt deo qui salbat sperantes
 in se.,
 Et consurrexerunt aduersus duos presbiteros: conuicerat enim
 eos daniel ex ore suo falsum dixisse testimonium., Feceruntque
 eis: sicut male egerant aduersus proximum suum: ut facerent
 20 secundum legem moysi: et interfecerunt eos.,
 Et salbatus est sanguis innoxi: in die illa.,
 Celcias autem et uxor eius: laudaberunt dominum pro filia
 sua susanna: cum ioachim marito eius et cognatis omnibus:
 quia non est in ea inuenta res turpis., Daniel autem factus est
 25 magnus in conspectu populi: a die illa et deinceps | 180 |
- EPISTOLA IACOBI APOSTOLI: AD DUODECIM TRIBUS.,**
 (IV 1-16)

- KARISSIMI: unde uella et lites in uobis: nonne ex concu-
 piscentiis uestris quae militant in membris uestris?
 30 Concupiscitis et non habetis: occiditis et zelatis: et non
 potestis adipisci., Litigatis et belligeratis et non habetis: propter

1 scino s 2 manu lentisco add. marg. 5 decepi:te corr. 10 prinoj ilize marg. 14 ambos s add. sup.
 lin. 19 egerant a ex u 23 ioachim h add. sup. lin. 26 duodecim corr.

quod non postulastis., Petitis et non accipitis eo quod male petitatis: et in concupiscentiis uestris consummatis.,

Adulterix nescitis quia amicitia huius mundi inimica est dei ? Quicumque ergo uoluerit amicus esse seculi huius: inimicus dei constituitur., Aut putatis quia inaniter scriptura dicat ad inuidiam concupiscit spiritus qui habitat in uobis: maiorem autem dat gratiam., ||

Propter quod dicit.,

Deus superuis resistit: humilibus autem dat gratiam.,

LECTIO SANCTI EUANGELII: SECUNDUM IOHANNEM., ¹⁰
(VIII 15-20)

IN ILLO TEMPORE: dominus noster ihesus xps loquutus est fariseis dicens., Uos secundum carnem iudicatis: ego non iudico quemquam., Et si iudico ego iudicium meum uerum est quia solus non sum set ego et qui misit me pater., ¹⁵

Et in lege uestra scriptum est quia duorum hominum testimonium uerum est.,

Ego sum qui testimonium peribeo de me ipso: et testimonium peribet de me qui misit me pater.,

Dicebant ergo illi., Ubi est pater tuus., Respondit ihesus., ²⁰

Neque me scitis: neque patrem meum.,

Si me sciretis: forsitan et patrem meum sciretis.,

Haec uerba loquutus est ihesus | 181 | in gazofilacium: docens in templo., Et nemo adpreendit eum: quia nondum uenerat hora eius., amen ²⁵

ITEM LEGENDUM MEDIANTE DIE FESTO., AD MISSAM
LECTIO LIBRI / DANIHELIS PROPHETAE., (X 1-XI 2, XII 1-13)

IN DIEBUS ILLIS² anno tertio ciri regis persarum³
uerbum reuelatum est danihel cognomento baltasar

5 Et uerum berbum et fortitudo magna⁴ intellexitque sermonem.,
Intellegentia enim est opus in uisione.,

In diebus illis⁵ ego daniel lugebam trium ebdomadarum
diebus., Panem desiderabilem non comedii⁶ et caro et uinum
non introierunt in os meum.,

10 Sed neque ungento huncetus sum⁷ donec conplerentur || trium
ebdomadarum diebus., Die autem uicesima et quarta mensis
primi⁸ eram iusta flubium magnum qui est tigris.,

ET LEBABI OCULOS MEOS⁹ et uidi.,

Et ecce uir *unus* uestitum lineis¹⁰ et renes eius accincti auro
15 obrizo¹¹ et lumbi eius accincti erant colore effaz.,

Et corpus eius quasi crisolitus¹² et facies eius uelut species
fulguris¹³ et oculi eius ut lampas ardens¹⁴ et bracia eius et que
deorsum usque ad pedes¹⁵ quasi species eris candardis., Et uox
sermonum eius¹⁶ ut uox multitudinis.,

20 Uidi autem ego daniel¹⁷ solus uisionem., Porro uiri qui erant
mecum non uiderunt¹⁸ sed terror nimius inruit super eōs . et
fugierunt in absconditum., Ego autem relictus sum solus¹⁹ uidi
uisionem | 182 | grandem hanc et non remansit in me fortitudo.,

Sed species mea inmutata est in me²⁰ et emarcui nec abui
25 quicquam uirium.,

Et audiui uocem sermonum eius²¹ et audiens iacebam conster-
natus super faciem meam .

² danielis h *sup. lin.* ⁴ danieli i *ex o* ¹³ lebabii ba *sup. lin. add.* ¹⁴ unus *in um eraso*
¹⁷ fulgoris u *ex o corr. 2 manu*

¹ mediante die festo.] Multa sunt quae dicantur de hoc « mediante die festo », cui respondet apud Graecos et Mediolanenses fe-

stum Mediaepentecostes. Videsis ea quae disputavi in ephemericide *Revue bénédictine*, tom. VI, (1889) p. 99 sq.

Uultusque meus, herebat terrae.,

Et ecce manus tetigit me⁴ et erexit me super genua mea⁵ et super articulos manuum mearum⁶ et dixit ad me.,

Daniel uir desideriorum⁷ intellege uerba quae *ego* loquor ad te⁸ et sta in gradu tuo.,

Nunc *enim*⁹ missus sum ad te.,

Quumque dixisset mici sermonem istum¹⁰ steti tremens et ait ad me., Noli timere danihel¹¹ quia ex die primo quo posuisti cor tuum ad intellegendum ut te affligeres in conspectu dei tui¹² exaudita sunt uerba tuâ . || et ego ueni propter sermones tuos., Princeps autem regni persarum restitit mici uiginti et uno diebus.,

Et ecce micahel unus de principibus primis¹³ uenit in adiutorium meum., Et ego remansi ibi¹⁴ iuxta regem persarum., Ueni autem ut docerem te¹⁵ quae uentura sunt populo tuo in nobissimis diebus¹⁶ quoniam aduc uisio indiges., Quumque loqueretur mici huiuscemodi uerbis¹⁷ deieci uultum meum in terra et tacui. Et ecce quasi similitudo filii hominis tetigit labia mea et aperuit os meum¹⁸ loquutus sum et dixi ad eum. qui stabat contra me., Domine mi¹⁹ in uisione tua dissolute sunt conpages mee²⁰ et nicil in me remansit uirium.,

Et quo modo potest serbus domini mei | 183 | loqui cum domino meo.,

Nicil in me remansit uirium²¹ sed et alitus meus intercluditur., Rursum ergo tetigit me quasi uisio filii hominis²² et confortauit me et dixit.,

Noli timere uir desideriorum²³ pax tibi confortare et esto robustus., Quumque loqueretur tecum²⁴ conualui et dixi.,

Loquere domini mi²⁵ quia confortasti me., Et ait.,

Numquid scis quare uenerim ad te? Et nunc reuertar²⁶ ut prelier aduersum principem persarum., Quumque enim egrederer²⁷ apparuit princeps grecorum ueniens.,

⁴ ego *sup. lin. 2 manu*

⁵ enim *corr. marg. ex autem s add. sup. lin.*

⁶ *persarum — enim 2 manu in rasura*

¹⁰ sunt *sup. est eras. 2 manu*

²⁰ dissolute

Uerumtamen adnuntiabo tibi⁷ quod expressum est in scriptura ueritatis.,

Et nemo est adiutor meus in omnibus his⁸ nisi micahel princeps uester., Ego autem ab anno primo darii medi⁹ stabam || ut confortaretur et roboraretur., Et nunc¹⁰ ueritatem adnuntiabo tibi.,

In tempore autem illo¹¹ consurget micahel princeps magnus qui stat pro filiis populi tui., Et ueniet tempus quale non fuit ab eo quo gentes esse ceperunt usque ad tempus illut., Et in tempore illo salbabitur populus tuus¹² omnis qui inuentus fuerit in libro scriptus.,

Et multi de his qui dormiunt in terrae pulberem¹³ euigilabunt¹⁴ alii in bi*tam eternam¹⁵ et alii in opprobrium ut uideant semper., Qui autem docti fuerint¹⁶ fulgebunt quasi splendor firmamenti.,

Et qui ad iustitiam erudiunt multos¹⁷ fulgebunt quasi stellas in perpetuas eternitates.,

TU AUTEM DANIHEL¹⁸ clude sermonem et signa librum¹⁹ usque ad tempus statutum., | 184 |

Pertransibunt plurimi²⁰ et multiplex erit scientia.,

Et uidi e*go daniel²¹ et ecce quasi alii duo stabant unus hinc super ripam fluminis²² et aliis inde ex altera ripam fluminis.,

Et dixi uiro qui indutus erat lineis²³ qui stabat super aquas fluminis., Domine mi usquequo finis horum mirabilium.,

Et audibi uirum qui indutus erat lineis²⁴ qui stabat super aquas fluminis.,

Quum lebasset dext*ram et sinistram suam in caelum²⁵ et iurasset per uiuentem in sempiternum²⁶ quia in tempus temporum²⁷ et dimidium temporis²⁸ et quum completa fuerit dispersio manus populi sancti²⁹ complebuntur uniuersa haec.,

Et ego audiui³⁰ et non intellexi.,

Et dixi., Domine mi³¹ quid erit post haec³², Et ait., ||

Uade daniel quia clausi sunt signati que sermones³³ usque ad tempus praeinitum.,

Eligentur et dealbabuntur et quasi igni probabuntur multi.,
 Et impie agent impii⁴ neque intellegent omnes impii., Porro
 docti⁴ intellegent., Et a tempore quum ablatum fuerit iuge sacri-
 ficium⁵ et posita fuerit abominatio in desolatione dies mille
 docentos nonaginta⁶ beatus qui expectat et peruenit ad dies
 mille trécentos *triginta* quinque.,

Tu autem daniel uade ad prefinitum et requiesce⁷ et stabis
 in sorte tua *usque* in finem dierum

Hic non respondunt amen

EPISTOLA IACOBI APOSTOLI⁴ AD XII TRIBUS., (III 14-18) 10

KARISSIMI⁴ si zelum amarum habetis et contemtiones in
 cordibus uestris⁴ nolite gloriari et mendaces esse | 185 | aduersus
 ueritatem.,

Non est ista sapientia de sursum descendens⁴ sed terrena
 animalis diabolica.,

15

Ubi enim zelus et contemtio⁴ ibi inconstantia⁴ et omne opus
 prabum., Quae autem de sursum est sapientia⁴ primum quidem
 pudica est.,

Deinde⁴ pacifica⁴ modesta⁴ suadibilis⁴ bonis consentiens⁴
 plena misericordia⁴ et fructibus bonis., ** iudicans⁴ *** sine 20
 simulatione.,

Fructus autem iustitiae in pace seminatur⁴ facientibus pacem.,

LECTIO SANCTI EUANGELII SECUNDUM IOHANNEM
 (VII 14-30)

IN ILLO TEMPORE⁴ mediante die festo⁴ ascendit ihesus 25
 in templum et docebat et mirabantur iudei dicentes.,

Quomodo hic littera scit⁴ quum non didicérít.,

Respondit eis ihesus et dixit.,

Mea doctrina non est mea || sed eius qui misit me.,

1 et q. i. probabuntur add. marg. 6 trecentos] quadraginta quinque 7 stabis bis add. 2 manu
 8 usque sup. lin. 22 iustitiae ti add. sup. lin.

Si quis uoluerit uolumtatem eius facere: cognoscet de doctrina utrum ex deo sit: an ego a me ipso loquar.,

Qui a semet ipso loquitur: gloriā propriā querit.,

Qui autem quaerit gloriā eius qui misit illum: hic uerax est: 5 et iniustitia in illo non est.,

Nonne moyses dedit uobis legem: et nemo ex uobis facit legem? Quid me queritis interficere., Respondit turba et dixit., Demonium habes? Quis te querit interficere., Respondit ihesus et dixit eis., Unum opus feci. et omnes miramini.,

10 Propterea moyses dedit uobis circumcisioν: non quia ex moyse est sed ex patribus: et in sabbato circumciditis hominem., Si circumcisioνem accipit homo | 186 | in sabbato ut non solbatur lex moisi: mici indignamini quia totum hominem sanum feci in sabbato?

15 Nolite iudicare secundum faciem: sed iustum iudicium iudicate.,

Dicebant ergo quidam ex iherosolimis., Nonne hic est quem querunt interficere., et ecce palam loquitur: et nicil ei dicunt?

Numquid uere cognoverunt principes: quia hic est xps?

20 Sed hunc scimus unde sit.,

Xps autem quum uenerit: nemo scit unde sit.,

CLAMABAT ergo ihesus docens in templo: et dicens.,

Et me scitis: et unde sim scitis: et a me ipso non ueni: sed est uerus qui misit me quem uos nescitis., ego scio eum.,

25 Et si dixero quia nescio eum: ero uobis similis mendax.,

Et scio eum: quia ab ipso sum: || et ipse me misit.,

Querebant ergo eum adpreendere: et nemo misit in illum manus quia nondum uenerat ora eius., amen

² ipso o ex e ¹⁰ moyses y ex i ¹¹ patrebus corr. ¹² solbatur o ex a ²⁶ ipso ip add. sup. lin.

ITEM LENTIONES DE TRADICIONE DOMINI.,
 IN PRIMA . S EBDOMADA . SECUNDA FERIA . AD AD NONAM.,

LECTIO LIBRI' ESAYE PROPHETE., (I 1-4, 24-26)

UISIO *hesaye filii amos quam uidit super iudeam et iherusalem: in diebus ozie ioatan acaz et hezechzie regum iuda., 5

Audite celi et auribus percipite terram: quoniam dominus loquutus est., [187]

Filios enutribi et exaltabi: ipsi autem spreuerunt me.,

Cognobit bos possesorem suum: et asinus presepem domini sui., 10

Srael me non cognouit: populus meus me non intellexit.,

Ueae genti peccatrici filii scelarati: dereliquerunt dominum: blasphemaberunt sanctum srael., Abalienati sunt retrorsum., Propter hoc: ait dominus exercituum fortis srael.,

Consolabor super hostibus meis: et uindicabor de inimicis 15
 meis., Et conuertam manum meam ad te sion: et exquoquam ad purus scoriam tuam: et aufferam omnem stagnum tuum:
 et restituam iudices tuos ut fuerunt prius et consiliarios tuos sicut antiquitus., Post haec: uocaberis ciuitas iusti . urbs fidelis sion: ait dominus omnipotens., 20

EPISTOLA IOHANNIS APOSTOLI AD GENTES., (I Joan. 1 1-4)

KARISSIMI: quod erat ab initio: quod audiuimus: quod uidimus oculis nostris . quod prespeximus . et manus nostrae tractauerunt de uerbo uite: et uita manifestata est nobis et

1-2 de traditione domini in primas ebdomada] Per illas ultimas tres quadragesimae hebdomadas Toletana Ecclesia passionem Domini specialiter recolebat. Ideo hic « prima ebdomada » notatur, quasi aliud tempus incipiat, ab ipsa quadragesima distinctum. Confe-

rendus hic omnino est Socratis scholastici locus (*Hist. Eccl.*, lib. V, c. 22), ubi ait, « eos qui « Romae sunt, tres tantum continuas hebdomadas ante Pascha, exceptis Sabbato et Dominico die, jejunare. »

uidimus et testamur et adnuntiamus uobis uitam aeternam quae erat apud patrem et apparuit nobis.,

Quod ergo uidimus et audiuimus adnuntiamus uobis ut et uos societatem habeatis nobiscum et societas nostra sit cum patre et cum filio eius ihesu xpo et haec scribimus uobis . ut gaudium nostrum sit plenum., amen

LECTIO SANCTI EUANGELII^z SECUNDUM IOHANNEM.,
(VI 35-39)

IN ILLO TEMPORE: dominus noster ihesus xps loquebatur iudeis dicens.,

Ego sum panis uite., Qui uenit ad me non esuriet., Et qui credit in me non sitiet unquam.,

Sed dixi uobis quia et uidistis me | 188 | et non credidistis.,

Omne quod dat mici pater ad me ueniet., Et eum qui uenit ad me non eiciam foras quia de caelo descendit non ut faciam uolumtatem meam sed uolumtatem eius qui misit me.,

Haec est autem uolumtas eius qui misit me ut omne quod dedit mici non perdam ex eo sed resuscitem illut nobissimo die.,

Haec est enim uolumtas patris mei qui misit me ut omnis qui uidet filium et credit in eum habeat uitam aeternam et ego resuscitabo eum in nobissimo die., amen

LEGENDUM III^a FERIA . POST UICESIMA AD NONAM.,

LECTIO LIBRI^z HESAYE PROFETE., (V 20, 23-27)

IN DIEBUS ILLIS: loquutus est esayas dicens., Ueae qui dicitis malum bonum., Ponentes tenebras in lucem et lucem in tenebras., ||

Ponentes amarum dulce et dulcem in amarum.,

Qui iustificatis impium pro muneribus eius et iustiam iusti aufertis ab eo.,

Propter hoc sicut devorat stipulam lingua* ignis et calor flame exurit sic radix eorum quasi fabilla erit et germen eorum ut pulbis ascendet. Abiecerunt enim legem domini exercitum et eloquium sancti srahel blasphemaberunt. Et ideo iratus est furor domini in populos et extendit manum suam super eos et 5 percussit eos et ecce festinus uelociter ueniet.,

Non est deficiens neque laborans.,

Non dormitauit neque obdormiet.,

Néque soluetur cingulum renum eius nec rumpetur coriam calciamentorum eius ait dominus omnipotens., amen. 10

EPISTOLA IOHANNIS APOSTOLI⁴ AD GENTES (I 10-II 2)

KARISSIMI si dixerimus quia peccatum non | 189 | habemus mendacem facimus deum et uerbum eius non est in nobis.,

Filioli mei haec scribo uobis ut non peccetis. Sed et si quis peccauerit aduocatum habemus apud patrem ihesum xpm iustum et ipse est propitiatio pro peccatis nostris., 15

Et non pro nostris tantum sed aetiam pro totius mundi., amen

LECTIO SANCTI EUANGELII⁴ SECUNDUM IOHANNEM

(VI 41-47) 20

IN ILLO TEMPORE murmurabant iudei de ihesu quia dixisset ego sum panis qui de caelo descendit et dicebant.,

Nonne hic est filius ioseph . cuius nos nobimus patrem et matrem?

Quomodo dicit hic quia de caelo descendit. Respondit ergo 25 ihesus et dixit eis. Nolite murmurare in inuicem.,

Nemo potest uenire ad me nisi pater qui misit me traxerit eum . et ego resuscitabo eum nobisimo die., ||

Et scriptum est in prophetaeis et erunt omnes docibiles dei. Omnis qui audibit a patre et didicit uenit ad me., 30

* lingua m expunctum 27 Nemo o add. sup. lin.

Non quia patrem uidit quisquam nisi his qui est a deo, hic uidit patrem., amen amen dico uobis., Qui credit in me, habet uitam aeternam., amen.,

LEGENDUM III^a FERIA AD UIII^a

5 LECTIO LIBRI⁴ HOSE PROPHAETE., (V 10, VII 13-16, XIII 4)

HAEC DICIT DOMINUS., Facti sunt principes iuda, quasi adsumentes terminum.,

Super eos effundam quasi aquam iram meam., Ueae eis quoniam recesserunt a me., Uastati sunt, quia preuaricati sunt in me., Et ego redemi eos, et ipsi loquuti sunt contra me mendacium., Et non clamaberunt ad me in corde suō, sed ululabant in cubilibus suis.,

Recesserunt a me, et ego erudiui et confortaui brachia eorum, et in me cogitauerunt malitiam., | 190 |

15 Reuersi sunt ut essent absque iugo, facti sunt quasi arcus dolosus., Cadent in gladio principes eorum, a furore lingue sue., Ego sum autem dominus deus uester ex terra egypti, et deum absque me nescietis, et salbator non est praeter me.,

EPISTOLA IOHANNIS APOSTOLI⁴ AD GENTES., (II 3-6)

20

DEO GRATIAS.,

KARISSIMI, in hoc scimus quoniam cognobimus deum, si mandata eius obserbemus., Qui dicet se nosse eum, et mandata eius non custodit, mendax est et in eo ueritas non est.,

Qui autem serbat uerbum eius, uere in hoc karitas dei perfecta est., Et in hoc scimus, quoniam in ipso sumus., Qui dicit se in illo manere, deuet sicut ille ambulauit et ipse ambulare., amen

**LECTIO SANCTI EUANGELII⁴ SECUNDUM IOHANEM
(VI 47-55)**

IN ILLO TEMPORE⁴ dominus noster ihesus xps || loquebatur iudeis dicens.,

Amen amen dico uobis

5

Qui credit in me⁴ habet uitam aeternam., Ego sum panis uite.,

Patres uestri⁴ manducaberunt in deserto manna⁴ et mortui sunt., Hic est panis qui de caelo descendit., Si quis ex ipso manducaberit⁴ non morietur., Ego sum panis uibus⁴ qui de caelo descendit.,

10

Si quis manducaberit ex hoc pane⁴ uibet in eternum.,

Et panis quam ego dabo ei⁴ caro mea est pro mundi uitam.,

Litigabant ergo iudei ad inuicem dicentes.,

Quomodo potest hic nobis⁴ carnem suam dare ad manducandum., Dixit ergo eis ihesus., amen amen dico uobis

15

Nisi manducaberitis carnem filii hominis⁴ et biberitis eius sanguinem⁴ non habebitis uitam in uobis., | 191 |

Qui manducat meam carnem et babit meum sanguinem⁴ habet uitam aeternam.,

Et ego resuscitabo eum nobissimo die., amen

20

LEGENDUM . U FERIA AD UIII^a.,

LECTIO LIBRI⁴ I HEREMIE PROPHETE., (IX 7-9, 12)

HAEC DICIT DOMINUS., ECCE CONFLABO⁴ et conprobabo inimicos meos., Quid enim aliut faciam⁴ a facie filiae populi mei., Sagitta uulnerans lingua eorum⁴ dolum loqua²⁵ta est in ore suo.,

Pacem cum amico suo loquitur⁴ et occulte ponit insidias.,

Numquid super his⁴ non uisitabo dicit dominus? Si quis est sapiens qui intellegat hoc et ad quem uerbum domini fiat⁴ adnuntiet istut ait dominus omnipotens., amen

30

EPISTOLA IOHANNIS APOSTOLI⁴ AD GENTES., (III 11-12)

KARISSIMI⁴ haec est adnuntiatio quam audistis ab initio
ut diligamus nos inuicem., ||

Non sicut cayn qui ex maligno erat⁴ occidit fratrem suum
abel., Et propter quod occidit eum quoniam opera eius maligna
erant⁴ fratris autem eius erant iusta⁴ per ihesum xpm dominum
nostrum.,

LAECTIO SANCTI EUANGELII⁴ SECUNDUM IOHANNEM.,
(VI 59-64)

10 IN ILLO TEMPORE⁴ dominus noster ihesus xps loque-
batur discipulis suis dicens., Hic est panis qui de caelo de-
scendit., Non sicut manducaberunt patres uestri manna⁴ et
mortui sunt.,

Qui manducat hunc panem⁴ uibet in aeternum., Haec dicens
15 in synagoga⁴ docens in cap^harnaum., Multi ergo audientes ex
discipulis eius⁴ dixerunt.,

Durus est hic sermo⁴ quis potest eum audire., Sciens autem
aput semetipsum⁴ quia murmurabant de hoc discipuli eius⁴ dixit
eis., Hoc uobis non scandalizet., Si ergo uideritis filium hominis
20 ascendentem | 192 | ubi erat prius⁴ spiritus est qui uiuificat.,
Caro non prode est quicquam., Uerba quae ego loquutus sum
uobis⁴ spiritus et uita sunt., amen.

LEGENDUM UI FERIA AD UIII^a.,**LECTIO LIBRI⁴ IHEREMIE PROPHETE., (XII 7-10 14-15)**

25 IN DIEBUS ILLIS⁴ dixit iheremias.,
Dedi dilectam animam meam in*m*anibus inimicorum eius.,
Facta est mici hereditas mea quasi leo in silba⁴ dedit contra
me uocem⁴ ideo odibi eam.,

15 synagoga y ex i capharnaum h add. 2 manu 20 uberat corr. 22 uita i sup. lin.

Numquid abis discolor^s hereditas mea mici? Numquid abis distincta per totum?

Uenite congregamini omnes bestiae terrae^r praeparate ad deborandum., Pastores multi demoliti sunt uineam meam^r *conculcaberunt partem meam*

5

Haec dicit dominus., Ecce ego euellam eos de terra^r et domum iuda euellam de medio eorum.,

Et quum euulsero eos^r conuertar et miserebor eorum ait dominus omnipotens., amen ||

EPISTOLA IOHANNIS APOSTOLI^r AD GENTES., (III 18-20) 10

KARISSIMI^r non diligamus nos ueruo tantum et lingua^r sed opere et ueritate;.

In hoc cognoscimus quoniam ex ueritate sumus^r et in conspectu eius suadebimus corda nostra.,

Quoniam si non repreenderit nos cor nostrum^r maior est deus 15 cordi nostro et nobis omnia cui honor et gloria in secula seculorum., amen

LECTIO SANCTI EUANGELII SECUNDUM IOHANNEM.,
(X 24-28)

IN ILLO TEMPORE^r dicebant iudei ad dominum ihesum 20 xpm

Quousque animam nostram tollis.,

Si tu es xps^r dic nobis palam.,

Respondit ihesus., Loquor uobis et non creditis opera quae ego facio in nomine patris mei^r haec testimonium peribent de 25 me., Et uos non creditis^r quia non estis ex obibus meis.,

Obes meae uocem meam audiunt^r et ego cognosco eas et secuntur me^r et ego uitam aeternam do eis., amen | 193 |

LEGENDUM SABBATO AD III^aLECTIO LIBRI⁴ ESAYE PROPHETE., (L 8-10)

HAEC DICIT DOMINUS.,

Quis contradicet mihi stemus simul., Quis est aduersarius
meus⁵, accedat ad me.,

Ecce dominus deus auxiliator meus⁶, quis est qui condemnet
me.,

Ecce quasi uestimentum conterentur⁷, tinea comedet eos.,

Quis ex uobis timet dominum⁸, audiens uocem serbi sui speret
in nomine domini⁹, et innitatur super dominum suum., amen.,

AEPISTOLA IOHANNIS APOSTOLI¹⁰ AD GENTES., (III 2-3)

KARISSIMI¹¹, nunc filii dei sumus¹², et nondum apparuerit
quid facturi sumus., Scimus quoniam quum apparuerit¹³, similes
ei erimus¹⁴, quoniam uideuimus eum sicuti est., Et omnis qui
habet spem hanc in eo¹⁵, sanctificat se sicut et ille sanctus est.,

LECTIO SANCTI AEUANGELII SECUNDUM IOHANNEM
(VII 33-38)

In illo tempore¹⁶, dominus noster ihesus xps locutus est disci-
pulis suis et turbis dicens., ||

20 Aduc modicum tempus uobiscum sum¹⁷, et uado ad eum qui
misit me., Queritis me et non inuenietis¹⁸, et ubi ego sum¹⁹, non
potestis uenire.,

In nobissimo autem die magno festiuitatis²⁰, stabat ihesus et
clama*bat dicens.,

25 Si quis sitis²¹, ueniat ad me et uibat., Qui credit in me sicut
dicit scripture flumina de uentre eius fluent aque uibe., amen.,

²⁴ clamabat bat in t eraso

ITEM LEGENDUM. DE LAZARO . AD MATUTINUM.,

LECTIO LIBRI¹ IEREMIE PROPHETE.,

(Thren. III 1-20, 52-66, 21, 24-31)

IN DIEBUS ILLIS⁶ loquutus est iheremias dicens., Ego
uir uidens paupertatem meam⁷ et uirgam indignationis eius me
minabit⁸ et adduxit in tenebris et non in lucem.,

Tantum in me uertit⁹ | 194 | et conuertit manum suam tota
die., Uetustam fecit pellem meam¹⁰ et carnem meām . contribuit
omnia ossa mea., Edificauit in giro munitionem¹¹ et circumdedit
me felle et amaritudine.,

In tenebris conlocauit me¹² quasi mortuos sempiternos.,

Circumedicabit aduersum me ut non egrediar¹³ adgrabauit
conpedem meum.,

Sed et quum clamabero et rogabero¹⁴ exclusit orationem meam.,
Conclusit uias meas lapidibus quadris¹⁵ semitas meas subuertit.,

Ursus insidians¹⁶ factus est mici leo in absconditis.,

Semitas meas subuertit et confregit me¹⁷ posuit me desolatum.,
Tetendit arcum suum¹⁸ et posuit me quasi signum ad sagittam.,

Misit in renibus meis¹⁹ || filias faretræ suaæ

Factus sum in derisu omni populo meo²⁰ canticum eorum tota
die., Replebit me amaritudinibus²¹ inebriauit me absintio.,

Et fregit ad numerum dentes meos²² cibauit me cinere.,

Et repulsa est anima mea²³ oblitus sum bonorum et dixi.,

⁶ adduxit du in rasura

¹ de Lazarō] Ita quoque inscribitur in Misali Ambrosiano vetere haec Dominica, quam nunc Romano more *Dominicam de passione* appellamus. Huic assignatur in codice nostro et in liturgia Mediolanensi Evangelium de Lazarō abs JESU suscitato, quod in lectionario Romano legitur feria sexta post quartam Dominicam Quadragesimae, in Capitulari autem Evangeliorum Neapolitano « post V dominicas de XLgisima, feria VI de Lazarum. » Qui mos

videtur ab Hierosolymitana Ecclesia sicuti alia multa fluxisse : ibi enim sabbato ante dominicam palmarum frequens erat populi concursus ad Lazarium in Bethaniam, et legebatur « ipse locus de evangelio, ubi occurrit soror Lazari Domino. » (*S. Silviae Peregrinatio*, 2^a edit., p. 58.) Istud ipsum Evangelium publice pœnitentibus specialiter aptatum fuisse appetet ex citato sermone S. Augustini, inter Maianos CXXV..

Periit finis meus¹⁷ et spes mea a domino., Recordare paupertatis et transgressionis meae¹⁸ absintii et fellis.,

Memoriam memor ero¹⁹ et tabescit in me anima mea

Uenatione ceperunt me quasi abem inimici mei gratis., Lapsa est in lacu uita mea²⁰ et posuerunt lapidem super me., Inundauerunt aque super caput meum et dixi., Perii²¹ Inuocabi nomen tuum domine²² de lacis nobissimis., Uocem meam | 195 | audisti²³ ne auertas aurem meam a singulu meo²⁴ et clamoribus., Adpropinquasti in die quando inuocabi te²⁵ dixisti ne timeas.,

¹⁰ Iudicasti domine causam anime meae²⁶ redemtor uite meae.,

Uidisti domine iniquitatem aduersum me²⁷ iudica iudicium meum., Uidisti omnem furorem uniuersas cogitationes eorum aduersum me²⁸ audisti obprobria eorum domine²⁹ omnes cogitationes eorum aduersum me., Labia insurgentium mici³⁰ et meditationes eorum aduersum me tota die

Sessionem eorum et resurrectionem eorum uide³¹ ego sum psalmus eorum. Reddes eis uicem domine³² iusta omnia opera manuum suarum., Dabis eis scutum cordis³³ labore tuum.,

Persequeris eos in furore³⁴ et contere eos sub caelis domine., ||

²⁰ Hoc recolens in corde meo³⁵ in deo sperabo., Pars mea dominus dixit anima mea³⁶ propterea expectabo eum., Bonus est dominus sperantibus in eum³⁷ anime querenti illum., Bonum est prestolare salutare domini³⁸ cum silentio., Bonum est uiro³⁹ quem portaberit iugum ab adulescentia sua., Sedeuit solitarius et ²⁵ tacebit⁴⁰ quia leuabit super se.,

Ponet in pulbere os suum⁴¹ si forte sit spes., Dabit percutienti se maxillam⁴² satiauitur obproibriis., Quia non repellat in semipiternum dominus., amen

EPISTOLA PETRI APOSTOLI⁴³ AD GENTES., (I Petr. IV 13-19)

³⁰ KARISSIMI⁴⁴ comunicantes . xpi passionibus gaudete⁴⁵ ut et in reuelatione gloriae eius⁴⁶ gaudeatis exultantes.,

¹⁷ reddes s add. sup. lin. 2 manu ²⁰ meo] ideo corr. 2 manu

Si exprobramini in nomine xpi beati estis: quoniam gloria dei spiritus in uobis requiescit., | 196 |

Quod ab illis quidem blasphematur: a uobis autem honorificatur., Nemo autem patiatur quasi homicida: aut fur: aut maledicus: aut alienorum appetitor., Si uero ut xpistianus: non erubescat., Glorificet autem deum in isto nomine: quoniam tempus in quoationis iudicii de domo dei., Si autem initium a nobis: quis finis eorum qui non credunt dei euangelio., Et si iustus uix sal^babitur: peccator et impius ubi parebit., Ideoque: et hii qui patiuntur secundum uolumtatem dei . fideli creatori comendant animas suas in bene factis., amen

LECTIO SANCTI EUANGELII⁴ SECUNDUM IOHANNEM
(V 28-29, VII 51-53, 58-59)

In illo tempore: dominus noster ihesus xps loquebatur iudeis dicens.,

Amen amen dico uobis: quia uenit hora et nunc est quando mortui audient uocem filii dei. || et qui audierint uibent.,

Nolite mirari hoc quia uenit hora in qua omnes qui in monumenti sunt audient uocem eius: et procedent.,

Qui bona fecerunt in resurrectionem uite., Qui uero mala 20 egerunt: in resurrectionem iudicii., Amen amen dico uobis si quis sermonem meum serbabерit: mortem non uidebit in aeternum.,

Dixerunt ergo iudei.,

Nunc cognobimus: quia demonium habes., Abra^ham mortuus est et prophete: et tu dicis qui sermonem meum serbabерit mortem 25 non uideuit in aeternum ?

Numquid tu maior es patre nostro abra^ham: qui mortuus est et prophetae mortui sunt: quem te ipsum facis ?

Respondit ihesus., Amen amen dico uobis: ante quam abraham fieret: ego sum., | 197 |

Tulerunt ergo lapides: ut iactarent in eum.,

⁴ salbab^rit ba sup. lin. 16 ora 24, 27 Abraham h add. sup. lin.

Sed nemo misit in illum manus, quia nondum ueuerat horā eius.,

ITEM LEGENDUM IN DOMINICO DE¹, LAZARO AD MISSAM.,

LECTIO LIBRI² LEUITICI¹, (XXIII 5-8, 23-28, 39-41)

5 IN DIEBUS ILLIS³, loquutus est moyses filiis srahel dicens.,

Mense primo quarta decima die mensis ad uesperum⁴ fase domini est., Et in quinta decima die mensis huius⁵ sollemnitas azimorum domini est.,

10 Septem diebus azima comedetis., Dies primus⁶ erit uobis celeberrimus sanctusque., Omne opus seruile non facietis in eo⁷ sed offeretis sacrificium in igne domino septem diebus., Dies autem septimus⁸ erit celeberrior et sanctior., Nullumque opus serbile⁹ facietis in eo., Loquutusque *est* dominus¹⁰ ad moysen 15 dicens.,

Loquere filiis srahel., Mense septimo prima die mensis¹¹ erit uobis sabbatum memorabile clangentibus tubis¹² et uocabitur sanctum.,

15 Omne opus serbile non facietis in eo¹³ et offeretis olocaustum domino., Loquutusque est dominus¹⁴ ad moysen dicens.,

Decimo die mensis huius septimi¹⁵ dies expiationis erit celeberrimus¹⁶ et uocabitur sanctus.,

Affligetisque animas uestras in eo¹⁷ et offeretis holocaustum domino.,

25 Omne opus non facietis in tempore diei huius¹⁸ quia dies expiationis est ut propitiaetur uobis dominus deus uester.,

Die prima et die octaba¹⁹ erit sabbatum id est . requies.,

Sumetisque uobis die primo fructus harboris pulcerrime patu-

¹⁴ est add. marg. 2 manu

⁷ quarta decima die] Conf. in Brev. Rom. Responsorium I Dominica de Passione ad Matutinum.

lasque palmarum: | 198 | et ramos ligni densarum frondium et salices de torrente: et letabimini coram domino deo uestro., Celebrabitisque sollemnitatem eius: septem diebus per annum., Legitimum sempiternum erit: in generationibus uestris., amen.,

EPISTOLA IOHANNIS APOSTOLI AD GENTES., (V 16-20) 5

KARISSIMI: si quis scit fratrem suum peccare peccatum non ad mortem: petat pro eo et davit ei uitam deus.,
 Sed peccantibus: non ad mortem.,
 Est enim peccatum ad mortem: non pro illo dico ut roget.,
 Omnis iniquitas peccatum est: et est peccatum ad mortem., 10
 Scimus quoniam omnis qui natus est ex deo non peccat: sed generatio dei conserbat eum: et malignus non tangit eum:
 Scimus quoniam ex deo sumus: et mundus totus in maligno positus est., Et scimus quoniam filius dei . || uenit et carnem induit nostri causa: et passus est et resurrexit a mortuis., 15
 Adsumsit nos: et dedit nobis sensum ut cognoscamus deum uerum: et simus in uero filio eius ihesu xpo., Hic est uerus deus: et uita aeterna.,

LECTIO SANCTI EUANGELII: SECUNDUM IOHANNEM
 (XI 1-52) 20

IN ILLO TEMPORE: erat quidam languens lazarus: a bethania de castello marie: et marta sororis eius.,
 Maria autem erat quae huncxit dominum ungento: et extersit pedes eius capillis suis: cuius frater lazarus infirmabatur., Misserunt ergo sorores eius ad eum: dicentes., 25

21 languens n 2 manu

9 non pro illo dico ut roget.] Solebant ea aetate fideles pro poenitentibus rogare pontificem: quo etiam pertinere censeo hunc locum homiliae cuiusdam in Evangelium de Lazaro : « Certe, fratres, non cessatis dicere : Solvite

« illum (quemlibet excommunicatum), solvite illum. Atque utinam clamaretis ad Christum : « Domine, suscita illum, suscita illum, et sic sacerdotibus diceretis, Solvite illum. » (Cod. Brit. Addit. 30853, fol. 54. Infra, append. III.)

Domine, ecce quem amas infirmatur., Audiens autem ihesus,
dixit eis., Infirmitas haec⁴ non est ad mortem⁵ sed pro gloria
dei⁶ ut glorificetur filius dei per eum., | 199 |

Diligebat autem ihesus martam⁷ et sororem eius mariam et
lazarum.,

Ut ergo audiebat quia infirmatur⁸ tunc quidem mansit in eodem
loco duobus diebus., Deinde post haec⁹ dicit discipulis suis.,

Eamus in iudeam iterum.,

Dicunt ei discipuli., Rabbi¹⁰ nunc querebant te lapidare iudei¹¹
et iterum uades illuc ? Respondit ihesus.,

Nonne duodecim hore sunt diei ? Si quis ambulauerit in diem
non offendit¹² quia lucem huius mundi uidet.,

Si autem ambulaberit in nocte¹³ offendet quia lux non est in
eo., Haec ayt., Et post haec¹⁴ dicit eis., Lazarus amicus noster
dormit¹⁵ sed uado ut a somno suscitem eum.,

Dixerunt ergo discipuli eius.,

Domine¹⁶ si dormit salbus erit.,

Dixerat autem ihesus¹⁷ de morte eius., ||

Illi autem putaberunt¹⁸ quia de dormitionem somni diceret.,
Tunc ergo¹⁹ dixit eis ihesus manifeste., Lazarus mortuus est²⁰ et
gaudeo propter uos ut credatis²¹ quoniam non eram ibi²² sed
eamus ad eum., Dixit ergo tomas qui dicitur didimus²³ ad con-
discipulos suos., Eamus et nos²⁴ et moriamur cum eo.,

Uenit itaque ihesus²⁵ et inuenit eum quatuor dies²⁶ iam in
monumento habentem.,

Erat autem bethania iuxta iherosolimam²⁷ quasi stadiis quin-
decim., Multi autem ex iudaeis uenerant ad martam et mariam²⁸
ut consolarentur eas de fratre suo., Marta ergo ut audiebat quia
ihesus uenit²⁹ occurrit illi.,

Maria autem³⁰ domui sedebat.,

Dixit ergo marta ad ihesum.,

Domine si fuisses hic³¹ frater meus | 200 | non fuisset mortuus.,

⁴ sororem ro suppl. sup. lin.

¹² offendit corr.

³⁰ Maria autem corr.

Sed et nunc scio quia quecumque poposceris a deo⁴ daut tibi
deus

Dicit illi ihesus., Resurget frater tuus.,

Dicit ei marta., Scio⁴ quia resurget . in resurrectione⁴ in
nouissimo die., Dicit ei ihesus., 5

Ego sum resurrectio et uita.,

Qui credit in me⁴ et si mortuus fuerit⁴ uiuet., Et omnis qui
uiuit et credit in me⁴ non morietur in aeternum.,

Credis hoc ? Et ait illi marta.,

Utile domine ego credidi quia tu es xps filius dei⁴ qui in 10
hunc mundum uenisti.,

Et quum haec dixisset⁴ abiit et uocauit mariam sororem suam
silentio dicens.,

Magister adest et uocat te.,

Illa ut audiuit surgit cito et uenit ad eum., Nondum uenerat 15
ihesus in castellum⁴ sed erat aduc in illo loco⁴ ubi occurrerat ei
marta., ||

Iudaei igitur qui erant cum ea in domo et consolabantur eam⁴
quum uidissent mariam quia⁴ cito surrexit et exiit⁴ sequuti sunt
eam dicentes., Quia uadit ad monumentum⁴ ut ploret ibi., 20

Maria ergo quum uenisset ubi erat ihesus⁴ uidens eum cecidit
ad pedes eius., Et dixit ei.,

Domine si fuisses hic⁴ frater meus non fuisset mortuus.,

Ihesus ergo ut uidit eam plorantem⁴ et iudeos qui uenerant
cum ea plorantes⁴ fremuit spiritu et turbauit semet ipsum⁴ et 25
dixit., Ubi posuistis eum⁴.,

Dicunt ei., Domine⁴ ueni et uide.,

Et lacrimatus est ihesus.,

Dixerunt iudei., Ecce quo modo amabat eum⁴.,

Quidam autem⁴ dixerunt ex ipsis., 30

Non poterat hic qui⁴ aperuit oculos ceci nati facere⁴ ut hic
homo non moreretur ? | 201 |

19 quia a sup. lin.

Ihesus ergo rursum fremens in semetipso uenit ad monumentum.,

Erat autem spelunca et lapis superpositus erat ei., Ait ihesus.,

5 Tollite lapidem., Dicit ei marta soror eius qui mortuus fuerat., Domine . iam fetet quadridianus enim est.,

Dicit ei ihesus., Nonne dixi tibi quoniam si credideris uideuis gloriam dei ?

Tulerunt ergo lapidem.,

10 Ihesus ergo elebatis sursum oculis dixit., Pater gratias ago tibi quoniam audisti me.,

Ego autem sciebam quia semper me audis., Sed propter populum qui circum stat dixi ut credant quia tu me misisti.,

HAEC QUUM DIXISSET uoce magna clamabit.,

15 LAZARE ueni foras., Et statim qui fuerat mortuus prodiit ligatis pedes et manus institis et facies illius sudario erat ligata., Dicit eis ihesus.,

Solute eum et sinite abire., ||

Multi aergo ex iudeis qui uenerant ad mariam et uiderant 20 quae fecit ihesus crediderunt in eum.,

QUIDAM AUTEM EX IPSIS . abierunt ad fariseos et dixerunt eis quae fecit., Collegerunt ergo pontifices et farisei consilium et dicebant.,

Quid faciemus quia hic homo multa signa facit.,

25 Si dimittimus eum sic omnes credunt in eum et uenient romani . et tollent nostrum locum et gentem.,

Unus autem ex ipsis nomen cayphas quum esset pontifex anni illius dixit ad eos.,

Uos nescitis quicquam nec cogitatis quia expedit nobis ut 30 unus homo moriatur pro populo et non tota gens pereat., Hoc autem a se met ipso non dixit sed quum esset pontifex anni illius | 202 | profetabit quia ihesus moriturus erat pro gente.,

Et non tantum pro gente^t sed ut filios dei qui erant dispersi^t congregaret in unum.,

LEGENDUM II^a FERIA . AD NONAM . POST LAZARO.,

LECTIO LIBRI^t ABBACUC PROPHETE , (I 2-4, II 4)

IN DIEBUS ILLIS^t dixit abbacuc.,

5

Usquequo domine clamabo et non exaudies^t uociferabo ad te
uim patiens et non salbabis., Quare hostendisti mici iniquitatem
et laborem^t uidere predam et iniustitiam contra me^t, Et factum
est iudicium et contradic^tio* potentior ? Propter hoc lacerata est
lex^t et peruenit usque ad finem iudicium^t quia impius praebaluit 10
aduersus iustum., Ecce qui incredulus est non erit recta anima
eius || in semet ipso^t iustus autem in fide uiuit . amen.

EPISTOLA IOHANNIS APOSTOLI^t AD GENTES., (II 26-29)

KARISSIMI^t haec scripsi uobis de his qui seducunt uos.,

Et uos hunctione qua accepistis in eo^t maneat in uobis., Et 15
non necesse habetis ut aliquis doceat uos^t sed sicut hunctio eius
docet uos de omnibus^t et uerum est et non est mendacium., Et
sicut docuit uos^t manete in eo.,

Et nunc filioli manete in eo^t et cum apparuerit habeamus
fiduciam et non confundamur ab eo^t in aduentum eius., Scitis 20
quoniam iustus est^t scitote quoniam omnis qui facit iustitiam ex
ipso natus est.,

LECTIO SANCTI EUANGELII^t SECUNDUM IOHANNEM.,

(X 27-31)

IN ILLO TEMPORE^t dominus noster ihesus xps loque- 25
batur discipulis suis dicens., Obes meae uocem | 203 | meam
audiunt^t et ego cognosco eas . et sequuntur me^t et ego uitam

^t filios o ex u ^g contradic^tio r erasmus

aeternam do eis, et non peribunt in aeternum., Et non rapiat eas quisquam, de manu mea.,

Pater meus quod dedit mihi maius omnibus est.,

Et nemo potest rapere de manu patris mei., Ego et pater 5 unum sumus. Sustulerunt lapides iudei, ut lapidarent eum., Et nemo misit in illum manus, quia nundum uenerat hora eius., amen

LEGENDUM III^a FERIA POST LAZARO.,

LECTIO LIBRI I HEREMIE PROPHETE.,

10

(Thren. I 9-10, 12, III 21-22)

IN DIEBUS ILLIS, loquutus est iheremias dicens., Uide domine afflictionem meam, quoniam erectus est inimicus.,

Manuum suam misit hostis, ad omnia desiderabilia eius.,

O uos omnes qui transitis viam, attendite et audite si est 15 dolor sicut dolor meus, || quoniam uindemiauit me ut loquutus est dominus in die ire furoris sui., Hoc recolens in corde meo ideo sperabo, quia non defecerunt miserationis eis., amen.,

EPISTOLA PETRI APOSTOLI AD GENTES., (II Petr. III 8-9)

KARISSIMI, hoc uobis non lateat quia unus dies aput deum, 20 tamquam mille anni.,

Et mille anni, sicut dies huna.,

Non tardat dominus promissis, sed patienter et propter uos nolens aliquos perire, sed omnes ad penitentiam reuerti per ihesum xpm dominum nostrum., amen

25 LECTIO SANCTI EUANGELII SECUNDUM IOHANNEM., (X 32-38)

IN ILLO TEMPORE, dominus noster ihesus xps loquebatur discipulis suis et turbis dicens., Multa opera bona hostendi

uobis ex patre meo^c propter quod eorum opus me lapidatis., Responderunt iudei., De bono opere non lapidamus te^c sed de blasfemia., | 204 |

Et tu homo quum sis^c facis te ipsum deum ? Respondit ihesus et dixit., Nonne scriptum est in lege uestra^c quia ego dixi dii 5 estis ? Si illo dixit deos ad quod sermo dei factus est et non solbi scriptura^c quem pater sanctificauit et misit in mundum^c et uos dicitis quia blasfemas^c quia dixi filius dei sum ?

Si non facio opera patris mei^c nolite credere mici., Si autem facio et mici non uultis credere^c operibus credite., 10

Ut cognoscatis et credatis^c quia in me est pater et ego in patrem.,

LEGENDUM III^a FERIA POST LAZARO.,

LECTIO LIBRI^c I HEREMIE PROPHETE.,

(Thren. I 19-22, III 25, 32)

15

IN DIEBUS ILLIS^c loquutus est iheremias dicens., Uocabi amicos meos^c et ipsi deceperunt me., Uide domine quoniam tribulor uenter meus conturbatus est^c omnes inimici mei. || audierunt malum meum.,

Letati sunt^c quoniam tu fecisti., 20

Adduxisti diem consolationis^c et fient similis mei.,

Ingrediatur omne malum eorum coram te^c et de uindemia eos sicut uindemiasti me^c propter omnes iniquitates meas.,

Multi enim gemitus mei^c et cor meum merens., Bonus est dominus^c sperantibus in eum^c animae querenti illum., 25

Quia si abiecerit^c et miserebitur secundum multitudinem misericordiarum suarum., amen.,

EPISTOLA PETRI APOSTOLI AD GENTES., (II Petr. I 10-11)

KARISSIMI^c ita agite ut per bona opera^c certam uestram uocationem electione faciatis., Haec enim facientes^c non pec- 30

cabitis aliquando., Sic enim habundanter ministrauitur uobis introitus in aeternum⁴ regnum domini nostri et salvator ihesu xpi., amen., | 205 |

LECTIO SANCTI EUANGELII⁴ SECUNDUM IOHANNEM.,
5 (XV 1-5)

IN ILLO TEMPORE⁴ dominus noster ihesus xps loquebatur discipulis suis dicens., Ego sum uitis uera⁴ et pater meus agricola est.,

Omnem palmitein in me non facientem fructum⁴ tollit eum.,
10 Et omnem qui fert fructum purgabit eum⁴ ut fructum plus adferat., Iam uos mundi estis propter sermonem quem loquutus sum uobis⁴ manete in me et ego in uobis.,

Sicut palmes non potest ferre fructum a semet ipso⁴ nisi manserit in uite⁴ si nec uos nisi manseritis in me.,

15 Ego sum uitis . uos palmites.,
Qui manet in me⁴ et ego in eo., amen

LEGENDUM U^a FERIA IN EBDOMADA POST LAZARO.,

LECTIO LIBRI⁴ I HEREMIE PROPHETE., (Thren. I 16, III 54-56)

IN DIEBUS ILLIS⁴ dixit iheremias.,
20 Ecce ego plorans et oculus meus educens aquam⁴ quia longe factus est consolator meus⁴ || conuertens animam meam.,
Facti sunt filii mei perdit⁴ quoniam inualuit inimicus.,
Inundaberunt aque super caput meum⁴ et dixi., Perlii., Inuocabi nomen tuum domine⁴ de lacis nouissimis., Uocem meam 25 audisti⁴ ne abertas aurem tuam a singultu meo., amen.,

EPISTOLA IOHANNIS APOSTOLI⁴ AD GENTES., (I 4-7)

KARISSIMI⁴ haec scribimus uobis ut gaudium uestrum sit plenum.,

26 Conf. Epistolam « secundo dominico ad missam », supra p. 89.

Et haec est adnuntiatio quam audiuimus ab eo^v et adnuntiamus uobis., Quoniam deus lux est^v et tenebre in eo non sunt ulle.,

Si dixerimus quoniam societatem habemus cum eo^v et in tenebris ambulamus^v mentimus et non facimus ueritatem., Si autem in luce ambulamus sicut et ipse in luce est^v societatem habemus ab inuicem^v et sanguis ihesu xpi filii eius mundat nos ab omni peccato., amen | 206 |

LECTIO SANCTI EUANGELII^v SECUNDUM IOHANNEM

(XV 12-16)

10

IN ILLO TEMPORE^v dominus noster ihesus xps loquebatur discipulis suis dicens., Hoc est praeceptum meum^v ut diligatis inuicem sicut dilexi uos., Maiorem hanc dilectionem nemo habet^v ut animam suam ponat . quis pro amicis suis.,

Uos amici mei estis^v si feceritis ea que ego precipio uobis., 15

Iam non dicam uos serbos quia serbus nescit quid faciat dominus eius., Uos autem dixi amicos^v quia omnia quecumque audiui a patre meo nota feci uobis.,

Non uos me elegistis^v set ego elegi uos., Et posui uos ut eatis^v et fructum adferatis^v et fructus uester maneat in aeternum., 20

Ut quodquumque petieritis in nomine meo^v det uobis.,

LEGENDUM UI^a FERIA POST LAZARO.,

LECTIO LIBRI^v IHEREMIE PROPHETE.,

(Thren. I 13, 18, III 24)

25

IN DIEBUS ILLIS^v dixit ihaeremias

Misit inimicus ignem in ossibus meis^v || et erudituit me., Expandit retem pedibus meis . et conuertit me retrorsum.,

Iustus est dominus quia os eius ad iracundiam prouocabi.,

19 elegistis s sup. lin.

Audite obsecro uniuersi populi pars mea dominus dixit anima
mea propterea expectabo eum., amen.,

EPISTOLA IOHANNIS APOSTOLI AD GENTES., (II Petr. I 5-8)

KARISSIMI curam omne subinferentes ministrante in fide
uestra uirtutem in uirtute autem scientiam., In scientia autem
abstinentiam., In patientia autem amorem fraternitatis caritatem.,
Hec enim adsint et superent.,

Non uacuos nec sine fructum constituent in domini nostri
ihesu xpi cognitione., amen

10 LECTIO SANCTI EUANGELII SECUNDUM IHOANNEM
(XII 44, 46-50)

In illo tempore dominus noster ihesus xps loquebatur | 207 |
discipulis suis et turbis dicens

Qui credit in me credit in eum qui misit me., Et lux in
mundum uenit et omnis qui credit in me in tenebris non manet.,
et si quis audierit uerba mea et non custodierit ea ego non
iudicabo eum., Non ueni enim ut iudicem mundum sed ut sal-
bificem mundum.,

Qui spernit me et non accipit uerba mea habet qui iudicet
eum., Sermo quem loquutus sum ille iudicabit eum in nouis-
simo die.,

Quia ego ex me ipso non sum loquutus sed qui misit me
pater ipse mici mandatum dedit quid dicam aut quid loquar.,
Et scio quia mandata eius uita eterna est., amen

LECTIO LIBRI IOB., (XXX 13, 20-21, 23-24) DEO GRATIAS.,

**IN DIEBUS ILLIS Loquutus est iob dicens., Dissipabe-
runt || inimici mei itinera mea insidiati sunt mici et preualuerunt**

et non fuit qui ferret auxilium., Clamabo ad te domine et non exaudis⁴ sto . et non respicis.,

Mutatus es mici in crudele⁵ et in duritiae manus tuae aduersaris mici., Scio quia morti trades me⁷ ubi constituta est domus omni uibenti., Uerum tamen⁸ non ad consumationem meam 5 emi⁹tis manum tuam¹⁰ et si corruero ipse salbabis., amen.

EPISTOLA IOHANNIS APOSTOLI¹¹ AD GENTES., (II 7-10)

KARISSIMI¹² non mandatum nobum scribo uobis¹³ sed mandatum enim uetus est uerbum quod audistis., Iterum mandatum nobum scribo uobis¹⁴ quod uerum est et in ipso et in nobis., 10 Quoniam tenebre transierunt¹⁵ et lumen uerum iam lucet., Qui dicet se in luce esse | 208 | et fratrem suum odit¹⁶ in tenebris est usque aduc., Qui diligit fratrem suum¹⁷ in lumine manet.,

LECTIO SANCTI EUGL¹⁸ SECUNDUM IOANNEM.,

(VII 1-10, 30)

15

IN ILLO TEMPORE¹⁹ dominus noster ihesus xps²⁰ ambulabat in galileam.,

Non enim uolebat ambulare in iudeam²¹ quia uolebant eum iudei interficere.,

Erat autem in proximo dies festus iudeorum scenofegia., 20

Dixerunt autem fratres eius ad eum,

Transi hinc et uade in iudeam²² et discipuli tui uideant opera tua que facis.,

Nemo enim in occulto quid facit²³ et quaerit ipse in palam esse., Si haec facis²⁴ manifesta te ipso mundo., Neque enim fratres eius²⁵ credebant in eum

Dixit ergo eis ihesus., Tempus meum nondum uenit²⁶ tempus autem uestrum semper adest paratum.,

Non potest mundus odisse uos.,

Me autem odit: quia ego testimonium || peribeo de illut: quia opera eius mala sunt., Uos ascendite ad diem festum hunc: ego non ascendo ad diem festum istum.,

Quia tempus meum: nondum adinpletum est., Haec quum
5 dixisset: mansit in galilea.,

Ut autem ascenderunt fratres eius . tunc et ipse ascendit ad diem festum.,

Iudei ergo querebant eum adpraeendere., Et nemo misit in illum manus: quia nondum uenerat hora eius., amen

10 EGENDUM IN RAMOS PALMARUM AD MATUTINUM.,

LECTIO LIBRI' ESAYE PROPHETE., (XLIX 22-26)

HAEC DICIT DOMINUS.,

Ecce ego lebo ad gentes manum meam: et ad populos exaltabo signum meum., Et adferent filios tuos in ulnis: et filias tuas 15 super umeros portabunt.,

Et erunt reges nutricii tui: | 209 | et reginae nutrices tuae.,

Uultu in terra dimisso adorabunt te: et pulberem peduum tuorum lingent.,

Et scies quia ego dominus: super quo non confundentur qui 20 expectant eum., Numquid tolletur afforte preda: aut quod cibatum fuerit a robusto: salbum esse poterit ?

Quia haec dicit dominus., Et quidam et cibititas afforte tolletur: et quod ablatum fuerit a robusto salbabitur.,

Eos uero qui iudicaberunt te ego iudicabo . et filios tuos ego 25 salbab.: Et cibabo hostes tuos carnibus suis: et quasi musto sanguine suo inhebriabuntur.,

Et sciet omnis caro quia ego dominus salbanste: et redemtor tuus fortis iacob., amen

26 inhebriabuntur h sup. lin. 27 salbante corr.

10 in ramos palmarum ad matutinum.] Hic | apud Hildefonsum De Cognit. Baptismi, c. 27
est conventus ille celeberrimus de quo agitur | et 28. Vide praefat. huiusc voluminis.

EPISTOLA PETRI APOSTOLI⁴ AD GENTES., (I Petr. I 25-II 10)
DEO GRATIAS., ||

KARISSIMI⁴ hoc est uerbum fidei⁴ quod euangelizatum est
 in uos., Deponentes igitur omnem malitiam⁴ et omnem dolum⁴
 et simulationem⁴ et inuidiam⁴ et omnes detractiones⁴ sicut modo 5
 geniti infantes rationabiles sine dolo *lac concupiscite ut in eo*
crescatis in salutem: si gustatis quoniam dulcis est dominus., Ad
 quem accedentes lapidem uibum⁴ ab omnibus quidem reproba-
 tum⁴ a deo autem electum et honorificat⁴ et ipsi tamquam
 lapides uiui⁴ superedificamini domus spiritalis sacerdotium san- 10
 ctum.,

Offerte spiritales hostias deo⁴ acceptabiles per ihesum xpm.,
 Propter quod continet scriptura.,

Ecce ponam in syon lapidem summum⁴ electum⁴ pretiosum⁴
 et qui crediderit in eo⁴ non confundetur., 15

Uobis igitur honor credentibus⁴ | 210 | non credentibus autem
 lapis quem reprobauerunt edificantes⁴ hic factus est in caput
 anguli., Et lapis offensionis⁴ et petra scandali., Qui offendunt
 uerbo⁴ nec credunt in quo depositi sunt.,

Uos AUTEM genus electum⁴ regale sacerdotium⁴ gens sancta⁴ 20
 populus adquisitionis⁴ ut uirtutibus adnuntietis eius⁴ qui de
 tenebris uocauit uos in admirabile lumen suum.,

Qui aliquando non populus⁴ nunc autem populus dei., Qui
 non consequuti misericordiam⁴ nunc autem misericordia conse-
 quuti⁴ per fidem quaè est in xpo ihesu domino nostro . amen 25

LECTIO SANCTI EUANGELII⁴ SECUNDUM MARCUM.,
 (VII 31-37)

IN ILLO TEMPORE⁴ dominus noster ihesus xps exiens
 de finibus tyri uenit per sidonem ad mare galilee inter medios

6-7 lac — est dominus *suffpletum in marg.* 9 ipsi i ex e 10 spiritalis item

26-12] Hoc ipsum Euangeliū notatum mihi | videtur in Capitulari Neapolitano *Sabbato*

fines decapoleos., Et adducunt ei || surdum et mutum¹⁴ et depre-
cabantur eum ut inponat illi manum.,

Et adpreendens eum de turba seorsum¹⁵ misit digitos suos in
auriculas eius¹⁶ et expuens tetigit linguam eius., Et suspiciens in
caelum¹⁷ ingemuit et ayt illi.,

Epheta¹⁸ quod est aperire.,

Et statim aperte sunt aures eius¹⁹ et solutum est uinculum
lingue eius²⁰ et loquebatur recte.,

Et praecepit illi²¹ nec cui diceret.,

Quanto autem ei²² praecipiebat²³ tanto magis plus predicabat²⁴
et eo amplius admirabant dicentes.,

Bene omnia fecit²⁵ et surdos fecit audire²⁶ et mutos loqui.,
amen.,

ITEM LEGENDUM | 211 | IN RAMOS PALMARUM AD MISSAM

LECTIO LIBRY²⁷ EXODI., (Ex. XIX 4-5 ; Deuter. V, VI, IV, X, XI,
XXX, XXVIII passim.)

HAEC DICIT DOMINUS

SUSCEPI UOS tanquam pullos sub alas aquilae²⁸ et adiplicabi uos
ad me dicit dominus., Et nunc si audieritis uocem meam²⁹ et
serbaberitis testamentum meum . eritis mici plebs sancta ex
omnibus gentibus

CUSTODITE ERGO³⁰ et facite quae praecipio uobis., Non decli-
nabitis neque ad dext³¹ram neque ad sinistram³² sed per uiam
quam praecipio uobis || ambulabitis³³ ut uibatis³⁴ et bene sit uobis³⁵
et protelentur dies in terra posessionis uestre. Timete dominum

¹⁴ decapoleos corr. 2 manu ¹⁵ eis s erasum ¹⁶ predicabant n eras. ²⁰ plebsancta corr. ²³ dexte-
ram e eras. ²⁴ uobis add. marg. 2 manu

sancto mane, quando etiam Romano more siebat
« Ephphetatio ». Conf. Sacramentarium Gelas.
lib. I, n. 42. — L. Duchesne, *Origines du
culte chrétien*, p. 292-293. — Exstat in eudem
Marci locum homilia Bedae genuina (II, 19),
in qua is quoque meminit ritus ephphetationis
necnon catechumenorum, « qui salutare lava-

crum proximo hoc paschae tempore suscepturi »
essent.

¹⁴ in ramos palmarum ad missam.] In hac
missa fieri solebat sollennis Traditio symboli
(Miss. Mozarab., p. 151); eoque manifeste
referuntur lectiones heic adsignatae.

deum uestrum et custodite omnia mandata et praecepta eius
quae praecipio uobis et filiis uestris.,

AUDITE obserbate et facite ea., Cabete diligenter . ne oblibi-
scamini dominum qui eduxit uos de tenebris et de domo
seruitutis

5

Dominum deum uestrum timebitis ipsi soli seruietis et per
nomen illius iurabitis., Non ibitis post deos alienos cunctorum
gentium quae in circuitu uestro sunt quoniam deus emulator
dominus in medio uestri.,

Non temtabitis dominum deum uestrum.,

10

Custodite praecepta eius et testimonia ac ceremonias eius que
precipio uobis et facite quod placitum est et bonum in con-
spectum domini | 212 | ut bene sit uobis^, Uos tulit dominus
et eduxit de fornace ferrea ut haberet populum ereditarium sicut
est in presenti die., Custodite mandata domini dei uestri que 15
praecepit uobis qui aderetis domino deo uestro

Non addetis ad uerbum quod uobis loquor neque auferetis
ex eo., Quia dominus deus uester ipse est deus deorum et
dominus dominantium.,

Deus magnus potens est adque terriuilis qui personam non 20
accipit nec munera., Facit iudicium pupillo et uidue amat pere-
grinos et dat illis uictum atque uestitum.,

Et uos ergo amate peregrinos . quia et ipsi estis in terra pere-
grini., Dominum deum uestrum timebitis ipsi seruietis ipsi
aderetis . iurabitisque in nomine illius., Ipse est laus uestra et 25
deus uester qui facit uobis haec omnia adque terribilia || quae
uiderunt oculi uestri.,

CABETE ne forte decipiatur in aliquo cor uestrum et recedatis
a domino deo uestro seruiatisque diis alienis et adoretis eos.,
Iratusque dominus claudat caelum et publie non descendant 30
in terras et humus non germinet pereatisque uelociter de terra
ista.,

Sed ponite haec uerba in cordibus et in animis uestris et

suspendite ea pro signo in manibus⁴ et inter oculos uestros conlocate., Docete filios uestros⁴ ut illa meditentur.,

Quando sederitis in domo^s et ambulaberitis .in via^s et accubueritis adque surrexeritis⁴ scribite ea super postes et in ianuas domus uestrae⁴ et multiplicentur dies uestri et filiorum uestrorum.,

Si custodieritis mandata quae praecipio uobis^s et feceritis ea^s ut diligatis dominum deum uestrum^s | 213 | et ambulaberitis in omnibus uiis eius adherentes ei^s derelinquet dominus deus uester captitatem uestram⁴ et miserebitur uestri.,

10 Congregabit uos de uniuersis populis in quibus uos ante dispergit⁴ inde uos retraet et bendicens bendicet uobis⁴ et maioris numeris esse uos faciat quam fuerunt patres uestri.,

Uideruntque omnes terrarum populi quod nomen domini inuocatum est super uos⁴ et timebunt uos.,

15 Et habundare uos faciet omnibus bonis⁴ et dabit uobis hereditatem aeternam

EPISTOLA IOHANIS APOSTOLI⁴ AD GENTES., (II 9-17)

KARISSIMI⁴ qui dicet se in luce esse^s et fratrem suum odit⁴ in tenebris est usque aduc.,

20 Nam qui diligit fratrem suum in lumine manet⁴ et scandalum in eo non est.,

Qui autem odit fratrem suum⁴ || in tenebris est^s et in tenebris ambulat^s et nescit quo eat quoniam tenebrae obcecerunt oculos eius.,

25 Scribo uobis filiolis⁴ quoniam remittuntur uobis peccata propter nomen eius.,

Scribo uobis patres⁴ quoniam cognobistis eum qui ab initio est.,

Scribo uobis iubenes⁴ quoniam uicistis malignum.,

30 Scribo uobis infantes⁴ quoniam cognobistis patrem.,

Scribo uobis adulescentes⁴ quia fortes estis et uerbum dei in

⁴ scribite i ex e ¹² fuerunt u ex i

uobis manet: et uicistis malignum., Nolite diligere mundum: neque ea que in mundo sunt.,

Si quis diligit hunc mundum: non est karitas patris in eo., Quoniam omne quod est in mundo: concupiscentia carnis et concupiscentia oculorum est: et superuia uite que non est ex patre | 214 | sed ex hoc mundo est.,

Et mundus transiit et concupiscentia eius.,

Qui autem facit uolumtatem dei: manet in aeternum: sicut et deus manet in aeternum.,

LECTIO SANCTI EUANGELII SECUNDUM IHOANNEM., 10

(XI 55-XII 13)

IN ILLO TEMPORE: proximum erat pasca iudeorum.,

Et ascenderunt multi iherosolimam de regione ante pascha ut sanctificarent seipsos., Querebant ergo ihesum: et conloquebantur ad inuicem dicentes.,

15

Quid putatis: quia non uenit ad diem festum.,

Dederunt ergo pontifices et farisei mandatum: ut si quis cognoberit ubi sit indicarent: ut adpreenderent eum., Ihesus autem ante sex dies pasche: uenit bethania ubi fuerat || lazarus mortuus: quem suscitauit ihesus., Fecerunt autem ei ibi cenam magnam: et marta ministrabat.,

Lazarus uero: unus erat ex discubentibus cum eo.,

Maria ergo accepit libra ungenti nardi pistici pretiosi: et uncxit pedes ihesu et extersit capillis suis pedes eiūs . et domus impleta est ex odore ungenti.,

25

DIXIT ERGO hunus ex discipulis eius iudas scariothes: qui erat eum traditurus.,

Quare hoc ungentum non uendidit trecentis denariis: et datum est egēnis.,

23-24 et uncxit pedes ihesu.] Dominica Palmarum « dies unctionis » appellatur ab Hildefonso (De Cogn. Bapt., c. 34).

Dixit autem hoc non quia de egenis pertinebat ad eum^c sed quia fur erat et loculos habens^c et ea que mittebantur foris portabat.,

Dixit ergo ihesus., Sine illâ . ut in die sepulture meae | 215 | serbet illut., Pauperes enim semper uobiscum habebitis^c me autem non semper habebitis.,

COGNOUT AUTEM turba multa ex iudeis quia illic esset^c et uenerunt., Non propter ihesum tantum^c sed ut lazaram uiderent quem suscitabit a mortuis., Cogitaberunt autem principes sacerdotum ut lazaram interficerent^c quia multi propter illum habiebant ex iudeis et credebant in ihesum.,

IN CRASTINUM autem turba multa que benerat ad diem festum^c quum audissent quia uenit ihesus iherosolimam^c acceperunt ramos palmarum . et processerunt ouiam ei et clamabant,,

15 Osyanna^c benedictus qui benit in nomine domini rex srael.,

ITEM LECTINES IN || EBDOMADA MAIORE:, SECUNDA FERIA AD NONA:,

LECTIO LIBRI^c ESAYE PROPHETAE., (LVII 1-4, 13)

20 IN DIEBUS ILLIS^c loquutus est esayas dicens., Ecce iustus periit et nemo est qui recogitet in corde suo^c et uiri misericordie colliguntur^c quia non èst qui intellegat.,

Affaciae malitie enim^c collectus est iustus.,

Ueniet pax^c et requiescat in cubili suo., Uos accedite huc filii auguriatricis semen adulteri et fornicarie^c super quem inlusistis super quem dilatastis os^c et egecistis linguam.,

Nam qui fiduciam habet mei^c hereditauit terram et possideuit nomen sanctum meum., amen

EPISTOLA PETRI APOSTOLI⁴ AD GENTES., (I Ioan. II 27-28)

| 216 |

KARISSIMI⁴ hunctionem quam accepistis a deo⁴ maneat
in uobis⁴ et non necesse habetis⁴ ut aliquis doceat uos.,

Set sicut huncio eius docet uos de omnibus⁴ et uerum est⁴ 5
et non est mendacium.,

Et sicut docuit nos⁴ manete in eum., Et nunc filioli⁴ manete
in eum⁴ ut quum apparuerit habeamus fiduciam⁴ et non confun-
demur in aduentum eius., amen.

LECTIO SANCTI EUANGELII⁷ SECUNDUM IOHANNEM., ¹⁰
(VII 43-VIII 2)

IN ILLO TEMPORE⁴ discensio facta est in turba propter
dominum ihesum., Quidam autem ex ipsis uolebant adpreendere
eum⁴ sed nemo misit in illum manus.,

Uenerunt ergo ministri ad pontifices et fariseos⁴ et dixerunt ¹⁵
eis illi.,

Quare non adduxistis êum.,

Responderunt ministri.,

Numquam sic loquutus est homo⁴ || sicut hic homo., Respon-
derunt eis farisei., Numquid *et uos seducti estis?* Numquid ²⁰
aliquis ex principibus crediderunt in eum⁴ aut ex fariseis? Sed
turba haec quae non nobit legem⁴ maledicti sunt.,

DICIT NICODEMUS AD eos⁴ ille qui uenit ad eum nocte⁴ qui
hunus erat ex ipsis.,

Numquid lex nostra iudicat hominem⁴ nisi audierit ab ipso ²⁵
prius . et cognoverit quid faciet? Responderunt et dixerunt ei.,
Numquid et tu galileus es? Scrutare scripturas et uide⁴ quia

²⁰ et uos s. e. Numquid add. marg. ²³Dicit] nicit expunctum

³ hunctionem quam accepistis.] Alluditur unctioni, quam catechumeni die praecedenti acce-
perant, ex Hildefonso loc. cit. c. 27.

profetia a galilea non surrexit., Et reuersi sunt unusquisque in domum suam.,

IHESUS AUTEM⁴ perrexit in montem olibeti., Et diluculo iterum uenit *****plum.,

5 Et omnis populus uenit ad eum⁴ et sedens docebat eos.,

LEGENDUM III^a FERIA IN EBDOMADA MAIORE., | 217 |

LECTIO LIBRI⁴ ESAYE PROPHETE., (L 5-8)

IN DIEBUS ILLIS⁴ loquutus est esayas dicens., Dominus aperuit mici aurem⁴ ego autem non contradico . retrorsum non 10 abii⁴ corpus meum dedi percutientibus⁴ et genas meas uellen-tibus., Faciem meam non aberti ab increpationibus⁴ et conspuentibus., Dominus meus ausiliator meus⁴ ideo non sum confusus., Ideo posui faciem meam ut petram durissimam⁴ et scio quoniam non confundar., Iuxta est enim qui me . iustificat., amen

15 EPISTOLA PETRI APOSTOLI⁴ AD GENTES., (I Ioan. III 6-9)

KARISSIMI⁴ omnis qui in deo manet⁴ non peccat., Omnis qui peccat⁴ non uidet dominum nec cognouit eum., Filioli⁴ nemo uos seducat., Qui facit iustitiam⁴ iustus est.,

Qui facit peccatum⁴ ex diabolo est.,

20 Quoniam ab initio⁴ diabolus peccat., ||

In hoc apparuit filius dei⁴ ut dissolbat opera diaboli.,

Omnis qui natus est ex deo⁴ peccatum non facit.,

Quoniam semen ipsius in eo manet⁴ et non potest peccare quoniam ex deo natus est., amen

25 LECTIO SANCTI EUANGELII⁴ SECUNDUM IOHANNEM.,
(VIII 46-51)

IN ILLO TEMPORE⁴ dominus noster ihesus xps loquebatur iudeis dicens., Quis ex uobis arguet me de peccâto.,

⁴ uenit] in mon *expunctum*

Si ueritatem dico\ quare uos non creditis mīci .

Qui est ex deo\ uerba dei audit.,

Propterea uos non auditis\ quia ex deo non estis.,

Responderunt iudei\ et dixerunt.,

Nonne bene . dicimus nos quia samaritanus es tu\ et demo- 5
nium habes ? Respondit ihesus., Ego daemonium non habeo\
sed honorifico patrem meum\ et uos inhonorastis me., Ego autem
non | 218 | quero gloriam meam\ est qui querat et iudicet.,
Amen amen dico uobis., Si quis sermone mē meum serbaberit\
mortem non uidebit in aeternum., amen. 10

LEGENDUM III^a FERIA IN EBDOMADA MAIORE.,

LECTIO LIBRI¹ I HEREMIE PROPHETE., (XXVI 13-15)

Haec Dicit dominus., Bonas facite uias uestras et
studia uestra\ et audite uocem domini dei uestri\ et paenitebit
dominum mali quod loquutus est aduersum uos., Ego autem in 15
manibus uestris sum\ facite mīci quod bonum et quod rectum
uidetur in oculis uestris., Uerumtamen scitote quod si occide-
ritis me\ sanguinem innocentem tradetis contra uosmet ipsōs . et
ciuitatem histam et habitatores eius.,

In ueritatem enim misit me dominus ad uos\ ut loquerer in 20
auribus uestris omnia || uerba haec., amen

EPISTOLA IUDAE APOSTOLI¹ AD GENTES., (20-25)

KARISSIMI\ sanctissima fide edificamini in spiritu dei
sustinentes misericordiam domini in uitam aeternam\ et quosdam
de igne rapite.; Dubiis autem\ miseremini in timore., 25

Odientes que est a carne\ maculata tunica., Ei autem exhibete
uos\ qui potest custodire uos sine delictō . et confirmare in
honorem suum., Inlibatos\ inmaculatos\ castificatos\ in exul-
tatione ante conspectu eius., Soli deo salvatori nostro honor et
gloria et potestas in secula seculorum. amen., 30

²⁵ miseremini e cxi

LECTIO SANCTI EUANGELII⁴ SECUNDUM MATHEUM.,
 (Math. XXVI 2-5, Marc. XIV 3-11)

IN ILLO TEMPORE: dominus noster ihesus xps: ait discipulis suis.,

5 Scitis quia post uiduum pascha fiet: et filius hominis tradetur ut crucifigatur? | 219 |

TUNC congregati sunt pontifices et scribe et seniores populi in atrium sacerdotis qui dicebatur caiphas: et consiliati sunt ut ihesum dolo tenerent et occiderent.

10 Dicebant enim., Non in die festo: ne forte tumultus fieret in populo., Et quum esset *ihesus* bethania in domo simonis leprosi. et recumberet: uenit mulier habens alabastrum ungenti: nardi pistici pretiosi., Et alabastro apertô. effudit super caput eius., Erant autem quidam indigne ferentes intra semetipsos: et di-
 15 centes.,

Ut quid perdictio hista ungenti facta est. Poterat enim ungentum hoc . uenundare plus quam trecentis denariis: et dare pauperibus.,

Et fremebant in eam., Ihesus autem dixit., Sinite illam., ||

20 Quid ei: molesti estis.,

Bonum opus: operata est in me.,

Semper enim pauperes habebitis uobiscum: et quum uolueritis potestis illis bene facere.,

Me autem: non semper habebitis.,

25 Quod abuit: hoc fecit.,

Praeuenit unguere corpus meum: in sepultura.,

Amen amen dico uobis.,

Ubi quumque fuerit praedicatum euangelium histut in universum mundum: et quod fecit haec narrabitur in memoria
 30 eius.,

TUNC IUDAS scariothes unus ex duodecim habuit ad sumos

¹¹ ihesus ex in ¹⁹ ihesus s sup. lin. 2 manu

sacerdotes ut proderet eum illis., Qui audientes gabisi sunt., Et promiserunt ei pecuniam se datus., Et querebat quomodo illum oportune traderet eis., Et nemo iniecit in illum manus quia nondum uenerat ora eius.,

LEGENDUM IN CENA DOMINI AD MATUTINUM.,

5

LECTIO LIBRI IOB., (XXIV 14-25, I 22) DEO GRATIAS

IN DIEBUS ILLIS loquutus est iob dicens., | 220 |
Mane primo consurgit omicida ad interficiendum egenum et pauperem.

Per noctem uerô . uenit quasi fur., | 10 |
Oculus adulteri obserbat caliginem dicens., Non me uideuit oculus tuus et operiet uultum suum.,

Perfodit in tenebris domos sicut in die condixerant sibi et ignoraberunt lucem.,

Si subito apparuerit aurora arbitratur umbra mortis., | 15 |
Et sic in tenebris quasi in lucem ambulant lebis est super faciem aque., Maledicta sit pars eius in terra nec ambulet per uiam uinearum.,

Ad nimium calorem transeat ab aquis nibium et usque ad inferos peccatum illius., Obliuiscatur eius misericordiâ dulcedo 20 illius uermis., Non sit in recordatione sed conteratur || quasi lignum infructuosum.,

Pabit enim sterilem et que non parit et bidue uene non fecit., Detraxit fortes in fortitudine sua et cum steterit non credit uite sua., Dedit ei deus locum penitentiae et ille abutitur 25 eum in superuia.,

5 ad] MT 13 considerant corr. seniori manu

2. quomodo illum oportune traderet eis.]
« Quarta feria... presbyter ante cancellum stat,
« et accipit evangelium, et legit illum Io-
« cum, ubi Judas Scariothes hivit ad Judeos,
« definivit quid ei darent, ut traderet Domi-

« num. » (S. Silviae Peregrinatio, 2 edit. p. 61).

3. Et nemo — nondum uenerat ora eius.]

In eadem verba exit evangelium Dominicæ de Lazaro ad matutinum, itemque feriae secundæ et sabbati subsequentis.

Oculi enim eius sunt in uis illius., Elebati sunt ad modicum et non subsistent., Et humiliabuntur sicut omnia et auferentur et sicut summitates spicarum conterentur., Quod si non ita est quis me poterit arguere et esse mentitum et ponere ante deum uerba mea., In omnibus his non peccabit iob labiis suis coram domino deo suo., amen

EPISTOLA PETRI APOSTOLI⁴ AD GENTES., (I Petr. II 21-25)

KARISSIMI⁴ in hoc uocati estis quia xps passus est | 221 | pro uobis relinquens nobis exemplum ut sequamini uestigia eius., Qui peccatum non fecit nec inuentus est dolus in ore eius., Qui quum malediceretur non remaledicebat., Quum patet non comminabatur.,

Tradebat autem se iudicii iudicanti iniuste.,

Qui peccata nostra portauit in corpore suo super lignum ut a 15 peccatis mortui iustitiae uiberemus cuius libore sanati estis., Eratis enim sicut obes errantes sed conuersi estis nunc ad pastorem et uisitatorem animarum uestrarum., amen.,

LECTIO SANCTI EUANGELII⁴ SECUNDUM MATHEUM.,
(XX 20-28)

20 IN ILLO TEMPORE accessit ad dominum ihesum mater filiorum zebe dei cum filiis suis adorans et petens aliquid ab eo., Dixitque ei., Quid uis., Ait illi., ||

Dic ut sedeant hii duo filii mei unus ad dexteram tuam . et aliis ad sinistram tuam in regno tuo., Respondens autem ihesus 25 dixit., Nescitis quid petatis., Potestis bibere calicem quem ego bibiturus sum ? Dicunt ei.,

Possumus., Ait illis., Calicem quidem meum bibetis sedere autem ad dexteram meam aut sinistram non est meum dare uobis sed quibus paratum est a patre meo.,

Et audientes decem⁹ indignati sunt de duobus fratribus.,
Ihesus autem uocauit illos ad se⁹ et ait illis., Scitis quia principes gentium dominantur eorum⁹ et qui maiores sunt potestatem exercent in eis ?

Non ita erit inter uos.,

5

Sed quicunque uoluerit inter uos maior fieri . sit uester minister., Et qui uoluerit | 222 | inter uos esse primus⁹ erit uester serbus., Sicut filius hominis non uenit ministrari . sed ministrare⁹ et dare animam suam redemtionem pro multis., amen

LEGENDUM AD III^a IN CENA DOMINI.,

10

LECTIO LIBRI⁹ EXODI., (XIX, 1-19)

IN DIEBUS ILLIS⁹ mense tertio egressionis srael de terra egypci⁹ in die hac uenerunt in solitudinem synay., Nam profecti de rafidin et peruenientes usque in desertum synay⁹ castra meta**ti sunt in eodem loco., Ibique srahel fixit temtoria⁹ e regione 15 montis.,

Moyses autem⁹ ascendit ad dominum.,

Uocauitque eum dominus de monte⁹ et ait., Haec dices domui iacob⁹ et adnuntiabis filiis srahel.,

Uos ipsi uidistis quid fecerim egypciis⁹ quomodo portaberim 20 uos super alas aquilarum et adsumserim mīci.,

Si ergo audieritis uoce meam⁹ || et custodieritis pactum meum⁹ eritis mīci in peculium de cunctis populis., Mea est autem omnis terrā . et uos eritis mīci regnum sacerdotalem et gens sancta.,

HAEC SUNT UERBA quae loqueris ad filios srael., Uenit ergo 25 moyses et conuocatis maioribus natu populi⁹ exposuit omnes sermones quos mandaberat dominus., Responderuntque uniuersa

11 exaudi corr. 15 metatati ta expunctum

10 ad III^a] Quod praecedenti Dominica ac- ceperant symbolum hac die competentes sacer- — Concil. Laodic. c. 46; Bracar. II, c. 49). doți reddebat (Hildef., *De Cogn. Bapī.*, c. 34. | Propterea novum testamentum cum vetere ad-

versum in lectionibus exhibetur.

multitudo simul., Cuncta quae loquutus est dominus faciemus., Quumque retullisset moyses uerba populi ad dominum^c ait ei dominus., Iam nunc ueniam ad te in caligine nubis^c et audiat me populus loquentem ad te . et credat tui in perpetuum.,
 5 Nuntiauit ergo moyses uerba populi ad dominum., Qui dixit ei.,

Uade ad populum et sanctifica illos | 223 | hodie et cras^c
 labentque uestimenta suâ . et sint parati in diem tertium.,

Die enim tertio^c descendet dominus coram omni plebe^c super
 10 montem synay.,

Constituesque terminos populo per circuitum^c et dices.,

Cabete . ne ascendatis in montem^c ne tangatis fines illius.,
 Omnis qui tetigerit montem^c morte morietur.,

Manus non tagent eum^c sed lapidibus opprimetur^c et confo-
 15 dietur iaculis.,

Sibe iumentum fuerit . sibe homo^c non uiuet., Quumque
 ceperit clangere bucina^c tunc ascendunt in montem.,

Descenditque moyses ad populum . et sanctificauit eum.,

Quumque labissent uestimenta sua^c ayt ad eos., Estote parati
 20 in diem tertium^c et ne adpropinquetis uxoribus uestris., ||

IAM UENERAT tertius dies et mane inclaruerat^c et ecce ceperunt
 audire tonitrua^c micare fulgura^c et nubs densissima^c operire
 montem.,

Clangorque bucine^c uelementius perstrepebant., Timuit autem
 25 populus^c qui erat in castris.,

Quumque eduxisset eos moyses in ocursum dei de loco ca-
 strorum^c steterunt ad radicem montis., Totus autem mons synay .
 fumabat^c eo quod descendisset dominus super eum in igne^c et
 ascenderet fumus ex eo quasi de fornace., Eratque mons omnis
 30 terribilis^c et sonitus bucine paulatim crescebat in maius^c et
 prolixius tendebatur., Moyses loquebatur . et dominus respon-
 debat ei., amen.,

EPISTOLA PAULI¹ APOSTOLI AD EBREOS., (XII 12-28)

KARISSIMI² remissas manus et soluta genua erigite³ et gressos rectos facite⁴ | 224 | pedibus uestris ut non claudicans erret⁵ magis autem sanetur.,

Pacem sequimini cum omnibus et sanctimoniam⁶ sine qua nemo 5 uideuit deum., Contemplantes ne quis desit gratiae dei.,

Ne qua⁷ radix amaritudinis sursum germinans inpediat⁸ et per illam inquinentur multi.,

NE QUIS FORNICATOR⁹ aut profanus ut esau¹⁰ qui propter unam aescam uendidit primitibam suam., Scitote enim¹¹ quoniam et 10 postea cupiens haereditari benedictionem¹² et reprobatus est.,

Non enim inuenit paenitentiae locum¹³ quum quam cum lacrimis inquisisset eam.,

Non enim accessistis ad tractauilem et accessibilem ignem¹⁴ et tube sonum¹⁵ et turbinem¹⁶ et caliginem¹⁷ et procellam¹⁸ et 15 uocem uerborum quam qui audierunt excusaberunt se¹⁹ ne eis fieret uerbum., ||

Non enim portabant quod dicebatur., Et si bestia tetigerit montem²⁰ lapidabitur., Et ita terrible erat²¹ quod uidebatur.,

MOYSES . dixit²², Ex*territus sum et tremebundus²³ sed acces- 20 sistis ad syon montem et ciuitatem dei uibentis iherusalem . caelestem²⁴ et multorum milium angelorum frequentiae²⁵ et aeclesiām primitiborum²⁶ qui scripti sunt in caelis²⁷ et iudicem omnium deum spiritus iustorum perfectorum²⁸ et testamenti nob̄ media- torum ihesum²⁹ et sanguinis adspersionem melius loquentem 25 quam abel., Uidete³⁰ ne recussetis loquentem.,

Si enim illi non refugierunt recusantes eum qui super terra loquebatur³¹ multo magis nos qui de caelis loquentem nob̄ auertimur., | 225 |

Cuius uox tunc mobit terram . modo autem repromittit dicens., 30 Aduc semel . ego mobebo non solum terram³² sed aetiam caelum.,

¹³ inquisisset s add. sup. lin.

Quod autem aduc semel dicit⁹ declarat mobilium translationem tanquam factorum⁹ ut maneat ea quae sunt immobilia., Itaque regnum immobile suscipientes⁹ habemus gratiam per quam serbiamus placentes deo⁹ cum metu et reuerentia., amen

5 LECTIO SANCTI EUANGELII⁹ SECUNDUM IOHANNEM.,
(XII 27-36)

IN ILLO TEMPORE ⁊ dominus noster ihesus xps⁹ loquutus est ***** dicens., Nunc anima mea turbata est⁹ et quid dicam.,
Pater⁹ salbum me fac ex hora hac.,
10 Sed propterea ueni in horam hanc.,
Pater⁹ clarifica nomen tuum
Uenit ergo uox de caelo dicens..
Et clarificabi⁹ et iterum clarificabo.,
Turba ergo quae stabat⁹ || et audiebat dicebat⁹ tonitruum
15 factum est.,
Alii dicebant⁹ angelus ei loquutus est., Respondit ihesus⁹ et dixit., Non propter me haec uox uenit⁹ sed propter uos.,
Nunc iudicium est mundi.,
Nunc princeps huius mundi⁹ eicietur foras., Et ego si exal-
20 tatus fuero ad terra⁹ omnia traam ad me ipsum., Haec dicebat⁹ significans qua morte esset moriturus., Respondit ei turba., Nos audiuimus ex lege quia xps manet in aeternum⁹ et quomodo tu *dicas* oportet exaltare filium hominis.,
Quis est histe filium hominis.,
25 Dixit ergo eis ihesus., Aduc modicum in uobis lumen est.,
Ambulate dum lucem habetis⁹ ut tenebrae uos non comprehen-
dant., Et qui ambulat in tenebris⁹ nescit quo eat.,
Dum lucem habetis⁹ credite in lucem ut filii lucisitis., amen
| 226 |

⁷ loquutus est] fariseis erasum ²³ dicas di *sup. lin.*

ITEM LEGENDUM:, IN CENA DOMINI AD:, MISSAM:,

LECTIO LIBRI⁴ ZACCARIAE PROPHAETE., (II 13-III 5,
XI 7-14, XIII 7-9)

SILEAT OMNIS CARO AFFACIE DOMINI: QUIA
CONSURREXIT de habitaculo sancto suo.,

5

Et hostendit mici dominus ihesum sacerdotem magnum
stantem coram angelo domini: et satan stabat a dextris eius:
ut aduersaretur ei., Et dixit dominus ad satan., Increpet dominus
in te satan: et increpet dominus in || te qui elegit iherusalem.,

Num quid non iste torris erutus est de igne ?

10

Et ihesus erat uestibus indutis sordidis et stabat ante faciem
angeli., Qui respondit: et ait ad eos qui stabant coram se dicens.,

Aufferte uestimenta sordida: ab eo.,

Et dixit ad eum.. Ecce abstuli a te iniquitatem tuam et indui
te mutatoriis.,

15

Et dixit., Ponite citharim mundam: super caput eius.,

Et posuerunt citharim mundam *super capud eius*: et induerunt
eum uestibus suis

Et adsumsi mici duas uirgas.,

Unam uocabi decorem: et aliam uocabi funiculum . et pabi 20
gregem: et succidi tres pastores in mense uno: et contrastata
est anima mea in eis: siquidem anima eorum uariauit in me: et
dixi.

Non parcam., Quod moritur | 227 | moriatur: et quod succi-
ditur succidatur., Et reliqui uos unusquisque carnem proximi 25
sui deuoret., Et tuli uirgam meam quae appellabatur decus et
abscisi eam: ut irritum facerem faedus meum quod percussi .
cum omnibus populis., Et irritum deductum est in die illa.,

Et cognoverunt sic pastores gregis qui custodiunt mici quia
uerbum domini est.,

30

Et dixi ad eos., Si bonum est in oculis uestris et afferte mercedem meam: et si non quiescite., Et appenderunt mercedem meam: triginta argentos., Et dixit dominus ad me.,

Proice illut ad statuarium decorum: praetium quod ad pretiatus sum ab eis., Et tuli triginta argenteos et proieci illos in domum domini ad statuarium decorum: pretium || quod apretiatus sum ab eis.,

Et precidi uirgam meam secunda quae appellatur funiculus ut dissolberem germanitatem inter iudeam et iherusalem.,

¹⁰ Framea suscitarem super pastorem meum: et super uirum coerentem mici dicit dominus exercituum.,

Percute pastorem: et dispargantur obes: et conuertam manum meam ad parbulos: et erunt in omni terra dicit dominus partes due.,

¹⁵ In ea dispargentur et deficient: et tertia pars relinquetur in ea., Et ducam tertiam partem per ignem: et huram eos sicut huriuit argentum: et probabo eos . sicut probatur aurum.,

Ipse inuocauit nomen meum et ego exaudiam eum.,

Dicam populus meus es tu: et ipse dicit deus meus es tu., *amen*

²⁰ EPISTOLA PAULI APOSTOLI: AD CORINTIOS PRIMA.,

(XI 23-32)

FRATRES: ego accepi a domino: | 228 | quod et tradidi uobis: quoniam dominus ihesus in qua nocte tradebatur: accepit panem et gratias egit et fregit dicens., Accipite et manducate .
²⁵ hoc est corpus meum quod pro uobis tradetur: hoc facite in meam commemorationem., Similiter et calicem post quam cenauit: dicens., Hic calix: nobum testamentum est in meo sanguine: hoc facite quotiens quumque bueritis: in meam commemorationem., Quotiens quumque manducaberitis panem hunc: et ³⁰ calicem biberitis: mortem domini adnuntiabitis . donec ueniam ad uos.,

Itaque qui quumque manducaberit panem *hunc* et biberit calicem indigne*reus* erit corporis et sanguinis domini., Probet autem se homo*et sic de pane illo aedat et de calice bibat.*, ||

Qui enim manducat et bibit indigne*iudicium sibi manducat et bibit* non discernens corpus domini., Ideo inter uos multi inbecilles et infirmi*et dormiunt* multi., Quod si nosmetipsos iudicaremus*non utique iudicaremur.*, Dum iudicamur autem a domino corripimur*ut non cum hoc mundo damnemur.*, amen

LECTIO SANCTI EUANGELII⁹ SECUNDUM IOHOANNEM.,

IN ILLO TEMPORE¹⁰ ANTE DIEM FESTUM PASCE*sciens dominus ihc quia uenit hora eius . ut transeat ex hoc mundo ad patrem* quum dilexisset suos qui erant in mundo*in finem dilexit eos.*, Intravit autem sathanas in iudam qui cognominatur scarioth*unum de duodecim.*, Et abiit et loquutus est *cum principibus sacerdotum et magistratibus* quem ¹⁵ ad modum illum traderet eis., Et gauisi sunt | 229 | et pacti sunt pecuniam illi dare*et spopondit.*, Et querebat oportunitatem*ut traderet illum sine turbis.*,

Prima autem *die azimorum* in qua necesse erat occidi pasca*misit petrum et iohannem* dicens., Eunt*es.* parate nobis pasca*ut manducemus.*

At illi dixerunt., Ubi uis*paremus.*, Et dixit ad eos.,

Ecce introeuntibus uobis in ciuitatem*occurret uobis homo* anforam aque portans., Sequimini eum in domum in qua intrat*et dicetis patri . familias domus.*, Dicit *tibi* magist*er.*, Ubi est ²⁵

⁹ secundum iohannem.] Immo secundum omnes Evangelistas, ex quorum verbis contexta est sicut in Gallicano ita et in nostro Lectionario historia dominicae Passionis. Huc referre iuvat verba Augustini serm. 232, c. 1 : « Passio autem, quia uno die legitur,

¹⁰ hunc sup. lin. ¹¹ ihc add. seniori manu ¹³ sathanas h sup. lin. ¹⁵ cum add. in marg. ma-
gestribus corr. ¹⁹ die add. post. ²³ occurret e ex i ²⁵ Dicet tui corr.

« non solet legi, nisi secundum Matthaeum.
« Volueram aliquando, ut per singulos annos
« secundum omnes Evangelistas etiam passio
« legeretur: factum est: non audierunt homines
« quod consueverant, et perturbati sunt. »

diuersorum: ubi pasca cum discipulis meis manducem., Et ipse ***** uobis hostendet cenaculum magnum stratum: et ibi parate nobis.,

Euntes autem: fecerunt sicut dixit . illis *ihesus*: || et parabent pasca.,

Et quum facta fuisset hora: discubuit *ihesus* et duodecim apostoli cum eo., Et ayt illis.,

DESIDERIO desiderabi hoc pascha manducare uobiscum: ante quam patiar*,

¹⁰ Dico enim uobis: quia ex hoc non manducabo illut: donec impleatur in regno dei.,

CENANTIBUS AUTEM ILLIS: accepit *ihesus* panem et benedixit hac fregit: deditque discipulis suis et ait illis.,

ACCIPISTE et manducate . hoc est corpus meum quod pro uobis tradetur: hoc facite in meam commemorationem.,

Similiter et calicem post quam cenabit: accepit gratias egit: et dedit illis dicens,

Bibite ex hoc omnes: hic est enim sanguis meus nobis testamenti: quod pro multis effundetur in remissione peccatorum | 230 |

²⁰ DICO ENIM UOBIS: non bibam amodo de hoc genimine uitis: usque in diem illum cum illut bibam uobiscum nobum in regno patris mei.,

IHESUS AUTEM SCIENS quia omnia dedit ei pater in manus: et quia a deo exiuit et ad deum uadit: surgit accena et ponit uestimenta sua: Et quum accepisset linteum precinxit se., Deinde misit aquam in pelbin et cepit labare pedes discipulorum: et extergere linteo quo* erat praecinctus.,

Uenit ergo ad symonem petrum: et dicit ei petrus.,

Domine: tu mici labas pedes?

³⁰ Respondit ihesus et dicit ei.,

Quod ego facio tu nescis modo: scies autem postea.,

Dicit ei petrus., Non lababis mici pedes: in aeternum.,

³ nobis add. sup. lin. ^{4, 6} ihesus item ⁸ pasca corr. ¹⁰ quia a om. in prima scriptione ²⁶ pelbin
im ex e ²⁷ quod d expunctum ²⁸ symonem y ex i

Respondit ihesus., Si non lauabero te⁴ non habebis partem mecum.,

Dicit ei symon petrus., ||

Domine non tantum pedes⁴ sed manus et caput., Dicit ei ihesus.,

5

Qui lotus est non indiget *nisi ut pedes lauet*⁴ sed est mundus totus.,

Et uos mundi estis⁴ sed non omnes., Sciebat enim⁴ quisnam esset qui traderet eum.,

Propterea dixit⁴ non estis mundi omnes., Post quam ergo ¹⁰ lauit pedes eorum⁴ accepit uestimenta sua., Et quum recubuisset⁴ iterum dicit eis.,

Scitis quid fecerim uobis?

Uos uocatis me magister et domine⁴ et bene dicitis.,

Sum⁴ et enim., Si ergo ego labi pedes uestros dominus et ¹⁵ magister uester⁴ et uos debetis alter alterius labare pedes.,

Exemplum enim dedi uobis⁴ ut quem admodum ego feci uobis . ita et uos faciatis.,

Amen amen dico uobis.,

Non est serbus maior domino suo⁴ neque apostolus maior eo ²⁰ qui | 231 | misit illum., Si hec scitis⁴ beati eritis⁴ si feceritis ea.,

Non de omnibus uobis dico⁴ ego scio quos elegerim.,

Sed ut impleatur scriptura quae dixit., Qui manducat meum panem⁴ lebauit contra me calcaneum suum.,

QUUMQUE HEC DIXISSET⁴ turbatus est spiritu⁴ et protestatus ²⁵ est dicens., Amen dico uobis⁴ quia hunus ex uobis⁴ tradet me., Filius quidem hominis uadit⁴ sicut scriptum est de eo., Uae autem homini illi⁴ per quem filius hominis tradetur., Bonum erat illi⁴ si non fuisset natus homo ille.,

Aspiciebant ergo ad inuicem discipuli⁴ esitantes de quo di- ³⁰ ceret., Erat autem recumbens hunus ex discipulis eius in sinu ihesu⁴ quem diligebat ihesus., ||

¹ lauabero ua *sup.*, lin. 2 manu

⁶ nisi u. p. lauet *sup.* ut labet *eraso*

⁸ omnes e *ex* i

- Innuit ergo symon petrus et dicit ei., Quis est de quo dicit., Itaque cum recubuisset ille supra pectus ihesu dicit ei., Domine quis est., Respondit ihesus., Ille est cui ego intinctum panem porrexero., Et quum intinxisset panem dedit iudee symonis scariothis., Et post bucellam tunc introibit in illum sathanas., Ayt autem dominus., Symon ecce sathanas expetibit uos ut cribaret sicut triticum ego autem rogabi pro te ut non deficit fides tua., Et tu aliquando conuersus con**firma fratres tuos.,
- 10 ET YMNO DICTO exierunt in montem olibeti., Tunc dicit illis ihesus., Omnes uos scandalum patiemini in me in ista nocte., | 232 | Scriptum est enim., Percutiam pastorem et dispargantur obes gregis., Post quam 15 autem resurrexero precedam uos in galilea., Respondens autem petrus ait illi., Et si omnes scandalizati fuerint in te ego numquam scandalizabor., Ait illi ihesus., Amen dico tibi . quia in hac nocte ante quam gallus cantet ter me negabis., Ait illi petrus.,
- 20 Etiam si me oportuerit mori pro te non te negabo., Similiter et omnes discipuli dixerunt., Tunc uenit cum illis ihesus in uillam qui dicitur getsamani et dicit discipulis suis., Sedete hic donec uadum illuc et horem., Et adsumto petro et duobus filiis zebedei cepit contrastari et 25 mestus esse., Tunc ait illis., Tristis est anima mea ualde tristis est usque ad mortem sustinete hic et uigilate mecum.,
- Et progressus pusillum procidit in faciem suam horans et dicens., Pater mi si possibile est transeat a*me calix iste., Uerum 30 tamen non sicut ego uolo sed sicut tu uis., Apparuit autem illi angelus de caelo confortans eum.,

1 symon y ex i 5 scarithes corr. 12 patiemini e sup. lin. 15 resurrexero re in marg. seniori manu
22 getsamani et 2 m. in ras. 24 duabus filiu corr. 25 mestus s add. sup. lin. 2 manu 31 angelus
domini add. post. sup. lin.

Et factus *** in agonia^z prolixius orabat.,
Et factus est sudor illius^z sicut gutte sanguinis decurrentis in terra.,

Et quum surrexisset ab oratione uenit ad discipulos suos^z et inuenit illos dormientes pre tristitia.,

Et ait petro sic., Non potuistis | 233 | una hora uigilare mecum?

Uigilate et oratê . ut non intretis in temptationem.,

Spiritus quidem promptus *est* caro autem infirma., Iterum secundo abiit et orauit dicens.,

Pater mi^z si non potest calix hic transire nisi ** bibam illum^z fiat uolumtas tua., Et uenit iterum^z et inuenit eos dormientes., Erant autem oculi eorum grabati^z pre tristitia., Et relictis illis^z iterum abiit et orabit tertio^z eundem sermonem dicens., Tunc uenit ad discipulos suos^z et dicit illis.,

DORMITE IAM^z et requiescite., Ecce adpropinquabit hora^z et filius hominis tradetur in manus peccatorum., Iterum dicit eis., Sûrgite eamus^z ecce adpropinquauit qui || me tradet., Aduc eo loquente^z ecce iudas hunus de duodecim uenit^z et cum eo turba multa quum gladiis et fustibus^z missi a principibus sacerdotum^z et senioribus populi.,

Qui autem tradidit illum^z dedit illis signum dicens.,

Que quumque osculatus fuero^z ipse est tenete eum.,

Et confessim accedens ad ihesum^z dixit illi., Abe rabbi^z et osculatus est eum.,

Dixitque illi ihesus., Iuda osculo filium hominis trades? 25

Tunc ihesus sciens omnia que uentura erant super eum^z processit *ouiam eis* et dixit eis.,

Quem queritis., Responderunt ei.,

Ihesum nazarenum., Dicit ei ihesus.,

Ego sum., Stabat autem et iudas qui tradebat eum^z cum ipsis., 30 Ut ergo dixit ego sum^z abierunt retrorsum^z | 234 | et ceciderunt in terram.,

Iterum interrogauit eos dicens., Quem queritis.,
 Illi autem dixerunt.,
 Ihesum nazarenum.,
 Respondit ihesus.,
 5 Dux uobis^z quia ego sum.,
 Si ergo me queritis^z sinite hos . abire.,
 Ut impleretur^z sermo quem dixit.,
 Quia quos dedisti mici^z non perdidi ex illis quemquam.,
 Symon ergo petrus habens gladium^z eduxit illum et percussit
 10 pontificis serbum^z et abscidit eius auriculam dexteram., Dixit
 autem ihesus petro., Mitte gladium tuum in uagina.,
 Omnis enim qui gladio operatur^z gladio moritur.,
 Calicem quem dedit mici pater non *uis ut uibam* ?
 An putas quia non possum rogare patrem *meum*^z et exibebit ||
 15 *mici modo plus quam* duodecim ***** legiones angelorum ? Sed
 quo modo ergo inplebuntur scripture^z quia sic oportet fieri . Et
 quum tetigisset auriculam eius^z sanavit eum in illa hora.,
 Luc Dicit ihesus turbis.,
 Quasi ad latronem cum gladiis et fustibus existis ?
 20 Quum cotidie uobiscum fuerim in templo et non extendistis
 manus in me^z sed haec est hora uestrâ . et potestas tene-
 brarum.,
 Tunc relicto eo omnes discipuli^z fugierunt.,
 At illi tenentes ihesum duxerunt eum ad cayphan principem
 25 sacerdotum^z qui erat pontifex anni illius., Erat autem cayphas
 qui consilium dedit iudeis^z quia expedit ut unum | 235 | ho-
 minem mori pro populo.,
 Petrus autem sequebatur eum a longe^z usque in atrium prin-
 cipis sacerdotum., Et ingressus intro^z sedebat cum ministris ut
 30 uideret finem rei.,

PRINCIPES autem sacerdotum et omne* concilium^z querebant

3 Ihesum nazarenum *neumae sup. syllabas* 13 non *uis ut add. post.* 14 patrem] *meum add. post.*
 15 mici m. p. quam *in ras.* duodecim] *milia eras.* 18 LUC *add. marg. post.* 26 quia a *suppletum*
man. seniori unus homo*** moriatur *m. seniori* 30 rei *eras.* 31 autem *add. marg. manu seniori*
omne m in fine uocis erasum

falsum testimonium contra ihesum ut eum morti traderent¹ et non inuenerunt,

Nouissime autem² uenerunt duo falsi testes et dixerunt.,

Hic dixit., Possum dextruere templum hoc³ et post triduo reedificare illut.,

Et surgens princeps sacerdotum⁴ ait illi.,

Nicil respondes ad ea⁵ quae isti aduersus te testificantur ?

Ihesus autem tacebat., Et princeps sacerdotum⁶ ait illi., ||

Adiuro te per deum uibam . ut dicas nobis . si tu es xps filius dei uiui., Dicit illi ihesus.,

Tu dixisti., Uerum tamen⁷ dico uobis., Amodo uidebitis filium hominis sedentem a dextris uirtutis . dei⁸ et uenientem in nubibus caeli.,

TUNC PRINCEPS sacerdotum scidit uestimenta sua dicens., Blasphemauit.,

Quid aduc egemus testibus.,

Ecce nunc audistis blasfemia ?

Quid uobis uidetur., At illi responderunt dicentes.,

Reus est mortis., Tunc expuerunt in faciem eius⁹ et colafis eum cederunt.,

Alii autem palmas in faciem ei dederunt¹⁰ dicentes.,

Profetiza nobis xpiste.,

Quis est qui te percussit.,

PETRUS UERO¹¹ sedebat foras in atrio.,

Et accessit ad eum unam ex ancillis¹² dicens., Et tu | 236 | 25 cum ihesu galileo eras.,

At ille negauit coram hominibus dicens., Nescio quid dicas., Exeunte autem illo ianua¹³ uidit eum alia ancilla¹⁴ et ait his qui ibi erant., Et hic erat cum ihesu nazareno., Et iterum negauit quum iuramento¹⁵ quia non nobi hominem.,

Et post pusillum¹⁶ accesserunt qui stabant et dixerunt petro.,

Uere et tu ex illis es., Nam et loquella tua¹⁷ manifestum te

¹ inueniebant man. seniori ⁶, ¹⁴ princeps correct. ex principes ⁷ respondis et m. ¹⁹ morti corr.

² Alii palmas in faciem autem ²⁷ hominibus ³² Uere et add. m. seniori illies corr.

facit., Tunc cepit detestari et iurare⁴ quia non nouisset hominem.,

Et continuo⁴ gallus cantauit., Et recordatus est petrus uerbi ihesu⁴ quod dixerat prius quam gallus cantet⁴ ter me negabis.,
5 Et egressus foras⁴ flebit amare., ||

LEGENDUM IN CENA DOMINI PER TITULOS.,

LECTIO LIBRI⁴ I HEREMIE PROPHETE., (XX 11-12)

IN DIEBUS ILLIS⁴ loquutus est iheremias dicens., Do-
minus mecum est quasi bellator fortis⁴ idcirco qui persequuntur
10 me cadent et infirmi erunt.,

Confundantur ueementer quia non intellexerunt obprobrium
sempiternum⁴ quod numquam deleuitur.,

Et tu domine exercitum probator iuste qui uides renes et
cor⁴ uideam queso ultionem tuam ex eis⁴ tiui enim reuelauit
15 causam meam., amen

Require apostolum in cena domini ad matutinum., Karissimi

LECTIO SANCTI EUANGELII⁴ SECUNDUM IOHANNEM., (XVI 29-32)

IN ILLO TEMPORE⁴ loquuti sunt discipuli ad dominum
20 ihesum dicentes.,

Ecce nunc palam loqueris et prouerbium nullum dicis? Nunc
scimus quia scis omnia⁴ et non opus est tiui ut quis | 237 | te
interroget.

In hoc credimus⁴ quia a deo existi.,
25 Respondit ihesus., Modo creditis., Ecce uenit hora et iam

⁴ detestari i ex e nouisset ui sup. lin.

6 per titulos.] Hoc est, « per parochiarum ecclesias longe positas », ut scribit Hildefon-
sus, *De Cogn. Bapt.* c. 108. Nam ex ceteris

ecclesiis cathedrali subiacentibus omnes con-
veniebant sacros huius diei ac sequentis sabbati
ritus una cum episcopo suo peracturi.

uenit ut dispargamini unusquisque in propria^t et me solum
relinquatis., Sed non sum solus quia pater mecum est., amen

ITEM LEGENDUM IN PARASCEPHEN.,

ESAYE^t PROPHETE^t, (LII 13-LIII 12)

HAEC DICIT DOMINUS.,

5

ECCE intelleget serbus meus: et exaltauitur et elebauitur et
sublimis erit ualde., ||

Sicut obstipuerunt *super* te multi^t sic ingloriosus erit inter
uiros aspectus . eius^t et forma eius inter filios hominum., Iste
adsparget gentes multas . super ipsum continebunt reges os 10
suum^t quia quibus non est nuntiatum de eo uidebunt eum . et
qui non audierunt contemplati sunt., Quis credit auditui nostro^t
et bracium domini cui reuelatum est.,

Et ascendet quasi uirgultum coram eo^t et sicut radix de terra
sienti., Non est species ei^t neque decor., Et uidimus eum^t et 15
non erat aspectus., Et desiderauimus eum despectum et nobis-
simum uirorum dolorum et scientem ferre infirmitatem^t et quasi
absconditus uultus eius et despectus., Unde^t nec reputauimus
eum., Uere | 238 | langores nostros ipse portauit . et dolores
nostros ipse tulit.,

20

Et nos putauimus eum^t quasi leprosum et percussum a deo
et humiliatum., Ipse autem humiliatus est propter iniquitates
nastras^t et adtritus est propter scelera nostra.,

Disciplina pacis nostre super eum^t et libore eius sanati sumus.,

Omnes nos quasi obes errabamus^t unusquisque in uiam suam 25
declinauit^t et dominus posuit in eo iniquitates omnium nostro-
rum., Oblatus est quia ipse uoluit^t et non aperuit os suum.,
Sicut obis ad occisionem ducitur^t et quasi agnus coram tondentem
se^t obmutescit^t et non aperuit os suum.,

De angustia et de iudicio sublatus est., Generationem eius quis enarrabit^s qui abscisus est de terra || uibentium^s propter scelus populi mei percussi eos., Et dauit impios pro sepultura eius^s et diuites pro morte sua^s eo quod iniquitatem non fecerit . 5 neque dolus fuerit in ore eius., Et dominus uoluit contere eum^s in infirmitate.,

Si posuerit pro peccato animam suam^s uideuit semen longe-
bum^s et uolumtas domini in manu eius dirigetur.,

Pro eo quod laborauit anima sua^s uideuit et saturauitur., In
10 scientia sua iustificabit ipse iustus serbos meos multos^s et ini-
quitates eorum ipse portauit., Ideo dispertiam ei plurimôs . et
fortium diuidet spolia., Pro eo quod tradidit in morte animam
suam^s et cum sceleritis deputatus est.,

Et ipse peccata multorum tulit^s et pro transgressoribus | 239 |
15 orauit.,

**PAULI APOSTOLI^s AD CORINTIOS . I^a., (Cento ex I Cor.
Gal. Hebr. I Petr.)**

FRATRES predicamus uobis ihesum xpm^s et hunc cruci-
fixum.,

20 Iudeis quidem scandalum^s gentibus uero stultitiam.,

Nam pasca nostrum imolatus est xps., Ipse enim tradidit semet ipsum pro peccatis nostris^s ut nos eriperet de presenti seculo nequam^s secundum uolumtatem dei et patris nostri., Nam et ego per legem legi mortuus sum ut deo uibam^s xpo confixus 25 sum cruci., Uibo autem iam non ego^s uibit uero in me xps., Quod uibo in carne^s in fide uibo filii dei qui dilexit me et tradidit semet ipsum pro me^s non abicio gratiam dei.,

Si enim per legem iustitiam^s ergo xps grati*s mortuus est., ||

30 O stulti galate^s quis uos fascinavit ueritati non obedire^s ante corum oculos xps ihesus pre scriptus et crucifixus est.,

²⁰ stultitiam ti add. sup. lin. ²⁸ gratias a expunctum

Ipse enim dominus noster quum aduc infirmi essemus, secundum tempus pro impiis mortuus est.,

Iustus pro iniustis, ut nos offeret deo., Mortificatos autem carne, uiuificatus quidem spiritu., An ignoratis fratres, quia qui quumque baptizati sumus in xpo ihesu, in morte ipsius baptizati sumus?

Consepulti per ipsum, in morte ipsius.,

Ipse enim particeps earundem passionum factus est, ut per mortem dextrueret hunc qui abebat mortis imperium id est diabolum, et liberaret eos qui per totam uitam obnoxii erant serbituti.,

Xps nos redemit a maledicto legis, | 240 | factus pro nobis maledictus.,

Quia scriptum est., Maledictus omnis . qui peperit in ligno.,

Ut in gentibus benedictio fieret abrahe, ut benedictionem spiritus accipiamus per fidem.,

Qui semet ipsum exinanibit, formam serui accipiens, in similitudinem hominis factus, et abitu, inuentus ut homo, humiliauit se usque ad mortem, mortem autem crucis., Delens quod aduersum nos erat cirographum decreti, tulitque illut affigens cruci.,

Spolians principatus et potestates, transduxit confidenter triumfos in semet ipsum., Xps autem ueniens pontifex futurorum omnium bonorum amplius et perfectius, tabernaculum non manu factum non huius creature neque per sanguinem || 250 || irtorum et taurorum, sed per proprium sanguinem introibit in sanctam redemtionem inuentam., Si ergo sanguis irtorum et taurorum et cinis uitule adsparsus quo inquinatos sanctificat ad emundationem carnis, quanto magis sanguis ihesu xpi, qui emundauit conscientias uestras ad seruiendum deo uibo et uero., Ubi enim testamentum, mors necesse est ut intercedat testatoris., Testamentum enim, in mortuis confirmatum est.,

Alioquin, non ualet dum uibit qui testatur., Unde nec primum quidem sine sanguine, dedicatum est.,

Lecto enim mandato⁴ uniuersis in populo.,

Tunc moyses accipiens . sanguinem ircorum . et taurorum cum aqua et lana coccinea | 241 | et ysopo⁵ ipsumque librum omni populo adsparsit dicens., Hic est sanguis nobis et aeterni testamendi⁶ que mandauit ad uos dominus.,

In hoc enim uocati estis quia xps ihesus pro uobis passus est⁷ relinquens nobis exemplum⁸ ut sequamur uestigia *pedum eius*.,

Qui peccatum non fecit⁹ nec inuentus est dolus in lingua eius.,

Qui quum malediceretur¹⁰ non remaledicebat.,

Quum pateretur¹¹ non comminabatur.,

Commendabat autem se iudici¹² iudicanti iniuste., Qui peccata nostra portauit in corpore suo super lignum¹³ ut a peccatis nostris separati . cum iustitia uibamus¹⁴ qui sicut oves errabamus¹⁵ || cuius uulnere sanati sumus., Nunc uero conuertimini ad pastorem¹⁶ et uisitatem animarum uestrarum.,

| 242 | PASSIO DOMINI NOSTRI . IHESU XPI . ET
SALBATOREM SECUNDUM CARNEM., (ex quatuor evangelistis)

Non RSPNDTR . Deo gratias.,

IN ILLO TEMPORE²⁰ consilium inierunt omnes principes sacerdotum et senioribus populi aduersus dominum ihesum²¹ ut eum morti traderent²².

Et uinctum . eum adduxerunt et tradiderunt pontio pilato presidi.

TUNC UIDENS iudas qui eum tradidit quod damnatus esset²³ || penitentiam ductus²⁴ retulit triginta argenteos principibus sacerdotum²⁵ et senioribus dicens., Peccabi . tradens sanguinem iustum.,

At illi dixerunt., Quid ad nos . tu uideris., Et projectis . argenteis in templo²⁶ abiit et laqueo se suspendit., Principes autem sacerdotum acceptis argenteis²⁷ dixerunt.,

⁴ et add. s. lin.

⁵ invenerunt eras.

⁶ passus s in ras.

⁷ sequamini marg.

⁸ pedum eius in ras.

²¹ traderent] non

Non licet mittere eos in corban¹ quia pretium sanguinis est.,
Consilio autem inito² emerunt ex eis agrum figuli³ in sepultu-
ram peregrinorum.,

Propter hoc uocatus est ager ille . lingua eorum aceldemach⁴
hoc est ager sanguinis . usque in odiernum diem. 5

Tunc adimpletum est quod dictum est a domino⁵ per iher-
emiam prophetam dicentem., Acceperunt triginta argenteos pre-
tium | 243 | adpretiati quod adpretiaberunt filii srahel⁶ et dederunt
eos in agrum figuli . sicut constituit mici dominus.,

Ihesus autem⁷ stetit ante presidēm . et interrogabit cum preses 10
dicens., Tu es rex iudeorum ? Respondit ihesus.,

A temetipso hoc dicas⁸ an alii tiui dixerunt de me.,

Respondit pilatus,,

Numquid ego iudaeus sum ?

Gens tua et pontifices tui tradiderunt te mici⁹ quid fecisti., 15
Respondit ihesus.,

Regnum meum¹⁰ non est de hoc mundo., Si de hoc mundo
esset regnum meum¹¹ ministri mei utique certarentur¹² ut non
traderer iudaeis., Nunc autem regnum meum non est de hinc.,

Dixit itaque ei pilatus., 20

Ergo rex es tu ? Respondit ihesus., ||

Tu dicas¹³ quia rex sum.,

Ego in hoc natus sum¹⁴ et ad hoc ueni in hunc mundum.,

Adduxerunt ergo ihesum ad cayphan in pretorium¹⁵ erat autem
mane., 25

Et ipsi non introierunt in pretorium ne contaminarentur¹⁶
sed ut manducarent pascha.,

Exibit ergo pilatus ad eos foras¹⁷ et dixit.,

Quam accusationem affertis¹⁸ aduersus hominem hūnc.,

Responderunt et dixerunt ei., 30

Hic si non esset malefactor¹⁹ non eum tiui traderemus.,

Dixit ergo eis pilatus.,

¹ corbanam marg. ²⁴ cayphan h sup. lin. 2 manu

- Accipite eum uos⁴ et secundum legem uestram iudicate.,
 Dixerunt iudei., Nobis non licet interficere quemquam.,
 Ut sermo ihesu impleretur quem dixit⁴ significans qua morte
 esset moriturus.,
- 5 Dicit eis pilatus., | 244 |
 Accipite eum uos⁴ et crucifigite . ego uero nullam inuenio in
 eo causam.,
 Responderunt iudei.,
 Nos legem habemus et secundum legem debet mori⁴ quia
 10 filius dei se fecit.,
 Quum ergo audisset pilatus hunc sermonem⁴ magis timuit.,
 Et ingressus pretorium⁴ iterum dicit ad ihesum.,
 Unde es tu⁴., Ihesus autem responsum non dedit ei., Dicit ei
 pylatus., Mici non loqueris ? Nescis quia potestatem habeo cru-
 15 cifigere te⁴ et potestatem habeo dimittere te ? Respondit ihesus.,
 Non haberet ime potestatem nullam . nisi data esset tibi
 desuper. Propterea qui me tibi tradidit⁴ magis peccatum habet.,
 Exinde pilatus⁴ querebat dimittere eum ||
 Iudei autem clamabant dicentes., Si hunc dimittis⁴ non es
 20 amicus cesaris., Omnis enim qui se regem facit⁴ contradicet cesari.,
 Pilatus autem quum audisset hos sermones⁴ adduxit foras
 ihesum., Et sedens pro tribunali⁴ interrogauit eum preses dicens.,
 Tu es rex iudeorum ?
 Dicit illi ihesus., Tu dicis.,
 25 Et quum accusaretur a principibus sacerdotum et senioribus
 nicipil respondit.,
 Tunc dicit illi pilatus.,
 Non audis quanta aduersus te⁴ dicunt testimonia ?
 Ihesus autem non respondit illi ullum uerbum⁴ ita . ut mira-
 30 retur preses ueementer.,
 PER DIEM AUTEM sollemnem⁴ consueberat preses dimittere
 unum uinctum quem uoluissent., | 245 |

Habebat autem tunc uinctum insignem qui dicebatur barabbas¹ qui erat propter sedictionem quamdam in ciuitatem² et homicidium missus in carcerem.,

Pilatus autem dicit eis.,

Uultis³ dimittam uobis regem iudeorum? Sciebat enim quod per inuidiam tradidissent eum⁴ summi sacerdotes., Sedente autem illo pro tribunali⁵ misit ad eum uxor eius dicens.,

Nicil tiui et illi iustô . multa enim passa sum odie per uisum⁶ propter eum.,

PRINCIPES AUTEM sacerdotum et seniores⁷ persuaserunt populo¹⁰ ut peterent barabban⁸ ihesum uero perderent.,

Respondens autem preses⁹ ayt illis.,

Quem uultis de duobus¹⁰ dimittam uobis., At illi dixerunt.,

Barabban., Dicit illis pilatus., ||

Quid igitur faciam de ihesu¹¹ qui dicitur xps., Dicunt omnes., 15
Crucifigatur., Ait illis preses.,

Quid enim male fêcit.,

At illi¹² multo magis clamabant dicentes., Crucifigatur.,

Dixit itaque illis pilatus.,

Regem uestrum crucifigam?

20

Responderunt pontifices.,

Nos non habemus regem¹³ nisi cesarem., Iterum pilatus loquutus est ad illos¹⁴ uolens dimittere ihesu.,

At illi¹⁵ multo magis clamabant dicentes.,

Crucifige . crucifige eum.,

25

Uidens autem pilatus quia nicil proficeret¹⁶ sed magis tumultus fieret in populo¹⁷ accepit aqua labit manus coram populo dicens.,

Innocens ego sum a sanguine huius iusti¹⁸ uos uideritis.,

Et respondens omnis populus¹⁹ dixit.,

Sanguis huius²⁰ super nos et super filios nostros., | 246 |

30

Tunc dimisit illis . barabban.,

Ihesum uero flagellis cesum²¹ tradidit eis ut eum crucifigerent.,

¹ habebant n erasum

² o populo o in rasura

²⁴ clamabant t sup. lin.

Tunc milites presidis suscipientes ihesum in pretorio⁴ congregaberunt ad eum uniuersam cohortem., Et exuentes eum⁴ clamidem coccineam circumdederunt ei.,

Et plectentes choronam de spinis posuerunt super caput eius⁵ et arundinem in dextera eius⁴ et genuflexu ante eum⁴ inludebant eum dicentes., Habe rex iudeorum ?

Et expuentes in eum⁴ acceperunt arundinem et percutiebant caput eius.,

Et post quam inluserunt ei⁴ exuerunt eum clamidem cocci¹⁰ neam et induerunt eum uestimento eius⁴ et duxerunt ut cruci eum affigerent., Exeentes autem⁴ inuenerunt hominem cyrinnensem nomen symonem⁴ hunc angariaberunt ut tollere⁴ t crucem eius.,

Sequebatur autem illum multa turba populi et mulierum quae¹⁵ plangebant et lamentabant eum., Et dixit eis ihesus., Filiae iherusalem nolite flere super me⁴ sed super uos met ipsas flete et super filios uestros., Quoniam ecce uenient dies quibus dicent⁴ beate steriles quae non genuerunt⁴ et ubera quae non lactaberunt.,

Tunc incipient dicere . montibus cadete super nos⁴ et colles²⁰ cooperite nos.,

Quia si in uiride ligno haec fiunt⁴ in arido quid fiet.,

Et benerunt in locum qui dicitur golgotha quod est calbarie locus⁴ et dederunt ei acetum cum felle mixtum | 247 | Et quum gustasset⁴ noluit bibere . ut adimpleretur quod dictum est per²⁵ prophetaetam.,

Et dederunt in esca mea fel⁴ et in siti mea potaberunt me aceto., Ihesus autem dicebat.,

Pater dimitte illis⁴ non enim sciunt quid faciunt.,

SCRIPSIT AUTEM et titulum pilatus⁴ et posuit super crucem.,

30 Erat autem scriptum ihesus nazarenus⁴ rex iudeorum.,

Hunc ergo titulum multi legerunt iudeorum⁴ quia prope ciuitate erat locus ubi crucifixus est ihesus.,

Erat autem scriptum¹³ ebrayce . grece et latine., Dicebant ergo pilato¹⁴ pontifices iudeorum., Noli scribere rex iudeorum¹⁵ sed quia ipse dixit . rex sum iudeorum . RS . pilatus.,

Quod scripsi scripsi.,

Milites uero quum crucifixissent eum¹⁶ acceperunt || siui uestimenta eius¹⁷ et fecerunt quatuor . partes unicuique militi partem., Erat autem tunica inconsutilis . desuper contexta per totum.,

Dicebant ergo ad inuicem.,

Non scindamus illam¹⁸ sed sortiamus de illa cuius sit.,

Ut adinpleretur scripture quem dixit., Diuiserunt siui uestimenta mea¹⁹ et super uestem meam miserunt sortem.,

Et milites quidem hec fecerunt²⁰ et sedentes serbabant eum.,

TUNC crucifixerunt cum eo duo* latrones²¹ unum ad dexteram²² et alium ad sinistram., Pretereuntes autem²³ blasphemabant eum²⁴ et mobentes capita sua et dicentes.,

UA²⁵ qui dextruis templum²⁶ et in triduo rehedificas illut ? | 248 |

Salba temet ipsum., Si filius dei es²⁷ descend de cruce.,

Similiter et principes sacerdotum²⁸ inludentes eum cum scribis et senioribus dicebant., Alios . salbos fecit²⁹ se ipsum salbum facere non potest ?

Si rex srahel est³⁰ descendat nunc de crucem³¹ et credimus ei., Confidit in domino³² liueret eum si uult., Dixit enim³³ quia filius dei sum.,

Unus autem qui pendebant latronibus³⁴ blasphemabat eum dicens., Si tu es xps³⁵ salba temet ipsum et nos.,

Respondens autem alias³⁶ increpabat eum dicens.,

Neque tu times deum³⁷ cum in eadem damnatione es ? Nos quidem iuste³⁸ nam digna facta recepimus., Hic uero³⁹ nicil male fecit., Et dicebat ad ihesum., Domine⁴⁰ memento mei⁴¹ || dum ueneris in regnum meum.,

Et dixit illi ihesus., Amen dico tibi . hodie tecum eris in paradiſo.,

¹³ duos s. erasmus ²² eum] nunc add. marg. manu seniori ²⁴ Unus autem] camatrax est nomen eius marg. ²⁶ alias] Ionathas humiliis marg.

A SEXTA AUTEM HORA⁴ tenebre facte sunt in uniuersam terram⁴ usque in horam nonam.,

Et circa hora nona⁴ clamabit ihesus uoce magna *dicens.*,

Heli . heli . lama . zabacdani⁴ hoc est deus deus meus⁴ quare 5 me dereliquisti., Quidam autem illic stantes et audientes dicebant., Heliam uocat iste? Et continuo currens unus ex eis acceptam . sfungiam³ implebit acceto et inposuit harundini⁴ et dabat ei bibere., Ceteri dicebant sinē . uideamus an ueniat helias liberare eum.,

10 Et clamabit iterum ihesus⁴ uoce magna dicens.,

Pater mi⁴ in manus tuas commendo spiritum meum., | 249 |

Et *hec dicens*⁴ emisit . spiritum.,

ET ECCE uelum templi scissum est in duas partes⁴ assummo usque deorsum., Et terra mota est⁴ et petre scisse sunt⁴ et 15 monumenta aperta sunt⁴ et multa corpora sanctorum qui dormierunt⁴ resurrexerunt.,

Exeentes de monumentis post resurrectionem eius⁴ uenerunt in sanctam cibitatem et apparuerunt multis., Centurio autem et qui cum eo erant custodientes ihesum⁴ uiso terre motu et . is . 20 quae fiebant⁴ timuerunt ualde dicentes.,

Uêre . filius dei erat iste.,

Iudei ergo quoniam parascephen erat⁴ ne remanerent in cruce corpora . sabbato⁴ erat enim magnus dies ille sabbati.,

Rogaberunt pilatum ut frangerentur eorum crura⁴ et tollerentur 25 de cruce., ||

Uenerunt quidem milites⁴ et primi quidem fregerunt crura⁴ et alterius qui crucifixus est cum eo., Ad ihesum autem quum uenissent⁴ et uiderunt eum iam mortuum⁴ non fregerunt eius crura.,

30 Sed unus militum lancea latus eius aperuit⁴ et continuo exiit sanguis et aqua., Et qui uidit testimonium peribuit⁴ et uerum est testimonium eius.,

³ dicens add. m. seriori ⁴ eloy . eloy . lamasabacthani marg. 2 manu. 12 hec h add. s. lin.

³⁰ militum] nomine longinus marg.

Et ille scit quia uera dicit^r ut uos credatis.,
 Facta sunt haec omnia^r ut scriptura impleretur quae dicit., Os
 non cominuetur ex eo., Et iterum *alia scriptura dicit.,
 Uidebunt in quem transfixerūnt,
 QUUM SERO AUTEM factum fuisset^r uenit quidam homo diues 5
 ab arimazia nomine ioseph^r | 250 | qui et ipse discipulus erat
 ihesu., Hic accessit ad pilatum^r petens corpus ihesu.,

Tunc pilatus^r iussit reddi corpus., Et accepto corpore iohoseph
 inuolbit illum in sindone munda^r et posuit illum in monumento
 suo nobō . quod exciderat in petra., Et aduolbit saxum magnum 10
 ad hostium monumenti^r et abiit.,

Erat autem ibi maria mhadalene^r et alia maria^r sedentes
 contra sepulcrum.,

Altera autem diae que est post parascaphen^r conuenerunt
 principes sacerdotum et farisei ad pilatum^r dicentes., Domine^r 15
 recordati sumus quia seductor ille dixit . aduc uibens^r post
 tertium diem resurgam.,

Iube ergo custodire sepulcrum usque in diem tertium^r || ne
 forte ueniant discipuli eius nocte et furentur illum^r et dicant
 plebi quia surrexit a mortuis . et erit nobissimus error peior 20
 priori.,

Ait illis pilatus., Habetis custodiam^r ite custodite sicut scitis.,

Illi autem abeentes^r munientes sepulcrum^r signantes lapidem
 cum custodibus.,

LEGENDUM DIE SABBATO PER TITULOS.,

25

LECTIO LIBRI^r APOCALIPSIN IOHANNIS., (I 9-10, 17-18)

IN DIEBUS ILLIS^r ego ihoannes serbus ihesu xpi^r fui
 in spiritu et audiui uocem de caelo dicentem mici., Ego sum
 primus^r et ego nobissimus et uibus^r et fui mortuus^r et ecce sum
 uibens . in secula seculorum.,

30

20 nobissimus u er i 23 Illi abeentes autem I manus

EPISTOLA PAULI APOSTOLI AD COLOSENSES., (III 1-3)

FRATRES! si consurrexistis quum xpo! quae sursum sunt
querite . ubi xps est in dextera dei sedens., | 251 |

Que sursum sunt sapite! non que super terra.,

5 Mortui enim estis! et uita uestra abscondita est quum xpo
in deo.,

LECTIO SANCTI EUANGELII! SECUNDUM MATHEUM.,
(XXVIII 10-19)

IN ILLO TEMPORE! dominus noster ihesus xps! loquutus
10 est mulieribus dicens., Nolite timere., Ite nuntiate fratribus
meis! ut eant in galilea! ibi me uidebunt., Que quum abissent!
ecce quidam de custodibus uenerunt in ciuitatem! et nuntiaberunt
principibus sacerdotum omnia que quumque facta fuerant.,

Et congregati cum senioribus concilio accepto! pecuniam dede-
15 runt militibus dicentes.,

Dicite quia discipuli eius nocte uenerunt! et furati sunt eum
nobis dormientibus., ||

Et si hoc auditum fuerit a preside! nos suadebimus ei! et
securos uos faciemus.,

20 At illi accepta pecunia! fecerunt sicut erant docti.,

Et dibulgatum est uerbum istut aput iudeeos! usque in odier-
num diem.,

Undecim autem discipuli abierunt in galileam in montem!
ubi constituerat illis ihesus.,

25 Et uidentes eum adoraberunt! quidam autem duuitaberunt.,

Et accedens ihesus! loquutus est eis dicens., Data est mici!
omnis potestas in caelo et in terra.,

Euntes ergo docete omnes gentes! bibtizantes eos in nomine
patris et filii et spiritus sancti., amen., | 252 |

ITEM LECTIOES IN UIGILIA . PASCE.,

LECTIO LIBRI GENESIS., (I-II 6) DEO.,

IN PRINCIPIO CREAUIT DEUS CELUM ET TERRA.,

Terra autem erat inanis et uacua et tenebre *erant* super faciem abissi et spiritus domini ferebatur super aquas.⁵

Dixit quoque deus., Fiat lux.,

Et facta est lux., Et uidit deus lucem quod esset bona et diuisit lucem a tenebris., Appellauitque lucem diem et tenebras noctem.,¹⁰

Factumque est uesperê . et mane dies unus.,

Dixit quoque deus., ||

Fiat firmamentum in medio aquarum et diuidant aquas ab aquis., Et fecit deus firmamentum., Diuisitque aquas quae erant *sub firmamento ab his que erant* super firmamentum et factum est ita.,¹⁵

Uocabitque deus firmamentum caelum et factum est uespere et mane dies secundus.,

Dixit uero deus., Congregentur aque quae sub caelo sunt in locum unum et appareat arida., Et factum est ita., Et uocauit deus aridam terram congregationesque aquarum appellauit maria., Et uidit deus quod esset bonum et ait.,²⁰

Germinet terra herbam uirentem et facientem semen et lignum pomiferum faciens fructum iuxta genus suum cuius semen in semet ipsum sit super terram.,

Et factum est ita., | 253 |²⁵

Et protulit terra herbam uirentem et facientem semen iusta genus suum lignumque faciens fructum et habens quoque unum sementem secundum speciem suam.,

ET UIDIT DEUS quod esset bonum factumque est uespere et mane dies tertius., Dixit autem deus.,³⁰

⁵ erant add. s. lin. ¹⁵ sub f. a. h. q. erant suppletum in marg. m. seriori

Fiant luminaria in firmamento caeli^c et diuidant diem et noctem^c ut sint in signa et tempora^c et dies . et annos^c ut luceant in firmamento caeli^c et inluminent terram.,

Et factum est ita.,

5 Fecitque deus deo magna luminaria . luminare maius ut pre esset diei^c et ** luminare minus ut pre esset nocti et stellas., Et posuit eas in firmamento caeli ut lucerent super terram^c ut pre essent diei ac nocti || et diuiderent lucem ac tenebras.,

ET UIDIT DEUS quod esset bonum^c et factum est uespere et 10 mane dies quartus.,

Dixit etiam deus., Producant aque reptile anime uibentis et uolatile super terram^c sub firmamento caeli.,

Creauitque deus cete grandia ** et omnem animam uibentem . atque mutabilem quam produxerant aque in species suas^c et 15 omne uolatile secundum genus suum.,

ET UIDIT DEUS quod esset bonum^c benedixitque eis dicens.,

Crescite et multiplicamini et replete aquas maris^c abesque multiplicentur super terram., Et factum est uespere et mane dies quintus

20 Dixit quoque deus., Producat terra animam uibentem in genere suo^c iumenta^c et reptilia^c et bestiae terre^c | 254 | iuxta species suas.

Factumque est ita., Et fecit deus bestias terrae iuxta species suas^c et iumenta . et omne reptile terrae^c in genere suo.,

25 ET UIDIT DEUS quod esset bonum^c et ait., Faciamus hominem ad ymaginem^c et similitudinem nostram., Et pressit piscibus maris^c et uolatilibus caeli^c et bestiis huniuersisque terrae^c omni- que reptile quod mobetur super terram.,

Et creauit deus hominem ad imaginem^c et similitudinem 30 suam., Ad imaginem dei creauit illum^c masculum et feminam creauit eos., Benedixitque illis deus^c et ait.,

CRESCITE et multiplicamini et replete terram^c et su*bicite

³ luceant correctum ex luciant in actu scriptioris ⁸ a tenebras corr. 2 manu ¹³ que deus add. s. n.
³² subbicie b erasmus

eam., Et dominamini piscibus maris et uolatilibus caeli et uniuersis animantibus || quae mobentur super terram.,

Dixitque deus., Ecce dedi uobis omnem herbam afferentem semen super terram; et uniuersa ligna quae habent in semet ipsis sementem generis sui: ut sint uobis in aescam et cunctis 5 animantibus terre omniue uolucre caeli et uniuersis que mo- bentur super terram; in quibus est anima uibens ut habeant ad uescendum.,

Et factum est ita.,

Uiditque deus cuncta quae fecit; et erant ualde bona.,

ET FACTUM EST UESPERE; et mane dies sextus., Igitur per- fecti sunt caeli et terra; et omnis ornementus eorum.,

Compleuitque deus diae septimo opus suum quod fecerat; et requiebit die septimo ab omni opere . quod operaberat., Et benedixit diei septimo | 255 | et sanctificauit illum; quia in ipso 15 cessaberat ab omni opere suo; quod creauit deus ut faceret.,

Iste generationes caeli et terrae quando creati sunt; in die quod fecit deus caelum et terram; et omne uirgultum agri . ante quam crearentur in terra; omneque herba regionis . prius quam germinaret., Non enim pluerat dominus deus super terram; et 20 homo non erat qui operaretur ea.,

Sed fons ascendebat eterra; inrigans huniuersa super ficiem terrae., amen.,

LECTIO II^a

LECTIO LIBRI⁴ GENESIS., (II 7-III)

25

FORMAUIT DOMINUS DEUS hominem de limo terre; et inspirauit in faciem eius spiraculum uitiae; et factus est homo in animam uibentem , Plantaberat autem || dominus deus para- disum uolumtatis a principio; in quo posuit hominem quem formaberat., Producuitque dominus deus de humo homine; lignum 30 pulcrum uisum et ad ueſcendum suabe.,

22 super ficiem i ex a 28 autem add. marg. 30 homine i erasum

Lignumque aetiam uitae in medio paradisi, lignum scientiae boni et mali.,

Et flubius egrediebatur de loco uoluptatis ad inrigandum paradisum, quae inde diuiditur in quattuor capita., Nomen unius fyson . ipse est qui circuit omnem terram euilath ubi nascitur aurum, et aurum terrae illius optimum est., Ibique inuenitur uidellium, et lapis hunicinus.,

Et nomen flubii . secundi geon, ipse est qui circuit omnem terram eziopie., Nomen uero flumen tertii tygris . | 256 | ipsae uadit contra assyrios.,

Flubius autem quartus, ipse est eufrates., Tulit ergo dominus deus hominem et posuit eum in paradiſo uolumtatis, ut operaretur et custodiret illum., Precepitque ei dicens., Ex omni ligno paradisi comedere, de ligno autem scientiae boni et mali ne comedas., In quoquumque enim diae comederis ex eo, morte morieris., Dixit quoque dominus deus., Non est bonum hominem esse solum, faciamus ei adiutorem similem sibi.,

FORMATIS igitur dominus deus de humo cunctis animantibus terrae, et uolatilibus caeli uniuersis, adduxit eas ad adam . ut uideret quid uocaret ea., Omne enim quod uocauit adam animae uibentis, ipsis est nomen eius.,

Appellauitque adam nominibus || suis cuncta animantia, et huniuersa uolatilia caeli, et omnes bestias terrae.,

Ade uero, non inueniebatur adiutorium similem eius.,

Inmisit ergo dominus deus, soporem in adam., Quumque obdormisset, tulit unam de costis eius . et repleuit carnem pro ea., Et edificabit dominus deus costam quam tulerat de adam in mulierem, et adduxit ea ad adam., Dixitque adam.,

Hoc nunc . os . ex ossibus meis, et caro de carne mea.,

Haec uocauit uirago, quoniam de uiro sumta est.,

Quam ob rem, derelinquet homo patrem suum et matrem, et aderebit huxoris suaem, et erunt duo in carne una.,

8 secundi i ex o 16 morieris r in ras. 19 uolatilibus li sup. lin.

Erant autem uterque nudi adam scilicet et huxor eius: et non erubescabant sibi.,

SET ET SERPENS erat callidior | 257 | cunctis animantibus terraē . que fecerat dominus deus.,

Qui⁹ dixit ad mulierem.,

5

Qur precepit uobis deus ut non comedeleretis de omni ligno paradisi., Cui respondit mulier., De fructu lignorum quae sunt in paradiſo⁹ uescemur., De fructu ligni quod est in medio paradiſi⁹ precaepit nobis ne comedeleremus⁹ et ne tangeremus illut⁹ ne forte moriamur., Dixit autem serpens ad mulierem., Nequa- 10
quam moriemini., Scit enim deus quod in quo quumque die comedeleritis ex eo . aperientur oculi uestri⁹ et eritis ut dii . scientes bonum et malum.,

Uidit igitur mulier quod bonum est lignum ad uescendum⁹ et pulcrum oculis⁹ aspectumque delectabile⁹ tulit de fructum illius 15 et comedet⁹ || deditque uiro suo⁹ qui comedet⁹ et aperti sunt oculi amborum.,

Quumque cognouissent esse se nudos⁹ consuerunt folias ficus⁹ et fecerunt sibi perizomata., Et quum audissent uocem domini dei deambulantis in paradiſo ad auram post meridiem⁹ abscondit 20 se adam et uxor eius affacie domini dei⁹ in medio ligni paradiſi.,

Uocauitque dominus *deus* adam⁹ et dixit ei., Adam⁹ ubi es.,

Qui ait., Uocem tuam audiui in paradiſo⁹ et timui eo quod nudus essem⁹ et abscondi me., Cui dixit.,

Quis enim indicauit tibi eo quod nudus esses⁹ nisi quod ex 25 ligno de quo tibi preceperam ne comederes comedisti., Dixitque adam.,

Mulierem quam dedisti mici sociam⁹ dedit mici de ligno et comedī., Et dixit dominus ad mulierem., | 258 |

Quare hoc fecisti., Que respondit.,

30

Serpens decepit me⁹ et comedī.,

Et ait dominus ad serpentem.,

Quia fecisti hoc⁴ maledicta es inter omnia animantia⁴ et bestias terrae., Super pectus tuum gradieris⁴ et terra comedes⁴ cunctis diebus uitae tuae., Inimicitias ponam inter te et mulierem⁴ et semen tuum⁴ et semen illius., Ipsa conteret caput tuum⁴ et tu insidiaberis calcaneum eius., Mulieri quoque dixit.,

Multiplicabo erumnas tuâs . et conceptos tuos.,

In dolore paries filios⁴ et sub uiri potestate eris⁴ et ipse dominabitur tui.,

AD ADAM UERO⁴ dixit.,

10 Quia audisti uocem huxoris tuae⁴ et comedisti ex ligno ex quo preceperam tibi ne comederes⁴ maledicta terra in opere tuo., ||

In laboribus comedes eâm . cunctis diebus uitae tuae.,

Spinas et tribulos germinauit tibi⁴ et comedes herbas terrae.,

15 In sudore uultus tui uesceris panem⁴ donec reuertaris in terra de qua sumtus es⁴ quia pulbis es⁴ et in pulberem reuenteris.,

Et uocauit adam nomen huxoris sua⁴ eu⁴ eo quod mater esset cunctorum uibentium.,

Fecit quoque dominus deus adam et huxori eius tunicas pellicias⁴ et induit eos et ait.,

20 Ecce adam factus est quasi unus ex nouis⁴ sciens bonum et malum., Nunc ergo ne forte mittat manum suam et summat aetiam de ligno uitae et comedat et bibat in aeternum⁴ emisit eum dominus deus de paradiso uolumtatis ut operaretur terra⁴ de qua sumtus est., | 259 |

25 Egecitque adam⁴ et conlocauit ante paradisum uolumtatis cherubin et flameum gladium atque uersatilem⁴ ad custodiendam uiam ligni uitae., AMEN.,

In hac lectione pergit episcopus cum diaconibus ad fontes baptizare.,

14 sudore re add. s. lin. 24 qua correct. ex quo

28 ad fontes baptizare.] Ergo lectiones istae | rum baptismo praemittebantur, sed partim non omnes, sicuti Romae mos erat, neophyto- | etiam comitabantur.

LECTIO TERTIA.,

LECTIO LIBRI^C ESAYE PROPHETE., (Cap. LV)

HAEC DICIT DOMINUS.,

Omnis sientes uenite ad aquas . et qui non habetis argentum properate . emite et comedite., Uenite emite argentum^C absque ⁵ ulla comutatione uini et lac., Quare appendistis argentum non in panibis^C et laborem uestrum non in saturitate.,

Audite audientes me || et comedite bonum^C et delectauitur in grassitudine anima uestra.,

Inclinate aurem uestram et uenite ad me et audite me^C et uibet ¹⁰ anima uestra.,

Et feriam uobiscum pactum sempiternum^C misericordias davit fideles.,

Ecce testem populis dedi eum^C ducem ac preceptorem gentibus., Ecce gentem quam nesciebas uocabis^C et gentes quae tae ¹⁵ non agnoverunt ad te currunt^C propter dominum deum tuum et sanctum srahel qui glorificauit.,

Querite dominum dum inueniri potest^C inuocate eum dum prope est., Derelinquat impius uias suas^C et uir iniquus cogitationes suas . et reuertatur ad dominum et misereuitur eius., ²⁰

Et ad dominum deum nostrum^C quoniam | 260 | multus est ad ignoscendum., Non enim cogitationes meae cogitationes uestrae^C neque uiae meae uiae uestrae dicit dominus., Quia sicut exaltati sunt caeli atterra^C sic exaltate sunt uiae meae a uiis uestris^C et cogitationes meae a cogitationibus uestris., Et quo modo descendit ²⁵ imber et nix de caelo et illuc^C . ultra non reuertetur^C sed inebrat terra et infundet eam^C et germinare eam facit^C et dat semen serendi^C et panem comedenti^C sic erit uerbum meum quod egreditur de ore meo., Non reuertetur ad me uacuum^C sed faciet quaequamque uolui^C et prosperauitur in his ad quos misi* illut., ³⁰

⁵ argentum ^C] sequitur uox erasa

¹⁷ glorificauit corr.

²⁶ illuc corr. ex illic

³⁰ misit t erasum

Quia in letitia egredimini. et in pace deducimini., Montes et colles || cantabunt coram uobis laudem^s et omnia ligna regionis plaudent manu.,

Pro saliuncula ascendet abies^s et pro urtica crescat mirtus.
5 Et erit dominus nominatus in signum eternum^s quod numquam aufferetur.,

LECTIO QUARTA.,

LECTIO LIBRI^r GENESIS., (V 31-VIII 21) DEO GRATIAS

In diebus illis^s noe quum quingentorum esset annorum^s
10 genuit tres filios . sem . cham et iaphet., Quumque cepissent homines multiplicari . super terram^s et filias procreassent^s uidentes filii dei filias eorum quod essent pulcre^s acceperunt sibi huxores . ex omnibus quas elegerant.,

Dixitque deus., Non permaneuit spiritus meus in homine in
15 aeternum^s quia caro est., Eruntque dies illius^s centum uiginti annorum., Gigantes autem | 261 | erant super terram^s . in diebus illis., Post quam enim ingressi sunt filii dei ad filias hominum illequae genuerunt^s isti sunt potentes a seculo^s uiri famosi., Uidens autem deus quod multa malitia hominum esset in terra^s
20 et cuncta cogitatio cordis intenta esset ad malum omni tempore^s penituit eum quod hominem fecisset in terram., Et tactus dolore cordis intrinsecus^s delebo inquit hominem^s . quem creabi affacie taerrae.,

Ab homine^s usque ad animantia
25 A reptilibus usque ad uolucres caeli^s penitet me fecisse eos., Noe uero inuenit gratiam coram domino^s hec generationes noe., Noe uir iustus atque perfectus^s fuit in generationibus suis., || Quum deo ambulauit et genuit tres filios . sem . cham . et iaphet., Corrupta est autem omnis terra coram domino^s et repleta
30 est iniquitate.,

10, 29 iapet corr. 15 erantque 2 manu 21 hominem i eras. m. seriori

Quumque uidisset deus terram esse corruptam⁴ omnis quippe caro corruperat uiam suam super terram., Dixitque deus ad noe.,

Finis uniuorse carnis⁴ uenit coram me., Repleta est terra . iniquitate affacie eorum⁴ et ego disperdam eos cum terra., Fac tibi arcam⁴ de lignis leuigatis.,

Mansiunculas in arca facies⁴ et uitumine linies intrinsecus et extrinsecus⁴ et sic facies arcam., Trecentorum cubitorum erit longitudo arce⁴ et quinquaginta cubitorum latitudô . et triginta cubitorum altitudo illius., Fenestram in arca facies⁴ et in cubito | 262 | consummauis . summitatem eius..

Osteum autem arce⁴ pones ex latere deorsum., Cenacula et tristega⁴ facies in ea.,

Ecce ego adducam dillubii aquas super terram⁴ ut interficiam omnem carnem in qua spiritus uitae est subter caelum⁴ uniuersa quae in terra sunt consummentur.,

Ponamque fedus meum tecum⁴ et ingredieris arcam.,

Tu⁴ et filii tui . huxor tua⁴ et huxores filiorum tuorum tecum.,

Et ex cunctis animantibus uniuorse carnis⁴ bina induces in arcum ut *uibant* tecum., Et masculini sexus et feminini⁴ de uolucribus iuxta genus suum⁴ et de iumentis in genere suo⁴ ex 20 omni reptile terrae secundum genus suum., Bina de omnibus ingredientur tecum⁴ ut possint uibere., ||

Tolles igitur . tecum ex omnibus escis . quae manducari possunt⁴ et conportabis aput te⁴ et erunt tam tibi quam illis incibum.,

FECIT ergo noe⁴ omnia quae preceperat illi deus..

Dixitque dominus ad eum.,

Ingredere tu et omnis domus tua in arca⁴ te enim uidi iustum coram me in generatione hac., Ex omnibus animantibus mundis⁴ tolle septena septena masculum et feminam

30

. De animantibus uero non mundis⁴ duo et duo masculum et feminam.,

11 autem supplet. s. lin.

19 ut *uibant* corr. ex *utbant*

feminini ni add. s. lin.

25 *incibum* corr. ex

incubum

Sed et de uolatilibus caeli: septena septena masculum et feminam ut salbetur semen super faciem *uniuorse* terrae.,

Adhuc enim et post dies septem: ego pluam super terram quadraginta diebus | 263 | et quadraginta noctibus: et delebo 5 omnem substantiam quam feci: de super faciem terrae.,

FECIT ERGO NOE⁴ omnia quae mandauerat ei dominus.,

Eratque sexcentorum annorum: quando dillubii aquas inundaberunt super terram.,

Et ingressus est noe et filii eius: huxor eius: et huxores 10 filiorum eius cum eo in arcam: propter aquas dillubii.,

De animantibus quoque mundis: et immundis: et de bolucris ex omni quod mobetur super terram: duo et duo ingressa sunt: ad noe in arca masculus et feminâ . sicut preceperat dominus noe., Quumque transisent septem dies: aque dillubii 15 inundaberunt super terram., Anno sexcentesimo uitae noe: mense || secundo septimo decimo die mensis: rupti sunt omnes fontes abissi magne: et cateracte caeli aperte sunt.,

Et facta est plubia super terram: quadraginta diebus et quadraginta noctibus.,

20 In articulo diei illius:

Ingressus est noe . sem . cham . et iaphet . filii eius huxor illius: et huxores filiorum eius cum eo in arcam.,

Ipsi et omne animal secundum genus suum *uniuersaque iumenta in genus suum* . et omne quod mobetur super terram in 25 genere suo: cunctaque uolatilia secundum genus suum.,

Uniuersae abes omnesque uolucres ingressse sunt ad noe in arcam: bina et bina ex omni carne: in qua erat spiritus uitae.,

Et quae ingressa sunt masculus et faemina ex omni carne: 30 introierunt sicut preceperat ei deus: et inclusit eum dominus deus de foris, | 264 |

Factumque est dillubium quadraginta diebus et quadraginta

² uniuorse add. marg.

²³ uniuersaq. i. i. g. suus supplet. in marg.

²⁵ uolatile manu seniori

noctibus super terram⁹ et multiplicate sunt aque et elebaberunt arcam in sublime a terra.,

Ueementer enim inundauerunt¹⁰ et omnia repleuerunt in super faciem terrae.,

Porro arca ferebatur super aquas¹¹ et aque preualuerunt nimis 5 super taerram., Opertique sunt omnes montes excaelsi . sub universo caelo¹² quindecim cubitis altior fuit aqua¹³ super montes quos operuerat.,

Consumataque est omnis caro¹⁴ que mobebatur super terra.,

Uolucrum¹⁵ animantium¹⁶ bestiarum¹⁷ et omnium reptilium¹⁸ 10 quae reptant super terram., Uniuersi homines et cuncta in quibus spiraculum uite est in terra¹⁹ mortua sunt., *Et deleuit omnem substantiam²⁰* quae erat super terram., ||

Ab homine usque ad pecus²¹ tam reptile quam uolucres caeli . et deleta sunt de taerra.,

REMANSTIT AUTEM SOLUS . NOE²² et qui quum eo erant in arca.,

Obtinueruntque aque terras²³ centum quinquaginta diebus.,

Recordatusque est autem deus noe cunctorumque animantium²⁴ et omnium iumentorum quae erant cum eo in arca.,

Adduxit spiritum super terram²⁵ et inminute sunt aque²⁶ et 20 clausi sunt fontes abissi²⁷ et cateracte caeli²⁸ et proibite sunt plubie de caelo.,

Reuerseque sunt aque de terra euntes et redeuntes²⁹ et ceperunt minui post centum quinquaginta dies.,

Requiebitque arca mense septimo uicesima septima die mensis³⁰ et super montes armenie.,

At uero aque ibant et decrescebant usque ad decimum mensem.,

| 265 |

Decimo enim mense primo die mensis³¹ apparuerunt cacumina montium.,

Quumque transisent quadraginta dies³² aperiens noe fenestram arce quam fecerat³³ dimisit corbum.,

⁹ consumata a erasmus mobetur corr. ¹² mortua — substantiam suppl. in marg.

Qui egrediebatur et *** reuertebatur donec siccarent aque super terram., Emisit quoque columbam post eum ut uideret si iam cessassent aque super faciem terrae.,

Quumque non inuenisset ubi pes eius requiesceret reuersa est ad eum in arca aque enim erant super uniuersam terram.,

Extenditque manum et adpreendens eam intulit in arcam., Expectatis autem ultra septem diebus aliis rursum dimisit columbam ex arca., At illa uenit ad eum ad uesperam portans ramum olibe uirentibus || foliis in ore suo., Intellexit ergo noe quod cessasent aque super terram., Expectauitque nicil ominus septem alias diēs . et emisit columbam.,

Que non est reuersa ultra ad eum.,

Igitur sexcentisimo primo anno primo mense prima die mensis inminute sunt aque super terram., Et aperiens noe tectum arce aspergit uiditque quod exsicasset aqua super faciem terrae.,

Mense secundo septima et uicesima die mensis arefacta est terra., Loquutus est autem dominus ad noe dicens,

Egredere de arca tua et huxor tua filii tui et huxores filiorum tuorum tecum.,

Cunctaque animantia quae sunt apud te ex omni carne tam in uolatilibus quam in uestiis et uniuersis reptilibus quae reptant super terra | 266 | educ tecum et ingredimini super terram crescete et multiplicamini super eam.,

Egressus est ergo noe . et filii eius huxor eius et huxores filiorum eius cum eo., Sed et omnia animantia iumenta et reptilia quae repunt super terram secundum genus suum de arca egressi sunt.,

EDIFICABIT AUTEM NOE . altare domino et tollens de cunitis pecoribus et uolucribus mundis obtulit holocausta super altare.,

Odoratusque est dominus odorem suabitatis amen

LECTIO U^a.,

LECTIO LIBRI⁴ EXODI., (XIII 18-XV 21 nonnullis omissis)

IN DIEBUS ILLIS: armati ascenderunt filii srahel de terra egypti., Tulitque moyses ossa iosep . secum . eo quod adiurasset filios srahel dicens: uisitauit uos dominus: efferte ossa mea || hinc 5 uobiscum., Profectique de socoth: castra metati sunt in ethan: in extremis finibus solitudinis.,

Dominus autem precedebat eos ad ostendendam uiam per diem in columna nubis: et per noctem in columnam ignis: ut dux esset itineris.,

10

Utroque tempore numquam defuit columna nubis per diem: nec columna ignis per noctem coram populo.,

LOQUUTUS EST AUTEM DOMINUS . ad moysen: dicens.,

Loquere filiis . srahel.,

Reuersi castra metentur e regione fiaroth: quae est inter 15 magdalum et mare contra beelsefon: in conspectu eius castra ponetis super mare., Dicturusque est farao insuper filiis srahel coartati sunt in terra: conclusit eos desertum., | 267 |

Et indurabo cor eius ac persequentur uos: et glorificabor in faraone et in omni exercitu eius: scient**que egyptii quia ego 20 sum dominus.,

Feceruntque itâ . et nuntiatum est regi egypti: quod fugisset populus., Inmutatumque est cor faraonis et seruorum eius super populum: et dixerunt.,

Quid uoluimus facere ut dimitteremus populum srael: ne 25 seruirent nobis.,

Iuncxit ergo currum et omnem populum suum: adsumsit secum.,

Tulitque sexcentos curros electos quid quid in egypto currum fuit: et duces totius exercitus., Indurauitque dominus cor faraonis 30 regis egypti: et persecutus est filios srael.,

5 ossa a in rasura

22 fugisset g suffplet. s. lin.

31 persecutus per s. lin.

At illi⁹ egressi erant in manu excelsa., Quumque persequerentur || egyptii uestigia precedentium⁹ reppererunt eos in castris super mare., Et omnis equitatus et currus faraonis et uniuersus exercitus⁹ erat in fiarot . contra beelsefon., Quumque adpropin⁹ quasset farao⁹ lebantes filii srael oculos uiderunt egyptios post se⁹ et timuerunt ualde.,

CLAMABERUNTQUE AD DOMINUM⁹ et dixerunt ad moysen.,

Forsitan . non erant sepulcra in egypto⁹ ideo tulisti nos ut moreremur in solitudine ?

10 Quidnam hoc facere uoluistis⁹ ut educeres nos ex egipto.,

Nonne iste est sermo quem loquebamur ad te in egypto dicentes⁹ recede a nobis⁹ ut seruiamus egyptiis⁹ multo enim melius est seruire eis⁹ quam mori in solitudine ? Et ayt moyses ad populum., | 268 |

15 Nolite timere., State et uidete magnalia domini⁹ quae facturus est hodie.,

Egyptios enim quos nunc uidetis⁹ nequaquam ultra uideuitis usque in sempiternum.,

Dominus pugnabit pro uobis⁹ et uos tacebitis.,

20 Dixitque dominus ad moysen.,

Quid clamas ad me.,

Loquere filiis srahel⁹ ut proficiscantur., Tu autem eleba uirgam tuam⁹ et extende manum tuam super mare⁹ et diuide illut⁹ ut gradiantur filii srael in medio mare per siccum.,

25 Ego autem indurabo cor egyptiorum ut persequantur uos⁹ et glorificabor in faraone et in omni exercitu eius . in curribus et in equitibus illius., Et scient egypti⁹ quia ego sum dominus⁹ quum glorificatus fuero || in faraone⁹ et in curribus atque in equitibus eius.,

30 Tollensque se angelus dei . qui precedebat castra srael⁹ abiit post eos⁹ et cum eo* pariter columna nubis . priora dimittens post tergum⁹ stetit inter castra egyptiorum et castra srael., Et

² precedentium ed in ras. 16 odie i m. 30 precedebat] eos eras. 31 cum eos s erasum

erat nubs tenebrosa et inluminans nocte: ut ad se inuicem tota noctis tempore accedere non balerent.,

Quumque extendisset moyses manum super mare: abstulit illut dominus flante uento *uehementi* et urente tota nocte: et uertit in siccum.,

5

Divisaque est aqua et ingressi sunt filii srael per medium mari sicci: erat enim aqua quasi murus ad dexteram eorum et sinistram., Persequentesque egyptii: ingressi sunt post eos omnis equitatus | 269 | faraonis currus eius: et equites per medium maris.,

Iamque aduenerat uigilia matutina: et ecce respiciens dominus super castra egyptiorum per columnam ignis: et nubs interfecit exercitum eorum: et subuertit rotas curuum: ** ferebanturque in profundum., Dixerunt ergo egyptii., Fugiamus srael: dominus enim pugnat pro eis contra nos., Et ait dominus ad moysen., Extende manum tuam super mare ut reuertantur aque ad egyptios: super currus et equites eorum.,

Quumque extendisset moyses manum contra mare: reuersum est primo diluculo ad priorem locum.,

Fugientibusque egyptiis: occurerunt aque: et inuoluit eos dominus in mediis fluctibus.,

20

Reuerseque sunt aque et operuerunt || currus et equites cuncti exercitus faraonis qui sequentes ingressi fuerant mare: ne unus quidem superfuit ex eis., Filii autem srael perrexerunt per medium sicci maris: et aque eis erant quasi pro muris addextris et sinistris., Liuerauitque dominus in die illo srael de manu egyptiorum: et uiderunt egyptios mortuos super litus maris: et manum magnam quam exercuerat dominus contra egyptios.,

Timuitque populus dominum et crediderunt domino: et moysi serbo eius., Tunc cecinit moyses et filii srael carmen hoc domino: et dixerunt.,

30

CANTEMUS DOMINO: gloriose enim magnificatus est.,

⁴ uehementi add. marg. ⁷ et sinistram i manu et leba in marg. 2 manu

¹² currum (1 m.) et eras. ¹³ in supplet. in marg. ¹⁴ pugnauit ui erasum ²² fuerant correct.

ex fuerunt

AEquum et ascensorem proiecit in mare., *fortitudo mea et laudatio mea dominus factus est mihi in salute.*, Iste est deus meus et honorificabo eum., | 270 |

CANTEMUS DOMINO gloriose enim honorificatus est.,

5 Sumsit ergo maria prophetissa soror aaron timphanum in manum et egressaque sunt omnes mulieres post eam quum timphanis et coris quibus precinnebat dicens.,

CANTEMUS DOMINO gloriose enim magnificatus est., amen

LECTIO SEXTA

10

LECTIO LIBRI GENESIS., (XXII 1-18)

IN DIEBUS ILLIS temtabit deus abraham et dixit ad eum.,

Abraham abraham et ille respondit., Adsum., Ayt ei.,

Tolle filium tuum unigenitum quem diligis ysaac et uade in 15 terram uisionis adque offer eum mici in holocaustum super unum montium que monstrabero tibi.,

Igitur abraham de nocte consurgens strauit asinum suum ducens secum duos iubenês . et ysaac filium suum.,

Quumque concidisset lignam in holocaustum abiit ad locum 20 quem preceperat ei deus., Die autem tertio elebatis oculis uidit locum procul.,

DIXITQUE ad pueros suos.,

Expectate hic cum asino ego et puer illuc usque properantes., Postquam adoraberimus reuertemur ad uos., Tulit quoque ligna 25 holocausti et inposuit super ysaac filium suum.,

Ipse uero portabat in manibus suis ignem et gladium.,

Quumque duo pergerent simul dixit ysaac patri suo.,

Pater mi at ille respondit.,

Quid uis fili mi? Ecce inquit ignis et ligna ubi est uictima 30 holocäusti.,

1 fortitudo — in salute add. marg. m. seriori 5 prophetissa m. 1. 7 præcinnebat 16 monstrabero
s sup. lin. 18 ducen secum corr. 19 concidisset d ex s 23 Expectate] me add. m. serior s. lin.

Dixit abraham., | 271 |

Deus prouideuit sibi uictima olocausti fili mi? pergebant ergo pariter.,

Ueneruntque ad locum quem ostenderat ei deus . in quo edificauit altare⁴ et desuper ligna conposuit.,

Quumque conligasset ysaac filium suum⁷ posuit eum in altari super ** struem lignorum., Extenditque manum et arripuit gladiūm . ut imolaret filium.,

Et ecce angelus domini de caelo⁴ clamauit dicens.,

Abraham abraham⁴ qui respondit., Adsum., Dixitque ei.,

Non extendas manum tuam super puerum⁴ neque facias illi quicquam., Nunc cognoui quod times dominum⁴ et non pepercisti filio tuo unigenito propter me.,

Lebauit abraham oculos suos⁴ uiditque post tergum || arietem⁴ inter uepres herentem cornibus suis., Quem adsumens⁴ obtulit holocaustum pro filio.,

Appellauitque nomen loci illius⁴ dominus uidet.,

Unde usque hodie dicitur⁴ in montem dominus uideuit.,

UOCAUT AUTEM angelus domini abraham secundo de caelo⁴ dicens.,

Per memet ipsum iuraui dicit dominus quia fecisti rem hanc et non pepercisti filio tuo unigenito propter me⁴ benedicam tibi et multiplicabo semen tuum sicut stellas caeli⁴ et uelut harena quae est in litore maris., Possideuit semen tuum portas inimicorum suorum⁴ et benedicentur in semini tuo omnes gentes terre⁴ quia obedisti uoci meae., amen

LECTIO SEPTIMA., | 272 |

LECTIO LIBRI⁴ DEUTERONOMIUM., (XXXI 28-XXXII 3, 44-45)

IN DIEBUS ILLIS⁴ loquutus est moyses filiis srahel dicens.,

Congregate ad me omnes maiores natu per tribus uestras

⁷ super] in struem *in* erasmus ¹¹ facias as *sup. ras.* ¹⁹ domini *corr. ex* dominus

atque doctores et loquar audientibus eis sermones istos et inuocauo contra eos caelum et terram., Noui enim quod post mortem meam inique agetis et declinauitis cito de uiam quam precipio uobis., Et occurrent uobis mala in extremo tempore et quando feceritis malum in conspectu domini ut irritetis eum per opera manuum uestrarum.,

Loquutus est ergo moyses audiente uniuerso cetu srahel uerba carminis huius et ad finem usque compleuit.,

AUDITE CAELI QUAE LOQUAR audiet terra uerba oris mei., ||

10 Expectetur sicut plubia eloquium meum et descendat sicut ros uerba mea.,

Sicut nimbus supra gramen et sicut nix supra fenum quoniam nomen domini inuocaui.,

15 Uenit ergo moyses et loquutus est omnia uerba cantici huius in auribus populi ipse et iosue filius nun.,

Compleuitque moyses sermones istos loquens ad uniuersum srahel et dixit ad eos.,

AUDITE CAELI QUAE LOQUAR audiat terra uerba oris mei, amen

LECTIO OCTABA.,

20 LECTIO LIBRI GENESIS., (XXVII 1-29)

IN DIEBUS ILLIS senuit ysaac et caligaberunt oculi eius et uidere non poterat., Uocauitque esau filium suum maiorem et dixit ei., Fili mi qui respondit., Adsum.,

25 Cui pater., Uides inquit quod senuerim | 273 | et ignorem diem mortis meae ?

Summe arma tua faretra et arcum et egredere foras.,

Quumque uenatum aliquid adpreenderis fac mici inde pulmentum sicut uelle me nosti et adfer ut comedam et benedicat tibi anima mea ante quam moriar.,

30 Quumque audisset reuecca et ille abisset in agrum ut iussiō nem patris expleret dixit filio suo iacob.,

AUDIUI PATREM TUUM . loquentem cum esau fratre tuo⁴ et dicentem ei., Adfer mici de uenatione tua⁴ et fac cibos ut comedām . et benedicam tibi coram domino ante quam moriar.,

Nunc ergo fili mi⁵ adquiesce consiliis meis⁵ et pergens ad gregem⁵ adfer mici duos hedos obtimos⁵ ut faciam || ex eis 5 aescas patri tuo⁵ quibus libenter uescetur., Quas quum intuleris et comederit⁵ benedicat tibi prius quam moriatur.,

CUI ILLE . RESPONDIT.,

Nosti quod esau frater meus homo pilosus sit⁵ et ego lenis?

Si adtractaberit me pater meus et senserit⁵ timeo ne putet 10 me siui uoluisse inludere⁵ et inducat super me maledictionem . pro benedictionem⁵

Ad quem⁵ mater., In me⁵ sit ista maledictio fili mi⁵ tantum audi uocem meam et perge ad gregem⁵ adfer mici quae dixi., Et abiit et atulit deditque matri., 15

Parauit illa cibos sicut noberat uelle patrem illius⁵ et uestibus esau ualde bonis quas apud se habebat domi⁵ induit eum.,

Pelliculasque hedorum circumdedit⁵ manibus et colli nuda protexit., | 274 |

Deditque pulmentum⁵ et panes quas coxerat tradidit., 20

Quibus inlati⁵ dixit.,

PATER MI⁵ et ille respondit.,

Audio., Quis es tu fili mi?

Dixitque ei iacob., Ego sum esau primo genitus tuus⁵ feci sicut dixisti mici., 25

Surge sede et comede de uenatione meā . ut benedicat mici anima tua.,

Rursum ysaac ait ad filium suum., Quomodo inquit tam cito inuenire potuisti fili mi? Qui respondit.,

Uolumtas dei fuit⁵ ut cito mici occurreret quod uolebam., 30

Dixitque ei ysaac., Accede huc ut tangam te fili mi⁵ ut probem utrum tu sis filius meus esau⁵ annon.,

⁶ intuleris corr. m. senior ex intulerit corr. 11 me supplet. sup. lin. 18 manibus add. marg. 25 dixiti corr. 26 sede om. in actu scriptioonis

Accessit ille ad patrem . et palpato eo^c dixit ysaac.,
 Uox quidem^c uox iacob est.,
 Manus autem^c manus sunt esau., ||
 Et non cognouit eum^c quia pilose manus similitudinem maioris
 5 expresserat.,
 Benedicens ergo illi^c ait.,
 Tu es filius meus esau ? Respondit.,
 Ego sum., At ille.,
 Offer inquit mici . cibos de uenatione tua fili mi^c ut benedicat
 10 tibi anima mea

Quos quum oblatos comedisset^c obtulit ei etiam et uinum.,
 Quo austore^c dixit ad eum., Accede ad me et da mici osculum fili
 mi^c accessit et osculatus est eum., Statimque ut sensit uestimentorum
 illius fraglantia^c benedicens illi ayt., Ecce odor fili mi^c
 15 sicut odor agri pleni cui benedixit dominus ,

Det tiui dominus de rore caeli^c et de pinguedine terre.,
 Abundantia frumenti uini et olei et seruient tibi populi | 275 |
 et adorent te tribus., *Esto dominus fratrum tuorum : et incur-*
bentur ante te filii matris tue., Qui maledixerit tibi sit maledictus^c
 20 et qui benedixerit tibi benedictionibus repleatur., amen

LECTIO NONA.,

LECTIO LIBRI^c EXODI., (XII. 1-42)

IN DIEBUS ILLIS^c dixit dominus ad moysen et aaron in
 terra egypci.,
 25 Mensis iste *uobis* principium mensuum^c primus erit in men-
 sibus anni..
 Loquimini ad uniuersum caetum filiorum srahel^c et dicetis eis.,
 Decima die mensis huius^c tollat unusquisque agnum per fami-
 lias et domus suas.,
 30 Sin autem minor est numerus ut sufficere non possit ad esum

18-19 Esto — tue., add, in marg. 20 tibi sup. lin. 25 uobis add. sup. lin.

agni: adsummet uicinum suum qui iunctus est domui eius: iuxta numerum . animarum || que sufficere possint . ad esum agni., Erit autem agnus absque macula: masculus anniculus.,

Iuxta quem ritum tolletis . et edum: et serbabitis eum usque ad quarta decima die mensis huius., Imolauitque eum uniuersa multitudo filiorum srahel ad uespera: et sument de sanguine ac ponent super utrumque postem: et in superliminaribus domorum . in quibus comedent illum.,

Et edent carnes nocte illa assas igni . et azimos panes cum lactucis agrestibus., 10

Non comedetis ex eo crudum quid nec coctum aqua: sed . assum tantum igni.,

Caput cum pedibus: et intestinis uorabitis: nec remanebit ex eo quicquam usque mane., | 276 |

Si quid residuum fuerit: igne conburetis., 15

Sic autem comedetis illum: renes uestros accingetis . et calciamenta abebitis in pedibus tenentes baculos in manibus: et comedetis festinantes., Est enim phase id est transitus domini.,

Et transibo per terra egypti nocte illam percutiamque omne primogenitum in terra egypti ab homine usque ad pecus: et in 20 cunctis diis egypti faciam mirabilia ego dominus., Erit autem uobis sanguis in signum: et in *edibus* in quibus eritis.,

Et uidebo sanguinem et transibo uos: nec erit in uobis plaga disperdens: quando percussero terra egypti., Habebitis autem hunc diem in monumentum: et celebrauitis eam . || solemnem 25 domino in generationibus uestris: cultu sempiterno.,

SEPTEM DIEBUS . azima comedetis . et in die primo non erit fermentatum in domibus uestris., Qui quumque comederit fermentatum: peribit anima illa de cetu srahel: a prima diae usque ad diem septimum., Dies prima erit sancta atque sollemnitas . et 30 dies septima: eadem festiuitatem uenerabilis est.,

Nicil operis facietis in eis: exceptis his que ad uescendum

pertinent et obserbabitis azima., In eadem enim ipsa diae educam exercitum uestrum de terra egypti: et custodietis diem istum in generationes uestras: ritu perpetuo.,

PRIMO MENSE . quarta decima diae mensis ad uesperas come-
s detis azima usque ad diem uicesimam . primam . | 277 | eiusdem
mensis ad uesperam.,

Septem diebus: fermentatum non inuenietur . in domibus..
uestris., Qui quumque comederit fermentatum: periuit anima
eius de cetu srahel tam de aduenis quam de indigenis terrae.,

10 Omne fermentatum non comedetis in cunctis habitaculis ue-
stris: edetis azima.,

UOCAUT AUTEM MOYSES omnes seniores filiorum srahel: et
dixit ad eos., Ite tollentes animal . per familias uestras: imolate
fase fasciculumque ysopi tinguite sanguine *que est in limine:* et
15 adspargite ex eo super liminare et utrumque poste., Nullus
uestrum egredietur ostium *domus suae* usque ad mane: transiuit
enim dominus percutiens egyptios., Quumque uiderit sanguinem
in superliminari et utroque poste: || transcendet osteum et non
sinit percussorem ingredi domus uestras et ** ledere.,

20 CUSTODI UERBUM ISTUT legitimum tibi et filiis tuis: usque in
aeternum., Quumque introieritis terram quam dominus deus
daturus est uobis ut pollicitus est: obserbabitis ceremonias istas.,

Et quum di**xerint uobis filii uestris que est ista religio:
dicetis eis., Uictima transitus domini est: quando transiuit per
25 domos filiorum srahel in egypto percutiens egyptios et domos
nostras liuerans.,

INCURBATUSQUE POPULUS: adorauit domino: et moysi serbo
eius.,

Et egressi filii srahel: fecerunt sicut preceperat dominus moysi
30 et aaron.,

Factum est autem in noctis medio: percussit dominus omne
| 278 | primogenitum in terra egypti.,

¹⁴ que — limine add. marg. ¹⁶ uestrum in rasura *domus suae suppletum manu seniori* ²³ dile-
xerint *1* manu ²⁶ nostras corr. ex uestros

A primogenito faraonis qui sedebat in solio eius, usque ad primogenito cabtibae que erant in carcere, et omne primogenitum iumentorum

Surrexitque farao nocte et omnis serui eius cunctaque egyptus, et or**tus est clamor magnus in egypto, neque enim erat domus in qua non iaceret mortuus.,

UOCATISQUE FARAO . moy sen et aaron nocte, ait.,

Surgite et egredimini a populo meo et filii srael, ite imolate deo sicut scitis.,

Oues uestras et armenta adsumite ut petieratis . et abeuntes benedicite mici.,

Urguebantque egyptii populum de terra exire uelociter dicentes, omnes moriemur.,

Tulit igitur populus || consparsam farinam ante quam fermentaretur et ligans in palleis, posuit super humeros eius.,

Feceruntque filii srahel, sicut preceperat moyse.,

Et petierunt ab egyptiis uasa argentea, et aurea, et uestem plurimam.,

Dedit autem dominus gratiam populo coram egyptiis ut comedarent eis, et expoliauerunt egyptios., Profectique sunt filii . srahel de ramasse in so*coth, sexcenta fere milia peditum uiorum absque parbulis., Sed et uulgus promiscuum innumerabile, ascendit cum eis.,

Oues et armenta et animantia diuersi generis, multa nimis., Coxeruntque farinam quam dudum consparsam de egypto tulerunt, et fecerunt subcinericios | 279 | panes azimos., Neque enim poterant fermentari cogentibus, exire egyptiis, et nullam facere sinentibus moram, nec pulmenti quicquam occurrerant preparare.,

ABITATIO AUTEM FILIORUM . SRAEL quae manserunt in egypto, fuit quadringentorum triginta annorum.,

Quibus expletis, eadem diae egressus est omnis exercitus domini, de terra egypti.,

6 iaceret re in rasura

14 conspersam man. 2

25 tulerunt corr. m., senior. in tulerant

27 egyptiis

y in ras.

Nox est ista obserbauilis domino^c quando eduxit eos dominus de terra egypti.,

Hanc obserbare deuent omnes filii srahel^c in generationibus suis., amen.,

5

LECTIO X^a.

**LECTIO LIBRI^c PARALIPOMENON., (II Paral. XXXIV 1-4, 30-33,
XXXV 1-19) DEO GRATIAS.,**

IN DIEBUS ILLIS^c octo annorum erat iosias . || quum regnare cepisset^c et triginta et uno anno regnauit in iherusalem.,
10 Fecitque quod erat rectum in conspectu domini^c et ambulauit in uiis dauid patris sui..

Non declinauit^c neque ad dexteram neque ad sinistram.,
Octabo autem anno regni sui quum aduc esset puer^c cepit querere deum patri sui dauit et duodecimo anno postquam
15 ceperat^c mundauit iudeam et iherusalem ab excaelsis et lucis simulacrisque et scluptilibus.,

Dextruxeruntque coram eo aras baalim^c et simulacra quae superposita fuerant demoliti sunt.,

ASCENDIT ERGO REX DOMUM DOMINI una cum omnes uiri iuda
20 et habitatores iherusalem^c sacerdotes et leuite^c et cunctus populus | 280 | a minimo usque ad maximum.,

Quibus audientibus^c in domum domini legit rex omnia uerba uoluminis^c et stans in tribunali suo^c percussit faedus coram domino^c ut ambularet post eum^c et custodiret precepta et testimonia^c et iustificationes eius in toto corde suo^c et in tota anima sua^c ut faceret quae scripta sunt in uolumine illo quod legerat.,
25 Adiurauit quoque super hoc omnes qui repperti fuerant in iherusalem^c iuxta pactum domini dei patrum suorum.,

Abstulit ergo iosias cunctas abominationes de uniuersis regionibus filiorum srahel^c et fecit omnes qui resudui erant in iheru-

salem seruire domino deo suo., Cunctis diebus eius: non recesserunt a domino deo patrum suorum., ||

FECIT AUTEM IOSIAS IN IHERUSALEM phase domino: quod ymolatum est quarta decima diae mensis primi. Et constituit sacerdotes in officiis suis: hortatusque est eos ut ministrarent in domo domini., 5

LEUITIS QUOQUE AD CORUM erudictionem omnis srahel sanctificauitur domino: sicut loquutus est.,

Ponite arcam in sanctuario templi quod hedificauit . salomon filius dauit: rex srahel., *Nequaquam enim eam ultra portabitis.*, Nunc autem ministrate domino deo uestro . et populo eius srael: 10 et preparate uos per domos et cognationes uestras in diuisionibus singulorum: sicut precepit dauid rex srael., Aet discripsit salomon filius eius: et ministrate in sanctuario per familias turmasque leuiticás . et sanctificati ymolate phase.,

Fratres etiam uestros ut possint iuxta uerba quae loquutus est 15 dominus in manu moysi facere: praeparate.,

DEDIT PRETEREA REX IOSIAS . | 281 | omni populo qui ibidem fuerat inuentus: in sollemnitatem phase.,

Agnos et hedos de gregibus: et reliqui pecoris triginta milia: bobum quoque tria milia., Haec de *regis* uniuersa substantia., 20

Duces quoque eius sponte quod uoluerunt obtulerunt: tam populo quam sacerdotibus . et leuitis.,

Praeparatumque est ministerium et steterunt sacerdotes in officio suo: leuite quoque in turmis iuxta regis imperiū . et ymolatum est phase., 25

Asparseruntque sacerdotes manus suas sanguine: et leuite detraxerunt pelles holocaustorum . et separaberunt ea: ut da*rent per domos et familias singulorum: || et offerentur domino sicut scriptum est in libro moysi.,

De bubus quoque fecerunt similiter., Et assaberunt phase 30 super ignem: iuxta quod in lege preceptum est.,

9-12 Nequaquam — rex srael add. marg. infer. 12 Aet discripsit corr. ex Haec scripsit 13 filius corr. ex filiis 16 moysi y in ras. 20 regis corr. ex gregis 21 obtulerunt in marg. pro impleberunt quod erat in textu 23 sterunt i manu 28 offerent 30 fecerunt corr. marg. ex facere

Pacificas uero hostias coxerunt in leuetis et coccabis et ollis et festinato distribuerunt uniuersae pleui., Siui autem et sacerdotibus postea paraberunt.,

Nam in oblatione holocaustorum . et adipum et usque ad nocte sacerdotes fuerunt occupati.,

Unde leuite et siui et sacerdotibus filiis aaron postea paraberunt nobissimis., Porro cantores filii asaph stabant in ordine suo iuxta preceptum dauit et asaph et eman et hetan et idithun | 282 | prophetarum regis ianitores uero per portas singulas obserbabant ita ut nec puncto quidem discederent a ministerio.,

Quamobrem et fratres eorum leuite paraberunt eis cibos.,

Omnis igitur cultura domini rite completa est in die illa ut facerent phase et offerrent holocausta super altare domini iuxta preceptum regis . iosie.,

Feceruntque filii srahel qui repperti fuerant ibi phase . in tempore illo et sollemnitatem . azimorum . septem diebus., Non fuit phase similis huic in srahel a diebus samuelis prophetae.,

Sed nec quisquam de cunctis regibus srahel fecit phase sicut 20 iosias sacerdotibus et leuitis et omnis iuda in srahel || qui reperti fuerunt et habitantibus in iherusalem.,

Octabo decimo anno regis iosie hoc pase celebratum est domino., amen

LECTIO UNDECIMA

25 LECTIO LIBRI HEZEZHIE.LIS PROPHETE., (XXXVII 1-14)
DEO GRATIAS.,

IN DIEBUS ILLIS facta est super me manus domini et eduxit me in spiritu dominus et dimisit me in medio campi qui erat plenus ossibus et circumduxit me per ea in giro.,

14 offerent corr. 18 pase 22 celebratum e. in rasura

Erant autem multa super faciem campi siccaque ueaementer et dixit ad me.,

Fili hominis, putasne bibent ossa ista? Et dixi.,
 Domine deus tu nosti., Et dixit ad me.,
 UATICINARE de ossibus istis, et dices eis., 5
 Ossa arida, audite uerbum domini., Haec dicit dominus deus ad ossibus istis., | 283 |

Ecce ego intromitto in uobis spiritum et uibetis, et dabo super uos nerbos. et succrescere faciam super uos carnes, et super extendam in uobis cutem, et dabo uobis spiritum et 10 uibetis: et scietis quia ego sum dominus.,

Et prophetaui, sicut preceperat mici dominus.,
 Factum est autem sonus prophetantem me, et ecce comotio.,
 Et accesserunt ossa ad ossa, unusquisque ad iuncturam suam.,
 Et uidi et ecce super ea nerui, et carnes ascenderunt, et 15 extensa est in eis cutis desuper, et spiritum non abebant.,

Et dixit ad me., Uaticinare filii hominis, et dices ad spiritum.,
 Haec dicit dominus deus.,

A quattuor uentis ueni spiritus et insufla super imperfectos istos, et reuiuescant., || 20

Et prophetaui . sicut preceperat mici dominus, et ingressus est in eis spiritus et uixerunt.,

Steteruntque super pedes suos, et erat exercitus grandis nimis ualde., Et dixit ad me., Fili hominis, ossa haec uniuersa domus srael est., Ipsi dicunt aruerunt ossa nostra, et periit spes nostra 25 et abscisi sumus.,

Propterea uaticinare, et dices ad eos., Haec dicit dominus deus.,

Eccego aperiam tumulos uestros . et educam uos de sepulcris uestris populus meus, et inducam uos in terram srael, et scietis 30 quia ego dominus quum exieritis de sepulcris uestris, et eduxero uos de tumulis uestris populus meus et dedero spiritum meum in

⁹ succrescere c in ras. ¹⁴ iuncturam c add. sup. lin.

uobis et uixeritis., Et requiescere uos faciam super humum
uestrum: et scietis quia *ego* dominus | 284 | loquutus sum et
feci haec ait dominus omnipotens., amen.,

LECTIO XII^a

5 LECTIO LIBRI⁴ DANIHELIS PROPHETE., (III 1-24,
46-48, 49-51) DEO GRATIAS.,

IN DIEBUS ILLIS: nabuquodonosor rex . fecit statuam auream altitudinem cubitorum sexaginta: latitudinem cubitorum sex., Et statuit ea in campo . huran: prouinciae babilonis., Itaque 10 nabuquodonosor rex: misit ad congregandos . satrapas: et magistratus: iudices et duces: et tyrannos et *prefectos* . et optimates qui erat in potestatibus constituti: et uniuersi principes regionum . ut conuenirent ad dedicationem statuae . quam erexerat nabuquodonosor rex., Tunc congregati sunt . satrapes: imaginis stratus: et iudices: || et duces: et tiranni . et optimates qui erant in potestatibus constituti: et uniuersi principes regionum . ut conuenirent ad dedicationem statuae quam erexerat nabuquodonosor rex.,

STABANT AUTEM IN CONSPECTU statuae quam posuerat nabuquodonosor: et prece clamabat ualenter.,

Uobis dicitur populis et tribus . et linguis: in hora qua audieritis sonitum tube: et fistule et cithare . sambuce et psalterii: simphonie: et uniuersi generis musicorum: cadentes adorate statuam auream: quam constituit nabuquodonosor *rex*., Si quis 25 autem non prostratus adoraberit: eadem hora mittetur in fornace ignis ardantis., | 285 |

POST HAEC IGITUR STATIM ut audierunt omnes populi sonitum tube: fistule: et cithare: et psalterii: et simphonie: et omnis

² ego add. manu seriori sup. lin.

⁹ huran] durām corr. marg. ² manu

¹⁰ satrapas corr. ex satrapes

¹¹ prefectos et add. marg. ² manu

¹² potestatibus in ras.

²⁴ rex add. sup. lin.

²⁸ fistule corr.

manu scriori ex fistole

generis musicorum cadentes autem populi omnes tribus et lingue
adoraberunt statuam auream² quam constituerat nabuquodonosor
rex.,

STATIMQUE IN IPSO TEMPORE³ accesserunt uiri caldei⁴ accusa-
berunt iudeos.,

5

Dixeruntque nabuquodonosor regi.,

Rex in aeternum uibe.,

Tu rex⁵ posuisti decretum . hoc⁶ ut omnis homo qui audierit
sonitum tube⁷ fistule⁸ cithare⁹ sambuce¹⁰ et psalterii¹¹ et sim-
phonie¹² et uniuersis generis musicorum¹³ prosternant se¹⁴ et ¹⁵
adorent statuam auream.,

Si quis autem prostratus non ***** adoraberit¹⁶ mittetur . || in
fornace ignis ardentis.,

Sunt ergo uiri iudei quos constituisti super opera regionis
babylonie¹⁷ sedrac mysac et abdenago.,

15

Uiri histi¹⁸ contemserunt rex decretum tuum.,

Deos tuos non colunt¹⁹ et statuam auream quam erexisti non
adorant.,

TUNC NABUQUODONOSOR REX in furore et in ira²⁰ precepit ut
adducerent sedrac misac et abdenago.,

20

Qui confestim adducti sunt in conspectu regis²¹ prouincie
babylonis.,

PRONUNTANSQUE NABUCODONOSOR REX²² AIT EIS.,

Uere ne sedrac misac et abdenago²³ deos meos non colitis²⁴ et
statuam auream quam constitui non adoratis ?

25

Nunc ergo²⁵ si estis parati quaquamque hora audieritis | 286 |
sonitum tube²⁶ fistule et cithare²⁷ et sambuce²⁸ et psalterii²⁹ et
simphonie et omnis generis musicorum³⁰ prosternite uos et ado-
rate statuam quam feci.,

Quod si non adoraberitis . eadem hora mittemini in fornace . 30
ignis ardentis.,

Et quis est deus qui eripiat uos de manu mea.,

² constituit *1* manu ^{9, 27} fistule corr. *manu seniori ex fistole* ¹² Si quis prostratus non autem corr.

¹⁵ misac ^{15, 20, 24} abdinago *1 m.*

RESPONDENTES SEDRAC MISAC et abdenago^c dixerunt regi.,

Non oportet nos de ac re^c respondere tibi., Ecce dominus noster quem colimus^c potens est eripere nos de camino ignis ardantis^c et de manibus tuis rex liberare., Quod si noluerit^c
5 notum tibi facimus rex^c quia deos tuos non colimus^c et statuam auream quam erexisti non adoramus.,

TUNC NABUQUODONOSOR REPLETUS || est furore^c et aspectus faciei illius immutata est super sedrac misac . et abdenago., Et precepit ut succenderetur fornax septuplum^c quam succendi 10 consueberat., Et uiris fortissimis de exercito suo^c iussit ut ligatis pedibus sedrac misac et abdenago mitterent eos in fornace ignis ardantis., Et confestim uiri illi uinti^c cum brac^{*}is suis . et t^hiar^{*}is . et calciamentibus^c missi sunt in medium fornacis ignis ardantis., Nam iussio regis urguebat^c fornax autem succensa erat nimis.,
15 Porro uiros illos qui miserant sedrac misac et abdenago^c interfecit flama ignis.,

UIRI AUTEM HI TRES SEDRAC MISAC . et abdenago^c cecinerunt in medio camino ignis . | 287 | ardantis conligati.,

Et deambulabant in medio flamme^c laudantes . et benedici- 20 centes . deum.,

Et non cessabant qui miserunt eos ministri regis . succendere fornacem.,

Napta et stuppa et pice et malleolis^c et efundebatur flamma super fornacem cubitis quadraginta nobe., Et erupit et incendit 25 quos repperit iuxta fornacem^c de caldeis.,

PROLOGO. ANGELUS DOMINI SIMUL DESCENDIT QUUM AZARIA et socii eius^c in fornace., Et excussit flammam ignis de fornace et fecit medium fornacis^c tamquam spiritu roris flante., Et non tetigit eos omnino ignis neque contristauit nec quicquam mo- 30 lestus eis fuit.,

1, 8, 11, 15, 17 abdinago / m. 9 quam a *in rasura* 17 autem] hii id est tres *manu seniori*

26. PROLOGO] Id est, verba quae in modum prologi praemitti solebant hymno trium puerorum in reliquis anni solennitatibus. Conf.

Missale Mozarabicum, p. 93, et Lectionarium Romanum in Sabbato Quatuor Temporum.

Tunc hii tres quasi ex uno ore⁴ || laudabant et magnificabant
et benedicebant dominum de fornace dicentes.,

EPISTOLA PAULI APOSTOLI⁴ AD CORINTHIOS PRIMA.,
(V 7-8)

FRATRES expurgate uetus fermentum⁵ ut sitis noba con- 5
sparsio sicut estis azima., Et enim pascha nostrum⁶ ymolatus
est cristus., Itaque emulemur non in fermento ueteris neque in
fermento malitiae et nequitiae⁷ sed in azimis sinceritatis et ueri-
tatis⁸ in xpo ihesu domino nostro., amen.,

LECTIO SANCTI EUANGELII SECUNDUM MATHEUM., 10
(XXVIII 1-7)

IN ILLO TEMPORE⁹ Uespere sabbati quae luce¹⁰sit in
prima sabbati . uenit maria magdalene . et altera maria¹¹ uidere
sepulcrum., Et ecce terre motus factus est magnus., | 288 |

Angelus enim domini descendit de caelo¹² et accedens reuoluit 15
lapidem . et sedebat super eum., Erat autem aspectus eius sicut
fulgur¹³ et uestimenta eius sicut nix.,

Prae timore autem eius exterriti sunt custodes¹⁴ et facti sunt
uelut mortui., Respondens autem angelus domini¹⁵ dixit mulie-
ribus., Nolite timere uos., 20

Scio enim quod ihesum qui crucifixus est queritis¹⁶ non est
hic¹⁷ surrexit enim sicut dixit., Uenite et uidete locum¹⁸ ubi
positus erat dominus., Et cito euntes dicite discipulis eius quia
surrexit¹⁹ et ecce precedet uos in galilea ibi eum uidebitis., Et
ecce²⁰ predixi uobis., amen 25

12 luce¹⁴ sit s in ras.

19 uelut add. marg. loco uocis erasae in textu

25 predixit corr.

2 dicentes.] Heic praedictus hymnus trium puerorum in pulpito decantabatur ex antiqua consuetudine, quam sancivit Concilium Toleranum IV, decreto 14. Convenit semel hoc loco

Lectionarium Luxoviense cum libro nostro Comico, itemque in officio Nativitatis Domini, quem alias hymnum trium puerorum apostolicæ lectioni more gallico postponat.

ITEM LEGENDUM || IN HILARIA., PASCHE., AD MISSAM.,

PRINCIPIUM LIBRI² APOCALIPSIN IOHANNIS., (I 1-18)
DEO GRATIAS.,

REUELATIO IHESU XPI QUAM dedit illi deus palam
5 facere seruis suis que oportet | 289 | fieri cito., Et signauit
mittens per angelum suum seruo suo iohanni qui testimonium
peribuit uerbo dei et testimonium ihesu xpi quae quumque uidet.,

BEATUS QUI LEGIT et qui audit uerba prophetie et serbat ea
quae in ea scripta sunt tempus enim prope est.,

¹⁰ Iohannes septem aeclesiis quae sunt in asia.,

Gratiam uobis . et pax a deô . qui est et qui erat et qui uen-
turus est., Et a septem spiritibus qui in conspectu troni eius sunt
et a ihesu xpo qui est testis fidelis primogenitus mortuorum et
princeps regum terrae., Qui dilexit nos et lauit nos a peccatis
15 nostris in sanguine suo et fecit nostrum regnum || sacerdotes
deo et patri suô . ipsi gloria et imperium in saecula saeculorum .
amen.,

ECCE UENIET . cum nubibus et uideuit eum omnis oculus et
qui eum pupungerunt., Et plangent se super eum omnes
20 tribus terrae etiam amen.,

EGO SUM . ALFA . ET . ω. principium et finis dicit dominus
deus qui est et erat et qui uenturus est omnipotens.,

Ego iohannes frater uester et particeps in tribulatione et regno
et patientia ihesu fui in insula quae appellatur pathmos propter
25 uerbum dei et testimonium . ihesu., Fui in spiritu in dominico
diae et audiui post me uocem magnam tamquam tube dicentis.,

Quod uides scribe in libro et mitte septem eclesiis.,

⁶ iohanni h add. sup. lin.

² *Principium libri apocalipsin.]* Eadem propheta legitur in sacramentario Bobiensi. Confer decret. 17 Concil. Toletani IV, et ea quae Germanus Parisiensis episcopus scripsit de missa.

Ephsoꝝ zmirneꝝ et pergamenꝝ | 290 | et thiathireꝝ sardisꝝ filadelfieꝝ et laudocia  .

Et conuerus sumꝝ ut uiderem uocem quae loquebatur m cum.,
Et conuersus uidi septem candelabra aureaꝝ et in medio septem
candelabrorum aureorum similem filium hominis uestitum pho- 5
dereꝝ et precinctum ad mamillas . zona aurea.,

Caput autem eius et capilliꝝ erant candidi uelut lana albaꝝ et
tamquam nix.,

Et oculi eiusꝝ uelut flamma ignis., Et pedes eiusꝝ similes
oricalco sicut in camino ignis ardentis., 10

Et uox illi s . tamquam uox aquarum multarum.,

Et habebat in dextera sua stellas septemꝝ et de ore eius
gladius ex utraque parte acutus exiebat.,

Et facies eiusꝝ sicut sol || lucens in uirtute sua.,

Et quum uidissem eumꝝ cecidi ad pedes eius tamquam mortuusꝝ 15
et posuit dexteram suam super me dicens.,

Noli timer  . ego sum primus et nobissimis et uibus et fui
mortuusꝝ et ecce sum uibens in secula seculorum., amen.,

EPISTOLA PAULI⁴ APOSTOLI⁴ AD CORINTHIOS PRIMA.,

(XV 1-11, 20-22)

20

FRATRES notum uobis facio euangelium quod predicau-
uobisꝝ quod et accepistis in quo et statis per quod et salbamini.,
Qua ratione ante predicaberim uobis debetis tenereꝝ nisi frustra
credidistis.,

Tradidi enim uobis in primis quod accepiꝝ quoniam xps ihesus 25
mortuus est pro peccatis nostrisꝝ secundum scripturas.,

Et quia sepultus est | 291 | et quia resurrexit tertia dieꝝ
saecundum scripturas., Et quia uisus est cepheꝝ et post haec
undecim apostolis., De indeꝝ uisus est plus quam quingentis
fratribus simulꝝ ex quibus permanent multis usque aduc., 30

¹⁹ ad corinthios prima.] Eadem quoque Epistola in Lectionario Luxoviensi, sed ibi aliquanto
brevior.

Quidam autem⁹ dormierunt.,
 De inde⁹ uisus est iacob.,
 De inde⁹ apostolis omnibus.,
 NOBISSIME AUTEM OMNIUM⁹ tamquam abortibo uisus est mici.,
 5 Ego sum enim minimus omnium apostolorum qui non sum dignus
 uocari apostolus⁹ quoniam persecutus sum aeclesia dei., Gratia
 autem dei sum⁹ id quod sum.,

Et gratia eius in me uacua non fuit⁹ sed abundantius illis
 omnibus laborabi.,

10 Non autem ego⁹ sed et gratia⁹ dei mecum., Siue enim ego
 siue . illi⁹ || sic predicamus et sic credidistis.,

NUNC AUTEM xps resurrexit a mortuis . primitiae dormien-
 tium.,

Quoniam sicut per hominem mors⁹ et per hominem resurrectio
 15 mortuorum., Et sicut in adam omnes moriuntur⁹ ita et in xpo
 omnes uiuificantur., Ipsi gloria et imperium in secula seculorum.,

LECTIO SANCTI EUANGELII⁹ SECUNDUM MATHEUM.,
 (XXVIII 8-20)

IN ILLO TEMPORE⁹ post quam resurrexit dominus
 20 ihesus⁹ exierunt mulieres cito de monumento cum timore et
 gaudio magno⁹ currentes nuntiare discipulis eius.,

ET ECCE IHESUS OCCURRIT ILLIS⁹ dicens., Abetê . Ille autem
 acceserunt et tenuerunt pedes eius⁹ et adoraberunt eum.,

Tunc ait illis ihesus..

25 Nolite timere., | 292 |

Ite nuntiate fratribus meis ut eant in galileam⁹ ibi me uide-
 bunt.,

Quae quum abissent⁹ ecce quidam de custodibus uenerunt in
 ciuitatem⁹ et nuntiaberunt principibus sacerdotum omnia quae
 30 facta fuerant.,

Et congregati cum senioribus consilio accepto pecuniam copiosam dederunt militibus dicentes.,

Dicite quia discipuli eius nocte uenerunt et furati sunt eum nobis dormientibus., Et si hoc auditum fuerit a preside nos suadeuimus ei et securos uos faciemus., At illi accepta pecunia fecerunt sicut erant docti., Et diuulgatum est uerbum istut apud iudeos usque in odiernum diem., ||

Undecim autem apostoli abierunt in galileam in montem ubi constituerat illis ihesus.,

Et uidentes eum adoraberunt . quidam autem duuitaberunt., 10

ET ACCEDENS IHESUS loquutus est eis dicens.,

Data est mici omnis potestas in caelo et in terra.,

Euntes autem docete omnes gentes baptizantes eos in nomine patris et filii et spiritus sancti docentes eos serbare omnia quaequamque mandaui uobis., Et ecce ego uobiscum sum omnibus 15 diebus usque ad consumationem seculi., amen.,

LEGENDUM . II^a FERIA . PASCE.,

LECTIO LIBRI APOCALIPSIN IOHANNIS., (II 1-7)
DEO GRATIAS.,

HAEC DICIT qui tenet septem stellas in dextera sua qui ambulat in medio candelabrorum aureorum., | 293 |

Scio opera tua et laborem et patientiam quia malos non potes portare et temptasti eos qui se dicunt apostolos esse et non sunt et inuenisti eos mendaces et patientiam habes et portasti eos propter nomen meum et non defecisti., 25

Sed habeo aduersus te quod karitatem tuam plurimam reliquisti,

Memor esto itaque unde excideris et age penitentiam et prima opera fac.,

Sin autem uenio tibi et mobebo candelabrum tuum de loco 30

suo / nisi penitentiam egeris., Sed hoc habes quia odisti facta
nicolitarum / quae et ego odii.,

Qui habet aurem audiendi audiat / quid spiritus dicat aeclesiis.,
Uincenti dabo || aedere de ligno uitae / quod est in paradiſo dei
5 mei., amen.,

LECTIO LIBRI ACTUUM APOSTOLORUM (I 15-26)

IN DIEBUS ILLIS / surgens petrus in medio discipulorum
pariter quae erat cum his turba hominum / fere centum uiginti
uiri.,

10 Et aperiens os suum / dixit.,

Uiri fratres oportet implere scripturam hanc quam predixit
spiritus sanctus per os dauid / de iuda qui fuit dux eorum / qui
conpreenderunt ihesum qui adnumeratus fuit inter nos et sortitus
erat sortem ministerii huius.,

15 Hic igitur adquisiuit agrum / de mercedem iniquitatis suaee.,

Et suspensus / crepuit mediūs . et effusa sunt omnia uiscera
eius., Quod notum factum est omnibus habitantibus in iheru-
salem / | 294 | ita ut appellaretur ager ille lingua eorum acel-
demac / hoc est ager sanguinis., Scriptum est enim / in libro
20 psalmorum.,

Fiat habitatio eorum deserta et non sit qui inhabitet in ea / et
episcopatum eius accipiat alter., Oportet ergo ex his uiris qui
nobiscum congregati sunt / omni tempore quod intravit et
exiuit inter nos dominus ihesus.,

25 Incipiens a babbtismate iohannis / usque in diem qua sublatus
est a nobis testem resurrectionis eius / nobiscum fieri unum ex
istis.,

Et statuerunt duos.,

JOSEPH QUI DICITUR BARNABAS . qui cognominatus est iustus /
30 et mathian.,

Et orantes / dixerunt.,

TU DOMINE qui corda nosti hominum⁴ || ostende nobis quem elegeris ex his duobus unum accipere locum ministerii huius., Et apostolatus de quo preuaricatus est iudas⁴ ut iret in locum suum., Et dederunt sortes eorum⁴ et cecidit sors super mathian., Et adnumeratus est cum undecim apostolis., amen

5

LECTIO SANCTI EUANGELII⁴ SECUNDUM MARCUM.,
(XVI 1-7)

IN ILLO TEMPORE⁴ maria magdalene et maria iacobi . et salome⁴ emerunt aromata . et uenientes unguerent dominum ihesum.,

Et ualde mane prima sabbatorum⁴ uenerunt ad monumento . orto iam sole⁴ et dicebant ad inuicem.,

Quis reuoluit *nobis* lapidem⁴ ab ostio monumenti.,

Et respicientes⁴ uiderunt reuolutum lapidem⁴ . | 295 | erat autem magnus ualde.,

Et introeuentes in monumentum⁴ uiderunt iubenem sedentem in dextris coopertum stolam candidam⁴ et obstipuerunt.,

Qui⁴ dicit illis., Nolite expauescere.,

Ihesum queritis nazarenum . crucifixum⁴ surrexit non est hic.,

Ecce locus⁴ ubi posuerunt eum.,

Sed ite dicite discipulis eius et petro⁴ quia precedet uos in galilea ibi eum uideuitis . sicut dixit uobis., amen.,

20

LEGENDUM III^a FERIA . PASCE.

LECTIO LIBRI⁴ APOCALIPSIN IOHANNIS (II 8-11)

IN DIEBUS ILLIS⁴ ego iohannes serbus ihesu xpi⁴ 25 audiui uocem de caelo dicentem mici.,

Angelo zmirne⁴ aeclesie scribe., Haec dicit primus et nobis- simus⁴ qui fuit mortuus et uiuit,,

Scio tribulationem tuam et inopiam⁴ sed diues . es || et blasfe-

maris ab his qui se dicunt iudeos esse et non sunt⁴ sed sunt sinagoga sathane., Nicil horum timeas⁴ quae passurus es.,

Ecce missurus est diabolus quosdam ex uobis in carcerem^v ut temtemini^v et habebetis tribulationem diebus decem., Esto fidelis 5 usque ad mortem^v et dabo tiui coronam uitae.,

Qui habet aurem audiendi audiat^v quid spiritus dicat aeclesiis., amen.,

LECTIO LIBRI¹ ACTUUM APOSTOLORUM., (II 22-41)

IN DIEBUS ILLIS² SURGENS . petrus in medio discipulorum^v dixit.,

Uiri srhalite^v audite uerba haec., Ihesum nazarenum uirum abprobatum a deo in uobis^v uirtutibus et prodigiis et signis quae fecit per illum deus in medio *uestri* sicut ipse scitis^v | 296 | hunc definito consilio et prescientia dei.,

15 Traditum per manus iniquorum^v affigentes interemistis.,

Quem deus suscitauit a mortuis solutis doloribus inferni^v iuxta quod impossibile erat eum tenere* illum ab eo.,

DAUIT ENIM^v DICIT in eum.,

Preuidebam dominum in conspectu meo semper^v quoniam ad 20 dextris est mici^v. ne umquam comobear., Propter hoc^v delectatum est cor meum et exultauit lingua mea^v insuper et caro mea requiescat in spe., Quoniam non derelinques animam meam . in infernum^v neque davis sanctum tuum uidere corruptionem.,

Notas fecisti mici uias uite^v repleuisti me iucunditate quum 25 facie tua.,

UIRI FRATRES LICEAT audenter || dicere ad uos de patriarcha dauit^v quoniam et defunctus est^v et sepultus est^v et sepulcrum eius est apud nos^v usque in odiernum diem.,

Propheta igitur quum eset^v et sciret quia iure iurando iurasset 30 illi deus de fructum lumbi eius sedere super sedem eius^v preuidens loquutus est de resurrectione xpi.,

¹³ *uestri add. marg. 2 manu*

Quia neque derelictus *est* in inferno . neque caro eius uidit corruptionem,, Hunc ihesum resuscitauit deus^c cuius nos omnes testes sumus.,

Dextera igitur dei exaltatus . et promissione spiritus sancti accepta a patre^c effudit hoc donum quod uos uidetis et audistis., 5

NON ENIM DAUIT ascendit in caelos^c sed dicit ipse.

Dixit dominus domino meo sede addextris meis^c donec | 297 | ponam inimicos tuos scabellum peduum tuorum.,

Certissime ergo sciat omnis domus srahel quia et dominum eum et xpm deus fecit^c hunc ihesum quem uos crucifixistiS., 10

HIS AUDITIS conpuncti sunt corde^d et dixerunt ad petrum et ad reliquos apostolos., Quid faciemus uiri fratres^c hostendite nobis.,

PETRUS UERO^c ait ad illos.,

Paenitentiam agite^c et baptizetur unusquisque uestrum in 15 nomine ihesu xpi in remissionem peccatorum., uestrorum^c et accipietis donum spiritus sancti., Uobis enim est reppromissio et filiis uestris^c et omnibus qui longe sunt . quos quumque aduo- cauerit dominus deus noster., Aliis aetiam pluribus uerbis testifi- catus est et exortabatur eos dicens., Salbamini^c || a generatione 20 ista praba^c.,

Qui ergo receperunt sermonem eius^c baptizati sunt . et appo- site sunt in illa die animae circiter tria milia^c per fidem que est in xpo ihesu domino nostro., amen

LECTIO SANCTI EUANGELII^c SECUNDUM LUCAN., 25
(XXIV 13-35) GLORIA

IN ILLO TEMPORE^c duo ex discipulis ibant in castellum quod erat in spatio stadiorum sexaginta ab iherusalem^c nomine emaus.,

Et ipsi loquebantur ad inuicem^c de his omnibus quae acci- 30 derant.,

^c est add. 2 manu ^d sed dicit corr.

Et factum est dum fabularentur et secum quererent: et ipse ihesus adpropinquans ibat cum illis., Oculi autem illorum tenebantur: ne eum agnoscerent.,

Et ait ad illos., Qui sunt hii sermones quos confertis ad inuicem
5 ambulantes: | 298 | et estis tristes., Et respondens unus cui
nomen cleopas: dixit ei.,

TU SOLUS PEREGRINUS ES IN IHERUSALEM: et non cognouisti
quae facta sunt in illa in his diebus ?

Quibus ille ait., Quê . et dixerunt., De ihesu nazareno qui fuit
10 uir propheta: potens opere et sermone coram deo et omni
populo.,

Et quomodo tradiderunt eum summi sacerdotes et principes
nostri in damnatione mortis: et crucifixerunt eum., Nos autem
sperabamus: quia ipse esset redempturus . srael.,

15 Et nunc super haec omnia: tercia die est odiê . quod haec
facta sunt., Sed et mulieres quaedam ex nostris terruerunt nos:
quae ante lucem fuerunt ad monumentum., Et non inuento corpore
eius: uenerunt || dicentes: se aetiam uisionem angelorum uidisse:
qui dicunt eum uibere.,

20 Et abierunt quidam ex nostris ad monumentum: et ita inuenierunt
sicut mulieres dixerunt: ipsum uero non inuenerunt.,

ET IPSE: dixit ad illos.,

O stulti: et tardi corde ad credendum in omnibus quae loquuti
sunt prophetes: nonne haec oportuit pati xpm: et intrare in
25 gloriam suam ?

Et incipiens a moyse et omnibus prophetis interpretabat illis
in omnibus . scripturis: quae de ipso erant.,

Et adpropinquaberunt castello quo ibant: et ipse se finxit
longius ire: et quo egerunt illum dicentes.,

30 Mane nobiscum . quoniam aduerserescit iam dies., | 299 |

ET INTRAVIT CUM ILLIS.,

Et factum est dum recumberet cum illis: accepit panem et
benedixit et fregit: et porrigebat illis.,

Et aperti sunt oculi eorum . et cognoverunt eum^v et ipse euanuit ex oculis eorum^v et dixerunt ad inuicem., Nonne cor nostrum ardens erat in nobis dum loqueretur in uia^v et aperiret nobis scripturas ?

Et surgentes eadem horâ . regressi sunt^v in iherusalem., 5

Et inuenerunt congregatos . undecim^v et eos qui quum . ipsis erant dicentes . quod surrexit dominus uere^v et apparuit symoni..

Et ipsi narrabant quae gesta erant in uia^v et quomodo cognoverunt eum in fractione panis., amen.,

LECTIO . III^a FERIA . PASCE., ||

10

LECTIO LIBRI^v APOCALIPSIN IOHANIS., (III 7-13)
DEO GRATIAS.,

IN DIEBUS ILLIS^v ego iohannes., serbus ihesu xpi^v
audiui uocem de caelo dicentem mici.,

Angaelo filadelfie eclesie scribe 15

Haec dicit sanctus et uerus qui abet clabem dauit qui aperit et
nemo claudit^v et qui claudit et nemo aperit.,

Scio opera tua., Ecce dedi coram te ostium apertum quod
nemo potest claudere^v quia modicam habes uirtutem^v et serbasti
uerbum meum^v et non negasti nomen meum., 20

Ecce dabo de sinagoga sathane^v qui dicunt se iudeeos esse et
non sunt^v quia mentiuntur.,

Ecce faciam illos . ut ueniant et adorent ante pedes tuos^v et
scient quia ego dilexi te.,

Quoniam serbasti uerbum patientiae meae^v et ego te serbab^v 25
ad hora | 300 | temptationis quae uentura** est* in orbem uni-
uersum temtare habitantes in terra.,

Ego autem uenio tibi cito^v tene quod habês . ne quis accipiat
coronam tuam.,

Qui uicerit faciam illum columnam in templo dei mei^v et foras 30

⁷ symoni y ex. i

non egredietur amplius., Et scribam super illum nomen dei mei
nobe iherusalem quae descendit de caelo a deo meo⁴ et nomen
nobum.. Qui habet aurem audiendi audiat⁴ quid spiritus dicat .
aeclesiis., amen

5 LECTIO LIBRI⁴ HACTUUM APOSTOLORUM (II 42-47)

IN DIEBUS ILLIS⁴ erant quidam ex iudeis perseberantes
in doctrina apostolorum⁴ et communicatione fractione panis et
orationibus in iherusalem⁴ fiebat autem omni anime timor., Multa
quoque prodigia et signa per apostolos || fiebant in iherusalem⁴
10 et metus erat magnus in uniuersis.,

Omnes ergo qui credebant erant pariter⁴ et habebant omnia
comunia.,

Possessiones et substantias uendebant illa omnibus⁴ pro ut
quique opus erat.,

15 Quotidie quoque perdurantes unanimiter in templo et fran-
gentes circa domos panem⁴ summebant cibum cum exultatione
et simplicitate cordis⁴ conlaudantes dominum et habentes gratiam
ad omnem plebem.,

Dominus *autem* augebat⁴ qui salbi fierent quotidie in idipsum.,
20 amen.,

LECTIO SANCTI EUANGELII⁴ SECUNDUM LUCAN.,

(XXIV 1-12)

IN ILLO TEMPORE⁴ una sabbati ualde diluculo uenerunt
mulieres ad monumentum portantes que paraberant aromata⁴ et
25 inuenerunt lapidem reuolutum a monumento., | 301 |

Et ingresser⁴ non inuenerunt corpus domini ihesu., Et factum
est dum . mente consternate essent diuisi⁴ ecce duo uiri . steterunt
iuxta illas in ueste fulgenti., Qum timerent autem et declinarent

uultum in terra^c dixerunt ad illas., Quid queritis^c uiuentem^c
cum mortuis.

Non est hic^c sed surrexit.,

Recordamini qualiter loquutus sit uobis^c quum aduc in galilea
esset dicens.,

Quia oportet filium hominis tradi in manus hominum peccato-
rum et crucifigi^c et diae tertia resurgere.,

ET RECORDATI SUNT . uerborum eius . et egressse de monu-
mento^c nuntiaberunt haec omnia illis undecim . et ceteris omnibus.,

Erat autem . maria magdalene et ioanna^c et maria iacobi^c et ¹⁰
cetere que quum eis erant^c || quae dicebant ad apostolos haec.,

Et uisa sunt ante illos sicut deliramenta uerba ista^c et non
credebat illis.,

PETRUS AUTEM SUREGENS^c cucurrit ad monumentum., Et pro-
cumbens^c uidit linteamina sola posita^c et abiit secum mirans ¹⁵
quod factum fuerat., amen

LEGENDUM IN DIEM . U^a . FERIA . PASCE.,

LECTIO LIBRI^c APOCALIPSIN IOHANIS., (II 12-17)

IN DIEBUS ILLIS^c ego iohannes serbus ihesu xpi^c audiui
uocem de celo dicentem mici.,

20

Angaelo pergami^c aeclesiae scribe.,

Hec dicit qui habet gladium^c ex utraque parte acutum.,

Scio ubi habitas ubi . sedis est sathanus^c et tenes nomen meum .
et non negasti fidem meam in illis diebus^c in quibus antipas testis
meus fidelis . qui occissus est apud uos^c ubi sathanas habitat.,

25

Sed habeo aduersus te pauca | 302 | qui habes illic tenentes
doctrinam balacram^c qui docebat ualaac : mittere scandalum .
coram filiis srahel^c manducare immolata ex idolis et fornicari

Sic habes et tu tenentes doctrinam nycolaytarum^c similiter
age paenitentiam.,

30

Sin autem uenio tibi cito . et pugnabo cum *illo* gladio **** oris
mei., Qui habet aurem audiendi audiat[;], quid spiritus dicat
aeclesiis.,

Vincenti dabo edere de manna absconsum^r et dabo ei calculum
candidum . et in calculo nomen nobum scriptum^r quod nemo scit
nisi qui accipit., Ipse est testis fidelis et inmortalis^r in secula
seculorum., amen.,

LECTIO LIBRI^r ACTUUM . APOSTOLORUM., (X 25-43)

IN DIEBUS ILLIS^r quum introiret petrus cesaream^r ||
obiam processit ei cornelius.,

Et procidens ad pedes eiūs . adorauit eum., Petrus uero eleuabit
eum dicens.,

Surge frater^r et ego homo sum . sicut et tu., Et loquens cum
illo^r introibit in domum.,

QUUMQUE INUENISSET MULTOS^r dixit ad illos., Uos scitis . quia
inlicitum est uiro iudeo coniungi^r aut accedere ad alienigena.,

Sed . mici deus ostendit^r neminem communem aut inmundum
dicere hominem.,

Propter quod sine duuitatione^r ueni arcessitus.,

Interrogo autem uos^r quam ob causam . arcessistis mē.

ET CORNELIUS^r ait., A nudius quarta die usque *in* hanc hora^r
eram iejunans et horans in domo mea^r et ecce uir stetit ante me
in ueste splendida^r et ait., | 303 |

CORNELIUS^r exaudita est oratio tua et elemosine tue memorie
abite sunt coram deo., Mite ergo in yoppen^r et arcessire symo-
nem qui cognominatur petrus., Hic ospitatur in domo simonis
coriarii iuxta mare., Hic quum aduenerit[;] loquetur tiui uerba.,
Confestim itaque misi ad te., Tu autem bene fecisti beniendo
ad nos.,

Nunc ergo nos omnes in conspectu tuo adsumus audire
uolentes^r omnia quae imperata sunt tibi a domino.,

¹ cum gladio illo corr. ² coniugi ³ in add. 2 manu

APERIENS AUTEM petrus os suum, dixit., In ueritate conperi quia non est personarum acceptor deus, sed in omni gente . his qui timent illum et . operantur . iustitiam^h acceptus est illi.,

Uerbum enim suum misit filii srahel adnuntians || pacem per ihesum xpm, hic est . enim omnium dominus.,

Uos scitis quod factum est uerbum per uniuersam iudeam, in cipliens enim a galilea, post babbtismum quod predicabit iohannes.,

Ihesum nazarenum quem uncxit deus spiritu sancto et uirtute, hic perambulauit benefaciens et sanans omnes qui deprimebantur a diabulo, quia deus erat in illo.,

Et nos testes . horum su*mus, quae fecit in regione iudeorum et iherusalem., Quem iudaei reppulerunt . et occiderunt suspen dentes in ligno.,

Hunc deus suscitauit post diem tertium, deditque illum manifestum fieri non omni populo . sed in omnibus nobis predestinatis a deo, qui quum ipso manducabimus et bibimus postquam resurrexit a mortuis, | 304 | per dies quadraginta.,

Et precepit nobis predicare populo et contestari, quia ipse esset constitutus a deo iudex uiborum et mortuorum.,

Uhic omnes prophete testimonium peribent, quod remissionem peccatorum accipient per nomen eius, omnes qui credunt in eum., amen .

LECTIO SANCTI EUANGELII^h SECUNDUM IOHANNEM.,
(XX 1-9)

IN ILLO TEMPORE, una sabbati maria magdalene uenit ad monumentum quum aduc tenebre essent, et uidit lapidem sublatum a monumento., Cucurrit ergo et uenit ad symonem petrum, et ad alium discipulum quem amabat ihesus, et dixit eis., Tulerunt dominum de monumento . et nescio ubi posuerunt eum.,

Exiit ergo petrus et ille alias discipulus, et uenerunt || ad

monumentum., Currebant autem duo simul., Et ille alius discipulus precucurrit² citius petro² et uenit prius ad munumento.,

Et cum se inclinasset⁴ uidit posita linteamina . non tamen introiuit., Uenit ergo symon petrus . sequens eum⁵ et introiuit in monumentum.,

Et uidit linteamina posita⁶ et sudarium quod fuerat super caput eius non cum linteaminibus positum⁷ sed separatim inuolutum in unum locum., Tunc ergo introibit et ille alius discipulus qui uenerat prius ad monumentum⁸ et uidit et credidit⁹.

¹⁰ Non dum enim sciebat scripturas¹⁰ quia oportebat eum a mortuis resurgere., amen

LEGENDUM DIE . UI^a FERIA PASCE., | 305 |

LECTIO LIBRI¹¹ APOCALIPSIN IOHANNIS., (II 18-29) DEO GRATIAS.,

¹⁵ IN DIEBUS ILLIS¹² EGO iohannes serbus . ihesu xpi¹³ audiui uocem de caelo dicentem mici.,

Angelo thiathire¹⁴ eccliae scribe., Haec dicit filius dei qui habet oculos sicut flammarum ignis¹⁵ et pedes eius similis oricalco.,

Scio opera tua et karitatem¹⁶ et fidem¹⁷ et ministerium¹⁸ et patientiam¹⁹ et opera tua nobissima plura priorum., Sed abeo aduersus te multa²⁰ quia permittis mulierem . zezabel quae dicet se prophetissam esse²¹ et docet et seducet serbos meos fornicari et manducare idolis immolata²² et dedi ei tempus ut agat penitentiam²³ et non uult agere penitentiam de forni || catione sua., ²⁵ Ecce mitto illam in lecto et qui mecantur cum ea in tribulatione magna erunt²⁴ si non egerint penitentiam ab operibus suis . et filios eius occidam morte.,

Et scient omnis aeclesiae²⁵ quia ego sum qui scrutor renes et corda., Et dabo uobis singulis secundum opera uestra.,

² precucurrit t 2 manu ⁹ credit corr. ¹² UI^a scripti ; codex mendose U^a ²³ imolata

Uobis enim dico caeteris . qui in thiathirā estis \ qui quumque non habet doctrinam hanc \ qui non agnoverunt profunda sathanā sicut dicunt \ non mitto super uos aliut pondus.,

Uerumtamen . quod habetis tenete \ donec ueniam.,

Et qui uicerit et serbaberit usque in finem opera mea \ dabo ei potestatem super gentes et reget eas in uirga ferrea \ et sicut uasa fictilia | 306 | confrigentur \ quem ad modum et ego accepi a patre meo \ et dabo eis stellam matutinam., Qui habet aurem audiendi audiat \ quid spiritus dicat aeclesis., amen .

LECTIO LIBRI⁴ HACTUUM APOSTOLORUM., (V 12-16) 10

IN DIEBUS ILLIS \ per manus apostolorum fiebant signa et prodigia multa in plebe \ et erant unanimiter omnes in porticum salomonis \ et nemo audebat se coniungere cum illis \ sed magnificabat illos populos.,

Magis autem augebatur credentium in domino multitudo 15 uirorum hac mulierum \ ita ut in plateis eicerent infirmos \ et pone rent in lectulis et grabatis \ ut ueniente petro saltim umbra illius obumbraret quemquam eorum., Concurrebat autem et multitudo . || uinicarum ciuitatum iherusalem \ afferentes egros . et uexatos ab spiritibus inmundis \ et curabantur omnes in nomine domini., amen 20

LECTIO SANCTI EUANGELII⁴ SECUNDUM IOHANNEM.,
(XX 11-18)

IN ILLO TEMPORE \ stabat maria ad monumentum foris plorans., Dum ergo fleret inclinabit se et prospexit in monumentum \ et uidit duos angelos in albis sedentes \ unum ad caput . 25 et unum ad pedes \ ubi positum fuerat corpus ihesu.,

DICUNT EI ILLI., Mulier . quid ploras., Dicit eis.,

Quia tulerunt dominum meum \ et nescio ubi posuerunt eum., Haec quum dixisset \ conuersa est retrorsum \ et uidit ihesum

²⁰ spirit] ibus *in rasura*

- stantem et non sciebat quia ihesus esset., Dicit ei ihesus., Mulier quid ploras: quem queris., Illa extimans | 307 | quia ortulanus . esset dicit ei., Domine si tu sustulisti eum dicio mici ubi posuisti eum et ego eum tollam., Dicit ei ihesus.,
- 5 Maria conuersa illa dicit ei.,
 Rabboni quod dicitur magister., Dicit ei ihesus.,
 Noli me tangere: nondum enim ascendi ad patrem meum.,
 Uade autem ad fratres meos et dic eis., Ascendo ad patrem meum et ad patrem uestrum..
- 10 Ad deum . meum: et ad deum uestrum .
 Uenit maria magdalene adnuntians discipulis quia uidi dominum et haec dixit mici., amen.,

LEGENDUM DIE SABBATO.,

- LECTIO LIBRI APOCALIPSIN IOHANNIS., (III 1-16) DEO
- 15 IN DIEBUS ILLIS: ego iohannes serbus ihesu xpi: audiui uocem de celo dicentem mici
 Angelo sardis: aeclesiae scribe.,
 Haec dicit qui habet septem . || spiritus dei: et septem stellas,,
 Noui opera tua quoniam nomen abes tantum quia uiuis: et
 20 mortuus es., Esto uigilans: et confirma cetera quae moritura erant.,
 Non enim inueni opera tua recta: in conspectu dei mei.,
 Memor esto quomodo accepisti et audisti: et serua et age penitentiam.,
- 25 Quod si non egeris penitentiam . et non uigilaberis: ueniam ad te tamquam fur: et nescis qua hora ueniam ad te.,
 Sed habes pauca in sardis: nomina qui non inquinaberunt uestimenta sua et ambulabunt mecum in albis quia digni sunt.,
 Qui uicerit: sic uestietur ueste candida et non delebo nomen eius
 30 de libro uite: et confitebor nomen illius coram patre meo: | 308 | et coram angaelis eius.,
 Qui habet aurem audiendi audiat: quid spiritus dicat aeclesiis.,

LECTIO LIBRI⁴ HACTUUM APOSTOLORUM., (XIII 26-39)

IN DIEBUS ILLIS⁴ surgens petrus dixit ad plebem., Uiri fratres filii generis abraham et qui in uobis timent dominum⁷ uobis uerbum salutis missum est., Qui enim habitant iherusalem et principes eius⁷ hunc ignorantibus et uoces prophetarum⁷ que per omnes sabbatos leguntur iudicantes respuerunt.,

Et nullam causam mortis inuenientes in eum⁷ petierunt a pilato ut interficerent eum., Quumque consummassent omnia quae de eo scripta erant⁷ deponentes eum de ligno⁷ posuerunt in monumeto.,

Deus uero suscitauit eum a mortuis tertia diae⁷ qui uisus est || per dies multos his qui simul ascenderunt cum eo de galilea in iherusalem⁷ qui usque nunc sunt testes eius ad plebem.,

Et nos uobis adnuntiamus ea que ad patres nostros repromissio facta est⁷ quoniam hunc deus adimpleuit filiis nostris resuscitans ihesus⁷ sicut in psalmo secundo scriptum est., Filius meus es tu⁷ ego odie genui te.,

Quod autem resuscitaberit eum⁷ a mortuis amplius ad eum non reuersurum in corruptionem⁷ ita dixit.,

Quia dabo uobis sancta dauit fidelia., Ideoque⁷ et alibi dicit., Non davis sanctum tuum uidere corruptionem.,

Dabit enim sua generatione quum administrasset⁷ uolumtate dei dormiuit et adpositus est ad patres suos⁷ et uidit corruptionem.,

Quem uero deus suscitabit | 309 | a mortuis non uidit corruptionem., Notum igitur sit uobis fratres quia per hunc uobis remissio peccatorum adnuntiatur⁷ ab omnibus quibus non potuistis in lege moysi iustificari.,

In hoc omnis qui credit⁷ iustificabitur in domino., amen.,

LECTIO SANCTI EUANGELII⁴ SECUNDUM IOHANNEM.,
(XXI 1-14)

IN ILLO TEMPORE⁴ post quam resurrexit dominus ihesus⁴ manifestauit se ad mare tiberiadis⁴ manifestabit se autem,
sic.,

Erant simul symon petrus et tomas qui dicitur didimus⁴ et nathanael qui erat a canahan galilee et filii zebedei⁴ et alii ex discipulis eius duo., Dicit eis symon petrus., Uado piscari.,

Dicunt ei., Uenimus et nos tecum.,

¹⁰ Et exierunt et ascenderunt in nabem⁴ et illa nocte nicil ceperunt., ||

Mane autem iam facto⁴ stetit ihesus in litore⁴ non tamen cognoberunt discipuli quia ihesus esset.,

DICIT ERGO EIS IHESUS.,

¹⁵ Pueri⁴ numquid pulmentarium non habetis?

Responderunt., Non., Dixit eis.,

Mittite in dexteram nauigii rete⁴ et inuenietis.,

Miserunt ergo retiam⁴ et non ualebant illut traere pre multitudinem piscium.,

²⁰ Dicit ergo discipulus ille⁴ quem diligebat ihesus petro.,

Dominus est., Symon petrus quem audisset quia dominus est⁴ tunica succincxit se⁴ et misit se in mare.,

Alii uero discipuli⁴ nauigio uenerunt., Non enim longe erant a terra⁴ sed quasi cubitis ducentis traentis rete piscium.,

²⁵ Ut ergo descenderunt in terram⁴ uiderunt prunas positas.

| 310 | et piscem superpositum et panem.,

Dicit eis ihesus., Afferte de piscibus quos preendidistis nunc.,

Ascendit symon petrus⁴ et traxit retem in terram plenum magnis piscibus⁴ centum quinquaginta tribus., Et quum tanti
³⁰ essent⁴ non est scissum rete

Dicit eis ihesus., Uenite prandete.,

Et nemo audebat discubientium interrogare eum⁴ tu qui es scientes quia dominus est.,

Et uenit ihesus et accepit panem et dedit eis et piscem similiter., Hoc iam tertio manifestatus est ihesus discipulis suis, quum resurrexisset a mortuis., amen.,

LEGENDUM IN DOMINICO DE OCTABAS PASCE.,

LECTIO LIBRI APOCALIPSIN IOHANNIS., (VII 2-12) 5 DEO GRATIAS

IN DIEBUS ILLIS, ego iohannes serbus ihesus xpi, uidi angelum descendenterem . || ab ortu solis, abentem signum dei uibi., Et clamabit uoce magna illis quattuor angelus, quibus datum est nocere terra et mare dicens., Ne nocueritis terram, neque mare, neque arbores, donec signemus serbos dei nostri in frontibus ipsorum., Et audiui numerum signatorum, centum quadraginta quatuor milia signati¹ ex omni tribu filiorum srael.,

Ex TRIBU IUDA, duodecim milia signati.,

Ex TRIBU RUBEN, duodecim milia signati.,

15

Ex TRIBU GAT, duodecim milia signati.,

Ex TRIBU ASER, duodecim milia signati.,

Ex TRIBU NEPTHALIM, duodecim milia signati.,

Ex TRIBU MANASSE | 311 | duodecim signati.,

Ex TRIBU SYMEON, duodecim milia signati.,

20

Ex TRIBU LEBI, duodecim milia signati.,

Ex TRIBU ISACHAR, duodecim milia signati.,

Ex TRIBU ZABULON, duodecim milia signati.,

Ex TRIBU IOSEP, duodecim milia signati.,

Ex TRIBU UENIAMIN, duodecim milia signati.,

25

POST HAEC UIDI, et ecce turba multa quam dinumerare nullus poterat, ex omni tribu et gente et populus et linguis, stantes ante tronum in conspectu agni amictis stolas albas, et palme in manibus eorum.,

Et clamabant, uoce magna, dicentes., Salus deo nostro, sedenti supra tronum et agno.,

Et omnes angeli stabant . || in circuitu sedis et seniorum⁴ et quattuor animalium.,

Et prociderunt in conspectu sedis . super facies suas⁴ et adoraberunt eum dicentes . amen . Benedictio et honor et gloria . et gratiarum actio⁴ et potestas et uirtus deo nostro . in secula seculorum., amen

LECTIO LIBRI⁴ ACTUUM APOSTOLORUM., (VIII 26-40)

IN DIEBUS ILLIS⁴ angelus dominus loquutus est ad philipum dicens., Surge et uade contra meridianum ad uiam quae descendit ab iherusalem in gazam⁴ haec est deserta.,

Et exurgenens abiit., Et ecce uir quidam eziopus eunuchus . potens candacis quondam regione eziopum⁴ qui erat super omnes gazas eius⁴ uenerat hic adorare in iherusalem., Et reuertens⁴ erat sedens super currum suum | 312 | legens prophetam esayam.,

15 Dixit autem spiritus philippo.,

Accede** et iungere ad currum istum., Et occurrens philippum⁴ audiuist legentem illum·esayam prophetam et ait.,

Putasne intellegis que legis ?

Qui ait., Et quomodo possum⁴ si non aliquis hostenderit michi.,
20 Rogabitque philippum⁴ ut ascendere⁴t et sedere⁴t secum in currum., Locus autem scripturae⁴ quam legebat⁴ erat hic., Tamquam obis ad occisionem ductus est⁴ et sicut agnus coram tondentem se sine uoce⁴ sic non aperuit os suum.,

In humilitate⁴ iudicium eius sublatum est.,

25 Generationem autem eius quis enarrauit⁴ quoniam tolletur a terra uita eius.,

Respondens autem eunuchus AD PHILIPPUM DIXIT., ||

Obsecro te⁴ de quo propheta haec dicit., De se⁴ an de alio aliquo., Aperiens autem phi**lippus hossuum . incipiens ab hac 30 scriptura⁴ euangelizabit ihesum,,

16 occurrens s add. 2 manu 20 ascenderent et sederent 1 manu

Et dum irent per uiam⁴ uenerunt ad quandam aquam⁵. et ait eunuchus., Ecce aqua quis proibet me bibtizari?

Et respondens illi philippus.,

Si credis ex toto corde tuo⁶ ita demum potes., Ille autem ait., Credo dei filium⁷ . esse xpm ihesum⁸ et iussit stare currum⁹ hac¹⁰ descendenterunt uterque in aqua philippus et eunuchus¹¹ et bibtizabit eum.,

Quumque ascendisset de aqua¹², spiritus domini rapuit philippum¹³, et amplius eum non uidit eunuchus., Ibat enim eunuchus¹⁴ per uiam suam gaudens., Philippus autem | 313 | inuentus est¹⁵ in azoto¹⁶ et pertransiens euangelizabat ciuitatibus cunctis dominum nostrum ihesum xpm., amen.,

LECTIO SANCTI EUANGELII¹⁷ SECUNDUM IOHANNEM.,
(XX 19-31)

IN ILLO TEMPORE¹⁸ una sabbatorum cum sero esset et¹⁹ 15
fores essent clause ubi erant discupli congregati propter metum iudeorum²⁰ uenit ihesus et stetit in medio eorum²¹ . et dixit eis.,

Pax uobis., Et cum haec dixisset²² hostendit eis manus et latus.,
Gabisi sunt ergo discupuli²³ uiso domino.,

Dixit ergo eis iterum., Pax uobis.,

Sicut misit me pater²⁴ et ego mitto uos., Hoc quum dixisset²⁵
insufflauit et dixit eis., *Accipite spiritum sanctum.*

Quorum remiseritis peccata²⁶ remittentur eis., Et corum retinueritis²⁷ retenta erunt.,

TOMAS AUTEM UNUS EX DUODECIM qui dicitur didimus²⁸ || non²⁹ 25
erat cum eis quando uenit ihesus., Dixerunt ergo ei alii discipuli.,
Uidimus dominum., Ille autem³⁰ dixit eis.,

Nisi uidero in manibus eius fixuras claborum³¹ et mittam digitum meum in locum claborum³² et mittam manum meam in latus eius³³
non credam.,

¹ aquam *m 2 manu* ⁴ Ille e e x ^{6, 10} philippus h add. sup. lin. ²² insu]flavit — Accipite *seriori*

manu in rasura

ET POST DIES OCTO⁴ iterum erant discipuli eius intus et tomas cum eis., Uenit ihesus ianuis clausis . et stetit in medio et dixit., Pax uobis.,

Deinde dicit tome., Infer digitum tuum huc^v et uide manus meas^v et affer manum tuam^v et mitte in latus meum^v et noli esse incredulus sed fidelis., Respondens tomas^v dixit ei., Dominus meus^v et deus meus., Dicit ei ihesus., Quia uidisti me et credisti^v beati qui non uiderunt et crediderunt., | 314 |

Multa quidem et alia signa fecit ihesus in conspectu discipulorum suorum^v que non sunt scripta in libro hoc.,

Hec autem scripta sunt^v ut credatis quia xps ihesus filius dei est., Et ut credentes . uitam abeat in nomine eius.,

ITEM LEGENDUM IN PRIMO DOMINICO POST OCTABAS PASCE.,

15 LECTIO LIBRI^v APOCALIPSIN IOHANNIS., (XXI 9-23) DEO GRATIAS

IN DIEBUS ILLIS^v ego iohannes uidi . angelum dicentem mici.,

Ueni hostendam tiui^v nobam nubtam uxorem agni.,
20 Et eduxit me dominus in spiritu in montem magnum et altum^v et hostendit mici ciuitatem sanctam iherusalem || descendenter de caelo a deo^v abentem gloriam dei.,

Et quod inluminat eam^v simile lapidi yaspidis in modum cristalli et habebat murum magnum et altum^v qui habebat postas duodecim.,

Et in portis^v angeli duodecim.,
Et nomina scripta^v duodecim tribuum filiorum.,
AB ORIENTE^v porte tres.,
AB AQUILONE^v porte tres.,
30 AB AUSTRO^v porte tres.,

² medio eorum add. manu recentiori

AB OCCIDENTE^v porte tres.,
 Et muri ciuitatis^v habent fundamenta duodecim.,
 Et supra eos^v duodecim nomina apostolorum agni.,
 Et qui mecum loquebatur^v habebat mensuram arundineam
 auream^v ut metiretur ciuitatem et portas et murum eius., Et 5
 ciuitas in quadro posita erat .^v et longitudo eius tanta | 315 | est^v
 quanta et altitudo

Et mensus est ciuitatem calomo^v duodecim milia stadiorum.,
 Longitudo^v et latitudo eius et altitudo^v equalia sunt.,

Et mensus est murus eius centum quadraginta quattuor milia 10
 cubitorum.,

Mensura hominis^v qui est angeli et edifica muri eius^v ex lapide
 yaspidis.,

Ciuitas autem^v ex auro mundo similis uitreo mundo.,

Et fundamenta muri ciuitatis eius^v ex omni lapide pretioso., 15

I FUNDAMENTUM PRIMUM^v yaspidis.,

II SECUNDUM^v zafirus.,

III TERTIUM^v calcedon.,

IV QUARTUM^v zmaracdum.,

V QUINTUM^v sardinis.,

VI SEXTUM^v sardion.,

VII SEPTIMUM^v crisolitus.,

VIII OCTABUM^v uerillus., ||

IX NONUM^v topation.,

X DECIMUM^v crisopasus.,

XI UNDECIMUM^v iaictum.,

XII DUODECIMUM^v ametistum.,

Et duodecim porte erant^v duodecim margarite^v et singule
 porte et singulis margaritis.,

Et plateae ciuitatis^v tota aurum mundum quasi uitreum., Tem- 30
 plum^v non uidi in ea., Dominus enim deus omnipotens^v templum
 eius est.,

Agnus et ciuitas non eget solem neque lunam^v ut luceat ei.,
 Nam claritas dei inluminat eam^v et lucerna eius agnus est., amen.,

LECTIO LIBRI⁴ HACTUUM APOSTOLORUM., (IX 1-22)

IN DIEBUS ILLIS⁵ Saulus autem adhuc spirans minarum et caedis in discipulos domini⁶ accessit ad principem sacerdotum⁷ et petiit ab eo aepistola in damaschum | 316 | ad synagogas., Ut si quos inuenisset huius uia uiros hac mulieres⁸ uinctos perduceret in iherusalem.

Et quum i⁹ster fecisset¹⁰ contigit ut adpropinquaret damasco., Et subito circumfulsit illum lux de caelo¹¹ et cadens in terram cum magna mentis consternatione¹² audiuist uocem dicentem siui., Saule¹³ saule¹⁴ quid me persequeris., Qui dixit., Quis es domine? Et dominus ad eum

Ego sum ihesu¹⁵ nazarenus¹⁶ quem tu persequeris., Durum est tibi¹⁷ contra stimulum calcitrare., Et ille tremens ac stupens¹⁸ in eo quod contigerat ait., Domine quid me uis facere., Dominus que ad illum.,

Surge¹⁹ et ingredere ciuitatem²⁰ et dicetur tibi quid te oporteat facere., Uiri autem illi qui comitabantur cum eo²¹ stabant stupefacti audientes quidem uocem²² neminem uidentes.,

Surrexit autem saul²³lus de terra²⁴ apertisque oculis nici²⁵l uidebat., Ad manus autem illum trahentes²⁶ introduxerunt damaschum., Et erat tribus diebus . non uidens²⁷ et non manducauit neque uibit.,

ERAT AUTEM quidam discipulus damaschi nomine²⁸ ananias., Et dixit dominus ad illum in uisu., Anania²⁹ et ille ait.,

Ecce ego domine ? Et dominus ad illum., Surgens uade in uicum qui uocatur rectus³⁰ et quere in domum iude saulum . nominae tarsensem., Ecce enim orat et uidet uirum nominae ananiae introeuntem et ponentem siui, manum³¹ ut uisum recipiat., Respondit autem ananias.,

⁴ synagogas y ex i ⁷ i⁹ster n erasum ¹⁹ saul¹⁸ us add. 2 manu

Domine^r audiui a multis de uiro | 317 | hoc quanta mala fecerit sanctis tuis in iherusalem.,

Et hic abet potestatem a principibus sacerdotūm . alligandi omnes qui inuocant nomen tuum.,

DIXIT AUTEM ad eum dominus.,

5

Uade quoniam uas electionis est mici iste^r ut portet nomen meum coram gentibus . et regibus et filiis srahel.,

Ego enim ostendam illi . quanta oporteat eum^r pro nomine meo pati.,

Et abiit ananias^r et introibit in domum^r et inponens ei manum | 10
dixit.,

Saule frater^r dominus misit me ihesus qui apparuit tibi in uia quando ueniebas^r ut uideas et replearis spiritu sancto., Et confestim ceciderunt ab oculis eius^r tamquam scame et uisum recepit.,

Et surgens baptizatus est., ||

15

Fuit autem cum discipulis qui erant damasco per dies aliquos., Et continuo in synagogis praedicabat ihesum quoniam hic est filius dei.,

Stupebant autem omnes qui audiebant eum et dicebant.,

Nonne hic est qui expugnabat iherusalem^r et eos qui inuocabant hoc nomen^r et huc ad hoc uenit ut uinctos illos duceret ad principes sacerdotum ? Saulus autem magis conualescebat^r et confundebat iudeos qui habitabant damasco affirmans quoniam hic est xps filius dei., amen.,

LECTIO SANCTI EUANGELII^r SECUNDUM IOHANNEM., | 25
(V 1-18)

IN ILLO TEMPORE^r erat dies festus iudeorum^r et ascen-
dit ihesus iherosolimam., Est autem iherosolimis probatica^r
piscina quae cognominatur | 318 | hebraycae bethsaida.^r quinque
porticos habens.

30

17 synagogis y ex i 29 cognominatur corr. I manu

In his iacebat multitudo magna languentium cecorum et claudorum et aridorum et expectantium aque motum.,

Angelus autem secundum tempus descendebat in piscina et mobebatur aqua.,

5 Et qui prior descendisset in piscina post motionem aquae sanus fiebat quaquamque detinebatur infirmitate.,

Erat autem quidam homo ibi triguita et octo annos habens in infirmitate sua.

Hunc quum uidisset ihesus iacentem et quum cognobisset 10 quod multum iam tempus haberet dicit ei.,

Uis sanus fieri? Respondit ei languidus., Domine hominem non habeo ut quum turbata fuerit aqua mittat me in piscina., ||
Dum uenio enim ego et aliis ante me descendit.,

Dicit ei ihesus., Surge tolle grabatum tuum et ambula.,

15 Et statim sanus factus est homo et sustulit grauatum suum et ambulabat.,

Erat autem sabbatum in illo die.,

DICEBANT IUDEI . ille qui sanus fuerat., Sabbatum est et non licet tibi tollere grauatum tuum.,

20 Respondit eis., Qui me fecit sanum ille mihi dixit tolle grauatum tuum et ambula., His autem qui sanus fuerat effectus nesciebat quis esset.,

Ihesus autem declinavit a turba constituta in loco postea inuenit eum ihesus in templo et dixit illi.,

25 Ecce sanus factus es iam noli peccare ne deterius tibi aliquid contingat . | 319 |

Et abiit ille homo et nuntiauit iudeis quia ihesus esset qui fecit eum sanum.,

Propterea persequebantur iudei ihesum quia haec faciebat in 30 sabbato., Ihesus autem respondit eis., Pater meus usque modo operatur et ego operor., Propterea ergo magis querebant eum iudei interficere quia non solum solbebat sabbatum sed et patrem suum dicebat deum et equalem se faciens deo., amen .

LEGENDUM SECUNDO . DOMINICO POST OCTABAS.,

LECTIO LIBRI⁴ APOCALIPSIN IOHANNIS., (IV 1-10)
DEO GRATIAS.

IN DIEBUS ILLIS⁴ ego iohannes serbus ihesu xpi⁴ uidi
et ecce hostium apertum in caelo.,

5

Et uox illa prima quam audieram⁴ tamquam tubam loquentem
mecum et dicentem mici., Ascende huc et hostendam tibi || quae
fieri oportet., Post haec statim fui in spiritu⁴ et ecce sedis posita
erat in caelo.,

·Et supra sedem⁴ sedens.,

10

Et qui sedebat⁴ similis erat uisuyaspidis et sardino et thirim.,
Et in circuitu sedis⁴ similis izmaragdino.,

Et circa sedem in girô . sedis uiginti quattuor

Et super eas sedentes in ueste alba seniores⁴ et supra capite
eorum corone aureae.,

15

Et ex sede illa procedebant fulguras et uoces et tonitrua.,

Et septem lampade ignee ardentes in conspectu domini⁴ *****
quae sunt septem spiritus dei.,

Et in conspectu sedis⁴ erat ut mare uitreum . simile cristallo.,

Et in medio sedis et in circuitu eius⁴ quattuor animalia plena
oculis ante et retro., | 320 |

I ANIMAL PRIMUM⁴ simile leonis.,

25

II ANIMAL SECUNDUM⁴ simile uitulo.,

III ANIMAL TERTIUM⁴ simile hominis.,

IV ANIMAL QUARTUM⁴ simile aquile uolantis.,

Et quattuor animalia habebant singulas . alas.,

Senas in circuitu⁴ et intus plena sunt oculis.,

Non habentes requiem diem ac nocte⁴ dicentes.,

Sanctus sanctus sanctus dominus deus omnipotens⁴ qui erat et
qui est et qui uenturus est., Et quum dedissent animalia illa

30

claritatem et honorem et gratiarum actionem uibenti in trono
in secula seculorum., Procedentes autem uiginti et quattuor
seniores in conspectu troni adorabant eum uibentem in secula
seculorum., amen .

5 LECTIO LIBRI ACTUUM APOSTOLORUM, (VIII 14-25)

IN DIEBUS ILLIS: quum audissent || apostoli qui erant
iherosolimis: quia recepit samarie uerbum dei: miserunt ad illos
petrum et iohannem.,

Qui quum uenissent: oraberunt pro ipsis: ut acciperent spiri-
10 tum sanctum., Nondum enim in quemquam illorum conuenerat:
sed bibtizati tantum erant in nomine domini ihesu., Tunc inpo-
nebant manus super illos: et accipiebant spiritum sanctum.,

QUUM AUDISSET AUTEM SYMON quia per inpositionem manus
apostolorum daretur spiritus sanctus: obtulit eis pecuniam dicens.,
15 Date et mici potestatem hanc: ut cuiquunque inposuero manus .
accipiat spiritum sanctum.,

Petrus autem: dixit ad eum.,

Pecuniam tuam tecum sit perditione: quoniam donum dei
extimasti pecuniam possidere., | 321 |

20 Non est tibi pars neque sors in sermone isto., Cor enim tuum:
non est rectum coram deo., Penitentiam itaque age ab hanc
nequitia tua: et ora dominum si forte remittatur tibi., Et cogitatio
cordis tui: in felle enim et amaritudinis et obligatione iniquitatis:
uideo te esse.,

25 Respondit autem symon dixit.,

Precamini uos ad dominum: ut nicil ueniat super me horum
quae dixistis.,

Et illi quidem testificati uerbum dei . rediebant iherosolimarum.,
Et multis regionibus samaranorum: euangelizantes uerbum
30 domini.,

LECTIO SANCTI EUANGELII⁴ SECUNDUM IOHANNEM.,
 (XIII 33-XIV 13)

IN ILLO TEMPORE⁵ dixit ihesus discipulis suis., Filioli⁶
 aduc pusillum sum uobiscum⁷ queritis me sicut || dixi iudeis.,
 Quoniam ubi uado egô . uos ibi non potestis uenire., Et uobis
 dico . nunc mandatum nobum do uobis ut diligatis inuicem⁸ *sicut*
et ego dilexi uos . ut et uos diligatis inuicem.

In hoc scient omnes quod mei discipuli estis⁹ si karitatem
 abueritis in inuicem.,

Dicit illi . symon petrus.,

Domine¹⁰ quo uadis., Respondit illi ihesus., Quod ego uado non
 potes me nunc sequi . sequeris autem posteas.,

Dicit ei petrus., Domine quare non possum te sequi môdo.

Animam meam¹¹ pro te pono.,

Respondit illi ihesus.,

Animam tuam¹² pro me ponis ?

Amen amen . dico tibi¹³ non cantauit gallûs . ante quam ter
 me¹⁴ neges.,

Non conturbetur cor uestrum.,

Credite in deum¹⁵ et in me credite.,

In domo patris mei¹⁶ multe mansiones sunt., | 322 |

Alioquin¹⁷ dixisse uobis . uado prepare uobis locum.,

Et si abiero et preparabero uobis locum¹⁸ iterum ueniam et
 arcessiam uos . ad me ipsum., Et ubi sum ego¹⁹ et uos sitis.,

Et quod uado nostis²⁰ et uiam . scitis., Dicit illi thomas., Do-
 mine²¹ nescimus quo uadis²² et unde possumus uiam scire . Dicit
 illi ihesus.,

Ego sum uia²³ et ueritas et uita.,

Nemo uenit ad patrem²⁴ nisi per me., Si me nostis²⁵ et patrem
 meum cognoscitis.,

Et ex nunc cognoscitis eum²⁶ et uidistis eum., Dicit ei philippus.,

6, 7 sicut et ego — inuicem *omissum in actu scriptioris*

Domine^r hostende nobis patrēm . et sufficit nobis., Dicit illi . ihesus.,

Tanto tempore uobiscum sum^r et non nostis me philippe ?
Qui me uidit^r uidit et patrem., ||

5 Et quo modo tu dicis hostende nobis . patrēm .

Non credis quia ego in patre^r et pater in me est ?

Uerba que ego dico uobis^r a me ipso non loquor . sed pater
qui in me manet ipse facit opera.,

Credite mici quia ego in patre^r et pater in me ., Si autem non
10 creditis^r uel propter opera credite mici .,

Amen . amen^r dico uobis.,

Qui credit in me^r opera que ego facio et ille faciet^r et maiora
horum faciet ., Quia ego ad patrem uado^r et quidquid petieritis .
in nomine meo haec faciam^r ut honorificetur pater in filio ., amen .,

15 LEGENDUM IN TERTIO DOMINICO . POST OCTABAS PASCE .,

| 323 |

LECTIO LIBRI^r APOCALIPSIN IOHANNIS . (XIV 1-7)

IN DIEBUS ILLIS^r ego iohannes serbus ihesu xpi^r uidi
agnum stantem super montem syon^r et cum eo centum quadra-
20 ginta quattuor milia . habentes nomen eius^r et nomen patris eius
scriptum in frontibus suis .,

Et audibi uocem caelestis sicut uocem aquarum multarum et
sicut uocem tonitrui magni .,

Et uox quam audiui^r et uox citharidorum citharizantium citharis
25 suis ., Et cantabant canticum nobum illius agni in conspectu sedis^r
et quattuor animalium in conspectu seniorum .,

Et nemo poterat dicere canticum illum^r || nisi illa centum
quadraginta quattuor milia <qui emti sunt de terra .,

Hii sunt qui cum mulieribus^r non sunt quoiquinati .,
30 Uirgines^r enim sunt .,

Hii secuntur agnum^r ubicumque uadit .,

Hii emti sunt ex omnibus ab initio^r deo et agno .,

Et in ore eorum non est mendacium inuentum: sine macula enim sunt.,

Et uidi alium angelum uolantem per medium caelum habentem euangelium aeternum: ut euangelizaret sedentibus super terram: et super omnem gentem: et tribum: et linguam: et populum: dicentem uocem magnam.,

Timete dominum deum et date illi honorem: quia uenit hora iudicii eius., | 324 |

Adorate dominum qui fecit caelum et terram: mare et fontes aquarum., amen

10

LECTIO LIBRI ACTUM APOSTOLORUM., (IV 32-V 11)

IN DIEBUS ILLIS: multitudinis credentium erat cor et anima una: et nemo quicquam ex eo quod possidebat suum proprium esse dicebat: sed erant illis omnia communia in uirtute magna.,

15

Reddebat testimonium apostoli: resurrectionis domini ihesu, Gratia quoque magna erat in omnibus: nec enim egens erat quisquam inter illos.,

Quoniam enim possessores illorum domorum erant ferebant . pretia uendorum: et ponebant aute pedes apostolorum.,

20

Diuidebant autem unicuique: prout opus erat.,

Yoseph autem qui cognominatus est barnabas apostolus: || quod est interpretatum filius exhortationis leuita cyprus generes quum haberet agrum uendidit et adulit pretium: et posuit ante pedes apostolorum., UIR AUTEM quidam nomine ananias cum saffira huxore sua uendidit preedium: et subtraxit de pretio conscientia huxore sua: et adulit partem aliquam et posuit ante pedes apostolorum.,

Ait petrus., Anania: ut quid repleuit sathanas cor tuum ut mentires spiritu sancto: ut subtraeres de pretio predii.,

25

30 subtraeres s add. 2 manu

Nonne maius tibi manebat: et uindex in tua erat potestate.,
Ut quid posuisti in corde tuo rem istum

Non es homini mentitus: sed deo.,

AUDIENS AUTEM ananias . hos sermones: cecidit et spirabit

5 Et factus est timor magnus: | 325 | super omnes qui audiebant.,
Exurgentes autem adulescentes substulerunt eum . et euntes:
sepelierunt.,

FACTUM EST AUTEM HORARUM fere trium interballum: et huxor
cius nesciens quod factum erat intrabit.,

10 Dixitque ad illa petrus.,

Dic mici: si tanti pretium uendidisti., Illa uero ait.,

Tanti., Et petrus ad illam

Quid conuenit inter uos: temptare spiritum domini.,

Ecce pedes eorum qui sepelierunt uirum tuum in ostio sunt:
15 et te offerent.,

Et processit: et expirabit.,

Intrantes autem adulescentes . inuenerunt eam mortuam., Et
elebatam: sepelierunt ad uirum suum.,

Factum est autem timor magnus in huniuersam aeclesiam: et
20 in omnibus qui audiebant haec., amen., ||

LECTIO SANCTI EUANGELII: SECUNDUM IOHANNEM.,

(XV 1-15)

IN ILLO TEMPORE: ait discipulis suis dominus ihesus.,
Ego sum uitis uera: et pater meus agricola . est., Omnem pal-
25 mitem . in me non ferentem fructum: tollit eum.,

Et omnem qui affert fructum: purgauit eum . ut fructum
plurimum afferat.,

Iam uos mundi estis propter sermonem quae loquutus sum
uobis: manete in me et ego in uobis., Sicut palmis non potest
30 ferre fructum a semedipso nisi manserit in uite: ita et uos nisi
in me manseritis.,

Ego sum uitis: uos palmites.,

Qui manet in me: et ego in eum.,

Hic affert fructum multum: quia sine me nici potestis facere.,
Et si quis in me non manserit: mittetur foras sicut palmis et
aruit | 326 | et colligent eos . et in igne mittunt et ardent.,

Si manseritis in me: et uerba mea in uobis manserint: quod- 5
quumque petieritis fiet uobis., In hoc clarificatus est pater meus
ut fructum plurimum afferatis . et efficiemini mei discipuli., Sicut
dilexit me pater . et ego diligo uos: manete in dilectione mea.,
Si precepta mea obserbaueritis: manebitis in dilectione mea
sicut et ego patris mei precepta serbau. et maneo in eius 10
dilectione.,

Haec loquutus sum uobis ut gaudium meum in uobis sit: et
gaudium uestrum impleatur in omnibus.,

Hoc est preceptum meum ut diligatis inuicem: sicut dilexi uos.,
Maiorem hanc || dilectionem nemo habet . ut animam suam ponat 15
pro amicis suis., Uos amici mei estis: si feceritis quae ego
praecipio uobis.,

Iam non dico uos serbos: quia serbus nescit quid faciat domi-
nus eius., Uos autem dixi amicos: quia omnia quaecumque audiui
a patrae meo nota facio uobis., amen 20

LEGENDUM IN III° DOMINICO POST OCTABAS.,

LECTIO LIBRI: APOCALIPSIN IOHANNIS., (XIX 5-16)
DEO GRATIAS.,

IN DIEBUS ILLIS: EGO iohannes serbus ihesu xpi:
audiui uocem de trono dicentem mici., 25

Laudem dicite deo nostro omnes serbi eius: et qui timetis eum
pusilli et magni., Et audibi quasi uocem tube magne et sicut
uocem aquarum multarum: et sicut uocem tonitri magnorum
dicentium alleluia., | 327 |

Quoniam regnabit dominus deus omnipotens: gaudeamus et 30
exultemus . et demus gloriam ei quia benerunt nubtie agni: et

huxor eius properabit se: et datum est illi ut quooperiat se bis
sinum mundum sanctificationes sunt sanctorum., Et dicit mici
scribē . beati qui ad cenam nubtiarum agni uocati sunt.,

Et dicit mici., Haec uerba dei sunt., Et cecidi ante pedes eius,
5 ut adorarem eum.,

Et dicit mibi., Uide ne feceris quia conserbus tuūs sum et fra-
trūm tuorum habentem testimonium ihesu: et spiritum prophetiae.,

Et uidi caelum apertum . et ecce equus albus et qui sedebat super
eum: uocabatur fidelis . et uerax: et iustitiam iudicat . || et bellī-
10 gerat., Oculi eius sunt sicut flamma ignis: et in capite eius sunt
diademata multa habens nomen scriptum: quod nemo nobit nisi
ipse.,

Et uestitus erat ueste adsparsam sanguine: et uocabatur nomen
eius uerbum dei, Et exercitus qui sunt in caelo: sequebantur
15 eum in aequis albis . uestiti bissinum album mundum., Et de ore
ipsius procedit gladius acutus: ut in ipso percutiat gentes.,

Et ipse reget sanctos in uirga ferrea: et ipse calcat torcular
uini furoris ire: et in femore suo scriptum rex regum: et dominus
dominantium.,

20 LECTIO LIBRI⁴ ACTUUM APOSTOLORUM., (IX 32-42)

IN DIEBUS ILLIS: factum est dum pertransiret petrus
uniuersos ut deueniret | 328 | ad sanctos qui morabantur iudeae:
inuenit autem ibi hominem quendam nomine . eneam ab annis
octo iacentem in grabato qui erat paraleticus.,

25 Et ait illi petrus., Enēas: salbet te dominus ihesus xps . surge:
et externe . tibi., Et continuo: surrexit., Et uiderunt illum omnes
qui habitant lite . et sarone: qui et conuersi sunt ad dominum.,

In yopen autem fuit quandam discipulam . nomine tabitas que
interpraetatur . dicitur dorchas: haec erat plena operibus bonis:
30 et elemosinis quas faciebat.,

Factum est autem in diebus illis: ut infirma moreretur.,

Qua quum labissent: posuerunt in cenaculo.,

Quum autem prope esset *lidda* ab yopen discipuli audientes . || quia petrus est in ea cibitate: miserunt duos uiros ad eum ro- gantes.,

Ne pigriteris uenire: usque ad nos.,

Exurgens autem petrus: uenit cum illis., Et quum aduenisset: 5 duxerunt illum in cenaculum et steterunt ante illum omnes uidue flentes: et hostendentes tunicas et uestes . quas faciebat eis dor- chas., Eiectis autem omnibus foras: petrus ponens ienua horabit.,

Et conuersus ad corpus: dixit.,

Tabitan: surge., At illa aperuit oculos suos: et uiso petro 10 resedit.,

Dans autem illi manum . erexit eam: et conuocans sanctos et uiduas adsignauit eam uibam., Notum enim factum est per uni- uersam yopen: et crediderunt multi | 329 | in dominum nostrum ihesum xpm., amen . 15

LECTIO SANCTI EUANGELII⁴ SECUNDUM IOHANNEM (XVI 16-33)

IN ILLO TEMPORE: dixit ihesus discipulis suis., Modicum et non uidelitis me: et iterum modicum et uidelitis me., Amen amen dico uobis quia plorabitis et fleuitis . mundus autem gau- deuit., Uos autem contristauimini: sed tristitia uestra uertetur in gaudium., Mulier cum parit tristitiam habet: quia uenit hora eius.,

Quum autem peperit puerum: iam non meminit presure propter gaudiūm . quia natus est homo in mundo.,

Et uos igitur nunc quidem tristiam habebitis: iterum autem 25 uidebo uos et gaudeuit cor meum: et gaudium uestrum nemo tollit a uobis., ||

Et in illo die me* non interrogabis quicquam.,

Amen amen dico uobis: si quid petieritis patrem in nomine meo dabit uobis., 30

Usque modo non petistis quicquam: in nomine meo.,

¹ lidda ² manu in ras. ⁴ peregriteris ² manu

Petite⁹ ut gaudium uestrum sit plenum., Haec in prouerbiis loquutus sum uobis⁹ ueniet hora cum iam non in prouerbiis loquar uobis sed palam de patre meo adnuntiabo uobis.,

Illo die in nomine meo petit⁹ et non dico uobis quia ego rogabo patrem de uobis., Ipse enim pater amat uos quia uos me amastis et credidistis⁹ quia ego a deo exiui et ueni in mundum.,

Iterum relinqu⁹ mundō . et uado ad patrem.,

DICUNT⁹ DISCIPULI., | 330 |

Ecce nunc palam loqueris⁹ et prouerbium . nullum dicis ?

Nunc scimus quia scis omnia⁹ et non est opus ut quis te interroget., In hoc credimus⁹ quia a deo existi.,

Respondit ihesus., Modo creditis., Ecce uenit hora et iam uenit ut dispargamini unusquisque in propria⁹ ut me solum relinquatis., Et non sum solus⁹ quia pater mecum est.,

Haec loquutus sum uobis ut in me pacem abeatis⁹ in mundo enim pressuram habebitis.,

Sed confidite⁹ quia ego uici mundum., amen.

LEGENDUM IN DIEM SANCTI TORQUATI . UEL SOCIORUM EIUS.,

LECTIO LIBRI⁹ APOCALIPSIN IOHANNIS., (VII 9-10)
DEO GRATIAS.,

IN DIEBUS ILLIS⁹ ego iohannes serbus ihesu xpi⁹ uidi turbam magnam quam dinumerare nullus poterat., ||

Ex omnibus gentibus et tribus et populus et linguis stantes ante tronum⁹ et in conspectu agni amicti stolas albas et palme in manib⁹ eorum.,

Et clamabant uoce magna dicentes., Salus deo nostro⁹ in saecula seculorum., amen

18 Sancti Torquati vel sociorum eius.] Ii sunt septem episcopi qui ab apostolis missi Evangelium in Hispania propagarunt. S. Torquati dies festus agitur kalendis Maii. Ipsius basilica inter sex parochiales ecclesias illas

connumeratur, quae Toleti saeculo XV° ex-eunte superstites erant. Vide notam Leslei in praefatione Missali Mozarabico praefixa ap. Migne, Patr. Lat. LXXXV, 11.

EPISTOLA PAULI⁴ APOSTOLI⁴ AD EBREOS., (X 32-38)

Fratres⁴ rememoramini pristinorum dierum in quibus inluminati⁴ magnum certamen sustinuitis passionum., Et in altero *** quidem obprobriis⁴ et tribulationibus expectaculo facti.,

In altero autem⁴ socii taliter conuersantium effecti.,

Nam et uincti compassi estis⁴ et rapinam bonorum uestrorum cum gaudio suscepistis., Cognoscentes uos abere meliorem⁴ et manentem substantiam., | 331 |

Nolite itaque amittere confidentiam uestram⁴ quem magnam habet remunerationem., Patientia enim uobis necessaria est⁴ ut uolumtatem dei facientēs . reportetis . promissionem., Aduc enim modicum *quantulum cumque qui uenturus est ueniet et non tardauit⁴ iustus autem ex fide uibit., amen

LECTIO SANCTI EUANGELII⁴ SECUNDUM MATHEUM.,

(V 1-12)

15

IN ILLO TEMPORE⁴ dominus noster ihesus xps uidens turbas⁴ ascendit in montem., Et quum sedisset⁴ accesserunt ad eum discipuli eius⁴ et aperiens os . suum docebat eos dicens.,

BEATI pauperes spiritu⁴ quoniam ipsorum est regnum caelorum.,

BEATI MITES⁴ quoniam ipsi possidebunt terram.,

BEATI QUI LUGENT⁴ quoniam ipsi consolabuntur., ||

BEATI QUI ESURIUNT et sitiunt iustitiam⁴ quoniam ipsi saturabuntur.,

BEATI MISERICORDES⁴ quoniam ipsi misericordiam conse- 25 quuntur.,

BEATI MUNDO CORDE⁴ quoniam ipsi deum uidebunt.,

BEATI PACIFICI⁴ quoniam filii dei uocabuntur.,

BEATI QUI PERSECUTIONEM patiuntur propter iustitiam⁴ quoniam ipsorum est regnum caelorum.,

30

² pristinorum et manu in ras.⁴ obprobriis corr. ex obpropriis⁵ socij taliter et manu in rasura⁶ uestrorum in ras.

BEATI ESTIS cum maledixerint uos et persecuti uos fuerint^z et dixerint omnem malum aduersum uos mentientes propter me.,

Gaudete et exultate^z quoniam merces uestra copiosa est in caelis., amen

5 LEGENDUM IN DIEM SANCTAE CRUCIS.,

LECTIO LIBRI^z APOCALIPSIN IOHANNIS., (XXI 10, 9;
(XXII 1-5) DEO GRATIAS.,

IN DIEBUS ILLIS^z ego iohannes serbus ihesu xpi^z fui in spiritu in montem magnum et altum^z et uenit unus ad me | 332 | 10 ex septem angelis qui habent septem pateras nobissimiarum septem plagarum^z et ostendit mici flumen magnum aque uite splendidum tamquam cristallum procedens de regno dei^z et agni in medio platee eius.,

Et ex utraque parte fluminis hinc et inde^z lignum uitae faciens 15 duodecim fructos per singulos mensēs . reddens fructum suum., Et folia ligni eius ad medicinam gentium^z et omnis deuoratio non erit iam., Et tronus dei et agni in illa erunt^z et serbi eius seruient ei . et uidebunt faciem eius^z et nomen eius scriptum in frontibus eorum., Et nox non erit iam^z et non indigent lumen 20 lucerne et solis . quia dominus deus inluminabit eos^z et regnabunt in secula seculorum., amen. ||

EPISTOLA . PAULI . APOSTOLI^z AD FILIPENSES., (II 5-11)

FRATRES^z hoc sentite in uobis quod et in xpo ihesu^z qui cum in forma dei esset^z non rapinam . arbitratus est esse se 25 equalem deo^z sed semet ipsum exinanibit formam serbi accipiens^z in similitudine* hominum factus^z et abitu inuentus ut homō . humiliabit se usque ad mortem mortem autem crucis., Propter quod et deus illum exaltabit et donabit illi nomen^z quod est super omne nomen.,

²⁶ similitudinem in *erasmus*

Ut in nomine ihesu omne genu flectatur caelestium\ terrestrium\ et infernorum\ et omnis lingua confiteatur quia dominus ihesus xps in gloria est dei patris., amen

LECTIO SANCTI EUANGELII¹⁴ SECUNDUM IOHANNEM.,
(III 1-17)

5

IN ILLO TEMPORE: erat homo ex phariseis nicodemus nomine\ | 333 | princeps iudeorum., Hic uenit ad ihesum nocte\ et dixit ei.,

Rabbi\ scimus quia a deo uenisti magister.,

Nemo enim potest haec signa facere que tu facis . nisi fuerit 10 deus cum eo., Respondit ihesus et dixit ei.,

Amen . amen\ dico tibi.,

Nisi quis renatus fuerit denuo\ non potest uidere regnum dei., Dicit ad eum\ *nicodemus.,

Quomodo potest homo nasci\ cum sit senes., Numquid potest 15 in uentre matris sua rursus intrare\ et nasci ?

Respondit ihesus., Amen amen dico tibi.,

Nisi quis renatus fuerit ex aqua et spiritu sancto\ non potest introire in regnum dei.,

Quod natum est ex carne caro est\ quia de carne natum est., 20

Et quod natum est ex spiritu spiritus est\ et ex deo natum est.,

Non mireris\ quia dixi tibi || oportet uos nasci denuo.,

Spiritus ubi uult spirat et uocem eius audis\ et non scis unde ueniet et quo uadat.,

Sic est hominis\ qui natus est ex spiritu., Respondit nicode-
mus\ et dixit ei.,

Quomodo potest hoc fieri .

Respondit ihesus\ et dixit ei.,

Tu es magister in srahel\ et haec ignoras ? Amen . amen 30
dico tibi quia quod scimus loquimur\ et quod uidemus testamur\

¹⁴ cnicodemus c expunctum

²¹ Et quod natum] est add 2 manu

et testimonium nostrum non accipitis., Si terrena dixi uobis et non creditis\ quomodo si dixerim uobis caelestia creditis., Et nemo ascendit in caelum\ nisi qui descendit de caelo filius hominis qui est in caelo.,

5 Et sicut moyses exaltabit serpentem in deserto\ ita exaltari oportet filium hominis . ut omnis qui crediderit | 334 | in ipso non pereat\ sed habeat uitam æternam.,

Sic enim dilexit deus mundum\ ut filium suum unigenitum daret ut omnis qui credit in eum non pereat sed habeat uitam
10 aeternam.,

Non enim misit deus filium suum in mundum ut iudicet mundum\ sed ut salbetur mundus per ipsum., amen

ITEM LEGENDUM IN ASCENSIONE DOMINI AD MISSAM.,

LECTIO LIBRI¹⁹ REGUM., (IV Reg. II 1-15)

15 IN TEMPORIBUS ILLIS\ factum est cum lebare uellet dominus heliam per turbinem in caelum\ ibant helias et heliseus de galgalis.,

Dixitque helias ad elisseum., ||

Sede hic\ quia dominus misit me usque bethel., *Cui ait elisseus.*,

20 Uibit dominus et uibit anima tuâ . quia non derelinquam te.,

Quumque descen**dissent bethel\ egressi sunt filii prophetarum qui erant . bethel ad elisseum\ et dixerunt ei.,

Numquid nosti\ quia odio dominus tollet dominum tuum a te ?

Qui respondit., Et ego nobi\ silete., Dixit autem helias ad
25 helisseum., Sede hic\ quia dominus misit me iherico.,

Et ille ait., Uiuuit dominus et uiuit anima tuâ . quia non derelinquam te.,

Quumque uenissent iherico\ accesserunnt filii prophetarum qui erant in iherico . ad helisseum\ et dixerunt ei.,

30 Numquid nosti\ quia odio dominus tollet dominum tuum a te ?

¹⁹ Cui... elisseus 2 manu

Et ait., Et ego noui^c silete.,

Dixit helias ad helisseum., | 335 |

Sede hic^c quia dominus misit me ad iordanem., Qui ait.,

Uibit dominus et uibit anima tuâ . quia non derelinquam te.,

Hierunt igitur ambo pariter^c et quinquaginta uiri de filiis prophetarum secuti sunt eos.,

Qui^c steterunt contra a longe., Illi autem ambo^c stabant super iordanem.,

Tulitque elias . pallium suum^c et inuoluit illut et percussit aquas., Quae diuise sunt in utraque parte^c et transierunt ambo 10 per siccum., Quumque transissent^c dixit helias ad helisseum., Postula quod uis ut faciam tiui^c ante quam tollar a te.,

Dixitque helisseus., Obsecro te^c ut fiat duplex spiritus tuus in me., Qui respondit.,

Rem difficilem postulasti.,

Adtamen^c si uideris me quando tollar a te^c erit quod postulasti., Sin autem non uideris^c non erit.,

QUUMQUE PERGERENT et incedentes sermocinarentur^c ecce currus igneus et equi ignei diuiserunt utrumque^c et ascendit helias per turbinem in caelum., Helisseus autem uidebat^c et clamabat., 20

Pater mi^c pater mi^c currus srahel et auriga eius^c et non uidit eum amplius.,

Adpreenditque uestimenta sua et scidit illa in duas partēs . et lebauit palleum helie quod ceciderat ei.,

Reuersusque^c stetit super ripam iordanis., Et pallio helie quod 25 ceciderat ei^c percussit aquas., Quae^c non sunt diuise., Et dixit., Ubi est deus helie^c etiam nūnc., Percussitque aquas et diuise sunt | 336 | huc adque illuc^c et transiit helisseus

UIDENTES AUTEM filii prophetarum qui erant iherico de contra^c dixerunt.,

Requiebit spiritus helie^c super helisseus., Et uenientes in occursum eius adoraberunt eum proni in terra.,

LECTIO LIBRI⁴ HACTUUM APOSTOLORUM (I 1-11)

PRIMUM QUIDEM SERMONEM . feci de omnibus o
teufile de quibus ceperat ihesu facere et docere usque in diem
quo precepit apostolis per spiritum sanctum predicare euange-
5 lium quos elegit⁵ *assumtus est.*, Quibus etiam exibuit semet
ipsum uibum post passionem suam in multis argumentis per dies
quadraginta⁶ apparens eis et docens de regno dei.,

Et quum conuersaretur cum illis⁷ precepit eis ne ab iheru-
salem discederent⁸ sed expectarent promissum patris quod a me
10 audistis *per os inquit meum.*, ||

Quia iohannes quidem bibtizabit aqua⁹ uos autem spiritu
sancto bibtizabimini¹⁰ quem et accepturi estis non post multos
hos dies.,

Igitur qui combenerant¹¹ interrogabant eum dicentes.,
15 Domine¹² si in hoc tempore¹³ restitues regnum srahel¹⁴

Et ait ad illos., Non est uestrum nosse tempora uel momenta¹⁵
quae pater posuit in sua potestate., Sed accipietis uirtutem su-
peruenientem in uos spiritus sancti¹⁶ et eritis mici testes in iheru-
salem et in omni iudea¹⁷ et samaria¹⁸ usque ad extremum terre.,

20 Et quum haec dixisset¹⁹ uidentibus illis elebatus est²⁰ et nubs
suscepit eum ab oculis eorum., Quumque intuerentur in caelum
eunte illo²¹ ecce duo uiri steterunt iuxta illos . | 337 | in uestibus
albis . qui et dixerunt²²; Uiri galilei qui statis aspicientes in
caelum²³ hic ihesu qui adsumtus est a uobis *in celum* sic ueniet²⁴
25 quem ad modum uidistis eum euntem in celum., amen

LECTIO SANCTI EUANGELII⁴ SECUNDUM LUCAN.

(XXIV 36-53)

IN ILLO TEMPORE²⁵ dominus noster ihesu xps²⁶ stetit
in medio discipulorum suorum et dixit eis., Pax uobis.,

⁵ assumtus est add. marg. 2 manu ¹⁰ per — meum add. seniori manu ¹⁴ combenerant corr. ex con-
benerunt ¹⁶ nosse ex nosce ²⁴ in celum add. marg. 2 manu

Ego sum⁹ nolite timere.,
 Conturbati uero et conterriti⁹ extimabant se spiritum uidere.,
 Et dixit eis.,

Quid turbati estis⁹ et cogitationes . ascendunt in corda uestra⁹ Uidete manus meas et pedes⁹ quia ipse ego sum., Palpate ⁊ et uidete quia spiritus carnem et ossa non habet⁹ sicut me uidetis habere. Et cum haec dixisset⁹ hostendit eis manus et pedes., ||

Aduc autem illis non credentibus et mirantibus⁹ pre gaudio dixit., Habetis hic aliquid quod manducetur ?

At illi⁹ obtulerunt partem piscis assi . et fabum mellis., 10
 Et quum manducasset coram eis⁹ sumens reliquias dedit eis⁹ et dixit ad illos.,

Haec sunt uerba quae loquutus sum ad uos⁹ quum aduc essem uobiscum., Quoniam necesse est implere omnia⁹ quae scripta sunt in lege et prophetis et psalmis de me., 15

Tunc aperuit illis sensum ut intelligerent scribturas⁹ et dixit eis., Quoniam sic scribtum est⁹ et sic oportebat xpm pati et resurgere a mortuis die tertia⁹ et predicare in nomine eius penitentiam in remissione peccatorum⁹ in omnes gentes incipientibus ab hierosolima., | 338 | 20

Uos autem estis testes horum⁹ et ego mittam promissum patris mei in uobis.,

Uos autem sedete in ciuitate⁹ quo ad usque induamini uir-
 tum ex alto.,

Eduxit autem eos foras in bethaniā⁹ elebatis manibus suis⁹ 25
 benedixit eis., Et factum est dum benediceret illis⁹ recessit ab eis⁹ et ferebatur in caelum.,

Et ipsi adorantes eum⁹ regressi sunt iherusalem cum gaudio magno., Et erant semper in templo⁹ laudantes et benedicentes deum amen 30

¹¹ reliquias s add. seriori manu

LEGENDUM IN DOMINICO POST ASCENSIONE DOMINI.,

LECTIO LIBRI³ APOCALIPSIN IOHANNIS., (IV 2-4, 10-11)

IN DIEBUS ILLIS⁴ ego iohannes serbus ihesu xpi⁵ fui in spiritu et ecce sedes dei posita erat in caelo., Et supra sedem sedens., Et qui sedebat⁶ similis erat aspectui || lapidis hiaspidis et sardino.,

Et hiris erat in circuitu sedis⁷ similis uisioni izmaracdine., Et in circuitu sedis⁸ sedilia uiginti quattuor., Et supra tronus⁹ uiginti quattuor seniores sedentes circumamictos uestimenta 10 albis . et in capitibus eorum coronas aureas., Et procedebant uiginti quattuor seniores ante sedentem in trono¹⁰ et adorabant uibentem in secula seculorum., Et mittebant coronas suas¹¹ ante tronum dicentes.,

Dignus es domine deus noster accipere gloriam et honorem 15 et uirtutem¹² quia tu creasti omnia et propter nomen tuum erant et creata sunt.,

PISTOLA PAULI APOSTOLI¹³ AD EFESIOS., (IV 7-10)

FRATRES¹⁴ unicuique nostrum data est gratia¹⁵ secundum | 339 | mensuram donationis xpi.,

20 Propter quod dicit ascendit in altum¹⁶ captibam duxit captiuitatem¹⁷ dedit dona hominibus.,

Quod autem ascendit¹⁸ quid est nisi quia et descendit.,

Primum¹⁹ in inferiores partes terrae., Qui descendit ipse est et qui ascendit super omnes caelos²⁰ ut adimpleret omnia²¹ ipsi 25 gloria in secula seculorum., amen

LECTIO SANCTI EUANGELII²² SECUNDUM MARCUM.,

(XVI 15-20)

IN ILLO TEMPORE²³ dixit ihesus discipulis suis., Euntes in uniuersum mundum²⁴ predicate euangelium omni creature.,

³ iohannes corr, ex iohannis

Qui crediderit et baptizatus fuerit, salbus erit., Qui enim non crediderit, condemnabitur.,

Signa autem eos qui credituri sunt, haec sequentur.,

In nomine meo, demonia eicient, linguis loquentur nobis, serpentes tollent, et si mortiferum quid uiberint non eos nocebit., 5

Super egrotos manus inponent, et bene abebunt.,

Et dominus quidem ihesus postquam loquutus est eis adsumptus est in caelum et sedet adextris dei., Illi autem profecti, predicabunt ubique domino quo operante et sermonem confirmantem, sequentibus signis., amen 10

LEGENDUM DIE SABBATO AD TERTIA ANTE PENTECONSTEN.,

LECTIO LIBRI ESAYE PROPHETE., (LXI 1-5)

IN DIEBUS ILLIS, loquutus est esayas dicens., Spiritus domini super me propter quod uncxit me dominus, ad adnuntiandum mansuetis misit me., 15

Ut mederer contritos corde et predicarem captibus indulgentiam, et clausis apertioem., Ut predicarem annum placabilem domino, | 340 | et diem ultionis deo nostro

Ut consolarer omnes lugentes et ponerem lugentibus in syon, 20 et darem eis coronam pro cinerem oleum gaudii pro luctum, et palleum laudis pro spiritu meroris.,

Et uocabuntur in ea fortis iustitiae, et plantatio domini ad glorificandum.,

Et edificabunt desertas saeculorum, et ruinas antiquas erigent., 25

19 ultionis corr. ex unctionis 23 fortis fo 2 manu in rasura

II ad tertia.] In missali Mozarabico, ad nonam. Ceterum de sollemni ieuiuio, quod in Breviario Mozarabum et in Orationali Gothico assignatur ante Pentecosten, nihil in Lectionario nostro reperies, sed neque in Gal-

licano Mabillonii. In Hispalensi quoque ecclesia ieuium iuxta canones nonnisi post Pentecosten alia die » inchoabant ex Isidoro, De eccles. offic., lib. I, c. 38.

Et instaurabuntur ciuitates desertas et discipatas in generatione . et generatione.

Et stabunt alieni et pascent pecora uestra et filii peregrinorum agricole et uinitores uestri erunt ait dominus omnipotens., amen.

**5 EPISTOLA PAULI APOSTOLI⁴ AD CORINTIOS. I^a,
(XII 2-13)**

FRATRES⁴ de spiritualibus nolo uos ignorare

Scitis quoniam cum gentes essetis || ad simulacra muta prout ducebamini eentes.,

10 Ideo notum uobis facio quod nemo in spiritu dei loquens dicit anathema ihesus et nemo potest dicere dominus ihesus nisi in spiritu sancto., Diuisiones uero gratiarum sunt idem autem spiritus., Et diuisiones ministrationum sunt idem autem dominus.,

15 Et diuisiones operationum sunt idem uero deus qui operatur omnia in omnibus.,

Unicuique autem datur manifestatio spiritus ad utilitatem.,

Alii quidem per spiritum datur sermo sapientiae.,

Alii autem sermo scientiae secundum eundem spiritum.,

20 Alteri fides in eodem spiritum.,

Alteri gratiam sanitatum in uno spiritu.,

Alii operatio uirtutum.,

Alii prophetatio.,

Alii discretio spirituum., | 341 |

25 Alii genera linguarum.,

Alii interpretatio sermonum.,

Hec autem omnia operatur unus adque idem spiritus diuidens singulis pro ut uult.,

Sicut enim corpus unum est et membra abet multas omnia
30 autem membra corporis cum sint multas hunum corpus sunt ita et xps., Et enim in uno spiritu omnes nos in unum corpus

¹⁰ dicit it in ras. 24 spirituum corr. ex spiritum

babtidiati sumus., Sibe iudei sibe gentiles . sibe serbi sibe liberi : et omnes in unum spiritum potati sumus^c per fidem que est in xpo ihesu domino nostro., amen

LECTIO SANCTI EUANGELII^c SECUNDUM IOHANNEM.,
(XIV 23-31)

5

In illo tempore^c dominus noster ihesus xps^c loquebatur discipulis suis dicens., Si quis diligit me^c sermonem meum serbavit^c et pater meus || diligit eum et ad eum ueniemus^c et mansionem apud eum faciemus., Qui non diligit me^c sermones meos non serbat., Et sermonem quem audistis^c non est meus sed eius qui misit me patris.,

Haec loquutus sum uobis^c apud uos manens.,

Paraclitus autem^c spiritus sanctus quem mittet pater in nomine meo^c ille uos docebit omnia^c et su*geret uobis omnia quecumque dixero uobis.,

15

Pacem meam do uobis^c pacem meam relinqu oobis^c non quo modo mundus dat ego do uobis.,

Non turbetur cor uestrum^c neque formidet., Audistis quia ego dixi uobis^c uado et uenio ad uos?

Si diligeretis me^c gauderetis utique quia uado ad patrem^c 20 quia pater maior me est., Et nunc dixi uobis prius quam fiant^c ut cum factum fuerit credatis., | 342 |

Iam non multa loquar uobiscum., Uenit enim princeps uius mundi et in me non habet quicquam quod iudicet^c sed ut cognoscat mundus quia diligo . patrem^c et sicut mandatum dedit mici 25 pater sic facio., amen.

14 et s. u. omnia omissum in actu scriptioris suggeret u sup. lin. g expunctum

LEGENDUM IN DIEM SANCTUM., PENTECOSTEN.,
AD MISSAM.,

LECTIO LIBRI⁴ IOHEL PROPHETE., (II 21-32)

HAEC DICIT DOMINUS.,

5 Noli timere terra exulta et letarē . quoniam magnificabit dominus ut faceret., ||

Noli timere animalia regionis quia germinaberunt speciosa deserti., Quia lignum adtulit fructum suūm . ficus et uinea dede-
runt fortitudinem suam.,

10 Et uos filii syon⁴ exultate et letamini in domino deo uestro.,

Quia dedit uobis doctorem iustitiae⁴ et descendere faciet ad uos imbre matutinum⁴ et serotinum in principio., Et imple-
buntur aree frumento⁴ et redundabunt torcularia uino et oleo.,

Et reddam uobis annos quos . comedit locusta⁴ et brucus⁴ et
15 rubigo⁴ et eruca⁴ fortitudo mea magna⁴ quam misi in uos.,

Et comedetis uestentes et saturabimini⁴ et laudabis nomen domini dei uestri⁴ qui fecit uobiscum mirabilia.,

Et non confundetur populus meus | 343 | in sempiternum⁴ et scietis quia in medio srahel ego sum.,

20 Ego dominus deus uester et non est alias⁴ et non confundetur populus meus in sempiternum.,

ET ERIT POST HAEC⁴ effundam de spiritu meo super omnem carnem⁴ et prophetabunt filii uestri et filie uestre.,

Senes uestri somnia somniabunt⁴ et iubenes uestri uisiones
25 uidebunt.,

Sed et super serbos meos . et super ancillas meas in diebus illis⁴ effundam *** spiritum meum. Et dabo prodigia in caelo et in terra⁴ sanguinem et ignem et uaporem fumi., Sol conuertetur in tenebras et luna in sanguine⁴ ante quam ueniat dies domini

magnus et manifestus., Et omnis qui *inuocaberit* nomen domini salbus erit., amen., ||

LECTIO LIBRI⁴ HACTUUM APOSTOLORUM., (II 1-21)

IN TEMPORIBUS ILLIS⁴ dum conplerentur dies pentecosten⁴ fuerunt omnes apostoli simul in unum., Et factum est repente sonus de caelo⁴ tamquam spiritus ualidissimi., Et implobit uniuersum locum in quo sedebant congregati⁴ et apparuerunt illis dispertite lingue tamquam ignis seditque supra singulos eorum., Et repleti sunt omnes spiritu sancto⁴ et ceperunt loqui uariis linguis . pro ut spiritus dabat eloqui eis., 10

ERANT AUTEM IN IHERUSALEM habitantes iudei uiri timorati⁴ ex omni gente quae sub caelo est., Et quum haec uox facta fuisset⁴ conuenit multitudo.,

Et mente confusa est⁴ | 344 | quoniam audiebat unusquisque lingua sua⁴ illos loquentem magnalia dei., 15

Stupebant omnes⁴ et mirabantur ad inuicem dicentes.,

Nonne omnes hii qui loquuntur galilei sunt⁴ et quomodo nos singuli audiuiimus propriam linguam nostram in qua nati sumus.

PARTIS et medis et elamite⁴ et qui habitant mesopotamiam., Iudeam⁴ et cappadociam., Pontum⁴ et asyam., Frigiam⁴ et 20 pamfiliam., Egyptum⁴ et partes *libie* que est circa cirineisem . et aduene romani., Iudei quoque⁴ et prosilites., Cretes⁴ et arabes., Audiuiimus loquentes eos⁴ nostris linguis magnalia dei., Stupebant autem omnes *et mirabantur* ad inuicem dicentes., Quidnam uult hoc esse., || 25

Alii autem irridentes dicebant⁴ quia musto repleti sunt isti.,

STANS UERO PETRUS⁴ cum undecim apostolis⁴ elebauit uocem suam et dixit ad eos.,

Uiri iudei⁴ et qui habitatis in iherusalem uniuersi⁴ hoc uobis notum sit et auribus percipite uerba mea., 30

¹ inuocaberit in add. 2 manu ⁹ singulis 2 manu ²¹ libie corr. in marg. ex lisie ²⁴ et mirabantur
add. marg. seniori manu

Non enim sicut uos extimatis hii ebrii sunt cum sit hora diei tertia, sed hoc est quod dictum est per prophetam iohel.,

Et erit in nobissimis diebus dicit dominus, effundam de spiritu meo super omnem carnem . et prophetabunt filii uestri et filiae vestrae, Iubenes uestri uisiones uidebunt, et seniores uestri somnia somniabunt., Et quidem super serbos meos et super ancillas meas in diebus illis | 345 | effundam de spiritu meo et profetabunt., Et dabo prodigia in caelo sursum³ et signa in terra deorsum.,

¹⁰ Sanguinem, et ignem, et uaporem fumi.,

Sol conuertetur in tenebras et luna in sanguinem, ante quam ueniat dies domini magnus et manifestus.,

Et omnis qui inuocaberit nomen domini salbus erit., amen.,

LECTIO SANCTI EUANGELII SECUNDUM IOHANNEM.,

¹⁵ (XV 26-27, XVI 12-15, XVII 1-3, 11, 21-22, 24-26)

IN ILLO TEMPORE, dominus noster ihesus xps loquebatur discipulis suis dicens.,

Quum uenerit paraclitus quem ego mittam uobis a patre spiritum ueritatis qui a patre meo procedit, ille testimonium peribebit de me et uos testimonium peribebitis, quia ab initio mecum estis.,

Aduc multa habeo uobis dicere, || sed non potestis illa portare modo., Quum autem uenerit ille spiritus ueritatis, docebit uos omnem ueritatem.,

²⁵ Non enim loquetur a semet ipso, sed quecumque audiet loquitur, et quae uentura sunt adnuntiabit uobis.,

Ille me clarificauit quia de meo accipiet, et adnuntiabit uobis omnia.,

Quecumque abet pater mea sunt, propterea dixi quia de meo accipiet et adnuntiabit uobis.,

Haec loquutus est ihesus, et sublebat oculis *in celum* dixit.,

³¹ est, in celum add. seniori manu sublebatis corr. ex subleuatus

Pater⁴ uenit hora clarifica filium tuum⁵ ut filius tuus clarificet te.,

Sicut dedisti ei potestatem omnis carnis ut omne quod dedisti ei⁶ det eis uitam eternam.,

Haec est autem uita aeterna⁷ | 346 | ut cognoscant te uerum deum solum⁸ et que misisti ihesum xpm.,

Pater sanctae⁹ serba eos in nomine tuo quos dedisti mici¹⁰ ut sint unum sicut tu pater in me et ego in te.,

Ut et ipsi in nobis unum sint¹¹ ut mundus credat quia tu me misisti¹² et ego claritatem quam dedisti mici dedi eis.,

Pater¹³ quos dedisti mici uolo ut ubi ego sum¹⁴ et illi sint mecum.,

Ut uideant claritatem meam quam dedisti mici¹⁵ quia dilexisti me ante constitutionem mundi.,

Pater iuste mundus te non cognobit¹⁶ ego autem te cognobi¹⁷. et hii cognoberunt quia tu me misisti.,

Et notum feci eis nomen tuum¹⁸ et notum faciam || ut dilectio qua dilexisti me in ipsis sit¹⁹ et ego in ipsis

LEGENDUM IN DIEM SANCTI ADRIANI.,

LECTIO LIBRI²⁰ PROUERBIE . SALOMONIS.,

(IV 18, XXI 10-31)

IUSTORUM SEMITA quasi lux splendens procedit²¹ et crescit usque ad perfectum diem.,

Mulierem autem fortem quis inueniet procul²² et de ultimis finibus pretium eius.,

Confidit in ea cor uiri sui . et spoliis non indigebit.,

Reddet bonum ei et non malum²³ omnibus diebus uite sue,
Quesiuit lanam et linum²⁴ et operata est consilio manuum suarum.,

²³ crescit] a perfectum et manu

¹⁹ sancti Adriani] Ejusdem qui Romae colitur die octava septembbris, apud Hispanos vero XVI kal. Julias. Ad uxorem ipsius Nata-

liam prophetia heic assignata manifesto referatur. Vide Miss. Mozarab., p. 325.

Facta est quasi nabis institutoris⁷ de longe portat panem suum.,

Et de nocte surrexit deditque predam domesticis suis⁸ et cibarium ancillis suis.,

5 Considerabit agrum⁹ et emit eum de fructu . manuum suarum., | 347 |

Plantabit vineam¹⁰ et accinxit fortitudinem lumbos suos¹¹ et roborauit bracium suum., Gustauit quia bona est negotiatio eius¹² non extinguetur in nocte lucerna eius.,

10 Manum suam misit ad fortia¹³ et digitii eius adpreenderunt fusum., Manum suam aperuit inop¹⁴ . et palmas suas extendit ad pauperem., Non timebit domui suae a frigoribus nibus¹⁵ omnes enim domestici eius uestiti sunt duplicibus., Stragulam uestem fecit sibi¹⁶ bissus et purpura indumentum eius.,

15 Nobilis in portis uir eius¹⁷ quando sederit cum senatoribus terrae.,

Fortitudo et decor indumentum eius¹⁸ et rideuit in die nobissimo.,

Os suum aperuit sapientiae¹⁹ et lex clementiae in lingua eius.,

Considerat semitas domus suae²⁰ || et panem otiosa non comedit.,

20 Surrexerunt filii eius et beatissimam predicaberunt²¹ uir eius laudabit eam.,

Multe filie congregaberunt diuitias²² tu autem supergressa es hunibersas.,

Date ei de fructu manum suarum²³ ut laudent eam in portis opera eius., amen.,

EPISTOLA PAULI . APOSTOLI²⁴ AD EBREOS., (X 32-38)

FRATRES²⁵ rememoramini pristinorum dierum in quibus inluminati²⁶ magnum certamen sustinuistis passionum.,

Et in altero quidem obprobriis et tribulationibus²⁷ expecta-
30 colum facti.,

⁷ suos] et add. 2 manu

¹¹ manuum u erasum

¹⁵ comedit corr. ex comedet

In altero autem⁴ socii . taliter conuersantium effecti.,

Nam et uinctis compassi estis⁴ et rapinam bonorum uestrorum cum gaudio suscepistis., Cognoscentes uos habere meliorem⁴ et manentem substantiam., | 348 |

Nolite itaque amittere confidentiam uestram⁵ quem magnam 5
habet remunerationem.,

Patientia enim uobis necessaria est⁴ ut uolumtatem dei fa-
cientes reportetis promissionem.,

Aduc enim modicum quantulum quumque qui uenturus est
ueniet et non tardabit⁴ iustus autem ex fide uibit., amen., 10

Perquire euangelium retrohacte . in diem sancti torquati epi.,

In illo tempore dominus noster ihesus xps uidens turbas

LEGENDUM IN NATIUITATEM SANCTI . IOHANNIS .

BABTISTE

LECTIO LIBRI⁴ IHEREMIE PROPHETAE., (I 4-19)

15

IN DIEBUS ILLIS⁴ factum est uerbum domini ad me
dicens., Prius quam te formarem in utero noui te⁴ et ante quam
exires de uulba sanctificaui te.,

Prophetam gentibus dedi te., ||

Et dixi; AAA domine deus ecce nescio loqui⁴ quia puer ego 20
sum., Et dixi dominus ad me.,

Noli dicere quia puer ego sum⁴ quoniam ad omnia que mittam
te ibis⁴ et uniuersa quecumque mandabero tibi loqueris.,

Ne timeas affacie . eorum quia ego tecum sum⁴ et eruam te
dicit dominus., Et misit dominus manum suam et tetigit os 25
meum⁴ et dixit ad me.,

Ecce dedi uerba mea⁴ in ore . tuo

Ecce constitui⁴ te odie super gentes⁴ et super regna⁴ ut ebellas⁴
et dextruas⁴ et disperdas⁴ et discipes⁴ et edifices⁴ et plantes⁴,

Et factum est uerbum domini ad me dicens., Quid tu uides 30
iheremia ? Et dixi.,

²⁷ constitui i *in ras.*

Uirgam uigilantem *ego* uideo.,
 Et dixit dominus ad me
 Bene uidisti. quia uigilabo et ego super uerbo meo quod
 | 349 | loquutus sum⁹ ut faciam illut.,
 5 Tu ERGO ACCINGE lumbos tuos et surge⁹ et loquere ad eos
 omnia quecumque ego precipio tibi ne formides affacie eorum⁹
 nec enim timere te faciam uultum eorum.,
 Ego quoque dedi te in ciuitatem munitam⁹ et in columnam
 ferream⁹ et in murum aereum⁹ super omnem terram., Regibus
 10 iuda⁹ principibus eius⁹ et sacerdotibus eius⁹ et populo terrae.,
 Et bellabunt aduersum te et non prebalebunt⁹ quia ego tecum
 sum ut liberem te ait dominus omnipotens.,

EPISTOLA PAULI APOSTOLI⁹ AD GALATAS., (IV 22-31)

FRATRES⁹ scriptum est quod abraham duos filios abuit⁹
 15 unum de ancilla⁹ et unum de libera⁹. Sed his quidem qui de
 ancilla⁹ saecundum || carnem natus est. Qui autem de liberā⁹.
 secundum promissionem que sunt per allegoriam dicta. Nam
 haec sunt duo testamenta⁹ unum quidem de monte synaa in
 seruitutem generans que est agar. Syna autem⁹ mons est in
 20 arabia confinis ei que nunc est iherusalem⁹ seruiens cum filiis
 suis. Quae autem sursum est iherusalem⁹ libera est que est mater
 omnium nostrorum. Scriptum est enim.,

Letare sterelis quae non paris⁹ erumpe et clama quae non
 parturis . quia multi filii deserte magis quam eius quae habet
 25 uirum.,

Uos autem fratres . secundum ysaac promissionis filii estis .
 sed quomodo tunc qui secundum carnem natus est persequebatur
 eum qui secundum spiritum ita et nunc. Sed quid dicit scriptura⁹.
 Expelle ancillam et filium eiūs . non enim heres erit filius ancille
 30 cum filio meo . ysaac. Itaque fratres iam non sumus ancille filii
 sed libere⁹ quia libertate nos xps redemit. amen . | 350 |

LECTIO SANCTI EUANGELII¹ SECUNDUM LUCAN.,
 (I 5-25, 39-45, 56-80)

FUIIT IN DIEBUS HERODIS regis iudeae² sacerdos . quidam nomine zaccarias de uice abia³ et huxor illi de filiabus aaron et nomen eius elisabet.,

Erant autem iusti ambo ante deum⁴ incedentes in omnibus mandatis et iustificationibus domini⁵ sine quaerella.,

Et non erat illis filius eo quod esset elisabeth sterelis⁶ et ambo processissent in diebus suis., Factum est autem quum sacerdotio fungeretur zaccarias in ordinem uicis suae ante deum¹⁰ secundum consuetudinem || sacerdotii⁷ sorte exiit⁸ ut incensum poneret.,

Ingressus in templum domini *et* omnis multitudo erat populi orans foris⁹ ora incensi.,

APPARUIT illi autem angelus domini stans a dextris altaris¹⁵ incensi¹⁰ et zaccarias turbatus est uidens . et timor inruit super eum.,

AIT AUTEM ad illum angelus.,

Ne timeas zaccarias quoniam exaudita est deprecatio tua¹¹ et huxor tua elisabeth pariet tibi filium¹² et uocabis nomen eius²⁰ iohannem.,

Et erit gaudium tibi et exultatio¹³ et multi in natuitate eius gaudebunt.,

Erit enim magnus coram domino . et uinum et siceram non biuet¹⁴ et spiritu sancto repleuitur aduc ex utero matris suae.,

Et multos filiorum srahel¹⁵ | 351 | conuertet ad dominum deum ipsorum., Et ipse precedet ante illum in spiritu et uirtute helie¹⁶ ut conuertat corda patrum ad filios et increduiles ad prudentiam iustorum¹⁷ parare domino plebem perfectam.,

ET DIXIT zaccarias ad angelum., Unde hoc sciam.,

Ego enim sum senes¹⁸ et huxor mea processit in diebus suis.,

13 et add. marg. 2 manu

ET RESPONDENS ANGELUS⁴ dixit ei.,

Ego sum gabrihel qui adsto ante deum⁵ et missus sum loqui
ad te et haec tibi euangelizare., *Et ecce* eris tacens⁶ et non poteris
loqui usque in diem quo haec fiant pro eo quod non credidisti
5 uerbis meis⁷ quae inplebuntur in tempore . suo.,

ET ERAT PLEBS expectans zaccariam et mirabantur quod tar-
daret ipse in templo., ||

Egressus autem⁸ non poterat loqui ad illos., Et cognoberunt
quod uisionem uidisset in templo⁹ et ipse erat innuens illis et
10 permansit mutus., Et factum est ut impleti sunt dies officii eius¹⁰
abiit in domum suam.,

Post hos autem dies concepit helisabeth uxor eius¹¹ et occul-
tabat se mensibus quinque dicens.,

Quia sic mici fecit dominus in diebus quibus respexit¹² aufferre
15 obprobrium meum inter homines.,

EXURGENS AUTEM MARIA . in diebus illis¹³ abiit in montana
cum festinatione in ciuitatem iudeae¹⁴ et intrabit in domum zac-
cariae¹⁵ et salutabit helisabeth.,

Et factum est ut audiuit salutationem marie elisabeth¹⁶ exul-
20 tauit infans in utero eius.,

ET REPLETA EST SPIRITU SANCTO ELISABETH | 352 | et ex-
clamauit uoce magna et dixit., Benedicta tu inter mulierēs . et
benedictus fructus uentris tui.,

Et unde hoc mici¹⁷ ut ueniret mater domini mei ad me.,

25 Ecce enim ut facta est uox salutationis tuae in auribus meis¹⁸
exultauit in gaudio infans in utero meo.,

Et beata quae credidisti¹⁹ quoniam perficientur ea quae dicta
sunt tibi a domino.,

Mansit autem maria cum illa . quasi mensibus tribus²⁰ et
30 reuersa est in domum suam.,

Elisabeth autem impletum est tempus pariendi²¹ et peperit
filium²² et audierunt uicini et cognati eius²³ quia magnificauit

³ *Et ecce add. in ras.* ²¹ *et clamauit in manu*

dominus misericordiam suam cum illa⁴ et congratulabantur . ei,
Et factum est in die octab^o uenerunt circumcidere puerum⁴ ||
et uocabant eum nomen patris sui zaccaria*,.

ET RESPONDENS MATER EIUS⁴ dixit.,

Nequaquam . sed uocabitur iohannes., Et dixerunt ad illam., 5
Quia nemo est in cognatione tua⁴ qui uocetur hoc nomine.,
Innuebant autem patri eius⁴ quem uellet uocari eum.,

Et postulans pugillarem⁴ scripsit dicens., Iohannes est nomen
eius.,

ET MIRATI SUNT UNIBERISI.,

10

Apertum est autem confestim os eius et lingua eius⁴ et loquae-
batur recte benedicens deum.,

Et factus est timor super omnes uicinos eorum⁴ et super omnia
montana iudeae⁴ diuulgabatur omnia uerba haec.,

Et posuerunt omnes qui audiebant in corde suo⁴ dicentes., 15

Quid putas . puer iste erit.,

Et enim manus domini⁴ erat cum illo., Et zaccarias | 353 |
pater eius impletus est spiritu sancto⁴ et prophetabit dicens.,

CANTICUM. BENEDICTUS DOMINUS DEUS SRAHEL⁴ quia uisi-
tauit et fecit redemtionem pleui sue., Et erexit cornum salutis 20
nobis in domo dauit pueri suⁱ., Sicut locutus est per os sancto-
rum qui a seculo sunt prophetarum eius., Salutem ex inimicis
nostris⁴ et de manu omnium qui oderunt nos., Ad faciendam .
misericordiam cum patribus nostris⁴ et memorare testamenti
sancti sui

25

Ius iurandum quod iurauit ab abrahām patrem nostrum datu-
rum se nobis⁴ ut sine timore de manu inimicorum nostrorum
liuerati⁴ seruiamus illi in sanctitate et iustitia coram ipso omnibus
diebus nostris

Et tu puer⁴ propheta altissimi uocaberis⁴ preibis enim ante 30
faciem domini⁴: || parare uias eius.,

Ad dandam scientiam salutis pleui eius⁴ in remissione pecca-

torum. Per uiscera misericordie dei nostri in quibus uisitabit nos⁴ oriens ex alto., Inluminare his qui in tenebris sunt et in umbra mortis sedent ad dirigendos pedes nostros . in uiam pacis., Puer autem crescebat et confortabatur spiritu⁵ et erat in desertis usque in diem hostensionis sue ad srahel., amen.,

LEGENDUM IN DIEM SANCTORUM APOSTOLORUM
PETRI ET PAULI.,

LECTIO LIBRI APOCALIPSIN IOHANNIS., (X 8, 10;
XI 1, 3, 4, 15) DEO GRATIAS.,

10 IN DIEBUS ILLIS⁶ ego iohannes serbus ihesu xpi⁷ fui in spiritu et audiui uocem loquentem mecum et dicentem., Uade accipe librum apertum de manu angeli⁸ stantis | 354 | super mare et super terram.,

Et accepi librum de manu angeli⁹ et datus est mici calculus similis uirge dicens.,

Dabo duobus testibus meis . et prophetabunt., Hii sunt due olibe et due candelabra¹⁰ in conspectu domini.,

Et facte sunt uoces magne in caelo¹¹ dicentes.,

Factum est regnum huius mundi domini nostri et xpi eius¹² et regnabunt in secula seculorum., amen

EPISTOLA PAULI APOSTOLI¹³ AD CORINTIOS . I^a,
(IV 9-15)

FRATRES¹⁴ puto deus nos apostolos nobissimos hostendit tamquam morti destinatos¹⁵ quia expectaculum facti sumus mundo et angelis et hominibus.,

Nos stulti propter xpm¹⁶ uos autem prudentes in xpo.,

Nos infirmi¹⁷ uos fortes.,

Uos nobiles¹⁸ nos autem ignobiles.,

⁴, 11 et add. sup. lin. ¹⁸ uoces o add. 2 m.

Usque in hanc horam et esurimus || et sitimus et nudi sumus et colafis cedimur et instauiles sumus et laboramus operantes manibus nostris.,

Maledicimur et benedicimus.,

Persecutionem patimur et sustinemur., Blasphemamur et obsecramus., Tamquam purgamenta uius mundi facti sumus omnium per ipsima usque adhuc.,

Non ut confundam uos haec scribo sed ut filios meos karissimos moneo.,

Nam si decem milia pedagogorum . habeatis in xpo sed non multos patres., Nam in xpo ihesu per euangelium ego uos genui per fidem quae est in xpo ihesu domino nostro., amen

LECTIO SANCTI EUANGELII SECUNDUM MATHEUM.,
(X 1-8)

IN ILLO TEMPORE conuocatis ihesus discipulis suis dedit illis potestatem spirituum inmundorum . ut eicerent eos et curarent | 355 | omnem langorem et omnem infirmitatem in populo.,

Duodecim autem apostolorum nomina haec sunt.,

Primus symon qui dicitur petrus . et andreas frater eius., Iacobus zebedei et iohannes frater eius.,

Filippus et bartolomeus

Tomas et matheus publicanus.,

Iacobus alfei et tatheus.,

Symon cananeus et iudas scariothes qui tradidit eum

Hos duodecim misit ihesus precipientis eis et dicens.,

In uiam gentium ne abieritis et in ciuitates samaritanorum ne intraberitis sed potius ite ad obes que perierunt domus srahel., Euntes autem predicate dicentes quia adpropinquauit regnum caelorum.,

Infirmos curate mortuos suscitare., ||

25

30

Leprosos mundatē . demonia eicite.. Gratis accepistis⁴ gratis date., amen.,

LEGENDUM IN DIEM SANCTARUM IUSTE ET RUFINE.,

LECTIO LIBRI⁴ IHESU (Eccli. XXXIX 17-21)

5 AUDITE ME DIUINI fructus⁴ et quasi rosa plantata super riuos aquarum fructificate.,

Quasi libanus⁴ odorem suavitatis abete., Florete flores quasi liliū⁴ date odorem et frondete in gratiam et conlaudate cantīcum⁴ et benedicite dominum in operibus suis.,

10 Date nomini eius magnificentiam⁴ et confitemini illi in uoce labiorum uestrorum.,

In canticis labiorum et citharis⁴ et sic dicetis in confessione opera domini⁴ uniuersa bona ualde., amen | 356 |

EPISTOLA PAULI APOSTOLI . AD CORINTIOS . I^a.

15

(II Cor. IV 5-10)

FRATRES⁴ non nosmedipsos commendamus⁴ sed ihesum xpm dominum *nostrum*.,

Nos autem serbos uestros⁴ per ihesum xpm

Quoniam deus qui dixit de tenebris lumen splendescere⁴ qui 20 inluxit in cordibus nostris ad inluminationem scientie claritatis dei⁴ in faciem ihesu xpi., Abemus autem tesaurum istum . in uasis fictilibus⁴ ut sublimitas sit uirtutis dei et non ex nobis.,

In omnibus tribulationem patimur⁴ sed non angustamur., Aporiamur⁴ sed non destituimur.,

25 Persequotionem patimur⁴ sed non relinquimur., Deicimur⁴ sed non perimur.,

17 nostrum add. 2 manu

25 persequotionem 1 manu

3 *sanctarum Iuste et Rufine.*] Earum nomine | stabat. Coluntur ambae simul XVI kal. Au-
dicata ecclesia saec. XV° exeunte Toleti ex. | gusti.

Semper mortificationem ihesu in corpore nostro circumferentes,
ut uita ihesu xpi in corpore nostro manifestetur., ||

Cui est gloria in secula seculorum., amen

LECTIO SANCTI EUANGELII¹ SECUNDUM MATHEUM.,

(XXV 1-13)

5

IN ILLO TEMPORE² dominus noster ihesus xps³ loquebatur discipulis suis et turbis in parabolis dicens., Simile erit regnum caelorum decem uirginibus quae accipientes lampades suas⁴ exierunt ouiam sponso et spouse

Quinque autem ex eis erant fatue⁵ et quinque prudentes., 10

Sed quinque fatue acceptis lampadibus⁶ non sumserunt oleum secum.,

Prudentes uero⁷ acceperunt oleum in uasis suis⁸ cum lampadibus., Mora autem faciente sponso⁹ dormitauerunt omnes et dormierunt 15

Media autem nocte clamor factus est¹⁰ ecce sponsus uenit exite ouiam ei.,

Tunc surrexerunt omnes uirgines ille¹¹ et ornaberunt lampades suas., | 357 |

Fatue autem¹² sapientibus dixerunt., Date nobis de oleo uestro¹³ 20 quia lampades nostre extinguntur.,

Responderunt prudentes¹⁴ dicentes., Ne forte non sufficiat nobis et uobis¹⁵ ite potius ad uendentes et emite uobis. Dum autem irent emere¹⁶ uenit sponsus et quae parate erant intraberunt cum eo ad nuptias¹⁷ et clausa est ianua., 25

Nouissime ueniunt relique uirgines¹⁸ dicentes.,

Domine domine¹⁹ aperi nobis.,

At ille . respondens ait.,

Amen dico uobis²⁰ nescio uos.,

Uigilate itaque²¹ quia nescitis diem neque horam qua filius 30 hominis uenturus est in gloriam suam., amen

LEGENDUM IN DIEM SANCTORUM IUSTI ET PASTORIS.,

LECTIO LIBRI⁴ SAPIENTIE SALOMONIS., (Sap. X 17-21)

IN DIEBUS ILLIS⁵ reddidit dominus iustis mercedem laborum suorum || et *eduxit in uiam mirabili., Et in uelamento 5 diei dux fuit illis⁴ et in luce stellarum *tota* nocte.,

Transtulit illos mare rubrum et transuexit illos per aquam nimiam., Inimicos autem illorum dimersit in mare et ab altitudine inferorum eduxit illos., Ideo iusti tulerunt spoliam impiorum⁴ et decantaberunt.,

10 Domine nomen sanctum tuum⁴ et uictricem manum tuam laudaberunt pariter.,

Quoniam sapientia aperuit os mutorum⁴ et linguas infantium fecit dissertas.,

EPISTOLA PAULI APOSTOLI⁴ AD CORINTIOS PRIMA.,

15 (III 1, 2, 7)

FRATRES non potui uobis loqui quasi spiritualibus sed quasi carnalibus⁴ tamquam parbulis in xpo lac potum dedi uobis non escam., | 358 |

Itaque fratres neque qui plantat est aliquid neque qui rigat⁴ 20 sed cui incrementum dat deus., Ipsi gloria in saecula saeculorum., amen

LECTIO SANCTI EUANGELII⁴ SECUNDUM LUCAN.,

(Marc. X 13-16)

IN ILLO TEMPORE⁴ offerebant parbulos domino . nostro 25 ihesu xpo⁴ ut illos tangeret.,

4 deduxit 1 manu 5 tota add. 2 manu

1 *in diem sanctorum Iusti et Pastoris.] id est, octavo Idus Augusti. Iustus et Pastor fratres, quum puerili essent aetate, martyrium*

Compluti passi sunt : quorum reliquias ab Asturio episcopo Toletano inventas fuisse refert S. Hildefonsus, De vir. illustr., c. 2.

Discipuli autem comminabantur offerentibus.,
 Quos cum uideret dominus ihesus indigne tulit et ait.,
 Sinite parbulos uenire ad me et ne proibueritis eōs . talium
 est enim regnum dei., Amen dico uobis.,
 Quisquis non receperit regnum dei uelut parbulus non intrauit 5
 in regnum celorum.,
 Et complexans eos et inponens manus super eos benedicebat
 illos., amen.,

LEGENDUM IN DIEM SANCTORUM . SIXTI EPISCOPI ET
 LAURENTI ARCIDIACONI., ||

LECTIO LIBRI SAPIENTIAE SALOMONIS., (Sap. III 1-8)

IUSTORUM ANIME in manu dei sunt et non tanget
 illos tormentum mortis.,
 Uisi sunt in oculis insipientium mori et extimata est malitia
 exitus illorum., Et ab itinere iusto abierunt in exterminium., 15
 Et quod a nobis est iter extermini illi autem sunt in pace.,

Et si coram hominibus tormenta passi sunt spes illorum
 inmortalitate plena est., In paucis uexati in multis bene dispon-
 entur quoniam deus temtavit illos et inuenit illos dignos se.,

Tamquam aurum in fornace probabit illos et quasi holocausti 20
 hostiam accepit illos et in tempore erit respectus illorum.,

Fulgebunt iusti | 359 | et tamquam scintille in aurundineto
 discurrent.,

Iudicabunt nationes et dominabuntur populis et regnauit illo-
 rum dominus in perpetuum., amen.,

⁹ *Sixti episcopi et Laurenti arcidiaconi.]* Idus Augusti Gotho-Hispani coluere, itemque
 Sanctum Xystum et sanctum Laurentium, di-
 versis diebus passos, uno eodemque die quarto | Graeci in martyrologiis commemorant.

EPISTOLA PAULI APOSTOLI⁴ AD CORINTIOS . I^a,
 (II Cor. IX 6-13)

FRATRES⁴ qui seminat in benedictionibus⁴ de benedictionibus et metet.,

5 Et unusquisque pro ut destinabit cordi suo⁴ non ex tristitia aut necessitate.,

Ilarem enim datorem diligit deus., Potens est autem deus omnem gratiam abundare facere in uobis⁴ ut in omnibus semper omnem sufficientiam abentes., Abundetis in omne opus bonum 10 sicut scriptum est.,

Dispersit dedit pauperibus iustitia eius manet in aeternum.,

Qui autem administrat semen seminantis et panem ad manducandum prestauit⁴ || et multiplicabit semen uestrum⁴ et augeuit incrementa fructum iustitiae uestrae in omnibus locupletati abundantis in omnem simplicitatem quae operatur per nos gratiarum hactionem deo., Quoniam ministerium administrationis uius officii⁴ non solum supplet ea quae desunt sanctis⁴ sed etiam abundat per multas gratiarum actiones in domino⁴ per probationem ministerii uius., Cui gloria in secula seculorum.,

20 LECTIO SANCTI EUANGELII⁴ SECUNDUM MATHEUM.,
 (XVIII 18-20)

IN ILLO TEMPORE⁴ dominus noster ihesus xps loquebatur discipulis suis dicens., Amen dico uobis., Quia quaecumque alligaberitis super terram⁴ erunt ligata et in caelo.,

25 Et quecumque solberitis super terram⁴ erunt soluta et in caelo., | 360 |

Iterum dico uobis., Quia si duo ex uobis consenserint super terram⁴ de omni re qecumque petierint⁴ fiet illis a patre meo qui est in caelis., Ubi enim sunt duo uel tres congregati in 30 nomine meo⁴ ibi sum ego in medio eorum., amen

LEGENDUM IN DIEM SANCTI CIPRIANI AEPISCOPI.,

LECTIO LIBRI IHESU*, (Eccli. XLIV 20, 21; L 1-25)

UIR ISTE CONSERBAUIT legem domini dei sui exelsi,
et in temptatione inuentus est fidelis.,

Qui in uita sua suffulsa*t* domum² et in diebus suis corroborabit., 5
Templum etiam altitudo² ab ipso fundata est³ duplex edificatio
excaesa² parietis templum., ||

In diebus ipsius remanauerunt putei aquarum² et quasi mare
adimpleti sunt supra modum., Cum curauit gentem suam² et
curabit illam a pernicie., Qui preualuit amplificare ciuitatem², 10
qui adeptus est gloria in conuersione gentis.,

Et ingressus domus et atria² amplificatus est.,

Quasi stella matutina in media nube² et quasi luna plena in
diebus lucet.,

Et quasi sol refulgens² sic ille *refulsit* in templo dei., 15

Quasi arcus fulgens inter nebulas gloriae² et quasi flos rosarum
in diebus uerni.,

Quasi lilia quae sunt in transitus aquarum². et quasi tus redolens
in diebus estatis.,

Quasi ignis effulgens² et quasi tus ardens in igne 20

Quasi uas auri solidum² | 361 | ornatissimum omni lapide pre-
tioso.,

Quasi oliba pullulans² et cipressus in altitudine se extollens.,

In accipiendo ipsum stolam gloriae² et uestiri eum consum-
matione uirtutis² in ascensu altari sanctitatis amictu., In acci- 25
piendo autem parte de manu sacerdotum² et ipse stans iuxta
ara et circa illum corona fratrum.,

Quasi plantatio cedri in monte libani² sic circa illum steterunt
quasi ramus² palme² et omnes filii aaron in gloria sua.,

² ihesum ¹ manu ⁸ remanauerunt a add. sup. lin. 2 m. ¹⁵ refulsit re add. sup. lin. ²¹ solidatum

² manu ornatum corr. ex ornamentum

Oblatio autem domini in manibus ipsorum⁹ coram omni sinagoga srahel.,

Et consummatione fungens in arâ . amplificare oblatione excelsi regis.,

5 Porrexit manum suam || in libatione⁹ et libauit de sanguine ubi et effudit in fundamentum altaris odorem diuinum ex celso principi., Tunc exclamauerunt filii aaron in tubis sonaberunt⁹ et auditam fecerunt uoce magnâ . in memoriam coram domino.,

Tunc omnis populus simul propriaberunt et ceciderunt in 10 faciem super terram adorare dominum suum⁹ et dare preces deo omnipotenti ex caelso.,

Et amplificaberunt psallentes in uocibus suis et in magna domo factus est suabitatis plenus⁹ et rogabit populus dominum ex celsum in prece usque dum perfectus est honor domini⁹ et munus suum 15 perfecerunt., Tunc descendens extulit manus suas in omni congregazione filiorum srahel⁹ dare gloriam | 362 | deo labiis suis⁹ et in nomine ipsius glorificari.,

Et iterauit orationem suam⁹ uolens hostendere uirtutem dei., Et nunc coram te domine omnium qui magna fecisti in omni 20 terra⁹ qui auxisti dies nostros a uentre matris nostrae⁹ et fecisti nobiscum secundum tuam misericordiam et iucunditatem cordis⁹ et fieri pacem in diebus nostris . in srahel⁹ per dies sempiternos., amen.

Inquire apostolum et euangelium unius iusti.,

25 Karissimi dominus mici adstitit.,

6 diuinum i in ras. 12 suis add. sup. lin. 14 est add. 2 manu

LEGENDUM IN DECOLLATIONEM SANCTI IOHANNIS
 LECTIO LIBRI⁴ I HEREMIE PROPHETE., (XXXIII 1, 2, 3, 4,
 10, 11) DEO GRATIAS.,

IN DIEBUS ILLIS⁴ factum est uerbum domini ad iheremiam cum clausus esset in atrio carceris dicens.,

Haec dicit dominus.,

Clama ad me . et exaudiam || te⁷ et adnuntiabo tibi grandia et firma quae nescis., Quia haec dicit dominus exercituum deus srael.,

Aduc audietur in loco isto⁴ uox gaudii et uox letitiae

Uox sponsi⁷ et uox spouse.,

Uox dicentium confitemini domino exercituum⁴ quoniam bonus dominus . quoniam in seculum misericordia eius., amen

EPISTOLA PAULI APOSTOLI⁴ AD EBREOS.,
 (XI 24-28, 36-40; XII 1-2)

FRATRES⁴ fide moyses grandis factus⁴ negabit se esse filium filiae faraonis⁴ magis eligens affligi cum populo dei⁴ quam temporalis peccati habere iucunditatem.,

Maiores diuitias extimans tesauros égyptiorum inproperium xpi aspiciebat enim in remunerationem.,

Fide reliquid egyptum non ueritus animositatem regis inuisibilem enim tamquam uidens sustinuit., | 363 |

Fide celebrauit pasca ex sanguinis effusione⁴ ne quis bastabat primitiba tangeret eos.,

1. in decollationem sancti iohannis.] Videatur hoc festum in omnibus Ecclesiis ritas gallianae celebre olim fuisse. Sane ab eo septem Dominicae denominantur in Missali Ambrosiano vetere. Quod autem diei sancti Cypriani illud postponit Liber noster Comicus, consentientem habet Pseudo-Augustinum in Epistola ad Bibianum Santonicae civitatis Antistitem,

quam edidit Mabillonius, *De liturg. Gallic.*, p. 458. Ibi enim legitur, incipendum esse « ordinem Adventus Dominici ab octavo Calendas Octubris aequinoctium autunmale, pro eo quod eadem die Johannes Praecursor Domini & majoribus traditur, et Angelo nuntiante conceptus, et Herodis funesti gladio trucidatus. »

Multi quoque alii ludibria et uerbera experti^s insuper uincula et carceres.,

Lapidati sunt^s secti sunt^s temtati sunt^s in occisione gladii mortui sunt

5 Circui**erunt in melotis et in pellibus caprinis^s egentes angustiati afflitti quibus dignus non erat mundus., In solitudinibus errantes^s in montibus et in speluncis et in cauernis terrae., Et ii omnes testimonio fidei probati^s non acceperunt repromotionem deo pro nobis melius aliquid prouidente^s ut ne sine nobis con*10* summarentur., Ideoque et nos tantam abentem inpositam || nubem testium^s deponentes omne pondus^s et circum instat nos peccatum.,

Per patientiam curramus^s prepositum nobis certamen.,

Aspicientes in auctorem fidei^s et consummatorem dominum nostrum ihesum xpm., amen.,

15 LECTIO SANCTI EUANGELII^s SECUNDUM MATHEUM.,
(XIV 1-14)

IN ILLO TEMPORE^s audiuit herodes tetarcha fama ihesu^s et ait pueris suis.,

Hic est iohannes baptista quem ego decollabi ipse surrexit *20* a mortuis^s et ideo uirtutes operantur in eo ?

Herodes autem^s tenuit iohannem et alligabit eum^s et posuit in carcerem . propter huxorem fratris sui.,

DICEBAT ENIM illi iohannes.,

Non licet tibi habere eam.,

25 Et uolens illum occidere timuit populum . quia sicut propheta eum habebant., | 364 |

DIE AUTEM NATALIS ERODIS^s saltauit filia erodiadis in medio triclinio^s et placuit herodi., Unde cum iuramento^s pollicitus est dare ei quodcumque postulasset ab eo., At illa premonita a *30* matre sua^s dixit., Da mici hic in disco^s caput iohannis baptiste.,

Et contristatus est rex., Propter iuramentum autem et eos qui pariter recumbabant^s iussit dari.,

Misitque et decollabit iohannem in carcerem, et adlatum est caput eius in disco, et datum est puelle, et tulit matris suae.,

Et accedentes discipuli eius, tulerunt corpus eius, et sepelierunt eum in monumento.,

Et uenientes, nuntiaberunt ihesu., Quod cum audisset ihesus, 5 secessit inde in nabiculam || in locum desertum seorsum.,

Et cum audissent turbe, secute sunt eum pedestres de ciuitibus., Et exiens uidit turbam multam et misertus est eis, et curabit languidos . eorum., amen.

ITEM LECTINES DE SANCTIS.,

10

LECTIO LIBRI SAPIENTIAE SALOMONIS., (Prov. XV 3-9)

FILII, in omni loco oculi domini contemplantur bonos et malos.,

Lingua placabilis, lignum uitiae., Que inmoderata est, conteret spiritum., Stultus, iridet disciplinam patris sui., Qui autem 15 custodit increpatiōēs . astutior fiet. Domus iusti, plurima fortitudo | 365 | et in fructibus impii conturbatur., Labia sapientium disseminabunt scientiam, cor stultorum dissimile erit., Uictime impiorum abominabiles domino, uota iustorum placabilia., Abominatio est domino uia impii, qui sequitur iustitiam diligitur ab eo., 20

EPISTOLA PAULI APOSTOLI AD TESSALONICENSES PRIMA., (II Thess. I 3-12)

FRATRES, gratias agere debemus semper pro uobis, ita ut dignum est quoniam supercrescit fides uestra, et abundat karitas uniuscuiusque omnium uestrum in inuicem ita ut et nos 25 ipsi in uobis gloriemur in aeclesiis dei pro patientia uestra et fide in omnibus persecutionibus uestris, et tribulationibus quas sustinetis in exemplum || iusti iudicii dei . ut digni abeamini in regno dei, pro quo etiam et patimini.,

Si tamen iustum est apud dominum retribuere retributionem his qui uos tribulant et uos qui tribulamini requiem nobiscum in retributionem domini ihesu de caelo cum angelis uirtutis eius in flamam ignis dantibus vindictam in his qui non noberunt deum et qui non obediunt euangelium domini nostri ihesu xpi qui penas dabunt in interitu eternas., Affacie domini et a gloria uirtutis eius cum benerit glorificari in sanctis suis et admirabilis fieri in omnibus qui crediderunt quia creditum est testimonium nostrum super uos in die illo in quo etiam horamus semper pro uobis | 366 | ut dignetur uos uocatione sua deus noster.,

Et impleat omnem uolumtatem bonitatis et opus fidei in uirtute ut clarificetur nomen domini nostri ihesu xpi in uobis et uos in illo secundum gratiam dei et domini nostri ihesu xpi, amen

**15 LECTIO SANCTI EUANGELII SECUNDUM MATHEUM.,
(XXV 31-46)**

IN ILLO TEMPORE dominus noster ihesus xps loquae-
batur discipulis suis dicens.,

Quum uenerit filius hominis in magestate sua et omnes angeli cum eo tunc sedebit supra sedem magestatis suae . et congregabuntur ante eum omnes gentes et separabit eos ab inuicem sicut pastor segregat obes ab hedis., Et statuet quidem obes a dextris suis hedos autem ad sinistris., ||

TUNC DICET REX his qui a dextris eius sunt.,
25 UENITE BENEDICTI . patris mei possidete paratum uobis regnum a constitutionem mundi.,

Esuribi enim et dedistis mici manducare.,
Sitibi et dedistis mici bibere.,
Ospes eram et collegistis me.,
30 Nudus et cooperuistis me.,
Infirmus et uisitastis me.,

5 non nobedient corr.

In carcere eram²² et uenistis ad me.,

TUNC RESPONDEBUNT EI²³ iusti dicentes., Domine²⁴ quando te uidimus esurientem et pabimus²⁵ sitientem et potauimus.,

Quando autem te uidimus ospitem et collegimus te²⁶ aut nudum et cooperuimus te.

Aut quando te uidimus infirmum aut in carcerem²⁷ et uenimus ad te.

Et respondens rex²⁸ dixit illis.,

Amen dico uobis²⁹ quamdiu . | 367 | fecistis uni de his fratribus meis minimis³⁰ mici fecistis.,

TUNC DICIT HIS³¹ qui a sinistris erunt., Discedite a me maledicti ite in ignem aeternum³² qui preparatus est diabolo et angelis eius.,

ESURIBI ENIM³³ et non dedistis mici manducare.

Sitibi³⁴ et non dedistis mici bibere., Ospes eram³⁵ et non colle- 15 gisti me.,

Nudus³⁶ et non operuistis me.,

Infirmus et in carcerem³⁷ et non uisitastis me.,

Tunc respondebunt ei³⁸ et ipsi dicentes.,

Domine³⁹ quando te uidimus esurientem⁴⁰ aut sitientem⁴¹ aut ospitem⁴² aut nudum⁴³ aut infirmum⁴⁴ uel in carcerem⁴⁵ et non ministrabimus tibi., Tunc respondeuit⁴⁶ et 20 ipsis dicens.,

Amen⁴⁷ dico uobis., ||

Quam diu non fecistis uni de minoribus his⁴⁸ nec mici fecistis.,

Et ibunt hii in supplicium aeternum⁴⁹ iusti autem in uitam 25 aeternam.,

ITEM SECUNDUS DE SANCTIS.,

LECTIO LIBRI⁵⁰ SAPIENTIAE SALOMONIS., (Sap. V 16-19)

IUSTI IN PERPETUUM UIBENT et apud dominum est merces eorum⁵¹ et cogitatio ilorum apud altissimum., 30

²² ipsijs add. 2 manu

²⁹ perpetuum pe add. sup. lin.

Ideo accipient regnum decoris et diadema speciei de manu domini.,

Quoniam dextera sua teget eos et bracio suo defendet illos.,

5 Accipient armatura zeli illius et armabit illos creaturam ad ultionem inimicorum., Inducent pro torace iustitiam et accipient pro galea iudicium certum., amen.,

EPISTOLA PAULI APOSTOLI⁴ AD EBREOS., (Rom. V 1-5)
DEO GRATIAS., | 368 |

10 FRATRES: iustificati ex fide pacem habeamus ad deum per dominum nostrum ihesum xpm., Per quem et accessum habemus fidei in gratia ista in qua stamus et gloriamur in spe gloriae filiorum dei.,

15 Non solum autem sed gloriemur in tribulationib^ū. scientes quod tribulatio patientiam operatur

Patientia autem probationem probatio uero spem.,

Spes autem nos non confundit quia karitas dei diffusa est in cordibus nostris et per spiritum sanctum qui datus est nobis.,

LECTIO SANCTI EUANGELII⁴ SECUNDUM LUCAN.,

20 (Matth. X 16-22)

IN ILLO TEMPORE: dominus noster ihesus xps loquebatur discipulis suis dicens., Ecce ego mito uos sicut obes in medio luporum.,

Estote ergo prudentes sicut serpentēs . et simplices sicut columbe., ||

Cabete ergo ab hominibus

Tradent enim uos in conciliis et in sinagogiis suis flagellabunt uos et ad presides et reges ducemini propter me in testimonium illis et gentibus.,

Quum autem tradent uos, nolite cogitare quomodo aut quid loquamini.,

Dauitur enim uobis in illa hora, quid loquamini.,

Non enim uos estis qui loquimini, sed spiritus patris uestri qui loquitur in uobis.,

Tradet autem frater fratrem in morte et pater filium et insurgent filii in parentes et morte eos afficient, et eritis odio omnibus gentibus propter nomen meum., Qui autem perseverauerit usquae in finem, hic salbus erit., amen.

5

ITEM . III . DE SANCTIS., | 369 |

10

LECTIO LIBRI⁴ SAPIENTIE SALOMONIS., (Sap. XI 2-4)

SANCTI ITER fecerunt per deserta que non *inhabitabantur*, et in locis secretis fixerunt castra., Steterunt contra hostes, et de inimicis se vindicaberunt.,

Sitierunt et inuocaberunt te; *et* data est illis aqua de petra 15 altissima., amen

EPISTOLA PAULI APOSTOLI⁴ AD ROMANOS., (VIII 28-39)

FRATRES, scimus quoniam diligentibus deum omnia procedunt in bonum, his qui secundum propositum uocati sunt sancti., Nam quos prescibit et predestinavit conformes fieri imaginis 20 filii sui, ut sit ipse primogenitus in multis fratribus.,

Quos autem predestinavit, hos et uocauit., Et quos uocabit, hos et iustificauit., ||

Quos autem iustificabit illos, et glorificabit,

Quid ergo dicernus ad haêc.

Si deus pro uobis quis contra nos. Qui aetiam filio suo non pepercit, sed pro nobis omnibus tradidit illum., Quomodo non etiam cum illo, omnia nobis donabit.,

25

¹² non inhabitabantur in add. sup. lin. ¹⁵ et add. manu superiori ¹⁸ deum ex dominum

- Quis accusauit electos dei.
 Deus qui iustificat quis est qui condemnet.,
 Xps ihesus qui mortuus est imo qui et resurrexit qui est ad dexteram dei qui aetiam interpellat pro nobis.,
 5 Quis nos separabit a karitate xpi Tribulatio an angustia an persecutio an famis an nuditas an periculum an gladius sicut scriptum est.,
 Quia propter te morte afficimur tota die extimati sumus ut obes occisionis., | 370 |
 10 Sed in his omnibus superamus propter eum qui dilexit nos.,
 Certus sum enim quia neque mors neque uita neque angelus neque principatus neque instantia neque futura neque altitudo neque profundus neque creatura alia poterit nos separare a karitate dei quae est in xpo ihesu domino nostro., amen.

15 LECTIO SÁNTI EUANGELII SECUNDUM MATHEUM.,
 (Luc. XII 35-37)

IN ILLO TEMPORE dominus noster ihesus xps loquebatur discipulis suis dicens., Sint lumbi uestri precincti et lucerne ardentes et uos similes hominibus expectantibus dominum 20 suum quando reuertatur a nuptiis., Ut quum uenerit et pulsauerit confessim aperiant ei., Beati serui illi quos quum uenerit dominus inuenierit uigilantes., ||

Amen dico uobis quod precinget se et faciet illos discubere et transiens ministrabit illis., amen.,

LECTIO LIBRI SAPIENTIAE SALOMONIS.,
 (Sap. XVIII 1, 3-4, 7 . XIX 9)

SANCTIS TUIS DOMINE maxima erat lux propter quod ignem ardentem columnam ducem habuerunt ignote uie

et solem sine lesuram boni ospitii prestitisti., Digni quidem illi curere lucem et pati carcerem tenebrarum⁴ qui inclusos custodiebant filios tuos . per quos incipiebant incorruptum legis lumen seculo dari.,

Suscepta est enim a populo tuo⁴ sanitas iustorum., 5

Tamquam equi enim depauerunt⁴ et tamquam agni exultabерunt⁴ | 371 | magnificantes te domine⁴ qui liberabas illos., amen

EPISTOLA PAULI APOSTOLI⁴ AD EBREOS., (XI 13-16)

FRATRES⁴ sancti omnes iusta fidem defuncti sunt., Non acceptis repromissionibus⁴ sed a longe eas aspicientes et salutantes et confitentes⁴ quia peregrini et ospites sunt super terram., Qui enim haec dicunt⁴ significant se patriam inquirere., 10

Et si quidem illius meminissent de qua exierunt⁴ abebant utique tempus reuertendi., Nunc autem meliorem appetunt⁴ id est caelestem., Ideo non confunditur deus uocari deus eorum⁴ 15 parabit enim illis cibitatem sanctam., amen.

LECTIO SANCTI EUANGELII⁴ SECUNDUM MATHEUM.,
(Matth. XXIV, Marc. XIII, Luc. XXI)

IN ILLO TEMPORE⁴ dominus noster ihesus xps loquebatur || discipulis suis dicens., 20

Quum audieritis prelia et opiniones praeliorum⁴ nolite timere., Oportet enim haec fieri⁴ sed nondum est finis., Exurget autem gens contra gentem . et regnum super regnum⁴ et erunt fames et terrae motus per loca.,

Hec autem omnia . initia sunt dolorum., Uidete autem uos med ipsos., Tradent enim uos in conciliis⁴ et in sinagogiis suis flagellabunt uos⁴ et ante presides et reges ducemini propter me in testimonium illis., 25

Quum autem tradent uos nolite cogitare quid loquamini⁴

⁴ lesuram e ² manu in ras.

⁴ ospite sunt ¹ manu

dauitur enim uos in illa ora quid loquamini., Non enim uos estis loquentes, sed spiritus sanctus., Tradet autem frater | 372 | fratrem in morte, et pater filium, et exurgent filii in parentes et morte eos afficient, et eritis odio omnibus gentibus propter nomen meum., Qui autem perseberaberit usque in finem, hic salbus erit., amen.,

ITEM . U . DE SANCTIS.,

LECTIO LIBRI / SAPIENTIE SALOMONIS.,
(Prov. X 27-XI 4)

10 FILII / TIMOR domini adponet dies, et anni impiorum
adbrebiabuntur.,

Expectatio iustorum laetitia, spes autem impiorum peribit.,

Fortitudo simplicis uite domini, et pabor his qui operantur malum.,

15 Iusti in aeternum non commobebuntur, impii autem non
habitabunt in terra.,

Os iustorum parturiet sapientia, et lingua praborum peribit

Labia iusti considerant placitam. || et os impiorum peruersa.,

Statera dolosa abominatio est apud dominum, et pondus equum
20 uolumitas eius.,

Ubi fuerit superuia, ibi et contumelia., Ubi autem humilitas,
ibi et sapientia.,

Simplicitas iustorum diriget eos, et subplantatio peruersorum
uastabit illos., Non prode erunt diuitiae in die ultionis, iustitia
25 uero liberauit a morte.

EPISTOLA PAULI APOSTOLI / AD EBREOS., (XI 33-34)

FRATRES, sancti per fidem uicerunt regna., Operati sunt
iustitiam, adepti sunt repromissiones., Obturaberunt ora leonum,
extinxerunt inpetum ignis.,

⁴ gentibus] hominibus *marg.* 18 iusti corr. ex iusto

Effugierunt aciem gladii et conbaluerunt de infirmitate., Fortes facti sunt in bello et per ihesum xpm dominum nostrum.,

LECTIO SANCTI EUANGELII⁴ SECUNDUM MATHEUM.,
(V 13-16) | 373 |

IN ILLO TEMPORE et dominus noster ihesus xps loque- 5
batur discipulis suis dicens., Uos estis et sal terrae.,

Quod si sal ebanuerit in quo salietur . ad nicilum ualet ultra et nisi ut mittatur foras et conculcetur ab hominibus., Uos estis lux mundi., Non potest ciuitas abscondi supra montem posita., Neque accendunt lucernam et ponunt ea sub modio et super 10 candelabrum et luceat omnibus qui in domo sunt.,

Sic luceat lux uestra coram hominibus ut uideant uestra bona operâ et glorificant patrem uestrum qui est in caelis.,

DE SANCTIS.,

LECTIO LIBRI⁴ SAPIENTIAE SALOMONIS., (Sap. V 1-5) 15

IUSTI STABUNT in magnam constantiam aduersus eos qui se angustiaberunt et qui spreberunt sermones || eius et uidentes turbabuntur., timore orribili et mirabuntur in subitatione salutis inspirate.,

Dicent inter se paenitentiam agentes et per angustiam spiritus 20 gementes., Hii sunt quos abuimus aliquando in risu et in exemplum obprobrii.,

Nos insensati uitam illorum extimabamus insanâm . et finem illorum sine honore.,

Quomodo computati sunt., inter filios dei et inter sanctos sors 25 illorum inuenta est., amen.

EPISTOLA PAULI APOSTOLI⁴ AD EFFESIOS., (I 3-8)

FRATRES et gratia uobis et pax a deo patre nostro et domino ihesu xpo.,

Benedictus deus et pater domini nostri ihesu xpi⁹ qui benedixit nos in omni benedictione aeterna in caelestibus in xpo⁹ sicut elegit nos in ipso ante mundi constitutionem., | 374 |

Ut essemus sancti et inmaculati . in conspectu eius in karitate⁹
 5 qui predestinabit nos in adobtionem filiorum⁹ per ihesum xpm in ipsum., Secundum propositum uolumtatis suae in laudem gloriae gratie suae in qua gratificabit nos in dilecto filio suo⁹ in quo abemius redemtionem per sanguinem eius⁹ remissionem peccatorum.,

10 Secundum diuitias gratiae eius quae superhabundabit in nobis⁹ per ihesum xpm dominum nostrum.,

LECTIO SANCTI EUANGELII⁹ SECUNDUM MATHEUM.,
 (XIII 47-50, 43)

IN ILLO TEMPORE⁹ dominus noster ihesus xps loquutus
 15 est discipulis suis⁹ et turbis in parabolis dicens.,

Simile est regnum celorum sagene misse in mare⁹ et ex omni genere piscium congreganti., Quia quum || implessent eduentes et secus litus sedentes⁹ elegerunt bonos in basâ . malos autem foras miserunt.,

20 Sic erit in consummatione seculi..

Exibunt angaeli et separabunt malos de medio iustorum⁹ et mittent eos in caminum ignis⁹ ibi erit fletus et stridor dentium., Tunc fulgebunt iusti⁹ sicut sol in conspectu patris eorum., amen.

ITEM LENTIONES UNIUS IUSTI.,

25 **LECTIO LIBRI⁹ IHESU., (Eccli. XXXII 27-XXXIII 1) DEO**

FILI IN OMNI OPERE crede ex fide animae tue⁹ haec est enim conseruatio mandatorum., Qui credit deo adtendit mandatis⁹ et qui confidunt in illum non minorabuntur., | 375 |

Timenti dominum non occurrunt mala⁹ sed in temptatione deus 30 illum conserbat et liberabit a malis., amen.,

EPISTOLA PAULI APOSTOLI⁴ AD COLOSENSES., (I 24-29)

FRATRES⁴ gaudeo in passionibus pro uobis⁴ et adimpleo ea quae desunt passionum xpi in carne mea⁴ pro corpore eius quod est aeclesia., Cuius factus sum ego minister secundum dispensationem dei quae data est mici in uos⁴ ut impleam uerbum 5 dei ministerium quod absconditum fuit a saeculis et a generatio-nibus., Nunc autem manifestum est sanctis eius⁴ quibus uoluit deus notas facere diuitias gloriae sacramenti huius in gentibûs quod est xps in uobis spes gloriae quem nos adnuntiamus., Corripienes || omnem hominem et docentes in omni sapientia⁴ 10 ut exibeamus omnem hominem perfectum in xpo ihesu in quo et labore certando⁴ secundum operationem eius quam operatur in me in uirtute., Cui gloria in saecula saeculorum., amen.,

LECTIO SANCTI EUANGELII⁴ SECUNDUM MATHEUM.,
(XXIV 45-47)

15

IN ILLO TEMPORE⁴ dominus noster ihesus xps loque-batur discipulis suis dicens., Quis putans est fidelis serbus et prudens⁴ quem constituit dominus supra familiam suam⁴ ut det illis cibum in tempore., Beatus ille serbus quem quum uenerit dominus eius inuenierit sic facientem., Amen dico uobis⁴ quoniam 20 super omnia bona sua constituet eum., amen.,

LEGENDUM DE UNO IUSTO.,

LECTIO LIBRI⁴ ESAYE PROPHETAE., (XLII 1-4) | 376 |

ECCE SERBUS MEUS SU Scipiam eum⁴ electus meus complacuit sibi in illo animam meam.,

25

Dedi spiritum meum super eum⁴ iudicium gentibus profert., Non clamabit neque accipiet personam⁴ nec audietur foris

⁶ absconditum s add. sup. lin.

uox eius., Calatum quassatum non conterêt . et linum fumigans non extinguet., In ueritate edocet iudicium non erit tristis neque turbulentus, donec ponat in terra iudicium, et legem eius insule expectabunt., amen

5 EPISTOLA PAULI APOSTOLI⁴ AD TIMOTHEUM
SAECUNDA,, (II 1-10)

KARISSIME, confortare in gratia que est in xpo ihesu, et quae audistis a me per multos testes.,

Hec comenda fidelibus in omnibus qui idonei erunt, et alios 10 docere., ||

Labora sicut bonus milex xpi ihesu.,

Nemo militans deo implicat se negotiis secularibus, ut ei placeat cui se probauit.,

Nam et qui certat in agone non coronabitur, nisi qui légitime 15 certaberit.,

Laborantem agricolam, oportet primum de fructibus accipere., Intellege quae dico, dauit tibi dominus in omnibus intellectum.,

Memor esto ihesum xpm resurrexisse a mortuis, examine dauit secundum euangelium meum in quo labore usque ad uincula quasi male operâns . sed uerbum dei non est alligatum.

Ideo omnia sustineo propter electos dei, ut et ipsi scdm consequantur, quae est in xpo ihesu domino nostro., amen

LECTIO SANCTI EUANGELII, SECUNDUM MATHEUM.,
(XXV 14-23)

25 IN ILLO TEMPORE, dominus noster ihesus xps | 377 | loquebatur discipulis suis in parabolis dicens.,

Homo quidam peregre proficiscens uocauit serbos suos, et tradidit illis bona sua., Et uni dedit quinque talenta, alii autem duo, alii uero unum., Unicuique secundum propriam uirtutem, 30 et statim profectus est.,

Abiit autem qui quinque talenta acceperat et operatus est in

eis: et lucratus est alia quinque., Similiter et qui duo acceperat: lucratus est alia duo.,

Qui autem unum acceperat: abiens fudit in terram . et abscondit pecuniam domini sui..

Post multum uero temporis uenit dominus serborum illorum: 5 et posuit rationem cum eis.,

Et accedens qui quinque talenta acceperat: || obtulit alia quinque talenta dicens.,

DOMINE: quinque talenta mici tradidisti: ecce alia quinque supra lucratus sum.. 10

Ait illi dominus eius., Euge serbe bone et fidelis: quia super pauca fuisti fidelis: supra multa te constituam: intra in gaudium domini tui.,

Accessit autem ad eum et qui duo talenta acceperat: et ait ei., Domine: duo talenta tradidisti mici: ecce alia duo supra 15 lucratus sum., Ait illi dominus eius.,

Euge serbe bone et fidelis quia super pauca fuisti fidelis: supra multa te constituam intra in gaudium domini tui., amen.,

LEGENDUM DE UNIUS IUSTI.,

LECTIO LIBRI . SAPIENTIE SALOMONIS., (Sap. IV 7-15) 20

IUSTUS . si morte preoccupatus fuerit: anima eius . | 378 | in refrigerio erit., Senectus enim uenerabilis est non diurna: neque numero annorum computata.,

Cani sunt enim sensus hominis: et etas senectutis uita inmaculata., 25

Placens deo factus dilectus: et uibens inter peccatores.,

Translatus est: raptus est: ne malitia mutaret intellectum eius . aut ne finctio decipiat animam eius

Fascinatio enim nugacitatis obscurat bona: et inconstantia concupiscentie transuertit sensum sine malitia., 30

Consummatus in brebi: expleuit tempora multa.,

²⁴ etas s add 2 manu

Placita enim erat deo anima illius: propterea properabit educere illum de medio iniquitatum.,

Populi autem uidentes || et non intellegentes nec ponentes in precordiis talia: quoniam misericordia dei et gratia in sanctos 5 illius et respectus in electis eius., amen

**EPISTOLA PAULI APOSTOLI¹⁴ AD TIMOTHEUM
SECUNDA., (III 16-IV 8)**

KARISSIME: omnis scriptura diuinitus inspirata utilis est ad docendum: ad arguendum: ad corrigendum: ad erudiendum 10 in iustitia: ut perfectus sit homo dei ad omne opus bonum paratus.,

Testificor coram deo et xpo ihesu qui iudicaturus est uibos et mortuos: et aduentum eius . et regnum ipsius.,

Predica uerbum: iusta oportune importune.,

Argue: obsecra: increpa: in omni patientia et doctrina.,

15 Erit enim tempus cum sanam doctrinam non sustinebunt: | 379 | sed ad sua desideria quoacerbabunt sibi magistros pru-
rientes auribus: et a ueritate quidem auditum auertent . ad fabulas autem conuertentur.,

Tu uero: uigila in omnibus labora., Opus fac euangeliste:
misterium tuum imple., Ego enim iam delibor: et tempus meae 20 resolutionis instat.,

Bonum certamen certabi: cursum consummabi: fidem serbaui.,
De reliquo: reposita est mici corona iustitiae: quam reddet mici dominus in die illa iustus iudex.,

25 Non solum autem mici: sed et his qui diligunt aduentum eius., amen

**LECTIO SANCTI EUANGELII¹⁵ SECUNDUM LUCAN.,
(XIX 12-19)**

IN ILLO TEMPORE: dominus noster ihesus xps: loque-
30 batur discipulis suis dicens., ||

Homo quidam nobilis abiit in regionem longinquam et accipere siui regnum et reuerti.,

Uocatis autem decem seruis suis et dedit illis decem mnas.,
Et ait ad illos., Negotiamini dum uenio.,
Ciues autem eius et oderant illum et miserunt legationem post illum dicentes.,

Nolumus hunc regnare super nos.,
Et factum est ut rediret accepto regno et iussit uocari serbos suos quibus dedit pecuniām . ut sciret quantum quisque negotiatus esset., Uenit autem primus dicens.,

Domine et mna tua decem mnas adquisibit., Et ait illi.,
EUGE serbe bone et fidelis et quia in modico fuisti fidelis et eris potestatem habens super decem ciuitates.,
Et alter uenit dicens., | 380 |
Domine et mna tua fecit quinque mnas., Et huic ait.,
Et tu esto super quinque ciuitates., amen.,

L : UNIUS . IUSTI.,

LECTIO LIBRI SAPIENTIAE SALOMONIS.,
(Eccli. XXXI 8-11)

BEATUS UIR qui inuentus est sine macula et qui post aurum 20 non habiit nec sperabit in pecunia et tesauros., Quis est iste laudabimus eum et fecit enim mirabilia in uita sua., Quis probatus est in illo . et perfectus inuentus est et erit illi gloria aeterna., Qui potuit transgredi et non est transgressus . et facere mala et non fecit.,

Ideo stabilita sunt bona illius in deo et elemosinas illius 25 enarrabit aeclesia sanctorum.,

EPISTOLA PAULI APOSTOLI AD TIMOTHEUM
SECUNDA., || (IV 17-18)

KARISSIME et dominus mici adstitit et confortabit me ut per me predicatio impleatur., Et ut audiant omnes gentes et 30

liberatus sum de ore leonis., Liberabit me dominus ab omni opere malo . et salbum faciet in regnum suum caelestem.,

Cui gloria in secula seculorum amen

LECTIO SANCTI EUANGELII⁴ SECUNDUM MATHEUM.,

5

(X 32-39)

IN ILLO TEMPORE⁴ dominus noster ihesus xps loquebatur discipulis suis dicens.,

Omnis qui confitebitur me coram hominibus⁴ confitebor et ego eum coram patre meo qui est in caelis.,

10 Qui autem negaberit me coram hominib⁴s . negabo et ego eum coram patre meo qui est in caelis., Nolite arbitrari⁴ quia ueni mitere pacem in terram | 381 |

Non ueni mitere pacem⁴ sed gladium., Ueni enim separari hominem aduersus patrem suum⁴ et filiam aduersus matrem suam⁴ et nurum aduersus socrum suam⁴ et inimici hominis domestici eius., Qui amat patrem aut matrem plus quam me⁴ non est me dignus.,

Et qui amat filium aut filiam super me⁴ non est me dignus., Et qui non accipit crucem suam et sequitur me⁴ non est me dignus.,

20 Qui inuenit animam suam⁴ perdet eam., Et qui perdiderit animam suam . propter me⁴ inueniet eam., amen.,

LEGENDUM DE UNO IUSTO .

LECTIO LIBRI⁴ ESAYE PROPHETAE., (XLI 8-13)

HAEC DICIT DOMINUS.,

25 Serbus meus iacob quem elegi semen abraham amici mei⁴ in quo adpreendi te ab extremis terrae⁴ || et a longinquis eius uocabite et dixi tibi., Serbus meus es tu elegi te et non abieci te⁴ ne timeas . quia tecum sum ego⁴ ne declines quia ego deus tuus confortabi te et ausiliatus sum tui.,

⁴ ab corr. ex ob 25 abraham h suppletum sup. lin.

Et suscepit te et dextera iusti mei, Ecce confundentur et erubescunt omnes qui pugnant aduersum te et erunt quasi non sint.,

Et peribunt uiri qui contradicunt tibi. queres eos et non inuenies uiros reuelles tuos., Et erunt quasi non sint et belut consummatio hominis bellantes aduersum te.,

Quia ego dominus deus tuus adpreendi manum tuam dicens que tibi., Ne timeas ego adiubabi te.,

Ait dominus omnipotens.,

EPISTOLA PAULI APOSTOLI AD EFFESIOS.,

(Philipp. III 7-12) | 382 |

10

FRATRES arbitratus sum propter xpm detrimenta.,

Uerum tamen existimo omnia detrimentum esse propter eminentem scientiam xpi domini mei propter quem omnia detrimentum feci et arbitror ut stercora ut xpm lucrifaciā . et inueniar in illo non habens meam iustitiam quae ex lege est sed illam quae ex fide est . xpi.,

Quae ex fide est iustitia in fide ad agnoscendum illum uirtutem resurrectionis eius et societatem passionum illius.,

Configuratus morti eius si quo modo occurram ad resurrectionem quae est ex mortuis., Non quod iam perfectus sim sequor autem si conpreendam in quo et conprehensus sum || a xpo ihesu domino nostro, amen

LECTIO SANCTI EUANGELII SECUNDUM MATHEUM.

(XXIV 37-44)

IN ILLO TEMPORE dominus noster ihesus xps loquebatur discipulis suis dicens., Sicut in diebus noe ita erit aduentus filii hominis.,

Sicut enim erant in diebus noe ante diluvium comedentes et bibentes nubentes et nubatum tradentes usque ad eum diem quo introibit noe in arcā et non cognoverunt donec uenit diluvium

30

et tulit omnes⁴ ita erit aduentus filii hominis., Tunc duo erunt in agro⁴ unus adsumetur . et unus relinquetur., Due molentes in molam⁴ una adsummetur et una relinquetur.,

Uigilate ergo⁴ quia nescitis qua hora dominus noster uenturus sit., Illut autem scitote | 383 | quoniam si sciret pater familias qua hora fur uenturus esset⁴ uigilaret utique et non siniret perfodiri domum suam., Ideo et uos estote parati⁴ quia nescitis qua hora filius hominis uenturus est., amen

ITEM LECTIOINES . DE UNO CONFESSORE

10 LECTIO LIBRI⁴ IHESU., (Eccli. XLVII 1-2, 9-13) DEO

IN DIEBUS ILLIS⁴ surrexit natan propheta in diebus dauid⁴ et quasi adeps separatus est a carne⁴ sic dauid a filiis srahel., In omni opere dedit confessionem sancto . et excelsō in uerbo gratiae⁴ de omni corde suo laudauit deum⁴ et dilexit deum qui fecit illum., Et dedit contra inimicos potentiam⁴ et stare fecit cantores contra altare.,

Et in sonos eorum dulces fecit || modos⁴ et dedit in celebrationibus decus., Et ornabit tempora usque in consumationem uite⁴ ut laudarent sanctum nomen domini . et amplificarent mane diei sanctitate., Xps purgauit peccata ipsius et exaltabit in aeternum cornum eius⁴ et dedit illi testamentum regnum et sedem gloriae in srael.,

EPISTOLA PAULI APOSTOLI⁴ AD ROMANOS., (X 8-13)

FRATRES⁴ hoc est uerbum fidei quod predicamus qua si confitearis in ore tuo dominum ihesum xpm⁴ et in corde tuo credideris quod deus illum suscitabit a mortuis salbus eris.,

Corde enim creditur ad iustitiam⁴ ore enim confessio fit ad salutem.,

Dicit enim⁴ scriptura.,

⁵ siciret 1 manu ¹² dauid d ex t ²⁶ eris s 2 manu

Omnis qui crediderit in illum: non confundetur | 384 |

Non enim est distinctio . iudaei: et grci., Nam idem dominus omnium diues: in omnibus qui inuocant illum., Omnis enim qui inuocaberit nomen domini: salbus erit., amen.,

**LECTIO SANCTI EUANGELII SECUNDUM MATHEUM 5
(XI 25-30)**

IN ILLO TEMPORE: dominus noster ihesus xps: loquutus est dicens.,

Confiteor tibi domine pater caeli et terrae: quia abscondisti haec a sapientibus et prudentibus: et rebelasti ea parbulis., 10

Ita pater: quoniam sic fuit placitum ante te.,

Omnia mici: tradita sunt a patre meo., Et nemo nobis filium: nisi pater.,

Neque patrem quis nobis nisi filius: et cui uoluerit filius reuelare., 15

Uenite ad me omnes qui laboratis et onerati estis: || et ego reficiam uos.,

Tollite iugum meum super uos et discite a me quia mitis sum et humilis corde: et inuenietis requiem animabus uestris., Iugum enim meum suabe est: et honus meum lebe est., 20

LEGENDUM DE UNO . CONFESSORE.,

LECTIO LIBRI IHESU., (Eccli. LI 1-4) DEO GRATIAS.,

IN DIEBUS ILLIS: orabit . ihesus dicens., Confiteor tibi domine rex: et conlaudabo te deum salbatorem meum.,

Confiteor nomini tuo: quoniam adiutor et protector factus es 25 mici . et liberasti corpus meum a perditione.,

A laqueo lingue inique . et a labiis operantium mendacium: et contra adsistentes factus es mici adiutor: et liberasti me secundum multitudinem misericordie nominis tui., amen.

EPISTOLA PAULI APOSTOLI AD TIMOTHEUM . I^a,
 (VI 11-14) | 385 |

KARISSIME! sectare iustitiam! pietatem! fidem! kari-
 tatem! patientiam! mansuetudinem! certa bonum certamen
 5 fidei., Adpreende uitam aeternam in qua uocatus es! et confessus
 bonam confessionem coram multis testibus., Precipio tibi coram
 deo qui uiuificat omnia et xpo ihesu! qui testimonium reddidit
 sub pontio pilato bonam confessionem! ut serb*es mandatum
 sine macula inreprehensibilem usque in aduentum domini nostri
 10 ihesu xpi., amen.

*Inquire euangelium de uno iusto! Omnis qui confitebitur me.,
 Tertie folie retrohacte perquire.,*

ITEM LEGENDUM DE UIRGINIBUS :,

Audite me diuini fructus et quasi rosa plantata super ribos .
 15 aquarum .

Supra quere in diem sanctorum insta et rufina., ||

EPISTOLA PAULI APOSTOLI! AD CORINTIOS PRIMA
 (VII 25-34)

FRATRES! de uirginibus preceptum domini non habeo .
 20 consilium autem do! tamquam misericordia consecutus a domino
 ut sim fidelis., Existimo enim hoc bonum esse propter instantem
 necessitatem! quoniam bonum est homini sic esse., Alligatus es
 huxori! noli querere solutionem., Solutus es ab uxore! noli
 querere huxore., Si autem acceperis huxorem! non peccasti.,
 25 Et si nubserit uirgo! non peccabit., Tribulationem autem
 carnis habebunt huius mundi . ego autem uobis parca., Hoc
 itaque dico fratres tempus breue est relicum est ut qui habent
 huxores! | 386 | tam quam non habentes sint., Et qui flent!
 tam quam non flentes.,

Et qui gaudent tamquam non gaudentes., Et qui emunt tam quam non possidentes., Et qui utuntur hoc mundo tamquam non utantur., Preterit enim figura uius mundi.,

Uolo autem uos sine sollicitudine esse., Qui sine huxore est sollicitus est quae domini sunt quomodo placeat deo., Qui autem cum huxore est sollicitus est quae sunt mundi quomodo placeat huxori . et diuisus est., Et mulier innubta et uirgo cogitat quae sunt domini ut sit corpore sancta et spiritu., amen

Euangelium supra quere in diem sanctorum iusta et rufina

Simile est regnum caelorum decem ||

10

ITEM LEGENDUM DE UNA UIRGINE

LECTIO LIBRI / ESSAYE PROPHETE., (Jerem. XXXI 2-7)

HEC DICIT DOMINUS.,

Inuenit gratiam in deserto populus qui remanserat gladio uadet ad requiem suam srael.,

15

Longe dominus apparuit mici et in karitate perpetua dilexi te., Ideo adtraxi te miserans rursumque edificabo te et edificaberis uirgo srahel., Aduc ornaberis timphanis tuis . et egrederis in coro ludentium., Aduc plantabis uineas in montibus samarie., Plantabunt plantantes et donec tempus ueniet et non uindemiabunt quia erit dies in quo clamabunt | 387 | custodes in montem efraym..

Surgite et ascendamus in syon ad dominum deum nostrum..

Exultate in laetitia iacob et innite contra caput gentium..

Personate canite et dicite salba domine populum tuum reliquias srahel., amen.,

25

EPISTOLA PAULI APOSTOLI / AD CORINTIOS SECUNDA.,

(X 17-XI 6)

KARISSIMI qui gloriatur in domino gloriaetur..

Non enim qui semet ipsum commendat ille probatus est sed

quem deus commendat., Utinam sustineretis modicum quid insipientiae meae⁴ sed et supportate me.,

Emulor enim uos⁴ dei emulatione., Despondi enim uos uniuiro uirginem castam⁴ exhiberi xpo.,

5 Timeo autem⁴ ne sicut serpens || euam seduxit astutia sua⁴ ita corrumpantur sensus uestri ut excidant a simplicitatem et castitatem . que est in xpo ihesu.,

Nam si his qui uenit alium xpm predicat quem non predicabii uobis⁴ aut alium spiritum accipitis que non accepistis⁴ ut alium 10 euangelium quod non recepistis⁴ recte pateremini.,

Existimo enim nicil me minus fecisse uobis⁴ a magnis apostolis.,

Et si inperitus sum sermone⁴ sed non scientia., In omnibus autem manifestus sum uobis⁴ per fidem que est in xpo ihesu 15 domino nostro., amen.,

LECTIO SANCTI EUANGELII SECUNDUM MATHEUM.,

(XIII 33-35, 45-46)

IN ILLO TEMPORE⁴ dominus noster ihesus xps loquebatur discipulis suis et turbis in parabolis dicens.,

20 Simile erit regnum caelorum fermento quod acceptum | 388 | mulier abscondit in farinae⁴ satis tribus donec fermentatum est totum.,

Haec omnia loquutus est ihesus in parabolis ad turbas., Et sine parabolis⁴ non loquebatur eis⁴ ut adimpleretur quod dictum 25 erat per prophetam dicentem., Aperiam in parabolis os meum⁴ eructuabo abscondita a constitutionem mundi.,

Iterum simile erit regnum coelorum⁴ homini negotiatori querenti bonas margaritas., Inuenta autem una margarita pretiosa⁴ abiit et emit eam., amen.,

30 Item alium legendum de una uirgine perquire in diem sanctae eulalie.,

Lauda sterelis.

DE NUBENTIBUS.,

LECTIO LIBRI IHESEREMIE PROPHETAE (XXIX 5-7)

HEC DICIT DOMINUS.,

Hedificate domos et habitate in eas., ||

Et plantate ortos et comedite fructos eorum., Accipite 5
huxores et generate filios et filias.,

Date filiis uestris huxores et filias uestras date uiris.,

Et pariant filios et filias et multiplicabimini et nolite esse pauci
numero et querite pacem et orate pro ea ad dominum quia
in pace illius erit pax uobis ait dominus omnipotens., amen. 10

EPISTOLA PAULI APOSTOLI AD CORINTIOS PRIMA.,

(VII 1-14)

FRATRES Bonum est homini mulierem non tangere.,

Propter fornicationem autem unusquisque suam huxorem
habeat et unaqueque suum uirum habeat., 15

Uxori uir deuitum reddat similiter autem et huxor uiro., | 389 |

Mulier autem sui corporis potestatem non habeat sed uir.,

Similiter autem et uir sui corporis potestatem non habeat
sed mulier., Nolite fraudare inuicem nisi forte ex consensu ad
tempus ut bacetis orationi., 20Et iterum reuertimini in id ipsum ne temtet uos sathanas
propter incontinentiam uestram., Hoc autem dico secundum
indulgentiam non secundum imperium.,Uolo autem omnes homines esse sicut me ipsum., Sed unus-
quisque proprium habet donum alius quidem sic alius uero sic., 25
Dico autem non nubitis sed uiduis bonum est illis si sic maneant
sicut et ego., Quod si se non continent nubant.,Melius est enim nubere || quam uri., His enim qui matrimonio
iuncti sunt precipio non ego sed dominus., Uxorem a uiro non
discedere 39

Quod si discesserit, manere innubtam aut uiro suo reconciliari.,
Et uir huxorem non dimittat.,

Nam caeteri, ego dico non dominus.,

Si quis frater huxorem habet infidelem et haec consentit habi-
tare cum illo, non dimittat illam.,

Et si qua mulier habet uirum infidelem et hic consentit habitare
cum illa, non dimittat uirum suum.,

Sanctificatus est enim uir infidelis, per mulierem **fidelem.,

Et sanctificata est mulier infidelis, per uirum fidelem per ihesum
xpm dominum nostrum., amen.

LECTIO SANCTI EUANGELII SECUNDUM LUCAN

(Matth. XIX 3-6) | 390 |

In illo tempore, accesserunt ad dominum farisei temptantes
eum et dicentes.,

15 Si licet homini dimittere huxorem suam quacumque ex causa?
Qui respondens ait eis., Non legistis quia qui fecit ab initio
masculum et feminam fecit eos? Et dixit.,

Propter hoc dimittet homo patrem et matrem et aderebit
huxori suae, et erunt duo in carne una.,

20 Itaque iam non sunt duo, set una est caro.,
Quod ergo deus coniuncxit, homo non separet., amen.,

ALIUM

LECTIO SANCTI EUANGELII SECUNDUM LUCAN.,

(Joan. II 1-11)

25 IN ILLO TEMPORE, nubiae fiebant in canaan galileae,
et erat mater ihesu ibi, Uocatus est autem ihesus et discipuli
eius ad nubias, et deficiente || uino dicit mater ihesu ad eum,
Uinum non habent

⁸ mulierem] infidelem *in manu*

24 Joan. II 1-11] Idem Evangelium in Capitulari Neapolitano assignatur *In velanda*, hoc
est, pro velatione nuptiali.

Et dicit ei ihesus., Quid mici et tibi est mulier.,

Nondum uenit hora mea.,

Dicit mater eius ministris.,

Quodquumque dixerit uobis facite., Erant enim ibi idrie sex posite secundum purificationem iudeorūm . capientes singule 5 metretas . binas uel ternas.,

Dicit ei ihesus., Implete idrias aqua., Et impleberunt eas usque ad summum.,

Et dicit eis ihesus., Aurite nunc⁹ et ferte arcitriclin*o.,

Et tulerunt., Ut autem gustabit arcitriclinus aquam uinum 10 factum et non sciebat unde esset.,

Ministri autem sciebant qui auserant aquam

Uocabit sponsum arcitriclinus⁹ et dicit ei., | 391 |

Omnis homo⁹ primum bonum uinum ponit., Et cum inebriati fuerint⁹ tunc id quod deterius est.,

Tu serasti bonum uinum usque aduc? Hoc fecit initium signorum ihesus in canaan galileae et manifestabit gloriam suam . et crediderunt in eum discipuli eius., amen.

LEGENDUM DE PRIMITIIS

LECTIO LIBRI⁹ IHESU., (Eccli. XXXV 10-13)

20

FILI⁹ BONO animo gloriam redde deo⁹ et ne minuas primitias manuum tuarum.,

In omni dato ilarem fac uultum tuum⁹ et in exultatione sanctifica decimas tuas., Da altissimo secundum datum eius⁹ et in bono oculo adiuventionem fac manuum || tuarum quoniam dominus 25 retribuens est et septies tantum reddet tibi., *amen*

EPISTOLA PAULI APOSTOLI⁹ AD ROMANOS., (VIII 22-27)

FRATRES⁹ Scimus quod omnis creatura ingemescit et condolet usque aduc.,

⁹ arcitriclinio corr.

19 *de primitiis*] Id est, quando fideles primitias frugum suarum sacerdotibus ex veterum institutione offerebant.

Non solum autem illi⁹ sed et nos ipsi qui primitias spiritus habemus et ipsi intra nos met ipsos gemimūs . expectantes . redemtionem corporis nostri., Spe enim salbi facti sumus.,

Spes autem quae uidetur⁹ non est spes., Quod enim uidet⁹ quis⁹ quid sperat.,

Si enim quod non uidemus speramus⁹ per patientiam speramus., Similiter autem et spiritus adiubat infirmitatem nostrae orationis.,

Nam quod oremus . sicut oportet nescimus⁹ sed ipse spiritus postulat pro nobis gemitibus | 392 | inenarrabilibūs . quae uerbis 10 exprimi non possunt., Qui autem scrutatur corda⁹ scit quid desideret spiritus quia secundum deum interpellat pro sanctis., amen.,

**LECTIO SANCTI EUANGELII⁹ SECUNDUM MATHEUM.,
(XXI 33-42)**

15 IN ILLO TEMPORE⁹ dominus noster ihesus xps loquebatur discipulis suis et turbis dicens.,

Homo erat pater familias qui plantabit uineam et sepe circumdedit ei et fodit in ea torcular⁹ et edificauit turrem et locauit eam agricolis⁹ et peregre profectus est.,

20 Quum autem tempus fructum adpropinquasset⁹ misit serbos suos agricolis ut acciperent fructus eius.,

Et agricole adpreensis serbis eius⁹ alium cederunt⁹ alium occiderunt . alium || uero lapidaberunt.,

Iterum uero misit alios serbos suos plures prioribus⁹ et fecerunt eis similiter.

Nobissime autem misit ad eos filium suum dicens⁹ uerebunt filium meum.,

Agricole autem⁹ uidentes filium dixerunt intra se.,

Hic est heres., Uenite occidamus eūm . et habebimus hereditatem eius., Et adpreensem eūm eiecerunt extra uineam⁹ et occiderunt., Quum ergo uenerit dominus uineae⁹ quid faciet agricolis illis.,

Aiunt illi., Malos male perdet et uineam suam locabit aliis agricolis qui reddant ei fructus temporibus suis., Dicit illis ihesus., Numquam legistis in scripturis lapidem quem reprobaberunt hedificantes hic factus est | 393 | in caput anguli a domino factum est istut et est mirabile in oculis nostris.,

5

LEGENDUM DE DECIMIS.,

LECTIO LIBRI I HEREMIE PROPHETAE.,

(Malach. III 7, 10-12)

HAEC DICIT DOMINUS., exercituum.,

Reuertimini ad me et reuertar ad uos.,

10

Inferte mici decimas in orreum meum et sit cibus in domo mea et probate me super hoc dicit dominus.,

Si non aperuero uobis cataractas caeli et effundero uobis benedictionem usque ad habundantiam.,

Increpabo pro uobis deuorantem et non corrumpet fructum 15 terrae uestrae.,

Nec erit sterilitas in uinea neque in agro dicit dominus exercituum., Et beatos uos ***** dicent omnes gentes et eritis enim uos || terram desiderabilis dicit dominus exercituum., amen

EPISTOLA PAULI APOSTOLI AD CORINTIOS PRIMA.,

(IX 7-17) 20

FRATRES quis militat suis stipendiis umquâm

Quis plantabit uineam et de fructu eius non edêt., Quis pascit gregem et de lacte gregis non manducat., Numquid secundum hominem hoc dico an et lex hec non dicit ? Scriptum est enim 25 in lege moysi., Non alligabis os bobis trituranteri.,

18 uos] faciam eras.

6 de decimis.] Exstat in appendice Sermo num sancti Augustini (n. CCLXXVII) allocutio sancti Caesarii ad plebem de decimis offerendis paulo ante natale sancti Joannis Baptiste ha-

bita. Eandem inveni in Cod. Brit. Addit. 30853, fol. 99^v ita praenotatam: Sermo die dominico ante diem sancti Iohannis baptiste.

Numquid de bubus cura est deo ? An propter nos utique dicit..
Nam propter nos scripta sunt., Quoniam debet in spe qui arat
arare et qui triturat in spe fructos percipiendi.,

Si nos uobis spiritalia seminabimus⁴ magnum | 394 | est si
5 nos carnalia uestra metamus., Si alii potestati uestrae participes
sunt⁴ et non potius nos ?

Sed non usi sumus hac potestate sed omnia sustinemûs . ne
quod offendiculum debemus euangelio xpi., Nescitis quoniam qui
in sacrario operantur⁴ quae de sacrario sunt edunt ? et qui altario
10 seruiunt⁴ de altario participantur ?

Ita et dominus ordinabit his qui euangelium adnuntiant⁴ de
euangelio uibere.,

Ego autem nici orum usus sum⁴ non autem scripsit haec ut
ita fiant in me., Bonum est enim mici mori⁴ quam ut
15 gloriam meam quis euacuet., Nam si euangelizabero⁴ non est
mici gloria necessitas enim mici incumbit., Ue enim || mici est⁴
si non euangelizabero., Si enim uolens hoc agô . mercedem
abeo.,

Si autem inuitus dispensatio mici credita est⁴ per fidem quae
20 est in xpo ihesu domino nostro., amen

LECTIO SANCTI EUANGELII⁴ SECUNDUM MARCUM.,
(XII 38-44)

IN ILLO TEMPORE⁴ dominus noster ihesus xps loque-
batur discipulis suis dicens., Cabete ab scribis qui uolunt in stolis
25 ambulare⁴ et salutari in foro., Et in primis catedris sedere in
sinagogiis⁴ et primos discubitos in cenis., Qui deuorant domos
uiduarum sub obtentu prolixe orationis⁴ hii accipient prolixius
iudicium., Et sedens ihesus contra gazofilacium⁴ aspiciebat quo-
modo turba iactaret aes in gazofilacium., Et multi diuites iactabant
30 multa., | 395 |

Quum uero uenisset autem una uidua paupercula⁴ misit dua

minuta quod est quadrans.; Et conuocans discipulos suos; ait illis., Amen dico uobis.,

Quoniam uidua haec paupercula plus omnibus misit . qui miserunt in gazofilacium.,

Omnes enim ex eo quod habundabat illis; miserunt 5

Haec uero de penuria sua; omnia quae habuit misit totum uictum suum., amen

LEGENDUM IN ORDINATIONE AEPISCOPI.,

LECTIO LIBRI⁴ HEZEZIELIELIS PROPHETE.,

(XXXIII 1-11)

10

IN DIEBUS ILLIS; factum est uerbum domini ad me dicens

Fili hominis; loquere ad filios populi tui et dices ad eos., Si tulerit populus terrae uirum unum de nobissimis suis et constituerit eum super se speculatorem; et ille uiderit gladium ¶ 15 uenientem super terram et cecinerit bucinam et adnuntiaberit populo; audiens autem quisque ille sonum bucine et non se obserbaberit uenietque gladius et tulerit eum sanguis ipsius super caput eius erit., Sonum bucine audiuist et non se obserbauit; sanguis ipsius in ipso erit., Si autem custodierit se; animam 20 suam salbabit.,

Quod si speculator uiderit gladium uenientem; et non insinuerit bucinam et populus non se custodierit ueneritque gladius et tulerit de his animam; ille quidem in iniuitate sua captus est; sanguinem autem eius de manu speculatoris requiram., 25

Et tu filii hominis; speculatorem te dedi domui srael.,

Audiens ergo de ore meo | 396 | sermonem; adnuntiabis ex me., Si me dicente ad impium impie morte morieris non fueris loquitus ut se custodiat impius a uia sua; ipse impius iniuitate sua morietur . sanguinem autem eius de manu tua requiram., Si 30 autem adnuntiante te ad impium ut a biis suis conuertatur non fuerit conuersus a uia sua; ipse quidem in iniuitate sua morietur..

Porro tu^c animam tuam liberasti., Tu ergo fili hominis^c dic ad domum srael.,

Si loquuti estis dicentes^c iniquitates nostraes et peccata nostra super nos sunt et in ipsis tabescimus^c quomodo uibere poterimus^c, Dic ad eos.,

Uibo ego dicit dominus deus^c nolo mortem impii^c sed ut reuertatur impius a uia || sua et uibat., amen

EPISTOLA PAULI APOSTOLI^c AD TIMOTHEUM . I^a.
(III 1-13)

10 FRATRES^c fidelis sermo.,

Si quis episcopatum desiderat^c bonum desiderat opus., Oportet ergo episcopum inreprehensiūlem esse unius huxori uirum.,

Sobrium^c prudentem^c pudicum^c ornatum^c ospitalem^c docibilem^c non binolentum^c non percussorem^c sed modestum.,

15 Non litigiosum^c non cupidum^c sue domui bene prepositum., Filios habentem subditos^c cum omni castitate.,

Si quis autem domui suae preesse nescit^c quomodo aeclesiae diligentiam habebit.,

Non neofitum ne in superuiam elatum^c in iudicium incidat 20 diaboli., Oportet autem illum et testimonium habere bonum ab his qui foris sunt^c ut non in oppribrium | 397 | incidat et laqueum diaboli., Qui enim bene ministraberint^c gradum bonum sibi adquirunt^c et multam fiduciam in fide quae est in xpo ihesu domino nostro., amen.

25 LECTIO SANCTI EUANGELII^c SECUNDUM IOHANNEM.,
(XXI 15-24)

IN ILLO TEMPORE^c dixit ihesu symoni petro., Symon iohannis diligis me plus his ?

Dicit ei., Domine^c tu scis quia amo te., Dicit ei.,

Pasce agnos meos., Dicit ei iterum., Symon iohannis diligis
me ? Ait illi.,

AEtiam domine tu scis quia amo te., Dicit ei.,

Pasce agnos meos.,

Dicit ei tertio., Symon iohannis amas me ?

5

Contristatus est petrûs . quia dixit ei tertio amas me., Et dicit ei.,

Domine^r tu omnia scis quia || amo te., Dicit ei.,

Pasce oues meas., Amen amen dico tibi., Quum esses iubenor^r
cingebas te et ibas ubi uolebas.,

Quum autem senueris^r extendens manus tuas et alius te 10
precingêt . et ducet quod tu non uis.,

Hoc autem dixit^r significans qua morte clarificaturus esset
deum., Et hoc quum dixisset^r dixit ei., Sequere me.,

Conuersus petrus^r uidit illum discipulum quem diligebat ihesus
sequentem qui et recubuit in cena super pectus eius^r et dixit., 15

Domine^r hic autem quid., Dicit ei ihesus., Sic eum uolo
manere donec ueniâm . quid ad te.,

Tu me sequere., Exiuit ergo sermo iste inter fratres^r quia
discipulus ille non moreretur.

Et non dixit ei ihesus non | 398 | morietur^r sed sic eum uolo 20
manere donec ueniam^r quid ad te., Hic est discipulus qui testi-
monium peribet de his^r et qui scripsit haec., Et scimus quia
uerum est testimonium eius.,

LEGENDUM IN ORDINATIONE REGIS.,

LECTIO LIBRI^r SAPIENTIAE SALOMONIS.,

25

(Cap. IX 1-12 passim) DEO GRATIAS.,

IN DIEBUS ILLIS^r orauit salomon dicens.,

Deus parentum meorum et domine misericordiae tue qui fecisti
omnia uerbo tuo^r et sapientia tua constituisti homiuem ut domi-
naretur creaturae quae a te facte sunt ut disponat orbem terrarum 30
in aequitate et iustitiâ . et in directione cordis iudicium iudicet.,

²⁸ et — tue add. marg.

Da mici sedium tuarum adsistricem sapientiam: et noli me ||
reprobare a pueris tuis.,

Quoniam ego seruus tuus et filius ancillae tuae., Homo infimus
et exigui temporis: et minor ad intellectum iudicii et regnum.,
5 Tu me elegisti regem populo tuo et iudicem filiorum tuorum et
filiarum et dixisti mici mici ut edificarem templum in monte
sancto tuo: et in ciuitatem habitationis tuae aram similitudinem
tabernaculi sancti tui: quod preparasti ab initio et tecum sapientia
que nouit opera tua: que et adfuit tunc quum orbem terrarum
10 faceres: et sciebat quid placitum esset oculis tuis. et qui directum
in praeceptis tuis., Mitte illam de sanctis caelis tuis: emitte illam
de sedem magnitudinis tuae ut | 399 | mecum sit et mecum
laboret: ut sciam quid acceptum sit apud te.,

Scit enim illa omnia et intelligit: et deducet me in operibus meis
15 sobrie et custodiet me in sua potentia et erit accepta opera mea.,
Et disponam populum tuum iuste: et ero dignus edium. patris mei.,

EPISTOLA PAULI APOSTOLI: AD ROMANOS., (XIII 1-8)

FRATRES: omnibus potestatibus sublimioribus: subditi
estote.,

20 Non enim est potestas: nisi a deo., Quae autem sunt a deo:
ordinata sunt.,

Itaque qui resistit potestati: dei ordinationi resistit., Qui autem
resistunt: ipsi sibi damnationem adquirunt.,

Nam principes non sunt timoris boni operis . et || mali., Uis
25 autem non timere potestatēm. bonum fac et habebis laudem ex illa.,

Dei autem minister est uindex in ira: ei quia malum agit

Ideoque: necessitati subditi estote., Non solum propter iram:
sed et propter conscientiam

Ideo enim et tributa prestatis., Ministri enim dei sunt: in hoc
30 ipsum seruientes., Reddite ergo omnibus deuita.,

Cui tributum: tributum.,

Cui uectigal: uectigal.,

Cui timorem, timorem.,
 Cui honorem, honorem.,
 Neminy quicquam debeatis nisi ut uos inuicein diligatis in
 xpo ihesu domino nostro., amen

LECTIO SANCTI EUANGELII³ SECUNDUM LUCAN., 5
 (IV 16-22)

IN ILLO TEMPORE⁴ dominus noster ihesus xps uenit
 nazaret, ubi erat nutritus.,

Et intrabit secundum consuel⁴⁰⁰ tudenam suam die sabbati
 in synagogam, et surrexit legere et traditus est liber prophete¹⁰
 esaye., Et ut reuoluti librum, inuenit locum ubi scriptum erat,

Spiritus domini super me propter quod uncxit me, euangeli-
 zare pauperibus misit me.,

Predicare captibus remissionem . et caecis uisum.,

Dimittere confractos in remissionem, predicare annum domini¹⁵
 acceptum et diem retributionis.,

Et quum plicuisset librum, reddidit ministro et sedit.,

Et omnium in synagoga, oculi erant intendentis in eum,
 Caepit autem dicere ad illos., Quia hodie impleta est haec scri-
 ptura in auribus uestris, et omnes testimonium illi dabant ||²⁰
 mirantes in uerbis gratiae que procedebat de ore ipsius.,

**LEGENDUM DIE SABBATO QUANDO SAL ADSPARGITUR
 IN TEMPLO NOBO DICENDUS.,**

**LECTIO LIBRI⁵ SAPIENTIE SALOMONIS., (Sap. IX 8-11)
 DEO GRATIAS., 25**

IN DIEBUS ILLIS, orauit salomon dicens., Deus qui
 dixisti edificare templum in monte sancto tuo, et in ciuitatem

³ neminy corr. ex neminem

²² die sabbato quando sal adspargitur in templo nobo.] Decretum I concilii Caesaraugustani III (a. 691) statuit « ut nulli penitus & pontificum in quibuscumque provinciis con-

« stituto liceat praeter certos dies dominicos « ecclesias sanctas consecrare. » Ista igitur salis aspersio ad quendam ritum pridie dedicationis peragendum adtinebat.

habitationis tuae aram similitudinem tabernaculi sancti tui quod preparasti ab initio et tecum sapientia quae nouit opera tuâ . quae adfuit tunc quum orbem terrarum faceres., Et sciebat quid placitum esset in oculis tuis et quid directum in praceptoribus tuis daretur., Emitte illam de sanctis caelis tuis et | 401 | mecum laboret ut sciām quid acceptum sit apud te.,

Scit enim illa omnia et intelligit et deducet me in operibus meis sobrietate et custodiet me in sua potentia.; amen

**10 EPISTOLA PAULI APOSTOLI⁴ AD CORINTIOS . I^a,
(III 16-17)**

FRATRES: nescitis quia templum dei estis et spiritus dei habitat in uobis ? Si quis templum dei uiolaberit . disperdet illum deus., Templum enim dei sanctum est . quod estis uos in xpo ihesu domino nostro.,

**LECTIO SANCTI EUANGELII⁴ SECUNDUM MATHEUM.,
(VII 24-25)**

IN ILLO TEMPORE: dominus noster ihesus xps loquutus est dicens.,

20 Omnis homo qui audit uerba mea haec et facit ea: adsimilabitur uiro sapienti . qui edificabit domum suam supra petram., ||

Descendit pluvia et uenerunt flumina et flaberunt uenti . et inpegerunt in domum illam et non cecidit.,

Fundata enim erat supra petram., amen

25 LEGENDUM . IN SACRATIONE UASELICAE AD MISSAM.,

LECTIO LIBRI⁴ GENESIS., (XXVIII 10-22)

IN DIEBUS ILLIS: egressus iacob de uersabes pergebat aran., Quumque uenisset ad quandam locum et uellet in eo requiescere post solis occubitum: tulit de lapidibus quae iacebant

et subponens capiti suo dormibit in eodem loco., Uiditque in somnis scalam^c stantem super terram | 402 | et cacumen illius tangens caelum., Angelos quoque dei ascendentes et descendentes per eām . et dominum innixum scale dicentem sibi.,

Ego sum deus abraham patris tui^c et deus ysaac. 5

Terra in qua dormis^c tibi dabo et semini tuo.,

Eritque germen tuum^c quasi puluis terrae., Dilataueris ad orientem et occidentem septemtrionem et meridiem^c et benedicentur in te et in semini tuo . cuncte tribus terrae., Et ero custus tuus quocumque perrexeris^c et reducam te in terram hanc nec 10 dimittam nisi compleuero uniuersa quae dixi., Quumque uigilasset iacob de somno^c dixit.,

Uere dominus est in loco isto^c et ego nesciebam., Pabensque quam terribilis inquit est locus iste., ||

Non est hic aliut^c nisi domus dei et porta caeli., 15

Surgens ergo manae^c tulit lapidem quem subposuerat capiti suo^c et erexit in titulum fundens holeum desuper., Appellauitque nmne urbis bethel^c que prius luza uocabatur.,

Uouit etiam uotum dicens.,

Si fuerit deus mecum^c et custodierit me in uia per quam 20 ambulos^c et dederit mici panem ad uescendum^c et uestem ad induendum . reuersusque fuero prospere in domum patris mei^c erit mici dominus in deum^c et lapis iste quem erexi in titulum uocabitur domus dei., amen

EPISTOLA PAULI APOSTOLI⁴ AD CORINTIOS . I^a, (III 8-17) 25

FRATRES^c unus quisque propria mercedem accipiet a domino saecundum suum laborem.,

Dei enim sumus adiutores., | 403 |

Dei agricultura estis^c dei edificatio estis.,

Secundum gratiam dei quae data est mici^c ut sapiens arcitectus 30 fundamentum posui., Alius autem superedificat ? Unusquisque

⁴ scale e add. sup. lin. 20 fuerit corr. ex fueri 21 et — induendum add. marg.

autem uideat quomodo superedificet., Fundamentum enim aliut nemo potest ponere preter id quod positum est²⁷ qui est xps ihesus.,

Si quis autem superedificat supra fundamentum hoc^s aurum^s argentum^s lapides pretiosos^s ligna^s fenum^s stipulam^s unius cuiusque opus quale sit^s manifestum erit.,

Dies enim declarauit^s quia in igne reuelauitur.,

Et unius cuiusque opus quale sit^s ignis probauit.,

Si cuius opus manserit quod superedificat mercedem || acci-¹⁰ piet., Si cuius opus arsērit . detrimentum patitur., Ipse autem salbus erit sic tamen quasi per ignem.,

Nescitis quia templum dei estis^s et spiritus dei habitat in uobis ? Si quis autem templum dei uiolaberit disperdet illum deus.,

¹⁵ Templum enim dei sanctum est quod estis uos in xpo ihesu domino nostro., amen

LECTIO SANCTI EUANGELII^s SECUNDUM MATHEUM., (VII 24-28)

IN ILLO TEMPORE^s dominus noster ihesus xps loquutus est dicens.,

Omnis homo qui audit uerba mea haec et facit ea^s adsimilabitur uiro sapienti^s qui edificauit domum suam supra petram.,

Descendit plubia^s et uenerunt flumina^s et flauerunt uenti^s et impegerunt in domum illam et non cecidit²⁸ fundata | 404 | erat supra petram.,

Et omnis qui audit uerba haec et non facit ea^s similis est uiro stulto^s qui edificauit domum suam super harenam., Descendit plubia^s et uenerunt flumina^s et flauerunt uenti^s et impegerunt in domum illam et cecidit . *et fuit ruina eius magna.*, Et quum con-³⁰ summasset ihesus uerba haec^s admirabantur turbe super doctrinam eius., amen

²⁷ suam corr. ex suum ²⁸ et add. sup. lin. fuit t in ras.

LEGENDUM . IN RESTAURATIONE BASELICE.,

LECTIO LIBRI' MACCABEORUM., (I. Mach. IV 36-58)

IN DIEBUS ILLIS: dixit iudas ad filios. populi sui.,
 Contriti sunt inimici nostri., Ascendamus nunc mundare san-
 cta: et renobare.,

5

Et congregatus est omnis exercitus et ascenderunt || in montem
 syon: et uiderunt sanctificationem desertam: et altare profana-
 tum: et portas exustas: et in atriis uirgulta nata: sicut in saltum
 vel in montibus: et pastoforia diruta.,

Scinderuntque uestimenta sua et planixerunt planctum ma- 10
 gnum: et inposuerunt cinerem super capita sua et ceciderunt in
 faciem super terram: et exclamauerunt tubis signorum: et cla-
 maberunt in caelum.,

Tunc ordinauit iudas viros ut pugnarent aduersus eos qui erant
 in arce: donec mundarent sancta.,

15

Et elegit sacerdotes sine macula uolumtatem habentes in lege
 dei: et mundauerunt sancta.,

Et tulerunt lapides contaminationis in locum mundum: et
 | 405 | et cogitauit de altari holocaustorum quod profanatum
 erat quid de eo faceret.,

20

Et incidit illi consilium bonum ut dextrueret illum ne forte
 esset illis in obproprium: qui contaminauerunt illut gentes et
 demoliti sunt illut.,

Et reposuerunt lapides in monte domus in loco abto: quo ad
 usque ueniret propheta et responderet de eis., Et acceperunt 25
 lapides integros secundum legem: et edificaberunt altare nobum .
 secundum illut quod fuit prius., Et edificauerunt sancta et quae
 intra domum intrinsecus et edem., Et atria sanctificauerunt . et
 fecerunt uasa sancta noba: et intulerunt candelabrum aureum et
 altare incensorum et mensam || in templum: et incensum posue- 30
 runt super altare: et accenderunt lucernas quae super candela-

brum erant et lucebant in templum., Et posuerunt super mensam panes et adpenderunt uela^s et consummauerunt omnia opera quae fecerunt., Et ante matutinum surrexerunt quinta et uicesima mensis casleu^s centesimi quadragesimi octabi anni., Et obtulerunt sacrificium secundum legem super altare holocaustorum nobum quod fecerant secundum tempus^s et secundum diem in quo contaminauerunt illut gentes^s in ipsa renouatum est in canticis^s et citharis^s et cinarisi^s et cimbalis^s et cecidit | 406 | omnis populus et adorauerunt et benedixerunt in caelum qui prospexit rauit eis . et fecerunt dedicationem altaris diebus octo.,

Et obtulerunt holocausta cum laetitia salutaria laudis^s et ornauerunt faciem templi coronis aureis et scutulis^s et dedicauerunt portas et pastoforia et inposuerunt eis ianuas^s et facta est laetitia . in populo magna ualde., amen

15 EPISTOLA PAULI APOSTOLI^s AD CORINTIOS SECUNDA.,
(II Cor. V 1-2 ; Ephes. III 14-17, IV 23-24)

FRATRES^s Scimus quoniam si terrestris domus nostra huius habitationis dissolbatur^s quod edificationem ex deo habemus domum non manufactam aeternam in caelis., Nam et qui || sumus in tauernaculo^s in hoc ingemescimus habitationem nostram quae de caelo est superindui cupientes.,

Huius rei gratia flecto genua mea ad patrem domini nostri ihesu xpⁱ . ex quo omnis paternitas in caelis et in terra nominatur.,

Ut det uobis secundum diuitias gloriae suae uirtute corroborari^s per spiritum eius in interiori hominem habitare xpm per fidem in cordibus uestris^s in karitate radicati et fundati., Renobamini igitur spiritum mentis uestrae^s et induite nobum hominem qui secundum deum creatus est^s in iustitia et sanctitate ueritatis.,amen.

*Euangelium supra quere in cathedra sancti petri., Lectio sci
euangelii^s secundum matheum.,*

In illo tempore uenit ihesus in partes cesareae filippi^s et interrogabat | 407 |

ITEM LECTIO^NE DE LETANIAS . CANONICAS IN PRIMO
DIE AD III^a.,

LECTIO LIBRI⁴. HOSE PROPHETE., (Osee IV 1-16)

IN DIEBUS ILLIS, loquutus est hose dicens.,
Audite uerbum domini filii srahel, quia iudicium domini cum 5
habitatoribus terraē.,

Non est enim ueritas, et non est misericordia: et non est
scentia dei in terra.,

Maledictum mendacium, omicidium, furtum . et adulterium
inuidaberunt, et sanguis sanguinem tetigit.,

Propter hoc lugeuit terra, et infirmabitur omnis qui habitant
in e., ||

I bestia agri et in uolucres caeli, sed et pisces maris congre-
gabntur

Urum tamen unusquisque non iudicet, et non arguatur vir., 15
Populus enim tuus, sicut hii qui contradicunt sacerdoti., Et
corru^s odie et corruet aetiam propheta tecum., Nocte feci tacere
matrem tuam, conticuit populus meus eo quod non habuerit
scientiam.,

Quiātū scientiam reppulisti, reppellante ne sacerdotio fungaris 20
mici

Et qu^o oblita es legis dei tui, obliuiscar filiorum tuorum et
ego., Sendum multitudinem eorum sic peccaberunt mici gloriam
eorum ig^ominiam commutabo

²⁴ quæda^r verba uel litterae huius columnæ exciderunt m^{arg}ine abscisa

¹ de letanias canonicas.] Litanias per singulos menses ex « P^{ro}lorum Patrum institutione » celebrandas esse constanter Patres Concilii Toletani XVII, cap. 6. Et vero in vetustissimis martyrologiis hiemianis apographis mensibus singulis LIT^{AE INDICENDAE} praenotantur. Attamen martyrologio quod Codici nostro praefigitur, nisi ter in anno « letaniae canonicae » as^{tantur}: IV Idus septem-

bris (Leg^e sis librum S. Isidori *De eccles. offic.*, I, 39; Missale Mozar., p. 376; Brev. Mozar., p. 431); VII Idus Novembris (Brev. Mozar., p. 441; Isidor I, 40; Concil. Gerundense a. 517, can. 3); XVIII kal. Januarias, juxta can. I Concilii Toletani V. Quibus forsitan addere oporteat litanias quae « jejunium Pentecostes » ab Isidoro appellantur (Concil. Gerund. c. 2).

Peccata populi mei comedent^r et ad iniquitatem eorum sublebabunt anim^r | 408 |

Et erit sicut populus^r sic sacerdos., Et uisitabo super eunuias eius^r et cogitationes eorum reddam ei.,

5 Comedent et non saturabuntur^r et fornicati sunt et non cessaberunt^r quoniam dominum dereliquerunt in non custodiendo,

Fornicatio uinum et ebrietas^r aufert cor.,

Populus meus in ligno suo interrogauit^r et uaculus eius adnuntiabit ei.,

10 Spiritus enim fornicationum decepit eos^r et fornicati sunt a deo suo.,

Super capita montium sacrificabant^r et super colles accerlebant timiama., Subtus quercum et pupulum . et terebinctum^r quia bona erat umbra eius.,

15 Ideo fornicabuntur filiae uestrae^r || et spose uestrae adulerae erunt., Non uisitabo super filias uestras quum fuerint fornicates et super sponsas uestras cum adulteraberint ?

Quoniam ipsi cum meretricibus uersabantur^r et cum ffeminnatis sacrificabant^r et populus non intellegens uapulauit..

20 Si fornicaris tu srahel^r non derelinquad saltim iuda., E nolite ingredi in galgala et ne ascenderitis in uersabe^r neque iuaberitis uiuit dominus.,

Quoniam sicut uacca lascibiens declinabit srahel.,

Nunc pascet eos dominus^r quasi agnum in solitudine^r, amen.,

25 LECTIO LIBRI IOHAEL PROPHETAE., (II 5-18)

HAEC DICIT DOMINUS.,

Canite tuba in syon^r sanctificate iejunium^r | 29 | uocate caetum., Congregate populum^r sanctificate aeclesiarquoadunatesenes.,

18 uersabuntur *z manu* 23 lascibiens *s z manu*

25 Inscriptionem LEGENDUM AD SEX-TAM supple ex sqq. Ita nimurum et in Legionario Luxoviensi praeter Matutinos ad Tertiam, Sextam, Namque lectiones iis diebus assignantur.

Congregate parbulos et sugentes ubera.,
 Egrediatur sponsus de cubili suô . et sponsa de talamo suo.,
 Inter uestibulum et altare plorabunt sacerdotes ministri domini
 et dicent., Parce domine populo tuo et ne des hereditatem tuam
 in opprobrium ut dominantur eis nationes., Quare dicunt in 5
 populis ubi est deus eôrum.,
 Zelatus est dominus terram suam et pepercit populo., amen

LEGENDUM IN PRIMO DIE AD UIII^a.

LECTIO LIBRI ESAYE PROPHETE., (LV 6-7)

IN DIEBUS ILLIS loquutus est esayas dicens., Querite 10
 dominum dum inueniri potest et inuocate eum dum prope est.,
 Derelinquat impius uias suas et uir iniquis cogitationes .
 suas || et reuertatur ad dominum et misereuitur eius.,
 Et ad dominum deum nostrum quoniam mitis est ad ignos-
 cendum., amen.

15

EPISTOLA PAULI APOSTOLI AD EFESIOS., (IV 23-30)

FRATRES renobamini spiritu mentis uestre et induite
 nobum hominem qui secundum deum creatus est in iustitia et
 sanctitate ueritatis.,

Propter quod deponentes mendacium loquimini ueritatem 20
 unusquisque cum proximo suô . quoniam sumus inuicem mem-
 bra., Irascimini et nolite peccare.,

Sol non occidat super iracundiam uestram., Nolite locum dare
 diabolo.,

Qui furabatur iam non furetur., Magis autem laboret operando 25
 manibus suis quod bonum est ut habeat unde retribuat | 410 |
 necessitatem patienti.,

Omnis sermo malus de ore uestro non procedat.,

Sed si quis bonum est ad edificationem oportunitatibus ut

det gratiam audientibus., Et nolite contristare spiritum sanctum dei in quo signati estis, in diem redemtionis., amen

LECTIO SANCTI EVANGELII SECUNDUM MATHEUM.,
(V 44-VI 4)

5 IN ILLO TEMPORE, dominus noster ihesus xps loquebatur discipulis suis dicens., Diligite inimicos uestros benefacite his qui oderunt uos et orate pro perseverentibus et calumniantibus uos, ut sitis filii patris uestri . qui in caelis est., Qui solem suum orire facit super bonos et malos . et pluit super iustos et iniustos.,
10 Si enim diligatis eos qui uos diligunt, quam mercedem habetis. ||

Nonne et publicani hoc faciunt ? Et si salutaueritis fratres uestros tantum quid amplius facietis.

Nonne et ehtnici sic faciunt ?

Estote ergo uos perfecti, sicut et pater uester caelestis perfectus est., Adtendite ne iustitiam uestram faciatis coram hominibus, ut uideamini ab eis.,

Alioquin, mercedem non habeuitis, apud patrem uestrum qui in caelis est.,

Quum ergo facis elemosinam, noli tuba canere ante te sicut hypocrite faciunt in sinagogis . et in uicis . ut honorificentur ab hominibus., Amen dico uobis, receperunt mercedem suam., Te autem faciente elemosinam, nesciat sinistra tua quis faciat dextera tua, ut sit | 411 | elemosima tua in abscondito., Et pater tuus qui uidet in abscondito, reddet tibi.; amen.

25 LEGENDUM . SECUNDO . DIE AD TERTIA.,

LECTIO LIBRI SOFONIE PROPHETAE., (I 1-II 3)

IN DIEBUS ILLIS, uerbum quod factum est ad soffoniam filium cusi . filium godoliae, filium amasiae, filii hezezie in diebus . iosiae filii amon regis iuda.,

Congregans congregabo omnia affaciae terre dicit dominus., Congregans hominem et pecus⁴ congregans uolatile caeli et pisces maris et ruine impiorum erunt⁴ et disperdam homines affaciae terre dicit dominus., Et extendam manum meam⁴ super ⁵ omnes habitantes iherusalem.,

Et disperdam de loco hoc reliquias bahal^v et nomina editorum cum sacerdotibus^v et eos qui adorant super || tectam militiam caeli . et adorant et iurant in domino et in melco., Et qui aduentuntur de pos tergum domini^v et qui non quesierunt dominum nec inuestigaberunt eum., Silete affaciae domini dei^v quia iuxta ¹⁰ est dies domini., Quia preparauit dominus hostiam^v sanctificauit uocatos suos.,

Et erit in die hostiae domini uisitabo super principes . et super filios regis^v qui induiti sunt ueste peregrina.,

Et uisitabo omnes qui arroganter ingrediuntur super limen in ¹⁵ die illa^v qui conuent domum domini dei sui in iniuitate et dolo.,

Et erit in die illa dicit dominus uox clamoris ad porta piscium^v et ululatus a secunda^v et contritio magna a colibus., | 412 |

Ulitate habitatores pile^v conticuit omnes populus canahan., Disperierunt omnes inuoluti argento^v et erit in tempore illo scru- ²⁰ tabor iherusalem in lucernis^v et uisitabo super uiros infixos in fecibus suis.,

Qui dicunt in cordibus suis^v non faciet bene dominus et non faciet male., Et erit fortitudo eorum in direptione^v et domus eorum in desertum.,

Et edificabunt domos^v et non habitabunt in eis.,

Et plantabunt uineas^v et non uibent uinum earum.,

Iuxta est dies domini magnus^v iuxta et uelox nimis.,

Uox diei domini^v amara ualde tribulauitur ibi fortis.,

Dies ira dies illa^v; Dies tribulationis^v et angustiae.,

Dies calamitatis^v et miserie.,

Dies tenebrarum^v et caliginis., ||

25

30

⁵ omnes add. sup. lin.

Dies nebule^s et turbidin^s,
 Dies tube^s et clangoris.,
 Super ciuitates munitas^s et super angulos excelsos.,
 Et tribulabo homines et ambulabunt ceci^s quia domino peccatis berunt,,
 Et effundetur sanguis eorum sicut humus : et corpora eorum sicut stercore.,
 Sed et argentum eorum et aurum eorum non poterit liberare eos^s in die ire domini.,
 In igne zeli eius deuorabitur omnis terra^s quia consummationem faciet^s cum festinationem^s cunctis habitantibus terram.,
 Conuenite congregamini gentes non amabiles^s prius quam pariat iussio^s . quasi pulberem transeuntem diem., Ante quam ueniat dies domini ira furoris domini super uos., | 413 |
 Querite dominum omnes mansueti terrae^s quia iudicium eius estis operati., Querite iustum^s querite mansuetum^s et uibetis ait dominus omnipotens., amen

LEGENDUM AD SEXTA.,

LECTIO LIBRI⁴ DANIELIS PROPHETE.,

IN DIEBUS ILLIS^s Oravit daniel dominum dicens., Obsecro domine deus magne et terribilis qui custodis
Supra quere in secundo dominico de quadragesima ad matutinum.,

LEGENDUM AD NONAM.,

LECTIO LIBRI⁴ IHEREMIE PROPHETE., (III 12-14)

HAEC DICIT DOMINUS., REUERTERE aduersatrix srahel et non auertam faciem meam a uobis^s quia sanctus ego sum dicit dominus et non irascar in perpetuum., Tamen scito iniquitatem tuam quia in dominum deum tuum preuaricata es^s

6 effundetur in rasura

16 querite add. 2 manu sup. liu.

et dispersisti uias tuas sub omni ligno frondoso et uocem meam non audistis dicit dominus., ||

Conuertimini filii reuertentes quia ego uir uester ait dominus omnipotens., amen.,

EPISTOLA PAULI APOSTOLI' AD EFESIOS., (IV 17-24) 5

FRATRES: hoc dico et testificor in domino ut iam non ambuletis sicut et gentes ambulant in uanitate sensus sui.. Tenebris obscuratum habentes intellectum alienati a uita dei per ignorantiam que est in illis propter cecitatem cordis ipsorum: qui desperantes semet ipsos tradiderunt inpudicitiae in operationem 10 omnis auaricie et inmunditiae.. Uos autem non ita dicitis xpm: si tamen illum audistis et in ipso docti estis sicut est ueritas in ihesu.. Deponere uos secundum pristinam conuersationem ueterem hominem | 414 | qui corruptitur secundum desideria erroris.. Renobamini autem spiritum mentis uestrae et induite nobum 15 hominem qui secundum deum creatus est in iustitia et sanctitate ueritatis., amen.,

**LECTIO SANCTI EUANGELII' SECUNDUM MATHEUM.,
(VI 16-18)**

IN ILLO TEMPORE: dominus noster ihesus xps: loque- 20
batur discipulis suis et turbis dicens.,

Cum ieunatis: nolite fieri sicut ypocrite tristes

Demoliuntur enim facies suas: ut pareant hominibus ieunantes.,

Amen dico uobis: receperunt mercedem suam.. Tu autem 25
cum ieunas: ungue caput tuum et faciem tuam laba ne uidearis
hominibus ieunasse: sed patri tuo qui est in abscondito.. Et
pater tuus qui uiderit te in || abscondito: reddet tibi..

LEGENDUM TERTIO DIE AD III^a.,LECTIO LIBRI^c ZACCARIE PROPHETE., (VII 9-VIII 3)

HAEC DICIT dominus exercituum.,

Iudicium uerum iudicate: et misericordiam et miserations
5 facite unusquisque cum fratre suo., Et uiduam et pupillum et
aduenam: et pauperem: nolite calumniare., Et malum uir non
cogitet fratri suo in corde suo., Et noluerunt adtendere: et euerte-
runt scapulam recedentes: et aures suas adgrabauerunt ne audi-
rent: et cor suum posuerunt adamantem ne audirent legēm . et
10 uerba que misit dominus exercituum in spiritu suo: per manus
prophetarum priorum., Et facta est indignatio magna a domino
exercituum., Et factum est | 415 | sicut loquutus est . et non
audierunt: et sic clamabunt et non exaudiam dicit dominus exer-
cituum.,

15 Et dispersi eos per omnia regna quae nesciunt et terra desolata
est ab eis: eo quod non esset transiens et reuertens: et posuerunt
terram desiderauilem in desertum.,

Et factum est uerbum domini exercituum: dicens.,

Hec dicit dominus exercituum.,

20 Zelatus sum syon zelo magno: et indignatione magna: zelatus
sum eam., Haec dicit dominus exercituum., Reuersus sum ad
syon: et habitabo in medio iherusalem., Et uocabitur iherusalem
ciuitas ueritatis: et mons dominus exercituum mons sanctificatus
ait dominus omnipotens., amen

IN DIEBUS ILLIS: orabit ihesus dicens., ||

Miserere nostri deus omnium et respice nos: et hostende
nobis lumen miserationis tue.,

Et inmitte timorem tuum super gentes quae non exquisierunt te^c et cognoscant te quia non est deus nisi tu ut enarrent magnalia tua.,

Alleba manum tuam super gentes alienas^c ut uideant potentiam tuam.,

Sicut enim in conspectu eorum sanctificatus es in nobis^c sic in conspectu nostro magnificaberis in illis^c ut cognoscant te sicut et nos cognobimus^c quoniam non est deus preter te domine., Innoba signa^c et inmuta mirabilia., Glorifica manum^c et bracium dextrum.,

Excita furorem^c et effunde iram., Extolle aduersariūm . et adflige inimicum.,

Festina tempus et memento finis^c | 416 | ut enarrent magnalia tua.,

In ira flamme deuorentur qui salbantur^c et qui pessimant ple- 15
bem tuam inueniant perditionem.,

Contere caput principum iniquorum dicentium non est alias preter nos.,

Congrega omnes tribus iacob et co*gnoscant quia non est deus nisi tu ut enarrent magnalia tua^c et hereditauis eos sicut hab 20
initio.,

Miserere pleui tuae super quam inuocatum est nomen tuum^c
et srahel quem quoequasti primogenito tuo.,

Miserere ciuitati sanctificationis tuae iherusalem ciuitatem requiei tue., Reple syon inenarrabilibus uirtutibus tuis^c et gloria 25
tua populum tuum.,

Da testimonium qui ab initio creatura^c tua sunt^c et suscita depreciationes . || quas locuti sunt in nomine tuo prophete priores.,

Da mercedem sustinentibus te ut prophete tui fideles inueniantur^c et exaudies orationes serborum tuorum.,

Secundum benedictionem aron da populo tuo^c et dirige nos in uiam iustitiae.,

Ut sciant omnes qui inhabitant terram \ qui tu es deus conspector saeculorum., amen

Inquire legendum ad nonam in prima ebdomada de quadragesima.,
Haec dicit dominus., Labamini mundi estote.,

5 EPISTOLA PAULI APOSTOLI⁴ AD EFFESIOS., (IV 29-V 2)

FRATRES\ omnis sermo malus de ore uestro non procedat.,

Sed si quis bonus est ad edificationem oportunitatis\ ut det gratiam audientibus\ et nolite contristare . spiritum sanctum dei in quo signati estis in diem redemtionis.,

10 Omnis amaritudo\ et ira\ | 417 | et indignatio\ et clamor et blasfemia tollatur a uobis cum omni malitia.,

Estote autem inuicem benigni\ misericordes\ donantes inuicem\ sicut et deus in xpo donabit uobis., Estote ergo imitatores dei sicut filii karissimi\ et ambulate in dilectione sicut et xps 15 dilexit nos et tradidit semet ipsum pro nobis\ oblationem et hostiam deo in odorem suabitatis.,

LECTIO SANCTI EVANGELII⁴ SECUNDUM MATHEUM.,

(XV 32-38)

IN ILLO TEMPORE\ dominus noster ihesus xps conuocatis discipulis suis dixit., Misereor turbe quia iam triduo perseberant mecum\ et non habent quod manduent., Et dimittere eos ieunios nolo\ ne deficiant in uia., Et dicunt ei discipuli., Unde ergo nobis in deserto panes tantos\ || ut satiemus turbam tantam .

Et ait illis . ihesus., Quot panes abetis., At illi dixerunt., 25 Septem\ et paucos pisciculos.,

Et praecepit turbe\ ut discumberent super terram., Et accipiens septem panes et pisces et gratias egens fregit et dedit discipulis suis\ et discipuli dederunt populo

Et comedenter omnes et saturati sunt., Et quod supra fuit de fragmenta\ tulerunt septem sportas plenas., Erant qui manducabерunt quattuor milia hominum extra parbulos et mulieribus., amen

ITEM LECTINES . PRO STERELITATE PLUBIE
PRIMO DIE AD TERTIA.: | 418 |

LECTIO LIBRI⁴ REGUM., (III Reg. VIII 34-40) DEO GRATIAS.,

IN DIEBUS ILLIS: Orauit salomon dicens.,
Exaudi domine in caelo et dimitte peccatum populi^{tui} srahel: 5
et reduc eos in terram quam dedisti patribus eorum.,
Si clusum fuerit caelum et non pluerit propter peccata eorum:
et orantes in loco isto penitentiam egerint nomini tuo: et peccatis
suis conuersi fuerint propter afflictionem suam: exaudi eos in
caelo et dimitte peccata seruorum tuorum et populi tui srahel: 10
et hostende eis uiam bonam per quam ambulent: et da plubiam
super terram tuam quam || dedisti ei in possesionem.,

Fames si oborta fuerit in terra: aut pestilentia: aut corruptus
aer: aut erugo: locusta: rubigo: et afflixerit eum: et inimicus
eius portas obsidens: omnis plaga: uniuersa infirmitas: cuncta 15
deuoratio et inprecatio quae acciderit omni homini de populo tuo
srael: si quis cognoverit plagam cordis suis. et expanderit manus
suas in domo hac: tu audies in caelo in loco habitationis tuae et
repropositaueris. quia tu nosti solus cor omnium filiorum hominum.,

Ut timeant te cunctis diebus quibus uibunt super faciem terrae: 20
quam dedisti patribus nostris., amen.

LEGENDUM AD SEXTA | 419 |

LECTIO LIBRI⁴ IHEREMIE PROPHETE (XIV 1-9)

IN DIEBUS ILLIS: factum est uerbum domini ad iheremiam
de sermonibus siccitatis dicens., Luxit iudea et porte eius 25
corruent et obscurate sunt in terra: et clamor iherusalem ascen-
dit., Maiores miserunt minores suos ad aquam uenerunt ad
auriendum: non inuerunt aquam. reportaberunt uasa sua uacula.,
Confusi sunt et afflitti: et operuerunt capita sua pro terrae
uastationem: quia non uenit plubiam in terram., Confusi sunt 30

agricole et operuerunt capita sua., Nam et cerua in agro peperit et reliquid quia non erat herba.,

Et onagri steterunt in rupibus traxerunt uentum quasi dracones || defecerunt oculi eorum quia non erat herba.,

5 Si iniuitates nostrae responderunt nobis domine fac propter nomen tuum quoniam multe sunt aduersiones nostrae., Tibi peccabimus expectatio srahel salbator eius in tempore tribulationis.,

Quare quasi colonus futurus es in terra et quasi uiator declinans ad manendūm., Quare futurus es uelut uir uaguus et fortis qui non potest salbāre., Tu autem in nobis es domine . et nomen tuum inuocatum est super nos ne derelinquas nos., amen

SECUNDO DIE AD TERTIA

LECTIO LIBRI iheremie prophete., HAEC dicit dominus.,
15 QUOMODO si condemnat mulier uirum suum *Supra quere in quadragesima secunda feria in ebdomada secunda | 420 |*

LECTIO LIBRI AGGEI PROPHETE., (I 1-2, 5, 8-13)

IN DIEBUS ILLIS factum est uerbum domini in manu aggei prophete ad zorobabel filium salathiel ducem iuda et ad 20 ihesum filium iosedech sacerdotem magnum dicens.,

Haec dicit dominus exercituum.,

Ponite corda uestra super uias uestras., Ascendite in montem portate lignum et edificate domum et acceptabilis mici erit et glorificabor dicit dominus.,

25 Respexistis ad amplius et ecce factum est minus.,

Et intulistis in domum domini et exuffluuit illut.,

Quam ob causam dicit dominus exercituum quia domus mea deserta est et uos festinastis unusquisque in domum suām. Propter hoc super uos proibiti sunt caeli ne darent rorem et 30 terra || proibita est ne daret germen suum., Et uocabi siccitatem super terram et super montes et super triticum et super

uinum et super oleum et quecumque profert humus et super homines et super iumenta et super omnem laborem manum.,

Et audiebat zorobabel filius iosedet sacerdos magnus et omnes reliquie populi uocem dei sui et uerba aggei prophetae . sicut misit eum dominus deus eorum ad ipsos., Et timuit populus 5 affacie domini et dixit aggeus nuntius domini de nuntiis domini populo dicens.,

Confortare omnis populus terrae dicit dominus exercituum et facite bonum quoniam ego uobiscum sum dicit dominus exercituum., amen 10

LECTIO LIBRI⁴ ZACARIE PROPHETAE.,

(X 1-3) | 421 |

IN DIEBUS ILLIS⁴ loquutus est zaccarias dicens.,

Petite a domino plubiam in tempore serotino et dominus faciet nibes et plubiam., 15

Imbres dauit singulis et herbam in agro quia simulacra loqua sunt inutile et diuini uiderunt mendacium . et somnatores frustra loquuti sunt uana et consolabantur., Idcirco adducti sunt quasi grex affligenitur quia non erat eis pastor., Super pastores iratus est furor meus et super yrcos uisitabo., Quia 20 uisitabit dominus exercituum gregem suum domum iuda et posuit eos quasi aequum gloriae suae in bello., amen

LECTIO LIBRI⁴ IHEREMIE PROPHETAE., Haec dicit dominus., Reuertimini unusquisque., *Supra quere UI^a. feria in ebdomada secunda de XL^a* || 25

LECTIO LIBRI⁴ IHEREMIE PROPHETAE

(XIV 17-22)

IN DIEBUS ILLIS⁴ loquutus est iheremias dicens., Deducant oculi mei lacrimas per diem et noctem et non taceant.,

Quoniam contrictio magna contrita est uirgo filia populi mei 30

plaga pessima ueementer., Si egressus fuero ad agros, ecce occisi gladio., Et si introiero in ciuitatem, ecce adtenuati fame., Prophetam namque et sacerdos, abierunt in taerra quam ignoraberunt., Numquid proiciens abiecisti iudam, aut syon abominata est anima tua ?

Quare ergo percussisti nos ita ut nulla sit sanitas.,

Expectabimus pacem et non est, bonum et tempus curationis, et ecce turbatio., Cognoscimus domine inpietates nostrae, | 422 | et iniquitates patrum nostrorum quia peccauimus tibi.,

10 Ne nos dederis in oprobrium propter nomen tuum, neque facies nobis contumelia.,

Soli gloriae tuae recordare, ne irritum facias fedus tuum nobiscum.,

Numquid sunt scluptilibus gentium qui pluant, aut caeli possunt dare imbre? Nonne tu es domine deus noster quem expectabimus tu enim fecisti omnia haec.,

LECTIO LIBRI I HEREMIE PROPHETE.,

(Thren. II 11-13, 18-19)

In diebus illis, loquutus est iheremias dicens., Defecerunt pre 20 lacrimis oculi mei, conturbata sunt uiscera mea., Effusum est in terra iecur meum super constrictionem filiae populi mei, quum defecerit parbulus et lactans in plateis oppidi matribus suis || dixerunt., Ubi est triticum et uinum, quum defficerent quasi uulnerati in plateis ciuitatis, uel cum exalarent animas suas in 25 sinu matris suarum., Cui conprobabo te, uel qui adsimilabo te uirgo filia iherusalem.,

Cui adsequabo te, et consolabor te uirgo filia syon . magna enim uelut maro constrictio tua., Quis medeuitur tui, deduc quasi torrentem lacrimas per diem et noctem., Non des requie tibi, 30 neque taceat pupilla oculi tui., Consurge lauda in nocte in principio uigiliarum tuarum, effunde sicut aqua cor tuum in conspectu dei tui., amen | 423 |

ITEM LECTIONES . LETANIARUM . PRO TRIBULATIONE
ET CLADE.,

*Quere legendum in III^a ebdomada de quadragesima . secunda
feria., Conuertimini ad me in ieunio et fletu*

LECTIO LIBRI^C IONE PROPHETE., (III 3-10) 5

IN DIESBUS ILLIS^C Surrexit iona et abiit in ninnibe iuxta
uerbum domini., Et ninnibe erat ciuitas magna^C de itinere
dierum trium.,

Et cepit iona introire ciuitatem itinere diei unius^C et clamauit
et dixit., 10

Aduc quadraginta diebus^C et ninnibe . subertetur.,

Et crediderunt uiri ninniuite in domino et predicauerunt ieu-
nium^C et uestiti sunt saccis a minore usque ad maiorem., ||

Et peruenit uerbum ad regem ninnibe^C et surrexit de solio
suo^C et abiecit uestimentum suum asse et indutus est sacco^C et 15
sedit in cinere et clamabit et dixit in ninnibe ex ore regis . et
principum eius dicens..

Homines et iumenta^C et uobes et pecora^C non gustent quic-
quam nec pascantur nec aquam non bibant.,

Et operiantur saccis homines et iumenta^C et clament ad 20
dominum in fortitudine.,

Et conuertatur uir a uia sua mala^C et ab iniuitate quae est in
manibus eorum,,

Quis scit si conuertatur et ignoscat deus^C et reuertatur a
furorae irae sua et non peribit., Et uidit deus opera eorum quia 25
conuersi sunt a uia sua mala^C et misertus est deus super mali-
tiam | 424 | quam loquutus fuerat ut faceret eis et non fecit .
amen

LECTIO LIBRI^C AMOS PROPHETE., Haec dicit dominus.,
Querite bonum^C et non malum., *Supra quere in III^a ebdomada 30
de quadragesima.,*

LECTIO LIBRI⁴ AMOS PROPHETE., (IV 6-V 15)

HAEC DICIT DOMINUS., ECCE ego dedi . stuporem
uobis dentium⁴ in cunctis urbibus uestris., Et indigentiam panuum
in omnibus locis uestris⁴ et non estis reuersi ad me dicit dominus.,
5 Ego quoque proibui a uobis imbre meum⁴ quum aduc tres
menses essent . usque ad messem., Et plui super ciuitatem unâm .
et super ciuitatem alteram non plui.,

Pars una conpluta est⁴ et pars una super quam non pluit aruit.,
Et uenerunt due et tres ciuitates ad ciuitatem unam ut uiuerent
10 aquam⁴ et non sunt satiate., Et non || redistis ad me dicit dominus

Percussi uos in uento urente et in aurigne multitudinem
*ortuorum uestrorum⁴ . et vinearum uestrarum., Olibeta uestra et
ficeta uestra comedit eruca⁴ et non redistis ad me dicit dominus.,
Misi in uos mortem⁴ in terra egypti.,

15 Percussi in gladio iubenes uestros⁴ usque ad captiuitatem
equorum uestrorum⁴ et ascendere feci putredinem castrorum
uestrorum in naribus uestris⁴ et non redistis ad me dicit dominus.,
Subuerti uos sicut subuertit dominus sodomam et gomorram⁴ et
facti estis quasi torris raptus de incendio⁴ et non redistis ad me
20 dicit dominus., Quapropter hec faciam tibi srahel ?

Postquam autem hoc fecero tibi⁴ preparare in occursum dei
tui srahel., Quia ecce | 425 | formans montes et creans uentum⁴ .
et adnuntians homini eloquium suum., Faciens matutinam nebulam
et gradiens super excelsa terrae⁴ dominus deus exercituum
25 nomen eius., Audite uerbum hoc quod ego lebo super uos planctum magnum⁴ domus srahel cecidit⁴ non adiciet ut resurgat uirgo
srael ?

Proiecta est in terram suam⁴ non est qui suscitet eam.,

Quia haec dicit dominus deus..

30 Urbs de qua egrediebantur mille⁴ reliquerunt in ea centum.,
Et de qua egrediebantur centum⁴ relinquetur in ea decem in

12 mortuorum / manu, lego hortorum

18 torris 2 manu in ras.

21 posquam corr. prepare 1 m.

domo srahel., Querite me et uiuetis^c et nolite querere betel¹. et in galgala nolite intrare., In uersabe non transiuitis^c quia galgala || captiba ducetur . et betel erit inutilis., Querite dominum et uiuite^c ne forte conburatur ut ignis domus ioseph., Et deuorauit et non erit qui extinguat betel., Quia conuertistis *in* absintium^c iudicium 5 et iustitiam in terra reliquistis., Facientem harturum et horionem^c et conuertentem in mane tenebras^c et in diem in nocte mutantem^c qui uocat aquas maris et effundit eas super faciem terrae dominus nomen est eius.,

Qui subridet uastitatem super robustum^c et depopulationem 10 super potentem affert.,

Odio habuerunt in porta corripiuentem et loquentem perfectam abominati sunt., | 426 |

Idcirco pro eo quod diripiebatis pauperem^c et predam electam tollebatis ab eo^c domos quadro lapide hedificabitis et non *habita-* 15 *bitis* in eis.,

Uineas amantissimas plantabitis^c et non bluebitis uinum earum^c, Quia cognoui multa sclera uestra et fortia peccata uestra., Hostes iusti accipientes munus^c et pauperes in porta deprimentes.,

Ideo prudens in tempore illo tacebit^c quia tempus malum est., 20 Querite bonum et non malum ut *uibatis*^c et erit dominus exercituum uobiscum sicut dixi odite malum et diligite bonum et constituite in porta iudicium^c si forte misereatur dominus deus exercituum reliquiis ioseph., amen. ||

LECTIO LIBRI^c ESAYE PROPHETE., (LXIII 15-LXIV 9) 25

IN DIEBUS ILLIS^c loquutus est esayas dicens., Adtende caelo domine^c et uide de abitaculo sancto tuo et gloriae tuae.,

Ubi est caelus tuus^c et fortitudo tua., Multitudo uiscerum tuorum et miserationum tuarum super me continuerunt se.,

Tu enim pater noster et abraham nesciuit nos^c et srahel igno- 30 rauit nos.,

¹ betel corr. ex. beth. ⁵ in add. sup. lin. ¹⁵ habitabitis corr. marg. ex. hedificabitis. ²¹ uibatis corr. ex. bibatis.

Tu enim pater noster redemtor noster a seculo nomen tuum.,

Quare errare nos fecisti domine de uiis tuis et indurasti cor nostrum ne timeremus tē.,

Conuertere propter serbos tuos tribus hereditatis tuae quasi
5 nicilum possiderunt populum sanctum tuum, hostes nostri con-
culcaberunt sanctificationem tuam.,

Facti sumus quasi in principio | 427 | cum non dominareris
nostri, neque inuocaretur nomen tuum super nos., Utinam dis-
rumperes caelos et descenderēs . et affacie tua montes defluerent.,
10 Sicut exustio ignis tabescerent adque arderent ignis ut notum
fieret nomen tuum inimicis tuis et affacie tua gentes turbarentur.,

Cum feceris mirabilia, non sustinebimus.,

Descendisti et affacie tua montes defluxerunt.,

A seculo non audierunt, neque auribus percepérunt.,

15 Oculus non uidit deum absque te, quae preparasti . expectan-
tibus te occurristi letanti et facienti iustitiam, in uiis tuis., recor-
dabantur tui.,

Ecce tu iratus es . et nos peccabimus in ipsis fuimus semper ||
et salbabimus, et facti sumus ut inmundi omnes nos.,

20 Quasi pannus menstruate uniuorse iustitiae nostrae et cecidi-
mus quasi folium uniuersi . et iniuitates nostrae quasi uentum
abstulerunt nos.,

Non est qui inuocet nomen tuum, nec qui consurgat et
tenat te..

25 Abscondisti faciem tuam a nobis . et allisisti nos in manibus
iniuitatis nostre.,

Et nunc domine pater noster es tu nos uero lutum et finctor
noster es tu et opera manum tuarum omnes nos., Ne irascaris
domine satis, et ne ultra memineris iniuitates nostras., amen

30 LECTIO LIBRI ESAYE PROPHETAE . HAEC DICIT
DOMINUS.,

Si reuertamini et quiescatis. *Supra quere in ebdomada prima
de XL^a. IIII^a feria.*

LECTIO LIBRI⁴ IOHEL PROPHETE (I 1-II 13)

IN DIEBUS ILLIS⁴ uerbum domini *quod* factum est ad
iohel filium fatuel dicens., | 428 |

Audite hoc senēs . et auribus percipite omnes abitores terrae.,
Si factum est istut in diebus uestris⁴ aut in diebus patrum 5
uestrorum., Super hoc filiis . uestris . narrate et filii uestri filiis
suis et filii eorum generationum altere.,

Residuum eruce comedit locusta⁵ et residuum locuste comedit
brucus⁴ et residuum bruci comedit rubigo.,

Expercimini ebrii et flete⁴ et ululate omnes qui biuitis 10
uinum in dulcedinē . quoniam periit ab ore uestro.. Gens enim
ascendit super terram meam⁴ fortis et innumerabilis.,

Dentes eius⁴ ut dentes leonis.,

Et Molares eius⁴ ut catuli leonum.,

Posuit uineam meam in desertum⁴ et ficum meam decorauit., 15

Nudans expoliauit eam et proiecit⁴ albi facti sunt rami eius.,

Plange quasi uirgo accincta sacco super uirum pubertatis sue., ||

Periit sacrificium et libatio de domo domini., Luxerunt sacer-
dotes ministri domini⁴ depopulata est regio., Luxit humūs .
quoniam debastatum est triticum., 20

Confusum est uinum⁴ elanguit oleum., Confusi sunt agricole⁴
ululaberunt uinitores super frumento et ordeo⁴ quia periit messis
agri.,

Uinea confusa est⁴ et ficus elanguit., Malogramata et palma
et mallum⁴ et omnia ligna agri⁴ aruerunt., 25

Quia confusum est gaudium a filiis hominum., Accingite uos
et plorate sacerdotes⁴ ululate ministri altaris.,

Ingredimini cubate in sacco ministri dei mei⁴ quoniam interiit
de domo domini uestri sacrificium., et libatio., Sanctificate ieu-
nium⁴ uocate cetum., Congregate senes omnes habitatores terrae 30
in domum dei uestri⁴ et clamate ad dominum *et dicite.*, | 429 |

² quod add. marg. 2 manu ¹¹ hore 2 manu ¹⁴ et add. marg. molares res add. sup. lin.
¹⁷ pubertatis sue corr. ex ubertatis tue ³¹ et dicite add. 2 manu

AAA . diei quia prope est dies domini . et quasi bastitas a potente ueniet., Numquid non coram oculis uestris alimenta perierunt de domo dei nostri letitia et exultatio^s conpotuerunt iumenta in stercore suo., Demolita sunt orrea^s discipate sunt apotece^s quoniam confusum est triticum., Quid in*g*em mult animal mugerunt greges armenti^s quia non est pascua eis., Sed et grex porcorum^s disperierunt., Ad te domine clamabo . quia ignis comedit speciosa deserti^s et flama succendit omnia ligna regionis.,

10 Sed et bestiae agri quasi area sitiens . imbrem suspexerunt a te^s quoniam exiccate sunt fontes aquarum . et ignis deuorauit speciosa deserti^s,

Canite tuba in syon^s ululate in monte sancto meo., ||

Conturbentur omnes habitatores terrae^s quia ueniet dies 15 domini.,

Quia prope est dies tenebrarum et caliginis^s dies nubis et turbinis^s quasi mane expansum super montes^s sic populus multus et fortis.,

Similis ei non fuit a principio et post eum non erit^s usque in 20 annos generationis et generationum., Ante faciem eius ignis uorans^s et post eum exurens flama., Quasi ortus uoluptatis terra coram eo^s et post eum solitudo deserti^s neque est qui effugiat eum.,

Quasi aspectus equorum aspectus eorum^s et quasi equites sic 25 currunt., Sicut sonitus flamme ignis deuorantis stipulam . uelut populus fortis praeparatus ad prelium^s affacie eius cruciabuntur populi^s omnis bultus redigetur in ollam., Sicut fortes current^s | 430 | et quasi uiri uellatores ascendunt murum.,

Uir in uiis gradietur^s et non declinabunt a semitis suis.. 30 Unusquisque fratrem suum non coartabit^s singuli in calle suo ambulabunt.,

Sed et per fenestras cadent^s et non demolientur.,

5 ingem. corr. ex in ignem

14 conturbentur add. sup. lin.

22 et add. marg. 2 manu

24 et sup. lin.

Urbem ingredientur in domos concendent per fenestras intrabunt quasi fur.,

Affacie eius contremuit terra, moti sunt caelis sol . et luna, obtenebrati sunt, et stelle retraxerunt splendorem suum.,

Et dominus dedit uocem suam ante faciem exercitus, quia multa sunt nimis castra eius, quia fortia et facientium uerbum eius.

Magnus enim est *dies dni* et terribilis ualde, et quis sustinebit eum⁸,

Nunc ergo dicit dominus., ||

10

Conuertimini ad me in toto corde uestro in iejunio et fletu et planctu., Et scindite corda uestra et non uestimenta uestra, et conuertimini ad dominum deum uestrum, quia benignus et misericors est., amen

LECTIO LIBRI REGUM., In diebus illis, Oravit salomon dicens., Exaudi de caelo domine *Supra quere in letanias qui sequitur retrohacte in primo die ad tertia.*,

LECTIO LIBRI IHEREMIE PROPHETAE (?)

HAEC DICIT DOMINUS., Conuertimini ad me, et conuertar ad uos., Extendam manum meam super uos et faciam uobiscum mirauiliā . et scietis quia ego sum dominus deus uester., amen

EPISTOLA PAULI APOSTOLI AD EFFESIOS.,

(V 1-2)

FRATRES, estote imitatores dei sicut filii karissimi et ambulate in dilectione sicut et xps dilexit nos, et tradidit semet ipsum pro nobis, oblationem et hostiam deo . | 431 | in odorem suabitatis.,

⁸ dies dni corr. ex dns .

LECTIO SANCTI EUANGELII⁴ SECUNDUM LUCAN.,
(IV 25-32)

IN ILLO TEMPORE⁴ dominus noster ihesus xps loquebatur discipulis suis dicens., In ueritate⁴ dico uobis., Multe uidue erant in diebus helie in srael quando clusum est caelum annis tribus et mensibus sex.,

Quum facta esset fames in omni taerra et ad nullam illarum missus est helias⁴ nisi in sarepta sidonie ad mulierem uiduam.,

Et multi leprosi erant in srahel sub heliseo propheta⁴ et nemo mundatus est eorum nisi neman syrus., Et repleti sunt omnes in sinagoga ira audientes haec et surrexerunt et eiecerunt illum extra ciuitatem galileaê . ibique docebat illos sabbatis., Et stupebant in doctrina eius⁴ quia || in potestate erat sermo ipsius., amen.

15

ALIUM

LECTIO SANCTI EUANGELII⁴ MDM MATHEUM., (VI 1-6)

IN ILLO TEMPORE⁴ dominus noster ihesus xps loquebatur discipulis suis et turbis dicens.,

Adtendite ne . iustitiam uestram faciatis coram hominibus ne uideamini ab eis.,

Alioquin⁴ mercedem non habetis apud patrem uestrum qui est in celis.,

Quum ergo facis elemosina⁴ noli tuba canere ante te sicut ypocrite faciunt in sinagogis et in ui*culis⁴ ut honorificantur ab omnibus., Amen dico uobis receperunt mercedem suam.,

Te autem faciente elemosinam nesciat sinistra tua quid faciat dextera tua ut sit elemosina tua in absconditô., et pater tuus qui uidet in abscondito reddet tibi.,

Et cum oratis non eritis sicut | 432 | ypocrite qui amant in sinagogis et in angulis stantes orare . ut uideantur ab omnibus., Amen dico uobis⁴ receperunt mercedem suam.,

24 vinculis corr.

30 omnibus i add. 2 manu sup. lin.

Tu autem cum oraberis intra in cubiculum tuum et claudere ostio tuo ora patrem tuum in abscondito et pater tuus qui uidet in abscondito reddet tibi, amen

ITEM LLECTIONES DE DOMINICIS. QUOTIDIANOS.,

LEGENDUM IN PRIMO. DNICO AD MISSAM ||

5

LECTIO LIBRI¹ ESAYE PROPHAETE., (VI 1-13)
DEO GRATIAS.,

IN ANNO QUO MORTUUS est rex ozias, uidi dominum sedentem super solium excaelsum et elebatum, et ea quae sub eo erant inplebant templum.,

10

Serafin quoque stabant super illut., Sex ale uni, et sex ale alteri.,

Duabus uelabant faciem eius, et duabus uelabant pedes eius, et duabus uolabant et clamabant alter ad alterum, et dicebant.,

SANCTUS SANCTUS dominus deus exercituum, plena 15 est omnis taerra gloria eius.,

Et comota sunt liminaria, cardinum a uoce clamantis, et domus | 433 | impleta est fumo et dixi.,

Uiae mici, quia tacui.,

Quia uir pollutus labiis ego sum, et in medio populi polluta 20 labia abentis ego habitô, et regem dominum exercituum uidi oculis meis.,

Et bolabit ad me unus de serafin, et in manu eius calculus quem forcype **tulerat de altari, et tetigit os meum et dixit.,

Ecce tetigi hoc labia tua, et auferetur iniquitas tua, et peccatum tuum mundauitur.,

Et audiui uocem domini dicentis., Quem mittam, et quis ibit nobis., Et dixi.,

Ecce ego sum mitte me.,

Et dixit., Uade et dic populo huic., Audite audientes et nolite 30

intelligere et uidete uisionem et nolite cognoscere., Exceca cor populi uius et aures eius adgrabas et oculos eius claudes ne forte uideant oculis suis et auribus suis audiant et corde suo intellegant et conuertantur et sanem eos.,

5 Et dixi., Usquequo domine et dixi., Donec desolentur ciuitates absque habitatore et domus sine homine et terra relinquatur deserta.,

Et longe faciet dominus homines et multiplicabitur quae derelicta fuerat in medio terra. et aduc in ea decimatio., Et conuertetur et sanem eos.,

10 Et erit in ostensione sicut terebinctus et sicut quercus quae expandit ramos suos., Semen sanctum erit id quod steterit in ea., Amen. | 434 |

EPISTOLA PAULI APOSTOLI¹ AD ROMANOS., (II 11-29)

15 FRATRES: non est personarum acceptio apud deum., Quicumque enim sine lege peccaberunt sine lege peribunt., Et quicumque in lege peccaberunt per legem iudicabuntur., Non enim auditores legis iusti sunt apud deum: sed factores legis iustificabuntur., Quum enim gentes quae legem non habent 20 naturaliter ea que legis sunt faciunt uiusmodi legem non habentes: ipsi sibi sunt lex: qui ostendunt opus legis scriptum in coribus suis.,

Testimonium retentes illis conscientia sua et inter se iniicem cognitionum accusantium || aut etiam defendantium in die qua 25 iudicabit dominus deus oculorum hominum . secundum euangelium meum per ihesum xpm., Si autem tu iudeus cognominaris et requiescis in lege et gloriaris in deo et nosti . uolumitatem et probas . utiliora instructus per legem confidis te ipsum ducem esse caecorum: lumen eorum qui in tenebris sunt: eruditorem 30 insipientium: magistrum infantium: habentem formam scientie: et ueritatis in lege., Qui ergo alium doces: te ipsum non doces?

¹ exceca ce add. sup. lin.

Qui predicas non furandum\ furaris? Qui dicis non mecanum
mecaris?

Qui abominaris idola\ sacrilegium facis?

Qui *in lege* gloriaris\ per preuaricationem legis | 435 | deum
inhonoras?

Nomen enim dei per uos blasphematur in gentibus\ sicut scrib-
tum est.,

Circumcisio quidem prode est\ si legem obserbes.,

Si autem preuaricator legis sis\ circumcisio tua preputium
facta est.,

Si igitur preputium *iusticias* leges custodiat\ nonne preputium
illius in circumcisione reputabitur?

Et hoc iudicauit quod ex natura est preputium lege consum-
mans te\ qui per litteram et circumcisionem\ preuaricator legis
es? Non enim qui in manifesto iudeus est neque qui in manifesto 15
in carne circumcision\ sed qui in abscondito iudeus *est* et circum-
cisio cordis in spiritu\ non littera., ||

Cuius laus non ex omnibus sed ex deo est., amen.,

LECTIO SANCTI EUANGELII\ SECUNDUM MATHEUM.,

(V 17-26)

IN ILLO TEMPORE\ dominus noster ihesus xps loqueba-
tur discipulis suis dicens.,

Nolite putare\ quoniam ueni legem solbere aut prophetas.,

Non ueni solbere\ sed adimplere., Amen quippe\ dico uobis.,
Donec transeat caelum et terra iota unum aut unus apix non pre- 25
teribit a lege\ donec omnia fiant.,

Qui ergo solberit unum de mandatis istis minimis et docuerit
sic homines\ minimus uocabitur in regno caelorum., Qui autem
fecerit et docuerit\ hic magnus uocabitur in regno caelorum.,
Dico enim uobis\ quia nisi abundauerit iustitia uestra plus quam 30
| 436 | scribarum et fariseorūm . non intrabitis in regnum caelo-

⁴ in lege add. marg. 2 manu ¹¹ iusticias suppletum 2 manu ¹⁶ est add. 2 manu ¹⁸ omnibus corr.

rum., Audistis quia dictum est antiquis non occides ? Qui autem occiderit reus erit iudicio.,

Ego autem dico uobis.,

Quia omnis qui irascitur fratri suo reus erit iudicio.,

5 Qui autem dixerit fratri suo raca reus erit concilio.,

Qui autem dixerit fatue reus erit geenne ignis.,

Si ergo offers munus tuum ad altare et ibi recordatus fueris quia frater tuus habet aliquid aduersum te relinque ibi munus tuum ante altare . et uade prius reconciliare fratri tuô . et tunc 10 ueniens offer munus tuum.,

Esto consentiens . aduersario tuo cito dum es in uia cum eo ne forte aduersarius || tradat te iudici et iudex tradat te ministro et in carcere mittaris.,

Amen dico tibi . non exies inde donec reddas nobissimum 15 quadrantem.,

Qui habet aures audiendi audiat., amen.,

LEGENDUM IN SECUNDO DOMINICO.,

LAECTIO LIBRI⁴ ESAYE PROPHETAE., (V 8-16)

Haec dicit dominus.,

20 Ue qui coniungitis domum ad domum et agrum ad agrum copulatis usque ad terminum loci., Numquid habitabitis soli uos in medio terre ? In auribus meisunt haec dicit dominus exercituum.,

Ue qui consurgitis mane ad ebrietatem sectandam et potandum usque ad uesperam ut uino extuetis.,

25 Cithara et lira et timphanum | 437 | et tibia et uinum in conuiuiis uestris et opus domini non respiciti . nec opera manum eius consideratis., Propterea captibus ductus est populus meus quia non abuit scientiam . et nobiles eius interierunt fame et multitudo eius siti exaruit., Propterea dilatauit infernus animam 30 suam et aperuit hos suum absque ullo termino.,

Et descendenter fortis eius et populus eius et sublimes gloriosi que eius ad eum.,

Et incurbatur homo et humiliabitur vir⁴ et oculi sublimium deprimuntur., Et exaltabitur dominus exercitum in iudicio⁴ et deus srael sanctificabitur in iustitia., amen

EPISTOLA PAULI APOSTOLI⁴ AD ROMANOS.,

(I Cor. I 17-22) ||

5

FRATRES⁴ non misit me xps bbtizare⁴ sed euangelizare., Non in sapientia uerbi⁴ ut non euacuetur crux xpi., Uerbum enim crucis pereuntibus quidem stultitia est.,

Is autem qui salbi fiunt id est nobis⁴ uirtus dei est.,

Scribtum est enim.,

10

Perdam sapientiam sapientium⁴ et prudentiam prudentium reprobabo.,

Ubi sapiens⁴ ubi scriba⁴ ubi conqueritor huius saeculi.,

Nonne stultam fecit deus sapientiam huius mundi ?

Nam quia in dei sapientiam non cognobit mundus per sapientiam deum⁴ placuit deo per stultitiam predicationis salbos facere credentes.,

Quoniam et iudei signa petunt⁴ | 438 | et greci sapientiam querunt⁴ per fidem quae est xpo ihesu domino nostro., amen

LECTIO SANCTI EUANGELII⁴ SECUNDUM MATHEUM., 20
(IV 18-23)

IN ILLO TEMPORE⁴ dominus noster ihesus xps ambulans iuxta mare galileae⁴ uidit duos fratres . simonem qui uocatur petrus . et andream fratrem eius⁴ mittentes redde in mare erant enim piscatores.,

25

Et ait illis . ihesus., Uenite post me⁴ et faciam uos fieri pisca-tores hominum.,

At illi continuo relicts retibus secuti sunt eum.,

Et procidens inde⁴ uidit alios duos fratres iacobum zebedei⁴ et iohannem fratrem eius in nabi cum zebedeo patre eorum⁴ refi- 30

¹ sublimium corr.

cientes retia sua et uocauit eos., Illi autem statim relictis retibus || et patrem & secuti sunt eum.,

Et circuibat ihesus totam galileam docens in sinagogiis eorum & et predicans euangelium regni et sanans omnem langorem & et 5 omnem infirmitatem in populo., amen.

III° DOMINICO.,

LECTIO LIBRI⁴ ESAYE PROPHETE., (V 18-27)

HAEC DICIT DOMINUS.,

Ue qui traitis iniquitatem in funiculis uanitatum & et quasi 10 uinculum plaustri peccatum., Qui dicitis festinet et cito ueniat opus eius & et uideamus et adpropriet et ueniat consilium sancti srahel . et sciemos illut., Ue & qui dicitis bonum malum & et malum bonum., Ponentes tenebras lucem⁵ et lucem in tenebras., Ponentes | 439 | amarum dulcem & et dulcem in amarum., Ue & qui 15 sapientes estis in oculis uestris & et coram uobis met ipsis prudentes., Ue & qui potentes estis ad bibendum uinum & et uiri fortes ad miscendam ebrietatem., Qui iustificatis impium pro muneribus eius & et iustitiam iusti aufertis ab eo., Propter hoc & sicut deuorat stipulam lingua ignis . et calor flame exurit & sic radix eorum 20 quasi fabilla erit et germen eorum ut pulbis ascendet., In omnibus is non est aduersus furor eius & sed aduc manus eius extenta.

Et elebabit signum in nationibus procul et siuilabit ad eum de finibus terre . et ecce festinus uelociter ueniet., Non est deficiens neque laborans & non dormi || taut neque obdormiet neque solbetur cingulum renum eius⁶ nec rumpetur corrigia calciamentorum eius ait dominus omnipotens., amen.

EPISTOLA PAULI APOSTOLI⁴ AD ROMANOS., (VI 19-23)

FRATRES & umanum dico propter infirmitatem carnis uestrae., Sicut enim exhibuistis membra uestra seruire inmunditia & et

¹⁹ lingua corr. ² manus ex ligna

iniquitati ad iniquitatem, ita et nunc exhibete membra uestra seruire iustitiae in sanctificationem., Quum enim serui essetis peccati, liberi fuistis iustitiae.,

Quem ergo fructum abuistis tunc in isv in quibus nunc erubescitis.,

Nam finis illorum, mors est.,

Nunc uero liberati a peccato serui autem facti deo, habetis fructum uestrum | 440 | in sanctificatione, finem uero uitam aeternam.,

Stipendia enim peccati mors., Gratia autem dei uita aeterna, in xpo ihesu domino nostro., amen

LECTIO SANCTI EUANGELII SECUNDUM MATHEUM.,
(VIII 1-13)

IN ILLO TEMPORE, dominus noster ihesus xps cum descendisset de montem, securus est eum turbe multe.,

Et ecce leprosus ueniens adorabit eum dicens.,

Domine si uis, potes me mundare.,

Et extendens manum ihesus, tetigit eum dicens.,

Uolô, mundare.,

Et confestim, mundata est lepra eius., Et ait illi, ihesus.,

Uide, nemini dixeris, sed uade ostende te sacerdoti, et offers munus quod precepit moyses in testimonium illis., Quum autem introisset capharnaum, accessit ad eum centurio rogans eum et dicens.,

Domine puer meus iacet in domo, paraleticus, et male torquetur., Et ait illi ihesus.,

Ego ueniâ, et curabo eum.,

Et respondens centurio, ait.,

Domine, non sum dignus ut intres sub tectum meum, sed tantum dic uerbo, et sanabitur puer meus.,

Nam et ego homo sum sub potestate constitutus, habens sub

¹ nuc corr. ²⁰ illis corr.

me milites^v et dico huic uade et uadit . et alio ueni et uenit^v et seruo meo fac hoc . et facit.,

Audiens autem ihesus miratus est^v et sequentibus se dixit.

Amen dico uobis^v non inueni tantam fidem in srahel.,

5 Dico autem uobis^v quod multi ab oriente et occidente uenient et recumbent cum abraham et ysahac et iacob^v | 441 | in regno caelorum., Filii autem regni eicientur in tenebras exteriore^v ibi erit fletus et stridor dentium.,

Et dixit ihesus centurioni.,

10 Uade et sicut credidisti fiat tibi^v et sanatus est puer in illa hora., amen.

LEGENDUM IN III° . DOMINICO.,

LECTIO LIBRI^v ESAYE PROPHETE,, (XL 27-31)

HAEC DICIT DOMINUS.,

15 Quare dicis iacob^v et loqueris srahel^v:

Abscondita est uia mea a domino^v et a deo meo iudicium meum transbit.,

Numquid nescis^v aut non audisti* deus sempiternus^v dominus qui creauit terminos terrae ?, Non deficiet neque laborabit^v nec 20 est inuestigatio sapientiae eius.,

Qui dat lapsos uirtutem^v et is qui non sunt fortitudinem^v et robur multiplicat., ||

Deficient pueri et laborabunt^v et iubenes in infirmitate cadent.,

Qui autem sperant in domino mutabunt fortitudinem^v . et adsument pinnas ut aquile., Current et non laborabunt^v ambulabunt et non deficient., amen

EPISTOLA PAULI APOSTOLI^v AD ROMANOS., (XI 32-36)

FRATRES^v conclusit deus omnia incredulitate^v ut omnibus misereatur.,

¹⁸ audisti* s erasmus

O altitudo diuitiarum sapientiae et scientie dei:

Quam inconpreensiulia sunt iudicia eius et inuestigabiles
ue ipsius.,

Quis enim cognobit sensum dominis aut quis consiliarius eius
fuit et ostendit illi.,

Aut quis prior dedit eis et retribuetur illi.,

Quoniam ex ipso et per ipsum et in ipso sunt omnia ipsi
gloria in secula seculorum., amen | 442 |

LECTIO SANCTI EUANGELII SECUNDUM MATHEUM.,

(VIII 14-26)

10

IN ILLO TEMPORE: quum uenisset ihesus in domum
petri: uidit socrum eius iacentem et febricitantem: et tetigit
manum eius et dimisit eam febris: et surrexit et ministrabat eis,

Uespere autem facto: obtulerunt ei multos demonia habentes:
et eiciebat spiritus uerbo: et omnes male habentes curabit: ut 15
adimpleretur quod dictum est per esayam prophetam dicentem.,
Ipsi infirmitates nostras accepit: et egrotationes ipse portabit.,

Uidens autem ihesus turbas multas circa se: iussit ire trans
fretum., Et accedens unus scriba: dixit illi.,

Magister: sequar te quocumque ieris., Et dicit ei ihesus., 20

Uulpes fobeas habent || et uolucres caeli nidos: filius autem
hominis non habet ubi caput reclinet.,

Alius autem de discipulis eius: ait illi., Domine: permitte me
primum ire: et sepelire patrem meum., Ihesus autem: ait illi.,
Sequere me et dimitte mortuos: sepelire mortuos suos., 25

Et ascidente eo in nabicula: secuti sunt eum discipuli
eius.,

Et ecce motus magnus factus est in mari: ita ut nabicula
operiretur fluctibus . ipse uero dormiebat.,

Et accesserunt et suscitarerunt eum: dicentes., 30

Domine: salba nos perimus.,

Et dicit eis.,

Quid timidi estis modice fidei? Tunc surgens imperauit uentis et mari⁴ et facta est tranquillitas magna., amen. | 443 |

ITEM DE QUINTO DOMINICO.,
LECTIO LIBRI⁴ ESAYE PROPHETE (XLVIII 16-21)

- 5 HEC DICIT DOMINUS.,
Accedite ad me⁴ et audite hoc.,
Non a principio in abscondito loquutus sum⁴ ex tempore ante quam fieret ibi eram., Et nunc dominus misit me⁴ et spiritus eius.,
Haec dicit dominus redemtor tuus fortis srahel., Ego dominus
10 deus tuus docens te utilia⁴ gubernans te in uia quam ambulabas.,
Utinam adtendisses mandata mea⁴ et facta fuisset sicut flumen pax tua et iustitia tua sicut gurgites aquarum⁴ et fuisset quasi arena semen tuum et stirpis uteris tui ut lapilli eius non interis-
sênt . et non fuisset adtritum nomen eius affaciea mea., ||
15 Egredimini a babilone fugite a caldeis in uoce exultationis.,
Adnuntiate⁴ auditum facite hoc., Afferte illum usque ad extremum terrae⁴ dicite redemit dominus serbum suum iacob., Non sitierunt in deserto cum educeret eos . aquam de petra produxit eis⁴ et scidit petram et fluxerunt aquae., amen

20 EPISTOLA PAULI APOSTOLI⁷ AD ROMANOS., (VI 12-18)

FRATRES⁴ non regnet peccatum in uestro mortali corpore⁴
ut obediatis concupiscentiis eius.,

Sed neque exibeatis membra uestra arma iniquitatis peccato⁴
sed exhibete uos deo tamquam ex mortuis uiuentes⁴ et membra
25 uestra arma iustitiae deo., Quid ergo peccabimus quoniam non sumus sub lege⁴ sed sub gratia? Absit. | 444 |

An nescitis quoniam cui exhibuistis uos seruos ad obediendum⁴
serui estis eius cui obedistis sibe peccati ad mortem⁴ sibe obedientiae ad iustitiam.,

8 nunc c add. sup. lin. 15 fugite g. 2 manu suppletum

Gratias autem deo quod fuistis serui peccati⁴ obedistis autem ex corde in eam formam doctrineⁱ in qua^{*} traditi estis.,

Nunc uero liberati a peccato⁴ serui autem facti estis iustitiae per ihm xpm dominum nostrum., amen.

**LECTIO SANCTI EUANGELII SECUNDUM MATHEUM., 5
(XXIV 3-36)**

IN ILLO TEMPORE⁴ Accesserunt discipuli ad dominum ihesum dicentes.,

Dic nobis⁴ quod signum erit aduentus tui⁴ et consummationem saeculi.,

Uidete⁴ ne quis uos seducat.,

Multi enim uenient in nomine meo dicentes ego sum xps⁴ et multos seducent.,

Audituri autem estis prelia et opiniones preliorum⁴ || uidete ne turbemini.,

Oportet enim fieri haec⁴ sed nondum est finis.,

Consurget enim gens in gentem⁴ et regnum in regnum⁴ et erunt pestilentiae et famis⁴ et terrae motus per loca.,

Hec autem omnia⁴ initia sunt dolorum.,

Tunc tradent uos in tribulatione et occident uos⁴ et eritis odio omnibus gentibus propter nomen meum.,

Et tunc scandalizabuntur multi et inuicem tradent⁴ et odio abebunt inuicem.,

Et multi seudo prophete surgent⁴ et seducent multos.,

Et quoniam habundabit iniquitas⁴ et refrigescit karitas mul- torum.,

Qui autem perseberaberit usque in finem . hic salbus erit.,

Et predicabitur hoc euangelium regni in uniuerso orbem taerarum . in testimonium omnibus gentibus⁴ et tunc ueniet consumatio., | 445 |

Quum ergo uideritis abominationem desolationis⁴ quae dicta

² in qua^{*} m erasmus ²⁵ Et erasmus 2 manu

- sunt a danielo propheta stantem in loco sancto¹ qui legit intellegat.,
 Tunc qui in iudea sunt fugient in montibus² et qui in tecto
 non descendet tollere aliquid de domo sua.,
 Et qui in agro³ non reuertetur tollere tunicam suam..
- 5 Ue autem pregnantib⁴ . et nutrientibus in illis diebus.,
 Orate autem⁵ ut non fiat fuga uestra hieme uel sabbato.,
 Erit enim tunc tribulatio magna⁶ qualis non fuit ab initio mundi
 usque modo neque fiet., Et nisi brebiati fuissent dies illi⁷ non
 fieret salba omnis caro.,
- 10 Sed propter electos brebiabuntur dies illi.,
 Tunc si quis uobis dixerit ecce hic est xps aut illic⁸ nolite
 credere., ||
- Surgent enim seudo xpi⁹ et seudo prophete . et dabunt signa
 magna et prodigia ita ut in errorem inducantur¹⁰ si fieri potest
 15 etiam electi.,
- Ecce predixi uobis.,
 Si ergo dixerint uobis ecce in deserto est¹¹ nolite exire.,
 Ecce in penetrabilibus . nolite credere.,
 Sicut enim fulgur exiit ab oriente et paret usque in occidente¹²
 20 ita erit aduentus filii hominis.,
- Ubi cum fuerit corpus¹³ illic congregabuntur et aquile.,
 Statim autem post tribulationem dierum illorum¹⁴ sol obscura-
 bitur¹⁵ et luna non dauit lumen suum¹⁶ et stelle cadent de caelo¹⁷
 et uirtutes caelorum commobebuntur.,
- 25 Et tunc pareuit signum | 446 | filii hominis in caelo.,
 Et tunc plangent omnes tribus terrae¹⁸ et uidebunt filium
 hominis uenientem in nubibus caeli . cum uirtute multa et mage-
 state excelsa.,
- Et mittet angelos suos cum tuba et uoce magna¹⁹ et congre-
 30 gabuntur electos eius a quattuor uentis a sumis caelorum²⁰ usque
 ad terminos eorum.,
- AB ARBORE AUTEM FICI²¹ discite parabolam.,

¹ danielo o add. seriori manu ² reuertatur 1 manu ³ parit corr. ⁴ uirtutes rtut 2 manu

Quum iam ramus eius tener fuerit et folia nata²³ scitote quia prope est estas.,

Ita et uos quum uideritis hec omnia²⁴ sciatis quia prope est in ianuis.,

Amen dico uobis . quia non preteribit haec generatio²⁵ donec omnia fiant.,

Caelum et terra transibunt²⁶ || uerba autem mea non preteribunt., De die autem illa et hora nemo scit²⁷ neque angeli caelorum²⁸ nisi pater solus., amen.,

LECTIO LIBRI²⁹ ESAYE PROPHETE (XLVIII 12-15)

10

HAEC DICIT DOMINUS.,

Audi me iacob et srahel quem ego uoco³⁰ ego ipse ego primus et nobissimus.,

Manus quoque mea fundaberunt terram³¹ et dextera mea mensa est caelos³² et ego uocabo eos et stabunt simul., Congregamini omnes uos et audite³³ quis de his adnuntiabit haec.

Dominus dilexit eum et faciat uolumtam suam in babilone³⁴ et bracium suum in caldeis., Ego loquutus sum et uocabi eum³⁵ adduxi* eum et directa est uia eius., amen.,

EPISTOLA PAULI APOSTOLI³⁶ AD ROMANOS., (XII 1-16) | 447 | 20

20

FRATRES³⁷ obsecro uos per misericordiam dei³⁸ ut exibeatis corpora uestra hostiam uibentem sanctam deo placentem.

Rationabilem obsequium uestrum et nolite confirmari uicis saeculi³⁹ sed reformamini in nouitate sensus uestri⁴⁰ ut probetis que sit uolumtas dei bona placens et perfecta.,

25

Dico autem uobis per gratiam dei quae data est mici⁴¹ omnibus qui sunt inter uos.,

Non plus sapere quam oportet sapere⁴² sed sapere ad sobrietatem . et unicuique sicut diuisit deus mensuram fidei.,

²³ uhic h add. sup. lin. ²⁹ diuisit corr.

Sicut enim in uno corpore multa membra habemus: membra autem omnia cum sint de uno corpore non eundem actum habent: ita multi unum corpus sumus in Christo., Singuli autem alterius membrorum.

5 Abentes autem donationem secundum gratiam quae data est nobis differentiae siue profetiae secundum rationem fidei: sive misterium in ministrando: siue qui docet in doctrina.,

Qui exortatur: in exortatione.,

Qui tribuet: in simplicitate.,

10 Qui pre est: in sollicitudine..

Qui miseretur: in ilaritate.,

Dilectio: sine simulatione.,

Odientes malum: aderentes bonum.,

Karitatem fraternitatis: inuicem diligentes.,

15 Honore: inuicem preferentes.,

Sollicitudinem: non pigri.,

Spiritu ferventibus: deo seruientes.,

Spe gaudentes: in tribulatione patientes.,

Oratione instantes memoriis sanctorum coiunericantes | 448 |

20 ospitalitatem sectantes.,

Benedicite: persequentes uos.,

Benedicite: et nolite maledicere.,

Gaudete: cum gaudentibus.,

Flete: cum flentibus.,

25 Idipsum inuicem sentientes.,

Non alta sapientes: sed umilibus consentientes: per fidem que est in Christo Ihesu domino nostro., amen

LECTIO SANCTI EUANGELII: SECUNDUM MATHEUM.,
(VII 12-21)

30 IN ILLO TEMPORE: dominus noster Iesus Christus loquebatur discipulis suis dicens., Omnia quecumque uultis ut faciant uobis homines: ita et uos facite eis.,

Haec est enim lex: et prophete.,

Intrate per angustam portam: quia lata porta et spatiosa uia
quae dicit ad perditionem: et multi sunt qui intrant per eam.,

Quam angusta porta et arta uia quae dicit ad uitam: || et pauci
sunt qui inueniunt eam., Adtendite a falsis prophetis qui uenient
ad uos in uestibus ouium intrinsecus autem sunt lupi rapaces: a
fructibus eorum cognoscetis eos., Numquid colligunt de spinis
ubas: aut de tribulis ficus?

Sic omnis harbor bona: fructus bonos facit.,

Mala autem harbor: fructus malos facit., Non potest harbor ¹⁰
bona malos fructus facerê. neque harbor mala fructus bonos facere

Omnis harbor quae non facit fructum bonum: excidetur et in
igne mittetur.,

Igitur ex fructibus eorum: cognoscetis eos., Non omnis qui
dicit mici domine . domine intrabit in regnum caelorum: sed qui ¹⁵
facit uolumtam patris mei qui in celis est, | 449 | ipse intrabit
in regnum caelorum.,

UII^aLECTIO LIBRI⁴ ESAYE PROPHETE., (LI 1-3)

IN DIEBUS ILLIS: ait esaias.,

²⁰

Audite me qui sequimini quod iustum est: et queritis domi-
num., Adtendite ad petram unde excisi estis: et ad cabernam laci-
de qua precisi estis.,

Adtendite ad abraham patrem uestrum: et ad saram que
peperit uos.,

²⁵

Quia unum uocabi eum: et benedixi ei et multiplicabi eum.,
Consolauitur ergo dominus syon: et consolabuntur omnes ruine
eius et ponet desertum eius quasi delicias: et solitudinem eius
quasi ortum domini., Gaudium et letitiam inuenietur in ea: gra-
tiarum actio et uox laudis., amen., ||

³⁰

⁹ fructos ² manu bonos ^s add. sup. lin. ²³ precisi corr.

EPISTOLA PAULI APOSTOLI⁴ AD ROMANOS., (XII 16-21)

FRATRES⁴ nolite esse prudentes aput uos met ipsos⁴ nulli malum pro malo reddentes., Prouidentes bona non tantum coram deo⁴ sed etiam coram hominibus.,

5 Si fieri potest quod ex uobis est⁴ cum omnibus hominibus pacem habentes., Non uos met ipsos defendantes karissimi⁴ sed date locum ire.,

Scriptum est enim.,

Mici uindictam⁴ ego retribuam dicit dominus.,

10 Sed si esurierit inimicus tuūs . ciba illum.,

Si sitit⁴ potum da ei.,

Hoc enim faciens⁴ carbones ignis congeres super caput eius.,

Noli uinci a malo⁴ sed uince in bono malum⁴ per fidem quae est in xpo ihesu domino nostro., amen | 450 |

15 LECTIO SANCTI EUANGELII⁴ SECUNDUM MATHEUM.,
(Marc. I 35-44)

IN ILLO TEMPORE⁴ egressus ihesus abiit in desertum locum⁴ ibique orabat., Et secutus est eum symon⁴ et qui cum illo erant., Et cum inuenissent eum dixerunt ei⁴. quia omnes 20 querunt te.,

Et ait illis., Eamus in proximos uicos et ciuitates ut ibi predicem⁴ ad oc enim ueni., Et erat predicans in sinagogiis eorum et omni galilea demonia eiciens.,

Et uenit ad eum leprosus deprecans eum et genuflexu dixit.,
25 Domine si uis⁴ potes me mundare., Ihesus autem misertus eius extendens manum suam⁴ et tangens eum dixit illi., Uolô mundare., Et quum dixisset statim discessit ab eo lepra⁴ et mundatus est.,

Et cominatus ei statim || egecit illum et dicit ei.,

Uide nemini dixeris sed uade ostende te principibus sacerdotum⁴ et offer pro emundatione tua quod precepit moyses in testimonium illis., amen

UIII^o.

LECTIO LIBRI ESAYE PROPHETE., (XLIX 1-6)

HAEC DICIT DOMINUS.,

Audite insule et adnuntiate populi de longe.,

Dominus ab utero uocabit me de uentre matris meae recordatus est nominis mei et posuit os meum quasi gladium acutum., 5

In umbra manus suae protexit me et posuit me quasi signum ad sagittam.,

In faretra sua abscondit me et dixit mici., Serbus meus es tu srael quia in te glorificabor., Et ego dixi in uacuum laborabit sine causa | 451 | et uane fortitudinem meam consumsi., 10

Ergo iudicium meum cum dominos et opus meum cum deo meo?

Et nunc haec dicit dominus.,

Formans me ex utero serbum siui ut reducam iacob ad eum 15 et srahel congregabitur., Et glorificatus sum in oculis domini et deus meus factus est fortitudo mea.,

Et dixit., Parum est ut sis mici serbus ad suscitandum tribus iacob et feces srael conuertendas.,

Dedi te in lucem gentium ut sis salus mea usque ad extremum 20 terrae., Ait dominus omnipotens., Amen

EPISTOLA PAULI APOSTOLI AD ROMANOS., (XVI 17-20)

FRATRES rogo uos ut obserbetis eos qui dissesiones et scandala preter doctrinam quam uos didicistis faciunt et declinate ab illis., 25

Huiusmodi enim xpo domino nostro non seruiunt sed suo uentri et per dulces sermones et benedictiones seducunt corda innocentium.,

Uestra enim obedientia in omnem locum diuulgata est.,

Gaudeo igitur in uobis^v sed uolo uos sapientes esse in bonô . et simplices in malo., Deus autem pacis conterat satan sub pedibus uestris uelociter., Gratia domini nostri ihesu xpi uobiscum., amen

LECTIO SANCTI EVANGELII^v SECUNDUM MARCUM.,

5 (V 21-34)

IN ILLO TEMPORE^v cum transcendisset ihesus in nauicula trans fretum^v conuenit multa turba ad illum et erat circa mare.,

Et uenit quidam de arcis sinagogis nomine iairus et uidens eum procidit ad pedes eius^v et deprecabatur | 452 | eum multum 10 dicens.,

Quoniam filia mea in extremis est^v ueni impone manum super eam ut salba sit et uibat., Et abiit cum illo^v et sequebatur eum turba multa et comprimebant illum.,

Et mulier quedam erat in proflubio sanguinis annis duodecim 15 et fuerat multa perpessa a pluribus medicis^v et erogaberat omnia sua nec quicquam profecerat^v sed magis deterius habebat., Quum audisset de ihesu^v uenit in turba retro et tetigit uestimenta eius.,

Dicebat enim quia si uel uestimenta eius tetigero^v salba ero., 20 Et confestim siccatus est fons sanguinis eius^v et sensit corpori quod sanata esset a plaga., ||

Et statim ihesus cognoscens in semetipso uirtutem que exierat de eo^v conuersus ad turbas agebat.,

Quis tetigit uestimenta mea.,

25 Et dicebant ei discipuli eius.,

Uides turbam comprimentem te^v et dicis quis tetigit me ?

Et circum inspiciebat uidere eam quae hoc fecerat.,

Mulier autem timens et tremens^v sciens quod factum esset in se^v uenit et procidit ante eum et dixit ei omnem ueritatem.,

30 Ille autem dixit ei.,

Filia^v fides tua te salbam fecit., Uade in pace et esto sana a plaga tua., amen.

LECTIO NONAM

LECTIO LIBRI¹ ESAYE PROPHETE., (LXVI 10-13 passim)HAEC DICIT² DOMINUS.,Letamini cum iherusalem³ et exultate in ea omnes qui diligis-
tis . eam., | 453 |

5

Gaudete cum ea gaudio magno uniuersi qui lugebatis super
eam⁴ ut sugais et repleamini ab ubere consolationis eius⁵ ut
mulgeatis et d⁶liciis afluamini ab omnimoda gloria eiusQuia haec dicit⁷ dominus.,Ecce ego d⁸elinabo super eam quasi flubium pacis⁹ quasi tor- 10
rentem inundatorem gloriam gentium quam sugetis., Quomodo
sicut mater bladiatur¹⁰ ita et ego consolabor uos et in iherusalem
consolabimini¹¹ et sanabo constrictiones uestras dicit dominus
exercituum.,EPISTOLA PAULI APOSTOLI¹² AD ROMANOS., (XIII 10-14) 15FRATRES¹³ dilectio proximi malum non operatur., Plenitudo
autem legis est dilectio., Et hoc scientes tempus¹⁴ quia hora est ||
iam nos de somno surgere.

Nunc enim proprior est nostra salus quam credimus

Nox precessit dies autem adpropinquabit.,

20

Abiciamus erg¹⁵ a nobis opera tenebrarum¹⁶ et induamus nos
arma lucis sicut in diae oneste ambulemus., *Non in comedientibus¹⁷*
et ebrietatibus¹⁸ Non in cubilibus¹⁹ et in pudicitiis.,Non in contentione et emulatione²⁰ sed induimini dominum
nostrum ihesum xpm., amen

25

LECTIO SANCTI EUANGELII²¹ SECUNDUM MATHEUM.,

(Marc. X 17-31)

IN ILLO TEMPORE²² quum egressus esset ihesus in
uiam²³ procurrens uidam genuflexu ante eum rogabat eum⁷ sugeatis 2 manu²² Non ebrietatibus add. marc. 2 manu

comedientibus s erastiu.

dicens., Magister bone\ quid faciam ut uitam eternam percipiam.,
Ihesus autem dixit ei.,

Quid me dicis bonum\ nemo bonum nisi solus deus., | 454 |

Precepta\ nosti., Ne adulteres\ ne occidas\ ne fureris\ ne
5 falsum testimonium dixeris\ ne fraudem feceris., Honora patrem
tuum\ et matrem.,

Et ille respondens\ ait illi.,

Magister\ omnia haec conserbaui a iubentute mea.,

Ihesus autem intuitus eum\ dilexit eum et dixit illi.,

10 Unum tibi de est., Uade quecumque habes uence et da paupe-
ribus . et habebis tesaurum in caelis\ et ueni sequere me.,

Qui CONTRISTATUS IN VERBO\ abiit merens erat enim habens
possessiones multas.,

Et circum inspiciens ihesus\ ait discipulis suis,

15 Quam difficile est qui pecunias habent\ in regnum dei introire.,
Discipuli autem obstupescabant in || uerbis eus., At ihesus
rursum respondens dixit illis.,

Filioli\ quam difficile est confitentes in pecunias\ regnum dei
introire.,

20 Facilius est camelum per foramen acus transire\ quam diuitem
intrare in regnum caelorum.,

Qui magis admirabantur dicentes ad semet ipsos.,

Et quis potest salbus fieri.,

Et intuens in illos ihesus\ ait.,

25 Aput homines impossibile est\ sed non apud eum.,
Cepit ei petrus dicere.,

Ecce nos dimisimus omnia et secuti sumus.e\ quid erit nobis
Respondens ihesus ait.,

Amen amen dico uobis\ nemo est qui requerit domos\ aut
30 fratres\ aut sorores aut matrem\ aut patrem\ aut filios\ aut
agros | 455 | propter me aut propter euangelium\ qui non accipiet
centies tantum.,

Nunc in tempore hoc domos\ et fratres\ et sorores\ et ma-

tres et filios et agros cum persecutionibus et in seculo futuro uitam aeternam.,

Multi autem erunt primi nobissimi et nobissimi primi., amen

ALIUM.,

LECTIO SANCTI EUANGELII SECUNDUM MARCUM., 5
(X 46-52)

IN ILLO TEMPORE dominus noster ihesus xps uenit ierico et discipuli eius et plurima multitudo., Et proficiscente eo de iherico filius . timei bartimeus cecus sedebat iuxta uiam mendicans.,

10

Qui quum audisset quia ihesus nazarenus esset caepit clamare et dicere.,

Fili dauid ihesu miserere mei.,

Et cominabantur illi multi ut taceret., ||

At ille multo magis clamabat., Fili dauid ihesu miserere 15 mei., Et stans ihesus precepit illum uocari et uocant cecum dicentes ei.,

Amice animequior esto surge** uocat te.,

Qui projecto uestimento suo exiliens uenit ad eum.,

Et respondens illi ihesus dixit

20

Quid uis tibi faciam.,

Cecus autem dixit ei.,

Rabboni ut uideam.,

Ihesus autem dixit illi.,

Uade fides tua te salbum fecit., amen.

25

DECIMUS.,

LECTIO LIBRI I HEREMIE PROPHETE (XXXI 31-34)

ECCE DIES UENIUNT dicit dominus et feriam domui srahel et domui iuda fedus nobum., non secundum pactum quod

²² ei add. 2 manu

pepigi cum patribus eorum, in die quando adpreendi manum eorum ut educerem | 456 | eos de terra egypti.,

Pactum quod irritum fecerunt et ego dominatus sum eorum dicit dominus, sed oc erit pactum quod feriam cum domo srahel.,
5 Post dies illos dicit dominus, dabo legem meam in uisceribus eorum et in corda eorum scribam eam, et ero eis in deum, et ipsi erunt mici in populum.,

Et non docebunt ultra uir proximum suum, et uir fratrem suum dicens., cognoscite dominum.,

10 Omnes enim cognoscent me a minimo eorum usque ad maximum eorum, ait dominus.,

Quia propitiabor iniquitati eorum, et peccatum eorum non memorabor amplius ait dominus omnipotens., amen.

EPISTOLA PAULI APOSTOLI AD ROMANOS., (I Cor. III 16-23)

15 FRATRES, nescitis quia templum dei estis, || et spiritus dei habitat in uobis ?

Si quis templum dei uiolaberit, disperdet illum deus., Templum enim dei est sanctum *** quod estis uos.,

Nemo uos seducat.,

20 Si quis uidetur inter uos sapiens esse in hoc seculo, stultus fiat ut sit sapiens.,

Sapientia enim huius mundi, stultitia est apud deum.,

Scriptum est enim.,

Conpreendam sapientes, in astutia eorum., Et iterum.,

25 Dominus nobis cogitationes sapientium quoniam uane sunt.,

Itaque nemo gloriaetur in homine, omnia enim uestra sunt.,

Siue paulus, siue apollo, siue chefas, siue ic mundus, siue uita, siue mors, siue presentia, siue futura . omnia enim uestra sunt.,

30 Uos autem xpi, xps autem dei, cui gloria in seculorum., amen., | 457 |

LECTIO SANCTI EUANGELII²² SECUNDUM LUCAN.,
(IV 31-V 11)

IN ILLO TEMPORE²³ descendit ihesus in capharnaum ciuitatem galileae²⁴ ibique docebat eos turbas sabbatis., Et stupebant in doctrina eius²⁵ quia in potestate erat sermo ipsius., 5

ET IN SINAGOGA ERAT HOMO habens daemonium inmundum²⁶
et exclamabit uoce magna dicens.,

Sine . quid nobis et tibi ihesu nazarene²⁷ uenisti perdere nôs.,
Scio te²⁸ quod sis sanctus dei.,

Et increpauit illi ihesu dicens., 10

Obmutescê . et exi ab illo.,

Et cum proiecisset illum daemonium in medium²⁹ exiit ab illo
nicilque illi nocuit., Et factus est pabor in omnibus³⁰ et conloquebantur ad inuicem || dicentes., Quod est hoc uerbum³¹ quia in
potestate et uirtute imperat inmundis spiritibus et exeunt., 15

Et diuulgabatur famam de illo in omnem locum regionis.,

SURGENS AUTEM de sinagoga³² introibit in domum symonis.,

Socrus autem symonis³³ tenebatur magnis febribûs . et rogarerunt illum pro ea.,

Et stans super ea imperabit febri et dimisit illam³⁴ et continuo 20
surgens ministrabat illis.,

Cum sol autem occisiset³⁵ omnes qui abebant infirmos uariis
langoribus ducebant illos ad eum.,

At ille singulis manus inponens³⁶ curabat eos.,

Exiebant autem demonia a multis clamantium et dicentium³⁷ 25
quia tu es | 458 | filius dei., Et increpans non sinebat eos loqui
quia sciebant ipsum esse xpm..

Facta autem haec³⁸ egressus ibat in desertum locum et turbae
requirebant eum et inuenerunt usque ad ipsum et detinebant
illum³⁹ ne discederet ab eis., 30

Quibus ille ait.,

22 occisiset corr.

Quia et aliis ciuitatibus oportet me euangelizare regnum dei,
quia ideo missus sum., Et erant predicans in sinagogiis galileae.,
Factum est autem cum turbe inruerent in eum ut audirent uer-
bum dei et ipse stabat secus stagnum genessaret.,

- 5 Et uidit duas nabes stantes secus stagnum, piscatores autem
descenderunt et lababant retia.,

Ascendens autem in nabem || quae erat symonis, rogabat eum
ut a terra reduceret pusillum., Et sedens, docebat de nabicula.,
Ut cessauit autem loqui, dicit ad simonem.,

- 10 Duc in altum . et laxate retia uestra in capturam.,
Et respondens symon, dixit illi., Preceptor, per totam noctem
laborantes, nici cepimus.,

In uerbo autem tuo, laxabo rete.,

- ET QUUM HOC FECISSET, concluserunt piscium multitudinem
15 copiosam.,

Rumpebatur autem rete eorum, et annuerunt sociis . qui erant
in alia nabe, ut uenirent et adiubarent eos., Et uenerunt et im-
pleberunt ambas nauiculas, ita ut mergerentur.,

- Quod cum uideret symon petrus, procidit ad pedes | 459 | ihesu
20 dicens., Exi a me domine, quia homo peccator sum.,

Stupor enim circumdederat eum . et omnes qui cum illo erant
in capture piscium quam ceperant.,

Similiter autem iacobum et iohannem filios zebedei qui erant
socii symonis.,

- 25 Et ait ad symonem ihesus.,

Nolite timere., Ex hoc iam hominis eris capiens.,

Et subductis a terram nabibus, relicts omnibus seuti sunt
eum., amen

XI°.,

- 30 LECTIO LIBRI HEREMIE PROPHETE., (VIII 4-6, 11;
IX 3-5, 9-10, 23-24)

HEC DICIT DOMINUS.,

Num quid qui cadet non resurget, aut qui aduersus est non

reuertetur? Quare ergo aduersus est populus iste in iherusalem
aduersione contemtiosa., Adpreenderunt mendacium⁴ || et nolue-
runt reuerti.,

Adtendi et absultaui nemo quod bonum est loquitur⁵
nullus est qui agat penitentiam super peccato suo dicens quid
fecisti.,

Omnis enim conuersi sunt ad cor suum quasi equus impetu
uadens in prelio⁶ et sanabant constrictionem populi mei ad igno-
miniam dicentes.,

Pax . pax⁷ et non erat pax.,

10

Confortati sunt in terra⁸ quia de malum ad malo egressi sunt⁹
et me non cognoverunt dicit dominus.,

Unusquisque se ad proximo suo custodiât . et in fratre suo non
habeat fiduciam.,

Quia omnis frater subplantans subplantauit¹⁰ et omnis amicus¹¹
fraudelenter incedit¹² et uir fratrem suum | 460 | deridebit et
ueritatem non loquetur.,

Docuerunt enim linguam suam loqui mendacium¹³ et ut inique
agerent laboraberunt.,

Numquid super is non uisitabo dicit dominus¹⁴ aut in gentem²⁰
uius cemodi non ulciscetur anima mea ?

Super montes adsumant fletum ac lamentum¹⁵ et super speciosa
deserti planctum magnum¹⁶ quoniam incensse sunt eo quod non
sit transiens., Haec dicit dominus.

Non gloriaetur sapiens in sua sapientia¹⁷ neque gloriaetur fortis²⁵
in fortitudine sua.,

Et non gloriaetur diues in diuitiis suis¹⁸ sed in eo gloriaetur
qui gloriatur scire et nosse me.,

Quia ego sum dicit dominus qui facio misericordiam et iudicium
in terram., Haec enim placent || mici¹⁹ ait dominus omnipotens.,³⁰
amen

EPISTOLA PAULI APOSTOLI^C AD CORINTIOS . I^a., (VI 12-20)

FRATRES^C omnia mici licent^C sed non omnia expediant., Omnia mici licēnt . sed non omnia edificant., Omnia mici licent^C sed ego sub nullius redigar potestate.,

5 Esca uentri^C et uenter escis^C deus autem et unc et haec dextre^C truet., Corpus autem non fornicationis sed domino^C et deus corpori.,

Deus uero et dominum suscitauit^C et nos suscitauit per uirtutem suam.,

10 Nescitis quia corpora uestra^C membra xpi sunt.,

Tollens ergo membra xpi^C faciam membra meretricis ?

Absit., An nescitis^C quoniam qui aderet meretrici^C unum corpus efficitur

Erunt enim inquit duo in carne una., | 461 |

15 Qui autem aderet domino^C unus spiritus efficitur., Fugite fornicationem.,

Omne peccatum quocumque fecerit homo^C extra corpus est.,

Qui autem fornicatur^C in corpus suum peccat.,

An nescitis quoniam membra uestra templus est spiritus sancti

20 qui in uobis est^C quem habetis a deo et non estis uestri.,

Emiti enim estis pretio magno^C glorificate et portate dominum in corpore uestro., amen

LECTIO SANCTI EUANGELII^C SECUNDUM LUCAN.,

(V 12-26)

25 IN ILLO TEMPORE^C quum esset ihesus in unam ciuitatem^C ecce uir plenus lepra uidens ihesum et procidens in faciem suam rogabit eum dicens.,

Domine^C si uis potes me mundare., Et extendens manum tetigit illum dicens., ||

30 Uolô . mundare., Et confestim lepra discessit ab illo^C et ipse precepit illi ut nemini diceret.,

Sed uade et ostende te sacerdoti: et offer pro emundatione tua: quod precepit moyses in testimonium illis.,

Perambulabat magis sermo de illo: et conueniebantur turbe multe ut audirent et curarentur ab infirmitatibus suis.,

Ipse autem secedebat in desertum et orabat.,

Et factum est in una dierum et ipse sedebat docens.,

Et erant farisei sedentes et legis doctores: qui uenerant ex omni castello galilee et iudee et iherusalem., Et uirtus erat domini: ad sanandum eos.,

Et ecce uir portantes in lecto hominem qui erat paraleticus: | 462 | et querebant eum inferre et ponere ante eum. et non inuenientes qua parte illum inferrent pre turba.,

Ascenderunt supra tectum: et sub tegulas submiserunt illum cum lecto in medium ante ihesum., Quorum fidem ut uidit: dixit.,

Homo: remittuntur tibi peccata tua., Et ceperunt cogitare scribe et farisei dicentes., Quis est ictus qui loquitur blasfemiâs .

Quis poterit dimittere peccata: nisi solus deûs .

Ut cognobit autem ihesus cogitationes eorum: respondens dixit ad illis., Quid cogitatis in cordibus uestris .

Quid est facilius dicere dimittuntur tibi peccata tua: an dicere surge et ambulâ . Ut autem sciatis quia filius hominis || potestatem habet in terra dimittere peccata: ait paraletico., Tibi dico: surge., Tolle lectum tuum . et uade in domum tuam.,

Et confestim surgens coram illis: tulit in quo iacebat et abiit in domum suam magnificans deum: et stupor adpreendit omnes et magnificabant dominum., Et repleti sunt timore dicentes: quia uidimus mirabilia odie., amen.

XII°.,

LECTIO LIBRI⁴ IHEREMIE PROPHETE., (III 14-23)

HAEC DICIT DOMINUS.,

Conuertimini filii reuertentes: quia ego uir uester., Et ad summam uos unum de ciuitate: et alium de cognatione.,

Et introducam uos in syon et dabo uobis pastores iuxta cor
meum et pascent uos scientia et doctrina., | 463 |

Quumque multiplicati fueritis et creberitis in terra in diebus
illis ait dominus non dicent ultra arca testamenti domini.,

5 Neque ascendet super cor neque recordabuntur illius neque
uisitabitur nec fiet ultra., In tempore illo uocabunt iherusalem
solium domini et congregabuntur ad eum omnes gentes in
nomine domini in iherusalem et non ambulabunt post prabitatem
cordis sui pessimi.,

10 In diebus illis ibit domus iuda ad domum srahel et uenient
simul de terra aquilonis ad terra quam dedi patribus uestris.,
Ego autem dixi quo modo ponam te in filiis et tribuam tibi
terram desiderabilem hereditatem preclaram exercitum gentium.,

Et dixi., Patrem uocabis me et post me ingredi non cessabis.,

15 Sed quo modo si contemnat mulier uirum suum sic contemnit
me domus srahel ait dominus., Uox in uiis audita est ploratus
et ululatus filiorum srahel.,

Quoniam iniquam fecerunt uiam suam . et obliiti sunt domini
dei sui., Conuertimini filii reuertentes et sanabo aduersiones
20 uestras dicit dominus exercituum., Ecce enim nos uenimus ad
te tu enim es domine deus noster.,

Uere mendaces erant colles multitudo montium uere in domino
deo nostro salus srahel.,

EPISTOLA PAULI . APOSTOLI⁴ AD CORINTIOS . I^a.

25

(XII 27-XIII 8)

FRATRES uos estis corpus xpi et membra de membro.,

Et quosdam quidem posuit deus in aeclesia, Primum apos-
tolos.,

Secundo profetas., Tertio doctores., Deinde uirtutes., | 464 |

30 Exinc gratia curationum.,

Opitulationes gubernationes genera linguarum.,

Numquid omnes apostoli

Numquid omnes prophetas
 Numquid omnes doctores
 Numquid omnes uirtutes
 Numquid omnes gratiam habent curationum ?
 Numquid omnes linguis loquuntur, numquid omnes interpre- 5
 tantur ?

Emulamini autem carismata meliora, et aduc excellentiorem
 uiam uobis demonstro.,

Si linguis omnium loquar et angelorum, caritatem autem non
 abeam, factus sum uelut eramentum sonans . aut cimbalum 10
 tinniens., Et si abuero profetiam, et noberim misteriam omnia,
 et omnem scientiam, et si abuero omnem fidem, ita ut montes
 transferam, ||

Karitatem autem non habeam, nicil sum., Et si distribuero in
 cibos pauperum omnes facultates meas, et si tradidero corpus 15
 meum ut ardeam, karitatem autem non habeam, nicil mici
 prode est., Karitas, patiens est., Benigna est.,

Karitas, non emulatur, non agit perperam, non inflatur,
 non est ambitiosa, non querit que sua sunt, non irritatur,
 non cogitat malum, non gaudet super iniuriam, congaudet 20
 autem ueritati., Omnia suffert, omnia credit, omnia sperat, omnia
 sustinet., Karitas numquam excedit, per fidem quae est in xpo
 ihesu domino nostro., amen

LECTIO SANCTI EUANGELII, SECUNDUM LUCAM.,

(V 27-VI 10)

25

IN ILLO TEMPORE, egressus ihesus in deserto, uidit
 publicanum nomine leui sedentem | 465 | ad telonium, et ait illi.,

Sequere me., Et relicts omnibus, surgens secutus est eum.,
 Et fecit ei conuibium magnum leui in domo sua, et erat turba
 multa publicanorum et aliorum qui cum illis erant discubentes, 30
 et murmurabant farisei et discipuli eorum dicentes ad discipulos
 eius.,

Quare cum publicanis et* peccatoribus manducatis et uibitis.

Et respondens ihesus dixit ad illos., Non egent qui sani sunt medicum, sed qui male habent.,

Non ueni uocare iustos, sed peccatores in penitentiam., At 5 illi, dixerunt ad eum., Quare discipuli iohannis ieunant frequenter || et obsecrations faciunt similiter et fariseorum, tui autem edunt et uibunt.,

Quibus ipse ait., Numquid potest filius sponsi dum illis est sponsus, facere ieunare ?

10 Uenient autem dies et cum ablatus fuerit ab illis sponsus, et tunc ieunabunt in illis diebus.,

Dicebat autem et similitudinem ad illos.,

Quia nemo commisuram a uestimento nobo, inmittit in uestimentum uetus., Alioquin, et nobum rumpit et ueteri non conuenit commisuram a nobo., Et nemo mittit uinum nobum in uteres ueteres., Alioquin, rumpet uinum nobum ut*res, ipsut effundetur et uteres peribunt., | 466 |

Sed uinum nobum in uteres nobos mittendum est, et utraque conserbantur.,

20 Et nemo biuens uetus, statim uult nobum dicit enim uetus melius est., Factum est autem in sabbato secundo primum cum transiret per sata, uellebant discipuli eius spicas et manducabant confricantes manibus.,

Quidam autem fariseorum, dicebant illis., Quid facietis, quod 25 non licet in sabbatis., Et respondens ihesus, dixit ad eos.,

Nec oc legistis quid fecit dauid cum esuriret ipse et qui cum ipso erant, quo modo intrabit in domum dei et panes propositionis sumsit et manducavit, et dedit qui cum ipso erant, quos non licebat manducare, || misi tantum sacerdotibus ?

30 Et dicebat illis., Quia dominus est filius hominis aetiam sabbati.,

FACTUM EST AUTEM et in alio sabbato, ut intraret in sinagoga et doceret.,

⁵ ieunant n add. 2 manu ¹⁶ uteres e eras. ²⁶ legitis corr.

Et erat ibi homo habens dextera manus eius arida.,
 Obserbabant autem scribe et farisei . si in sabbato curaret,
 ut inuenirent unde accusarent eum.,
 Ipse uero sciebat cogitationes eorum., Et ait homini qui abebat
 manum aridam.,
 Surge et sta in medio.,
 Et surgens stetit., Ait ad illos ihesus., Interrogo uos si licet
 sabbato bene facere an male., Animam salbam facere an per-
 dere.,
 Et circum spectis omnibus dixit homini., Extende manum ¹⁰
 tuam extendit et restituta est manu eius., | 467 |

TERTIODECIMUS.,

LECTIO LIBRI I HEREMIE PROPHETE, (V 20-VI 1)

HAEC DICIT DOMINUS.,

Adnuntiate haec domui iacob et auditum facite in iudea di- ¹⁵
 centes., Audi popule stulte qui non habes cor et habentes
 oculos non uidetis et aures et non auditis? Me ergo non time-
 bitis ait dominus et faciem meam non doleuitis? Qui posui
 arenam terminum mari preceptum sempiternum quod non pre-
 teribit., Et commobebuntur et non poterunt et intumescunt fluctus ²⁰
 eius et non transibunt illut., Populo autem huic factum est cor
 incredulum et exasperans.,

Recenserunt et abierunt et non dixerunt in corde suo || me-
 tuamus dominum deum nostrum qui dat nobis plubiam tempo-
 raneam et serotinam in tempore suo., Plenitudinem annue messis ²⁵
 custodientem nobis.,

Iniquitates nostrae declinaberunt haec et peccata nostra
 proiberunt bonam a nobis., Quia inuenti sunt in populo meo
 inpii insidiantes quasi auccupes laqueos ponentes et peducas ad
 capiendo uiros., ³⁰

²⁹ auccupes corr. potentes corr.

Decipula plena abibus, sic domus eorum plena dolo.,

Ideo magnificati sunt et ditati, incrassati sunt et inpinguati .
et preterierunt sermones meos pessime.,

Causam uiduae non audierunt, causam pupilli non dixerunt,
5 et iudicium pauperum non iudicaberunt.,

Numquid super is non uisitabo . | 468 | dicit dominus, aut
super gentem huiuscmodi . non ulciscetur anima mea ?

Stupor et mirabilia facta sunt in terra.,

Prophete prophetabunt mendacium, et sacerdotes adplaude-
10 bant manibus suis . et populus meus dilexit talia., Quid igitur
fiet in nobissimo eius.,

Confortamini filii ueniam in medio iherusalem, et sanabo
constrictiones uestras dicit dominus omnipotens., amen

EPISTOLA PAULI APOSTOLI⁴ AD CORINTIOS . I^a,

15 (II Cor. VI 11-VII 1)

FRATRES, os nostrum pateat ad uos., O corintii cor no-
strum dilatum est., Non angustiamini in nobis, angustiamini .
autem in uisceribus uestris.,

Eandem autem habentes remunerationem, tamquam || filios
20 dico., Dilatamini et uos, et nolite iugum ducere cum infidelibus.,

Que aenim participatio iustitiae cum iniuitatem aut quae
societas luci a tenebrâs., Quae autem conuentio xpi ad behlia,
atque pars fideli cum infidelê., Quae autem consensus templum
dei, cum ydôlis

25 Uos enim estis templum dei uiui, sicut deus dicit.,

Quoniam habitabo in illis et inter eos ambulabo, et illorum
ero deus et ipsi erunt mici populus.,

Propter quod exite de medio eorum et separamini dicit dominus
et inmundum ne tetigeritis, et ego recipiam uos., Et ero uobis
30 in patre et uos eritis mici in filios et filias, dicit dominus omni-
potens.,

As igitur habentes promissiones karissimi, mundemus nos ab

omni | 469 | inquinamento carnis et spiritu perficientes sanctificationem in timore dei cui gloria in secula seculorum., amen.,

LECTIO SANCTI EUANGELII SECUNDUM LUCAN.,
(VI 37-48)

IN ILLO TEMPORE dominus noster ihesus xps loquebatur discipulis suis dicens.,

Nolite iudicare et non iudicabimini., Nolite condemnare et non condemnabimini.,

Dimittite et dimittemini., Date et dabitur uobis., Mensuram bonam conexam et coagitatam et supereffluentem dabunt in sinum uestrum.,

Eadem uero mensuram qua mensi fueritis remitietur uobis., Dicebat autem illis et similitudinem.,

Numquid potest cecus cecum ducere nonne ambo in fobe cadent ? ||

Non est discipulus super magistrum., Perfectus autem omnis erit sicut et magister eius.,

Quid autem uides festucam in oculo fratris tui trabem autem quae in oculo tuo est non consideras ?

Et quomodo potes dicere fratri tuo frater sine eiciam festucam de oculo tuo ipse in oculo tuo trabem non uides ?

Ypocrita eice primum trabem de oculo tuo et tunc respicies ut educas festucam de oculo fratris tui.,

Non est enim harbor bona que facit fructos malos neque harbor mala faciens fructum bonum.,

Unaqueque harbor de fructu suo cognoscitur.,

Neque enim de spinis colligitur . ficus neque de rubo uindemiant ubas., | 470 |

Bonus homo de bono tesauro cordis sui profert bona.,

Et malus homo de malo profert malum., Ex abundantia cordis os eius loquitur.,

20 sine] eice 2 manu

Quid autem uocatis me domine domine et non facitis quae dico., Omnis qui uenit ad me et audit sermones meos et facit eos ostendam uobis cui similis est.,

Similis est homini edificanti domum qui fodit in altum et posuit fundamentum supra petram.,

Inundationem autem factam inlsum est flumen domui illi . et non potuit eam mobere., Fundata enim erat supra petram., amen.

QUARTO DECIMO DOMINICO

10 LECTIO LIBRI I HEREMIE PROPHETE (XXIII 2-8)

Haec dicit dominus deus srael ad pastores qui pascunt populum . meum., ||

Uos dispersistis gregem meum et eiecastis eos et non uisitastis eos., Ecce ego uisitabo super uos malitiam studiorum ait dominus et congregabo reliquias populi mei ab omnibus terris ad quas egeceram eos illuc.,

Et conuertam eos ad rura sua et crescent et multiplicabuntur et suscitabo super uos pastores et pascent eos., Non formidabunt ultra et non pabebunt et nullus queretur ex numero dicit dominus., Ecce dies uenient dicit dominus et suscitabo dauid germen iustum et regnabit rex et sapiens erit et faciet iudicium et iustitiam in terra.,

In diebus illis salbavitur iuda et srael habitabit confidenter.,

| 471 |

25 Et hoc est nomen quod uocabunt eum dominus iustus noster., Propter hoc ecce dies ueniunt dicit dominus et non dicent ultra uiuit dominus qui eduxit filios srael de terra egypti sed uiuit dominus qui eduxit et adduxit semen domus srael de terra aquilonis . et de cunctis terris ad quas eiecerat . eos illuc.,

30 Et habitabunt confidentes in terram suam., amen.

¹³ uisitatis s add. sup. lin.

**EPISTOLA PAULI APOSTOLI⁴ AD CORINTIOS . II^a,
(XIII 7-11)**

FRATRES⁴ oramus deum ut nihil mali faciatis.,

Non autem ut reprobati pereamus⁴ sed ut uos quod bonum est faciatis.,

Non autem ut reprobi*simus⁴ non enim possumus aliquid aduersus ueritatem⁴ sed pro ueritatem⁴, Gaudeamus enim nos quando infirmi sumus⁴ || uos autem potentes estis.,

Hoc autem oramus⁴ uestram consummationem., Ideo haec absens scribo⁴ ut non presens durius agam secundum potestatem¹⁰ quam dominus dedit mici in edi*ificationem⁴ et non in dextructionem⁴ uestram., De cetero fratres⁴ gaudete., Perfecti estote⁴ exortamini⁴ idem sapite.,

Pacem habete⁴ et deus pacis et dilectionis erit uobiscum., amen

**LECTIO SANCTI EUANGELII⁴ SECUNDUM LUCAN.,
(VII 1-16) 15**

IN ILLO TEMPORE⁴ dominus noster ihesus xps cum implesset omnia uerba sua in auribus populi⁴ intrabit in capharnaum., Centurionis autem cuiusdam serbus male habens erat moriturus⁴ qui erat illi pretiosus.; Et quum audisset de ihesu⁴ misit ad eum seniores iudeorum ut ueniret⁴ et sanaret serbum eius., At illi cum uenissent ad ihesum⁴ | 472 | rogabant eum sollicite dicentes ei., Quia dignus est⁴ ut hoc illi prestes.,

Diligit enim gentem nostram⁴ et synagogam ipse edificabit nobis., Ihesus autem ibat cum illis., Et cum iam non longe esset²⁵ a domo⁴ misit ad eum centurio amicos dicens., Domine⁴ noli uexari.,

Non enim dignus sum⁴ ut intres sub tectum meum.,

Propter quod et me ipsum non sum dignus arbitratus⁴ ut uenirem ad te.,

30

⁶ reprobissimus corr.

Sed dic uerbo et sanabitur puer meus., Nam et ego homo sum sub potestatem constitutos abens sub me milites et dico uic uade et uadit., Et alio ueni et uenit., Et serbo meo fac hoc et facit., Quo auditio ihesus miratus est., Et sequentibus se dixit., //

5 Amen dico uobis., non inueni tantam fidem in srael.,

Et reuersi qui missi fuerant domum inuenerunt serbum qui languerat sanum.,

Et factum est deinceps ibat in ciuitatem quae dicitur naym et ibant cum eo discipuli eius et turba copiosa.,

10 Quum adpropinquaret porte ciuitatis ecce defunctus efferebatur filius unicus matris suê., et haec uidua erat et turba ciuitatis multa cum illa.,

Qua cum uidisset dominus misericordia motus super eam dixit illi.,

15 Noli flere., Et accessit et tetigit loculum eius.,

Hii autem qui portabant steterunt., Et ait.,

Adulescens tibi dico surge.,

Et resedit qui erat mortuus.,

Et cepit loqui et dedit illum matris suae., | 473 |

20 Cepit autem omnis timor et magnificabant dominum dicentes.,

Quia propheta magnus surrexit in nobis et quia deus uisitabit plebem suam., amen.

XU . DOMINICO.,

LECTIO LIBRI I HEREMIE PROPHETE., (XXX 3, 7-17)

25 ECCE DIES UENIUNT dicit dominus et conuertam conversionem populi mei srahel et iuda ait dominus et conuertam eos ad terram quam dedi patribus eorum et possidebunt eam quia magna dies illa nec est similis eius tempusque tribulationis est.,
Iacob ex ipso salbauitur.,

30 Et erit in die illa ait dominus exercituum conteram iugum eius de collo tuô . et uincula eius disrumpam.,

Et non dominabuntur ei amplius alieni⁴ sed serbient domino deo suo⁴ et dauid regi suo || quem suscitabo eis.,

Tu ergo ne timeas serbe meus iacob . neque pabeas srahel⁴ quia ecce ego salbab te de terra longinqua⁴ et semen tuum de terra captiuitatis eorum.,

5

Et reuertetur iacob et quiescet⁴ et cunctis afluet bonis et non erit quem formidet⁴ quoniam ego tecum sum ait dominus ut salbem te.,

Faciam consummationem in cunctis gentibus in quibus dispersite⁴ te autem non faciam in consummationem sed castigabo te in ¹⁰ iudicio⁴ ut non tibi uidearis innoxius., Quia haec dicit dominus.,

Insanabilis fractura tua⁴ pessima plaga tua.,

Non est qui iudicet iudicium tuūm . ad alligandum curationum utilitas non est tibi., | 474 |

Omnes amatores tui oblii sunt tui⁴ te autem non querunt., ¹⁵
Plaga enim inimici mei percussi te⁴ castigatione crudeli.,

Propter multitudinem iniquitatis tuae⁴ dura facta sunt peccata tua.,

Quid clamas super constrictione tua⁴ insanabilis est dolor tuūs.,
Propter multitudinem iniquitatis tuae⁴ dura peccata tua feci haec ²⁰ tibi.,

Propterea⁴ omnes qui comedunt te deuorabuntur⁴ et uniuersi ostes tui in captiuitate ducentūr . et qui ustant uastabuntur,
Cunctosque predatores tuos⁴ dabo in predam., Obducam enim cicatricem tuam⁴ et uulneribus tuis sanabo te ait dominus omni- ²⁵ potens., amen ||

EPISTOLA PAULI APOSTOLI⁴ AD GALATAS., (II 16-20)

FRATRES⁴ non iustificabitur homo ex operibus legis⁴ nisi per fidem ihesu xpi., Et nos in xpo ihesu credimus ut iustificemur ex fide xpi⁴ et non ex operibus legis., Propter quod⁴ ex operibus ³⁰ legis . non iustificabitur omnis caro.,

Quod si querentes iustificari in xpo/ inuenti sumus et ipsi peccatores.,

Numquid xps peccati minister est ? Absit., Si enim quae dextruxi haec iterum reedifico / preuaricatorem me constituo., Ego s enim per legem legi mortuus sum ut deo uibam / xpo confixus sum cruci.,

Uibo autem iam non ego / uiuit uero in me xps cui gloria in saecula seculorum., amen | 475 |

LECTIO SANCTI EUANGELII / SECUNDUM LUCAN.,

10

(XV 11-32)

IN ILLO TEMPORE / dominus noster ihesus xps loquebatur discipulis suis / et turbis in parabolis dicens,

Homo quidam habuit duos filios / et dixit adulescentior ex illis patri.,

15 Pater / da mici portionem substantie / que me contingit., Et diuisit illis., substantiam., Et non post multos dies / congregatis omnibus adulescentior filius peregre profectus est in regionem longinquam / et ibi discipabit substantiam suam uibendo luxuriose.,

Et post quam omnia consummasset / facta est fames ualida in 20 regione illa / et ipse cepit egere.,

Et abiit et adesit uni cibum regionis illius / || et misit illum in uillam suam ut pasceret porcos.,

Et cupiebat implere uentrem suum de seliquis . quas porci manducabant / et nemo illi dabat.,

25 In se autem / reuersus dixit.,

Quanti mercenarii patris mei abundant panibus / ego autem hic famme pereo .

Surgam et ibo ad patrem meum / et dicam illi.,

Pater / peccabi in caelum et coram te., Etiam non sum dignus 30 uocari filius tuus / fac me sicut unum de mercennariis tuis.,

Et surgens / uenit ad patrem suum., Quum autem aduc longe

esset⁹ uidit illum pater suus et misericordia motus est., Et occurrens⁹ cecidit super collum eiūs . et obsculatus est illum.,

Dixitque filius., | 476 |

Pater⁹ peccabi in caelum et coram te., Iam non sum dignus uocari filius tuus., Dixit autem pater ad serbos suos., Cito proferte s stolam primam et induite illum⁹ et date anulum in manu eius⁹ et calciamenta in pedes eius⁹ et adducite uitulum saginatum . et occidite et manducemus et epulemur⁹ quia ic filius meus mortuus fuerat et reuixit.,

Perierat⁹ et inuentus est.,

10

Et ceperunt epulari.,

Erat autem filius eius senior in agro., Et quum ueniret et adpropinquaret domui⁹ et audiebat simphoniam et corum et uocabit hunum de seruis . et interrogabit quae haec essent., Qui dixit illi., Frater tuus uenit et occidit pater tuus || uitulum saginatum⁹ 15 quia salbum illum recepit.,

INDIGNATUS EST AUTEM et nolebat introire.,

Pater ergo illius egressus⁹ cepit rogare illum.,

At ille respondens patri suo⁹ dixit., Ecce toht annis serbio tib⁹ et numquam mandatum tuum preteri⁹ et numquam dedisti 20 mici hedum ut cum amicis meis epularer⁹ sed postquam filius tuus hic qui deuorabit substantiam suam cum meretricibus⁹ uenit et occidisti illi uitulum saginatum? At ille dixit illi., Filii⁹ tu semper tecum es et omnia mea tua sunt., Epulari autem et gaudere te oportet⁹ quia frater tuus hic mortuus erat et reuixit., 25

Perierat⁹ et inuentus est., amen | 477 |

LEGENDUM SEXTO . X^o . DOMINICO.,

LECTIO LIBRI⁹ IHEREMIE PROPHETE., (XXXI 10-14)

IN DIEBUS ILLIS⁹ Ait iheremias., Audite uerbum domini gentes⁹ et adnuntiate in insulis quae procul sunt et dicite., 30

Qui dispersit srahel congregabit eum⁹ et custodiuuit eum sicut

pastor gregem suum., Redemit enim deus iacob et liberauit eum de manu potentioris et laudabunt in montem syon et confluent ad bona domini super frumento et uino et oleo et fetu pecorum et armentorum., Eritque anima eorum quasi ortus inriguuus et ultra non esurient., Tunc laetabitur virgo in choro iubenes et senes simul.,

Conuertam luctum eorum in gaudium et con solauor eos et letificabor eos a dolore suo et ineibriabo animas sacerdotum eorum pinguedine.,

¹⁰ Et populus meus bonis meis adinpleuitur et dominus omnipotens., amen.

EPISTOLA PAULI APOSTOLI^C AD GALATAS.,
(V 14-VI 2)

FRATRES et omnis lex uno sermone impletur., Diligis proximum tuum sicut te ipsum., Quod si inuicem mordetis et comedetis uidete ne ab inuicem consummemini., Dico autem spiritu ambulate et desideria carnis non perficiatis.,

Caro autem concupiscit aduersus spiritum et spiritus aduersus carnem., Haec enim sibi inuicem aduersantur ut non quae uult illa faciatis., Quod si spiritu | 478 | ducimini et non estis sub lege., Manifesta autem sunt opera carnis.,

Fornicatio inmunditia luxuria idolorum serbitus beneficia inimicitia contemtiones emulationes ire rixe dissensiones inuidie ebrietas comessationes et is similia quae predico uobis sicut et predixi quoniam qui talia agunt regnum dei non possidebunt., Fructus autem spiritus est karitas gaudium pax longanimitas benignitas fides modestia continentia aduersus huius modi non est lex.,

Qui autem Christi sunt carnem suam crucifixerunt cum uitiis et concupiscentiis., Si uibimus spiritu et spiritu et ambulemus || non efficiamur inanis glorie cupidi., Inuicem prouocantes inuicem

14 omnis] enim add. sup. lin. 2 manu

25 possidebunt] marg. consequentur 1 manu

prouidentes., Fratres et si preoccupatus fuerit homo in alico delicto/ uos qui spiritales estis . instruite eum in spiritu lenitatis., Considerans te/ ne et tu temteris.,

Alter alterius honera portantes/ sic adimpleuitis legem xpisti., Amen.

5

LECTIO SANCTI EUANGELII/ SECUNDUM LUCAN.,
(XVI 19-XVII 4)

IN ILLO TEMPORE/ dominus noster ihesus xps loquebatur discipulis suis/ et turbis in parabolis dicens.,

Homo quidam erat diues et induebatur purpura et bisso/ et epulabatur cotidie splendide.,

Et erat quidem mendicus nomine eleazarus qui iacebat ad ianuas eius | 479 | ulceribus plenus cupiens saturari de micis quae cadebant de mensa diuitis . et nemo illi dabat.,

Sed et canes ueniebant/ et lingebant ulcera eius.,

15

FACTUM EST AUTEM ut moreretur mendicus/ et portaretur ab angelis in sinu abrahe., Mortuus est autem et diues/ et sepultus est in inferno., Elebans oculos suos quum esset in tormentis/ uidebat abraham a longe et eleazarum in sinu eius/ et ipse clamans dixit ei.,

20

Pater abraham/ miserere mei.,

Mitte eleazarum ut intinguat extreum digitum suum in aqua et refrigereret lingua mea/ quia crucior in ac flama.,

Et dixit ei abraham.,

Memento filii quia || recepisti bona in uita tua/ eleazarus simili- 25
liter mala.,

Nunc autem hic consolatur/ tu uero torqueris.,

Et in his omnibus inter nos et uos/ caos magnum firmatum est., Ut hii qui uolunt hic transire ad uos non possunt/ neque inde hoc transmeare.,

30

Et ait, Rogo ergo te pater/ ut mittas eum in domo patris mei, Ageo enim quinque fratres mei/ ut testetur eis/ ne et ipsi

ueniant in locum hunc tormentorum., Et ait illi abraham., Abent moysen et prophetas: audiant illos., At ille: dixit ei.,

Non pater abraham: sed si quis ex mortuis resurrexerit et ierit ad eos: penitentiam agent.,

5 Ait autem illi., | 480 |

Si moysen et prophetas non audiunt: neque si quis ex mortuis resurrexerit credent., Et ad discipulos suos ait., Inpossibile est: ut non ueniant scandala., Uee autem illi: per quem ueniunt.,

Utilius est illi si lapis molaris apendatur circa collum eius: et 10 proiciatur in marê . quam scandalizetur unum de pusillis istis.,

Adtendite uobis.,

Si peccaberit in te frater tuus: increpa illum.,

Et si penitentiam egerit: dimitte illi., Et si septies in diae peccaberit in te: et septies in diae conuersus fuerit ad te dicens 15 penitet me: dimitte illi., amen.

XVII°

LECTIO LIBRI: ESAYE PROPHETE., (XXXII 37-42)

HAEC DICIT DOMINUS., ||

Ecce ego congregabo populum meum de uniuersis terris ad 20 quas egeci eos in furore meo: et in ira mea: et in indignatione mea: et reducam eos ad locum istum: et habitare eos faciam confidenter., Et erunt mici in populum: et ego ero eis in deum.,

Et dabo eis cor nobum: et uiam bonam: ut timeant me cunctis diebus et bene sit eis: et filiis eorum post eos., Et feriam 25 pactum sempiternum et non desinam eis bene facere: et timorem meum dabo in corda eorum: et non recedant a me.,

Et letabor super is . quum bene eis fecero: et plantabo eos in terra ista in ueritate in toto corde meo: et in tota anima mea., Quia haec dicit dominus., Sicut adduxi super | 481 | populum 30 istum omnem malum grande: sic adducam super eum omnem bonum quod ego loquor ad eos ait dominus omnipotens., amen

10 de pus istis corr. 30 sic e add. sup. lin. 2 manu

EPISTOLA PAULI APOSTOLI^V AD ROMANOS., (Ephes. I 16-23)

FRATRES: non cesso gratias agens pro uobis^v memoriam
uestri faciens in orationibus meis.,

Ut deus domini mei ihesu xpi pater gloriae^v det uobis spiritum
sapientie et reuelationis in agnitione eius inluminatos habere 5
oculos cordis uestri^v ut sciatis que sit spes uocationis eius in sanctis., Et que sit supereminens magnitudo uirtutis eius^v in nos qui
credimus saecundum ordinationem uirtutis eius^v quam operatus
est in nobis in xpo., Suscitans illum a mortuis^v et constituens || ad
dextéram in celestibus., 10

Supra omnem principatum^v et potestatem^v et uirtutem^v et
nationem^v et supra omnem quod nominatur non solum in hoc
seculo sed et in futuro^v et omnia subiecit sub pedibus eiūs . et
ipsum dedit caput supra omnem aeclesiam^v quod est caput ipsius.,

Plenitudo eius quae omnibus in omnia dimpleuitur^v ipsi honor 15
et gloria in secula seculorum.,

LECTIO SANCTI EUANGELII^V SECUNDUM LUCAN

(XVI 1-10)

IN ILLO TEMPORE^v dominus noster ihesus xps loque-
batur discipulis suis dicens., 20

Homo quidam erat diues qui abebat uilicu^m et hic diffamatus
est aput eum^v quasi dissipasset bona ipsius., Et uocabit illum et
ait illi.,

Quid hoc audio de tē . | 482 |

Redde rationem uilicationis tuae., Iam enim^v non poteris 25
uilicare.,

Ait autem uilicus intra se.,

Quid faciam quia dominus meus^v aufert a me uilicationem?

Fodere non ualeo^v mendicare erubesco., Scio quid faciam.
Ut quum amotus fuero a uilicatione^v recipient me in domos 30
suas.,

Conuocatis autem singulis deuitoribus domini sui dicebat primo.,

Quantum debes domino meô.,

Respondit ei., Centum cados olei., Dixitque illi.,

5 Accipe cautionem tuam et sede cito scribe quinquaginta.,
Deinde alio dicit., Tu uero quantum deuîes., Qui ait.,

Centum coros tritici.,

Ait illi., Accipe litteras tuas et scribe octuaginta., ||

Et laudabit *dominus* uilicum iniuitatis quod prudenter fecisset., Quia filius huius seculi prudentiores filii lucis in generatione sua sunt., Et ego uobis dico.,

Facite uobis amicos de mammona iniuitatis ut quum defecritis recipiant uos in aeterna tabernacula.,

Quia qui fidelis est in minimo in maiori fidelis est.,

15

LEGENDUM OCTABO DECIMO.,

LECTIO LIBRI SAPIENTIE SALOMONIS., (Prov. I 8-33)

FILI audi disciplinam patris tui et ne dimittas legem matris tuae ut detur gratia capiti tuo . et torques collo tuo.,

Fili mi si te ablactaberint peccatores ne adquiescas., Si dixerint ueni nobiscum insidiemus | 483 | sanguinem abscondamus tendicula contra frustra insoltem deglutiamus eum sicut infernum uibentem et integrum quasi descendenter in lacum.,

Omnem pretiosam substantiam repperiri . impleuimus domos nostras spolis sortem mitte nobiscum marsupium unum sit omnium nostrum., Fili ne ambules cum eis proibe pedum tuum et a semitis eorum.,

Pedes enim eorum semper ad malum currunt et festinant ut effundant sanguinem frustra autem iacitur *retia* ante oculos pinnatorum.,

30 Ipsí qui contra sanguinem suum insidiantur et molliuntur fraudes contra animas suas.,

Sic semite omnes abari^s animas possidentium rapiunt., ||

Sapientia foris predicat implateis dat uocem suam^s et in capite turmarum clamitat., In foribus portarum profert uerba^s et iusta murum predicat . claram scientiam dicens.,

Usquequo parbuli diligitis infantiam^s et stulti ea quae sibi 5 sunt noxia capient^s et imprudentes odiunt scientiam.,

Conuertimini ad correptionem meam^s et proferam uobis spiritum meum^s et ostendam uerba mea quia uocabi et renuistis . extendi manum meam et non fuit qui aspiceret.,

Despexistis omne consilium meum^s et increpationes meas 10 neclexistis.,

Ego quoque in interitu uestro ridebo^s et subsannabo quum uobis quod timebatis aduenerit., | 484 |

Quum inruerit repentina calamitas^s et interitus quasi tempestas inruerit., 15

Quando superuenerit super uos tribulatio et angustia^s mane consurgent^s et non inuenient me.,

Eo quod exossam habuerint disciplinam et timorem domini non suscepserunt^s nec adquieberunt uniuersae cogitationes mee.,

Comedent igitur frustra uiae sua^s suisque consiliis saturabuntur., 20

Aduersio parbolorum interficiet eos^s et prosperitas stultorum perdet eos.,

Qui autem me audierit absque terrore quiescit^s et habundantia perfruetur bonorum timore sublato., amen 25

EPISTOLA PAULI APOSTOLI^r AD ROMANOS., (III 28-IV 8)

FRATRES^r arbitramur iustificari hominem per fidem . || sine operibus legis^r an iudeorum., Deus tantum nonne gentium quoniam quidem unus deus qui iustificat circumcisio[n]em ex fide^r et preputio[n]em ex fide^r., 30

Legem ergo dextruimus per fidem ? Asit^h,

Sed legem statuimus.,

Quid ergo dicemus inuenisse abraham secundum cārnem.,

Si enim abraham iustificatus est⁹ habet gratiam . sed non aput deum.,

Quid ergo scriptura dicit.,

5 Credidit abraham deo⁹ et reputatum est illi ad iustitiam. Haec autem qui operatur merces . non inputatur secundum gratiam⁹ sed secundum deuitum.,

Ei autem qui non operatur credentium autem in eum qui justificat impium⁹ reputatur fides eius ad iustitiam⁹ | 485 | sicut dicit..

Beatitudinem hominis cui deus acceptor⁹ fert iustitiam sine operibus.,

Beati corum remisso sunt iniquitatēs . et corum tecta sunt peccata., Beatus uir cui non inputabit dominus peccatum., amen

15 LECTIO SANCTI EUANGELII⁹ SECUNDUM LUCAN.,

(XVIII 10-14)

IN ILLO TEMPORE⁹ dominus noster ihesus xps loquebatur discipulis suis et turbis in parabolis dicens., Duo homines ascenderunt in templo ut orarent⁹ unus fariseus et alter publicanus.,

FARISEUS STANS⁹ haec aput se orabat., Deus gratias ago tibi⁹ quia non sum sicut ceteri homines.,

Raptores⁹ iniusti adulteri⁹ uelut aetiam hic publicanus.,

Ieiuno uis in sabbato⁹ decimas do⁹ ex omnibus que possideo. ||

25 ET PUBLICANUS a longe stans⁹ non audebat oculos suos ad caelum lebare⁹ sed percutiebat pectus suum dicens.. Deus⁹ propitius esto mici peccatori.,

Dico uobis . discedit hic iustificatus in domum suam⁹ ab illo.,

Quia omnis qui se exaltat humiliabitur⁹ et qui se humiliat exaltauitur., amen.,

⁹ eius add. sup. lin.

LEGENDUM NONO DECIMO.,

LECTIO LIBRI SAPIENTIAE SALOMONIS., (Prov. II 1-21)

FILI⁴ si susciperis sermones meos⁵ et mandata mea abscondaris penes te⁶ ut audiat sapientia auris tua⁷ inclina aurem tuam ad cognoscendam prudentiam.⁸ Si enim sapientiam inuocaberis⁹ et inclinaberis cor tuum prudentiae si quesieris eam quasi pecuniam¹⁰ | 485^v | et sicut tesauros effoderis illam¹¹ tunc intelleges timorem domini et scientiam dei inbenies.¹² Quia dominus dat sapientiam¹³ et ex ore eius scientiam et prudentiam procedit.,

Custodi rectorum salutem¹⁴ et proteget gradientem simpliciter.,¹⁵ Serbans semitas iustitiae¹⁶ et uias sanctorum custodiet.,

Tunc intelleges iustitiam et iudicium¹⁷ et omnem semitam bonam.,

Si tradideris cor tuum sapientiae¹⁸ et scientiam anime tuae placuerit consilium¹⁹ custodiet te et prudentia serbabit te., Ut eruaris anima tua de via mala²⁰ ab omni qui peruersa loquitur²¹ || qui relinquunt iter rectum et ambulant per uias tenebrosas., Qui letantur quum male fecerint²² et exultant in rebus pessimis.,

Quorum uiae peruerse²³ et infames gressus eorum.,

Ut eruaris a muliere dolosa et ab extranea²⁴ qui nolit sermones suos et relinquet ducem pubertatis sua²⁵ et pacti dei sui oblita est.,

Inclinata est enim ad mortem domus eius²⁶ et ad impios semite ipsius.,

Omnes qui ingrediuntur ad eam non reuertentur nec adprehendent semitam uite., Ut ambules in uia bona²⁷ et calles iustorum custodiet., Qui enim recti sunt habitabunt in terram²⁸ et simplices permanebunt in eam., amen

EPISTOLA PAULI APOSTOLI AD ROMANOS., (V 5-10) | 486 |

FRATRES²⁹ Karitas dei diffusa est in cordibus nostris per spiritum sanctum qui datus est nobis.,³⁰

⁷ intelleges corr.

Ut quid enim xps quum aduc infirmi essemus: secundum tempus pro impiis mortuus est., Uix enim pro iniusto quis moritur: nam pro bono forsitan quis audeat mori.,

Comendat autem suam karitatem in nobis deus: quoniam quum aduc peccatores essemus xps pro nobis mortuus est: multo magis nunc iustificati in sanguine ipsius: salbi erimus ab ira per ipsum., Si enim quum inimici essemus: reconciliati sumus deo per mortem filii eius: multo magis reconciliati salbi erimus in uita ipsius., amen. ||

10 LECTIO SANCTI EUANGELII: SECUNDUM LUCAN.,
(XIV 1, 12-14)

IN ILLO TEMPORE: factum est quum intraret dominus ihesus in domum cuiusdam principis fariseorum: dixit ei.,

Cum facis prandium aut cenam: noli uocare amios tuos: neque fratres tuos: neque cognatos: neque uicinos diuites ne forte et ipsi reinuitent te: et fiet tibi retributio..

Set cum facis conuibum: uoca pauperes: deuiles: clodos: et et cecos: et beatus eris quia non habent unde retribuere tibi.,

20 Retribuetur enim tibi: in retributione iustorum., amen.,

LEGENDUM UICESIMUM.,
LECTIO LIBRI: HEZEZIELIS PROPHETE.,
(Ezech. XXVIII 25-26)

HAEC DICIT DOMINUS.,

25 QUANDO congregabero domum srahel de populis in quibus | 486v | dispersi sunt: sanctificabor in eis coram gentibus: et habitabunt in terra securi., Et edificabunt domos plantabuntque uineas: et habitabunt: confidentes., Quum fecero iudicia in omnibus qui aduersantur eis: et sciens quia ego dominus deus **30 eorum., amen**

EPISTOLA PAULI APOSTOLI⁴ AD ROMANOS., (XV 4-7)

FRATRES⁴ quecumque scripta sunt⁴ ad nostram doctrinam scripta sunt.,

Ut per patientiam et consolationem scripturarum⁴ spem habemus.,

Deus autem patientie et solacii det uobis idipsum habere in alterutrum⁴ secundum ihesum xpm., Ut un⁷animes uno ore honorificetis deum⁴ et patrem domini nostri ihesu xpi.,

Propter quod suscipe inuicem⁴ sicut et xps suscepit in honore dei., amen.

5

10

LECTIO SANCTI EUANGELII⁴ SECUNDUM LUCAN.,
(VII 11-16) ||

IN ILLO TEMPORE⁴ dominus noster ihesus xps ibat in ciuitatem que uocatur naym⁴ et ibant cum illo discipuli eius⁴ et turba copiosa.,

15

Quum adpropinquaret porte ciuitatis⁴ ecce defunctus efferebatur filius unicus matris sue.,

Et hec uidua erat et turba ciuitatis multa cum illa.,

Qua cum uidisset dominus misericordiam motus super eam⁴ dixit illi., Noli flere.,

20

Et accessit⁴ et tetigit loculum., Hii autem qui portabant⁴ steterunt.,

Et ait., Adulescens⁴ tibi dico surge., Et resedit qui erat mortuus . et cepit loqui⁴ et dedit illum matris suae., Accessit autem omnis timor⁴ et magnificabant dicentes.,

25

Quia propheta magnus | 487 | surrexit in nobis⁴ et quia deus suscitabit plebem suam.,

⁷ unianimes i erasum.

II secundum lucan.] Continentur hi versus lectione evangelica quae supra XIV° dominico assignata fuit.

LEGENDUM UICESIMUM PRIMUM.,

LECTIO LIBRI IHEREMIE PROPHETE., (XXX 18-XXXI 1)

HAEC DICIT DOMINUS.,

Ecce ego conuertam conuersionem iacob⁹ et tectis eius mise-
5 rebor.,

Et edificabitur ciuitas in excels⁹ suo⁹ et templum iusta ordi-
nem fundauitur.,

Et egredi de eis laus uoxque laudentium⁹ et multiplicabo eos
et non minuentur et glorificabo eos⁹ et non adtenuabuntur.,

10 Et erunt filii eius sicut a principio⁹ cetus eius apud me per-
manebunt.,

Et uisitabo aduersus omnes qui tribulant eum⁹ et erit dux
eius ex eo . et princeps de medio eius producetur., Et adplicabo
eum⁹ et adcedet ad me., ||

15 Quis enim iste est qui adplicet cor suum et adpropinquet mici
ait dominus.,

Et eritis mici in populum⁹ et ego ero uobis in deūm.,

Ecce turbo domini furor egrediens procella ruens⁹ in capite
impiorum conquiescit., Non abertet iram indignationis domini⁹
20 donec fiat et compleat cogitationem cordis sui.,

In nobissimo dierum intelligitis ea⁹ et in tempore illo dicit
dominus ero deus uniuersis cogitationibus srahel⁹ et ipsi erunt
mici in populum ait dominus omnipotens., amen

EPISTOLA PAULI APOSTOLI AD EFESIOS., (V 1-8)

25 FRATRES⁹ estote imitatores dei sicut filii karissimi et am-
bulate in dilectione sicut et xps dilexit nos et tradidit semed
ipsum | 488 | pro nobis⁹ oblationem et hostiam deo in odorem
suabitatis.,

Fornicatio autem et omnis inmunditia nec nominetur in uobis⁹
30 sicut decet sanctos., Aut turpitudos⁹ aut stultiloquium⁹ aut scur-
rilitas . que ad rem non pertinet⁹ sed magis gratiarum actio.,

Hoc enim scitote intellegentes . quia omnis fornicator^s aut
abarus^s aut inmundus^s quod est idolorum seruitus^s non habebit
hereditatem in regno xpi et dei., Nemo uos seducat inanibus
uerbis^s propter hoc enim uenit ira dei in filios infidelitatis.,
Nolite ergo effici participes eorum.,

Eratis enim aliquando tenebre^s || nunc autem lux in do-
mino.,

Sicut filii lucis amblate^s in xpo ihesu domino nostro., amen.,

LECTIO SANCTI EUANGELII^s SECUNDUM LUCAN.,

(Marc. X 35-45)

10

IN ILLO TEMPORE^s accesserunt ad dominum ihesum
iacobus et iohannes filii zebedei^s dicentes., Magister^s uolumus
ut quodcumque petierimus^s facias nobis.,

Et dixerunt., Da nobis ut sedeant hii duo filii mei hunus ad
dexteram tuam in regno tuo.,

15

Ihesus autem dixit eis.,

Nescitis quid petatis.,

Potestis calicem biuere^s quem ego biuiturus sum ?

At illi^s dixerunt.,

Possumus., Ihesus autem dixit eis.,

20

Calicem quidem meum bieuetis^s sedere autem ad dexteram
meam uel ad sinistram non est meum dare uobis^s sed quibus
paratum est a patre meo., | 489 |

Et audientes decem^s ceperunt indignari de iacobo et iohanne.,
Ihesus autem uocans eos^s ait illis., Scitis quia hii qui uidentur 25
principari gentibus dominantur eis^s et principes eorum potes-
tatem habent ipsorum ?

Non ita est inter uos.,

Sed qui uoluerit inter uos maior fieri . erit uester minister.,

Et qui uoluerit inter uos primus esse^s erit omnium serbus., 30
Sicut filius hominis non uenit ministrari sed ministrare^s et dare
animam suam redemtionem pro multis., amen

XXII°.LECTIO LIBRI⁴ IHEREMIE PROPHETE., (XXXI 27-28)

ECCE dies uenient dicit dominus et seminabo domum srael
et domum iuda semine hominis et semine iumentorum., ||

5 Et sicut uigilabi super eos ut ebellerem^s et demolirem^s et
dissiparem^s et disperderem et affligerem^s sic uigilabo super eos
ut edificem et plantem ait dominus omnipotens., amen.

EPISTOLA PAULI APOSTOLI⁴ AD EFESIOS., (I 16-23)

FRATRES^s non cesso gratias agens pro uobis memoriam
10 uestri faciens^s in orationibus meis.,

Ut deus domini nostri ihesu xpi . pater gloriae det uobis
spiritus sapientiae et rebelationis in agnitione eius inluminatos
habere oculos cordis uestri^s ut sciatis quae sit spes uocationis
eius^s quae diuitiae gloriae hereditatis eius in sanctis.,

15 Et quae sit supereminens magnitudo uirtutis eius in nos^s qui
credimus secundum operationem potentiae . | 490 | uirtutis eiūs .
quam operatus est in xpo., Suscitans illum a mortuis et consti-
tuens ad dexteram suam in caelestibus^s supra omnem principi-
patum^s et potestatem^s et uirtutem^s et dominationem^s et supra
20 omnem quod nominatur.,

Non solum in hoc seculo sed in futuro^s et omnia subiecit sub
pedibus eius . et ipsum dedit caput supra omne aeclesiam^s que
est corpus ipsius., Plenitudo eius que omnibus in omnia adimple-
tur^s ipsi honor et gloria in secula seculorum., amen

25 LECTIO SANCTI EUANGELII⁴ SECUNDUM LUCAN.,
(XVII 11-19)

IN ILLO TEMPORE^s dominus noster ihesus xps dum iret
in iherusalem^s transiebat per medium samariam et galileam.,

⁵ sicut uigilabi corr. ex sic uigilabo.

8-24. Conf. supra Dominica XVII.

Et quum ingrederetur quoddam castellum² || occurrerunt ei decem uiri leprosi., Qui steterunt a longe² et elebaberunt uocem simul dicentes.,

Ihesu preceptor² miserere nostri.,
Quos ut uidit² dixit.,
Itē . et hostendite uos sacerdotibus., Et factum est dum irent²
mundati sunt.,

Unus autem ex illis ut uidit dixit² quia mundatus est.,
Reuersus est cum magna uoce magnificans deum² et procidit
in faciem ante pedes eius gratias agens . et hic erat samaritanus., 10
Respondens autem ihesus dixit.,
Nonne decem mundati sunt² et nobem ubi sunt.,
Non est inuentus qui rediret et daret gloriam deo² nisi alieni-
gena ? Et ait illi.,
Surge bade quia fides tua te salbum fecit., amen., 15

LEGENDUM UICESIMO TERTIO., | 491 |

LECTIO LIBRI² PROUERBIE SALOMONIS., (III 1-10)

FILI MI² ne oblibiscaris legis meae² et precepta mea custo-
diet cor tuum.,

Longitudinem enim dierum et annos uite et pacem apponent 20
tibi² misericordia et ueritas non te deserat.,

Circumda ea gutturi tuo et adscribe ea in tabulis cordis tui² et
inuenies gratiam et disciplinam bonam coram deo et hominibus.,
Abe fiduciam in xpo ex toto corde tuo² et ne inmitaris prudentiae
tuae., In omnibus uiis tuis cogita illum² et ipse diriget gressus tuos., 25

Ne sis sapiens apud temet ipsum² time deum et recede a malo.,
Sanitas quippe erit umbilico tuo² . et || irrigatio ossum tuorum.,

Honora dominum de tua substantia² et de primitiis omnium
frugum tuarum.,

Et implebuntur orrea tua saturitate² et uino torcularia tua 30
redundabunt., amén.

² stterunt corr.

EPISTOLA PAULI APOSTOLI⁴ AD ROMANOS., (VII 14-25)

FRATRES, scimus quoniam lex spiritalis est, ego autem carnalis sum uenundatus sub peccato., Quod enim operor non intellego, non enim quod uolo hoc ago . sed quod odii hoc facio., Si autem quod nolo illut facio, consentio legi quoniam bona est.,

Nunc autem iam non operor ego illut, sed quod habitat in me peccatum.,

Scio autem quoniam non habitat in me, haec est in carne mea bonum . Nam uelle adiacit mici., | 492 |

Perficere autem bonum, non inuenio., Non enim quo uolo bonum hoc facio, sed quod nolo malum *hoc* ago., Si autem quod nolo illut facio, ego non operor illat . sed quod habitat in me peccatum.,

Inuenio autem legem uolenti mici facere bonum, quoniam mici malum adiacet.,

Condelector enim legi dei, secundum interiorem hominem., Uideo autem legem aliam in membris meis repugnantem legem mentis mee⁵ et captiuantem me in lege peccati⁶ que est in membris meis.,

Infelix ego homo⁷ quis me liberabit de corpore mortis huius., Gratia dei per ihesum xpm dominum nostrum., amen.

LECTIO SANCTI EUANGELII⁴ SECUNDUM MATHEUM.,
(V 43-48)

In illo tempore⁸, dominus noster ihesus xps . || ait discipulis suis.,

Audistis quia dictum est antiquis⁹ diligis proximum tuum¹⁰ et odis inimicum tuum?

Ego autem dico uobis.,

Diligitte inimicos uestros bene facite his qui oderunt uos¹¹ et

¹⁰ adiecit corr. 2 manu ¹² hoc suppletum sup. lin.

orate pro consequentibus et calumniantibus uobis: ut sitis filii patris uestri qui in caelis est.,

Qui solem suum horiri facit super bonos et malos: et pluet super iustos et iniustos.,

Si diligitis eos qui uos diligunt: quam mercedem habebitis., 5
Nonne et publicani hoc faciunt?

Et si salutaberitis fratres uestros tantum: quid amplius facietis.,

Nonne et ehtnici hoc faciunt? | 493 |

Estote ergo perfecti: sicut et pater uester caelestis perfectus est., amen 10

LEGENDUM UICESIMO QUARTO.,

LECTIO LIBRI⁴ PROUERBIE SALOMONIS., (III 19-34)
DEO GRATIAS.,

FILI⁴ DEUS . sapientia fundauit terra⁴ stabiliuit caelos prudentiae., Sapientia ipsius eruperunt abissi⁴ et nubes rore 15 concrescunt.,

Fili mi⁴ ne effluant haec ab oculis tuis: custodi legem atque consilium et erit uita anime tuae⁴ et gratia in faucibus tuis.,

Tunc ambulauis fiducialiter in uia tua⁴ et pes tuus non impinget., 20

Si dormieris non timebis⁴ quiescis et suabis erit somnus tuus., ||

Nec pabeuis repento terrorē . et inruentes tibi potentias impiorum.,

Dominus erit in latere tuo⁴ et custodiet pedem tuum nec capieris., 25

Noli proibere eum qui potest bene facere⁴ si bales et ipse bene fac., Ne dicas pauper uade et reuertere et cras dabo tibi⁴ cum statim possis dare.,

Ne molliaris amico tuo malum⁴ cum ille in te habeat fiduciam.,

Ne contendas aduersus hominem frustra⁴ cum ipse nichil male 30 fecerit

⁷ si suppletum e manu

Ne emuleris hominem iniustum nec imiteris vias eius, quia abominatio est domini omnis inlusor. et cum simplicibus sermocinatio eius.,

Egestas a domino in domo impii | 494 | habitacula iustorum
5 benedicetur., Inlusores ipse deludet et mansuetis dat gratia.,
amen.

EPISTOLA PAULI APOSTOLI⁴ AD ROMANOS., (I Tim. I 15-17)

FRATRES, fidelis sermo et omni acceptione dignus., Quia
xps ihesus uenit in hunc mundum peccatores salbos facere,
10 quorum primus ego sum.,

Sed ideo misericordiam consecutus sum, ut in me ** primum
hostenderet xps ihesus omne patientiam ad informationem eorum,
qui credituri sunt illi in uitam aeternam.,

Regi autem seculorum immortali deo honor et gloria in secula
15 seculorum., amen.,

LECTIO SANCTI EUANGELII⁴ SECUNDUM MATHEUM.,
(XVIII 23-XIX 2)

IN ILLO TEMPORE, dominus noster ihesus xps loque-
batur discipulis suis dicens., ||

20 Simile est regnum caelorum homini regi, qui noluit rationem
ponere cum serbis suis., Et quum cepisset rationem ponere,
oblatus est ei hunus qui debebat decem milia talenta., Quum
autem non haberet unde redderet, iussit eum uenunundari,
et huxorem eius . et filios . et omnia quae habebat et reddi., Pro-
25 cidens autem serbus ille, rogabat eum dicens, Patientiam habe
in me, et omnia reddam tibi., Misertus autem dominus serui
illius dimisit eum, et deuitum dimisit ei.,

EGRESSUS AUTEM SERBUS ILLE, inuenit hunum de conserbis
suis qui debebat ei centum denarios, et tenens suffocabat eum
30 dicens., | 495 |

Redde quod debes.,
 Et procidens conserbus eius, rogit eum dicens.,
 Patientiam habe in me, et omnia reddam tibi.,
 Ille autem noluit.,
 Sed habuit *et misit* eum in carcerem, donec redderet deuitum., 5
 Uidentes autem conserbi eius quae fiebat, contrastati sunt
 ualde. Et uenerunt et narraberunt domino suo, omnia quae
 facta fuerant.,
 Tunc uocabit illum dominus suus, et ait illi.,
 Serbe nequam, omne deuitum dimisi tibi quoniam rogasti me., 10
 Non enim oportuit et te misereri conserbi tui, sicut et ego
 tui misertus sum? Et iratus dominus eius tradidit eum tortoribus,
 quo ad usque redderet uniuersum deuitum., ||
 Sic et pater meus caelstis faciet uobis, si non remiseritis
 unusquisque fratri suo de cordibus uestris., Et factum est quum 15
 consummasset ihesus sermones istos, migrauit a galilea et uenit
 in fines iudeae trans iordanem.,
 Et secute sunt eum turbe multe, et curabit eos ibi, amen

ALIUM

LECTIO SANCTI EVANGELII SECUNDUM MATHEUM., 20
 (VI 19-29)

IN ILLO TEMPORE, dominus noster ihesus xps ait disci-
 pulis suis et turbis dicens.,

Nolite tesaurizare uobis tesauros in terra, ubi erugo et tinea
 exterminat, et ubi fures effodiunt et furantur., 25

Tesaurizate autem uobis tesauros in caelo, | 496 | ubi neque
 erugos neque tinea exterminant, et ubi fures non effodiunt, nec
 furantur.,

Ubi enim tesaurus tuus, illic est et cor tuum.,

Lucerna corporis tui, est oculus tuus.,

Si fuerit oculus tuus simplex, totum corpus tuum lucidum erit.,

⁵ et misit add. sup. lin. 1 manu ¹⁵ unusquisque corr.

Si autem oculus tuus nequam fuerit / totum corpus tuum tenebrosum erit., Si ergo lumen quod in te est tenebrae sunt / ipse tenebrae quante erunt:,

Nemo potest duobus dominis serbire.,

5 Aut unum odio abebit / et alter diligit ?

Aut unum sustinebit / et alium contemnet ?

Non potestis deo serbire et mamone., Ideo dico uobis ne solliciti sitis || anime uestrae quid manducetis . neque corpori uestro quid induamini

10 Nonne anima plus est quam esca / et corpus quam uestimentum ?

Respicite uolatilia caeli quoniam non seminant neque metunt / neque congregant in orreâ . et pater uester caelensis pascet illas.,

15 Nonne uos magis plures estis illis ? Quis autem uestrum potest adicere ad stuturam cubitum unum.,

Et de uestimentor quid solliciti estis.,

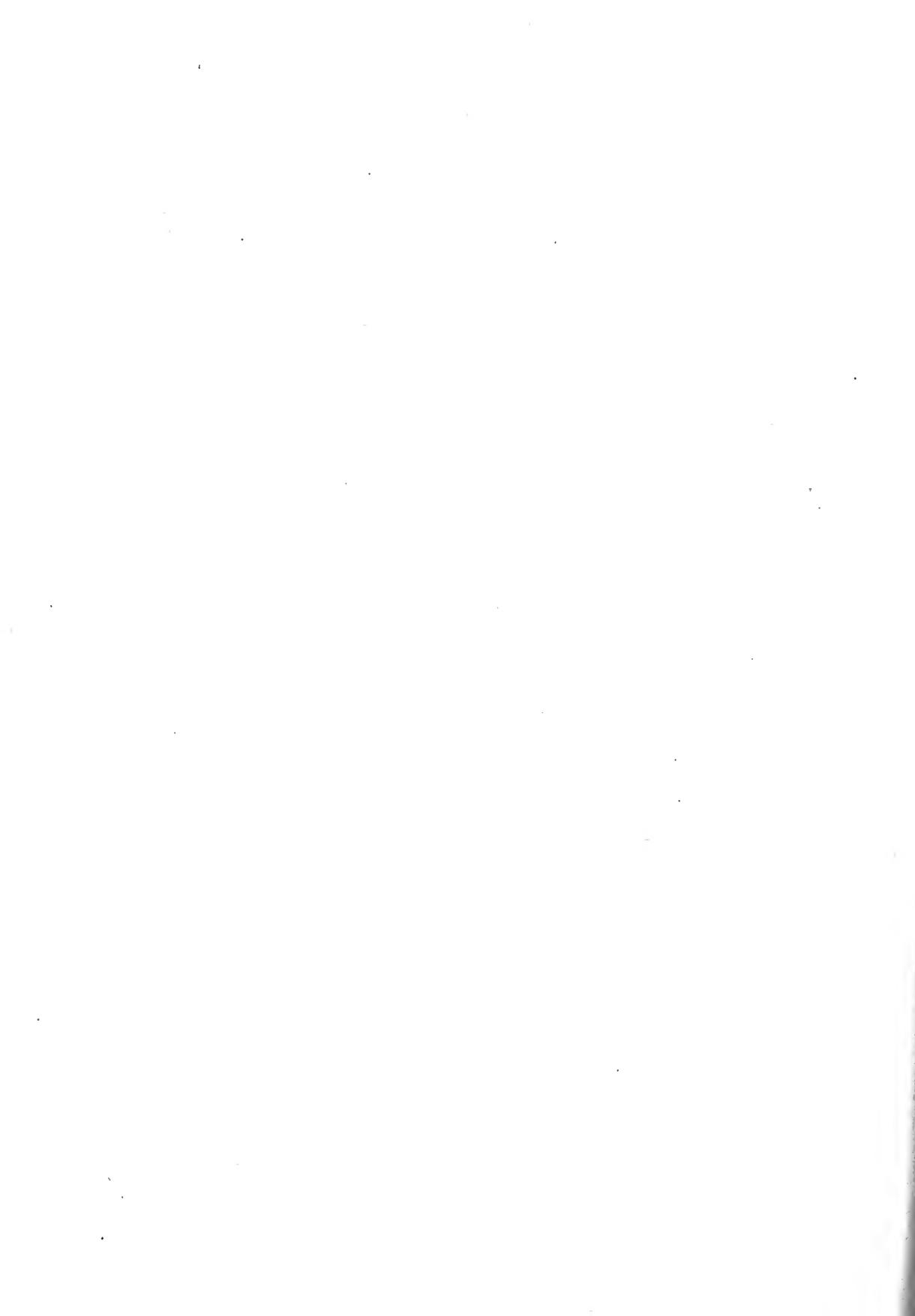
Considerate lilia agri quomodo crescunt / non laborant neque nent.,

Dico autem uobis quoniam nec salomon in omni gloria sua
20 quoopertus est / sicut unum ex istis.,

15 sturam corr.

20 ex istis.] In haec verba exit Codex Silensis avulsiis, ut dixi, pauculis in fine foliis. An plures superfuerint Dominicæ praeter illas viginti quatuor quae hec notantur, dubium mihi est. Certe praedictum numerum Romanus ordo non excedit : cum quo Lectionarii nostri haec ultima pars in assignandis præsertim evangeliis quamdam affinitatem habet.

APPENDIX.

I.

Formulae annunciandarum festivitatum.

(Ex eodem cod. Paris. N. a. l. 2171, pag. 24-25.)

Antiquissima est Ecclesiae consuetudo, ut intra missarum sollemnia annuntiantur populo festa ventura. Cuius rei vestigium exstat etiam nunc in annunciatione illa festorum mobilium, quae fit quotannis die sacro Epiphaniae.

Huiusmodi autem annuntiatio Hierosolymis fiebat ab archidiacono, et hoc quidem peractis mysteriis ante quam populus dimitteretur (J. F. Gamurrini, *S. Silviae peregrinatio*, ed. 2^a p. 57, 59, 61, 70). Eudem morem etiam apud Romanos obtinuisse constat ex libellis primis duobus Ordinis Romani, quibus prescribitur, ut absoluta communione Pontificis « veniat archidiaconus cum calice ad cornu altaris, et adnunciet stationem ». Archidiacono tamen postea subrogatus est subdiaconus regionarius, ut ex libelli undecimi num. 34 intelligitur.

Similiter iuxta Ordinem romanum ad usum Monasteriorum quem Martenius evulgavit Thes. Anecdot. t. V p. 105, « accipiens Diaconus calicem in dexteram « partem altaris, elevans eum in manibus suis pronuntiat natalitia sancta in ipsa « hebdomada venientia, ita dicendo : *Illa feria veniente natalis est sancta Maria,* « aut confessorum, aut aliorum sanctorum, qualis evenit secundum martyrologium. « Et respondent omnes : *Deo gratias.* »

Huc illa quoque referenda sunt quae in Sacramentario Gelasiano leguntur, « denuntiatio pro scrutinio » (I, 29), « denuntiatio ieuniorum quarti, septimi et decimi mensis » (I, 82), « denuntiatio natalitii unius martyris » (II, 1), « denuntiatio cum reliquiae ponendae sunt martyrum » (II, 2), etc.

Has vero formulas nonnumquam sacrī concionibus ubi eae habebantur insertas fuisse discimus, tum ex sermonibus Patrum (Augustini 111, Leonis 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19, Fulgentii 2, anonymi apud A. Maium Bibl. nova PP. tom. I, serm. 175 et 199, etc.), tum praecipue ex Homiliario Wisigothico quod infra describetur huiusce appendicis num. III.

Inter « adnuntiationes » quas modo edimus, notanda prae ceteris illa est, qua *pro his qui de suscepti sunt*, id est, pro recens baptizatis *ad aeclesiam sanctam iherusalem* sacer conventus indicitur. Scite animadvertisit cl. P. Carolus De Smedt in Actis SS. Novemb. t. I, p. 327, « hoc titulo (sancta Jerusalem) designari solitam fuisse ecclesiam matricem seu metropolitanam. » Idque non in Hispania tantummodo, sed etiam in nonnullis Italiae regionibus v. g. Beneventi, ubi « iuxta basilicam « Dei Genitricis Mariae semperque Virginis basilica, quae Hierusalem cognominata « batur, fuit, in qua etiam sedes antiquorum episcoporum et illius (S. Januarii) « fuit » (Act. SS. t. VI sept. p. 889, n. 7). Ex quo novum argumentum adsurgit, exemplar, ad quod Codex noster Silensis descriptus fuit, cathedralis cuiusdam ecclesiae fuisse. Confer rubricam quae in Libro Comico legitur p. 176, lin. 28.

ADNUNTIATIONES FESTIBITATUM.,

Adueniente die . il. sollemnitas erit sanctae mariae uirginis et genetricis . domini nostri ihesu xpi secundum carnem., Proinde admonemus

karitate uestram dilectissimi fratres . ut omnes ad aeclesiam dei ad uigilias uel ad missam deuotissime in unum adbeniamus,,

RS . deo gratias.,

Eccae adnuntio uobis gaudium magnum quod erit omni populo,, Adueniente die ill. sollemnitas erit nobis diei natuitatis domini nostri ihesu xpi secundum carnem., Proinde admonemus beatitudinem uestram dilectissimi fratres adque uniuersitatem plebis: ut omnes ad aeclesiam dei ad uigilias uel ad missam deuotissime in unum conueniamus,,

Adueniente die il. sollemnitas erit circumcisionis domini nostri ihesu xpi secundum carnem

Adueniente die crastina omnes ieunemus ut misericordiam domini consequi mereamur., deo gratias.,

Adueniente die ill. sollemnitas erit apparitionis domini nostri ihesu xpi et salvatoris secundum carnem., Proinde ||

Erit igitur anno presenti per misericordiam dei disurrente . era ill. initium beate quadragesime . quoto . ill. Cena domini . quoto ill. Passio domini quoto . ill. Resurrectio uero eiusdem domini nostri ihesu xpi . quoto . ill. Luna . ill.

Crastina diae pro his qui de suscepti sunt ad aeclesiam sanctam iherusalem in unum ad missam conueniamus,,

Adueniente diae . ill. sollemnitas erit diei ascensionis domini nostri ihesu xpi secundum carnem., Proinde.

Adueniente diae ill. sollemnitas erit diei inuentio sancte crucis,

Adueniente diae dominico' sollemnitas erit . nobis . sanctum pentecosten., Proinde.

Adueniente diae ill. festiuitas erit nobis natibitas sancti iohannis baptiste et precursoris xpi., Proinde

Adueniente diae ill. festiuitas erit sanctorum apostolorum petri et pauli.,

Adueniente die ill. festiuitas erit sacrationis sancti . il.,

Adueniente die il. festiuitas erit translatio corporis . sancti il.,

Adueniente dic il. festiuitas erit sancti il. aepiscopi et confessoris xpi.,

Adueniente die il. festiuitas erit sanctorum illorum martyrum xpi., | p.25 |

Adueniente diae il. festiuitas erit sanctarum uirginum il. et martyrum xpi.,

Adueniente diae il. festiuitas erit dedicatio sancti micahelis archangeli uel sociorum eius,,

. IIII^a feria . U feria . UI feria . dies erunt nobis letaniarum . Proinde admonemus karitatem uestram dilectissimi fratres atque uniuersitatem plebis: ut omnes ieunemus et exoremus dominum nostrum ihesum xpm pro peccatis nostris siue ut dominus iram a nobis auferat et aeclesiam domini iugiter frequentemus,, amen.,

Finit.,

II.

Kalendarium Gotha-Hispanum.

(Ex eodem cod. Paris N. a. l. 2171, pag. 28-33)

Haud parum conferet, nisi fallor, quod heic subicitur Martyrologium seu Kalendarium ad omnem dubitationem tollendam de Libri Comici antiquitate : utpote quod licet paucis vix annis post illum scriptum, tamen longe aliam speciem, multoque recentiorem aetatem prae se ferat. Verbi causa, notata in eo invenies non solum Adsumptionem B. Mariae V., Dedicationem sancti Michaelis, sed etiam natalicia singulorum Apostolorum et Evangelistarum : de quibus omnibus plane in Libro Comico tacetur.

Veruntamen cave propterea existimes, nihil quod per se aptum sit ad delectationem legentium in eo exhiberi. Nam, ut reliqua taceam, quae ex aliis quoque fontibus hauriri possunt, nonnulla ibi leguntur prorsus singularia, quae a doctis viris sedulo notentur, utputa : *XVIII Kal. febr. obitum iuliani toledo, VII Kal. april. obitum flabi episcopi, IIII Kal. iun. obitum domni eugenii toledo, III idus aug. sacratio sancti martini episcopi, VII Kal. dec. sancti salvatoris, etc.*

Pauca quidem nomina, quae iam deleta scriptura legere non possis, passim restitui ope Passionarii olim coenobii S. Dominici de Silos, nunc Parisini inter nov. acq. lat. 2179 saec. XI, quod accurate descripserunt PP. Bollandiani in Catalogo codicum hagiographorum Biblioth. Nation. Paris, t. III, p. 476 sqq. Hoc ipsum tamen nunquam praesumsi, nisi ita, ut adhibitis uncinis lectorem de re monitum vellem.

INCIPIT . MARTIRUM. , LEGIUM. ,
 IANUARIUS . MENSIS . DIES . XXXI.,

- A Kalendis ianuariis., Circumcisio domini.,
- B III . nonas . Ieiunium obserbavitur.,
- C III .
- D II .
- E nonis
- F VIII idus. Apparitio domini nostri ihesu xpi.,
- G VIII sanctorum iuliani et basilisse et comitum eius.
- A VI Allisio infantum bethlemeticorum.,
- B V sanctorum XL^a martyrum xpi.,
- C IIII .
- D III sancti tipasi.,
- E II
- F idus
- G XIIII kalendas februarias., Obitum iuliani toledo.,
- A XVIII
- B XVII
- C XVI depositio sancti antoni.,
- D XV sancti sulpicii aepiscopi.,
- E XIIIII sancti sabastiani et comitum eius martyrum.,
- F XIIII sanctorum agnetis et merentiane uirginum.,
- G XIIII sanctorum fructuosi aepiscopi augurii et eulogii diaconorum martyrum.,
- A XI sancti uincenti laeuite et martyr xPi.,
- B X obytum ildefonsi episcopi et confessoris xpi.,
- C XIIII sancti babile aepiscopi etrium puerorum martyrum xpi.,
- D XIII .
- E XIIII caput februarii . Mensis . apud egyptios.,
- F XI
- G X sancti tyrsi . et comitum eius martyrum.,
- A VIII
- B VII
- C VI

MARTIRUM., LEGIUM.
FEBRUARIUS MENSIS DIES XXVIII°

- D Kalendis februariis.,
 E III nonas .
 F III
 G II
 A nonis⁴ sancte agate uirginis et martyris xpi
 B VIII idus
 C VII sancte dorotae uirginis et martyris xpi
 D VI
 E V
 F IV
 G III
 A II sce eolalie uirginis et martyris xpi⁷ et sancti timiothei
 et maure martyrum xpi
 B idus
 C XVI kalendas marcias
 D XV
 E XVII
 F XVI
 G XV
 A XI sancti pantaleonis et comitum eius martyrum.,
 B X
 C VII
 D VIII Katedra sancti petri apostoli.,
 E VII
 F VI
 G V caput Mensis apud egyptios.,
 A VII
 B VI
 C V

MARTIRUM., LEGIM.,
MARCIUS MENSIS DIES XXXI.,

- D Kalendis marciis., sancti nicefori martyris xpi
 E UI nonas
 F U⁴ sanctorum emetrii et celedonis martyrum xpi., calagurre.
 G IIII
 A III
 B II obitum domni iuliani episcopi toleto.,
 C nonis sanctorum perpetue et felicitatis.,
 D UIII idus
 E UII
 F UI
 G U
 A III sancti ruderici presbyteri⁴ et salomonis cordoba., [gregorii pape *add. ser. manu*]
 B III depositio leandri.,
 C II
 D idus
 E XUII kalendas apriles.,
 F XUI
 G XU
 A XIII
 B XIII sanctae claudiae.,
 C XII
 D XI
 E X
 F UIII
 G UIII⁴ equinoctium uerni.,
 A UII obitum flabi aepiscopi
 B UI
 C U
 D IIII
 E III⁴ sancti agacii martyris xpi⁴ et sanctorum secundi et mar-
 F II⁴ [tiani martyrum xpi.,

MARTIRUM., LEGIM.,
APRILIS . MENSIS . DIES XXX^a

G Kalendis aprilis.,

A III nonas sancti cresegoni et coinitum eius martyrum
B III sanctae teodosie . uirginis et martyris xpi

C II Obitum domni isidori episcopi et confessoris era
dc74 spalensis eclesiae episcopi

D nonis sancti ambrosii episcopi et conf.

E UIII idus

F UIII

G UI

A U

B IIII

C III

D II sancti uictoris martyris xpi.,

E idus

F XUIII kalendas maias.,

G XUII

A XUII sanctorum obtati et frontonis.,

B XU

C XIIIII sancti eleuterii aepiscopi et comitum eius martyrum

D XIII

E XII

F XI

G X

A UIII

B UIII sancti georgii martyris xpi.,

C UII sancti marci aeuangelistae

D UI sancti timothei.,

E U

F IIII [Sancti prudentii et comitum eius *add. al. manu*]

G III

A II

MARTIRUM LEGIUM
MAIUS MENSIS DIES XXXI

- B Kalendis maiis., sanctorum torquati tisefons ysicius
yndalecius secundus eufrasius cecilius****pi
[Transitus sancti filippi apostoli. *add. marg. al. manu.*]
- C VI nonas sancte salse uirginis et martyris xpi.
D V inuentio sancte crucis
E IIII sancti iude aepiscopi et martyris xpi.,
F III
G II sancti concordi.,
A nonis
B VII idus
C VII
D VI
E V
F IIII . sancti pancratis . martyris xpi.,
G III
A II sancti ysidori martyris xpi.,
B idus
C XIIII . kalendas Iunias.,
D XI
E X
F XIII
G XIII . sancti baudali martyris xpi.,
A XII . sancti manti martyris xpi elbora
B XI
C X
D VIIII . principium estatis.,
E VIIII
F VII
G VI
A V
B III obitum domni eugenii toledo
C III
D II

MARTIRUM LEGIUM
IUNIUS MENSIS DIES XXX^a

- E Kalendis Iuniis. sancti eulogii presbyteri et sancte leocritiae cordoba
- F III nonas
- G III
- A II
- B nonis
- C UIII idus
- D UII
- E UII⁴ sancti cirilli alexandria.,
- F U
- G III
- A III
- B II
- C Idus⁴ sancti quirici et iulite martyrum xpi.,
- D XUIII kalendas iulias.
- E XVII
- F XVI sanctorum adriani atque natalie et comitum eorum martyrum
- G XU
- A XIII . sanctarum syriace et paulae
- B XIII sanctorum gerbasi et protasi martyrum xpi.
- C XII
- D XI
- E X
- F UIII⁴ sancti iheronti cordoba.,
- G VIII . Natibitas sancti . iohannis babbiste.,
- A UII
- B VI sancti pelagii martyris xpi cordoba.,
- C U sancti zoyli martyris xpi cordoba.,
- D III sancte iuliane uirginis et comitum eius martyrum.,
- E III sanctorum apostolor. petri et pauli martyrum xpi. rome
- F II sancte lucidie uirginis et ancuae regis barbaror. et aliorum de populo ciuium romanorum

ITEM . MARTIRUM., LEGIUM.,
IULIUS . MENSIS DIES XXXI.,

G . Kalendis iuliis., sanctorum apostolorum symonis et
iude martyrum xpi

A VI nonas

B V sancti bonifatii et comitum eius.,

C III translatio sancti martini episcopi.

D III

E II

F nonis

G **UIII idus**

A III [felicitatis martyris xpi.,

B VI . sancti xpistofori et comitum eius martyrum et sancte

C V . sanctae marciane uirginis.,

D IIII

E III sancti mutii.,

F II sancti teodorii.,

G idus

A **XIII kalendas agustas.**

B **XVI** sanctarum iustae et rufinae martyres xpi.,

C **XU** sanctae marinae uirginis et martyris xpi.,

D **XIII** sancti sperati et comitum eius martyrum.,

E XIII

F XII sancti uictoris masiliensis martyris xpi.,

G XI

A X

B **UIII** . sancti bartolomei apostoli martyris xpi et sancti segu-

C **UIII** . sancti cucufatis., [line confessoris xpi

D III . sancte xpistine uirginis et martyris xpi

E VI sancti felicis episcopi et martyris xpi nola.,

F V sancte ***y* (*Maryae?*) uirginis et martyris xpi.

G IIII

A III sancti sim.....

B II sancti fabii martyris xpi.,

ITEM . MARTIRUM., LEGIUM.,
AGUSTUS MENSES DIES XXXI.,

C. Kalendis . agustis . sancti felicis martiris xpi . et sanctorum macabeorum martyrum xpi.,

D IIII . nonas . sanctae centolle.,

E . III

F II

G nonis

A UIII idus . sanctorum iusti et pastoris martyrum xpi

B IIII sancti mametis martiris xpi.,

C UI

D U [ypoliti ducis martyrum xpi.,

E IIII sanctorum sixisti aepiscopi et laurenti arcediaconi et

F IIII sacratio sancti martini episcopi.,

G II

A idus . sancti . crisanti et darie martyrum xpi.,

B XUIII kalendas septembres.,

C XUIII . Adsumtio sanctae mariae uirginis.

D XUII

E XUI

F XU

G XI

A XIII

B XII sancti pribati aepiscopi et martyris xpi . et principium

C XI [äuttunni

D X . sanctorum claudii . asteri . neonis . domininae . et teo-

E UIII [milae . cum infante martyrum xpi.,

F UIII . sancti genesis . et martyris xpi

G VII . sancti uictoris et corone martyrum . xpi . item et sancti
uictoris martyris xpi et sancti ieronti confessoris xpi

A UI

B U obitum sancti agustini aepiscopi et confessoris

C (Quaedam hic scripta habentur quae maculata mem-
brana legere non potui.)

E

SEPTEMBRIS . MENSIS DIES . XXX

- F . Kalendis septembris., sanctorum uincenti et leti et
comitum eorum martyrum.,
- G III nonas
- A III
- B II
- C nonis., finiunt dies caniculares.,
- D ^{VIII} idus
- E VIIII
- F VI
- G V
- A IIII letaniae celebranda sunt.,
- B III
- C II
- D idus
- E ^{XIIII} kalendas octobres., sancti cipriani episcopi et
martyris xpi.,
- F XVIIII
- G XVI sanctae eufimiae uirginis et comitum eius martyrum.,
- A XV
- B ^{XIII}. sancte iustine uirginis et cipriani episcopi martyris xpi..
- C XIII
- D XII . sanctae candidae uirginis et martyris xpi.,
- E XI sancti mathei apostoli et euangelista martyris xpi.,
- F X sanctorum agaonensium martyrum xpi.,
- G VIIIII sancti laeti.
- A VIII decollatio sancti iohannis . babbiste et equinoctium at-
tunnale.,
- B VIIII
- C VI
- D V
- E VIIII dedicatio
- F VIIII dedicatio sancti micahelis arcangeli.,
- G II Obitum domni iheronimi presbyteri . iherusalem.,

OCTOBRIS . MENSIS DIES XXXI.

- A Kalendis octobris: sancte lucae euangelistae et sanctorum uerissimi . maximi et iulie martyrum xpi.,
- B VI nonas
- C V
- D IIII
- E III
- F II
- G nonis sanctorum sergi et bacci martyrum xpi..
- A VIII idus
- B VII sancti dionisi aepiscopi et comitum eius martyrum.,
- C VI sanctae afrae et comitum eius martyrum.,
- D V
- E III
- F IIII sanctorum fausti ianuarii . et martialis martyrum xpi
- G II
- A Idus
- B XIIII kalendas nouembres
- C XI
- D XU
- E XIIIII sancti symonis apostoli et martyris xpi.
- F XIII
- G XIII sanctorum nunilonis et alodie martyres xpi.,
- A XI sanctorum cosme et damiani antemi leonti et euprepii martyrum xpi.,
- B X sanctorum serbandi et germani martyrum xpi.,
- C VIIII
- D VIII
- E VII
- F VI
- G V sanctorum uincenti sabinae et xpistete martyrum xpi
- A III
- B III sancti marcelli martyres xpi
- C II sanctorum claudi luperci et [uicto]rici martyrum xpi.

NOUEMBRIS MENSIS DIES XXX^a

D . Kalendis . nouembris . translatio corporis sancti saturnini episcopi et martyris xpi

E III nonas

F III

G II

A nonis

B **UIII idus**

C VII letaniae canonicae

D UI

E U

F IIII

G III obitum sancti martini aepiscopi et confessoris xpi.,

A II obitum sancti emiliani presbyteri et confessoris xpi

B idus

C **XUIII kalendas decembres.**

D **XVII**

E **XVI**

F **XU** . sancti aciscli et comitum eius martyrum cordoba

G **XUIII** . sancti romani et comitum eius martyrum

A XIII

B XII sancti crispini et martyris xpi astigi.,

C XI sancti longini militis et martyris xpi.,

D X sanctae caeciliae uirginis et comitum eius martyrum

E **UIII** sancti clementis aepiscopi et martyri xpi

F **VIII** . sanctae anastasiae et comitum eius martyrum

G **VII** sancti salbatoris.,

A UI

B U sanctorum facundi et primitibi martyrum xpi.,

C **III** sancti kaprasi et martyris xpi

D **III** sancti saturnini aepiscopi et martyris xpi.,

E II sancti andre apostoli et martyris xpi.,

DECEMBRIS DIES XXXI

F Kalendis decembris.,

G III nonas

A III

B II

C nonis

D **UIII idus** sancti apollonii et comitum eius martyrum.,E **UII** sancti nicolay episcopi et confessoris xpi.,

F UI

G U sancte leocadiae uirginis et martyris xpi.,

A IIII sanctae eulaliae uirginis et martyris xpi.,

B III obitum sancti pauli confessoris xpi.,

C II sancta luciae uirginis et martyris xpi

D idus . sancti nazari.,

E **XUIII kalendas ianuarias.**, sanctorum iusti et abundiF **XVIII letaniae canonicae.** [martyrum xpi]

G XUII

A XI sancti alexandri aepiscopi et teudoli martyrum xpi

B XU sancte mariae uirginis et genetricis domini nostri ihesu

C X^{III} [xpi.]

D XIII

E XII [sancti tome apostoli *add. man. seriori*]F XI [Translatio corporis sancti ysidori *al. manu*]

G X

A U^{III}

B VIII . Natiuitas domini nostri ihesu xpi.,

C VII sancti stefani leuite et martyris primi

D VI sancte eugenie uirginis et comitum eius martyrum

E V sancti iacobi fratriss domini apostoli et martyris xpi.,

F IIII Adsumtio sancti iohannis apostoli et euangelistae

G III sancti iacobi apostoli fratriss sancti iohannis et comitum
eius [martyrum ?]A II sancte columbe uirginis et martyris xpi et sancti poli-
ca[rpi] episcopi et martyris xpi ?]

III.

Homiliae Toletanae

(Ex Cod. Mus. Brit. Addit. 30853.)

Ecce iam discedimus a codice Parisino N. a. l. 2171, non tamen a divite illo Silensium monachorum armario, neque prorsus a sacris Ecclesiae Toletanae ritibus. Homiliae enim de quibus modo dissenserendum est, et leguntur in codice Musaei Britannici Addit. 30853, qui S. Dominici de Silos quondam fuit; et eo consilio collectae fuerunt, ut in missis Liturgiae Toletanae, qualis ex Libro Comico enotescit, populo recitarentur. Quae res vel eo comprobatur, quod ipsissimae homiliae bene multae post evangelicas lectiones insertae reperiuntur in convenientibus missis antiqui Sacramentarii Toletani, Cod. Brit. Addit. 30844.

Praefatum autem Homiliarium Addit. 30853 ex alio libro, eoque ordinatiore, fuisse descriptum, ipsamet codicis dispositio ostendit. Nam primum exscriptisse videtur antiquarius quae leguntur usque ad fol. 231, ubi totius anni ecclesiastici lectionibus hoc modo finis imponitur: *FINIT DEO GRATIAS AMEN*. Reliqua vero in modum supplementi ex eadem archetypa collectione, vel ex cognatis illi fontibus addita fuerint.

Quo circiter tempore id factum fuerit, facile colligitur ex apocrypha illa epistola, quae inter utramque partem prima manu interposita legitur eod. fol. 231. Etenim, quem praefatam epistolam missam sibi a Salvatore mentiatur « Petrus episcopus de civitate Nimeso », et aliunde scribendi ratio vix inferiorem saeculo undecimo antiquitatem redoleat, non aliud hic intelligatur oportet; atque Petrus Ermengaudi, qui Nemausensem ecclesiam rexit an. 1080-1090. Duodecimo igitur saeculo ineunte codicem exaratum fuisse existimo.

Porro, unde repetenda sit ipsius collectionis origo, haud facile decernam: etsi tanta esse videtur totius operis vetustas, tam mira cum Libro Comico convenientia, ut nihil equidem dubitaverim illud existimare librum esse Sermonum, quem ab Hildefonso Julianus, aut certe illum quem ab ipso Juliano Felix scriptum esse asserit (Patr. Lat. t. 96, col. 44 et 450).

Utcumque autem res se habet, nullius scriptoris dicta in eo reperies, qui Gregorio Isidorove recentior sit. Pleraque a gallicanis fontibus sexti saeculi manarunt: multa S. Caesarius Arelatensis suppeditavit, praesertim ex sermonibus « de quotidiano », quorum nonnullos Fausti seu Faustini nomine more suo inscripsit. Quo etiam illud spectat, quod alias veri simile dixisse me memini (*Revue Bénédictine*, t. IX (1892), p. 51 sq), Homiliarii Silensis compositoru notam fuisse collectionem illam Durlacensem seu Caroliruhanam, quam Fausto Reiensi nuper attribuit Vindobonensis editor A. Engelbrecht.

Praeterea Augustini sermones duo antea inediti hoc codice servati sunt: quorum alter « de diem sanctae Eolaliae », « de ascensione Domini ». alter inscribitur.

Omitto cetera, quibus haec Silensis Homiliarum collectio non solum viris rerum liturgiarum studiosis, sed iis quoque, qui Patrum Latinorum edendis operibus incumbunt, maxime commendatur.

Fol. 2 | et subolis. Subolis deum patrem..... ut possimus non timere eum quum iudicat. Qui cum deo patre et sancto spiritu in trinitate unus deus uiuit et regnat per numquam finienda secula seculorum. Amen.

Clausula est sermonis proxime subsequentis.

Fol. 4 Sermo in quarto dominico de aduentum domini. Proxima dominica et subolis. Deum patrem iudicat uirginitatis in | 5^v

Ipsa est Maximi Taurinensis homilia 7 (Migne P. L. 57, 235).

f. 6 Sermo in (. U . *in rasura*) dominico de aduentu domini. Karissimi filii propitia diuinitate diem domini tam deuotissime preparamus. Qui cum deo patre, etc.

Pleraque desumpta sunt ex sermone S. Caesarii Arelatensis *Propitia divinitate* (Pseudo-Augustin. 115), quibus conclusionis instar annexa est haec formula ad indicendum festum Nativitatis Domini :

« Ne vero tante sollemnitatis memoriam preterisse videamur, adiubante domino
 « adnuntiamus dilectionæ vestrae gaudium magnum quod est sanctum in omnem
 « terram. Erit itaque nativitas domini et redemptoris nostri ihesu xpi secundum
 « carnem die ill. Quam pius et misericors deus pro sua pietate nos et omnem
 « populum suum cum gaudio et laetitia caelebrare permittat : prestante do-
 « mino, » etc.

f. 8^v Sermo de diem sancte Eolaliae. Sollemnitatibus martirum sanctae lectionis et orrea xpi inpleuerunt. Per Dominum, etc.

S. Augustini sermo, brevis quidem, sed pulcherrimus atque indubitatus, quem antea, nisi fallor, incognitum primus edidi in ephemeride quae inscribitur *Revue bénédictine*, t. VIII (a. 1891) p. 418.

f. 10 Sermo beati Atanasii de uirginitate sanctae Mariae. [E]xhortatur nos dominus deus noster mater humanitatis. Uerbum caro factum est et habitauit in nobis.

Augustino olim adscriptus, postquam a Maurinis sodalibus rejectus est (Pseudo-August. serm. 245), a P. Florezio repertus fuit in codice ms. saeculi XIII post libellum de Virginitate S. Mariae sub nomine sancti Hildefonsi (Migne 96, 280). Forsitan ab Hildefonso in usum liturgicum conversus fuerit, nam et vetustissimo Missali Toletano (Mus. Britann. Addit. 30844, f. 41-46) insertus est : verumtamen mihi quidem antiquior esse videtur. Ceterum si quaeas quamobrem idem sermo Athanasio quoque tributus sit, illud causae fuisse existimo, quod loci nonnulli, praesertim in exordio, symbolo quod falso dicitur Athanasii haud absimiles sunt.

f. 15^v Sermo de diem sancte Mariae. Karissimi, filius dei sine tempore laudemus nomen tuum in saecula saeculorum. Amen.

Hildefonso aequo ac sermo superior a P. Florelio adiudicatus (M. 96, 283), sed perperam: nam totus excerptus est ex Augustini sermone genuino 225 (M. 38, 1095).

f. 17^v Sermo de natuitate domini. Gaudeamus, fratres Karissimi, simul in unum Post paululum enim missa audientium caelebrauitur, ad fidelium sacramenta uenimus, et corpus xpi in presepio altaris positum inuenimus sine fine regnemus. Per ipsum dominum nostrum etc.

Incerti auctoris, antiqui tamen, uti ex commemorata « missa audientium » sive catechumenorum appetit. Conf. Augustini serm. 132, n. 1. Legitur in sacramentario Toletano Cod. Brit. Addit. 30844, f. 71^v.

f. 19^v Sermo in diem sancti Stefani. Quotiens karitatem uestram tu imple quod promisisti. Quod ipse prestauit qui cum patre etc.

Reperitur in Homiliario Caesariano Durlacensi (Cod. Caroliruhano 340) ordine quartus, unde eum inter Fausti opera novissime transtulit Augustus Engelbrecht, *Corpus Script. eccles. latin.* vol. XXI, p. 236. Lege sis notam Maurinorum ad serm. 211 append. August. censuramque a me factam de sermonibus Fausto Reiorum episcopo in editione Vindobonensi adscriptis, *Revue Bénédictine*, t. IX, (1892) p. 53.

f. 21^v Sermo in natale apostolorum Iacobi et Iohannis, ubi ostenditur qui futurum sit de tribus amicis quando facit de eo quod fistuca nutriatur in trabem. Rogo nos, fratres karissimi, ut non moleste accipiatis..... feliciter uenietis, praestante domino etc.

Est in eodem Codice Durlacenci sermo sextus (Engelbr., p. 243). Exstat etiam in alia collectione Caesariana, cuius antiquissimum exemplar Monachii adseratur (Cod. lat. 6298 saec. VII/VIII), eodem die festo sanctorum Jacobi et Ioannis legendus. Notatu dignum est, huiusmodi communem utriusque apostoli festivitatem nonnisi in monumentis Liturgiae Gallicanae comparere, neque ullum illius vestigium in Libro Comico reperiri.

fol. 24^v Sermo in diem circumcisiois domini. Huius sollemnitatis expositionem..... reducere ualeamus. Per dominum nostrum etc.

Constat ex duabus partibus, quarum prior refertur ad verba Evangelii Lucae II 21-35, posterior vero cum sermone 6 Maximi Taurinensis (M. 57, 543) fere convenit. In conclusione concionator admonet « xpistianis indictum esse iejunium « die quo ethnici escis inmoderatis et poculis uentrem pulnionesque farciunt ». Legitur idem sermo in Sacramentario Toletano, fol. 118^v.

f. 28 Sermo in diem apparitionis domini. Karissimi, sollemnitas quam odie caelebramus et gloriatur unus deus in saecula saeculorum. Amen.

Post breve exordium ex sermone 373 Augustini desumptum, paschalis sollemnitas his verbis denunciatur : « Et quia aecclastica consuetudo compellit odie « vobis pascalis festi gaudia nuntiare, memoriae vestrae cupio tenaciter inerere « ea que de ipsa vobis fuerim intimatus sollemnitate. Erit igitur per misericordiam « dei anno presenti sub era illa. Initium beate quadragesimae die . illo. Cena « vero domini nostri ihesu xpi . diae . illo. Passio quoque ipsius domini nostri « ihesu xpi diae . illo. Resurrectio vero ejusdem domini nostri ihesu xpi diae « illo. Unde orton ut ita juste, caste, sobriae et piae vibere studeamus . ut ad « eandem sanctam sollenitatem absque ullo crimen et cum habundantia bonorum « operum pertingere mereamur. Amen. » Altera huiusmodi denunciationis formula legitur in codice nostro f. 280.

f. 29 Sermo in diem sancti Uincenti. Magnum expectaculum expectabimus coronet nos xps dominus ac redemptor, etc.

Totus exscriptus est ex Augustini sermonibus 275 et 276.

f. 30^v Sermo in catedra sancti Petri. Natale(m eras.) catedre sancti petri primi apostoli est ad aeternum regnum inlesi perueniamus : Prestante domino, etc.

Exordium vulgavit Caillau inter Augustini sermones ineditos suppl. 3, class. 3, serm. 63. Verum multo prolixior est sermo in nostro codice, atque omnino dignus qui legatur : praesertim cum admodum pauci ex antiquitate supersint genuini de Cathedra Petri tractatus. Mirifice in eo extolluntur privilegia Petro a Christo collata : insuper illis verbis utitur concionator, queis satis innuere videatur in Urbe tum temporis adfuisse eos, qui Romano praeerant imperio. « Ecce, inquit, in universo orbe urbs prima vel maxima pauperculo homini a xpo « specialiter regenda committitur. Ligno crucis regalia sceptra subduntur, et « imperiales purpure xpi et sanctorum martyrum sanguini subjugantur. Fulgenti « conspicuus diadema, et innumerabilis vallatus exercitu princeps piscatoris munire « se precibus postulat, ejusdemque meritis magis quam circumfluentibus gemmis se « potius ornari depositit. Quod est hoc investigabile arcanum sapientiae dei ? « quaenam hec immutatio dexteræ exelsi ? Egenorum meritis divites locupletari « se postulant, et ignobilium sanctorum tumulis generosi proceres prosternuntur » etc. Atqui omnibus notum est Valentinianum imperatorem cum Placidia et Eudoxia Augustis Romanam venisse anno 450, pridie festivitatem apostoli Petri, id est, ut peritiores quique interpretantur, « Natale Petri de Cathedra » VIII Kal. martii in antiquissimo Kalendario Bucheriano notatum ; die autem sequenti ad basilicam apostoli Petri processisse, et illic « post venerabilem noctem diei apostoli » a S. Leone Romano episcopo et ab aliis, quos ille ex innumerabilibus civitatibus Italiae collegerat, sollenniter exceptum fuisse (Conf. Tillemont. H. E. XV, 600 et notam Ballerini ap. Migne 54, 857). Unde mentem subit, ex occasione fortasse imperatoriai illius peregrinationis concionem hanc habitam fuisse, quam aliis rationibus ductus Leone, Maximo Chrysologoque uix ac ne vix

quidem posteriorem esse putaverim. Neque in Homiliario tantum, sed etiam in Sacramentario Toletano Musaei Britannici f. 143^v legitur.

f. 33 Incipit homelia sancti Fausti de die dominico ante initium quadragesimae. Dominus et saluator noster qualiter ad eum ne intretis in temptatione. Quod ipse praestare dignetur, etc.

Sermo S. Caesarii. In append. August. 141, Collect. Durlac. 16, Engelbrecht p. 284.

f. 36^v Sermo de Carnes tollendas. Karissimi, beatum quadragesime tempus adest..... et cum xpo regnabitis. Amen.

Constat frustulis ex sermone 142 append. August. decerpatis.

f. 37^v Sermo de quadragesima legendus. Monet nos caelestis gratiae iussio..... uibere debeamus : auxiliante domino, etc.

Si exordium excipias, omnia deprompta sunt ex sermone « *Moyses quadraginta diebus* », quem Hieronymo et Augustino in manuscriptis plerisque adscriptum (Cf. notam Maurinorum ad serm. 144 append. August.) A. Maius veluti novam mercem denuo edidit Spicil. Rom. t. VIII, p. 717. Migne 47, 1142.

f. 39 Sermo eiusdem in quadragesima legendus. Item aliis. Anniuersario reditu quadragesime tempus aduenit..... facilius effertur in caelo. Per dominum, etc.

Ex sermone Augustini genuino 206, n. 1 et 3.

f. 40 Sermo de primo dominico quadragesime. Rogo uos, fratres, et admoneo, ut in isto legitimo..... testamenti praecepta compleuit : auxiliante domino, etc.

Est sermo append. Augustini 142, Caesario recte a Maurinis, Fausto autem ab A. Engelbrecht (p. 323) haud ita iure repetitus. Legitur etiam cum Isidori nomine in Breviario Mozarabum feria IV in capite iejunii (M. 86, 255) et in appendice operum ipsius Isidori (M. 83, 1217).

f. 44^v Sermo de secundo dominico quadragesime et de caeco nato legendus. Audibimus, fratres carissimi, modo quum euangelium legeretur..... inluminare dignatus est. ipse dominus et redemptor etc.

Prima et potissima pars ad verbum fere convenit cum sermone Augustini 136, n. 1-3 : qui quidem a Maurinis ex uno codice primum editus, huius nostri Lectiorum ope passim emendandus videtur.

f. 47^v Sermo in uicesima legendus. Homo ille, quem deus bona uoluntate condidit ad imaginem et similitudinem suam, tibi dicitur, Esto caticuminus, et auditum prebe. Ueni ad cognitionem dei, da nomen per officium adnotationis meae scribendum in libro uitae..... gloriemur in seculis sempiternis. Prestante domino, etc.

Sermo incerti auctoris, eruditii tamen et pii, ex quo docemur id moris olim in provincia Toletana obtinuisse, ut catechumeni tertio dominico ante pascha nomina sua episcopo vel presbytero inscribenda darent. In eo autem quod immoratur in inculcando Denteronomii, pracepto « Audi, Israel, Dominus Deus tuus Deus unus est », concionator cum Hildefonso consentit, qui in opere suo *De cognitione baptismi* c. 20 (M. 96, 120) de catechumenis haec scribit : « Catechumeni, id est « audientes dicuntur, pro eo quod primum praeceptum exhortationis in lege sibi « audiunt dictum : Audi, Israel, Dominus Deus tuus Deus unus est. »

f. 50^v Sermo de Lazaro legendus. Anniuersaria uobis, karissimi, de lazaro..... eiusque populo coniungantur. Ut sit nomen domini benedictum in secula seculorum. Amen

Incerti item auctoris, cuius superius protuli insigne testimonium (p. 121 not.) de populo christiano pro publice paenitentibus deprecatorem se praebente.

f. 55. Sermo de effatatione. Filioli, quum babtizati fueritis, tenete uitam bonam omnia adponentur uobis. Prestet ipse, etc.

Ritus ephphetationis, quod etiam dixisse me memini, ad conventum matutinum, Dominicæ Palmarum pertinebat. De quo qui legendus heic notatur sermo Augustinum sapit in affectibus potentissimum. Revera postrema pars in genuino reperitur Augustini sermone 54, n. 12-13. De eo quod in priore parte dicitur, « Non enim orabitis hanc orationem (sc. Dominicam) nisi post batusnum », adi Hildefonsum *De cognit. bapt.* c. 132 (M. 96, 166).

f. 57 Sermo in ramos palmarum legendus ad missam. Karissimi, accipite regulam fidei... ... peruenire possitis. Prestante et adiubante domino, etc.

Idem sermo legitur in Missali Mozarabum p. 151 (M. 85, 394) : cuius initium ex Augustini Tractatu de Symbolo, n. 1 (M. 40, 627) deceptum est. Omnino tamen advertendum, Symbolum quod in Homiliario nostro explicatur, a Symbolo Mozarabum in multis differre, cum Hildefonsi autem (*Op. cit.* c. 36-83), Etherii et Beati (Epist. ad Elipandum, lib. I, n. 22 M. 96, 906), id est Ecclesiae Toletanae Symbolo ad verbum convenire.

f. 58^v Sermo de cena domini. Karissimi, deus et dominus noster ihesus xps ante passionem suam..... sed etiam iudicio suo. Qui in trinitate unus deus, etc.

Eundem sermonem, in quo doctrina Ecclesiae Catholicae de Eucharistia egregie asseritur, post transcriptum Homiliarium Silense rursus inveni in una ex collectionibus ineditis sancti Caesarii episcopi. Alludit concionator ad versum 4 psalmi 115 qui paulo ante lectus fuerat, et ad locum Exodi 19, 15. Conf. Librum comicum in Coena Domini ad Tertiam.

f. 61 Sermo de parascefen. Quum xps sponte inferos... Exulta celum et laeta esto terra..... et in inferis uicit. Ipse qui cum patre, etc.

Totus fere convenit cum Pseudo-Eusebii homilia 1 de Pascha, qualis sub Augustini nomine legitur ap. Migne 47, 1153. Fontem primigenium evangelium Nicodemi cap. 23, auctorem vero in obscurō adhuc positum Eusebium illum Alexandrinum esse existimo (Conf. Patr. Gr. 86^t, 383 sq.): quem facile pro Emesino accepit is, qui Eusebianam homiliarum collectionem sexto saeculo in Gallia composit. De eodem infra ad f. 291^v huiusce codicis.

f. 63^v Item sermo de quo supra. Karissimi, odie dominus noster ihesus xps in statera crucis dum ueneris in regnum tuum.

Pleraque ex iis quae hic leguntur reperies in append. August. serm. 153, n. 1-2 et serm. 156, n. 5 Fausto Reensi non temere restituta. Illud solummodo notare iuvat, medianam heic concionem interruppi voce totius populi boni latronis verba proferentis. Deinde facto silentio sic rursus orator: « Hanc ergo confessionem, « inquit, sancti illius latronis, fratres karissimi, quam *decantando* protulimus, et « respondendo propriam fecimus » etc. Moxque sermonem in hunc modum absolvit: « Nos autem, fratres, eadem que diximus cum gemitu repetamus, *Memento mei dum ueneris in regnum tuum.* » Quibus ultimis verbis neumata, id est notae musicae, adhuc superposita conspiciuntur. Atque hunc morem in multis ritus gallicani ecclesiis receptum fuisse aliunde quoque persuasum habeo.

f. 65 Sermo in uigilia pasche. Ad te loquor, quia et de te loquor, uerbum patris dicamus uoce patuli oris: [A]leluia. [L]audate dominum de celis laudate eum in excelsis. Alleluia.

Incerti auctoris, qui satis distat a solita latinae eloquentiae frugalitate.

f. 66^v Sermo in hilaria pasce ad missam. Karissimi, odiae ihesus meus, deus meus et dominus meus sine fine laudemus, qui cum deo patre, etc.

Eiusdem forte auctoris, cuius est sermo superior: nam idem dicendi genus cothurnatum, neque tamen inelegans. Quae hic dicitur « Hilaria Pasce » in Breviario Mozarabum « Laetatio Paschae » inscribitur (M. 86, 615).

f. 68^v Sermo de secunda feria pasce. Quum in sacratissima paschalis diei concedat plubiam, tribuat peccatorum indulgentiam. Cui est honor, etc.

Excusabundo exordio subicitur pars prior sermonis pseudo-augustiniani 168, quae « Fausti stilum refert » iuxta Maurinos.

f. 71. Sermo tertia feria pasce. Sanctam et sacratissimam pasche festivitatem dies iste concludit aetiam et de hostibus corporalibus triumsemus. Ipso adiubante, etc.

Incerti auctoris, qui neophytoſ, ut ſe integroſ ſervent, humilibuſ verbiſ hortatur. Recitatum fuerat ex evangeliō Matth. 18, 3 ſqq. Lectionem hanc, quam in Libro Comico fruſtra quaesiſeris, pertinuiſſe ceneſo ad miſſam illam pro baptiziatis, quae in Miſſaliſ Ambroſiano, Gallico et Gallo-Gothico praeter miſſam publicam per octavam Paschae cotidie celebranda praescribitur. De eo quod in principio aſſeritur, tertia iam feria « paschae festivitatem concludi », vide adnot. seq.

f. 72^v Sermo eiusdem quan[do] infantib[us] albas deponunt. Sermo mici ad uos est, modo nati infantes ſibi glorificandoſ exibeat. Ipſe qui cum deo patre, etc.

Ex Augustini sermone inter Dionysianos octavo n. 1 desumptus (M. 46, 838), in libro sancti Hildefonſi *De cognitione Baptismi* cap. ult. ſic inscribitur : « Sermo dicendus ad infantes die tertia post Pascha propter albas tollendas » (M. 96, 171). Apparet igitur, iam eo tempore, quo praedictus liber et Homiliarium Toletanum condita ſunt, id est, medio fere ſaeculo VII° ex octiduo ad triduum coactatam fuisse celebritatem neophytorum, illam videlicet ob causam, quod rarius adulta aetate ad baptismum accederetur.

f. 74 Sermo . IIII . feria pasce. Karissimi dominus noster ihesu xps ſecundum ſcribturas et ego in eum. Ut ſit nomen domini benedictum in ſecula ſeculorum. Amen.

Incerti auctoris iejuна de reſurrectione mortuorum oratio.

f. 75^v Sermo . U feria . pasce. Karissimi, dominus et ſalbator noster postquam resurrexit nos peruenire concedat . qui regnat, etc.

Hinc iam uſque ad Ascensionem nonniſi breviſiſma ſermonum fragmenta in codice exhibentur, quorum quaedam Hieronymum, nonnulla Caſarium, alia demum Eusebium ſapiunt.

f. 76^v Sermo UI . feria . pasce. Karissimi, per ſuaе reſurrectioniſ gra- tiā liberare dignetur. Qui eſt deus, etc.

f. 77 Sermo die sabbato pasce. Karissimi, in die reſurrectioniſ ſuae nos ipſe perducat, qui unus, etc.

f. 77^v Sermo in octabas pasce. Karissimi, pro redēmptione ſalutis humanae quae creaberat liuerauit. Cui eſt gloria.

f. 79 Sermo in primo dominico post octabas pasce. Dies resurrectionis domini, fratres karissimi preparet et confirmet, qui cum patre, etc.

f. 79^v Sermo in II° dominico post octabas pasce. Odiernus dies, fratres karissimi, in magno sacramento indeficiens beatitudo. Ad quam nos peruenire concedat, etc.

f. 80^v Sermo in III° dominico post octabas pasche. Fratres karissimi, tenete xpianam fidem peruenient in futuro. Adiubante domino, etc.

f. 81^v Sermo in IIII° dominico post octabas pasche. Karissimi, redempti sumus ad uitam aeternam Ad quem gaudium nos ipse perducat qui cum patre, etc.

f. 82^v Sermo in quinto dominico post octabas pasche. Karissimi, per resurrectionem nostri mediatoris et laetemur in eo. Adiubante nos ihesu xpo, etc.

f. 83 Sermo de ascensione domini. Ascensionem domini cœlebramus, fratres karissimi commendasset, ascendit in caelum. Ipse dominus, etc.

In Sacramentario Toletano Musaei Britannici multis auctior reperitur fol. 158^v, ibique magnam affinitatem habet cum sermone Augustini 265; Augustino et ipse mea sententia haud indignus, licet adhuc, uti videtur, ineditus.

f. 85 Sermo de die dominico post ascensione domini. Saluberrimo nos consilio, dilectissimi fratres non ad uulnera sed ad medicamenta proficiant. Prestet et adiubet, etc.

Dicendi modus ab exordio ad finem usque plane Caesarianus, licet verba quibus litaniae indicuntur nonnihil interpolata usuique hispanico aptata esse videantur. Ibi enim dicitur litanias « a quarta feria usque ad sextam feriam » ante Pentecosten esse servandas. Et hanc quidem aliquando fuisse Ecclesiae Toletanae consuetudinem ex Orationali gothico quem vulgavit Bianchinus facile eruitur, ad quod etiam accedit Breviarium Mozarabum itemque Missale Ambrosianum. At vero nihil est controversiae, quin Arelate sicut in ceteris Galliae regionibus litaniae ante Ascensionis festivitatem fieri solitae sint.

f. 89 Sermo de letanias pentecosten. Ecce, fratres karissimi, dies sancti ac spirituales pro sua pietate concedere, ipse dominus, etc.

Sermo Caesarii, inter pseudo-augustinianos 173, paucis mutatis omissisque n. 4.

f. 92^v Sermo in diem sanctum pentecosten. Deum uerum spiritum sanctum credite xpistiani et usque in sempiternum. Qui cum patre, etc.

Eiusdem forte auctoris, cuius sunt sermones in vigilia et in hilaria Paschae (vid. supra ff. 65, 66^v). In nostro autem post longiorem de divinitate sancti Spiritus disputationem, in qua Throni separatim a Sedibus inter caelestes creaturas recensentur, magnifico dicendi genere ad ipsum Spiritum oratio funditur.

f. 99^v Sermo die dominico ante diem sancti Iohannis babbiste. Fratres karissimi, iam prope sunt dies in quibus messes feliciter peruenietis. Regnante domino nostro, etc.

Est Caesarii Arelatensis in append. August. s. 277, nonnihil mutilus et interpolatus. Purior repraesentatur infra fol. 282^v, ibique inscribitur. « De decimis reddendis. » Porro missam « de decimis » habes in Libro Comico, p. 297.

f. 105 Sermo de festiuitate sancti iohannis babbiste. Sancti iohannis babbiste natalem odiae persecurus condicionis humane esse uidetur. Et qui cum deo patre.

Pseudo-Ambrosii s. 51 (M. 17, 708), Augustino absque ulla veri specie ab A. Maio adscriptus (*Nov. Bibl. Patrum* I 355).

f. 108. Item alio de quo supra. Cuius dies odiae celebratur, fratres karissimi quia ipse uiuificabit nos. Qui cum patre, etc.

f. 109^v Sermo in diem sanctorum petri et pauli. Notum hominibus uobis, fratres gloria sublimatur in secula seculorum. Amen.

Append. August. serm. 201. Re ipsa sermo est sancti Maximi 69, absque clausula illa adventicia, a qua pariter purus est optimae notae Codex Sessorianus (Reifferscheid, I, 119).

f. 112^v Item alius de eiusdem festiuitate sanctorum Petri et Pauli. Odie, fratres karissimi, de xpi nominis fundatores felicium clave meritorum. Adiubante domino, etc.

Sermo Append. August. 203, qualis ex vetere codice f(loriacensi) in notis Maurinorum describitur (M. 39, 2123).

f. 114 Sermo in diem sancti Felicis. Natalem sancti felicis, fratres, feliciter cælebremus aetiam merito copulemur. Per dominum, etc.

Felix martyr Gerundensis Kalendis Augusti commemoratur quum in Orationali Gothicō tum in aliis Liturgiae Toletanae monumentis.

f. 115^v Item alius sermo eiusdem sancti Felicis qui tamen dispositio domini post triduum dici deuet qui specialiter conuenit. Ad inluminandum magnum genus, fratres dilectissimi operibus peruenire possumus. Prestante domino, etc.

Homilia sancti Caesarii de praedecessore suo Honorato, in collectione Durlensi ordine decima (Engelbrecht, p. 259), Hispano martyri ne mutatis quidem nominibus « Honorato » et « Arelate » accommodata. Inscriptionem singularem quae ei in codice nostro praefigitur hoc modo interpreter, ut in illa dicatur sermonem in « depositione domni » (sc. martyris) quae « post triduum » recolatur, recitandum esse, quia tunc « specialiter convenit. » Et sane in martyrologio Adonis legimus, « corpus sancti Felicis Gerundae in monumento, quod ipse sibi praeparaverat, conditum esse Nonis Augusti » (ap. Bolland. t. I aug. p. 24), atque ita triduo integro post passionis ipsius diem elapsa. Ex hoc loco opinari licet, ad usum alicuius ecclesiae in finibus Gerundensium sitae codicem scriptum fuisse : sic enim facilime ratio redditur, cur in tanta festorum dierum paucitate tantus honor prefato martyri datus sit.

f. 118^v Sermo in diem sancti Laurenti. Quum beati laurenti gloria passio legeretur esse uoluit practiosam. Ipse dominus, etc.

f. 120^v Sermo de decollatione sancti Iohannis baptiste. Non debemus, fratres karissimi, praeconio diu cessare quodcumque a deo postulamus. Ipso auxiliante, etc.

Contra saltatores et mulieres declamatoria insectatio, in qua citatur nominatim « sanctus iohannes os aureum ». (S. Joan. Chrysost. Opp. ed Venet. 1549, t. II, 251 sq.)

f. 126^v Sermo in diem ordinatione aepiscopi. Dies ordinationis meae sollemniter odiernus inluxit augeatur ad gloriam. Auxiliante ipso, etc.

Multa hic habes translatā ex serm. Augustini 340, addita brevi conclusione quae Caesarium sapit.

f. 128^v Sermo unius iusti. Memoriam iusti odie cælebramus ut ab hoc auditu malo liberemur. Per ipsum qui, etc.

f. 130 Sermo de sanctis. Sollemnitas sanctorum martyrum, fratres karissimi pro fide sua certantes, Ipse qui in trinitate, etc.

f. 132 Sermones de clade . Prima die legendus. Ecce, dilectissimi fratres, luctuosa nos perterritu nuntiorum relatio . que fines terræ nostræ infectos pestilentia narrat seculorum. Amen. CONFIRMATIO. Ecce,

dilectissimi fratres, cruenta mortis nuntio tauidi omnes simul ad deum indulgentiam proclamate.

Indulgentie tamdiu quoque dicende sunt quousque episcopus ad corum reuertatur. et quam maxime quamdiu LXX uicibus repetantur. Deinde sine salutatione aepiscopi responsurium incipitur et tertia in ordine percompletur.

Incerti auctoris, eiusdem certe, cuius sunt alii tres sermones proxime subsequentes. De « Indulgentiae » precibus apud Gotho-Hispanos frequentatis confer Missale Mozarabum, p. 167 sq. et L. Duchesne, *Origines du culte chrétien* p. 428.

f. 137 Item sermo . secunda die . de clade. Karissimi, externo die nuntiata nobis mala deflebimus obtinere cum angelis. Per dominum ihesum etc. CONFIRMATIO. Ecce, dilectissimi fratres, quia prolato uobis exemplo omnes pariter et corde et uoce indulgentiam a domino postulate.

Citatur cum nomine « beatus Augustinus in sermone de urbis excidio ». (Migne 40, 722).

f. 141 Sermo . die tertio . de clade. Karissimi, externo die et sermone illo quod scribitur . de excidio urbis tribuat sempiternam. Qui cum deo patre. CONFIRMATIO. Si iam ueraciter, karissimi fratres indulgentiam a domino postulemus. *Indulgentiam.*

f. 144^v Item sermo de clade. Ecce, dilectissimi fratres, perterriti nostrorum potest mutare salutis. Qui cum deo patre etc.

f. 146^v Sermo beati Gregorii pape Romensis pro cladis mortalitate dicendus. Oportet nos, fratres karissimi, ut flagella dei damnationis parcat. Qui cum deo patre, etc.

Conf. Migne, 76, 1311.

148^v Sermo eiusdem beati Gregorii pape. Karissimi, nostris malis pro meritis cum festinatione preparemus. Adiubante nos domino, etc.

Ex homilia 4 in Evangelium, etc:

f. 150 Incipiunt sermones de quotidiano beati Agustini episcopi numero *** I ** um. Gaudemus, fratres karissimi, et deo gratias possitis adquirere. Per dominum, etc.

Ex serm. append. August. 266, n. 1-2.

f. 152 Item alium. Karissimi, quotienscumque ad aeclesiam im-
plere posse quod dicimus. Adiubante domino, etc.

Ad verbum fere convenit cum posteriori parte sermonis Augustini (Caesarii) inter
Maianos 106 (*Bibl. Nov. Patr.* I, 221).

f. 153^v Item tertium. Nostis, fratres karissimi, omnes homines sanita-
tem corporis ad praemia aeterna perueniant.

Est apud Maium sermo Augustini 105, Caesario et ipse restituendus, ut stilos et
codicum dispositio ostendit.

f. 155^v Item quartus. Rogo uos, fratres karissimi, nemo dicat in corde
suo quia peccata carnis simul de mercede gaudemus. Adiubante
domino, etc.

Ex serm. Augustini 82, n. 13-15.

f. 158 Item quintus . de euangelio ayt. Si uis uenire ad uitam .
serua mandatum . Dum euangelium legeretur, fratres karissimi, audiui-
mus dominum dicentem, Si uis uenire et haec exorauit pro te ab
omni malo. Quod ipse praestare, etc.

Constat excerptis e sermone Augustini 85, praeter clausulam quae Caesa-
rium sapit.

f. 160^v Item sextus. In scripturis diuinis, fratres dilectissimi, frequenter
uiduae tunc erunt diuites. Per ihesum xpm, etc.

Eam sententiis et dicendi modo cognationem habet cum sermone append.
August. 296, ut eidem auctori utrumque indubitanter adiudices.

f. 163^v Item septimus. Karissimi, omnes qui uolunt adpreandere
bonam uitam ipsorum est regnum caelorum. Quod ipse praestare etc.

f. 164 Item octabus. Homo quidem erat diues a domino coronari
mereamur. Quod ipse praestare dignetur, etc.

f. 167^v Item nonus . de id quod scriptum est. Homo quidem
desendebat de iherusalem in iherico. [Dum euangelica lectione lege-
retur *suppl. in marg.*] audiuius dominum et saluatorem nostrum de
peccato primo hominis uitae pabulum prouidete. Quod ipse praestare
dignetur, etc.

Hic quoque Caesarii esse intelligitur, praesertim ex recapitulatione in quam
sermo desinit.

f. 170 Item decimus. Dicam quod sentio, fratres mei, et quod dixerim partem in regno eius. Ipso praestante, etc.

f. 171 Item undecimus. Non dubito, dilectissimi fratres, insitum esse cordibus uestris timorem dei praeparetis praeium. Auxiliante xpo etc.

Est Augustini sermo 348 a Caesario abbreviatus, ac brevi conclusione auctus.

f. 173 De piscina syloa . XII. Lectio sancti euangelii, qui de piscina syloa loquitur, fratres karissimi et uobis praeparauitis regnum : adiuvante domino, etc.

Ineditis Caesarii scriptiunculis adnumerandus.

f. 175 De tribulatione . XIII. Omnis homo in tribulatione aliqua constitutus consilium corrigendi . Ipso praestante, etc.

Constat frustulis ex sermone Augustini 60 decerpatis.

f. 176^v De operibus misericordiae . X^{IIII} . Rogo uos, fratres karissimi, misericordiam pauperum elebari mereantur in caelo. Adiubante domino, etc.

f. 178 De aelemosina . X^U . Admonet dominus per lectionem aeuan-gelicam, fratres karissimi, Petite et dauitur uobis omnia munda sunt uobis. Quod ipse praestare dignetur.

f. 179 Sermo sancti Agustini de quotidiae . X^{UI} . Rogo uos, fratres karissimi, ut atentius cogitemus quare xpistiani sumus peruenietis ad domini nostri ihesu xpi regnum. Qui uiuit, etc.

Sermo append. Augustini 265 non sine multa varietate. In eo etiam invenitur pars haud minima sermonis eiusdem append. 292.

f. 185 Sermo sancti Agustini episcopi. Fratres karissimi, quid in uobis tanta pigritia . ut ad domum dei minime uigiletis? habitat in uobis. Amen.

Ex parte convenit cum sermone *De missa cotidiana* quem A. Maius evulgavit (Migne, 47, 1147). Notanda sunt verba haec de temporis spatio, quod publicis precibus etiam a laicis olim impendebatur :

« Et utique xpistiane, non tibi dicitur, ut ad domum dei omni ora conuenias. « Si in matutinis, vix 1 ora est. Si in diaebus festissimis, uix duae ore sunt. » Eodem fere modo corripit Caesarius eos, qui tardius ad uigilias veniunt, et ubi

verbum Dei recitari coepit, cito discedunt. « Quantum est hoc, fratres mei, « inquit, quod eos occupatos tenere videmur? Et ipsi videtis, quia vix est dimissio diae horae spatium; cum tamen, ut pauperes homines vel quoscumque artifices « de suis non retardemus operibus, quotiens sermo futurus est, maturius faciamus psalmum quinquagesimum dici, ut non tardius, sed semper hora consuevit tudinaria de ecclesia excatur. » (Append. August. serm. 285, n. 3.)

f. 187^v Homelia sancti Agustini episcopi legenda in quotidiano. Primum quidem decet nos audire iustitiam iusti autem in uitam aeternam. Amen.

Scenicis verbis describitur status animae e corpore exeuntis (Reifferscheid, I, 228, 230). Simile aliquid legitur in visione « Macarii abbatis » Patr. Gr. XXXIV 223-30, et in Homilia XXII sancti Macarii AEgyptij, ibid. 659.

f. 189^v Item alia homelia idem beati Agustini legenda in quotidiano. Ecce, fratres, ostendimus uobis quales xpistiani liberare dignetur. Qui cum patre, etc.

Clausula est sermonis appendicis Augustinianae 266.

f. 190 Incipit admonitio sancti Fausti pulcra: ut semper de peccatis nostris et de diem iudicii uel de aeterna beatitudine cogitemus. Modo, fratres karissimi, cum diuina lectio legeretur, audiuius beatum apostolum terribiliter in gaudium domini tui. Praestante, etc.

Sermo Caesarii in collectione Durlacensi ordine duodecimus (Engelbrecht, p. 267).

f. 193^v Item admonitio de diem iudicii quum grandi metu et sollicitudine iugiter cogitare. Rogo uos, fratres karissimi, et cum grande indulgentiam peruenire. Praestante, etc.

Cod. Durlac. serm. 11 (Engelbr. p. 262).

f. 196^v Incipit admonitio cesarea (*necessaria*) de diem iudicii et malorum pena. uel bonorum gloria. et quod laici non mutato abitu et possint et debent quotidie penitere. Rogo uos, fratres karissimi, ut si quid frequenter admonui uitae meritis adquiramus. Per eum qui uiuit, etc.

Cod. Durlac. serm. 14 (Engelbr. p. 276). Plane idem titulus in ms. Corbeiensi (Paris, lat. 14086, f. 107^v) saec. VIII.

f. 200 Incipit expositio sancti aeuangelii . ubi ayt. Nesciat sinistra tua . quid faciat dextera tua. Euangelica lectione, fratres dilectissimi, quae nobis modo recitata est aeternae beatitudinis faciamus. Quod ipse praestare dignetur, etc.

Cod. Durlac. serm. 17 (Engelbr. p. 289).

f. 203 Incipit de uocatione beati Abraae. Modo cum diuina lectio legeretur aeterna gloria tribuatur. Per dominum, etc.

Cod. Durlac. serm. 18 (Engelbr. p. 292). Sed pro conclusione antiquarii oscitantia abrupte affertur postrema pars homiliae pseudo-augustinianae 306, inde a n. 3 (Migne, 39, 2333).

f. 207 Dominus et deus noster . misericors et miserator nondum illum delectat quod bonum est.

Ex sermone nono sancti Augustini, n. 1-8.

f. 215^v Incipit sermo exortarius ad populum. Fratres karissimi, ad memoriam uestram reducimus quae praeparauit deus diligentibus se. Ipso praestante, etc.

Est in Bibliotheca Patrum homilia Caesarii 42, sed interpolata, quandoquidem in ea citantur multo Caesario recentiores Gregorius et Isidorus.

f. 219^v Incipit epistola beati Pauli. Fratres karissimi, frequenter diximus, semper xpistianus diaboli tutos prestare. Cui sit gloria, etc.

Homilia Caesarii 45 in Bibliotheca Patrum Coloniensi. — Pseudo-Augustini sermo 60 ad fratres in eremo.

f. 223 Epistola beati Clementis episcopi . directa sancto iacobo episcopo iherosolime. Clemens Iacobo domino et episcopo episcoporum uitae praemia peruenire. Praestante domino, etc.

Pseudo-Clem. Patr. Gr. I 463 et II 31.

f. 225. Item exortatio sancti cipriani episcopi. Quum domini instruentis dignatione sed paratus est ad coronam. Auxiliante domino, etc.

f. 228 Item epistola beati Agustini episcopi exortatoria. Fratres karissimi, audiuius cum euangelium legeretur, terribilem simul et desiderabilem feliciter peruenire. Amen. Adiubante uos, etc.

Sermo appendicis Augustianae 78.

f. 231 FINIT DEO GRATIAS AMEN.

Incipit epistola sancti salvatoris que directa est a domino et inuenta est super altare sancti bauduli in ciuitate nimaso. Amen dico uobis quia misi super populum brucos et locustas ... Nam iuro ego petrus episcopus de ciuitate nimaso et inueni hanc epistolam.

Cf. Baluze, *Capitularia regum Francorum*, vol. II, col. 1396. Paris, 1677. — Amaduzzi, *Anecdota litteraria*. Romae, 1773, vol. I, p. 61.

• • • • •

f. 232^v med. Item ** sermo de IIII° dominico de aduentum domini *** Karissimi, xps uenit medicina caelestis iucundemur in misericordia eius. Qui cum patre, etc.

f. 235 Sermo de diem sancti Stephani. Martyr stephanus beatus et primus in aeternum manere cum xpo domino. Qui uiuit, etc.

Ex serm. Augustini 317. Legitur etiam in Codice Addit. 30844, fol. 8o.

f. 237^v Sermo in caput anni. Kalendae istae, fratres karissimi, quas ianuarias uocant a domino praemia repensentur. Per dominum, etc.

Append. August. serm. 129.

241 Item aliis de epyphania in uigilia dicendus. Proxime, fratres carissimi, huiusmodi redemptionis nostrae suae adobtionis adsumere. Quod ipse praestare dignetur, etc.

Cod. Durlac. serm. 7. (Engelbr. p. 247).

f. 244^v Item in epyphania aut ad missam de crastino et natale sancti Lucian(y ex e) martyris. Sollemnitatem quae de domini nostri natuitate poterimus feliciter peruenire. Praestante domino, etc.

Cod. Durlac. serm. 8 (Engelbr. p. 252).

f. 247 Item sermo sancti fausti in natale sancti luciani in epyphania. Quod uobis de externa festiuitate ab illo cuncta praestantur. Auxiliante domino, etc.

Cod. Durlac. serm. 9 (Engelbr. p. 255).

f. 250 Sermo in natale infantum. Hodiae, fratres karissimi, natale illorum infantum sua potectione perducat. Cui est honor, etc.

Cod. Durlac. serm. 5 (Engelbr. p. 238).

f. 254^v Sermo sancti fausti legendus ante carnes tultas. Ecce, fratres dilectissimi, dies quadragesimae praemia comparemus. Praestante domino, etc.

Cod. Durlac. serm. 15 (Engelbr. p. 280).

257^v Sermo eiusdem legendus ante initium quadragesime. Nonnulli xpistianorum, fratres, extimantes se obserbantes quadragesimae quotidiana |

Desinit mutilus paulo ante finem in imo folio 260^v. — Pseudo-Ambros. serm. 23. — Revera sermo est Maximi 26 (Reiffersch. I, 122).

Folium 261^r vacat. Seriore manu in angulo paginae scriptum est : *Hic sunt sermones ad XL de carnes tollendas. alius qui sequitur. item alius. item alius de caeco nato. de lazaro. de piscina siloa. de die iudicii. item alius. item alius.*

In imo folio : Item alium eiusdem de competentibus. | f. 261^v Hodie, fratres karissimi specialiter ad competentes ad aeterna praemia introduci. Praestante deo, etc.

Deinde interiecto parvo spatio : Uos ergo, fratres karissimi, admonemus sub quorum testimonio hii omnes qui nomina sua in caelum adscribendum dederunt digni conbibio abeantur aeterno. Praestante deo nostro, etc.

Exordio convenit cum sermone appendicis Augustinianaе 267, deinceps vero omnino alius est, multaque continet, quae a viris rerum liturgicarum studiosis animadvertiscantur, v. g. « Ideo enim ante plures dies paschae *nomen uestrum offer-* » tis... Ideo ergo ante aliquos dies ad *manus impositionem* acceditis, ut uos quasi « adlaetas xpi fortissimos contra se diabolus semper inueniat praeparatos. Sicut « enim luctatores ideo unguntur, ut ab aduersario teneri non possint, ita « et uos ideo *per ministros suos spiritus sanctus dignatur unguere* » (Cf. Hildef. *De cognit. bapt. c. 21, 27, 28*). — « Et secundum quod et ipsi(s) in baptismo factum « est, hospitibus pedes labent » etc. (Vide append. August. serm. 168, n. 3).

f. 265 Item alium eiusdem. Qui ad cenam dominicam deuotis cursibus aduenistis cum xpo gaudia possideuit. Per ipsum dominum, etc.

f. 267^v Sermo de parascephen. Passio haec domini nostri ihesu xpi qui euangeliis recitata est ... Dicamus et nos. K. Memento mei domini dum ueneris in regnum tuum, Hanc ergo confessionem illius sancti

latronis ... Nos autem, fratres, eadem quae diximus cum gemitu repeta-
mus, Memento mei domine.

Sermo append. August. 156 paucis in principio versibus mutatis. Confer ea
quae dixi superius ad fol. 63^v huius codicis.

f. 270 Item alium eiusdem. Ascensionis dominicae festiuitatem
in gloria est dei patris. Ut sit nomen domini benedictum, etc.

f. 272^v Item alium de quo supra. Karissimi, deum spiritum sanctum
..... perpetua gratia sanctitatis. Ut sit nomen domini benedictum, etc.

f. 273 Item alium de quo supra. In sancti hac beatissimi iohannis
baptiste laudibus gentibus dominum praedicaberit.

Inter sermones Maximi Taurinensis legitur in duobus optimaе notae codicibus
Veronensi et Sessoriano (Reiffersch. I, 119, II, 55). Unde mirari subit, cur illum
Bruni in appendicem reiecerit (M. 57, 863).

f. 275^v Item alium de quo supra. Beati iohannis merita unde
inquit scio |

Reliqua desunt; vacat dimidia pars paginae 276^v, et tota pagina 277^r.

f. 277^v Sermo in diem apparitionis domini. Diem iste, karissimi
fratres, epiphaniæ misericors iubeat coronare. Qui uiuit, etc.

Ultimus est ex iis sermonibus, qui etiam in Codice Addit. 30844 habentur.
Sub finem inserta est formula ad indicendum festum Paschatis, de qua supra ad
fol. 28. « Nunc igitur, dilectissimi fratres, qui adfuisisti aeclesiae dei, diem appari-
tionis domini nostri ihesu xpi agnoscere meruistis, diem quoque passionis eius
« ipso iubante cognoscite. Erit igitur anno presenti sub era ill. initium beate
« quadragesime die illo luna ill. Cena uero domini nostri ihesu xpi die illo. luna
« illa. Passio quoque ipsius domini nostri ihesu xpi die illo. Resurrectio eiusdem
« domini nostri ihesu xpi die illo luna. illa. Idcirco ortor uos » etc.

f. 281 Item sermo de caena domini. Karissimi, prospiciens ex alto
deus sit tibi manifestus in gloria. Cui est honor.

Exscriptus ex homilia 5 Pseudo-Eusebii de Pascha, quae incipit « Magni-
tudo caelestium beneficiorum. »

f. 282^v Sermo sancti Agustini de decimis reddendis legendum
dominico ante diem sancti iohannis. Propitio xpo, fratres karissimi
..... peruenietis. regnante domino, etc.

Vide supra ad f. 99^v.

f. 286 Sermo de elemosina. Remedia peccatorum, fratres, metamus uitam aeternam. Per dominum, etc.

Serm. append. August. 310.

f. 289 De Ninnibe ciuitate. Legimus in prophetis cum ninnibe superare possimus. Per dominum, etc.

S. Maximi homilia 90.

f. 291^v Sermo de dominicae obserbatione. Consummatis igitur atque perfectis die dominico adque festiuitatibus ipsius diei pertinebant, et dimisso iam populo resedente sancto eusebio episcopo domui suae ingressus est alexander, dixitque ad eum, Deprecor, domine, quam ob causam dominici diei obseruatio in bonis operibus confirmare dignetur. Cui est honor, etc.

Ex hoc sermone elucet iam inde antiquitus apud Gallos et Gotho-Hispanos enotuisse homilias, quae in codicibus graecis reperiuntur Eusebii Alexandrini nomine inscriptae, et leguntur ap. Migne, P. G. 86¹, 313 sqq. Inter quas una exstat « De die dominico » (col. 413), quae in sermonem codicis Silensis totidem fere verbis translata est.

f. 294^v [F]ratres karissimi, dominus et saluator noster pro calice aquae frigidae aeterna gloria tribuatur. Per dominum, etc.

Exscriptus est partim ex serm. Augustini (Caesarii) inter Maianos 63, partim ex serm. append. 306.

f. 299 Ad memoriam uestram reducimus diligentibus sc. Ipso praestante, etc.

Vide supra ad fol. 215^v.

f. 303 Dominus et saluator noster qualiter ad eum in temptatione. Quod ipse, etc.

Idem qui legitur supra f. 33.

f. 306 [U]erum est, dilectissimi fratres, quod crux domini nostri ihesu xpi salutem salutem aquis suscitauit, ipsum dominum, etc.

f. 307^v QUI HOC PEREGIT OPUS REGNIS POTIATUR INFINITIS. AMEN.

IV.

Capitula Evangeliorum Neapolitana.

(Ex codd. Mus. Brit. Cotton. Nero D. IV, et Reg. I B. VIII.)

Praecipua rei lectionariae monumenta, quibuscum Liber Comicus conferendus sit, in praefatione breviter indicavi : ex quibus Capitulare Evangeliorum Neapolitanum et Lectiones ex Apostolo Capuanas, quod maioris momenti simulque minus vulgatae notitia esse, huicce appendici inserere visum est.

Primum quidem breviter ea commemoranda sunt, quae de pericopis Neapolitanis latius disputavi in ephemeride *Revue Bénédictine*, t. VIII (1891) p. 481, 529 sq.

Duo extant in Musaeo Britannico codices Evangeliorum circa an. 700 in Anglia conscripti, Cotton. ms. Nero D. IV (Evangeliarium S. Cuthberti) et Regius I B. VIII, qui in principio uniuscuiusque evangelii indicem exhibent festivitatum sive dierum, in quibus aliquid ex eo olim legebatur. Hos autem indices, quos cum ipso evangeliorum textu glossisque anglo-saxonice ex solo Cottoniano codice edidit W. W. Skeat (Cantabrigiae, an. 1871, 1874, 1878 et 1887), ad usum Ecclesiae Neapolitanae spectare ex eo manifestissime constat quod, cum paucissima in eis sanctorum festa occurrant, lectiones peculiares *In natale sancti Ianuarii* et *In ieiunium sancti Ianuarii* assignatae sint. Insuper notata ibidem reperitur *Dedicatio basilicae Stephani*, quo nomine item Neapolitana ecclesia cathedralis in vetere Kalendario marmoreo saeculi noni designatur.

Quaeres forte, qui fieri potuerit, ut huiusmodi Capitula Evangeliorum Neapolitana in manus anglorum scribarum septimi saeculi devenerint ? Hoc modo rei causa explicanda est.

Anno 668, Theodoro Cantuariensi archiepiscopo in Angliam proficisci socius a Vitaliano papa datus est abbas Hadrianus, vir natione Afer : quem quidem « *in monasterio Nisidano, quod est non longe a Neapoli Campaniae* » antea deguisse tradit Venerabilis Beda, Hist. Eccles. IV, 1. Facile autem putabis virum illum rerum ecclesiasticarum apprime studiosum, Hadrianum dico, in gratiam novellae gentis libros aliquot secum detulisse, atque inter illos codicem Evangeliorum Ecclesiae Neapolitanae usui accommodatum : quem postea nihil suspicantes ex integro transcripserunt plures variis in locis antiquarii.

Praefata capitula iuxta ordinem, quo inter se in utroque codice sequuntur, primum accurate reddidi, additis pericopis, quae cuique diei respondent, ubi illae certo ant saltem probabillter definiri poterant. Deinde iisdem capitulis iuxta seriem sollennitatum dispositis, antiquam liturgiam Neapolitanam, qualis saeculo septimo fere medio fuit, repraesentare conatus sum.

I. CAPITULA IUXTA ORDINEM CODICUM DISPOSITA.

Ante Evangelium Matthaei.

1. Pridu natale domini	I 18
2. In stilla domini ad missa publica	II 1
3. Innocentum	II 16

4. Post secunda dominica feria . IIII . de aduentum	III 1
5. In stilla domini nocte	III 13
6. In XLgisima paschae	IV 1
7. In iejunium de stella domini	IV 16
8. In iejunium sancti andrae	IV 18
9. In sanctorum de beatitudinem	V 1
10. Cotidiana	V
11. De XLgisima feria . II .	V
12. Post secunda dominica XLgisima feria . II .	V-VI
13. Dominica . IIII . quando orationem accipient	VI 9
14. Post secunda dominica XLgisima feria . VI .	VI 16?
15. Cotidiana	VI 24?
16. In dedicationem	VII 24
17. Cotidiana	VIII 1
18. Cottidiana de puerum centurionis	VIII 5
19. Item alia	VIII
20. Cottidiana	VIII
21. Cottidiana	VIII
22. Cottidiana	IX 1?
23. De XLgisima feria . VI .	IX 9?
24. Post penticosten feria . VI . in iejunium	IX 15
25. Cottidiana	IX 18?
26. Cottidiana	IX 27?
27. In sancti uiti	IX 32-5?
28. In ordinatione episcopi	IX 36
29. In apostolorum	X 2, 16
30. In unius confessores	X 32
31. Dominica de aduentum	XI 2
32. Cottidiana per messes	XII 1
33. Item alia	XII
34. Post . v . dominicas de XLgisima feria secunda	XII 39?
35. In martyras	XII 46
36. In XLgisima paschae	XIII 3?
37. Inuentione crucis domini nostri ihesu xpi	XIII 44
38. In decollatione sancti iohannis baptistae	XIV 1
39. Cottidiana	XIV 13?
40. Cottidiana	XIV?
41. Cottidiana	XV
42. Cottidiana	XV
43. De XLgisima feria . VI .	XV-XVI?

44. In natale sancti petri	XVI 13
45. In unius martyris	XVI 24
46. In dedicationem	XVII 1
47. Post secunda dominica XLgissima feria . IIII .	XVII 20?
48. De XLgisima feria . IIII .	XVIII 15?
49. Cottidiana	XVIII 23?
50. Cottidiana	XIX ?
51. In ieunium sancti petri	XIX 27
52. Dominica tertia quando psalmi accipiunt	XX I
53. In natale sanctorum iohannis et pauli	XX 20
54. In dedicatione basilicae stephani	XXI 12
55. Dominica . V . quando symbolum accipiunt	XXI-XXII
56. In sancti stephani	XXIII 34
57. Post secunda dominica de aduentum feria . VI .	XXIV
58. Post . III . dominicas de aduentum feria . IIII .	XXIV
59. Post tertias dominicas de aduentum feria . VI .	XXIV
60. In martyra	XXV I
61. In natale sancti ianuari	XXV 14
62. Dominica . V . quando symbolum accipiunt	XXV 31
63. Die sabbati prima passionem domini nostri ihesu xpi	XXVI-XXVII
64. Sabbato sancto ad sero	XXVIII I
65. Dominica sancta pascha ad misa publica	XXVIII 8

Ante Evangelium Marci.

66. Sabbato sancto mane	VII 34
67. Post penticosten in ieunium feria . IIII .	?
68. Cottidiana	?
69. Die dominica de indulgentia passio domini nostri ihesu xpi	XIV-XV
70. Feria . VI . de albas paschae	XVI I

Ante Evangelium Lucae.

Secundum lucan

71. In ieunium sancti iohannis baptistae	I 5
72. Dominica . III . de aduentum	I 26
73. In natale sancti iohannis baptistae	I 57
74. In natale domini ad misa publica	II I
75. In octabas domini nostri ihesu xpi	II 21
76. Post dominica . IIII . de epiphania	II 42

77. Dominica prima de aduentum domini nostri ihesu xpi	III I
78. Post . v . dominicas de aduentum	III
79. Cottidiana	IV
80. In ieunium apostolorum	V I ?
81. Cottidiana	V
82. Cottidiana per messes	VI I
83. Post pentecosten in ieunium die sabbati	VI 6
84. In apostolorum	VI 13
85. In sanctorum	VI 20
86. Post . III . dominicas XLgisima feria . II .	?
87. Cottidiana	?
88. Cottidiana	?
89. In martiras	?
90. Cottidiana	?
91. Cottidiana	?
92. In sanctorum	?
93. Cottidiana	?
94. In martyras	?
95. Cottidiana	?
96. In ieunium sanctorum iohannis et pauli	XII I ?
97. In unius confessores	XII 8
98. Cottidiana	XII
99. Post prima dominica de aduentum in ieunium feria . IIII .	{ XII 35 sqq.
100. Post prima dominica de aduentum feria . VI .	
101. In natale episcopi	XII 42
102. Cottidiana	?
103. Cottidiana	?
104. In natale sancti laurenti	XIV 13 ?
105. In ieunium sancti laurenti	XIV 21 ?
106. In unius martyris	XIV 26
107. Cottidiana	?
108. Cottidiana	?
109. Cottidiana	?
110. In XLgisima paschae	?
111. Cottidiana	?
112. Post . III . dominicas XLgisima feria . IIII .	XVIII 1-14 ?
113. Feria . III . de ebdomada maiora	XVIII 31
114. Cottidiana	?

115. Item alia	?
116. Feria . v . mane in coena domini ad missa. Passio domini nostri ihu xpi	XXII-XXIII
117. In apostolorum	XXII 30
118. Die sabbati de albas pasce	XXIV I
119. Feria . III . de albas pasce	XXIV 13
120. Feria . v . de albas pasce	XXIV 36-49 *
121. In ascensa domini nostri ihu xpi	XXIV 44-53

(* In ipso Evangelio ad marginem legitur : « *Haec lectio in ebdomada pascae dum legitur finitur in loco ubi ait, Quoadusque induamini uir-tutem ex alto. Cum autem in ascensione legitur alio loco incoanda est quo dicit discipulis, Haec sunt uerba quae locutus sum uobis cum adhuc essem uobiscum usque in finem euangeli. »))*

Ante Evangelium Ioannis.

122. In sancti iohannis apostoli et euangelistae	I I
123. Post epiphania dominica prima	I 29
124. Post epifania dominica secunda	I 43-51
125. In uelandia	II I
126. In dedicatione sanctae mariae	II 13
127. Dominica . II . XLgisima paschae	II 19 ?
128. Post octabas domini nostri ihu xpi	III 16, 19 ?
129. Post . III . dominicas de ephifania de muliere sama-ritanae	IV 5
130. De XLgisima feria . IIII .	IV
131. In sancti angeli	{ V 1-4
132. et in dedicatione fontis	
133. Cottidiana	?
134. In natale sancti andreae	VI 8
135. Cottidiana *	VI
(* Ad oram capituli XV (Joan. VI 48-55) scriptum est : « Legenda pro defunctis. »)	
136. Post . IIII . dominicas XLgisima feria . IIII .	VI
137. Post . IIII . dominica XLgisima feria . IIII .	VI
138. Post . IIII . dominica XLgisima feria . II .	VI-VII ?
139. Post . IIII . dominica XLgisima die sabbati	VII 22-23 ? *
(* Ad marginem capituli XVIII, quod huic fere loco respondet, scriptum est : « Legenda in quadragesima. »)	
140. Post . v . dominica XLgisima feria . III .	VII 25-30
141. Sabbato sancto penticosten	VII 37-39

142. Post . v . dominica XLgisima feria . IIII .	VII 43-53
143. Post . v . dominicas XLgisima die sabbati	VIII
144. Post . III . dominicas XLgisima feria . VI .	VIII
145. De XLgisima post . III . dominicas sabbato mane post scrutinium	IX 1-38
146. A XLgisima post . III . dominicas die sabbati in ieiunium	IX 39-X 10 ?
147. Post . IIII dominica XLgisima feria . VI .	X
148. Post . v dominicas de XLgisima feria . VI . de laza- rum	XI I
149. In agendas	XI 21
150. Dominica . VI . de indulgentia	XII I
151. Feria . II . de ebdomada maiorem	XII 12 ?
152. In natale sanctorum iohannis et pauli	XII 24
153. In ieiunium sancti ianuari	XII 38 ?
154. Feria . v . ieiunium de cena domini	XIII I
155. Feria . IIII . de ebdomada maiorem	XIII 21
156. Post albas paschae dominica . II .	XIV I
157. Dominica sancta penticosten	XIV 15
158. Post albas paschae dominica prima	XV I
159. Post ascensa domini	XV 26
160. Post albas paschae dominica . III .	XVI 5
161. Post . III . dominicas XLgisima feria . IIII . ab his' } 162. et post albas pascae dominica . v . } 163. Post . III . dominica die sabbati ab his' } 164. et post albas pascae dominica . IIII . } 165. Feria . II . post albas	XVI 16 XVI 23 XVII
166. Feria . VI . de ebdomada maiore passio domini nostri ihu xpi	XVIII-XIX
167. Secunda feria pascae	XX I
168. Dominico octabo pascae	XX 26
169. Feria . IIII . pascae	XXI I
170. In natale sancti petri	XXI 15-19*
171. In adsumptione sancti iohannis aeuangelistae	XXI 19-24

(* Ad oram capituli XLV adnotatum est : « Quae lectio cum in natale
« sancti petri legitur a loco incoatur quo ait Dicit simoni petro iesus simon
« iohannis diligis me plus his usque ad locum ubi dicit significans quo
« morte clarificaturus esset deum. Cum uero in natali sci iohannis euau-
« gelistae inchoanda est a loco quo ait dicit ei hoc est dominus simoni petro
« sequere me usque ubi dicit et scimus quia uerum est testimonium ejus. »)

**II. CAPITULA NEAPOLITANA
AD ORDINEM LITURGICUM REDUCTA.**

- Dominica prima de aduentum domini nostri ihu xpi (77).
 Post prima dominica de aduentum in ieunium feria . IIII . (99).
 Post prima dominica de aduentum feria . VI . (100).
 Dominica (*secunda?*) de aduentum (31).
 Post secunda dominica feria . IIII . de aduentum (4).
 Post secunda dominica de aduentum feria . VI . (57).
 Dominica . III . de aduentum (72).
 Post . III . dominicas de aduentum feria . IIII . (58).
 Post tertias dominicas de aduentum feria . VI . (59).
 Post . V . dominicas de aduentum (78).
 Pridu natale domini (1).
 In natale domini ad misa publica (74).
 In sancti stephani (56).
 In adsumptione sancti iohannis aeuangelistae (171).
 Innocentum (3).
 In octabas domini nostri ihu xpi (75).
 Post octabas domini nostri ihu xpi (128).
 In ieunium de stella domini (7).
 In stilla domini nocte (5).
 In stilla domini ad missa publica (2).
 Post epiphania dominica prima (123).
 „ ephifania „ secunda (124).
 „ . III . dominicas de ephifania de muliere samaritanae (129).
 „ dominica . IIII . de epiphania (76).
 In XLgisima (*Lxgisima?*) paschae (36).
 „ „ (*Lgisima?*) „ (110).
 In XLgisima paschae (6).
 De XLgisima feria . II . (11).
 „ „ „ . IIII . (48).
 „ „ „ „ (130).
 „ „ „ . VI . (23).
 „ „ „ „ (43).
 Dominica . II . XLgisima paschae (127).
 Post secunda dominica XLgisima feria . II . (12).
 „ „ „ XLgissima „ . IIII . (47).
 „ „ „ XLgisima „ . VI . (14).
 Dominica tertia quando psalmi (*salem?*) accipiunt (52).

Post . III . dominicas XLgisima feria . II . (86).

Post . III . dominicas XLgisima feria . IIII . (112).

" " " " " ab his (161).

" " " " " VI . (144).

De XLgisima post . III . dominicas sabbato mane post scrutinium (145).

A " " " " die sabbati in iciunium (146).

Post III dominica die sabbati ab his (163).

Dominica . IIII . quando orationem accipient (13).

Post . IIII . dominica XLgisima feria . II . (138).

" " dominicas " " . IIII (136).

" " dominica " " " (237).

" " " " " VI . (147).

" " " de " die sabbati (139).

Dominica . V . quando symbolum accipiunt (35).

" " " " " (62).

Post . V . dominicas de XLgisima feria secunda (34).

" " dominica " " . III . (140).

" " " " " . IIII . (142).

" " dominicas de " " . VI . de lazaram (148).

" " " " " die sabbati (143).

Die sabbati prima passionem domini nostri ihu xpi (63).

Dominica . VI . de indulgentia (150).

Die dominica " " passio domini nostri ihu xpi (69).

Feria . II . de ebdomada maiorem (151).

" . III . " maiora (113).

" . IIII . " maiorem (155).

" . V . mane in cena domini ad missa. Passio domini nostri ihu xpi (116)..

" " in ieunium de cena domini (154).

" VI de ebdomada maiore passio domini nostri ihu xpi (166).

Sabbato sancto mane (66).

" " ad sero (64).

Dominica sancta pascha ad misa publica (65).

Secunda feria pascae (167).

Feria III de albas pasce (119).

" . IIII . pascae (169).

" . V . de albas pasce (120).

" . VI . " paschae (70).

Die sabbati de albas pasce (118).

Dominico octabo pascae (168).

Feria . II . post albas (165).

Post albas paschae dominica prima (158).

” ” ” ” II . (156).

” ” ” ” III . (260).

” pascae ” IIII . (164).

” ” ” ” V . (162).

In ascensa domini nostri ihu xpi (121).

Post ” ” (159).

Sabbato sancto penticosten (141).

Dominica sancta ” (157).

Post penticosten in ieiumum feria IIII . (67).

” feria . VI . in ieiumum (24).

” in ieiumum die sabbati (83).

Cottidiana (10. 15. 17. 19-22. 25. 26. 39-42. 49. 50. 68. 79. 81. 87. 88. 90

91. 93. 95. 98. 102. 103. 107-109. 111. 114. 115. 133. 135.)

Cottidiana de puerum centurionis (18).

Cottidiana per messes (32. 33. 82.)

Inuentione crucis domini nostri ihu xpi (37).

In sancti iohannis apostoli et euangelistae (122).

In sancti angeli (131).

In sancti ulti (27).

In ieiumum sancti iohannis baptistae (71).

” natali ” ” ” (73).

In ieiumum sanctorum iohannis et pauli (96).

” natale ” ” ” ” (53).

” ” ” ” ” ” (152).

In ieiumum sancti petri (51).

” natale ” ” (44).

” ” ” ” (170).

In ieiumum sancti laurenti (105).

” natale ” ” (104).

In decollatione sancti iohannis baptistae (38).

In ieinium sancti ianuari (153).

” natale ” ” (61).

In ieinium sancti andrae (8).

” natale ” andreae (134).

In dedicatione basilicae stephani (54).

In dedicatione sancte mariac (126).

- In dedicatione fontis (132).
 - In dedicationem (16. 46).
 - In ordinatione episcopi (28).
 - In natale „ (101).
 - In ieunium apostolorum (80).
 - In apostolorum (29. 84. 117.)
 - In martyras (35. 89. 94).
 - In martyra (60).
 - In unius martyris (45. 106.)
 - In unius confessoris (30. 97).
 - In sanctorum (85. 92).
 - In sanctorum de beatitudinem (9).
 - In uelanda (125).
 - In agendas (149).
 - Legenda pro defunctis (135*).
-

V.

Lectiones ex epistolis Paulinis excerptae quae in Ecclesia Capuana saec. VI legebantur.

(Ex Cod. Fuldensi, ed. Ranke p. 165 sq.)

Proxime et loco et tempore ad Capitulare Evangeliorum Neapolitanum Capuanus accedit ordo Epistolarum, qui in celeberrimo habetur codice Fuldensi, ante diem 19 aprilis DXLVI scripto, quando illum a se lectum fuisse testatus est S. Victor, urbis Capuae episcopus.

Praefatus ordo primum editus est a Gerberto abate inter Monumenta veteris liturgiae alemannicae t. I, p. 405, iterumque accuratiore diligentia ab Ernesto Ranke, Marburgi et Lipsiae 1868.

In codice ergo Fuldensi Epistolis Paulinis praescriptus est index sollemnitatum, additis titulis pericoparum singulis diebus legendis. In ipso autem textu lectionum initia titulis ad marginem scriptis, extrema vero verba plerumque cruciculis appositis indicantur.

Dolendum tamen, scribam constantia qua oportebat usum non fuisse. Nam, ut scribit E. Ranke, « neque omnes quos protulit numeri recti sunt, neque omnibus quos index continet titulis adnotaciones marginales respondent, neque cruciculas ubique appositas vides. »

Quae cum ita sint, Lectionarium Capuanum binis columnnis repraesentare visum est, quarum prior indicem titulorum, altera vero ea exhiberet quae ad marginem leguntur, una cum primis et extremis verbis singularium lectionum, earum videlicet quae certo definiri possunt.

Quoniam in S. Victoris Capuani episcopi mentionem incidi, non claudendus est primus iste Anecdotorum liber, quin commemorem eiusdem S. Victoris probabiliter esse Epistolam illam ad Constantium (Aquinensem episcopum, an 525-573), quae cum ementito Hieronymi nomine Romano Lectionario praemittitur in nonnullis codicibus. Videas, si placet, quae de eadem epistola disputavi in ephemeride nostra *Revue Bénédict.* t. VII (1890), p. 416 sq.

DE ADVENTU.

ad romanos sub titulo XVIII.

De aduentu Domini. Nam quod impossibile erat legis i. q. i. p. c. deus filium suum mittens ut et simul glorificemur. (VIII 3-17)

ad romanos sub titulo XXXVIII.

De aduentu Domini. Nolo enim uos ignorare f. m. h. quia caecitas ex parte contigit ... ipsi gloria in sae-

cula saeculorum. Amen. (Rom. xi 25-36)

ad Galatas sub titulo XIII.

De aduentu domini lectio cotidiana. Fratres secundum hominem dico. Tamen hominis confirmatum testamentum..... per fidem in christo ihesu. (Gal. III 15-26)

ad thessall. I sub titulo XXI.

De aduentu domini. Rogamus autem uos fratres corripite inquietos in aduentum domini ihesu christi seruetur (I Thess. V 14-23)

PRIDIE NATALE DOMINI

ad philipp. sub titulo XIII.

Pridie natale domini . et in noctu sancta. Gaudite in domino semper pacis erit uobiscum. (Phil. IV 4-9)

IN NATALE DOMINI

ad hebreos principium epistulae.

In natale domini. Multifariam (Hebr. I 1-?)

IN NATALE SANCTI . IOHANNIS

ad timotheum II sub titulo XVII.

In natale sancti Iohannis. Omnis scriptura diuinitus qui diligunt aduentum eius. (2 Timoth. III 16-IV 8)

IN NATALE INNOCENTUM

ad romanos sub titulo XI.

In natale innocentum. Iustificati igitur ex fide qui datus est nobis. (Rom. V 1-5)

DE CIRCUMCISIONE DOMINI

ad romanos sub titulo LI.

De circumcisione. in octabas domini. Dico enim christum ihesum ministrum fuisse alterutrum monere. (Rom. XV 4-14)

DE EODEM DIE CONTRA IDOLA

ad corintheos I sub titulo XXXVIII.

(*Ad marginem tituli XXXVIII*) Lectio in octabas domini contra idola. De his autem quae idolis immolantur ut omnes facerem saluos. (VIII I-IX 22)

DE EODEM DIE
ad corintheos I sub titulo
XLVII.

(*Ad titulum XLVII*) Item de cir-
cumcisione. Karissimi mihi, fugite
ab idolorum cultura quod multis
ut salui fiant. (I Cor. X 14-33)

IN IEIUNIO EPIFANIORUM
ad colossenses sub titulo II

In iejunio epifaniorum Ideo et
nos ex qua die audiuimus pleni-
tudinem diuinitatis inhabitare. (Col-
loss. I 9-19)

IN EPIFANIA MANE
ad corintheos II sub titulo X

In epifania mane. Quoniam deus
qui dixit de tenebris lumen splen-
descere aeterna sunt. (2 Cor. IV 6-18)

IN EODEM DIE EPIFANIORUM
ad titum sub titulo IIII.

Lectio in Epifania. Apparuit enim
gratia saluatoris per ihesum
christum saluatorem nostrum (II II-
III 6)

IN EODEM DIE EPIFANIORUM
ad galatas sub titulo X

(*Ad titul. XVI*) Lectio in epifania.
Quicumque enim in christo baptizati
estis quod si filius et heres per
deum. (Gal. III 27-IV 7)

COTTIDIANA POST EPIFANIA.
ad romanos sub titulo XLII

Lectio cotidiana. Habentes au-
tem donationes sed humilibus
consentientes. (Rom. XII 6-16)

COTTIDIANA
ad hebreos sub titulo XII

(*Ad titul. cIX*) Lectio cotidiana.
Uidete ne recusetis loquentem
seruiamus placentes deo. (Hebr. XII
25-28)

COTTIDIANA
ad hebreos sub titulo VIII.

(*Ad titul. XL*) Lectio cottidiana.
Confidimus autem de uobis dilectissimi
meliora adeptus est repro-
missionem (Hebr. VI 9-15)

COTTIDIANA
ad galatas sub titulo XIII.

(Gal. III 15-26. Conf. supra de ad-
uentu)

COTTIDIANA
ad hebreos sub titulo XII.

(*Ad titul. cxII*) Lectio cotidiana.
Deus noster ignis consumens est
ipse et in saecula. (Hebr. XII 29-XIII 8)

COTTIDIANA

ad timotheum I sub titulo
XXVII.

Lectio cotidiana. Nihil enim intuimus in hunc mundum imperium sempiternum. Amen (VI 7-16)

COTTIDIANA

ad romanos sub titulo XLII

Lectio cotidiana. Nolite esse prudentes apud sed uince in bono malum (XII 16-21)

COTTIDIANA

ad romanos sub titulo XVIII.

Lectio cotidiana. Scimus enim quod lex spiritalis est gratia dei per ihesum c. d. nostrum. (VII 14-24.)

COTTIDIANA

ad romanos sub initium epistles.
tulae.

Lectio cotidiana. Nolo enim uos ignorare fratres quia saepe qui est benedictus in saecula. Amen (I 13-25)

COTTIDIANA

ad romanos sub titulo XLIII

Deest indicatio marginalis. Titulus XLIII = c. XIII 1-6. Omnibus potestatibus sublimioribus in hoc ipsum seruentes.

COTTIDIANA

ad romanos sub titulo I.

Deest adnot. marg. Titulus I = c. I 1-6. Paulus seruus christi ihesu et domino ihesu christo.

IN SEXAGESIMA

ad timotheum I sub titulo
VIII.

Lectio in Sexagesima. Et manifeste magnum est pietatis sacramentum quae nunc est et futura. (III 16-IV 8)

COTTIDIANA.

ad corintheos I sub titulo XLII.

Lectio post Sexagesima. Nescitis quod hii qui in stadio currunt ipse reprobus efficiar. (IX 24-27)

IN QUINQUAGESIMA

ad romanos sub titulo XLVIII.

Lectio in Quinquagesima. Omnes enim stabimus ante tribunal pacis sunt sectemur. (XIV 10-19)

IN QUADRAGESIMA

ad corintheos sub titulo XLII

Lege « ad Cor. II sub tit. XVII », ad quem locum margo habet : Lectio in caput quadragesime. Ecce nunc

tempus acceptabile et omnia possidentes. (2 Cor. VI 2-10)

IN IEIUNIO I IN QUADRAGESIMA
ad romanos sub titulo XVI.

Lectio in Quadragesima ieunio primo. Non ergo regnet peccatum ihesu domino nostro. (Rom. VI 12-23)

IEIUNIO II IN QUADRAGESIMA
ad romanos initium sub titulo
XL

Lectio in Quadragesima secundo ieunio. Obsecro i. u. f. p. m. d. ut exhibeatis corpora alter alterius membra. (XII 1-5)

IN QUADRAGESIMA DOMINICA II.
ad romanos sub titulo XLIII.

Lectio in Quadragesima secunda dominica. Qui enim diligit proximum deus iterum statuere illum. (XIII 8-XIV 4)

IN QUADRAGESIMA IEIUNIO III.
ad galatas sub titulo XXVIII.

Lectio in Quadragesima ieunio tertio. Omnis enim lex in uno sermone adimplebitis legem christi. (V 14-VI 2)

IN QUADRAGESIMA IEIUNIO IIII.
ad ephesios sub titulo XVI.

Lectio in Quadragesima ieunio IIII. Hoc igitur dico et testificor secundum desideria erroris. (IV 17-22)

IN QUADRAGESIMA DOMINICA
III.
ad ephesios sub titulo XVII.

Lectio in Quadragesima domini ca III. Renouamini a. spiritum mentis uestrae in christo donauit uobis. (IV 23-32)

IN QUADRAGESIMA IEIUNIO V
ad ephesios sub titulo XX.

Lectio in Quadragesima ieunio v. Estote e. imitatores dei in regno christi et dei. (V 1-5)

IN QUADRAGESIMA IEIUNIO VI
ad ephesios sub titulo XXX.

Lectio in Quadragesima ieunio vi. De cetero fr. confortamini quod est uerbum dei. (VI 10-17)

IN QUADRAGESIMA DOMINICA
III.
ad galatas sub titulo IIII.

Lectio in Quadragesima domini ca IIII. Notum autem uobis facio fratres et in me clarificabat deum (I 13-24)

IN QUADRAGESIMA IEIUNIO VII.
ad thessall. I sub titulo XIII.

IN QUADRAGESIMA IEIUNIO VIII.
ad thessall. II sub titulo VI.

IN QUADRAGESIMA DOMINICA V
ad colossenses sub titulo V.

IN QUADRAGESIMA IEIUNIO VIII.
ad romanos sub titulo L.

IN QUADRAGESIMA IEIUNIO X.
ad corintheos II sub titulo VII.

DOMINICA ANTE OCTO DIES PAS-
CHAE
ad corintheos II sub titulo V.

IN EBDOMA MAIORE
ad corintheos II sub titulo XXV.

IN SECUNDA FERIA ANTE PA-
SCHA EBDOMA MAIORE
ad galatas sub titulo VII.

IN TERTIA FERIA ANTE PASCHA

Lectio in Quadragesima ieiunio VII. De cetero e. fr. rogamus uos et obsecramus ut diligatis in inuicem. (IV 1-9)

Lectio in Quadragesima ieiu-
nio . VIII. Confidimus a. de uobis in
domino dominus cum omnibus
uobis. (III 4-16)

Lectio in quadragesima domi-
nica V. Hoc autem dico ut nemo uos
decipiat principatus et potesta-
tis. (II 4-10)

Lectio in Quadragesima ieiunio
VIII. + et quae aedificationis sunt in
inuicem custodiamus et patrem
domini nostri ihesu christi (XIV 19-
XV 6)

Lectio in quadragesima ieiunio
X. Epistula nostra uos estis spi-
ritus domini ibi libertas. (III 2-17)

Titulus V = c. II 1-II. « Neque
uero dies ad marginem notatus est,
neque pericopa ei bene respondet »
(Ranke). Mihi autem titulus iste iun-
gendus est cum eo qui proxime sub-
sequitur. Cf. infra titulum secundae
feriae.

Lege tit. XXVI, ubi ad marginem
notatur : Lect. de Indulgentia. Li-
benter e. suffertis insipientes
quia non mentior. (XI 19-31)

Ad tit. VIII : Lectio post Indul-
gentia feria II. Ego enim per legem
legi mortuus sum ei ad iusti-
tiam (II 19-III 6)

Lect. post indulgentia feria III.

ad galatas sub titulo VIII.

Cognoscite ergo quia qui ex fide accipiamus per fidem. (III 7-14)

IN QUARTA FERIA ANTE PASCHA
ad ephesios sub titulo VII.

Lectio post indulgentiam feria
III. Nunc autem in christo ihesu uos
qui aliquando per fidem eius. (II
13-III 12.)

IN QUINTA FERIA ANTE PASCHA
ad corintheos I sub titulo
XXIII.

Lect. in cena domini mane.
Nescitis quia modicum fermentum
..... et in spiritu dei nostri. (V 6-VI 11)

IN QUINTA FERIA AD UESPERAM
CENAM DOMINI.
ad corintheos I sub titulo LVI.

Lect. in cena domini ad sero.
Conuenientibus e. uobis in unum
cum hoc mundo damnemur. (XI 20-32)

IN SEXTA FERIA ANTE NOCTU
MAGNA.
ad philippenses sub titulo V.

Lect. in sexta feria ante noctu
sancta. Hoc enim sentite in uobis
..... in gloria est dei patris. (II 5-11)

IN NOCTU SANCTA . MANE
ad philippenses sub titulo XIII.

Pridie natale domini. et in noctu
sancta. Gaudite in domino semper
..... pacis erit uobiscum. (IV 4-9)

IN NOCTU SANCTA . NOCTU
ad corintheos I sub titulo
XLIII.

Lect. in nocte sancta ad sero.
Nolo e. u. ignorare fr. quoniam patres
nostrи pетra autem erat Christus. (X 1-4)

IN SANCTUM PASCHIA
ad colossenses sub titulo XI.

Lect. in sanctum Pascho domi-
nico. Si consurrexistis cum christo
..... omnia et in omnibus christus.
(III 1-11)

IN SECUNDA FERIA PASCHAE
ad romanos sub titulo XV.

Lect. in secunda feria Paschae.
An ignoratis quia quicunque baptizi-
zati uiuentes autem deo in
christo ihesu. (VI 3-11)

IN TER FERIA PASCHAE
ad romanos sub titulo XII.

Lect. in tertia feria Paschae.
Si enim christus cum adhuc infirmi
essemus gloriamur in deo per
dominum nostrum ihesum christum.
(V 6-11)

- IN QUARTA FERIA PASCHAE
ad ephesios sub titulo IIII.

IN PASCHA ANNOTINA
ad ephesios sub titulo XIII.

IN NATALE SANCTORUM . PETRI
ET PAULI
ad romanos sub titulo XXXII.

IN IEIUNIUM SANCTI LAURENTI
ad timotheum II sub titulo
XXIII.

IN NATALE EODEM.
ad corintheos II subtítulo XXII.

IN IEIUNIO SANCTI ANDREAE
ad timotheum II sub titulo V.

IN NATALE SANCTI ANDREAE.
ad corintheos I sub titulo VII.

DE MARTYRIBUS
ad hebreos sub titulo XII.

DE MARTYRIBUS
ad hebreos sub titulo XII

DE MARTYRIS GENERALIS FEMI-
NINI
ad corintheos II sub titulo
XXIII

DE MARTYRIBUS
ad hebreos sub titulo XII
- Lect. in quarta feria Pasche.
Deus autem qui diues est ut in
illis ambulemus. (II 4-10)
- Lect. in Pascha annotinum. Ob-
secro i. uos ego uinctus aetatis
plenitudinis christi. (IV 1-13)
- Lect. in natale sancti Petri et
Pauli. Omnis qui credit in illum non
confundetur (X 11-?)
- Lect. in ieunio sancti Laurenti.
In prima mea defensione cui
gloria in saecula saeculorum (IV 16-18)
- In natale sancti Laurenti. Qui
parce seminat manet in aeter-
num. (IX 6-9)
- Lect. in ieunio sancti Andreae.
Nemo militans deo quae est in
christo ihesu. (II 4-10)
- Titulus VII = c. II 1-8. Pericopa
quidem apta est ad diem, etsi is ad
marginem notatus non est.
- Nihil habet margo ad titulum XII
= c. II 16-18. Quare legendum puto tit.
LXXVIII, ubi reuera notatur Lectio
de Martyribus. Rememoramini a.
pristinos dies... in adquisitionem ani-
mae. (X 32-39)
- Confer titulum praecedentem, qui
hic oscitantia quadam repetitus esse
uidetur.
- Lect. in natale martyris. Qui
a. gloriatur in domino glorietur
exhibere christo. (X 17-XI 2)
- Nihil, uti iam dixi, ad tit. XII. Sed
ad marginem tit. XCVIII : Lect. de

Martyribus + et profetis qui per fidem deuicerunt regna ne sine nobis consummarentur. (XI 32-40)

DE MARTYRIBUS
ad timotheum II sub titulo II

Ad titulum II nihil notatur. Pericopa tamen (I 8-12) martyrum sollemnitati apta est.

DE MARTYRIBUS
ad romanos sub titulo XXI

Lect. in natale martyrum. Scimus a. quoniam diligentibus deum quae est in christo ihesu domino nostro. (VIII 28-39)

IN DEDICATIONE
ad corintheos I sub titulo XI

Lectio in dedicatione. Qui plantat autem et qui rigat sanctum est quod estis uos. (III 8-17)

IN DEDICATIONE
ad hebreos sub titulo II

Lege, sub titulo XIII, ad quem locum notatur Lectio in dedicatione. Unde fratres sancti firmam retineamus. (III 1-6)

IN DEDICATIONE
ad ephesios sub titulo VI

Titulus VI = c. II 11-12, ubi quidem in margine sollemnitatis mentio non fit. Qui tamen locus, si usque ad v. 21 continuatur, diei omnino conveniens est.

DE NATALE EPISCOPI
ad hebreos

Ex iis quae ad marginem Epistolae ad Hebraeos leguntur adnotationibus, nulla huic titulo respondet, licet ipse titulus ad cap. V 1 sq. probabiliter sit referendus.

DE ORDINATIONIBUS
ad timotheum I sub titulo VIII

Lect. de ordinationib. Diaconos similiter et firmamentum ueritatis. (III 8-15)

DE ORDINATIONIBUS DIACONORUM
ad timotheum I sub titulo XII

Lect. de ordinationib. Fidelis s. e. o. a. d. in hoc enim laboramus et qui te audiunt. (IV 9-16)

DE AGENDIS
ad thessall. I sub titulo XVII

Lect. de agendis. Nolumus a. ignorare uos fratres de dormientibus semper cum domino erimus. (IV 13-17)

INDICES.

$\sum_{k=1}^n k^2 = \frac{n(n+1)(2n+1)}{6}$

I. INDEX CAPITULORUM.

Secundo dominico ad missam. ...	86
Item lectiones in tertia ebdomada. II ^a feria ad VIII ^a	92
III ^a feria ad VIIII ^a in III ^a ebdomada. ...	94
VII ^a feria in III ^a ebdomada ad VIII ^a	95
Sabbato ad III ^a in tertia ebdomada. ...	96
In uicesima ad matutinum. ...	98
Mediane die festo ad missam. ...	104
Item lectiones de tradizione Domini, in primas ebdomada, secunda	
feria ad nonam. ...	109
III ^a feria post uicesima ad nonam. ...	110
III ^a feria ad VIIII ^a	112
V ^a feria ad VIIII ^a	113
VI ^a feria ad VIIII ^a	114
Sabbato ad III ^a	116
De Lazaro ad matutinum. ...	117
In dominico de Lazaro ad missam. ...	120
II ^a feria ad nonam post Lazaro. ...	125
III ^a feria post Lazaro. ...	126
III ^a feria post Lazaro. ...	127
Va feria in ebdomada post Lazaro. ...	128
VII ^a feria post Lazaro. ...	129
Sabbato ad III ^a	130
In ramos palmarum ad matutinum. ...	132
In ramos palmarum ad missam. ...	134
Item lectiones in ebdomada maiore, secunda feria ad nona. ...	138
III ^a feria in ebdomada maiore. ...	140
III ^a feria in ebdomada maiore. ...	141
In cena Domini ad matutinum. ...	143
Ad III ^a in cena Domini.... ...	145
In cena Domini ad missam. ...	149
In cena Domini per titulos. ...	158
In parascaphen. ...	159
Die sabbato per titulos.... ...	169
Item lectiones in uigilia pasce. ...	171
In hilaria pasche ad missam. ...	202
II ^a feria pasce.... ...	205
III ^a feria pasce. ...	207
III ^a feria pasce. ...	211
In diem V ^a feria pasce. ...	213
Die VII ^a feria pasce.... ...	216

Die sabbato.	218
In dominico de octabas pasce.	221
In primo dominico post octabas pasce.	224
Secundo dominico post octabas.	229
In tertio dominico post octabas pasce.	232
In IIII ^o dominico post octabas.	235
In diem sancti Torquati uel sociorum eius.	238
In diem sanctae crucis.	240
In ascensione Domini ad missam.	242
In dominico post ascensione Domini....	246
Die sabbato ad tértia ante penteconsten.	247
In diem sanctum pentecosten ad missam....	250
In diem sancti Adriani....	253
In nativitatem sancti Iohannis babbiste.	255
In diem sanctorum apostolorum Petri et Pauli....	260
In diem sanctorum Iuste et Rufine.	262
In diem sanctorum Iusti et Pastoris.	264
In diem sanctorum Sixti episcopi et Laurenti arcidiaconi.	265
In diem sancti Cipriani aepiscopi.	267
In decollationem sancti Iohannis.	269
Item lectiones de sanctis.	271
Secundus de sanctis.	273
III de sanctis....	275
Quartas de sanctis....	276
V de sanctis.	278
De sanctis.	279
Item lectiones unius iusti.	280
De uno iusto.	281
De unius iusti....	283
Unius iusti.	285
De uno iusto.	286
Item lectiones de uno confessore....	288
De uno confessore....	289
Item legendum de uirginibus.	290
De una uirgine.	291
De nubentibus...	293
De primitiis.	295
De decimis.	297
In ordinatione aepiscopi.	299
In ordinatione regis.	301

Legendum die sabbato quando sal adspargitur in templo nobo dicendus.	303
In sacratione uaselicae ad missam.	304
In restauratione baselice.	307
Item lectiones de letanias canonicas. In primo die ad III ^a	309
(In primo die ad sextam.)	310
In primo die ad VIII ^a	311
Secundo die ad III ^a	312
Ad sexta.	313
Ad nonam.	314
Tertio die ad III ^a	316
Ad sexta.	316
Ad nonam.	318
Item lectiones pro sterelitate plubie. Primo die ad tertia.	319
Ad sexta.	319
Secundo die ad tertia.	320
Item lectiones letaniarum pro tribulatione et clade.	323
Item lectiones de dominicis quotidianos. Legendum in primo do- minico ad missam.	331
In secundo dominico.	334
III ^o dominico.	336
In IV ^o dominico.	338
De quinto dominico.	340
(Sexto dominico).	343
VII ^a	345
VIII ^o	347
Lectio nonam.	349
Decimus.	351
XI ^o	354
XII ^o	357
Tertiodecimus.	361
Quarto decimo dominico.	364
XV dominico.	366
Sexto x ^o dominico.	369
XVII ^o	372
Legendum octabo decimo.	374
Legendum nono decimo.	377
Legendum uicesimum.	378
Vicesimum primum.	380
XXII ^o	382

Vicesimo tertio.	383
Vicesimo quarto.	385
APPENDIX.	
I. Formulae annuntiandarum festivitatum.	391
II. Kalendarium Gotho-Hispanum.	393
III. Homiliae Toletanae.	406
IV. Capitula evangeliorum Neapolitana.	426
V. Lectiones ex epistolis Paulinis excerptae, quae in ecclesia Capuana saec. VI legebantur.	436
INDICES.	

II. INDEX LOCORUM SCRIPTURAE SACRAE.

Geneseos. I 1-II 6 171 II 7-III 173 V 3I-VIII 2I 178 XXI 1-8 36 XXII 1-18 186 XXVII 1-29 188 XXVIII 10-22 304 Exodi. XII 1-42 190 XIII 18-XV 2I passim. 183 XIX 1-19 190 4-5 134 Levitici. XXIII 5-8. 23-28. 39-41. 120 Numerorum. XXIV 3-9. 15-18. 40	Deuteronomii. IV. V. VI. X. XI. XXVIII. XXX passim 134 XXXI 28-XXXII 3. 44-45 187 3 Regum. VIII 34-40 319 XIX 3-15 56 XXI 1-29 28 4 Regum. II 1-15 242 2 Paralipomenon. XXXIV 1-4. 30-33. XXXV 1-19 194 Iob. I 22. XXIV 14-25 143 XXX 13. 20-21. 23-24. 130
--	--

Proverbiorum. I 8-33 374 II 1-21 377 III 1-10 383 19-34 385 IV 18. 253 X 25-XI 4. 278 XV 3-9 271 XXI 10-31 253	18-27 336 20. 23-27 110 VI 1-13 331 VII 10-16 17 IX 1-7 17 XI 27-31 338 XXVIII 16-17 3 XXIX 17-24 4 XXX 15-18 61 XXXII 1. 3-9. 15-18 51 17-42 372 XXXV 1-2 9 XLI 8-13 286 XLII 1-4 281 XLIII 1-7 48 XLVIII 12-15 343 16-21 340 XLIX 1-6 347 22-26 132 L 5-8 140 8-10 116 LI 1-3 345 LII 13-LIII 12 159 LIV 1-3 12 LV totum 177 6-7 63. 311 LVII 1-4. 13 138 LXI 1-5 247 LXIII 15-LXIV 9 325 LXVI 10-13 passim 349
Sapientiae. III 1-8 265 IV 7-15 283 V 1-5 279 V 16-19 273 IX 1-12 passim 301 8-11 303 17. X 4-6 11 X 10-14 34 17-21 264 XI 2-4 275 XIV 5-7. XVI 8 11 XVIII 1. 3-4. 7. XIX 9 276	Ecclesiastici. XXXI 8-11 285 XXXII 27-XXXIII 1 280 XXXV 10-13 295 XXXVI 1-19 316 XXXIX 17-21 262 XLIV 20. 21 267 XLVII 1-2. 9-13 288 L 1-25 267 LI 1-4 289
Isaiae. I 1-4. 24-26 109 16-19 59 II 1-5 1 IV 2-3 2 V 8-16 334	Is. 1-4. 19 255 III 2-14 64 12-14 314 14-23 357 20-22 77 V 20-VI 1 361 VI 16. 81 VII 1-7 53.
	Ieremiae.

VIII 4-6. 11	{	354
IX 3-5. 9-10. 23-24		
7-9. 12	113	
X 1-10	38	
XII 7-10. 14-15	113	
XIV 1-9	319	
17-22	321	
XVIII 7-11	78	
XX 11-12	158	
XXIII 2-8	364	
XXV 5	80	
XXVI 13-15	141	
XXIX 5-7	293	
XXX 3. 7-17	366	
18-XXXI 1	380	
XXXI 2-7	291	
10-14	369	
15-20	43	
27-28	382	
31-34	351	
XXXIII 1-4. 10-11	269	
? ?	329	

Threnorum.

I 9-10. 12	126
13. 18	129
16.	128
19-22	127
II 11-13. 18-19	322
III 1-20. 21. 24-31. 52-66	117
21-22	126
24.	129
25. 32	127
54-56	128

Ezechielis.

XXVIII 25-26	378
XXXIII 1-11	299
XXXVI 6-11	6
XXXVII 1-14	196

Danielis.

II totum	68
III 1-24. 46-48. 49-51	198
91-100	46
IV totum	86
IX 4-19	83
X 1-XI 2	{ 104
XII 1-13	

Osee.

IV 1-16	309
V 10	
VII 33-16	{ 112
XIII 4	
XIV 2-10	66

Ioel.

I 1-II 13	327
II 12-13	92
15-17	94
15-18	310
21-32	250

Amos.

IV 6-V 15	324
V 14-15	96

Ionae.

III 3-10	323
--------------------	-----

Michaeae.

IV 1-3. 5-8	{	14
V 2-5		

VII 18-20	95
---------------------	----

Habacuc.

I 2-4	{	125
II 4		

Sophoniae.

I 1-II 3	312
--------------------	-----

Aggaei. I 1-2. 5. 8-13 320 Zachariae. II 13-III 5 149 VII 9-VIII 3 316 X 1-3 321 XI 7-14 } 149 XIII 7-9 } 149	Malachiae. III 1-4 7 7. 10-12 297 I Machabaeorum. IV 36-58 307 Matthaei. II 1-15 42 16-23 45 III 1-II 2 IV 1-II 58 18-23 335 V 1-I2 239 13-16 279 17-26 333 43-48 384 44-VI 4 312 VI 19-29 387 VII 12-21 344 24-25 304 24-28 306 VIII 1-13 337 14-26 339 X 1-8 261 5-8 40 16-22 274 32-39 286 XI 2-15 5 25-30 289 XIII 33-35. 45-46 292	43. 47-50 280 XIV 1-14 270 XV 32-38 318 XVI 13-19 52 24-25 12 XVII 1-20 54 XVIII 18-20 47. 266 23-XIX 2 386 XIX 3-6 294 XX 20-28 144 XXI 1-9 7 32-42 296 XXIII 34-39 34 XXIV passim 277 3-36 341 37-44 287 45-47 281 XXV 1-13 263 14-23 282 31-46 272 XXVI 2-5 142 17 sq. passim 151 XXVII passim 162 XXVIII 1-7 201 8-20 204 10-19 170	Marci. I 1-8 8 35-44 346 V 21-34 348 VII 31-37 133 X 13-16 264 17-31 349 35-45 381 46-52 351 XII 38-44 298 XIII passim 277 XIV 3-11 142 12 sq. passim 151
--	--	--	--

XV passim	162	35-51	65
XVI I-7	207	II I-11	294
15-20	246	I2-23	77
Lucae.			
I 5-25	257	III 1-17	241
26-38	15	22-36	79
39-45	257	IV 5-42	74
46-55	15	V I-18	227
56-80	257	28-29	119
II I-20	19	31-37	81
21-40	37	39-VI 2	82
III I-18	10	VI 5-14	93
IV 16-22	303	15-23	94
25-32	330	24-29	96
31-V II.	353	28-35	67
V I2-26	356	30-35	97
27-VI 10	359	35-39	110
VI 37-48	363	41-47	111
VII I-16	365	47-55	113
II-16	379	59-64	114
X 38-42	13	VII I-10. 30.	131
XII 35-37	276	14-30	107
XIV I. I2-I4.	378	33-38	115
XV II-32	368	51-53. 58-59	119
XVI I-10.	373	43-VIII 2	139
I9-XVII 4	371	VIII I5-20	103
XVII II-19	382	46-51	140
XVIII I0-I4	376	IX I-38	90
XIX I2-I9	284	39-X 9	85
XXI }	277	X 24-28	115
XXII } passim	151	27-31	125
XXIII }	162	32-38	126
XXIV I-I2	212	XI I-52	121
13-35	209	55-XII I3	137
36-53	244	XII 24-26	50
Ioannis.			
I I-I4	60	27-36	148
15-29	62	44. 46-50	130
29-34	63	XIII-XVIII passim	151
		XIII 33-XIV 13	231
		XIV 23-31	249
		XV I-5	128

I-15	234	X 8-13	288
12-16	129	XI 25-31	2
26-27		32-36	338
XVI 12-15	{ 252	XII 1-16	343
XVII 1-3. II. 21-22. 24-26		16-21	346
XVIII 28-XIX passim . . .	162	XIII 1-8	302
XX 1-9	215	10-14	349
11-18	217	XV 4-7	379
19-31	223	8-13	36
XXI 1-14	220	XVI 17-20	347
15-24	300		
20-24	35		
Actuum.			
I 1-II	244	I 3-9	53
15-26	206	17-22	335
II 1-21	251	23.	160
22-41	208	III 1. 2. 7	264
42-47	212	8-17	305
IV 32-V II.	233	16-17	304
V 12-16	217	16-23	352
VI 1-VII 2. 5I-VIII 4 . .	31	IV 1-5	4
VIII 14-25	230	9-15	260
26-40	222	V 7	160
IX 1-22	226	7-8	201
32-42	236	VI 12-20	356
X 25-43	214	VII 1-14	293
XIII 26-39	219	25-34	290
Ep. Ad Romanos.			
II 11-29	332	37-40	13
III 28-IV 8	375	IX 7-17	297
V 1-5	274	X 14-XI 2	39
5-10	377	XI 23-32	150
6	{ 161	XII 2-13	248
VI 3-4		27-XIII 8	358
12-18	340	XV 1-II. 20-22	203
19-23	336		
VII 14-25	384		
VIII 22-27	295	2 ad Corinthios.	
28-39	275	IV 5-10	262
		V 1-2	308
		I-5	35
		VI 2-10	57
		II-VII I	362

IX 6-13	266	I ad Thessalonicenses.		
X 17-XI 6	291	V 14-23	8	
XI 16-31	49	2 ad Thessalonicenses.		
XIII 7-II	365	I 3-12	271	
Ad Galatas.				
I 4	160	I ad Timotheum.		
II 16-20	367	I 15-17	386	
19-20	12	III 1-13	300	
19-21	{ 160	VI 11-14	290	
III I	161	2 ad Timotheum.		
13-14	161	II 1-10	282	
27-IV 7	15	III 16-IV 8	284	
IV 22-31	256	IV 17-18	285	
V 14-VI 2	370			
VI 14-17-18	12	Ad Titum.		
Ad Ephesios.				
I 3-8	279	II 11-III 7	41	
16-23	373. 382	Ad Hebraeos.		
III 14-17	308	I 1-12	18	
IV 5-10	246	II 9-18	44	
17-24	315	14-15	161	
23-24	308	IX 11-14. 16-20	161	
2 3-30	311	X 32-38	239. 254	
29-V 2	318	XI 13-16	277	
V 1-2	329	24-28; 36-40	269	
I-8	380	33-34	47. 278	
Ad Philippenses.				
II 5-II	240	XII 1-2	269	
7-8	161	12-28	147	
III 7-12	287	Iacobi.		
IV 4-7	9	I 2-12	59	
Ad Colossenses.				
I 24-29	281	13-21	61	
II 14-15	161	22-25	63	
III 1-3	170	26-27	64	
4-II	6	II 1-5	77	
Anecdot* ardens.				
		21-III 13	73	
		III 14-18	107	
		IV 1-16	102	

VII 10	79	27-28	139
V 12-15	80	III 2-3	116
16-20	82	6-9	140
1 Petri.		11-12	114
I 16-21	92	18-20	115
25-II 10	133	V 16-20	121
II 21-25	144, 162	Iudea.	
III 5-9	67	20-25	141
10-15	94	Apocalypseos.	
18	161	I 1-18	202
IV 7-II	95	9-10, 17-18	169
13-19	118	II 1-7	205
V 1-5	51	8-11	207
6-II	97	12-17	213
2 Petri.		18-29	216
I 5-8	130	III 1-16	218
10-II	127	7-13 . ,	211
III 8-9	126	IV 1-10	229
I Ioannis.		2-4, 10-II	246
I 1-4	109	VII 2-12	221
4-7	128	9-10	238
5-9	89	X 8-10	{ 260
10-II 2	111	XI 1. 3. 4. 15	
II 3-6	112	XIV 1-7	232
7-10	131	XIX 5-16	235
8-12	85	XXI 9-23	224
9-17	136	10. 9.	{ 240
26-29	125	XXII 1-5	

III. INDEX RERUM.

Littera n. notas, a appendicem indicat.

Actus Apostolorum a Pascha usque ad Pentecosten recitati 206.
 Adriani (S.) dies 253.
 Adventus. Quinque missae dominicales de adventu Domini 1-9.
 Aliturgicae feriae in Quadragesima 60 n.
 Andreeae apostoli festum 11.
 Anedoctorum Maredsolanorum origo et ratio I-II. XIII.
 Anni caput 38.
 Annuntiationes festivitatum in liturgia Toletana 391-2 a. 407.
 409. 424.
 Antifunarium pneummatum II.
 Apocalypsis a Pascha usque ad Pentecosten recitata 202.
 Apparitio Domini seu Epiphania 40.
 Ascensio Domini 242.
 Augustini (S.) sermones duo inediti
 406 a. 407. 414.
 Basilicae sacratio 304. restauratio
 307. Aspersio salis pridie dedicationis fieri solita 303.
 Caesarius (S.) ep. Arelatensis. Operum ipsius editio praeparatur I.
 Nonnullae ipsius homiliae apud Toletanos in missa recitatae
 406 a.
 Capuanus ordo Epistolarum 436
 sq. a.
 Catechumeni ante viginti dies Paschae nomina dant sacerdoti 98 n:

Dominica Palmarum exorcismum et unctionem accipiunt 133 n.
 423 a.
 Cena Domini 143.
 Circuncisio Domini 36.
 Comicus liber Silensibus a Sancio datus II. describitur III. Comicus idem atque Comes seu Liber Comitis V. a vulgato mozarabico diversus omnino est VI. undecimo saeculo multo antiquorem liturgiam exhibet VII. eam scilicet quae in Ecclesia Toletana sub S. Hildesfonso recepta erat VIII. sq. Qua ratione edendus XII. Ad cathedralis cuiusdam ecclesiae usum scriptus fuisse videtur 176,
 391 a.
 Confessoribus (De) lectiones 288 sq.
 Crucis (S.) dies 240.
 Cypriani (S.) ep. dies 267.
 Decimis (De) legendum 297. 415
 a. 424.
 Dominicis (De) quotidianis lectio-
 nes 331 sq.
 Dominicus (S.), abb. Silensis II.
 Ecclesiastica lectioante prophetiam in festo S. Stephani 20.
 Ephphatationis ritus Dominica Palmarum ad matutinum 133 n.
 411 a.
 Episcopi ordinatio 299.
 Esiae locus in Epistola ad Hebreos 45 n.

- Evangelii decantandi ritus in Ecclesia Toletana 2 n.
 Eugenii obitum Toleto 398 a.
 Eulaliae virginis festum 12.
 Eusebius Pseudo-Emisenus 412 a. 425.
 Faustus seu Faustinus Reiorum episcopus 406 a.
 Felix (S.) martyr Gerundensis 415 a. 416.
 Flabi aepiscopi obitum 396 a.
 Fructuosi (S.) episcopi dies 46.
 Hemptinne (R^{mus} D. Hild. de), abbas Maredsolensis, Anecdotorum edendorum auctor I.
 Hilaria Paschae 202. 412 a.
 Hildefonsi (S.) arch. Toletani liber De cognitione baptismi VIII. Liber homiliarum ab Hildefonso ordinatus 406 a. Sermones Hildefonso perperam attributi 407 a. 408.
 Homiliae Toletanae 406 a. Duodecimo saeculo ineunte transcriptae ibid. fortasse ad usum ecclesiae Gerundensis 416 a.
 Hymnorum (imnorum) liber monachis Silensibus datus II (nunc Brit. Mus. Addit. 30851).
 Hymnus trium puerorum Apostolicae lectioni more Toletano praepositus, gallicano postpositus 201 n.
 Ieiunium kalendis Ianuarii olim servatum 38 n. 392 a. 408. Sabatum a ieiunio immune etiam in Quadragesima 64 n. Vigilia Pentecostes absque ieiunio 247.
 Ierusalem olim dicta ecclesia matrix seu metropolitana 391 a.
 Conventus ad ecclesiam sanctam
- Ierusalem pro neophytis 392 a.
 Indulgentiae preces apud Gotho-Hispanos 417 a.
 Infantum allisio i. e. Innocentium passio post Epiphaniam celebrata 43.
 Ioannis apostoli dies 34. Evangelium secundum Ioannem prima die Quadragesimae inchoatur deinceps legendum usque ad Pentecosten 60.
 Ioannis Baptistae nativitas 255. Decollatio mense septembri 269 n.
 Iuliani obitum Toleto 394 a. 396.
 Liber homiliarum a Iuliano compitus 406 a.
 Iustae (SS.) et Rufinae dies 262.
 Iusti (SS.) et Pastoris dies 264.
 Iusti unius lectiones 280 sq.
 Kalendarium seu martyrologium gotho-hispanicum 393 sq. a.
 Latronis boni confessio a populo decantata 412 a. 423-4.
 Laurenti (SS.) arcidiac. et Sixti ep. dies 265.
 Lazarus. Dominica de Lazaro, i. e. secunda ante Pascha. 117. 120. 411 a.
 Lectionarii praecipui Ecclesiae occidentalis V-VI.
 Lectiones ex variis evangeliorum vel epistolarum locis conflatae 134. 142. 151. 160. 162.
 Lectiones duodecim in vigilia Paschae recitatae 176.
 Letaniae canonicae 309 sq. Quarta, quinta, et sexta feria dies letaniarum 392 a. 414.
 Maior hebdomada ante Pascha 138.
 Manuale II.
 Mariae Virginis Deiparae festum

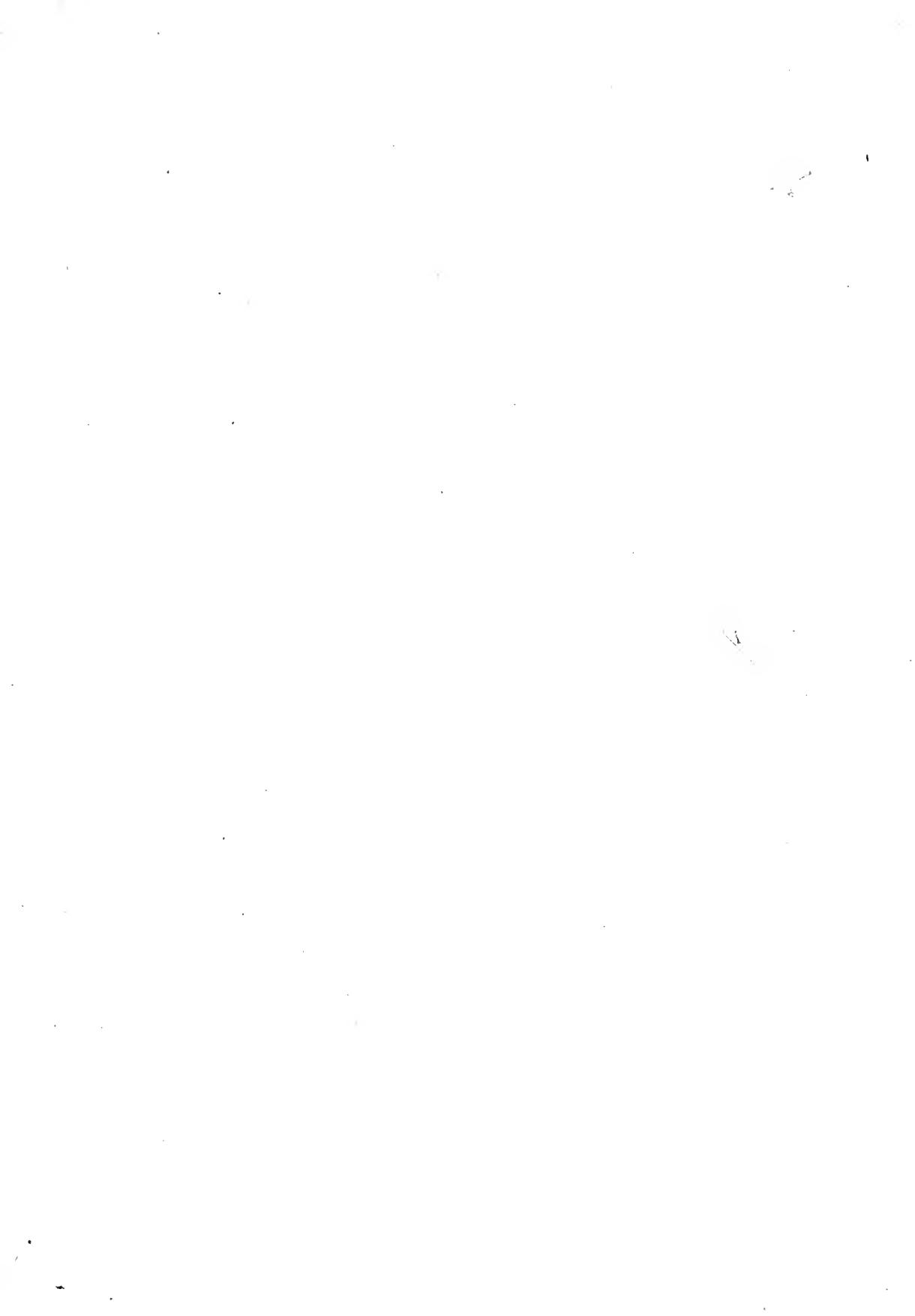
- mense decembri celebratum 14.
391 a.
- Martini (S.) episcopi sacratio 401.
- Matutini coetus in Ecclesia Toletana singulis Dominicis Quadragesimae 66 n.
- Mediante die festo. Eo nomine appellatur tertia Dominica ante Pascha 104.
- Michaelis (S.) Arcangeli vel sociorum eius dedicatio 392 a.
- Mozarabicum missale Baeticae provinciae morem refert VII.
- Munnio abbas II.
- Nativitas Domini 17. Annuntiatur 392 a. 407 a.
- Neapolitana evangeliorum capitula 426 sq. a.
- Nubentibus (De) lectiones 293.
- Orationum liber Silensibus datur II. Oratio dominica nonnisi post baptismum oratur 411 a.
- Ordinum liber II. a Solesmensibus nostris proxime edendus III.
- Paenitentibus specialiter aptatum evangelium de Lazaro a JESU suscitato 117 n. Pro iisdem solebant fideles rogare pontificem 121 n.
- Palmae. Dominica in Ramos Palmarum 132. 134.
- Parascephen 159.
- Paschae hilaria 202. 412 a. Paschalis neophytorum celebritas ex octiduo ad triduum septimo iam saeculo coarctata 413 a.
- Passionis Dominicae historia ex quattuor evangeliis conflata 151 n. 162.
- Pastoris (SS.) et Iusti dies 264.
- Pedes neophytorum loti in baptismo 423 a.
- Pentecostes dies sanctus 250.
- Petri apostoli Catedra 51. Petri et Pauli apostolorum dies 260. De Cathedra Petri sermo ineditus 409 a.
- Petro Ermengaudi « episcopo de ciuitate Nimaso » epistola apocrypha a Salvatore missa 406 a. 422.
- Positurae, i. e. sententiarum distinctiones in Lectionario Silensi adhibitae XIII. I n.
- Primitiis (De) lectiones 295.
- Prologus hymno trium puerorum praemissus 200.
- Quadragesimae officia duo dominicalia praemissa: quorum unum dicitur « ante carnes tollendas », alterum « de carnes tollendas » 53. 56. Evangelium Transfigurationis Domini in omnibus fere liturgiis incipiente Quadragesima recitatum 54 n. Quadragesimae tempus secunda feria inchoatum 59. Feriae tertiae et quintae priorum trium hebdomadarum aliturgicae 60 n. Reliquis diebus ad nonam, sabbatis ad tertiam liturgia peragitur 64 n. Matutini coetus singulis Dominicis habentur 66 n.
- Evangeliorum ordo pulcherrimus in iisdem Dominicis 74 n. Lectiones dominicales ante statutae, quam missarum ferialium ordo disponeretur 77 n. 97 n. Ultimae tres hebdomadae « de tradicione Domini » appellantur 109.
- Regis ordinatio 301.
- Rufinae (SS.) et Iustae dies 262.
- Sabbatum in Quadragesima perinde ac Dominica feriatum 64 n.

- Quando sabbatum non est, aut quando dies dominicus non est, sermo de lectione evangelica non redditur, iuxta Augustinum ibid. Salbatoris (S.) 404 a.
- Sancius de Tablatiello codices donat monachis Silensibus II.
- Sanctorum festa in libro Comico paucissima VII. Lectiones de sanctis 271 sq. Sancti sacratio 392 a.
- Scripturae versio in Libro Comico adhibita a Vulgata nostra discrepat in multis XII.
- Scbastiani (S.) monasterium, idem ac Silense sive Exiliense II.
- Sixti (SS.) ep. et Laurenti arcidiac. dies 265.
- Socratis scholastici locus de Romanis tres tantum continuas hebdomadas ante Pascha, exceptis Sabbato et Dominico die, ieiunantibus 109 n.
- Stephani (S.) levitae dies 28.
- Symboli traditio Dominica Palmarum ad missam 134 n. Redditio in Caena Domini 145 n. Symbolum ecclesiae Toletanae 411 a.
- Temporis spatium publicis precibus olim impensum 419-20 a.
- Tituli. Officium per titulos in Cena Domini 158. Item sabbato sancto 169.
- Toletanae liturgiae codices bene multi apud Silenses VIII. tota fere paeninsula olim recepti x etiam post occupatam a Saracenis Hispaniam quum in ecclesiis tum in palatio in usu fuerunt XI.
- Torquati (S.) vel sociorum eius dies 238.
- Throni a Sedibus distincti 415 a.
- Vicesima dicebatur tertia Dominica ante Pascha 98. In ea catechumeni nomina sacerdoti dabant ibid. not. Post vicesimam lectiones singulis diebus assignantur ibid. 411 a.
- Victor (S.) Capuanus episcopus 436 a.
- Vigilia Paschae duodecim lectiones leguntur 171-198. Dum secunda lectio recitatur, episcopus procedit ad fontes baptismum neophytes collatus 176. Vigilia Pentecostes absque ieiunio 247.
- Vincenti (S.) dies 48.
- Virginibus (De) lectiones 290 sq.
- Unctionis dies, Dominica Palmarum 137 n. 139 n.
- Wolter (R^{mus} D. Placidus), archiabbas Beuronensis, editionis operum S. Caesarii dandae hortator I. Ipsi dedicatur primus Anecdotorum tomus.

CORRIGENDA

Pag.		pro	lege
14	linea 16 ^a	lab oraueram	laboraueram
17	4 ^a linea	profondum	profundum
132	10 ^a linea	EGENDUM	LEGENDUM
408	ad f. 21 ^v	Rogo nos	Rogo uos
	ibid.	Durlacenci	Durlacensi
413	ad f. 72 ^v	coactatam	coarctatam

BRVGIS FLANDRORVM. TYP. DESCLÉE, DE BROUWER ET SOC.

L 9 1860

University of Toronto
Library

DO NOT
REMOVE
THE
CARD
FROM
THIS
POCKET

Liber comicus.

RL
L

489252

